

ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TỈNH CAO BẰNG

LỊCH SỬ
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN
TỈNH CAO BẰNG (1930 - 2025)

(Tái bản có chỉnh lý, bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

**ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
TỈNH CAO BẰNG**

LỊCH SỬ
ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN TỈNH CAO BẰNG
(1930 - 2025)

(Tái bản có chỉnh lý, bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

LỊCH SỬ ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN TỈNH CAO BẰNG (1930 - 2000)

Chỉ đạo biên soạn

HÀ NGỌC GIÁP Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Đoàn, Ủy
viên Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, Bí thư Tỉnh
Đoàn Cao Bằng

Ban biên soạn

NGUYỄN BÌNH	<i>Chủ biên</i>
VĂN TÙNG	<i>Thành viên</i>
ĐẶNG VĂN HIỆN	<i>Thành viên</i>
ĐÀM ANH DŨNG	<i>Thành viên</i>

**LỊCH SỬ ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN TỈNH CAO BẰNG (1930 - 2025)**

*(Tái bản có chỉnh lý, bổ sung trên cơ sở kế thừa cuốn "Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản
Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng (1930 - 2000)")*

CHỈ ĐẠO THỰC HIỆN

**Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng
khóa XV (nhiệm kỳ 2022 - 2027)**

CHỊU TRÁCH NHIỆM NỘI DUNG

**Ban Thường vụ Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng
khóa XV (nhiệm kỳ 2022 - 2027)**

Ban Chỉ đạo

TRIỆU THANH DUNG	Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, Bí thư Tỉnh Đoàn - <i>Trưởng Ban Chỉ đạo</i>
HÀ NGỌC HUY	Phó Bí thư Thường trực Tỉnh Đoàn - <i>Phó trưởng Ban Chỉ đạo</i>
NÔNG THỊ NHUNG	Phó Bí thư Tỉnh Đoàn - <i>Phó trưởng Ban Chỉ đạo</i>
NÔNG THỊ HƯƠNG GIANG	Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên</i>
NÔNG THỊ BÍCH	Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Phong trào Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên</i>
TRIỆU THỊ LỆ KHUYÊN	Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Thanh thiếu nhi trường học Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên</i>

Ban Biên soạn

HÀ NGỌC HUY	Phó Bí thư Thường trực Tỉnh Đoàn - <i>Trưởng Ban Biên soạn</i>
NÔNG THỊ HƯƠNG GIANG	Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên kiêm Thư ký</i>
NÔNG THỊ BÍCH	Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Phong trào Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên</i>
TRIỆU THỊ LỆ KHUYÊN	Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Thanh thiếu nhi trường học Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên</i>
HOÀNG ÁNH NGUYỆT	Phó trưởng Ban Tổ chức - Kiểm tra Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên</i>
VƯƠNG ÁNH NGÂN	Phó Chánh Văn phòng Tỉnh Đoàn - <i>Thành viên</i>
LÊ MINH ĐỨC	Giám đốc Trung tâm Hoạt động thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng - <i>Thành viên</i>

Phối hợp nghiên cứu biên soạn
VIỆN NGHIÊN CỨU LỊCH SỬ VÀ VĂN HÓA VIỆT

Thẩm định nội dung

Hội đồng thẩm định - Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Cao Bằng

Tư liệu, hình ảnh

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn cung cấp

LỜI GIỚI THIỆU

Sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời (03/02/1930), tại Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ hai họp từ ngày 20 - 26/3/1931, Trung ương Đảng dành một ngày trong thời gian Hội nghị để bàn và quyết định những vấn đề quan trọng về công tác vận động thanh niên của Đảng. Xuất phát từ ý nghĩa đặc biệt đó, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ III (họp từ ngày 22 - 25/3/1961 tại Hà Nội) đã quyết định lấy ngày 26/3/1931 là ngày thành lập Đoàn.

Đoàn ra đời đã đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ cách mạng và khẳng định vai trò của lực lượng thanh niên trong sự nghiệp cách mạng nước ta. Qua các giai đoạn cách mạng, để phù hợp với nhiệm vụ chính trị trong từng thời kỳ, tổ chức Đoàn đã trải qua các tên gọi như: Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương (1931 - 1936), Đoàn Thanh niên Dân chủ Đông Dương (1937 - 1939), Đoàn Thanh niên Phản đế Đông Dương (1939 - 1941), Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam (1941 - 1956), Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam (1956 - 1970), Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh (1970 - 1976), Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (1976 - nay). Trải qua các giai đoạn lịch sử, thanh niên Việt Nam nói chung và thanh niên tỉnh Cao Bằng nói riêng luôn xung kích trên mọi mặt trận, phát huy tinh thần đoàn kết, sáng tạo, nỗ lực hoàn thành sứ mệnh lịch sử trong từng thời kỳ, từ kháng chiến giành độc lập đến công cuộc xây dựng và phát triển quê hương.

Tháng 01/1936, Đoàn Thanh niên Dân chủ tỉnh Cao Bằng được thành lập. Gần 90 năm dưới sự lãnh đạo của Đảng (1936 - 2025), cùng với Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và tuổi trẻ cả nước, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và các thế hệ thanh niên tỉnh Cao Bằng đã không ngừng kế thừa và phát huy truyền thống quý báu của dân tộc, có những đóng góp xứng đáng vào thắng lợi trong các phong trào cách mạng của cả nước. Đặc biệt trong các cuộc chiến tranh chống xâm lược, những thế hệ thanh niên Cao Bằng kế tiếp nhau chiến đấu anh dũng, lập nên những chiến công xuất sắc, góp phần bảo vệ vững chắc nơi biên cương, vùng đất “phên giậu” của Tổ quốc và nền độc lập nước nhà.

Những cống hiến, hy sinh của các thế hệ thanh niên Cao Bằng trong kháng chiến cũng như trong xây dựng, phát triển quê hương, đất nước

là to lớn, đáng trân trọng, để lại nhiều kinh nghiệm và bài học quý báu. Thực hiện Chỉ thị số 20-CT/TW, ngày 18/01/2018 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tiếp tục tăng cường, nâng cao chất lượng nghiên cứu, biên soạn, tuyên truyền, giáo dục lịch sử Đảng” và Đề án số 02-ĐA/TU, ngày 25/6/2021 của Tỉnh uỷ Cao Bằng về “Nghiên cứu, biên soạn và xuất bản các ấn phẩm lịch sử Đảng bộ địa phương, lịch sử truyền thống ngành giai đoạn 2021 - 2025”, chào mừng đại hội đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2025 - 2030, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa XV, nhiệm kỳ 2022 - 2027 chỉ đạo nghiên cứu tái bản, chỉnh lý, bổ sung cuốn sách **“Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng (1930 - 2025)”** trên cơ sở kế thừa cuốn sách “Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng (1930 - 2000)” xuất bản năm 2002.

Cuốn sách “Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng (1930 - 2025)” có kết cấu 6 chương nội dung và các phần Lời giới thiệu, Mở đầu, Kết luận, Phụ lục, Phụ bản ảnh minh họa đã tái hiện lại một cách khách quan, trung thực chặng đường gần 90 năm xây dựng và trưởng thành của tổ chức Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng, rút ra những bài học kinh nghiệm quý báu. Đồng thời, cuốn sách là tâm huyết của các thế hệ cán bộ Tỉnh Đoàn qua các thời kỳ, thể hiện sự tri ân với những thế hệ đi trước; là tài liệu quý, dùng để tuyên truyền, giáo dục lịch sử, truyền thống cho cán bộ, đoàn viên và thanh thiếu nhi trong tỉnh; góp phần tô thắm truyền thống cách mạng, bồi đắp niềm tin, lý tưởng, niềm tự hào của tuổi trẻ Cao Bằng hôm nay và mai sau.

Trong quá trình nghiên cứu tái bản, chỉnh lý, bổ sung, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, Ban Chỉ đạo và Ban Biên soạn đã có nhiều cố gắng trong việc nghiên cứu, chỉnh lý, sưu tầm và bổ sung biên soạn. Tuy nhiên, quá trình biên soạn không thể tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn rất mong tiếp tục nhận được những ý kiến đóng góp quý báu từ cán bộ, đoàn viên, thanh niên và bạn đọc gần xa để cuốn sách ngày càng hoàn thiện, đạt chất lượng tốt nhất, trở thành tài liệu thiết thực phục vụ công tác giáo dục truyền thống và bồi đắp lý tưởng sống cao đẹp cho thế hệ trẻ.

Nhân dịp xuất bản cuốn sách, Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng chân thành cảm ơn sự quan tâm, chỉ đạo,

giúp đỡ của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Cao Bằng, Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Cao Bằng, các đồng chí Bí thư Tỉnh Đoàn, cán bộ Đoàn qua các thời kỳ và những nhân chứng lịch sử đã quan tâm, tận tình góp ý, giúp đỡ trong quá trình hoàn thiện cuốn sách.

Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa XV, nhiệm kỳ 2022 - 2027 trân trọng giới thiệu cuốn sách tới toàn thể cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong tỉnh và quý bạn đọc gần xa.

**TM. BAN CHẤP HÀNH ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH
TỈNH CAO BẰNG KHÓA XV**

BÍ THƯ

Triệu Thanh Dung

MỘT SỐ PHẦN THƯỞNG CAO QUÝ CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TỈNH CAO BẰNG

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng được Chủ tịch nước tặng Huân chương Lao động hạng Nhất vì có thành tích xuất sắc trong công tác từ năm 2013 đến năm 2017, góp phần vào sự nghiệp xây dựng Chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc (năm 2018)

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng được Chủ tịch nước tặng Huân chương Lao động hạng Nhì vì có thành tích xuất sắc trong công tác từ năm 2008 đến năm 2012, góp phần vào sự nghiệp xây dựng Chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc (năm 2013)

**CHÍNH PHỦ NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TẶNG**

**ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TỈNH CAO BẰNG
ĐƠN VỊ XUẤT SẮC TRONG PHONG TRÀO THI ĐUA
NĂM 2017**

Cờ thi đua của Chính phủ tặng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng là Đơn vị xuất sắc trong phong trào thi đua năm 2017

BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐOÀN T.N.C.S HỒ CHÍ MINH

Tặng

**ĐƠN VỊ XUẤT SẮC
CÔNG TÁC ĐOÀN VÀ PHONG TRÀO THANH THIẾU NHI
NĂM 2022**

Cờ thi đua của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn tặng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng là Đơn vị xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2022

BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐOÀN TNCs HỒ CHÍ MINH

TẶNG

ĐƠN VỊ THI ĐUA XUẤT SẮC
CHÀO MỪNG KỶ NIỆM 75 NĂM NGÀY THÀNH LẬP ĐOÀN
(26/3/1931 - 26/3/2006)

Cờ thi đua của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn tặng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng là Đơn vị thi đua xuất sắc chào mừng kỷ niệm 75 năm Ngày thành lập Đoàn (26/3/1931 - 26/3/2006)

ỦY BAN TRUNG ƯƠNG
HỘI LIÊN HIỆP THANH NIÊN VIỆT NAM

Tặng

ĐƠN VỊ XUẤT SẮC
Năm 2002

Cờ thi đua của Ủy ban Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tặng Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng là Đơn vị xuất sắc năm 2002

Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng tặng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện phong trào thi đua “Cao Bằng chung sức xây dựng nông thôn mới” giai đoạn 2011 - 2020 (năm 2019)

Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng tặng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng đã có thành tích xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào Thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng nhiệm kỳ 2012 - 2017 (năm 2017)

MỞ ĐẦU

Cao Bằng là tỉnh miền núi biên giới phía Đông Bắc của Tổ quốc, có vị trí, tầm quan trọng về quốc phòng, an ninh đối với cả nước. Phía Nam giáp tỉnh Lạng Sơn, Thái Nguyên; phía Tây giáp tỉnh Tuyên Quang; hai mặt Bắc và Đông Bắc giáp Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây, Trung Quốc. Với vị trí địa lý như vậy, Cao Bằng tuy cách xa các trung tâm kinh tế lớn của cả nước và miền Bắc nhưng lại có điều kiện thuận lợi trong việc tiếp cận thị trường Trung Quốc thông qua phát triển kinh tế cửa khẩu. Ngoài ra, Cao Bằng còn có các tuyến giao thông đường bộ đi các tỉnh Thái Nguyên, Lạng Sơn và Thủ đô Hà Nội khá thuận lợi; đồng thời, hiện nay tỉnh đầu tư xây dựng tuyến đường bộ cao tốc Đồng Đăng (Lạng Sơn) - Trà Lĩnh (Cao Bằng).

Ngay từ buổi đầu dựng nước và giữ nước, Cao Bằng đã là bức “phên giậu” vững chắc của cả nước, giữ vị trí trọng yếu nơi biên cương. Các di chỉ khảo cổ học, di tích được phát hiện ở các huyện Hòa An, Hà Quảng, Quảng Hòa... cùng huyền tích “Báo Luông - Slao Cải”¹ đã minh chứng cho sự xuất hiện của người Việt cổ tại Cao Bằng từ thời tiền sử; nước Nam Cương và câu chuyện thần thoại “Cầu chùa cheng vua” (Chín chúa tranh ngôi vua) đã cho thấy người thống nhất hai thành phần cư dân Lạc Việt và Tây Âu để lập nên nước Âu Lạc là Thục Phán An Dương Vương².

1. “Báo Luông, Slao Cải” (hay “Pú Luông, Giá Cải”) là huyền thoại của người Tày, nói về cặp vợ chồng to lớn đã sinh ra 100 con (một nửa con trai và một nửa là con gái). Trong thuở khai thiên lập địa, Báo Luông và Slao Cải đi săn thú rừng gặp nhau đã cất nghĩa một cách cụ thể, rõ ràng về sự hình thành con người và nghề nông, sự khởi đầu cuộc sống con người trên miền non nước Cao Bằng.

2. Theo truyền thuyết dân gian dân tộc Tày, từ thế kỷ III trước Công nguyên, vùng Cao Bằng đã hình thành một nước, có tên gọi là Nam Cương của cư dân Tây Âu, do Thục Chế rồi Thục Phán làm vua, đóng đô ở Nam Bình (nay là Cao Bình, phường Thục Phán). Nước Nam Cương của Thục Phán ngày càng trở nên cường thịnh. Lúc đó, nước láng giềng Văn Lang của vua Hùng suy yếu, lại đang đứng trước họa xâm lăng của nhà Tần, vua Hùng giao quyền chỉ huy kháng chiến chống Tần cho Thục Phán. Sau khi kháng chiến thắng lợi, Thục Phán được vua Hùng nhường ngôi và Thục Phán đã sáp nhập hai vùng lãnh thổ thành lập nước Âu Lạc, lên ngôi vua hiệu là An Dương Vương, đóng đô ở Cổ Loa (Đông Anh, Hà Nội). Hiện nay, ở đền Hùng còn có di tích ghi lại sự kiện này, đó là “cột đá thề” ghi dấu tích về Thục Phán sau khi được vua Hùng truyền ngôi đã thề: “Noi gương các vua Hùng quyết giữ vững cơ đồ Hùng - Thục”. Như vậy, có thể khẳng định, mặc dù là truyền thuyết nhưng qua hạt nhân lịch sử của nó có thể thấy rõ nội dung cốt lõi là: Ngay từ đầu lập quốc, vùng đất Cao Bằng đã là một trung tâm chính trị, xã hội, văn hóa của tộc người Việt - Tày cổ.

Tỉnh Cao Bằng có diện tích đất tự nhiên trên 6.700km², là cao nguyên đá vôi xen lẫn núi đất, có độ cao trung bình trên 200m, vùng sát biên có độ cao từ 600 - 1.000m so với mặt nước biển. Núi non trùng điệp, rừng núi chiếm hơn 90% diện tích toàn tỉnh. Từ đó hình thành nên 3 vùng rõ rệt: Phía Đông có nhiều núi đá, phía Tây núi đất xen núi đá, phía Tây Nam phần lớn là núi đất có nhiều rừng rậm. Là một tỉnh miền núi biên giới, địa hình tạo thành những địa thế quân sự hiểm trở, án ngữ và bao quát cả một vùng rộng lớn, ngăn chặn hiệu quả sự thâm nhập từ bên ngoài của các đạo quân xâm lược.

Cao Bằng được thiên nhiên ưu ái ban tặng nhiều danh lam thắng cảnh đậm nét hoang sơ, có giá trị du lịch cao, nổi bật như: Thác Bản Giốc, động Ngườm Ngao, hồ Thăng Hen, Mất Thần Núi. Năm 2018, Hội đồng Chấp hành UNESCO đã thông qua Nghị quyết công nhận Công viên địa chất Non nước Cao Bằng là Công viên Địa chất toàn cầu UNESCO; Thủ tướng Chính phủ ban hành quyết định thành lập Vườn Quốc gia Phja Oắc - Phja Đén (xã Thành Công)... Đặc biệt, Cao Bằng là vùng đất có bề dày lịch sử, văn hóa với hệ thống di tích lịch sử cách mạng phong phú gắn liền với những năm tháng hoạt động cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh và cách mạng Việt Nam. Toàn tỉnh có 271 di tích lịch sử văn hóa và danh lam thắng cảnh, trong đó có 103 di tích đã được xếp hạng, có 3 di tích quốc gia đặc biệt là: Khu di tích Quốc gia đặc biệt Pác Bó (xã Trường Hà) - nơi Bác Hồ đặt chân về nước đầu tiên sau hơn 30 năm bôn ba tìm đường cứu nước; Di tích Quốc gia đặc biệt Rừng Trần Hưng Đạo (xã Tam Kim) - nơi ghi dấu sự ra đời của Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân - Đội quân chủ lực đầu tiên, tiền thân của Quân đội nhân dân Việt Nam; Di tích Quốc gia đặc biệt Địa điểm Chiến thắng Biên giới năm 1950 (xã Đức Long) - nơi mở đầu cho chiến dịch Biên giới Thu - Đông trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược... Các địa danh Pác Bó, khu rừng Trần Hưng Đạo, Đông Khê, đường số 4... mãi mãi đi vào trang sử hào hùng của dân tộc Việt Nam.

Mặt khác, Cao Bằng có nguồn tài nguyên thiên nhiên đa dạng và phong phú. Trong rừng có sa nhân, mộc nhĩ, nấm hương, cánh kiến, củ nâu và những hạt có dầu (trầu, sờ, lai...); các loại cây dược liệu nhân sâm, tam thất, hà thủ ô... Ngoài ra, rừng Cao Bằng còn có trúc, song mây, tre nứa và

các loại gỗ quý như trai, nghiến, lim, sến, lát, dổi. Ở trong lòng đất có các loại mỏ quý như sắt, than đá, bô xít, măng gan, lưu huỳnh, bạc, vonphơ ram, thiếc... và các loại đá để làm vật liệu xây dựng và mỹ nghệ.

Về sông suối, Cao Bằng có hệ thống sông Bằng, hệ thống sông Quây Sơn và hệ thống sông Gâm. Các sông suối ở Cao Bằng có nhiều thác ghềnh, có những thác tạo thành cảnh đẹp tự nhiên kỳ vĩ như thác Bản Giốc... là một nguồn thủy năng to lớn.

Về giao thông, Cao Bằng có quốc lộ 4 từ Cao Bằng qua Lạng Sơn, Quảng Ninh thông ra biển, từ Cao Bằng qua Lạng Sơn theo quốc lộ 1 về Hà Nội; quốc lộ 3, từ Cao Bằng xuống Thái Nguyên về Hà Nội. Tỉnh có hệ thống giao thông từ thành phố đi tất cả các xã, có các con đường thông ra các cửa khẩu, có đường biên giới dài 333,125km¹, 1 cặp cửa khẩu quốc tế, 3 cặp cửa khẩu chính và nhiều đường mòn, lối mở, điểm thông quan... tạo cho tỉnh có nhiều lợi thế trong phát triển thương mại, du lịch, nhất là kinh tế biên mậu.

Địa danh Cao Bằng được ghi chép trong sử sách từ rất sớm. Sách “*Dư địa chí*” (còn gọi là *Ức Trai di tập Việt Nam dư địa chí*) do Nguyễn Trãi biên soạn năm 1435 đã ghi: “Cao Bằng xưa là ngoại địa của bộ Vũ Định; Đông Bắc tiếp giáp Lưỡng Quảng; Tây Nam tiếp giáp Thái Nguyên, Lạng Sơn. Có 1 lộ, 4 châu, 273 làng xã. Đây là nơi phen giậu thứ tư về phương Bắc vậy”.

Thời vua Lê Thánh Tông (1460 - 1497), vào năm Quang Thuận thứ 7 (1466) đã chia cả nước thành 12 đạo thừa tuyên²; địa bàn Cao Bằng³ gọi là phủ Bắc Bình thuộc Thừa tuyên Thái Nguyên. Năm 1470, đổi thành Thừa tuyên Ninh Sóc, không lâu sau lại đổi về Thừa tuyên Thái Nguyên, phủ Bắc Bình đổi thành phủ Cao Bình, thuộc Thừa tuyên Thái Nguyên. Phủ Cao Bình bấy giờ lãnh 4 châu: Thái Nguyên, Lộng Nguyên, Thượng Lang, Hạ Lang. Về sau châu Thái Nguyên đổi thành châu Thạch Lâm, châu Lộng

1. Trong đó, đường biên giới đất liền là 298,119km, đường biên giới sông suối là 35,006km, 634 cột mốc (469 cột mốc chính, 165 cột mốc phụ); các cửa khẩu: Tà Lùng (xã Phục Hòa); Lý Vạn (xã Lý Quốc); Pò Peo (xã Đình Phong) và Trà Lĩnh (xã Trà Lĩnh); Sóc Giang (xã Trường Hà).

2. 12 đạo thừa tuyên bao gồm: Thanh Hóa, Nghệ An, Thuận Hóa, Thiên Trường, Nam Sách, Quốc Oai, Bắc Giang, An Bang, Hưng Hóa, Tuyên Quang, Thái Nguyên, Lạng Sơn.

3. Khi chưa có tên gọi chính thức tỉnh Cao Bằng, Ban Biên soạn sử dụng cụm từ “địa bàn Cao Bằng” để chỉ địa giới hành chính thuộc tỉnh Cao Bằng ngày nay.

Nguyên đổi thành châu Quảng Uyên. Theo Bản đồ Hồng Đức năm 1940, phủ Cao Bình có 4 châu, 172 xã, 4 thôn, 22 trang.

Dưới triều Lê Hiến Tông (1498 - 1504), nhận thấy vị trí đặc biệt quan trọng của địa bàn Cao Bằng đối với việc bảo vệ lãnh thổ quốc gia Đại Việt ở dải biên cương phía Bắc, năm Cảnh Thống thứ 2 (1499), nhà Lê quyết định tách phủ Cao Bình ra khỏi thừa tuyên Thái Nguyên đặt thành trấn Cao Bằng. Từ thời điểm này, Cao Bằng trở thành một đơn vị hành chính độc lập, trực thuộc chính quyền Trung ương.

Từ khi tách ra, Cao Bằng có bộ máy riêng để quản lý lãnh thổ, bộ máy đó chịu sự quản lý, điều hành của chính quyền nhà nước Trung ương (triều đình - nhà vua), bình đẳng với các trấn khác. Bộ máy của trấn Cao Bằng khá hoàn chỉnh gồm ba ty: Đô tổng binh sứ ty (Đô ty); Thừa chính sứ ty (Thừa ty); Hiến sát sứ ty (Hiến ty). Đây cũng là bộ máy tổ chức ở mỗi đạo thừa tuyên lúc đó. Việc tổ chức trọn vẹn ba ty ở trấn Cao Bằng với chức năng của từng ty đã chứng tỏ và khẳng định bộ máy quyền lực của nhà nước đã phát triển, quyền lực đó đã được tăng cường ở các địa phương. Việc thành lập trấn Cao Bằng năm 1499 là sự kiện có ý nghĩa lịch sử vô cùng to lớn. Lần đầu tiên trong lịch sử, trấn Cao Bằng xuất hiện. Đó là một sự kiện quan trọng, một bước ngoặt trong tiến trình lịch sử Cao Bằng, chứng tỏ vùng đất này đã phát triển đủ điều kiện và cần thiết trở thành một đơn vị hành chính trực thuộc chính quyền Trung ương.

Năm 1592, nhà Mạc lên đóng đô ở Cao Bằng, đặt hiệu là Càn Thống, quản lý cả các vùng Tuyên Quang, Thái Nguyên, Lạng Sơn. Đến năm Vĩnh Trị thứ 2 (1677), việc trấn giữ Cao Bằng của nhà Mạc chấm dứt, nhà Lê lại đặt lại trấn Cao Bằng. Thời vua Lê Hy Tông (1676 - 1705), Cao Bằng được đặt làm trọng trấn, gồm phủ Cao Bằng và bốn châu: Thạch Lâm, Quảng Uyên, Thượng Lang và Hạ Lang.

Thời nhà Nguyễn, theo sách *“Tên làng xã Việt Nam đến đầu thế kỷ XIX”*, trấn Cao Bằng gồm 4 châu (Thạch Lâm, Quảng Uyên, Thượng Lang, Hạ Lang), 27 tổng, 233 xã, thôn, phường, phố, trại, động. Năm Minh Mệnh thứ 12 (1831), tiến hành cải cách hành chính từ Trung ương đến địa phương, đổi trấn làm tỉnh. Theo đó, Cao Bằng chính thức được gọi là tỉnh Cao Bằng, thống trị một phủ là Trùng Khánh; 4 châu là Quảng Uyên, Thượng Lang, Hạ Lang và Thạch Lâm. Đến tháng 3/1834, nhà Nguyễn

đổi các châu Thạch Lâm, Thượng Lang, Quảng Uyên thuộc Cao Bằng làm huyện, đặt tri huyện và giáo chức. Tháng 5 năm đó lại đổi tiếp châu Hạ Lang thành huyện.

Năm 1835, triều đình nhà Nguyễn thấy Cao Bằng chỉ có 1 phủ và 5 huyện, đất đai khá rộng, nên quyết định đặt thêm phủ để chia sẻ bớt công việc. Năm Minh Mệnh thứ 16 (1835), lập thêm phủ Hòa An, chia huyện Thạch Lâm thành 2 huyện Thạch Lâm và Thạch An, thuộc phủ Hòa An, bỏ chế độ thổ quan, đặt chế độ lưu quan. Năm Tự Đức thứ tư (1851), triều đình lại bỏ phủ Hòa An, tỉnh Cao Bằng chỉ còn 1 phủ Trùng Khánh gồm 5 huyện: Thạch Lâm, Thạch An, Quảng Uyên, Thượng Lang, Hạ Lang.

Khi thực dân Pháp xâm lược nước ta (1858) và xâm chiếm Cao Bằng (1886), nhà Nguyễn vẫn duy trì bộ máy chính quyền để quản lý vùng biên và tích cực thực hiện chính sách lưu quan. Sau đó, thực dân Pháp cai trị Cao Bằng theo chế độ quân quản. Năm 1888, Cao Bằng là một khu; đến năm 1891, thực dân Pháp bỏ các quân khu và thiết lập đạo quan binh, Cao Bằng trở thành tiểu quân khu thuộc Đạo quan binh 2, gồm 3 tiểu quân khu: Cao Bằng, Bảo Lạc, Bắc Kạn, lý sở đạo lý đặt tại thị xã Cao Bằng.

Từ năm 1886 đến năm 1945, tên gọi, địa giới các đơn vị hành chính tỉnh Cao Bằng có sự thay đổi. Cuối thế kỷ XIX, Cao Bằng có phủ Trùng Khánh (gồm 3 châu: Thượng Lang, Hạ Lang, Quảng Uyên), phủ Hòa An (với 3 châu: Thạch Lâm, Thạch An, Nguyên Bình). Năm 1926, Cao Bằng là “Đạo quan binh thứ nhì” gồm một phủ (Hòa An), 7 châu: Hà Quảng, Thạch An, Nguyên Bình, Phục Hòa, Quảng Uyên, Thượng Lang, Hạ Lang gồm 31 tổng và 222 xã. Theo cuốn *“Danh mục các làng, xã Bắc Kỳ”*, năm 1928 tỉnh Cao Bằng gồm 1 phủ, 8 châu, 33 tổng, 230 xã. Đó là phủ Hòa An, các châu: Bảo Lạc, Hà Quảng, Hạ Lang, Nguyên Bình, Phục Hòa, Quảng Uyên, Thạch An và Thượng Lang.

Trước Cách mạng Tháng Tám năm 1945, tỉnh Cao Bằng chia thành các phủ, châu: Hòa An, Trùng Khánh, Hà Quảng, Quảng Uyên, Bảo Lạc, Nguyên Bình, Thạch An, Phục Hòa, Hạ Lang, Trấn Biên¹.

1. Năm 1942, thực dân Pháp tách tổng Trà Lĩnh khỏi phủ Trùng Khánh, lập thành châu Trấn Biên.

Sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, năm 1948, Chính phủ quyết định bãi bỏ cấp tổng, phủ, đạo, châu; cấp trên cấp xã và dưới cấp tỉnh gọi chung là huyện. Cao Bằng lúc đó gồm 11 đơn vị hành chính cấp huyện, thị gồm: thị xã Cao Bằng và các huyện Hòa An, Hà Quảng, Bảo Lạc, Nguyên Bình, Thạch An, Phục Hòa, Hạ Lang, Quảng Uyên, Trùng Khánh, Trấn Biên.

Ngày 03/10/1950, Cao Bằng hoàn toàn được giải phóng khỏi ách thống trị của thực dân Pháp. Ngày 01/7/1956, Cao Bằng cùng các tỉnh Bắc Kạn, Lạng Sơn, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Hà Giang hợp thành khu tự trị Việt Bắc.

Ngày 27/12/1975, Quốc hội khóa V, kỳ họp thứ 2 quyết nghị bỏ cấp khu trong hệ thống các đơn vị hành chính; quyết định hợp nhất Cao Bằng và Lạng Sơn thành tỉnh Cao Lạng, tỉnh lỵ đặt tại thị xã Cao Bằng.

Ngày 29/12/1978, Quốc hội khóa VI, kỳ họp thứ 4 quyết nghị chia tỉnh Cao Lạng thành hai tỉnh Cao Bằng và Lạng Sơn. Sáp nhập hai huyện Ngân Sơn và Chợ Rã (sau đó huyện Chợ Rã được gọi là huyện Ba Bể) của tỉnh Bắc Thái vào tỉnh Cao Bằng.

Ngày 06/11/1996, Quốc hội khóa IX, kỳ họp thứ 10 phê chuẩn tách hai huyện Ngân Sơn, Ba Bể của tỉnh Cao Bằng về tỉnh Bắc Kạn. Tỉnh Cao Bằng thời điểm này gồm 11 đơn vị hành chính cấp huyện, thị (một thị xã, 10 huyện) và 189 xã, phường, thị trấn.

Ngày 13/12/2007, Chính phủ ban hành Nghị định số 183/2007/NĐ-CP về việc điều chỉnh địa giới hành chính để thành lập một số xã và thị trấn thuộc tỉnh Cao Bằng. Sau nhiều lần điều chỉnh, đến năm 2007, tỉnh Cao Bằng có 13 đơn vị hành chính cấp huyện với 199 xã, phường, thị trấn, trong đó có 46 xã, thị trấn biên giới.

Ngày 18/10/2010, thị xã Cao Bằng được công nhận là đô thị loại III theo Quyết định số 926/QĐ-BXD của Bộ Xây dựng. Ngày 25/9/2012, thành lập thành phố Cao Bằng thuộc tỉnh Cao Bằng theo Nghị quyết số 60/NQ-CP của Chính phủ.

Năm 2020, Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa XIV ban hành các Nghị quyết¹ về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã thuộc tỉnh

1. Nghị quyết số 864/NQ-UBTVQH14, ngày 09/01/2020 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa XIV về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã thuộc tỉnh Cao Bằng và Nghị quyết số 897/NQ-UBTVQH14, ngày 11/02/2020 về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện và đổi tên đơn vị hành chính cấp xã thuộc Cao Bằng.

Cao Bằng; trong đó: sáp nhập huyện Thông Nông vào huyện Hà Quảng, lấy tên là huyện Hà Quảng; sáp nhập huyện Trà Lĩnh vào huyện Trùng Khánh, lấy tên là huyện Trùng Khánh; sáp nhập huyện Phục Hòa và huyện Quảng Uyên, lấy tên là huyện Quảng Hòa. Cao Bằng có 10 đơn vị hành chính cấp huyện, gồm 9 huyện và 1 thành phố, đó là các huyện Trùng Khánh, Quảng Hòa, Hạ Lang, Thạch An, Hòa An, Hà Quảng, Bảo Lạc, Bảo Lâm, Nguyên Bình và thành phố Cao Bằng¹. Toàn tỉnh có 161 xã, phường, thị trấn, trong đó có 40 xã, thị trấn biên giới.

Năm 2025, Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa XV ban hành Nghị quyết² về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Cao Bằng. Hiện nay, toàn tỉnh có 56 đơn vị hành chính cấp xã, gồm 53 xã và 3 phường; trong đó có 21 xã biên giới.

Cao Bằng là địa bàn cư trú của 35 dân tộc, trong đó có 7 dân tộc đông dân bao gồm: dân tộc Tày chiếm tỷ lệ 40,97%; Nùng chiếm 31,08%; Mông chiếm 10,13%; Dao chiếm 10,08%; Kinh chiếm 5,76%; Sán Chỉ chiếm 1,39%; Lô Lô chiếm 0,47%, các dân tộc khác 0,12%³. Dân cư phân bố không đồng đều giữa các vùng trong tỉnh, tập trung đông ở thành phố, thị trấn, vùng thấp; ở vùng cao, biên giới dân cư thưa thớt. Đến ngày 01/4/2024, toàn tỉnh có 555.809 người⁴. Tuy đa dạng về thành phần dân tộc và hình thức cư trú

1. Đối với các đơn vị hành chính cấp huyện: Ngày 20/3/1958, huyện Trấn Biên được đổi tên thành huyện Trà Lĩnh theo Nghị định số 153-TTg của Thủ tướng Chính phủ. Ngày 07/4/1966, chia huyện Hà Quảng thành hai huyện là Hà Quảng và Thông Nông theo Quyết định số 67-CP của Hội đồng Chính phủ. Ngày 08/3/1967, hợp nhất huyện Quảng Uyên và Phục Hòa thành huyện Quảng Hòa theo Quyết định số 27-CP của Hội đồng Chính phủ. Ngày 15/9/1969, giải thể huyện Hạ Lang trên cơ sở sáp nhập một số xã của huyện Hạ Lang cũ vào huyện Trùng Khánh và Quảng Hòa theo Quyết định số 176-CP, ngày 15/9/1969 của Hội đồng Chính phủ. Ngày 01/9/1981, tái lập huyện Hạ Lang từ các xã đã nhập vào hai huyện Quảng Hòa và Trùng Khánh theo Quyết định số 44-HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ). Ngày 25/9/2000, Chính phủ ra Nghị định số 52/2000/NĐ-CP điều chỉnh địa giới hành chính huyện Bảo Lạc và thành lập huyện Bảo Lâm thuộc tỉnh Cao Bằng. Ngày 13/12/2001, chia huyện Quảng Hòa thành hai huyện Phục Hòa và Quảng Uyên theo Nghị định số 96/2001/NĐ-CP của Chính phủ.

2. Nghị quyết số 1657/NQ-UBTVQH15, ngày 16/6/2025 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa XV về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Cao Bằng năm 2025.

3. Xem Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng: *Văn kiện Đại hội đại biểu các dân tộc thiểu số tỉnh Cao Bằng lần thứ IV năm 2024*, tr.4.

4. Xem Cục Thống kê tỉnh Cao Bằng: *Tình hình kinh tế - xã hội năm 2024*. Website: thongkecaobang.gso.gov.vn.

nhưng các dân tộc nơi đây luôn gắn bó, đoàn kết, phát huy tinh thần tự lực, tự cường trong công nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Mỗi dân tộc ở Cao Bằng có lịch sử phát triển riêng, có ngôn ngữ riêng, có những hoạt động kinh tế, văn hóa đặc thù, những phong tục tập quán riêng biệt. Trải qua nhiều đổi thay của lịch sử, đồng bào các dân tộc Cao Bằng có truyền thống đoàn kết, cần cù, chăm chỉ trong lao động sản xuất.

Non nước Cao Bằng hội tụ nhiều giá trị lịch sử, văn hóa đặc sắc, đậm đà bản sắc dân tộc, kết tinh nhiều giá trị nhân văn cao đẹp, cả văn hóa vật thể và phi vật thể riêng có, độc đáo của mình. Hằng năm, có hơn 100 lễ hội xuân, lễ hội truyền thống được tổ chức ở khắp các địa phương trên địa bàn tỉnh (trong đó 70 lễ hội được tổ chức thường xuyên). Các hình thức dân ca, dân vũ, văn học, văn hóa âm thực đa dạng, phong phú mang đậm đặc trưng sản vật riêng có của miền núi... Chỉ riêng về dân ca truyền thống, các dân tộc đều có nhiều loại hình khác nhau, làn điệu khác nhau. Trong đó, dân tộc Tày có 35 làn điệu, dân tộc Nùng có 18 làn điệu, dân tộc Mông có 11 làn điệu, dân tộc Dao có 10 làn điệu, với những nội dung rất phong phú, sinh động.

Toàn tỉnh có 271 di tích lịch sử văn hóa với 103 di tích đã được xếp hạng, trong đó có 3 di tích Quốc gia đặc biệt: Khu di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Pác Bó, Khu di tích Quốc gia đặc biệt Rừng Trần Hưng Đạo, Khu di tích Quốc gia đặc biệt Địa điểm chiến thắng Biên giới năm 1950. Có 26 di tích xếp hạng cấp quốc gia, 74 di tích xếp hạng cấp tỉnh, nổi bật như thành Bản Phủ (phường Thục Phán), đền Kỳ Sầm (phường Nùng Trí Cao), đền vua Lê, thành Nhà Mạc (phường Thục Phán). Cùng với đó là những bảo vật quốc gia: Đôi chuông chùa Viên Minh và đền Quan Triều (phường Thục Phán) và bia Ma nhai Ngự chế tại Phja Tém (xã Hòa An); có 7 di sản được đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, gồm: Nghi lễ Then Tày, Lễ hội Nàng Hai xã Tiên Thành (nay là xã Thạch An), Lễ hội Tranh đầu pháo thị trấn Quảng Uyên (nay là xã Quảng Uyên), Nghề rèn truyền thống của người Nùng An xã Phúc Sen (nay là xã Quảng Uyên), tri thức dân gian nghệ thuật trang trí hoa văn trên trang phục của người Dao Đỏ xã Vũ Minh (nay là xã Nguyên Bình), nghệ thuật trình diễn dân gian Lượn Cọi của người Tày các xã Yên Thổ, Nam Quang, Quảng Lâm và

nghề thủ công truyền thống dệt thổ cẩm của người Tày xã Ngọc Đào (nay là xã Hà Quảng)¹.

Tất cả những tài sản đó không chỉ nói lên sự giàu đẹp tự nhiên và bản sắc văn hóa truyền thống của quê hương gạo trắng nước trong non nước Cao Bằng, mà còn là những chiến công, những trang sử oanh liệt, những tấm gương sáng về truyền thống yêu nước, ý chí quật cường, tinh thần bất khuất, tinh đoàn kết chiến đấu trong cách mạng giải phóng dân tộc và công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước do biết bao thế hệ người Cao Bằng xây dựng và gìn giữ.

Trong tiến trình lịch sử, cùng chung sống lâu đời trên một vùng đất, các dân tộc ở Cao Bằng có truyền thống yêu nước, đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau. Nhân dân các dân tộc trong tỉnh cùng nhau đấu tranh để giữ gìn, bảo vệ từng tấc đất, không ngừng chinh phục thiên nhiên để xây dựng, sinh tồn và phát triển. Với bề dày lịch sử 525 năm thành lập tỉnh đã tạo nên con người Cao Bằng với đầy đủ các giá trị đạo đức truyền thống: yêu nước, kiên cường, sắt son với Đảng, với dân tộc; bản lĩnh vững vàng, kiên định; đoàn kết; cần cù, sáng tạo trong lao động sản xuất; tự lực, tự cường; trọng nghĩa, thẳng thắn, cương trực, thân thiện, chân thành, mến khách...

Cao Bằng được coi là vùng đất “địa linh nhân kiệt”, nơi sản sinh ra những nhân vật văn hóa, danh nhân tài giỏi như: Bế Văn Phụng được phong chức Tư thiên quân nhạc; Nông Văn Noọng (còn gọi là Nông Quỳnh Vãn), tục gọi là “vua ca đáng” có tài hát hay và giỏi thơ văn... Lịch sử Cao Bằng gắn với lịch sử dân tộc và truyền thống yêu nước chống xâm lược từ thời kỳ Thục Phán An Dương Vương thế kỷ III trước Công nguyên, Cao Bằng đã từng là chiến trường của những cuộc đọ sức quyết liệt đầu tiên của dân tộc Việt Nam chống sự xâm lược của các thế lực phong kiến phương Bắc (quân Tần, quân Triệu Đà). Trải qua hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước, tuổi trẻ và Nhân dân các dân tộc trong tỉnh đã viết nên những trang sử chói lọi và sản sinh ra nhiều anh hùng hào kiệt. Tiêu biểu là cuộc đấu tranh chống quân Tống xâm lược lần thứ nhất (thế kỷ XI, thời Vua Lý Thái Tông) của người anh hùng Nùng Trí Cao; cuộc đấu tranh của các đội quân thổ binh các dân tộc thiểu số do tù trưởng Hoàng Giáp (tức Hoàng Lục)

1. Theo: Xuân Thương, *Báo Cao Bằng điện tử* - baocaobang.vn - đăng ngày 28/5/2024.

chi huy trong cuộc chiến đấu chống quân Tống xâm lược lần thứ hai (năm 1075); cuộc kháng chiến chống quân Mông - Nguyên xâm lược (thời nhà Trần) của thủ lĩnh châu Thượng Lang Hoàng Thắng Hứa; cuộc khởi nghĩa chống quân Minh xâm lược (thời thuộc Minh) của các tù trưởng dân tộc Tày Bế Khắc Thiệu, Nông Đắc Thái; cuộc khởi nghĩa chống giặc phương Bắc của Nhân dân tổng Trà Lĩnh dưới sự chỉ huy của ông Nông Thống Lệnh (thời nhà Nguyễn)...

Tháng 9/1858, thực dân Pháp nổ súng tấn công bán đảo Sơn Trà (Đà Nẵng), mở đầu cho quá trình xâm lược nước ta. Cuối tháng 10/1886, quân Pháp từ Thất Khê (Lạng Sơn), tấn công, đánh chiếm Cao Bằng. Dưới sự lãnh đạo của các hào trưởng địa phương, Nhân dân các dân tộc Cao Bằng liên tục tổ chức kháng chiến chống Pháp. Nổi bật với những trận đánh của Nhân dân các xã phía Đông Nam châu Thạch An (1886 - 1907); phong trào do Phù Nhị - thủ lĩnh dân tộc Dao chỉ huy tại tổng Thông Nông (châu Hà Quảng); quân của Triệu Phúc Sinh tại các châu Hòa An, Hà Quảng...; nghĩa quân do Bá hộ Lê Bá Tài chỉ huy tại Trùng Khánh... Ở các châu miền Đông là phong trào đấu tranh do các hào trưởng như Mã Quốc Anh, Đặng A Hợp... chỉ huy. Bên cạnh đó, thời kỳ này, Nhân dân Cao Bằng dưới sự chỉ huy của Lãnh binh Lương Tuấn Tú tích cực tham gia phong trào Cần Vương do Phụ chính đại thần nhà Nguyễn là Tôn Thất Thuyết đứng đầu. Riêng trong tháng 10/1893, dưới sự lãnh đạo của các hào trưởng địa phương, nghĩa quân đã tập kích, bao vây quân địch 21 trận, gây cho chúng nhiều tổn thất nặng nề.

Tuy nhiên, do thiếu một đường lối đúng đắn, một giai cấp tiên tiến lãnh đạo nên các cuộc nổi dậy đều thất bại, nhưng đã tô thắm thêm truyền thống đấu tranh bất khuất, kiên cường và đã cổ vũ tinh thần yêu nước của các tầng lớp Nhân dân các dân tộc trong tỉnh. Thực dân Pháp bắt đầu đánh chiếm Cao Bằng từ tháng 10/1886, đến năm 1895, sau 10 năm, thực dân Pháp mới đặt được ách thống trị của chúng tại đây. Bằng vũ lực, chúng áp bức, bóc lột những người yêu nước, yêu độc lập tự do của ta. Với âm mưu ấy, chúng thiết lập đạo quan binh, đứng đầu là một quan năm người Pháp, điều khiển cả bộ máy hành chính và quân sự. Để làm chỗ dựa cho sự thống trị, chúng duy trì và củng cố bộ máy chính quyền phong kiến cũ từ tỉnh, châu cho tới tổng, xã; tăng cường lực lượng vũ trang cùng bộ máy

khủng bố, đàn áp với đủ các loại lính: lê dương, khố đỏ, khố xanh, cảnh sát, mật thám, chỉ điểm... Nhân dân các dân tộc Cao Bằng phải sống dưới thân phận nô lệ.

Tình hình kinh tế - xã hội cho thấy việc phân hóa giai cấp ở Cao Bằng nổi lên hai mâu thuẫn cơ bản: Một là, mâu thuẫn giữa toàn thể dân tộc với đế quốc thực dân Pháp xâm lược; hai là, mâu thuẫn giữa nông dân lao động với giai cấp địa chủ, phong kiến ở vùng thấp, nông dân vùng cao với chế độ thổ ty. Từ đó, nhiệm vụ chủ yếu của cách mạng Việt Nam nói chung và của Cao Bằng nói riêng là: tiến hành cách mạng dân tộc, dân chủ, nhằm đánh đuổi thực dân, đế quốc ra khỏi đất nước; đánh đổ giai cấp địa chủ phong kiến, giành lại độc lập, tự do cho Tổ quốc, cho quê hương.

Chương I

QUÁ TRÌNH THÀNH LẬP ĐOÀN THANH NIÊN CAO BẰNG QUA CÁC PHONG TRÀO YÊU NƯỚC ĐẦU THẾ KỶ XX (1930 - 1945)

I. ĐOÀN THANH NIÊN DÂN CHỦ VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN TỈNH CAO BẰNG TRONG NHỮNG NĂM ĐẦU THẾ KỶ XX (1930 - 1939)

Sau khi đặt ách thống trị trên đất nước ta, đặc biệt là sau đại chiến thế giới lần thứ nhất, Pháp ra sức khai thác Đông Dương. Không cam chịu nô lệ, lầm than, Nhân dân Việt Nam với truyền thống bất khuất, anh hùng đã liên tục vùng lên chống lại bọn cướp nước và bán nước. Song, mọi phong trào đấu tranh chính trị, vũ trang, mọi cuộc vận động yêu nước đều bị thực dân phong kiến chìm trong biển máu đã gây nên biết bao uất hận cho Nhân dân và thanh niên ta.

Trước sự thất bại của các phong trào yêu nước, tình trạng khủng hoảng về đường lối cách mạng, vào thời điểm này, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành (sau này lấy tên là Nguyễn Ái Quốc) đã ra đi tìm đường cứu nước.

Mùa hè năm 1923, Nguyễn Ái Quốc đến Liên Xô, đất nước của Cách mạng Tháng Mười và Lênin vĩ đại. Tại Mátxcova, Người tiếp tục viết nhiều bài báo đăng trên các tờ “Sự thật”, “Thư tín quốc tế”... Đặc biệt, Nguyễn Ái Quốc tham gia nhiều đại hội quốc tế quan trọng, trong đó có Đại hội Quốc tế cộng sản lần thứ V và Đại hội Quốc tế thanh niên cộng sản lần thứ IV.

Với tư cách là ủy viên Đoàn Chủ tịch, lãnh đạo Đại hội Quốc tế thanh niên cộng sản, Nguyễn Ái Quốc cùng một số đồng chí khác đã soạn thảo “Luận cương về thanh niên thuộc địa”¹. Đây là văn kiện hết sức quan trọng trong định hướng về tổ chức và hoạt động của phong trào và tổ chức thanh niên cộng sản các thuộc địa trên thế giới.

Cuối năm 1924, Nguyễn Ái Quốc tới Quảng Châu (Trung Quốc) với trách nhiệm nặng nề đối với cách mạng Đông Dương và châu Á. Năm 1925, Nguyễn Ái Quốc sáng lập ra Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên

1. Văn Tùng, *Báo Nhân dân* số ra ngày 08/4/1990.

và sau đó tuyên truyền, giác ngộ, kết nạp những đoàn viên, thanh niên cộng sản thuộc lớp đầu tiên. Nguyễn Ái Quốc đã cùng các đồng chí như Hồ Tùng Mậu, Lê Hồng Phong, Lê Hồng Sơn... liên tiếp mở các lớp huấn luyện chính trị, thu hút hàng trăm thanh niên yêu nước ở cả ba miền Bắc, Trung, Nam sang Quảng Châu học tập, rồi trở về nước hoạt động. Nguyễn Ái Quốc còn cho xuất bản báo “Thanh niên” - một công cụ tuyên truyền cách mạng trong nước. Cũng vào thời điểm đó, ở Cao Bằng xuất hiện một số thanh niên yêu nước thông qua việc tiếp cận được với sách, báo, tài liệu do cụ Phan Bội Châu, Phan Chu Trinh truyền tới như “Chiêu hồn nước”, “Ái quốc ca”. Tiêu biểu cho những thanh niên yêu nước được tập hợp trong các “Hội đánh Tây”, “Hội thanh niên phản đế” là người thanh niên có chí lớn Hoàng Đình Giông¹. Cuộc đời hoạt động cách mạng của đồng chí bắt đầu từ khi còn rất trẻ; đồng chí là một học sinh yêu nước, là một trong những người sáng lập ra các hội cứu quốc. Những năm 1923 - 1924, đồng chí đã bí mật tuyên truyền tinh thần yêu nước trong học sinh các trường tiểu học ở thị xã Cao Bằng, huyện Hòa An và huyện Hà Quảng. Từ cuối năm 1925 đến đầu năm 1926, đồng chí học ở Trường Bách Nghệ (Hà Nội) và tích cực tham gia phong trào bãi khóa của học sinh Hà Nội, tham gia tổ chức lễ truy điệu nhà yêu nước Phan Chu Trinh. Với nhiệt huyết và sớm được giác ngộ cách mạng, đồng chí đã tích cực tham gia tuyên truyền, vận động cách mạng tại quê hương.

Vào năm 1927, ảnh hưởng của Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên tác động mạnh mẽ vào trong nước, khiến nhiều thanh niên ở khắp mọi miền Tổ quốc mong muốn tìm đến Quảng Châu, nơi Nguyễn Ái Quốc đang mở trường huấn luyện chính trị với tư tưởng hoàn toàn mới mẻ sau khi

1. Đồng chí Hoàng Đình Giông (1904 - 1947) (tức Hoàng, Trần Tín, Lầu Vòng, Nam Bình, Văn Tư, Võ Văn Đức, Vũ Đức, Lê Minh, Cụ Vũ), người dân tộc Tày, quê ở làng Nà Toàn, xã Xuân Phách, huyện Hòa An (rời đổi thành phường Đề Thám, thành phố Cao Bằng; hiện nay là phường Thục Phán, tỉnh Cao Bằng) là Bí thư Chi bộ Hải ngoại Long Châu (Trung Quốc) năm 1929; Bí thư Đảng bộ đặc biệt Long Châu (Quảng Tây, Trung Quốc); Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Đảng khóa I (năm 1935), phụ trách Xứ ủy Bắc Kỳ; Chỉ huy trưởng Bộ đội Nam tiến vào miền Nam đánh thực dân Pháp xâm lược (tháng 9/1945), Chính ủy Quân giải phóng Nam Bộ, Khu Bộ trưởng (Tư lệnh) đầu tiên Khu IX, Khu Bộ trưởng (Tư lệnh) Khu VI thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp. Đồng chí hy sinh tại Khu VI (Ninh Thuận) năm 1947. Đồng chí đã được Đảng và Nhà nước truy tặng Huân chương Hồ Chí Minh (năm 1998); danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân (năm 2009); năm 2018, đồng chí đã được Đảng và Nhà nước công nhận là lãnh đạo tiền bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam.

*Đồng chí Hoàng Đình Giông -
Người chiến sĩ cộng sản trẻ
tuổi đầu tiên của Cao Bằng*

tìm ra con đường giải phóng dân tộc đúng đắn. Cuối năm 1927, do những hoạt động yêu nước của mình, Hoàng Đình Giông bị thực dân Pháp truy nã. Đồng chí đã bí mật vượt biên đi ra nước ngoài, và chọn Long Châu (Trung Quốc) là nơi đặt chân đầu tiên của mình. Tại đây, đồng chí đã được gặp Hoàng Văn Thụ, qua đồng chí Hoàng Văn Thụ, đồng chí Hoàng Đình Giông liên lạc được với các đồng chí trong Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên. Ngày 19/6/1928, hai đồng chí Hoàng Đình Giông và Hoàng Văn Thụ được kết nạp vào Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên ở Long Châu và đã chung sức gây dựng cơ sở cách mạng tại đó.

Để đào tạo đội ngũ và phát triển thêm các hội viên, sau khi được kết nạp vào Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên, đồng chí Hoàng Đình Giông đã tìm cách đưa nhiều thanh niên sang huấn luyện tại Long Châu, rồi từ đó đưa về Cao Bằng hoạt động, gây dựng cơ sở. Năm 1929, đồng chí Hoàng Văn Nộn và Lê Đoàn Chu được kết nạp vào Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên, giao nhiệm vụ về Cao Bằng hoạt động, tiếp tục vận động đưa một số thanh niên ưu tú sang Long Châu học tập. Tháng 12/1929, từ hoạt động tích cực và có hiệu quả, các đồng chí Hoàng Đình Giông, Hoàng Văn Thụ, Hoàng Văn Nộn được kết nạp vào Đông Dương Cộng sản Đảng và lập ra Chi bộ hải ngoại ở Long Châu (Trung Quốc) do đồng chí Hoàng Đình Giông làm Bí thư. Nhiệm vụ của Chi bộ ở Long Châu là trực tiếp chỉ đạo phong trào cách mạng ở Cao Bằng và Lạng Sơn.

Từ ngày 06/01 đến ngày 07/02/1930¹, Hội nghị hợp nhất các tổ chức cộng sản được tiến hành tại Cửu Long (Hương Cảng, Trung Quốc)². Hội nghị có sự tham gia của 1 đại biểu Quốc tế cộng sản, 2 đại biểu của Đông

1. Trích từ bài viết “Đảng Cộng sản Việt Nam qua các kỳ Đại hội” trên trang thông tin của Ban Tuyên giáo Trung ương.

2. Tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng (tháng 9/1960), ngày 03/02 được chọn là ngày kỷ niệm thành lập Đảng.

Dương Cộng sản Đảng, 2 đại biểu của An Nam Cộng sản Đảng¹. Các đại biểu thông qua Chính cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt, Điều lệ vắn tắt của Đảng; thông qua Điều lệ tóm tắt của Công hội, Nông hội, Đoàn Thanh niên Cộng sản, Hội Phụ nữ Giải phóng... Đầu năm 1930, đồng chí Hoàng Văn Nộn trở về Cao Bằng xây dựng cơ sở. Đồng chí đã tuyên truyền, giác ngộ hai hội viên Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên vào Đảng là các đồng chí Lê Đoàn Chu (tức Lê Mới, Nam Cao) và Nông Văn Đô (tức Bích Giang, Cát Lợi).

Sau một thời gian tuyên truyền, rèn luyện, qua kiểm tra phong trào và thử thách cán bộ, ngày 01/4/1930, Chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên của Cao Bằng được thành lập tại Nặm Lìn (xã Hoàng Tung, châu Hòa An), gồm 3 đồng chí: Hoàng Văn Nộn (Hoàng Như), Lê Đoàn Chu (Lê Mới, Nam Cao), Nông Văn Đô (Bích Giang, Cát Lợi) do đồng chí Hoàng Văn Nộn làm Bí thư. Nhiệm vụ của Chi bộ là tích cực phát triển Đảng, đặc biệt ở khu mỏ thiếc Tĩnh Túc và ở thị xã; đẩy mạnh phong trào chống thuế, chống phụ thu lạm bổ, chống bắt phu vào ngày mùa, đi phu phải được cấp tiền, gạo. Sự ra đời của Chi bộ Đảng ở Cao Bằng đã đánh dấu bước ngoặt quan trọng trên con đường đấu tranh giải phóng. Từ đây, phong trào đấu tranh giải phóng quê hương, đất nước, giành độc lập, Nhân dân các dân tộc Cao Bằng nói riêng và Nhân dân cả nước nói chung được đặt dưới ngọn cờ quang vinh của Đảng Cộng sản Việt Nam. Sự kiện Chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên của tỉnh Cao Bằng ra đời có ý nghĩa to lớn đối với phong trào cách mạng của tỉnh, góp phần quan trọng trong sự phát triển phong trào cách mạng của cả nước.

Trong năm 1930, một số chi bộ khác cũng lần lượt ra đời ở Phúc Tăng (nay thuộc xã Hòa An) (20/6/1930); xã Xuân Phách, châu Hòa An (10/10/1930) và mỏ thiếc Tĩnh Túc, châu Nguyên Bình (21/10/1930). Các chi bộ đã liên tục vận động, giác ngộ, đưa nhiều thanh niên yêu nước ở Cao Bằng vượt biên sang Long Châu dự các lớp huấn luyện chính trị do Chi bộ Long Châu tổ chức.

Tháng 10/1930, Hội nghị lần thứ nhất của Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã quyết định đổi tên Đảng Cộng sản Việt Nam thành Đảng Cộng sản Đông Dương. Hội nghị thông qua Luận cương chính trị, Điều lệ Đảng, Ấn

1. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 3, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011.

ng nghị quyết về tình hình Đông Dương và nhiệm vụ cần kíp của Đảng; Án nghị quyết về công tác: Cộng sản Thanh niên vận động... Như vậy, ngay từ khi mới ra đời, Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhận thức rõ về vai trò to lớn và có 16 chủ trương hết sức căn bản về công tác vận động thanh niên... Án nghị quyết là một văn kiện hết sức quan trọng đối với sự nghiệp xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản và phong trào thanh niên. Văn kiện này đặt nền móng vững chắc về quan điểm, tư tưởng cho công tác vận động thanh niên ở Đông Dương trong phạm trù của cuộc cách mạng vô sản.

Án nghị quyết khẳng định: “Thanh niên lao động đã trở thành một lực lượng rất quan trọng” và đặt ra yêu cầu: “...Vì những điều đã nêu trên cho nên Đảng Cộng sản phải cần kíp công tác trong quần chúng thanh niên, phải lãnh đạo quần chúng thanh niên lao động thành phố, nhà quê, tranh đấu hằng ngày và phải kéo họ ra khỏi ảnh hưởng quốc gia phong kiến, đế quốc. Muốn được như vậy thì chỉ có tổ chức ra một đoàn thể của thanh niên mới được...”. Án nghị quyết ra đời đáp ứng kịp thời những đòi hỏi của phong trào yêu nước trong thanh niên ta đang phát triển mạnh và đã tạo ra những chuyển biến đối với sự nghiệp xây dựng Đoàn. Theo thư của lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc gửi Ban Chấp hành Trung ương Đảng ngày 20/4/1931, trong đó có thống kê một số cơ sở đoàn thì đến khoảng cuối năm 1930, đầu năm 1931, số lượng đoàn viên trong một số tỉnh ở nước ta là 942 đồng chí¹.

Triển khai “Án nghị quyết về cộng sản thanh niên vận động” của Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ nhất, Ban Tỉnh uỷ Cao Bằng đã chỉ đạo việc tuyên truyền, giác ngộ và phát triển đoàn viên, thanh niên cộng sản trong tỉnh. Cuối năm 1931, đầu năm 1932, ở Cao Bằng ra đời các tổ chức Cộng sản đoàn hoạt động chủ yếu ở hai châu Hòa An và Hà Quảng. Đây là những chi bộ đầu tiên của Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương ở Cao Bằng. “Ở Cao Bằng, Lạng Sơn số đoàn viên nhiều hơn đảng viên. Thanh niên Cộng sản giữ địa vị chỉ huy các cuộc đấu tranh của thanh niên lao động một cách rất cương quyết (Viêng Chăn, Cao Bằng, Lạng Sơn). Đoàn đã kéo được lao động người dân tộc thiểu số (người Thổ, Nùng)... vào hàng ngũ”². Lúc đầu, số đoàn viên còn rất ít và về mặt tổ chức chưa hình thành một hệ thống chặt chẽ từ tỉnh xuống cơ sở, nên các

1. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 3, Sđd tr.342.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 5, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2002, tr.79.

chi bộ đoàn đều hoạt động dưới sự lãnh đạo của các chi bộ đảng, có nơi đoàn viên còn sinh hoạt với đảng viên. Ngoài nhiệm vụ riêng của đoàn, Cộng sản đoàn còn nhận nhiệm vụ làm giao thông liên lạc giữa các cơ sở đảng và giữa các cấp bộ đảng. Cuối năm 1932, đầu năm 1933, nhờ sự hoạt động tích cực của Đoàn, của các tổ chức cách mạng và sự giác ngộ của quần chúng, nên số lượng đoàn viên tăng lên cả về chất lượng và số lượng ở nhiều châu khác trong toàn tỉnh. Sau một thời gian phấn đấu, số lượng đoàn viên, thanh niên được kết nạp vào đoàn từ năm 1931 - 1933 đều được đứng trong hàng ngũ của Đảng.

Năm 1933, theo đường dây bí mật của Đảng, đồng chí Lê Hồng Phong - Ủy viên Quốc tế cộng sản đến Cao Bằng gặp gỡ, làm việc với Tỉnh ủy Cao Bằng tại Ngườm Sưa (châu Hòa An). Sau lần gặp gỡ này, đồng chí Lê Hồng Phong quyết định xây dựng Cao Bằng thành chiếc cầu nối giữa Ban lãnh đạo hải ngoại với phong trào cách mạng trong nước. Đây là sự kiện có ý nghĩa thúc đẩy sự phát triển của phong trào cách mạng tại địa phương.

Nhìn chung, lực lượng đoàn viên luôn đi đầu trong các cuộc đấu tranh chống áp bức. Ngoài việc tham gia các công tác tuyên truyền, cổ động, gây thanh thế cho cách mạng như treo cờ Đảng, rải truyền đơn... đoàn viên, thanh niên yêu nước còn giúp làm trinh sát, nắm tình hình địch, liên lạc giữa các cơ sở của Đảng. Ngày Quốc tế lao động 01/5/1933, cơ sở Đảng và đoàn viên, thanh niên cộng sản ở mỏ thiếc Tĩnh Túc đã rải truyền đơn, treo cờ Đảng khắp nơi, làm cho bọn chủ mỏ hoảng sợ, đồng thời gây được lòng tin cho công nhân, nhất là lớp trẻ.

Sự phát triển các cơ sở đoàn và đoàn viên, thanh niên đã góp phần hình thành các phong trào đấu tranh của quần chúng trong các tầng lớp Nhân dân. Ở Hòa An, vào cuối năm 1933, dưới sự lãnh đạo của Châu ủy đã nổ ra cuộc biểu tình của 300 phu, mà phần lớn là thanh niên nông dân ở các tổng Tượng Yên, Nhượng Bạ, Hà Đàm, Tĩnh Oa bị bắt đi làm đường từ thị xã lên Nước Hai. Đoàn người kéo lên cơ quan của bọn thống trị ở châu đòi bỏ lệnh bắt phu vào ngày mùa, đòi phu phải được cấp tiền, gạo, dịch huy động binh lính đàn áp, bắt đi một số thanh niên hăng hái. Không lùi bước trước sự khủng bố của địch, Châu ủy Hòa An vận động quần chúng viết đơn kiện lên Thống sứ Bắc Kỳ. Trước khí thế của quần chúng, bọn thống trị phải nhượng bộ, tuyên bố không bắt phu trong ngày mùa và đi phu được trả tiền gạo. Tháng 3/1934, tại Hòa An, lại tiếp tục nổ ra cuộc đấu

tranh của nông dân và thanh niên bị bắt đi làm đường Năm Vọng (thuộc khu vực xã Nguyễn Huệ ngày nay). Những thắng lợi liên tiếp đó làm cho quần chúng phấn khởi và tin tưởng vào Đảng. Tháng 6/1935, phong trào đấu tranh lan sang Hà Quảng. Năm 1934 - 1935, mặc dù bị địch khủng bố và bắt một số đồng chí cốt cán nhưng cơ sở Đảng và Đoàn vẫn được củng cố và phát triển khá vững chắc.

Cuối năm 1934, đồng chí Hoàng Văn Nọn - Bí thư Tỉnh uỷ Cao Bằng được Ban chỉ huy ở ngoài của Đảng chỉ định là đại biểu chính thức của Đảng Cộng sản Đông Dương đi dự Đại hội lần thứ VII Quốc tế cộng sản ở Mátxcơva (Liên Xô) và đọc bản tham luận về vận động các dân tộc thiểu số ở Đông Dương tham gia cách mạng.

Năm 1935, Đại hội đại biểu lần thứ nhất Đảng Cộng sản Đông Dương diễn ra tại Ma Cao (Trung Quốc), đồng chí Hoàng Đình Giông - Bí thư Đảng bộ Long Châu vinh dự được bầu là Trưởng đoàn đại biểu Xứ uỷ Bắc Kỳ đi dự Đại hội, được bầu vào Ban Thường vụ Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương trực tiếp phụ trách Xứ uỷ Bắc Kỳ. Đồng chí Bùi Bảo Văn được bầu làm Uỷ viên dự khuyết¹.

Sang năm 1935, hầu hết các châu trong tỉnh đều có cơ sở đảng, trong các tổ chức quần chúng, nhất là Đoàn Thanh niên đều có cán bộ của Đảng, Đoàn Thanh niên phái đến hoạt động, chủ yếu là tuyên truyền cách mạng, gây dựng tổ chức, phát động đấu tranh.

Để chào mừng Đại hội lần thứ nhất của Đảng, Ban Tỉnh uỷ phát động một cuộc tuyên truyền rộng khắp toàn tỉnh, nhằm tố cáo tội ác của bọn thống trị, kêu gọi Nhân dân các dân tộc đứng lên đấu tranh chống áp bức, bóc lột. Đảng viên, đoàn viên và hội viên các tổ chức quần chúng ở Hòa An, Hà Quảng, Nguyên Bình, khu mỏ Tĩnh Túc, Quảng Uyên, Thạch An... tích cực tảo đi làm công tác tuyên truyền, vận động quần chúng, gây được ảnh hưởng lớn trong Nhân dân.

Tháng 3/1935, Đại hội lần thứ nhất của Đảng Cộng sản Đông Dương được tổ chức. Đây là sự kiện lịch sử quan trọng đánh dấu hệ thống tổ chức Đảng và phong trào cách mạng của quần chúng đã được phục hồi. Đại hội công bố chương trình hành động của Đảng và thông qua chương trình hành

1. *Các Đại hội toàn quốc và Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam (1930 - 2006)*. Nxb. Chính trị quốc gia, H, 2006, tr.37.

động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương. Sự phục hồi tổ chức Đảng sau những năm địch thực hiện chính sách khủng bố “trắng”, nhất là sau cao trào Xô viết Nghệ Tĩnh là một thắng lợi hết sức quan trọng. Đồng thời với việc phục hồi tổ chức Đảng, Đoàn Thanh niên Cộng sản đã được củng cố và phát triển. Đại hội đã đưa ra nhận định: “... Cơ sở của Đoàn ở Nam Kỳ đã được khôi phục, ở Trung Kỳ và Bắc Kỳ, đội ngũ của Đoàn đang được chinh đồn, nhiều cơ sở mới của Đoàn được tổ chức lại. Tại các tỉnh miền núi ở Bắc Kỳ và Lào, Đoàn đã thu hút thêm nhiều đoàn viên thuộc các dân tộc ít người và cả người Hoa”¹. Đại hội cũng chỉ rõ: “Nhiệm vụ chính của Đoàn là phải củng cố và mở rộng tổ chức, đặc biệt là ở những vùng quan trọng như các hầm mỏ, nhà máy, đồn điền... Phải dùng các hình thức công khai và bán công khai, bí mật và lập ra các tổ chức có tính phổ thông như Hội thể thao, Câu lạc bộ, Hội đọc sách báo, Hội cứu tế... để tập hợp thanh niên”².

Trong bối cảnh đó, Đại hội Quốc tế cộng sản lần thứ VII đã diễn ra ở Mátxcova từ ngày 25/7 - 20/8/1935. Tham luận về cuộc vận động của Đảng Cộng sản Đông Dương đối với các dân tộc ít người của đại biểu Văn Tân (bí danh của đồng chí Hoàng Văn Nọn) đã được Đại hội nhiệt liệt hoan nghênh. Nghị quyết Đại hội vạch rõ: “Nhiệm vụ trọng tâm trước mắt của giai cấp vô sản là phải cứu loài người ra khỏi thảm họa của cuộc chiến tranh đế quốc do bọn phát xít gây ra. Đồng thời phải tăng cường mở rộng mặt trận dân chủ chống phát xít nhằm tập hợp xung quanh mình tất cả các tầng lớp tiến bộ, các lực lượng dân chủ thế giới trong cuộc đấu tranh chống phát xít”.

Cũng vào thời gian nêu trên, Mặt trận nhân dân Pháp được thành lập (5/1935) bao gồm Đảng cộng sản, Đảng xã hội, Đảng cấp tiến, Tổng liên đoàn thống nhất và các đoàn thể quần chúng khác. Trong cuộc bầu cử Quốc hội tháng 5/1936, Mặt trận nhân dân giành được đa số phiếu và tháng 6/1936, chính phủ phái tả lên cầm quyền ở Pháp.

Đầu năm 1936, đồng chí Hoàng Đình Giông - Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Đảng khóa I, từ nước ngoài trở lại Cao Bằng gặp đồng chí Lê Đoàn Chu - Bí thư Tỉnh ủy, triệu tập một cuộc họp Tỉnh ủy mở rộng

1. *Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào Thanh niên*, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 2001, tr.88.

2. *Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào Thanh niên*, Sđd tr.88.

ở đền vua Lê. Tại cuộc họp, đồng chí Hoàng Đình Giông phổ biến Nghị quyết Đại hội đại biểu lần thứ I của Đảng và những chủ trương của Đảng trong tình hình mới. Hội nghị đề ra những nhiệm vụ trước mắt nhằm củng cố tổ chức để thực hiện thắng lợi những nhiệm vụ của Đảng, trong đó, cần củng cố Đoàn Thanh niên Cộng sản làm nòng cốt thúc đẩy phong trào đấu tranh quần chúng các dân tộc phát triển; đồng thời, đề ra kế hoạch chấp nối liên lạc giữa các cơ sở đảng trong toàn tỉnh¹. Ngày 31/01/1936, Đoàn Thanh niên Dân chủ tỉnh Cao Bằng được thành lập. Đồng chí Lê Văn Thùy (tức Lê Lai, Đại Tiến) được đồng chí Hoàng Đình Giông và Tỉnh uỷ Cao Bằng chỉ định giữ chức vụ Bí thư lâm thời Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Dân chủ tỉnh Cao Bằng²; đồng chí Nông Văn Trang (tức Đệ) giữ chức vụ Phó Bí thư Đoàn Thanh niên Dân chủ tỉnh Cao Bằng. Phong trào thanh niên Cao Bằng từ đây đã hoạt động có tổ chức.

Tháng 02/1936, đồng chí Hoàng Đình Giông bị thực dân Pháp bắt trên phố Hàng Kênh, Hải Phòng. Dù bị tra tấn, dọa dẫm, tra khảo, dự dỗ, mua chuộc, giam cầm, bị dẫn giải qua các xà lim Cao Bằng, Hải Phòng, bị tuyên án 5 năm tù, giam tại Hỏa Lò, rồi bị đày lên nhà tù Sơn La, đồng chí vẫn giữ vững ý chí cách mạng. Dưới sự lãnh đạo của Chi bộ Đảng trong nhà tù đế quốc ở Sơn La, đồng chí là nòng cốt tích cực tuyên truyền lý luận, nghị quyết của Đảng cho Chi bộ, đồng thời giáo dục cảm hóa, giác ngộ tù nhân là đảng viên Quốc dân Đảng ngả sang Cộng sản. Sau đó, đồng chí Hoàng Đình Giông cùng với một số đồng chí khác bị đày sang đảo Nôxilava, Mađagátxca (Châu Phi). Tại đây, đồng chí tiếp tục nêu cao tinh thần đấu tranh cách mạng, chủ động học thêm nghiệp vụ tình báo, thu thập tin tức, điện đài, vũ khí... chờ thời cơ về nước phục vụ cách mạng³.

Căn cứ vào những diễn biến của tình hình thế giới và trong nước, quán triệt và vận dụng nghị quyết của Quốc tế cộng sản vào hoàn cảnh lịch sử cụ thể ở Việt Nam, tháng 7/1936, Hội nghị Trung ương Đảng đã định ra đường lối, phương pháp tổ chức đấu tranh cách mạng trong thời kỳ mới. Nhiệm vụ trước mắt của Đảng và Nhân dân ta lúc này là tập trung mũi nhọn, đấu tranh

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, 2020, tr.59.

2. Theo Lý lịch cán bộ tự khai của đồng chí Lê Lai, trang 2.

3. Theo sách *Hoàng Đình Giông - Cuộc đời và sự nghiệp hoạt động cách mạng (1904 - 1947)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2014, tr.40-46.

chống bọn phản động thuộc địa và tay sai của chúng ở Đông Dương, đòi các quyền tự do, dân chủ, cải thiện đời sống, chống chiến tranh phát xít, bảo vệ hòa bình. Đảng chủ trương lập Mặt trận nhân dân phản đế rộng rãi (về sau đổi tên thành Mặt trận thống nhất dân chủ). Để phù hợp với sự chuyển hướng về nhiệm vụ, hội nghị chủ trương chuyển hình thức tổ chức bí mật, không hợp pháp sang hình thức tổ chức hợp pháp, nửa hợp pháp, công khai. Lúc này, Đoàn Thanh niên được mang một số tên gọi khác nhau, nhưng đều nằm dưới sự lãnh đạo của Đảng, đều có mục đích chung là đấu tranh đòi các quyền dân chủ, dân sinh, chống khủng bố, bảo vệ hòa bình nên được gọi tên chung là Đoàn Thanh niên Dân chủ. Ban Tỉnh uỷ Cao Bằng có thuận lợi là liên lạc được với Long Châu, trực tiếp nhận chỉ thị của Trung ương và Xứ uỷ qua đồng chí Hoàng Văn Thụ nên đã chủ động được trong việc quán triệt chủ trương của Trung ương đến đông đảo quần chúng Nhân dân. Lúc này, Đảng ta đang mở ra cuộc vận động công khai bằng hình thức phát động phong trào lập các “Ủy ban trừ bị Đông Dương đại hội” nhằm thu thập nguyện vọng của các tầng lớp Nhân dân, tiến tới triệu tập đại hội đại biểu nhân dân Đông Dương để thông qua bản “Dân nguyện” gửi cho phái bộ điều tra Pháp do Gô-đa cầm đầu sắp sang nước ta.

Ở Cao Bằng, mở đầu cho thời kỳ đấu tranh công khai, hợp pháp là cuộc biểu tình của hơn 500 thanh niên, bà con các dân tộc vào tháng 8/1936, kéo đi từ Hòa An, Hà Quảng, Nguyên Bình, Thạch An, Quảng Uyên và thị xã Cao Bằng đòi bọn thống trị phải thừa nhận Cao Bằng là đơn vị được cử đại biểu tham gia “Đông Dương đại hội”. Đoàn đại biểu tỉnh kéo đến km số 5 (nay thuộc phường Thục Phán) thì bị bọn thống trị cho lính chặn đường. Tuy không đến được thị xã nhưng ảnh hưởng của cuộc đấu tranh đã lan đi các địa phương, phát động phong trào tập hợp lực lượng, đặc biệt là lực lượng thanh niên trong cuộc đấu tranh đòi các quyền dân sinh, dân chủ. Để đáp ứng yêu cầu tập hợp các tầng lớp thanh niên, tổ chức thanh niên dân chủ Cao Bằng đẩy mạnh công tác tuyên truyền, cổ động để thành lập các “Ủy ban chuẩn bị Đông Dương đại hội” qua việc in hàng nghìn tờ truyền đơn kêu gọi thanh niên và các giới đồng bào bày tỏ nguyện vọng của mình bằng cách tổ chức mít tinh, hội họp từ nhỏ đến lớn để thông qua các nội dung cần đưa vào bản “Dân nguyện”.

Trước phong trào đấu tranh mạnh mẽ của Nhân dân lao động Đông Dương, trước sức ép của Mặt trận nhân dân Pháp và của Đảng Cộng sản,

ngày 11/10/1936, toàn quyền Đông Dương đã phải ra nghị định về một số quyền lợi của công nhân lao động và làm thuê như thời gian lao động không quá 10 giờ, kể từ ngày 01/11/1936, không quá 9 giờ kể từ ngày 01/11/1938, được nghỉ chủ nhật, nghỉ phép hằng năm (5 ngày từ năm 1937 và 10 ngày từ năm 1938). Chính phủ Mặt trận nhân dân Pháp đã ra sắc lệnh ân xá tù chính trị ở Đông Dương.

Từ cuối năm 1936, do ảnh hưởng ngày càng mạnh của cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới và những thủ đoạn bóc lột, ăn chặn của giới chủ, đời sống của đội ngũ công nhân Cao Bằng ngày càng lâm vào cảnh cùng cực. Trước tình hình đó, Chi bộ Kim Sơn - mỏ thiếc Tĩnh Túc chủ trương đẩy mạnh cuộc đấu tranh buộc bọn chủ mỏ phải cải thiện một phần đời sống công nhân, trước mắt là tổ chức đình công toàn mỏ. Tháng 11/1936, đồng chí Lê Đoàn Chu, Bí thư Tỉnh uỷ Cao Bằng trực tiếp vào mỏ thiếc Tĩnh Túc nắm tình hình và nghe cơ sở Đảng tại đây báo cáo chủ trương phát động đấu tranh do cuộc sống quá kham khổ. Số lượng công nhân trong mỏ lúc này lên đến trên 6.000 người, trong đó 2/3 là thanh niên. Báo Đông Pháp ngày 09/11/1936 viết: “Bọn cu li đẩy xe và thợ phải làm việc từ 6 giờ sáng đến 6 giờ tối, không được nghỉ một chút nào, làm việc như vậy lắm khi thợ còn bị phạt khá nặng... Thế là công làm suốt tuần 96 giờ đồng hồ không được xu nào cả”¹. Đồng chí Bí thư Tỉnh uỷ chỉ đạo cơ sở Đảng của mỏ vạch rõ nhiệm vụ cho các cơ sở đoàn thanh niên trong mỏ, vạch kế hoạch cụ thể tổ chức các đội thanh niên tự vệ, ban lãnh đạo đấu tranh quyết định giờ hành động và các mục tiêu cụ thể cần đạt được. Đêm hôm trước cuộc đình công, đồng chí Nguyễn Văn Ngà được giao nhiệm vụ cắt dây điện ngầm (dây nguội) chạy tàu điện khiến bọn cai không tìm được nguyên nhân mất điện và 5 giờ 30 sáng ngày 01/12/1936, đồng chí Bùi Mạnh Đạt, công nhân nhà máy điện thực hiện cắt điện làm hiệu lệnh. Cuộc đình công đồng loạt nổ ra, bọn chủ mỏ và mật thám kết hợp với các lực lượng tay sai ra sức đàn áp, dụ dỗ nhưng cuối cùng phải nhượng bộ. Tin tức về cuộc đình công của công nhân mỏ thiếc Tĩnh Túc vang dội khắp nơi trong cả nước và cả dư luận Pháp.

Đầu năm 1937, biết được tin Gô-đa sẽ lên Cao Bằng, gấp gờ hàng nghìn công nhân đang làm việc tại mỏ thiếc Tĩnh Túc sau cuộc đình công

1. Theo *Lịch sử phong trào công nhân và công đoàn tỉnh Cao Bằng, tập 1 (1896 - 1975)*, tr.35.

tháng 12/1936, Tỉnh uỷ Cao Bằng đã có cuộc họp tại Hòa An, gồm đại biểu các cơ sở Đảng các châu, đại biểu Đoàn Thanh niên Dân chủ để chuẩn bị về mọi mặt cho cuộc đấu tranh công khai lớn, với sự tập hợp hàng nghìn đồng bào và thanh niên các dân tộc.

Tỉnh uỷ đã giao nhiệm vụ cho tổ chức thanh niên dân chủ Cao Bằng phải huy động được đông đảo nam, nữ thanh niên tham gia và đảm bảo có một lực lượng nòng cốt để chống địch khủng bố. Đồng thời làm công tác tuyên truyền suốt thời gian trước và sau khi thực hiện kế hoạch đón Gô-đa.

Với mục tiêu để đông đảo quần chúng, ước tính trên vài nghìn người thuộc các tầng lớp, tiếp cận phái đoàn Gô-đa để biểu dương lực lượng, ban lãnh đạo đấu tranh đã tổ chức sự kiện như một ngày hội tại địa điểm trên đường từ thị xã Cao Bằng đi Nguyên Bình, đợi phái đoàn Gô-đa. Các cơ sở đoàn Thanh niên Dân chủ lo việc giữ gìn trật tự, đồng thời tổ chức vui xuân (đang vào dịp sau Tết) và hoạt động thể thao như đá cầu, đá bóng rất nhộn nhịp để giữ thanh niên và bà con lưu lại chờ đợi. Đồng bào xã Xuân Phách (nay là phường Thục Phán), nơi tỉnh đã cử cán bộ đến trước để chuẩn bị nơi ăn, ở đã nhiệt tình giúp đỡ đồng bào các nơi “đi đấu tranh”. Có thể nói đây là một ngày hội đặc biệt chưa hề có. Sáng ngày 25/02/1937, Gô-đa từ thị xã vào Tĩnh Túc, đoàn người đã đứng kín hai bên đường tại km5 đường đi Nguyên Bình. Do thiếu kinh nghiệm cản xe, hơn nữa bị mật thám, binh lính ngăn cản nên đại biểu của quần chúng không đưa được bản “Dân nguyện”. Trước tình hình đó, Ban lãnh đạo hội ý và có kế hoạch đón vào buổi chiều khi chúng từ Tĩnh Túc trở ra, tại địa điểm Km8, nhằm đánh lạc hướng của địch. Khoảng 16 giờ ngày 25/02/1937, ta đã đưa được bản “Dân nguyện” cho Gô-đa. Cuộc biểu tình của 2.000 đồng bào châu Hòa An đã biến thành một cuộc mít tinh lớn trong tinh thần đấu tranh mạnh mẽ, tỏ rõ nguyện vọng của mình là tự do, dân chủ, cơm áo và hòa bình. Cuộc vận động đấu tranh lan rộng ra khắp toàn tỉnh. Châu uỷ Hà Quảng đã vận động và tập hợp được khá đông quần chúng kéo xuống Hòa An tham gia cuộc biểu dương lực lượng, góp phần tăng thêm sức mạnh đấu tranh. Bên cạnh đó, Chi bộ liên châu Quảng Uyên - Phục Hòa đã tập hợp được một đoàn đại biểu tham gia cuộc biểu dương lực lượng do Tỉnh uỷ tổ chức.

Kết thúc cuộc biểu dương lực lượng, Ban lãnh đạo đấu tranh rất hoan nghênh các đội thanh niên trật tự đã làm tốt nhiệm vụ, không để xảy ra sự việc đáng tiếc. Đó là thắng lợi bước đầu nhưng hết sức quan trọng.

Bên cạnh cuộc đấu tranh chống áp bức, bóc lột, dưới ngọn cờ của Đảng, tổ chức thanh niên dân chủ Cao Bằng đã quán triệt chủ trương của Ban lãnh đạo xứ đoàn, tích cực đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giác ngộ về chủ nghĩa Mác - Lênin cho đoàn viên, thanh niên. Đầu năm 1937, báo “Bạn dân” - tờ báo của Đoàn Thanh niên Dân chủ ra đời thu hút đông đảo bạn trẻ say mê tìm đọc. Báo “Bạn dân” của thanh niên cùng với các tờ báo khác của Đảng như “Tin tức”, “Lao động” (tức là Letravail bằng Pháp ngữ) đã về đến Cao Bằng tạo nên không khí sinh hoạt tinh thần khá sôi động trong Nhân dân, nhất là thanh niên. Nhiều hiệu sách tiên bộ được khai trương ở thị trấn như Nước Hai, Sóc Giang, Quảng Uyên, Đông Khê, Trùng Khánh, thị xã Cao Bằng dưới sự bảo trợ các cơ sở Đảng và tổ chức Đoàn. Sau khi báo “Bạn dân” của Đoàn bị địch đình bản do có nhiều bài đấu tranh vạch mặt rất quyết liệt các chính sách cai trị hà khắc của thực dân, Đoàn Thanh niên Dân chủ tiếp tục cho xuất bản báo “Thế giới” - Báo công khai hướng dẫn thanh niên tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin.

Phong trào tìm đọc báo chí cách mạng của thanh niên Cao Bằng dẫn đến phong trào học quốc ngữ và sự hình thành các nhóm nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin trong thanh niên. Tỉnh uỷ Cao Bằng đã chỉ thị cho Đoàn mở các lớp học chữ quốc ngữ nhằm góp phần nâng cao dân trí và trực tiếp phát hành sách báo của Đảng, coi đây là công cụ để tập hợp quần chúng. Bằng những cố gắng to lớn, mặc dù hoàn cảnh còn khó khăn, Tỉnh uỷ vẫn chủ trương cho xuất bản tại địa phương hai tờ báo, đó là tờ “Lao động” và tờ “Tiếng chuông giải phóng”. Tuy xuất bản không được đều kỳ, nhưng hai tờ báo này đã có tác dụng lớn trong việc tuyên truyền, giác ngộ, hướng dẫn quần chúng đấu tranh. Trên những tờ báo này có đăng những bài thơ yêu nước bằng cả tiếng dân tộc, nhằm kêu gọi, thức tỉnh đồng bào các dân tộc trong tỉnh đi theo tiếng gọi của Đảng, của đất nước. Có thể khẳng định rằng, trong phong trào hoạt động công khai và nửa công khai, tổ chức thanh niên dân chủ Cao Bằng đã có bước phát triển mới và nổi bật là quá trình tập hợp các tầng lớp thanh niên thuộc nhiều dân tộc khác nhau dưới ngọn cờ của Đảng.

Trong những năm 1937 - 1939, phát huy những thắng lợi đã giành được, thanh niên công nhân, nông dân Cao Bằng lại tiếp tục tham gia mạnh mẽ vào phong trào đấu tranh đòi quyền dân chủ, dân sinh. Thanh niên công nhân mỏ thiếc Tỉnh Túc tổ chức các cuộc đấu tranh mới, kéo dài từ tháng 9/1937 đến tháng 01/1938, với nhiều cuộc đình công ngắn ngày. Cuộc đấu

tranh đợt thứ hai này được các báo công khai của Đảng đăng tải nhiều lần, nên có tiếng vang trong cả nước. Báo “Thế giới” của Đoàn Thanh niên Dân chủ coi đây là sự giác ngộ và ý thức về vai trò của giai cấp công nhân đã được đẩy lên trong thanh niên các dân tộc.

Đầu năm 1937, đồng chí Hoàng Văn Thụ từ nước ngoài đến Thông Nông công tác và cho nhiều ý kiến chỉ đạo quan trọng với Tỉnh uỷ. Cùng thời gian đó, đồng chí Hoàng Văn Thụ tổ chức lớp huấn luyện ngắn ngày cho số cán bộ Đảng và cán bộ Đoàn Thanh niên Dân chủ để nâng cao trình độ công tác vận động quần chúng. Lớp học tuy ngắn nhưng thực sự mang lại cho các học viên nhiều điều mới mẻ. Giữa năm 1937, đồng chí Hoàng Văn Nộn được bầu làm Bí thư Liên Xứ uỷ Trung - Bắc Kỳ. Với vai trò của mình, đồng chí tích cực tới các địa phương chỉ đạo củng cố, xây dựng các tổ chức cơ sở đảng.

Ngày 01/5/1938, nhân kỷ niệm ngày Quốc tế Lao động, hơn 400 đồng bào và thanh niên các dân tộc Mông, Dao ở các châu Hòa An, Nguyên Bình đã ký đơn đòi giảm thuế. Tỉnh uỷ Cao Bằng cử đồng chí Nông Văn Trang giúp đỡ đồng chí Dương Kim Dao (dân tộc Mông) cùng đoàn đại diện về Hà Nội gặp Thống sứ Bắc Kỳ. Tháng 7/1938, trên 500 nông dân và thanh niên Hòa An mang theo biểu ngữ, khẩu hiệu đòi giảm thuế, kéo lên phủ Hòa An phản kháng việc tăng thuế và các khoản phụ thu lạm bổ. Tên tri châu hoảng sợ, không dám giải quyết. Đoàn biểu tình tiếp tục kéo về thị xã Cao Bằng gặp tên tuần phủ. Hấn buộc phải nhượng bộ và hứa trả lại số tiền thuế đã lạm dụng.

Dưới sự lãnh đạo của Tỉnh uỷ, Đoàn Thanh niên Dân chủ Cao Bằng đã tập hợp vào đội ngũ của mình thêm nhiều đoàn viên ưu tú, đi đôi với việc mở rộng, việc thu hút đông đảo thanh niên yêu nước thuộc nhiều dân tộc vào phong trào đấu tranh chung. Đây là một giai đoạn cách mạng rất sôi nổi của tuổi trẻ Cao Bằng. Đoàn Thanh niên Dân chủ Cao Bằng xứng đáng là người tiếp nối truyền thống vẻ vang của Đoàn Thanh niên Cộng sản dưới ngọn cờ của Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh tại quê hương giàu tinh thần chiến đấu quật cường.

Ngày 01/9/1939, Chiến tranh thế giới lần thứ hai bùng nổ. Ngày 03/9/1939, chính phủ Anh và Pháp tuyên chiến với phát xít Đức. Để rảnh tay đối phó với cuộc chiến tranh, ba tuần sau, ngày 26/9/1939, Tổng thống Pháp ra sắc lệnh giải tán Đảng Cộng sản. Ngày 29/9/1939, Toàn quyền

Đông Dương ban hành nghị định thực hiện sắc lệnh của Tổng thống Pháp cấm các hoạt động cộng sản trên toàn cõi Đông Dương. Không khí khủng bố bao trùm khắp nơi, báo chí công khai của Đảng bị đóng cửa, tài sản bị tịch thu, nhiều người làm báo bị bắt. Các quyền tự do, dân chủ do Nhân dân ta giành được trong những năm 1936 - 1939 đều bị thực dân Pháp thủ tiêu. Trước tình hình đó, Trung ương Đảng ta ra “Thông cáo cho các đồng chí các cấp bộ”, giải thích tình hình thế giới và trong nước, đồng thời đề ra một số chủ trương ứng phó trước mắt. Tháng 11/1939, Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã quyết định chuyển hướng chiến lược, đặt nhiệm vụ chống đế quốc, giải phóng dân tộc lên hàng đầu. Hội nghị quyết định thành lập Mặt trận Dân tộc thống nhất Phản đế Đông Dương thay cho Mặt trận Dân chủ Đông Dương.

Quán triệt Nghị quyết Hội nghị Trung ương, các cơ sở cách mạng trên địa bàn tỉnh Cao Bằng kịp thời chuyển từ hoạt động hợp pháp, nửa hợp pháp sang hoạt động bí mật. Đội ngũ cán bộ, đảng viên được bố trí, sắp xếp lại nhằm tránh mũi nhọn khủng bố của kẻ thù, tiếp tục lãnh đạo Nhân dân các dân tộc trong tình bước vào thời kỳ đấu tranh mới. Ở Cao Bằng, cuối năm 1939, đầu năm 1940, địch tập trung phá các cơ sở cách mạng của ta ở Hòa An, Hà Quảng, Thạch An và các châu khác trong tỉnh. Tỉnh ủy Cao Bằng quyết định nhanh chóng rút vào hoạt động bí mật.

II. LÃNH TỰ NGUYỄN ÁI QUỐC VÀ PHONG TRÀO CÁCH MẠNG MẠNH MẼ CỦA THANH NIÊN, THIẾU NHI TỈNH CAO BẰNG GIAI ĐOẠN 1940 - 1945

Chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ, ảnh hưởng sâu sắc đến tình hình Đông Dương và Việt Nam về mọi mặt. Để phục vụ cho chiến tranh, thực dân Pháp ở Đông Dương ban bố lệnh tổng động viên, ra sức cưỡng của, tăng giờ làm việc, giảm tiền lương của công nhân và bắt thanh niên đi lính. Chúng thẳng tay đàn áp, khủng bố phong trào cách mạng. Các quyền tự do, dân chủ mà thanh niên và Nhân dân ta giành được trong thời kỳ mặt trận dân chủ đều bị xóa bỏ. Các tổ chức của công nhân và thanh niên đều bị giải tán. Chúng ra sức bắt bớ, truy lùng những chiến sĩ cộng sản.

Bước vào năm 1940, khi địch mở rộng phạm vi khủng bố một cách ác liệt, Tỉnh ủy đã chỉ đạo các châu ủy, nhất là châu Hà Quảng phải tìm mọi cách bảo vệ cán bộ, kể cả việc đưa một số đồng chí tạm lánh ra nước ngoài một thời gian, trong đó chỉ tính riêng ở châu Hòa An và châu Hà Quảng

có tới 40 đồng chí, mà phần lớn là cán bộ Đảng, cán bộ Đoàn còn trẻ tuổi, nguồn lực quan trọng cho tương lai của cách mạng tỉnh nhà.

Trong thời gian này, tình hình thế giới có những chuyển biến nhanh chóng. Tháng 6/1940, nước Pháp thất thủ, phát xít Đức tràn vào chiếm đóng. Nhân cơ hội đó, phát xít Nhật nhảy vào Đông Dương, cùng với Pháp đặt Nhân dân ta dưới hai tầng áp bức, bóc lột. Không chịu nổi sự thống trị tàn độc của thực dân, phát xít, chỉ trong 2 tháng, nước ta diễn ra liên tiếp 2 cuộc khởi nghĩa: Khởi nghĩa Bắc Sơn (tháng 9/1940) và khởi nghĩa Nam Kỳ (tháng 11/1940).

Tháng 6/1940, nhận thấy tình hình thế giới có sự chuyển biến, thời cơ giành độc lập đã đến, sau bao năm hoạt động trong Quốc tế cộng sản, giữ nhiều trọng trách khác nhau, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về đến Quê Lâm (Trung Quốc), đề tiếp cận với phong trào cách mạng trong nước. Được biết, có cán bộ Cao Bằng đang ở Tĩnh Tây, Người đã cử các đồng chí Trịnh Đông Hải (Vũ Anh), Dương Hoài Nam (Võ Nguyên Giáp), Cao Hồng Lĩnh nhanh chóng bắt liên lạc với số cán bộ này. Người nhận định rằng căn cứ địa Cao Bằng sẽ mở ra triển vọng lớn cho cách mạng nước ta. Vào thời gian này, nước ta đã nổ ra cuộc khởi nghĩa vũ trang mà tiêu biểu là khởi nghĩa Bắc Sơn và Nam Kỳ khởi nghĩa.

Sau 30 năm bôn ba ở nước ngoài tìm đường giải phóng dân tộc, đầu năm 1941, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về nước để trực tiếp lãnh đạo phong trào cách mạng. Trên đường về, Người đã mở lớp huấn luyện cán bộ ngắn ngày ở biên giới Việt - Trung cho 40 thanh niên Cao Bằng. Đây là lớp huấn luyện đầu tiên do Người chủ trương và trực tiếp tổ chức nhằm đào tạo cán bộ cho công tác thí điểm phong trào Việt Minh ở Cao Bằng.

Ngày 28/01/1941, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đặt chân lên mảnh đất Pác Bó (xã Trường Hà), nơi có địa thế hiểm trở, núi non hùng vĩ, đặc biệt có quần chúng Nhân dân yêu nước nồng nàn, được giác ngộ cách mạng. Đây là sự kiện đặc biệt quan trọng đối với Đảng và Nhân dân ta, mở ra một thời kỳ mới trong lịch sử đấu tranh cách mạng của dân tộc và giai cấp công nhân Việt Nam.

Là chiếc nôi của cách mạng Việt Nam, Cao Bằng là tỉnh đầu tiên trên toàn quốc được Trung ương Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh lựa chọn xây dựng thí điểm Mặt trận Việt Minh và tổ chức các đoàn thể cứu quốc: Thanh niên Cứu quốc, Phụ nữ Cứu quốc, Nông dân Cứu quốc... Từ đầu

năm 1941, theo chỉ thị của đồng chí Nguyễn Ái Quốc, các cán bộ ưu tú của Đảng như Vũ Anh, Phùng Chí Kiên, Phạm Văn Đồng, Võ Nguyên Giáp, Lê Thiết Hùng, Cao Hồng Lĩnh... đã đến Cao Bằng để giúp cán bộ và Nhân dân Cao Bằng triển khai các nhiệm vụ do Trung ương đề ra. Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc liên tiếp tổ chức các lớp huấn luyện về tổ chức Mặt trận Việt Minh, Chương trình, Điều lệ Việt Minh cho các cán bộ ở Cao Bằng. Đồng thời chỉ đạo thực hiện thí điểm Chương trình Mặt trận Việt Minh, tổ chức các đoàn thể cứu quốc tại các châu Hòa An, Hà Quảng, Nguyên Bình. Phong trào Việt Minh đã thâm nhập vào các chòm xóm, làng bản; những nơi tổ chức được từ 3 - 5 hội viên thì thành lập một tiểu tổ cứu quốc; những nơi có 2 - 3 tiểu tổ cứu quốc (Thanh niên Cứu quốc, Phụ nữ Cứu quốc, Nông dân Cứu quốc...) thì bầu ra Ban Chấp hành; những xã có 2 - 3 ban chấp hành hội cứu quốc thì cử ra Ban Việt Minh xã. Do Chương trình, Điều lệ phù hợp với nguyện vọng của Nhân dân nên cán bộ tuyên truyền đến đâu, quần chúng hưởng ứng đến đấy; tạo thành một cao trào cách mạng rộng lớn, đáp ứng được yêu cầu cấp bách của Nhân dân, thể hiện cao độ tinh thần đoàn kết dân tộc cho nên được quần chúng Nhân dân nhiệt tình hưởng ứng. Hai tiếng “Việt Minh” vang vọng khắp núi sông, do vậy sau 3 tháng thí điểm tổ chức Việt Minh, số hội viên ở Hòa An, Hà Quảng, Nguyên Bình đã lên đến 2.000 người thuộc nhiều thành phần dân tộc.

Đối với việc tổ chức Đoàn Thanh niên Cứu quốc, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã chọn đồng chí Đàm Minh Viễn, một cán bộ trẻ tuổi đã tham gia lớp huấn luyện ở Tĩnh Tây (Quảng Tây, Trung Quốc) trước khi Người về nước để giao nhiệm vụ xây dựng đoàn. Thực hiện nhiệm vụ do Người tin tưởng giao phó, đồng chí Đàm Minh Viễn đã tổ chức dự thảo Điều lệ Đoàn Thanh niên Cứu quốc. Sau khi được lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc chỉnh sửa, đồng chí Đàm Minh Viễn cùng người thanh niên yêu nước Bế Văn Trinh tổ chức in Điều lệ Đoàn Thanh niên Cứu quốc thành phiếu bản bằng giấy dó. Đồng chí Viễn đã đem bản điều lệ này tuyên truyền, giác ngộ nhóm thanh niên yêu nước đầu tiên tại Nà Mạ gồm các anh Bát Ngự, Phục Quốc, Phục Hưng... Ngày 20/4/1941, Chi đoàn Thanh niên Cứu quốc đầu tiên được thành lập ở vùng Nà Mạ - Pài Cốc do đồng chí Đàm Minh Viễn (bí danh Đức Thanh) giữ chức Bí thư lâm thời¹.

1. Theo *Chuyện kể về người tổng phụ trách đội đầu tiên*, tr.14.

Sự kiện thành lập tổ chức Đoàn Thanh niên Dân chủ Cao Bằng năm 1936 và việc thành lập Chi đoàn Cứu quốc tỉnh Cao Bằng năm 1941 có mối liên hệ mật thiết, là hai giai đoạn phát triển liên tục của phong trào thanh niên yêu nước tỉnh Cao Bằng dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, góp phần vào thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám năm 1945. Tổ chức Đoàn Thanh niên Dân chủ 1936 là tiền thân, là cơ sở để xây dựng nên tổ chức Đoàn Thanh niên Cứu quốc sau này.

Từ nhóm đoàn viên đầu tiên này, công tác tuyên truyền, giáo dục về Đoàn ngày một phát triển, thu hút được nhiều thanh niên yêu nước tham gia. Tổ chức Việt Minh có mặt ở đâu thì ở đó có tổ chức Đoàn. Rất nhiều đoàn viên trước khi vào Đoàn được học tập cuốn “Việt Minh ngũ tự kinh” (tức chương trình, điều lệ của Mặt trận Việt Minh được chuyển từ văn xuôi thành văn vần cho dễ nhớ). Ngũ tự kinh Việt Minh còn được dịch ra các thứ tiếng Dao, Tày, Mông... để đồng bào và thanh niên các dân tộc có thể truyền miệng cho nhau dễ dàng.

Thực hiện nhiệm vụ do Bác Hồ giao phó, đồng chí Đàm Minh Viễn đã tổ chức tuyên truyền, giác ngộ cách mạng cho thiếu niên Nông Văn Dền ở Nà Mạ. Ngày 15/5/1941, Đội Nhi đồng cứu quốc (tiền thân của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh) được thành lập do Nông Văn Dền (bí danh Kim Đồng) làm Đội trưởng. Sau đó, Nông Văn Dền đã vận động được 4 thiếu niên khác tình nguyện xin vào Đội, gồm Thanh Thủy, Thủy Tiên, Cao Sơn, Thanh Minh. Đây là những đội viên nhi đồng cứu quốc đầu tiên của Cao Bằng và cũng là của nước ta thời kỳ đấu tranh cách mạng từ năm 1940 đến năm 1945.

Ảnh minh họa theo chuyện kể về 5 đội viên đầu tiên Đội Nhi đồng Cứu quốc (tiền thân của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh)

Các đội viên đầu tiên được đồng chí Đàm Minh Viễn dạy văn hóa và bài thơ “Lịch sử nước ta” gồm 208 câu thơ lục bát dễ thuộc do Bác Hồ sáng tác năm 1941 tại Pác Bó, Cao Bằng để giáo dục lòng yêu nước cho đồng bào và thanh thiếu nhi:

*... Dân ta phải biết sử ta
Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam
Kể năm hơn bốn nghìn năm
Tổ tiên rạng rỡ anh em thuận hòa
Hong Bàng là tổ nước ta
Nước ta lúc ấy gọi là Văn Lang
Thiếu niên ta rất vẻ vang
Trẻ con Phù Đổng tiếng vang muôn đời
Tuổi tuy chưa đến chín mươi
Ra tay cứu nước dẹp loài vô lương...*

Được bồi dưỡng tinh thần yêu nước nồng nàn nên các đội viên luôn hăng hái hoạt động, không nề nguy hiểm, gian nan. Ngày 15/02/1943, khi đang làm nhiệm vụ canh gác cho một cuộc họp của Ban Việt Minh, Kim Đồng phát hiện quân địch đang lùng sục. Để bảo vệ cán bộ, Kim Đồng đã nhanh trí đánh lạc hướng địch. Hành động dũng cảm này đã giúp các cán bộ rút lui an toàn, nhưng Kim Đồng đã hy sinh vì trúng đạn. Kim Đồng là tấm gương sáng cho toàn Đội noi theo. Anh được Nhà nước truy tặng danh hiệu vẻ vang Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân (năm 1997).

Tháng 5/1941, Hội nghị lần thứ tám của Trung ương Đảng họp tại lán Khuổi Nặm, Pác Bó, do đồng chí Nguyễn Ái Quốc đại diện Quốc tế cộng sản triệu tập và chủ trì. Tham gia Hội nghị có các đồng chí: Trường Chinh, Hoàng Văn Thụ, Phùng Chí Kiên, Hoàng Quốc Việt... Trên cơ sở phân tích tình hình thế giới và trong nước, Hội nghị đã chỉ rõ mâu thuẫn chủ yếu phải giải quyết trước mắt là mâu thuẫn giữa dân tộc Việt Nam và đế quốc Pháp, phát xít Nhật; xác định cuộc cách mạng trước mắt là cách mạng giải phóng dân tộc. Để tập hợp và động viên các tầng lớp Nhân dân đứng lên đánh đuổi phát xít Pháp - Nhật, Hội nghị quyết định thành lập Mặt trận dân tộc thống nhất chống phát xít Pháp - Nhật mang tên Việt Nam độc lập đồng minh, gọi tắt là Việt Minh và các hội quần chúng được gọi là hội cứu quốc, trong đó có Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam. Hội nghị

xác định: “Việt Nam thanh niên cứu quốc Đoàn từ nay là đoàn thể của tất cả thanh niên từ 18 đến 22 tuổi muốn tranh đấu đánh Pháp, đuổi Nhật”¹.

Như vậy, Đoàn Thanh niên Cứu quốc là một tổ chức của những thanh niên yêu nước có nhiệm vụ tham gia vào cuộc đấu tranh của dân tộc đánh Pháp, đuổi Nhật. Đoàn Thanh niên Cứu quốc tiếp nối sự nghiệp của các tổ chức thanh niên do Đảng ta và lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập, lãnh đạo trước đó.

Có thể nói các sự kiện lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về nước, Hội nghị Trung ương Đảng lần thứ tám, sự ra đời của Mặt trận Việt Minh và việc tổ chức các đoàn thể cứu quốc, trong đó có Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam đã tạo ra bước nhảy vọt cho phong trào cách mạng Cao Bằng.

Tháng 11/1941, theo chỉ thị của đồng chí Nguyễn Ái Quốc, Tỉnh uỷ Cao Bằng thành lập Đội du kích tập trung đầu tiên (còn gọi là Đội du kích Pắc Bó)² nhằm bảo vệ cơ quan lãnh đạo của Đảng, bảo vệ cán bộ, làm giao thông liên lạc, vũ trang tuyên truyền và giúp vào việc huấn luyện đội tự vệ. Đội du kích do đồng chí Lê Quảng Ba làm Đội trưởng. Trong Đội du kích có nhiều đội viên trẻ là đoàn viên. Cuối năm 1942, trong thanh niên có phong trào luyện tập quân sự. Hầu như đến lúc này, xã nào cũng tổ chức đội tự vệ của mình, đồng chí bí thư thanh niên cứu quốc xã tham gia làm đội trưởng hoặc đội phó các đội tự vệ.

Tháng 5/1942, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ I được tổ chức. Đại hội đề ra công tác chính trị, tư tưởng, tổ chức, xây dựng Đảng từ tỉnh xuống cơ sở, công tác lãnh đạo các đoàn thể quần chúng, xây dựng lực lượng chính trị và lực lượng vũ trang. Thành công của Đại hội có ý nghĩa quan trọng đối với phong trào cách mạng của tỉnh nói riêng và việc hình thành, phát triển căn cứ Cao - Bắc - Lạng nói chung.

Trên cơ sở phong trào Việt Minh phát triển mạnh khắp các châu, nhiều nơi được coi là “xã Việt Minh hoàn toàn”. Trong 2 ngày 22 - 23/11/1942, Tỉnh uỷ Cao Bằng triệu tập Đại hội Việt Minh toàn tỉnh lần thứ nhất tại thành nhà Mạc, vùng núi Lam Sơn, thuộc châu Hòa An, ngày đầu, các đoàn thể cứu quốc như Thanh niên Cứu quốc, Phụ nữ Cứu quốc, Nông dân

1. *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, tr.125.

2. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.109.

Cứu quốc, họp các đại biểu của đoàn thể mình để kiểm điểm tình hình hoạt động và phát triển tổ chức từ khi thành lập. Từ tháng 4/1941 đến tháng 12/1942, cơ sở Đoàn phát triển hầu hết các châu trong tỉnh. Tuy số lượng đoàn viên không đồng đều nhưng ở đâu có tổ chức Việt Minh, ở đó có cơ sở của Đoàn Thanh niên Cứu quốc.

Ngày 22/12/1942, Hội nghị Cán bộ Đoàn Thanh niên Cứu quốc được tổ chức. Hội nghị bầu đồng chí Đàm Minh Viễn giữ chức vụ Bí thư Đoàn Thanh niên Cứu quốc. Sau khi nhận nhiệm vụ, đồng chí Viễn tham gia vào Ban Việt Minh tỉnh Cao Bằng (Tỉnh bộ Việt Minh) do đồng chí Hoàng Đức Thạch (bí danh Lã) làm Chủ nhiệm. Tỉnh bộ đã vạch ra nhiệm vụ quan trọng là phát triển phong trào Việt Minh cũng như các đoàn thể cứu quốc theo các tuyến đường “Nam tiến”¹: Nguyên Bình phát triển xuống Bắc Kạn; châu Hòa An phát triển xuống vùng giáp giới Bắc Kạn, Lạng Sơn; châu Hà Quảng phát triển sang Hà Giang - Tuyên Quang, hình thành căn cứ địa Cao - Bắc - Lạng, từ đó phát triển phong trào Việt Minh về xuôi. Ngoài ra, từ Cao Bằng cũng tổ chức được các đội xung phong hoạt động theo các hướng “Đông tiến”: nhằm hướng Đông - Nam Cao Bằng qua châu Thạch An, phát triển về Trảng Định, Bình Gia (Lạng Sơn) nối liền căn cứ Bắc Sơn - Võ Nhai, rồi thông xuống Hiệp Hòa (Bắc Giang); và “Tây tiến”: từ Cao Bằng sang Hà Giang, Tuyên Quang để tuyên truyền và gây dựng cơ sở cách mạng. Tỉnh bộ còn vạch rõ nhiệm vụ cho từng châu, như châu Nguyên Bình phải phát triển tổ chức xuống Bắc Kạn, châu Hòa An xuống Lạng Sơn, châu Hà Quảng sang Hà Giang, Tuyên Quang. Thực hiện Nghị quyết Đại hội Việt Minh toàn tỉnh (11/1942), các châu trong tỉnh rất chú trọng mở lớp huấn luyện. Hầu hết số cán bộ được triệu tập đi học là đoàn viên, thanh niên ưu tú đã qua thử thách. Đầu năm 1943, phong trào Việt Minh và các đoàn thể cứu quốc được củng cố vững chắc trên địa bàn toàn tỉnh, kể cả các châu như Trùng Khánh, Hạ Lang, Phục Hòa, Thạch An, Quảng Uyên, Bảo Lạc.

Hệ thống tổ chức Đoàn thống nhất từ xã đến huyện, tỉnh. Thực hiện theo lời dạy của Bác, phong trào Việt Minh mở rộng đến đâu, nơi nào có tổ

1. Mở đường Nam tiến (1941 - 1945) là nhiệm vụ chiến lược quan trọng do Trung ương Đảng và lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đề ra để mở rộng phong trào Việt Minh từ căn cứ địa Cao Bằng phát triển xuống Thái Nguyên nối liền với cả nước, chuẩn bị cho tổng khởi nghĩa giành chính quyền về tay Nhân dân...

chức cứu quốc, nhất là thanh niên cứu quốc, nơi đó phải mở lớp văn hóa, Tỉnh Đoàn Cao Bằng chú trọng mở các lớp dạy văn hóa cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên. Điển hình là các đồng chí Nông Thị Trung, Thế An lúc ấy còn rất trẻ đã được chính Bác trực tiếp dạy chữ mới trở thành cán bộ vận động phụ nữ, thanh niên.

Tháng 01/1943, Tỉnh ủy Cao Bằng giao nhiệm vụ cho đồng chí Đàm Minh Viễn cùng các đồng chí phụ trách Tỉnh Đoàn tổ chức Đại hội học sinh (còn gọi là Đại hội “Mầm non văn hóa”) tại bản Hoong, xã Trường Hà, châu Hà Quảng. Đại hội đã thu hút hơn 1.000 học sinh các châu đến dự, đánh dấu bước phát triển mới của phong trào thanh thiếu niên yêu nước trong tỉnh.

Vào giữa năm 1943 từ đội du kích đầu tiên mà thành viên gồm nhiều đoàn viên, thanh niên, Tỉnh ủy Cao Bằng đã chủ trương phát triển các đội tự vệ. Tháng 8/1943, Đảng bộ Hà Quảng đã tổ chức cuộc diễn tập quân sự tại Si Điềng (thuộc xã Nà Sác) với hơn 100 tự vệ tham gia. Cuối năm 1943, tại Hòa An đã diễn ra cuộc diễn tập lớn với sự tham gia của hơn 1.000 người, chủ yếu là đoàn viên, thanh niên. Trước khí thế của đồng bào các dân tộc, của thanh thiếu nhi ngày càng tăng, theo chỉ thị của Trung ương Đảng và Tổng bộ Việt Minh, Tỉnh ủy đã tổ chức Hội nghị quân sự toàn tỉnh. Hội nghị chủ trương mở liên tiếp các lớp quân chính, giao trách nhiệm cho Đoàn Thanh niên tuyển chọn cán bộ, đoàn viên ưu tú đi học lớp quân chính khóa III, mở tại Nguyên Bình với khoảng 30 học viên tham dự. Đến năm 1944, lớp quân chính khóa IV được mở ở Tôm Deng, Hà Quảng dành cho cán bộ, đảng viên, đoàn viên liên tỉnh Cao - Bắc - Lạng.

Tháng 8/1944, theo chủ trương của Đảng, Tổng bộ Việt Minh kêu gọi và phát động phong trào “Sấm vũ khí đuổi thù chung”, tổ chức Đoàn các cấp ở Cao Bằng nhiệt liệt hưởng ứng và coi đây là nhiệm vụ hàng đầu của mỗi đoàn viên, thanh niên. Để chuẩn bị xây dựng đội quân cách mạng, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã chỉ thị thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân và giao cho đồng chí Võ Nguyên Giáp phụ trách. Ngày 22/12/1944, Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân chính thức được thành lập ở Cao Bằng. Trong số 34 chiến sĩ đầu tiên của Đội gồm phần lớn là đảng viên trẻ, đoàn viên, thanh niên, có 25 người là con em các dân tộc tỉnh Cao Bằng. Sau ngày thành lập, Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân đã xuất kích diệt 2 đồn giặc ở Phai Khắt và Nà Ngần (châu

Nguyên Bình), mở đầu cho truyền thống “quyết chiến và quyết thắng” của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Từ cuối năm 1943 đến đầu năm 1945, Chiến tranh thế giới thứ hai bước vào giai đoạn kết thúc. Hồng quân Liên Xô đã quét sạch phát xít Đức ra khỏi lãnh thổ của mình và tiến như vũ bão về phía Béc-lin. Số phận của phát xít Đức sắp được kết liễu. Ở phía Thái Bình Dương, phát xít Nhật ngày càng lâm vào tình trạng nguy khốn.

Ngày 09/3/1945, phát xít Nhật đảo chính, hất cẳng Pháp, độc chiếm Đông Dương. Chưa đầy một ngày, thực dân Pháp đã nộp súng đầu hàng. Từ lâu, Đảng ta đã dự kiến về cuộc đảo chính này, do đó, từ ngày 09 - 12/3/1945, Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã họp Hội nghị mở rộng ở làng Đình Bảng (Tứ Sơn, Bắc Ninh) do đồng chí Trường Chinh chủ trì để nhận định tình hình và ra Chỉ thị “Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta”. Cách mạng Việt Nam chuyển lên thành cao trào và những cuộc khởi nghĩa từng phần liên tiếp nổ ra ở các địa phương.

Ở Cao Bằng, các đội vũ trang tập trung ở các châu chuyển thành quân giải phóng của tỉnh. Lúc này, cơ quan lãnh đạo của tỉnh được bổ sung thêm một số cán bộ vừa thoát khỏi nhà tù đế quốc trở về và số cán bộ được cử đi học dài hạn ở nước ngoài cũng kịp có mặt. Đó là những chiến sĩ cộng sản ưu tú: Hoàng Đình Gióng, Lê Giản, Dương Công Hoạt, Hoàng Hữu Nam, Hồng Kỳ có mặt tại căn cứ địa Cao Bằng và đã góp phần vào những thắng lợi lớn của tỉnh.

Ngày 12/8/1945, Ban Chỉ huy lâm thời khu giải phóng đã ra lệnh cho giải phóng quân, các lực lượng vũ trang tự vệ các cấp và Nhân dân cùng các tầng lớp thanh niên trong khu đứng lên khởi nghĩa. Ngày 13/8, Hội nghị toàn quốc của Đảng họp tại Tân Trào và đến ngày 16/8/1945, Quốc dân Đại hội phát lời kêu gọi Tổng khởi nghĩa của Chính phủ cách mạng lâm thời do Chủ tịch Hồ Chí Minh đứng đầu: “Giờ quyết định cho vận mệnh của dân tộc đã đến, hãy đứng dậy đem sức ta mà giải phóng cho ta”. Cả Cao Bằng bừng lên khí thế chưa từng thấy. Quân giải phóng cùng các đội tự vệ thanh niên và Nhân dân lần lượt đánh chiếm hoặc bức rút, bức hàng các lực lượng của Nhật và bù nhìn thân Nhật.

Đêm 21/8/1945, quân giải phóng tiến vào thị xã Cao Bằng giữa sự hân hoan nồng nhiệt của đồng bào và tuổi trẻ. Ngày 22/8/1945, Cao Bằng thực hiện thành công giành chính quyền về tay Nhân dân, toàn tỉnh được

giải phóng. Thành công của cuộc khởi nghĩa ở Cao Bằng đã góp phần quan trọng vào thắng lợi vĩ đại của cuộc Cách mạng Tháng Tám trong cả nước, dẫn tới sự ra đời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Thắng lợi cuộc khởi nghĩa vũ trang giành chính quyền ở Cao Bằng có sự đóng góp to lớn của lực lượng thanh niên các dân tộc trong tỉnh. Dưới sự lãnh đạo của các cơ sở Đảng, truyền thống đoàn kết, kiên cường bất khuất của Nhân dân các dân tộc tỉnh Cao Bằng nói chung, thanh niên nói riêng, ngày càng được phát huy. Đặc biệt, vào những lúc gian khó, hiểm nguy thì lòng yêu nước, tinh thần kiên trung, bất khuất của đoàn viên, thanh niên Cao Bằng càng được thể hiện rõ nét trong vai trò của người chiến sĩ thanh niên tự vệ, chiến sĩ Cứu Quốc quân, Giải Phóng quân. Trải qua 32 năm chiến đấu đầy hy sinh gian khổ, dưới sự lãnh đạo của Đảng, được các cơ sở đoàn tuyên truyền vận động, thanh niên Cao Bằng luôn xung kích, đi đầu trong các hoạt động cách mạng, góp phần xứng đáng vào thắng lợi chung của cả dân tộc trong cuộc đấu tranh giành chính quyền về tay Nhân dân.

Tuy nhiên, dưới danh nghĩa giải giáp quân Nhật, quân Tưởng Giới Thạch đã tiến vào Cao Bằng qua các cửa ải Bình Mãng (Hà Quảng), Pò Peo (Trùng Khánh)... Mục đích của chúng không phải chỉ là giải giáp quân Nhật mà còn thực hiện âm mưu thâm độc là dựng lên chính quyền thân Tưởng. Tháng 10/1945, quân Tưởng kéo về xuôi, chỉ để lại ở Cao Bằng một số đặc vụ và tổ chức phản động do chúng lập ra gọi là “Nam Dương Hoa kiều hiệp hội”. Cuộc đấu tranh của Nhân dân và tuổi trẻ Cao Bằng vẫn phải tiếp tục để bảo vệ, củng cố chính quyền cách mạng non trẻ.

Từ năm 1925 - 1930, dưới ánh sáng của tổ chức Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên và sự thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930) do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập và lãnh đạo đã phát triển trên nhiều vùng, miền của cả nước, trong đó có Cao Bằng. Dưới ánh sáng của Đảng, xu hướng đấu tranh giải phóng dân tộc, giành độc lập tự do ngày càng lan rộng. Tiếp nối truyền thống yêu nước quật cường của ông cha, nhiều thế hệ thanh niên các dân tộc tỉnh Cao Bằng đã được giác ngộ, nguyện đi theo con đường mà Đảng và Bác Hồ đã lựa chọn, đứng lên chống lại sự áp bức, bóc lột của thực dân, phong kiến; cùng nhau tập hợp lại trong các tổ chức yêu nước, tiếp thu tinh thần cách mạng vô sản do Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên và Đảng Cộng sản Việt Nam truyền bá qua các hội viên, đảng viên và sách báo cách mạng.

Năm 1936, tổ chức Đoàn Thanh niên Dân chủ tỉnh Cao Bằng được thành lập. Từ năm 1939 - 1945, mặc dù bị thực dân Pháp và phong kiến đàn áp tàn bạo nhưng những hoạt động của các cán bộ, thành viên trong các tổ chức đoàn đã để lại dấu ấn quan trọng, góp phần thức tỉnh tinh thần yêu nước, nuôi dưỡng chí khí đấu tranh cho tuổi trẻ và đồng bào các dân tộc trong tỉnh. Tuổi trẻ Cao Bằng đã hăng hái tham gia các hoạt động sôi nổi trong các phong trào yêu nước do Đảng Cộng sản Đông Dương khởi xướng và lãnh đạo. Nhất là năm 1941, sau khi Bác Hồ về nước, được Bác chọn làm thí điểm cuộc vận động thành lập các đoàn thể cứu quốc và phát triển Mặt trận Việt Minh, ngày 20/4/1941, Chi đoàn Thanh niên Cứu quốc đầu tiên của tỉnh Cao Bằng được thành lập, đánh dấu bước ngoặt quan trọng trong sự phát triển của tổ chức Đoàn. Trong bất kỳ hoàn cảnh nào, các cán bộ, đoàn viên của Đoàn Thanh niên tỉnh Cao Bằng luôn thể hiện bản lĩnh tiên phong, xung kích và là lực lượng hậu bị của Đảng. Tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên trong đấu tranh chính trị cũng như đấu tranh vũ trang luôn không hề lùi bước trước bất cứ khó khăn hay kẻ thù nào, đoàn kết thành một khối thống nhất, góp phần vào thắng lợi của cuộc Tổng khởi nghĩa trong Cách mạng Tháng Tám năm 1945, giành chính quyền về tay Nhân dân, người dân thoát khỏi thân phận nô lệ, đất nước được độc lập tự do, mở ra kỷ nguyên độc lập tự do cho dân tộc, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Chương II

TUỔI TRẺ CAO BẰNG HẰNG HÁI ĐI ĐẦU XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, ANH DŨNG CHIẾN ĐẤU CHỐNG THỰC DÂN PHÁP XÂM LƯỢC (1945 - 1954)

I. TUỔI TRẺ CAO BẰNG ĐI ĐẦU XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG NON TRẺ, GÓP PHẦN THẮNG LỢI CHIẾN DỊCH BIÊN GIỚI (1945 - 1950)

Thắng lợi của cuộc Cách mạng Tháng Tám năm 1945 và sự ra đời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa do Chủ tịch Hồ Chí Minh đứng đầu, mở ra một kỷ nguyên mới cho dân tộc ta - kỷ nguyên độc lập, tự do. Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là Nhà nước dân chủ, Nhà nước công - nông đầu tiên trong lịch sử dân tộc và ở Đông Nam Á. Vừa mới ra đời, Nhà nước cách mạng non trẻ đã phải đương đầu ngay với thù trong, giặc ngoài và muôn vàn khó khăn trong tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”.

Nền kinh tế của đất nước vốn nghèo nàn, lạc hậu lại phải chịu những chính sách áp bức, bóc lột của đế quốc Pháp, phát xít Nhật và phong kiến tay sai đã dẫn đến nạn đói trầm trọng năm 1945, cướp đi sinh mạng của hơn 2 triệu đồng bào các tỉnh Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ. Cùng với đó, 50% ruộng đất ở đồng bằng Bắc Bộ bị bỏ hoang, sản xuất công nghiệp đình đốn, hàng vạn công nhân không có việc làm, kho bạc trống rỗng. Những tệ nạn do chế độ thực dân, phong kiến để lại như rượu chè, cờ bạc, nghiện hút, mê tín dị đoan... diễn ra phổ biến, đặc biệt là nạn thất học, do chính sách ngu dân để dễ bề cai trị của thực dân Pháp làm cho hơn 90% dân số nước ta mù chữ... là những trở ngại lớn cho việc phát triển kinh tế, xã hội, xây dựng và bảo vệ chính quyền non trẻ.

Là một tỉnh miền núi có biên giới Việt Nam - Trung Quốc dài hơn 333km, giao thông đi lại khó khăn. Vị trí tự nhiên đó của Cao Bằng vừa có những thuận lợi, lại vừa có những khó khăn. Cao Bằng là cửa ngõ nối liền cách mạng Việt Nam và cách mạng Trung Quốc, là căn cứ địa của cách mạng cả nước, giữ vai trò quan trọng trong sự nghiệp giải phóng và bảo vệ nền độc lập của dân tộc. Ở vào vị trí chiến lược quan trọng đó, Cao Bằng cũng như các tỉnh trong Liên khu Việt Bắc trở thành mục

tiêu đánh phá đầu tiên ở các tỉnh phía Bắc của thực dân Pháp và các thế lực phản động khác. Lấy danh nghĩa là quân đội Đồng Minh vào miền Bắc nước ta tước vũ khí quân Nhật, hơn 20 vạn quân Tưởng từ Trung Quốc tràn vào các tỉnh miền Bắc từ vĩ tuyến 16 trở ra, trong đó có gần 2 vạn tràn vào tỉnh Cao Bằng. Là một đội quân ô hợp, được sự bảo trợ của Mỹ, khi vào nước ta, quân Tưởng kéo theo bọn phản động được chúng hậu thuẫn từ trước, tập hợp các đảng phái và các phần tử phản động hoạt động lén lút ở Cao Bằng và các tỉnh biên giới, ra sức cướp bóc và truyền xuyên tạc chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ta, làm mất an ninh trật tự, gây rối loạn xã hội, hòng lật đổ chính quyền cách mạng non trẻ mà ta vừa giành được.

Núp dưới bóng quân Tưởng, bọn tay sai Nguyễn Hải Thần đã kéo quân vào đóng tại Nước Giáp ở thị xã Cao Bằng (nay là phường Thục Phán), nhưng trước sự đấu tranh quyết liệt của Nhân dân, sau ba tháng chúng đã phải rút khỏi Cao Bằng cùng với quân của Tiêu Văn. Nhiều đảng phái phản động cũng nhân dịp này nổi dậy chống phá như bọn “Việt Nam cách mạng đồng minh hội”, bọn “Việt Nam phục quốc hội”, bọn “Đại Việt quốc gia liên minh”, bọn “Việt Nam quốc dân đảng”... cùng với bọn thổ ty, thổ phi câu kết chặt chẽ với bọn mật vụ Pháp, mật vụ Tưởng Giới Thạch phá hoại ta về mọi mặt.

Để đấu tranh thắng lợi với mọi kẻ thù và vượt qua mọi khó khăn do chế độ cũ và các tàn dư phong kiến lạc hậu để lại, Đảng ta chủ trương huy động sức mạnh của toàn bộ đất nước và toàn thể dân tộc. Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã vạch ra phương hướng và biện pháp nhằm xây dựng chế độ mới và đối phó với mọi thế lực đế quốc và phản động tiến vào nước ta. Theo phương hướng đó, ngày 03/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh triệu tập phiên họp đầu tiên của Hội đồng Chính phủ và nêu ra 6 việc cấp bách cần làm ngay. Tiếp đó trong bức thư gửi cho bà con nông dân cả nước, Hồ Chủ tịch chỉ rõ: “Hiện nay chúng ta có hai việc quan trọng nhất: cứu đói ở miền Bắc và kháng chiến ở Nam. Vì cứu quốc, các chiến sĩ đấu tranh ở ngoài mặt trận; vì kiến quốc, nhà nông phần đầu ngoài đồng ruộng...”¹.

Theo đề nghị của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng đã phát động phong trào quần chúng tăng gia sản xuất, chống đói, phong trào chống nạn mù

1. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 4, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2009, tr.114.

chữ. Sau khi thực dân Pháp đánh chiếm Nam Bộ, Đảng phát động phong trào cả nước ủng hộ cuộc kháng chiến của đồng bào miền Nam. Mở đầu phong trào tăng gia sản xuất, chống đói, Hồ Chủ tịch đã ra lời kêu gọi: “Tăng gia sản xuất! Tăng gia sản xuất ngay! Tăng gia sản xuất nữa! Đó là khẩu hiệu của chúng ta ngày nay. Đó là cách thiết thực của chúng ta để giữ vững quyền tự do độc lập”¹.

Hưởng ứng lời kêu gọi thiết tha của Bác, Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam đã động viên đoàn viên, thanh niên tham gia các đoàn vận động lạc quyền cứu đói, hưởng ứng “Hũ gạo tiết kiệm”, ngày đồng tâm, nhịn ăn để giúp đồng bào bị đói. Với khẩu hiệu “Không một tấc đất bỏ hoang”, “Tắc đất, tắc vàng”, phong trào thi đua tăng gia sản xuất được đẩy lên khắp các vùng nông thôn đồng bằng, trung du, miền núi và cả các thành phố, thị xã, thị trấn.

Thanh niên Cao Bằng đã thành lập các đội đi khai hoang, phục hóa, san lấp những đồn bốt địch, tịch thu ruộng đất của bọn tay sai phân động theo giặc để trồng lúa, ngô, khoai, sắn và các loại rau màu cứu đói. Thanh niên còn đi đầu vận động bà con Nhân dân các dân tộc thành lập các tổ đổi công, giúp nhau sản xuất, tương trợ nhau khi gặp khó khăn để ổn định cuộc sống. Những hoạt động đó đã từng bước khôi phục lại sản xuất, đẩy lùi nạn đói.

Để thiết thực giúp Chính phủ giải quyết khó khăn to lớn về tài chính, Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam đã động viên đoàn viên, thanh niên đi đầu tuyên truyền, vận động và tổ chức quyên góp xây dựng “Quỹ độc lập” và “Tuần lễ vàng”. Ở Cao Bằng, Đoàn đã thành lập được nhiều đội tuyên truyền đi xuống các khu phố, các bản làng tuyên truyền, cổ động Nhân dân, cổ vũ tinh thần yêu nước, vận động đồng bào đóng góp tiền, vàng cho Chính phủ, cho cuộc kháng chiến của Nhân dân miền Nam. Nhiều cá nhân và gia đình đã tự nguyện mang nhẫn, hoa tai, dây chuyền vàng đóng góp vào công quỹ kháng chiến. Không có tiền, vàng, nhiều gia đình nam, nữ thanh niên ủng hộ cả những vật dụng quý, như mâm, thau, đồ thờ bằng đồng và thóc, gạo... Lòng yêu nước của tuổi trẻ được biểu lộ một cách thiết tha, trong sáng theo cách suy nghĩ của mỗi người, nhưng đều rất đáng ca ngợi.

1. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 3, Sđd, tr.115.

Bên cạnh cuộc chiến đấu chống giặc đói là cuộc đấu tranh chống giặc dốt, phong trào chống nạn mù chữ được triển khai khắp mọi nơi để mở mang dân trí. Bác Hồ đã nói: “Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu, vì vậy tôi đề nghị mở một chiến dịch để chống nạn mù chữ”¹. Người nhắc nhở toàn dân hăng hái tham gia dạy và học chữ quốc ngữ: “Những người đã biết chữ hãy dạy cho những người chưa biết chữ... Những người chưa biết chữ hãy gắng sức mà học cho biết... Vợ chưa biết thì chồng bảo... cha mẹ không biết thì con bảo... phụ nữ lại càng cần phải học”². Người giao nhiệm vụ cho thanh niên: “Công việc này, mong anh chị em thanh niên sốt sắng giúp sức”³.

Vâng lời Bác dạy, thanh niên Cao Bằng đã đóng vai trò nòng cốt trong phong trào diệt giặc dốt ở địa phương. Ban Bình dân học vụ nhanh chóng được thành lập để chỉ đạo việc học tập từ tỉnh đến các cơ sở. Đoàn đã động viên đoàn viên, thanh niên và học sinh tình nguyện làm giáo viên dạy bình dân học vụ; vận động Nhân dân và những thanh niên chưa biết chữ đến lớp. Lớp bình dân học vụ được mở ra khắp nơi, ở ngay tại nhà dân, mỗi lớp chỉ gồm 5 - 7 người, học vào buổi trưa và buổi tối. Những chị em có con nhỏ, những ông cụ, bà cụ, những người có hoàn cảnh khó khăn không đến lớp được, Đoàn cử đoàn viên, thanh niên đến dạy ngay tại nhà. Phong trào bình dân học vụ mới chỉ diễn ra trong một thời gian ngắn, toàn tỉnh đã có hàng vạn đồng bào thoát nạn mù chữ.

Tháng 9/1945, nhân ngày khai giảng năm học đầu tiên sau ngày cách mạng thành công, Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư cho học sinh, dặn dò các cháu cố gắng siêng năng học tập, ngoan ngoãn nghe lời thầy cô, thi đua với bạn để sau này đem tài năng đóng góp vào công cuộc xây dựng đất nước. Tại Cao Bằng, các trường học vẫn tiếp tục mở cửa, đón nhận con em Nhân dân lao động, con em đồng bào các dân tộc cấp sách đến trường. Nhiều đoàn viên, thanh niên đã xung phong làm giáo viên, bảo đảm cho các trường học tiếp tục được duy trì trong điều kiện rất khó khăn sau ngày cách mạng thành công.

Truyền thống hiếu học của Nhân dân được phát huy, với ý thức trách nhiệm trước những công việc đòi hỏi khẩn trương của đất nước, sau một

1. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 4, Sđd, tr.8, 33.

2. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 4, Sđd, tr.8, 36.

3. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 4, Sđd, tr.23-24.

năm, ở Cao Bằng đã có hàng chục nghìn người thoát nạn mù chữ. Kết quả này đã ảnh hưởng trực tiếp đến công cuộc bảo vệ và giữ vững chính quyền cách mạng.

Song song với phong trào diệt giặc đói, cuộc vận động xây dựng đời sống mới được đẩy mạnh. Nhiều hủ tục, tệ nạn xã hội như ma to cưới lớn, rượu chè bê tha, cờ bạc, thuốc phiện, mê tín dị đoan... được bài trừ. Đoàn Thanh niên Cứu quốc tổ chức nhiều hình thức sinh hoạt văn hóa tập thể, như thi đấu thể thao, cắm trại, biểu diễn văn nghệ được phát triển rộng khắp trong các thôn xóm, được đông đảo Nhân dân hưởng ứng.

Cùng với việc lãnh đạo xây dựng các đoàn thể quần chúng, Đảng ta chủ trương mở rộng hơn nữa Mặt trận dân tộc thống nhất do giai cấp công nhân lãnh đạo để đoàn kết rộng rãi các tầng lớp Nhân dân, phấn đấu vì mục tiêu chung của đất nước. Đầu năm 1946, Đảng chủ trương hình thành Mặt trận thanh niên nhằm tập hợp rộng rãi các tầng lớp thanh niên để kháng chiến và kiến quốc. Đó là tổ chức Đoàn Thanh niên Việt Nam (sau này là Liên đoàn Thanh niên Việt Nam)¹, trong đó Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam đóng vai trò là lực lượng nòng cốt.

Để thực hiện nhiệm vụ kháng chiến thành công, Đảng chủ trương gấp rút xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân và củng cố quốc phòng. Từ Đội du kích Bắc Sơn (1941), sau đổi là Cứu quốc quân, đến Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân (1944), rồi Việt Nam Giải phóng quân (15/5/1945) và Vệ quốc đoàn (9/1945) là lực lượng bộ đội chủ lực của Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tuyệt đại bộ phận các chiến sĩ trong Vệ quốc đoàn đều là lực lượng trẻ. Đông đảo đoàn viên, thanh niên đã hăng hái tham gia các đơn vị tự vệ và tự vệ chiến đấu ở tất cả các khu phố, thôn bản. Từ lực lượng đông đảo đó tuyển lựa những chiến sĩ có sức khỏe, có giác ngộ chính trị, có tinh thần chiến đấu, đưa vào bộ đội chủ lực. Nổi gót cha anh, ngay từ những ngày đầu, hàng nghìn đoàn viên, thanh niên Cao Bằng đã hăng hái gia nhập lực lượng vũ trang để bảo vệ Đảng, bảo vệ thành quả cách mạng và bảo vệ chính quyền nhân dân.

Để xây dựng và củng cố chính quyền vững mạnh, ngày 17/10/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 51 về việc Tổng tuyển cử bầu

1. Nay là Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam.

Quốc hội khóa I. Đầu năm 1946, mặc dù cuộc chiến đấu của Nhân dân miền Nam đang diễn ra ác liệt, tình hình kinh tế và đời sống còn gặp rất nhiều khó khăn, nhưng để thực hiện quyền làm chủ của Nhân dân và đập tan sự xuyên tạc của kẻ thù, Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã quyết định tổ chức Tổng tuyển cử trong cả nước để bầu ra Quốc hội đầu tiên của nước Việt Nam độc lập, xây dựng Hiến pháp của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Nhận thức rõ đây là cuộc vận động chính trị rộng lớn, có tác dụng giáo dục lòng yêu nước và ý thức làm chủ cho Nhân dân, đoàn viên, thanh niên Cao Bằng phấn khởi, hăng hái tham gia chuẩn bị địa điểm, trang trí hòm phiếu bầu cử, viết và treo khẩu hiệu, tổ chức phát thanh, tuyên truyền trên các khu phố, bản làng, thôn xóm, vận động đồng bào đi bầu cử.

Ngày 06/01/1946, cuộc Tổng tuyển cử được tổ chức trên khắp mọi miền của đất nước. Hòa chung trong không khí tung bừng của ngày hội lớn, đông đảo cử tri các dân tộc toàn tỉnh Cao Bằng đi bỏ phiếu. Những người gặp hoàn cảnh khó khăn không đến được nơi bầu cử, thanh niên đã xung phong mang hòm phiếu đến tận nhà để họ được làm nghĩa vụ công dân. Thanh niên còn tham gia bảo vệ, giữ gìn trật tự ở các điểm bầu cử. Cuộc Tổng tuyển cử ở Cao Bằng đạt kết quả tốt đẹp, đã bầu ra 4 đại biểu: Vũ Anh, Dương Kim Dao, Nguyễn Khánh Kim, Dương Đại Lâm¹, thay mặt cho Nhân dân toàn tỉnh là đại biểu Quốc hội nước Việt Nam Dân Chủ Cộng hòa. Bác Hồ kính yêu ứng cử ở Hà Nội được cử tri tín nhiệm với số phiếu cao nhất đạt 98,4% số phiếu bầu.

Ngay sau khi cuộc bầu cử Quốc hội thắng lợi, Mặt trận Việt Minh thực hiện hiệp thương với các đoàn thể và các tổ chức tiến hành bầu cử Hội đồng nhân dân 2 cấp tỉnh và xã, nhiều cán bộ, đoàn viên đã được cử tri tín nhiệm bầu vào Hội đồng và tham gia chính quyền. Đây là lực lượng trẻ đầy tâm huyết và tinh thần hăng hái trực tiếp góp phần vào quá trình xây dựng, củng cố chính quyền cách mạng non trẻ của tỉnh.

Trong khi đồng bào và tuổi trẻ các dân tộc Cao Bằng và toàn miền Bắc ra sức cùng cố và phát huy những thành quả của cuộc Cách mạng Tháng Tám mang lại thì ở Nam Bộ, tiếng súng xâm lược của thực dân Pháp ngày càng lan rộng. Cùng với cuộc vận động xây dựng “Quỹ độc lập”, sau ngày

1. Tỉnh uỷ, Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng, *Địa chí Cao Bằng*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, tr.142.

thực dân Pháp gây chiến ở Nam Bộ (23/9/1945), một phong trào ủng hộ Nhân dân Nam Bộ kháng chiến được phát động trong toàn tỉnh.

Với tinh thần “máu chảy ruột mềm”, phong trào “Nam tiến” đã lôi cuốn hàng chục vạn thanh niên lên đường vào Nam chiến đấu. Các tỉnh ở Bắc Bộ và Trung Bộ đã thành lập những chi đội, tiểu đoàn, khẩn cấp vào Nam. Từ đầu tháng 11/1945, các đoàn tàu nườm nượp chở hàng vạn chiến sĩ Nam tiến. Ở Cao Bằng, nhiều đoàn viên, thanh niên nam, nữ hăng hái đến các “Phòng Nam Bộ” ghi tên tình nguyện vào Nam đánh giặc, người đến đăng ký, rầm rộ, sôi nổi như ngày hội lớn. Nhân dân Cao Bằng đã tiễn đưa 4 chi đội gồm hàng nghìn thanh niên là những người con ưu tú nhất lên đường sát cánh với Nhân dân miền Nam chiến đấu chống quân thù. Đảng bộ Cao Bằng đã cử những đảng viên xuất sắc nhất như đồng chí Hoàng Đình Giong - người chiến sĩ cách mạng kiên cường, người cộng sản đầu tiên của tỉnh; đồng chí Đàm Minh Viễn - Bí thư Đoàn Thanh niên Cứu quốc tỉnh Cao Bằng, cùng với các đồng chí Nam Long, Thu Sơn, Hữu Thành là những người chỉ huy tài giỏi của tỉnh, lãnh đạo đoàn quân “Nam tiến” vào Nam chiến đấu.

Với âm mưu trở lại xâm chiếm nước ta một lần nữa, việc thực dân Pháp đánh chiếm Nam Bộ chỉ là bước mở đầu. Với tầm nhìn xa trông rộng, nhận rõ bản chất của thực dân Pháp, nên ngay từ khi Cách mạng Tháng Tám vừa thành công, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã cử đồng chí Phạm Văn Đồng ở lại Việt Bắc một thời gian để giúp các địa phương củng cố vững chắc căn cứ địa cách mạng, đề phòng chiến tranh lại có thể xảy ra và cơ quan lãnh đạo kháng chiến có thể phải quay trở lại Việt Bắc “nhờ cậy đồng bào một lần nữa”. Trước tình hình đó, dưới sự lãnh đạo của các cấp uỷ đảng, tuổi trẻ và Nhân dân các tỉnh phía Bắc đã nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, chuẩn bị cả tinh thần và vật chất, sẵn sàng đối phó với mọi diễn biến và toan tính của kẻ thù.

Trên tinh thần đó, tuổi trẻ và Nhân dân Cao Bằng đã chuẩn bị sẵn sàng, kiên quyết đập tan mọi hành động xâm lược của kẻ địch. Phát huy vai trò của công tác Đoàn và phong trào thanh niên toàn tỉnh trong tình hình mới, tháng 6/1946, Hội nghị cán bộ Đoàn toàn tỉnh được triệu tập bao gồm cán bộ chủ chốt của các huyện đoàn, thị đoàn và các tổ chức đoàn trực thuộc. Hội nghị đánh giá về sự chỉ đạo của các cấp bộ đoàn đối với các phong trào thanh niên sau ngày Cách mạng Tháng Tám thành công như phong

trào tăng gia sản xuất, cứu đói, phong trào diệt dốt, phong trào “Nam tiến”, bảo vệ trật tự trị an, tuyên truyền cổ động cho cuộc Tổng tuyển cử thắng lợi... Hội nghị khẳng định: Trong tất cả các phong trào quần chúng cũng như các nhiệm vụ Đảng giao, tổ chức đoàn và đoàn viên, thanh niên đều đóng vai trò tích cực, gương mẫu trong mọi công tác, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ. Hội nghị đã thảo luận về công tác xây dựng tổ chức Đoàn, thu hút đông đảo thanh niên vào Đoàn, mở rộng hoạt động của Đoàn đến từng cơ sở. Hội nghị đã bầu ra Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn lâm thời. Đồng chí Hoàng Minh Một được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn.

Trước tình hình diễn biến ngày càng phức tạp, ngày 18 - 19/12/1946, Ban Thường vụ Trung ương Đảng họp Hội nghị mở rộng tại làng Vạn Phúc (Hà Đông), quyết định phát động toàn dân cầm vũ khí đứng lên chống thực dân Pháp xâm lược, bảo vệ nền độc lập, tự do vừa giành được.

Ngày 19/12/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến. Người nói: “Chúng ta muốn hòa bình, chúng ta phải nhân nhượng. Nhưng chúng ta càng nhân nhượng, thực dân Pháp càng lấn tới vì chúng quyết tâm cướp nước ta một lần nữa. Không! Chúng ta thà hy sinh tất cả chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ... Hỡi đồng bào!... Là người Việt Nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp, cứu Tổ quốc”¹.

Lời kêu gọi của Bác Hồ là tiếng gọi của non sông, là hiệu kèn xung trận cho toàn dân tộc đứng lên chống thực dân Pháp xâm lược. Đáp lời kêu gọi thiêng liêng đó, theo đường lối đúng đắn của Đảng, thanh niên Cao Bằng cùng toàn dân nhất tề đứng lên đánh giặc cứu nước. Đêm 19/12/1946, cuộc chiến đấu của thanh niên và Nhân dân cả nước ta đã nổ ra ở Thủ đô Hà Nội và các thành phố lớn, thị xã như Hải Phòng, Hải Dương, Huế, Đà Nẵng, Lạng Sơn...

Cao Bằng lúc này tuy chưa bị thực dân Pháp tấn công, nhưng ý thức được vị trí chiến lược quan trọng của mình đối với cuộc kháng chiến của toàn dân, tuổi trẻ và Nhân dân Cao Bằng đã khẩn trương chuẩn bị về mọi mặt để ứng phó khi cần thiết. Những tháng ngày tương đối hòa bình sau khi giành được chính quyền là thời gian chuẩn bị cho cuộc kháng chiến.

1. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 4, Sđd, tr.480.

Củng cố chính quyền dân chủ nhân dân, mở rộng và củng cố mặt trận, ổn định đời sống kinh tế, xây dựng lực lượng vũ trang, chuẩn bị về tư tưởng trong Đảng bộ và Nhân dân là những nhiệm vụ mà các cấp uỷ đảng cũng như toàn thể Nhân dân Cao Bằng phải thực hiện.

Phong trào tòng quân giết giặc được đông đảo thanh niên hưởng ứng, hàng nghìn thanh niên đã lên đường nhập ngũ. Tháng 4/1947, Tỉnh đội dân quân được thành lập để chỉ đạo trực tiếp lực lượng vũ trang. Tỉnh cũng đã thành lập 1 trung đoàn chủ lực và 1 tiểu đoàn cơ động tập trung mang tên Tiểu đoàn 73, 5 đại đội độc lập cũng được thành lập ở các huyện Hòa An, Nguyên Bình, Thạch An, Trà Lĩnh và Quảng Uyên. Đây là những lực lượng nòng cốt cho phong trào chiến tranh du kích ở các địa phương bị địch tạm chiếm.

Trong khi đang nô nức thi đua tăng gia sản xuất và sẵn sàng chiến đấu chống thực dân Pháp xâm lược thì Đảng bộ, Nhân dân và tuổi trẻ Cao Bằng vinh dự được Bác Hồ gửi thư động viên, khen ngợi. Bác chỉ rõ: “Việt Bắc trước kia là căn cứ cách mạng, đã nổi tiếng khắp cả nước, khắp thế giới. Thì ngày nay Việt Bắc phải thành căn cứ kháng chiến để giữ lấy cái địa vị, cái danh giá vẻ vang của mình. Cách mệnh đã do Việt Bắc mà thành công, thì kháng chiến sẽ do Việt Bắc mà thắng lợi”¹. Đó là những lời cổ vũ lớn lao để Đảng bộ, Nhân dân và tuổi trẻ Cao Bằng bước vào một cuộc chiến đấu mới.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định vai trò của thanh niên trong sự nghiệp cách mạng của Đảng và của dân tộc, Người vạch ra những nhiệm vụ cụ thể để thanh niên phấn đấu, góp phần thiết thực vào cuộc kháng chiến. Trong thư gửi thanh niên ngày 17/8/1947, Người khẳng định: “Người ta thường nói: Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Thật vậy, nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên. Thanh niên muốn làm người chủ tương lai cho xứng đáng thì ngay hiện tại phải rèn luyện tinh thần và lực lượng của mình, phải ra làm việc để chuẩn bị cái tương lai đó”².

Sau Hội nghị của Trung ương, nhiều tỉnh, thành, khu, xứ, cấp bộ Đảng đã triệu tập các hội nghị để xác định nhiệm vụ kháng chiến, kiến quốc của thanh niên và kiện toàn, củng cố tổ chức đoàn các cấp. Tháng 8/1947, tại

1. Thư gửi đồng bào Cao Bằng ngày 02/9/1947, *Báo Việt Nam độc lập*, số 286, ngày 20/9/1947.

2. Hồ Chí Minh, *Về công tác giáo dục thanh niên*, Nxb. Thanh niên, 1980, tr.84.

Việt Bắc đã diễn ra Hội nghị cán bộ Đoàn các tỉnh Bắc Bộ, trong đó tỉnh Cao Bằng có hai đồng chí tham dự.

Liên tục các năm 1947, 1948, 1949, các nghị quyết của Hội nghị Trung ương Đảng đều đề cập đến công tác thanh niên, khẳng định tầm quan trọng của công tác vận động thanh niên và nhắc nhở các cấp bộ đảng phải tăng cường lãnh đạo Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam, giúp Đoàn củng cố tổ chức để tiến tới mở rộng và thống nhất phong trào trong cả nước. Chỉ thị tháng 9/1947 của Trung ương Đảng đã chỉ rõ: “Công tác vận động thanh niên đều hướng theo mục đích kháng chiến, kiến quốc. Động viên thanh niên phải tuân theo tính chất, năng lực của từng giới như thanh niên lao động nằm trong binh công xưởng, tăng gia sản xuất để kháng chiến, thanh niên trí thức học tập và sáng tạo để kháng chiến kiến quốc, thanh niên nông dân tham gia du kích quân, xung phong giết giặc cứu nước”¹.

Đúng như dự đoán của Trung ương, ngày 07/10/1947, thực dân Pháp tập trung 12.000 quân tinh nhuệ, được trang bị đầy đủ vũ khí, phương tiện chiến tranh hiện đại mở cuộc tiến công lớn vào Việt Bắc, căn cứ địa chính trị của kháng chiến. Ngày 07 - 08/10/1947, binh đoàn đổ bộ đường không của thực dân Pháp do Sôvanhắc chỉ huy nhảy dù xuống thị xã Bắc Kạn, chợ Mới, chợ Đồn, âm mưu mở cuộc tiến công chớp nhoáng, bất ngờ, bao vây căn cứ địa Việt Bắc, cơ quan đầu não của Trung ương Đảng và Chính phủ Hồ Chí Minh, đồng thời binh đoàn bộ binh thuộc địa do Bôphorê chỉ huy từ Lạng Sơn theo quốc lộ số 4 lên Cao Bằng, bao vây ở phía Đông và phía Bắc. Ngày 09 - 10/10/1947, trên 2.000 quân của binh đoàn hỗn hợp bộ binh và lính thủy đánh bộ do Commuynan chỉ huy từ Hà Nội ngược sông Hồng và sông Lô lên Tuyên Quang, Phú Thọ bao vây ở phía Tây, tạo thành 2 “gọng kìm” khóa chặt căn cứ địa Việt Bắc. Ngoài ra, các tiểu đoàn dự bị chiến lược do Phôxây Phơrăngxoa chỉ huy nằm ở sân bay, sẵn sàng đổ bộ tiếp xuống nơi phát hiện có bộ đội ta. Đây là cuộc tiến công chiến lược lớn nhằm phá tan cơ quan đầu não kháng chiến, lập Chính phủ bù nhìn, loại trừ bộ đội chủ lực của ta ra khỏi vòng chiến đấu, kết thúc chiến tranh và đặt lại ách thống trị trên toàn bộ nước ta.

Trước sức tấn công ồ ạt của kẻ thù, ngày 08/10, Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư kêu gọi cán bộ, chiến sĩ ra sức tiêu diệt địch. Ngày 15/10/1947,

1. *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 8, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, tr.276.

Ban Thường vụ Trung ương ban hành Chỉ thị: Phải phá cuộc tấn công mùa đông của giặc Pháp¹.

Thực hiện chủ trương của Trung ương Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, Tỉnh uỷ và Uỷ ban kháng chiến hành chính tỉnh Cao Bằng đã chỉ đạo đặt toàn tỉnh vào tình trạng chiến tranh. Tỉnh Đoàn chỉ đạo các tổ chức đoàn cơ sở, phối hợp với các lực lượng tại chỗ thực hiện ba nhiệm vụ cần kíp: Một là, giúp người già, trẻ em ở gần vùng chiến sự di chuyển vào sâu trong rừng; Hai là, khẩn trương giúp việc di chuyển cơ quan, kho tàng và giúp dân tản cư cất giấu lương thực, thực phẩm, của cải... thực hiện “vườn không nhà trống”; Ba là, vận động đoàn viên, thanh niên tham gia lực lượng dân quân, du kích sẵn sàng đánh địch bằng mọi thứ vũ khí có sẵn, giúp đỡ và phối hợp với bộ đội chủ lực tiêu diệt địch.

Cuộc tấn công ồ ạt của thực dân Pháp vào căn cứ địa Việt Bắc đã bị quân và dân các tỉnh Phú Thọ, Tuyên Quang, Cao Bằng, Bắc Kạn, Lạng Sơn chặn đánh quyết liệt, gây cho chúng những thiệt hại nặng nề. Tại Cao Bằng, sau khi sơ tán người già và trẻ em, hàng nghìn đoàn viên được huy động vào các đội phá hoại đường giao thông. Tại nhiều cánh đồng rộng, soi, bãi ven sông các đội dân quân, du kích thanh niên tổ chức cắm chông, đào công sự chuẩn bị đánh địch nhảy dù.

Ngày 09/10/1947, Tổng chỉ huy quân đội Pháp ở Bắc Bộ là Sa-lăng đã cho 300 quân dù dự bị chiến thuật từ 10 máy bay JU-52 nhảy dù xuống thị xã Cao Bằng ở Nà Chường, Nà Lắc, chiếm giữ một số vị trí xung yếu ở phía Đông Nam thị xã. Sáng ngày 10/10/1947, chúng tấn công vào trung tâm thị xã Cao Bằng. Ta đã kịp thời sơ tán người già, phụ nữ, trẻ em ra An toàn khu Nà Cốc (nay thuộc xã Lê Lai), Nà Ké (nay thuộc xã Minh Khai). Chúng lung sục cơ quan đầu não kháng chiến và bộ đội ta để tiêu diệt; đồng thời liên lạc với các cánh quân ở Lạng Sơn và Bắc Kạn, mở nhiều cuộc càn quét, chiếm các cứ điểm quan trọng ra vùng xung quanh tỉnh. Bộ đội ta đã chủ động chiến đấu tiêu diệt địch. Cuộc chiến đấu đánh quân nhảy dù và đánh trả máy bay địch diễn ra rất ác liệt. Khẩu đội súng phòng không của Trung đoàn 24 bố trí trên đồi Thiên Văn do xạ thủ Nông Văn Diên chỉ huy đã lập chiến công xuất sắc, bắn rơi một máy bay JU-52 của Pháp xuống làng Pác Cáy (xã Hòa Chung, thị xã Cao Bằng, nay là phường

1. 50 năm *Quân đội nhân dân Việt Nam*, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1995, tr.50.

Thực Phán). Tất cả 12 sĩ quan tham mưu, trong đó có tên Đại tá Lăm-be, Phó Tham mưu trưởng Quân đội viễn chinh Pháp ở Bắc Bộ đi trên máy bay đã bị tiêu diệt. Ta thu được toàn bộ bản kế hoạch tấn công Việt Bắc của thực dân Pháp. Tài liệu đặc biệt quan trọng này sau đó đã được chiến sĩ liên lạc Nguyễn Danh Lộc đi bộ liên tục suốt 4 ngày, 3 đêm về đến Định Hóa, Thái Nguyên để giao cho cơ quan Bộ Tổng Tham mưu. Nhờ đó, Bộ Tổng chỉ huy của ta có thêm cơ sở vững chắc để hoàn chỉnh phương án đánh địch, quyết phá tan cuộc tiến công lên Việt Bắc của thực dân Pháp.

Ngay đêm 10/10/1947, một đơn vị chiến đấu với sự phối hợp của lực lượng du kích thị xã, đơn vị cảnh vệ và công an xung phong tranh thủ lúc địch chưa kịp phòng bị đã đột nhập đánh vào thị xã. Đây là đòn cảnh báo cho kẻ thù, cánh quân Pháp từ Thất Khê vừa lên đến địa phận Cao Bằng đã bị quân và dân ta chặn đánh tại Bông Lau, Lũng Phầy, Lũng Mươi, ngăn chặn bước tiến của địch, gây cho chúng nhiều thiệt hại. Suốt trong quá trình chiếm đóng Cao Bằng, hầu như lúc nào quân đội thực dân Pháp cũng bị tấn công dưới nhiều hình thức. Từ việc tàn cư không hợp tác với giặc, không hợp chợ, không bán lương thực, thực phẩm cho giặc, phá hoại đường giao thông để ngăn bước tiến của chúng, thực hiện “Vườn không nhà trống”, rồi “Tiêu thổ kháng chiến”, đến việc làm hầm chông, nổ đá, rồi bắn tia, bắn lén, tập kích đánh địch, diệt địch, quấy rối địch, làm cho chúng mất ăn, mất ngủ, hao mòn sức khỏe và tinh thần, không biết đâu mà đánh, mà tránh; lúc nào, ở đâu cũng có thể bị đánh, bị tiêu diệt. Đó là hình thức đánh địch rất hiệu nghiệm, rất có kết quả. Trong lực lượng dân quân, du kích của ta, đại bộ phận là thanh niên, vừa có sức khỏe, nhiệt tình, hăng hái, ham lao động, thông thạo địa hình, vừa sản xuất, vừa chiến đấu, lại dễ nắm được tình hình của địch, nên có thể đánh địch bất cứ lúc nào, bất kể ngày đêm, mưa nắng... làm cho kẻ địch không biết đâu mà đề phòng, đối phó. Đó là thế trận của chiến tranh nhân dân, dù quân địch có được trang bị hiện đại đến đâu cũng không thể đánh trả được. Nhờ vậy, chỉ trong vòng 6 tháng kể từ ngày thực dân Pháp đặt chân đến Cao Bằng (10/1947 - 4/1948), với vũ khí thô sơ, tự tạo, với cách đánh muôn hình vạn trạng, lực lượng thanh niên dân quân, du kích Cao Bằng đã phối hợp chặt chẽ với các đơn vị bộ đội chủ lực tiêu diệt 1.257 tên giặc trong tổng số 3.000 tên chưa kể bọn tay sai phản động và thổ phi, trong đó có nhiều sĩ quan cao cấp, làm bị thương 130 tên, phá hủy 29 xe ô tô, thu nhiều vũ khí, quân trang quân dụng và phương tiện chiến tranh

khác¹, bảo vệ an toàn cho các đồng chí lãnh đạo của Đảng và Chính phủ tại An toàn khu, góp phần to lớn vào thắng lợi chung của quân và dân Việt Bắc; làm phá sản chiến lược “đánh nhanh, thắng nhanh” của quân xâm lược. Chiến thắng Việt Bắc đánh dấu bước chuyển biến lớn trong so sánh lực lượng giữa ta và địch theo chiều hướng có lợi cho ta. Chiến thắng Việt Bắc còn mang lại niềm phấn khởi tin tưởng cho toàn quân, toàn dân vào thắng lợi cuối cùng của cuộc kháng chiến.

Trong thành tích chung của toàn Đảng, toàn dân, đoàn viên và thanh niên Cao Bằng đã có sự đóng góp đáng kể. Là lực lượng đông đảo trong dân quân du kích, trong lực lượng vũ trang tập trung, tuổi trẻ Cao Bằng còn đóng vai trò là lực lượng xung kích, luôn đi đầu trong mọi công tác cách mạng, đảm nhận và làm tốt mọi nhiệm vụ mà Đảng và Nhân dân giao phó, bất chấp mọi khó khăn, gian khổ, hy sinh, miễn được cống hiến sức lực và trí tuệ của mình cho Đảng, cho cách mạng. Xác định phải đảm bảo hài hòa giữa lợi ích của Đảng, của cách mạng và lợi ích của thanh niên, Tỉnh uỷ Cao Bằng đã rất quan tâm đến công tác thanh niên, nhất là công tác giáo dục và đào tạo thanh niên. Nhờ vậy mà phong trào thanh niên đã có những chuyển biến đáng kể, nhất là phong trào tòng quân giết giặc, đi dân công hỏa tuyến, phong trào du kích... Đây là những môi trường để thanh niên phấn đấu tiến bộ. Năm 1948, Tỉnh uỷ Cao Bằng đã thành lập Đảng đoàn ở cơ quan của Đoàn Thanh niên Cứu quốc tỉnh. Thông qua Đảng đoàn, Tỉnh uỷ chỉ đạo công tác thanh niên và Đoàn Thanh niên Cứu quốc để triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu tỉnh. Trong tình hình bộ máy của Đoàn cấp tỉnh và huyện còn mỏng thì công tác xây dựng tổ chức Đoàn và công tác thanh niên ở cơ sở đều do Chi bộ trực tiếp lãnh đạo và chỉ đạo cụ thể. Do đó, ở những nơi đã có chi bộ đảng, phần lớn đã có chi đoàn thanh niên, đây là điều kiện rất thuận lợi để phát triển Đoàn và tiếp tục đẩy mạnh phong trào thanh niên. Trong năm 1948, toàn Đảng bộ đã kết nạp được 489 đảng viên mới, riêng lực lượng vũ trang có thêm 445 đồng chí, trong đó thanh niên chiếm số đáng kể.

Ngày 29/5/1948, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ II khai mạc tại Bản Ruôm, xã Đa Thông, huyện Hà Quảng (nay là xã Thông Nông). Đại hội đã kiểm điểm sự lãnh đạo của Đảng bộ trên các mặt trong

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.200, 201.

cuộc kháng chiến, đồng thời đề ra những chủ trương, biện pháp mới để đưa cuộc kháng chiến tiến lên giành những thắng lợi mới to lớn hơn.

Tháng 5/1948, Hội nghị đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ nhất được tổ chức tại xã Dân Chủ (Hòa An) với 60 đại biểu tham dự. Hội nghị đánh giá cao vai trò và sự đóng góp to lớn của đoàn viên, thanh niên trong thời gian qua, nhất là trong Tổng khởi nghĩa, trong chiến dịch chống nạn mù chữ, trong chiến dịch chống đói, trong phong trào tòng quân giết giặc và trong những trận đánh trả giặc Pháp khi chúng tiến đánh Cao Bằng. Hội nghị còn nêu ra những công việc cần làm để phục vụ kháng chiến, bảo vệ chính quyền, bảo vệ Nhân dân, đồng thời ra sức xây dựng Đoàn, xây dựng bộ máy hoạt động của Đoàn từ tỉnh đến cơ sở. Hội nghị đã bầu ra Ban Chấp hành gồm 11 đồng chí, trong đó có 3 đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ, đồng chí Vũ Ngọc Bộ được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn.

Đặc biệt, Hội nghị Thanh vận của Đảng được triệu tập vào tháng 6/1949 tại căn cứ địa Việt Bắc đã đánh dấu bước chuyển biến của Đảng trước những đòi hỏi mới của công cuộc kháng chiến. Hội nghị do đồng chí Hoàng Quốc Việt, Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Đảng chủ trì. Sau Hội nghị này, bộ máy công tác vận động thanh niên của Đảng và Đoàn Thanh niên Cứu quốc được kiện toàn từ Trung ương đến cơ sở, đồng chí Nguyễn Lam được điều động sang làm Trưởng tiểu ban Thanh vận Trung ương, đồng thời là Bí thư Trung ương Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam. Triển khai các nghị quyết thanh vận của Đảng, các cấp bộ đoàn các tỉnh, thành đã tổ chức, động viên thanh niên hăng hái lập công trên khắp các chiến trường. Sau Hội nghị này, Trung ương Đoàn Thanh niên Cứu quốc ra quyết định chuẩn bị tổ chức Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ nhất; đồng thời phát động phong trào thi đua trong thanh niên và cuộc vận động xây dựng, củng cố tổ chức đoàn vững mạnh để tiến tới Đại hội.

Bước sang năm 1950, dưới ánh sáng các nghị quyết về công tác thanh niên của Đảng, phong trào thanh niên đã có sự phát triển ngày càng cao, tổ chức Đoàn lớn mạnh trong cả nước cùng với sự phát triển của cuộc kháng chiến. Nhằm thống nhất phong trào thanh niên và thống nhất hệ thống tổ chức Đoàn trong cả nước, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam toàn quốc lần thứ nhất được triệu tập. Ngày 07/02/1950, Đại hội đã khai mạc tại huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên với trên 400 đại biểu, đại diện cho toàn thể cán bộ, đoàn viên trong cả nước.

Đồng chí Hoàng Quốc Việt thay mặt cho Ban Thường vụ Trung ương Đảng đến dự và trực tiếp chỉ đạo Đại hội. Đồng chí Nguyễn Lam - Bí thư Trung ương Đoàn trình bày trước Đại hội bản báo cáo chính trị: “Chiến đấu và xây dựng tương lai”. Báo cáo đã đánh giá sự phát triển của Đoàn Thanh niên Cứu quốc từ năm 1941 đến năm 1950, đồng thời đề ra nhiệm vụ cấp bách của Đoàn nhằm thống nhất lực lượng thanh niên trong cả nước, cùng với toàn dân đẩy mạnh công cuộc kháng chiến cứu quốc mau đến thắng lợi. Báo cáo chính trị đã dành một phần quan trọng để đề cập những vấn đề có tính chất định hướng như lý tưởng của thanh niên, nhiệm vụ của Đoàn Thanh niên, sự phát triển mới và công tác xây dựng Đoàn... Báo cáo khẳng định: “Chủ nghĩa cộng sản là lý tưởng lâu dài mà các thế hệ thanh niên Việt Nam phải quyết tâm phấn đấu để thực hiện. Nhiệm vụ trước mắt của Đoàn là động viên, giáo dục, thống nhất lực lượng thanh niên, cổ vũ thế hệ trẻ tích cực tham gia sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, quét sạch quân thù ra khỏi đất nước; xây dựng chế độ dân chủ cộng hòa, góp phần vào công cuộc bảo vệ hòa bình thế giới”.

Đại hội đã thông qua Báo cáo chính trị và Điều lệ Đoàn. Điều lệ xác định rõ vai trò của Đoàn là: “Cánh tay và đội dự trữ của Đảng, công tác dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng”.

Sau 7 ngày làm việc, Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ nhất đã thành công rực rỡ. Đại hội nêu cao quyết tâm: “Tất cả vì tiền tuyến, tất cả để chiến thắng giặc Pháp xâm lược”. Đại hội đánh dấu bước trưởng thành của phong trào thanh niên Việt Nam dưới sự chăm sóc, lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ kính yêu.

Tiếp theo Đại hội Đoàn là Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ nhất của Liên đoàn Thanh niên Việt Nam diễn ra ngày 25/02/1950 tại xã Cao Vân, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên. Đại hội là sự biểu hiện khối đoàn kết của toàn thể thanh niên Việt Nam trong mặt trận thanh niên vì mục tiêu đưa kháng chiến đến thắng lợi hoàn toàn. Đại hội Liên đoàn Thanh niên Việt Nam lần thứ nhất vô cùng vinh dự được Bác Hồ đến thăm khi Người vừa đi công tác xa về. Người dặn dò thanh niên cả nước đoàn kết, tích cực đóng góp vào công cuộc kháng chiến và chăm sóc nhi đồng.

Tháng 6/1950, Trung ương Đảng quyết định mở chiến dịch Biên giới với yêu cầu: “Tiêu diệt một bộ phận quan trọng sinh lực địch”, giải phóng vùng biên giới nước ta, thu hẹp phạm vi chiếm đóng của địch; mở rộng và

củng cố căn cứ địa Việt Bắc, tiến tới giành quyền chủ động chiến lược trên chiến trường chính.

Cùng với Trung ương Đảng và Bộ Tổng tư lệnh, Hồ Chủ tịch đã trực tiếp chỉ đạo chiến dịch quan trọng này. Quyết tâm của Trung ương Đảng đã được thể hiện trong Chỉ thị của Hồ Chủ tịch “Chiến dịch này chỉ cho đánh thắng, không cho đánh bại”.

Cao Bằng là chiến trường chính của chiến dịch, đồng thời cũng là hậu phương tại chỗ, cung cấp sức người, sức của phục vụ chiến dịch. Nhận được tầm quan trọng đó, ngay từ đầu năm 1950, Đảng bộ đã bắt tay vào công việc cho chiến dịch, Ban huy động dân công được thành lập từ tỉnh, huyện đến xã, gồm trên một nửa cán bộ các cấp với khẩu hiệu “Tất cả cho chiến dịch toàn thắng”. Tỉnh đã huy động được 78.824 người, trong đó hai phần ba là phụ nữ, đại bộ phận là đoàn viên, thanh niên với 1.340.748 ngày công, phục vụ chiến dịch. Cùng với lực lượng ở hậu phương là trên hai vạn nam, nữ thanh niên các dân tộc tham gia bộ đội, chiến đấu ngoài chiến trường. Ngoài sức người, Cao Bằng còn huy động 2.346 tấn gạo, trên 120 tấn thực phẩm, phục vụ cho chiến dịch. Đây là cuộc động viên lớn nhất từ khi bước vào cuộc kháng chiến chống Pháp.

Tuổi trẻ Cao Bằng phục vụ chiến dịch Biên giới (năm 1950)

Về quân sự, bộ đội Cao Bằng được Bộ Chỉ huy chiến dịch giao nhiệm vụ chặn quân địch vào phía Tây An Lai, Nước Hai, Bản Tấn, chặn đường rút lui về phía Bắc Kạn, Đông Khê, truy kích và tiêu hao lực lượng địch, chặn đường tiếp tế hàng không của chúng. Khi mặt trận Đông Khê nổ súng thì ở thị xã Cao Bằng cũng nổ súng phối hợp. Ngoài ra, bộ đội địa phương còn được giao nhiệm vụ bảo vệ kho tàng trên các trục đường giao thông chính để phục vụ cho chiến dịch, vì mục tiêu “Tất cả cho chiến dịch toàn thắng”. Trung ương Đảng và Hồ Chủ tịch nhận thấy cần phải tổ chức Đội Thanh niên xung phong để đảm bảo cho công tác hậu cần, đáp ứng kịp thời yêu cầu to lớn của chiến dịch. Hồ Chủ tịch đã trực tiếp Chỉ thị cho Trung ương Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam thành lập Đội Thanh niên xung phong công tác Trung ương đầu tiên phục vụ chiến dịch Biên giới. Ngày 15/7/1950, Đảng đoàn Thanh vận Trung ương đã họp mở rộng, quyết định thành lập Đội Thanh niên xung phong công tác Trung ương, mang mật danh Đội 50, cử đồng chí Vương Bích Vượng làm Đội trưởng cùng 4 đồng chí khác trong Ban Chỉ huy Đội. Đội gồm có 225 đội viên, được tổ chức thành 3 liên phân đội, dưới liên phân đội và phân đội. Toàn đội có 73 đảng viên, còn lại toàn là đoàn viên, thanh niên cứu quốc, tuổi từ 18 đến 25. Hàng chục thanh niên ưu tú của các huyện đoàn tỉnh Cao Bằng cùng với thanh niên các tỉnh Thái Nguyên, Bắc Kạn, Bắc Giang... vinh dự có mặt trong đơn vị Thanh niên xung phong công tác đầu tiên này. Tháng 8/1950, toàn đội tập trung ở căn cứ Lam Sơn (Hòa An) để ổn định tổ chức, sau hành quân về Canh Man (Quảng Uyên) học tập chính trị, chuyên môn, chuẩn bị nhận nhiệm vụ.

Đầu tháng 9/1950, Chủ tịch Hồ Chí Minh lên đường ra mặt trận, trực tiếp chỉ đạo chiến dịch Biên giới. Trên đường đi, Bác dừng lại ở Lam Sơn, làm việc với Tỉnh ủy Cao Bằng. Tại đây, Bác nghe Ban Thường vụ Tỉnh ủy báo cáo và nêu những chỉ thị quan trọng. Sau đó, Người đến thăm làng Tả Phẩy Tấu, nghe Bộ Chỉ huy chiến dịch báo cáo tình hình. Người kiểm tra kế hoạch tác chiến, công tác hậu cần, theo dõi diễn biến của chiến dịch, kịp thời chỉ đạo các hoạt động và động viên cán bộ, bộ đội, thanh niên xung phong...

Đêm 16/9/1950, quân ta nổ súng đánh Đông Khê, mở màn chiến dịch. Sau hai ngày đêm chiến đấu hết sức quyết liệt, quân ta đã tiêu diệt hoàn toàn cụm cứ điểm Đông Khê, diệt trên 300 tên địch, cổ vũ khí thế chiến đấu và tạo thế thuận lợi cho toàn bộ chiến dịch.

Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu nói chuyện với các cháu thanh niên xung phong tỉnh Cao Bằng sửa đường phục vụ chiến dịch tại Việt Bắc (năm 1951)

Ngay từ trận đánh đầu tiên của chiến dịch, tuổi trẻ trong lực lượng vũ trang, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến Cao Bằng đã nêu cao tinh thần hy sinh anh dũng, chiến đấu ngoan cường, quyết tâm tiêu diệt địch để giành chiến thắng. Qua các trận đánh đã xuất hiện nhiều tấm gương tiêu biểu, thể hiện khí phách anh hùng của tuổi trẻ Cao Bằng như La Văn Cầu (dân tộc Tày, quê ở xã Phong Nặm, huyện Trùng Khánh, nay là xã Đình Phong) tuy mới 16 tuổi đã khai lên 18 tuổi để được đi bộ đội. Đồng chí đã chiến đấu 29 trận, trận nào cũng nêu cao tinh thần gương mẫu, mưu trí, dũng cảm, vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, chấp hành nghiêm chỉnh mệnh lệnh, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao. Trong trận phục kích ở đèo Bông Lau (1949) đồng chí đã xung phong vào tổ xung kích, giết giặc, cướp súng. Trong trận đánh đồn Đông Khê lần thứ nhất, đồng chí bị thương, nhưng vẫn kiên quyết xin đi chiến đấu. Trận đánh Đông Khê lần thứ hai, đồng chí chỉ huy tổ bộc phá làm nhiệm vụ phá hàng rào địch, tập trung hỏa lực vào đường mở, phá một số ống bộc phá, đồng chí đã động viên anh em gỡ mìn của địch, xông lên phá nốt hàng rào cuối cùng. Khi đánh lô cốt, toàn tổ bị thương nhưng đồng chí vẫn dũng cảm xông lên, hoàn thành nhiệm vụ. Khi vượt vào hào giao thông số 03, đồng

chí bị thương và ngất đi, tỉnh dậy, thấy cánh tay mình bị đạn bắn gãy nát, đã khẩn thiết đề nghị đồng đội chặt hộ cánh tay bị thương để khỏi vướng, tiếp tục ôm bộc phá xông lên phá nốt lô cốt đầu cầu, mở đường cho đơn vị xung phong diệt gọn địch. Tấm gương của đồng chí La Văn Cầu đã cổ vũ phong trào thi đua giết giặc lập công, là lá cờ đầu trong phong trào dùng bộc phá tấn công đồn, một hình thức chiến thuật mới của bộ đội chủ lực trong chiến dịch Biên giới. Trong Đại hội Chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc lần thứ nhất họp ngày 01/5/1952, đồng chí La Văn Cầu được tuyên dương Anh hùng Lực lượng vũ trang, là một trong 7 anh hùng được tuyên dương đầu tiên trong cả nước tại Đại hội này.

Cũng trong trận đánh vào Đông Khê còn có Lý Văn Mưu, 17 tuổi (dân tộc Tày, quê ở xã Độc Lập) là chiến sĩ đánh bộc phá. Lần đầu tiên tham gia chiến đấu còn rất bỡ ngỡ, chưa quen sử dụng vũ khí, nhưng với tinh thần dũng cảm, đồng chí đã cùng đồng đội phá tan hàng rào, mở cửa cho đơn vị đánh vào trung tâm. Trận đánh Đông Khê lần thứ hai, Lý Văn Mưu ở thế đội dự bị. Khi xung phong, thế đội I bị hỏa lực địch phản công ác liệt không dứt điểm được, đơn vị đồng chí được lệnh chiến đấu. Trận đánh kéo dài từ tối đến sáng hôm sau, đồng chí bị thương, nhưng vẫn tiếp tục nhiệm vụ. Khi có lệnh đưa thương binh, tử sĩ ra ngoài, bộ đội rút lui để củng cố lực lượng, suốt 6 tiếng đồng hồ, dưới làn đạn địch, không quản gian khổ, hy sinh, đồng chí đã dũng cảm đưa được 20 thương binh, liệt sĩ ra phía sau. Ta tiếp tục đánh Đông Khê, là đơn vị chủ công, đồng chí đã dẫn đầu một tổ, đánh liên tiếp nhiều ụ súng, hết bộc phá, đồng chí dùng lựu đạn tiêu diệt địch. Địch chống trả quyết liệt, đơn vị bị thương vong nhiều mà vẫn chưa giải quyết xong trận đánh, còn một lô cốt và hầm ngầm địch đang cố thủ, ba đồng chí lên đánh bộc phá đều bị thương, Lý Văn Mưu xung phong lên đánh tiếp. Địch dùng hết hỏa lực đánh vào phía ta. Bất chấp nguy hiểm, ôm bộc phá vào bụng, xông lên rút nự xòe, đồng chí bị thương vào tay, vào chân, vào ngực, máu ra nhiều, đã mấy lần gục xuống, tỉnh dậy, đồng chí lại gượng bò lên đưa quả bộc phá vào lỗ châu mai, bộc phá nổ, kích nổ liên tiếp các quả bộc phá do các đồng đội hy sinh hoặc bị thương để lại, lô cốt địch bị đánh sập, đồng chí đã hy sinh anh dũng, đơn vị ào lên tiêu diệt cứ điểm Đông Khê, mở đầu cho chiến dịch Biên giới. Ngày 07/5/1956, đồng chí được Chủ tịch nước truy tặng Huân chương Quân công hạng Nhì và danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân.

Góp phần vào chiến thắng Biên giới, ngoài lực lượng vũ trang còn phải kể đến lực lượng dân công hỏa tuyến. Họ không chỉ chịu đựng gian khổ, khắc phục khó khăn, vất vả, nặng nhọc mà còn dũng cảm vận chuyển lương thực, thực phẩm, vũ khí, đạn dược, cáng chuyển thương binh, liệt sĩ... qua những nơi địch đánh phá ác liệt trên đường và cả trên trận địa, có người đã hy sinh anh dũng, có người đã lập công xuất sắc. Tiêu biểu như đồng chí Đinh Thị Dậu (quê ở Thạch An), nhiều lần vượt qua lửa đạn, vừa cõng thương binh nặng, vừa dắt thương binh nhẹ ra ngoài cứu chữa. Đồng chí Đinh Thị Bồng (quê ở Thạch An) dẫn 38 chị em dân công xã Đức Xuân đi xuyên suốt ngày đêm tiếp đạn ra tiền tuyến, vận chuyển thương binh về hậu phương, mặc cho máy bay và pháo binh địch đánh cản đường vẫn đảm bảo an toàn và hoàn thành nhiệm vụ. Đồng chí Triệu Thị Soi (quê ở Trùng Khánh) đã vác đạn ra trận địa pháo, khi về lại cõng thương binh ra ngoài, đi lại như con thoi. Kết thúc chiến dịch Biên giới, các đồng chí Nguyễn Thị Bé, Đinh Thị Bồng, Đinh Thị Dậu, Đinh Thị Mẫn, Nông Thị Đông, Đàm Thị Nhay, Triệu Thị Soi đã được Chính phủ tặng thưởng Huân chương và được Hồ Chủ tịch tặng quà nhân dịp tết Nguyên đán Tân Mão (đầu năm 1951) vì có thành tích đặc biệt xuất sắc trong chiến dịch Biên giới.

Kết thúc chiến dịch Biên giới ta đã tiêu diệt và bắt sống 8.300 tên địch, đa số là lính Âu Phi, tiêu diệt 10 tiểu đoàn, trong đó có 8 tiểu đoàn bị diệt gọn, chiếm tỷ lệ 41% lực lượng cơ động chiến lược toàn Đông Dương của thực dân Pháp, đây là lực lượng tinh nhuệ nhất, giải phóng 35.000 dân với diện tích 4.500km².

Thắng lợi của chiến dịch Biên giới là thắng lợi của Nhân dân cả nước, của sự phối hợp giữa mặt trận chính với mặt trận sau lưng địch, của toàn chiến trường Đông Dương, trong đó có sự đóng góp của Đảng bộ, tuổi trẻ và Nhân dân Cao Bằng. Sau chiến dịch, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi thư khen ngợi đồng bào Cao - Bắc - Lạng: "Tôi rất vui lòng thay mặt Chính phủ cảm ơn và khen ngợi đồng bào. Tôi đặc biệt nêu cao công lao của phụ nữ Cao - Bắc - Lạng. Hàng vạn chị em Kinh, Thổ, Trại, Mán... đã không quản xa xôi, trèo đèo, lội suối, ăn đói nằm xương, đã thi đua làm việc sửa đường dẫn tải giúp đỡ bộ đội để góp phần thắng lợi... Đồng bào Cao - Bắc - Lạng đã làm kiểu mẫu trong việc động viên nhân lực, vật lực, tài lực cho

kháng chiến, tôi chắc rằng đồng bào ba tỉnh ta sẽ luôn luôn cố gắng thêm để giữ lấy địa vị vẻ vang...”¹.

Chiến thắng Biên giới 1950 có ý nghĩa chiến lược quan trọng, mở ra một triển vọng tốt đẹp cho cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp. Căn cứ địa Việt Bắc được mở rộng và củng cố vững chắc. Cao Bằng vinh dự là cửa ngõ của Tổ quốc, nối liền Việt Nam và các nước xã hội chủ nghĩa, với bạn bè quốc tế, tiếp nhận sự ủng hộ to lớn của các nước bạn đối với cuộc kháng chiến chính nghĩa của Nhân dân ta.

Chiến dịch Biên giới kết thúc thắng lợi, Cao Bằng được hoàn toàn giải phóng, Nhân dân các dân tộc được sống trong độc lập, tự do trong chế độ mới, đoàn kết xung quanh Đảng bộ, đẩy mạnh mọi hoạt động góp phần đưa cuộc kháng chiến toàn quốc đến thắng lợi hoàn toàn. Thắng lợi này có phần đóng góp to lớn của tuổi trẻ Cao Bằng, cổ vũ các thế hệ thanh niên tiếp tục hoàn thành tốt nhiệm vụ xây dựng hậu phương, chi viện cho tiền tuyến.

II. TUỔI TRẺ CAO BẰNG GÓP PHẦN ĐẮC LỰC ĐÁNH THẮNG CUỘC CHIẾN TRANH XÂM LƯỢC CỦA THỰC DÂN PHÁP, TIẾN TỚI CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ (1951 - 1954)

Sau chiến thắng Biên giới, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược của Nhân dân ta bước sang giai đoạn mới với niềm tin vững chắc vào thắng lợi cuối cùng. Trong bối cảnh lịch sử, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng đã diễn ra từ ngày 11/02 đến ngày 19/02/1951 tại xã Vinh Quang, huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang. Đại hội quyết định đưa Đảng ra hoạt động công khai với tên mới là Đảng Lao động Việt Nam.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ II, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ III được triệu tập từ ngày 10 - 24/9/1951 tại căn cứ địa Lam Sơn (xã Hồng Việt, huyện Hòa An, nay là xã Hòa An) đã đề ra nhiệm vụ trước mắt là “Ra sức xây dựng hậu phương, kịp thời phục vụ các chiến dịch, góp phần đưa cuộc kháng chiến đến toàn thắng”².

Quán triệt tinh thần Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ II về công tác vận động thanh niên theo khẩu hiệu “Tất cả cho tiền tuyến, tất cả để chiến thắng”, Tỉnh ủy Cao Bằng đã lãnh đạo Tỉnh Đoàn đẩy mạnh các hoạt động

1. *Hồ Chí Minh toàn tập*, tập 6, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2009, tr.453-454.

2. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.228.

của Đoàn và phong trào thanh niên trong toàn tỉnh. Trước hết là tổ chức kiện toàn Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn, năm 1951, đồng chí Trương Chí Hồng được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn.

Thực hiện Nghị quyết của Đại hội Đảng bộ tỉnh, các cấp uỷ đảng, chính quyền động viên Nhân dân tích cực tăng gia sản xuất, trồng thêm ngô, khoai, sắn, cấy thêm vụ lúa chiêm; vận động Nhân dân khai phá đất hoang đưa vào canh tác, không để một tấc đất bỏ hoang. Kết quả sản xuất đã đưa nền kinh tế của tỉnh từng bước đi vào ổn định. Năm 1951, Cao Bằng đã tự túc được lương thực, thực phẩm cho kháng chiến, ổn định đời sống Nhân dân. Cùng với phát triển kinh tế, từ đầu năm 1951, Nhân dân Cao Bằng tập trung thực hiện chiến dịch sửa chữa cầu đường bị hư hại do chiến tranh, củng cố mạch máu giao thông để phục vụ chiến dịch vận tải ra chiến trường. Tháng 10/1950, Cao Bằng bị lũ lớn làm sập nhiều cầu, sạt lở hàng vạn mét khối đất đá, hàng trăm cây số đường bị hư hỏng nặng. Đến tháng 3/1951, Nhân dân Cao Bằng mới bắt tay vào khắc phục hậu quả, lại đúng vào mùa mưa, vừa thiếu nhân công, thiếu phương tiện để đưa hàng trăm tấn nguyên vật liệu từ Lạng Sơn, Bắc Kạn về, chiến dịch sửa chữa gặp nhiều khó khăn. Mặc dù vậy, nhưng với trách nhiệm của một tỉnh hậu phương đối với cuộc kháng chiến của dân tộc đang diễn ra quyết liệt, tuổi trẻ và Nhân dân các dân tộc Cao Bằng đã đem hết sức mình hoàn thành chiến dịch sửa chữa cầu đường.

Ngày 03/10/1951, Tỉnh Đoàn đã thành lập Đội Thanh niên xung phong công tác, có 70 đội viên gồm đoàn viên, thanh niên huyện Hòa An. Đội đã tiến hành sửa chữa đoạn đường ở cầu Nặm Vang, sau mở đường vào hang Bó Ca (Nguyên Bình), cho đến cuối năm thì giải thể và tiếp tục tuyển lựa đội viên cho đợt 2. Đợt này gồm đoàn viên, thanh niên tất cả các huyện, có trên 300 đội viên, lao động ở công trường 5, nằm giữa hai tỉnh Cao Bằng và Bắc Kạn, trên đèo Lê A (Nguyên Bình). Đây là vùng núi non hiểm trở, khí hậu khắc nghiệt, ít người qua lại, xa vùng dân cư, phải dựng lều lán để ở, sinh hoạt gặp rất nhiều khó khăn. Đến tháng 4/1952, đội được giao nhiệm vụ mở đường tránh vượt suối cầu Bành Trạch và cầu Phúc Lộc (trên đất Bắc Kạn). Tháng 6/1952, đội hoàn thành nhiệm vụ, đội viên trở về địa phương. Đợt thứ ba, đội được tổ chức vào đầu năm 1953 dưới hai hình thức: Đội Thanh niên xung phong của tỉnh, gồm 3 đơn vị chốt giữ ở 3 điểm xung yếu là đèo Mã Phục, cầu Tà Sa và đèo Giàng (Bắc Kạn); đội

thanh niên xung phong của các huyện được chia thành 1 đến 2 phân đội mỗi huyện.

Cuối năm 1951, đội chuyển sang làm nhiệm vụ sửa chữa cầu đường, biên chế thành ba đại đội 201, 202, 203 phục vụ đảm bảo giao thông và sau đó chuyển thành công nhân cầu đường thuộc ngành giao thông công chính, tiếp tục phục vụ chiến dịch Tây Bắc và chiến dịch Điện Biên Phủ. Với sự nhiệt tình và hăng hái của tuổi trẻ, thanh niên xung phong Cao Bằng đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, xứng đáng là lực lượng nòng cốt trong chiến dịch sửa chữa cầu đường của tỉnh.

Tỉnh còn thành lập 5 công trường sửa chữa cầu đường, giao trách nhiệm cho các địa phương tổ chức quản lý. Trong chiến dịch này, toàn tỉnh đã huy động 304.401 ngày công vào việc đào đắp sửa chữa, mở rộng mặt đường, tạo nhiều thuận lợi cho việc tiếp nhận, vận chuyển một khối lượng lớn hàng viện trợ quốc tế, phục vụ cho cuộc kháng chiến chống Pháp của Nhân dân cả nước. Kết thúc chiến dịch, toàn tỉnh đã tu sửa và xây mới hơn 800 cầu cống cùng hàng trăm ki-lô-mét đường giao thông.

Cùng thời gian này, Cao Bằng lại được giao nhiệm vụ sản xuất gỗ tà vẹt để cung cấp cho nước bạn Trung Quốc, xây đường xe lửa từ Nam Ninh (Trung Quốc) đến Mục Nam Quan (Việt Nam). Vì vậy, sản xuất gỗ tà vẹt đã trở thành nhiệm vụ đột xuất. Sau chiến tranh, sản lượng gỗ của Cao Bằng còn ít và không tập trung, khó khai thác, nhân lực đã cạn kiệt qua các đợt huy động dân công. Vì thế, việc động viên hết thảy mọi tầng lớp Nhân dân cho chiến dịch này là rất quan trọng và cần thiết. Trước tình hình đó, Tỉnh Đoàn chủ trương huy động tất cả cán bộ đoàn từ tỉnh đến huyện, xã phải tham gia chiến dịch, động viên toàn bộ lực lượng nam nữ đoàn viên, thanh niên đi dân công khai thác gỗ, đảm bảo chỉ tiêu Trung ương giao. Với tinh thần xung kích, phần lớn các nam nữ thanh niên đã lên các công trường. Tháng 3/1951, công trường sản xuất gỗ tà vẹt ở Khuổi Khoang (Phục Hòa) được vinh dự đón Chủ tịch Hồ Chí Minh tới thăm và động viên. Đây là động lực to lớn thúc đẩy mạnh phong trào thi đua sản xuất gỗ tà vẹt của Nhân dân. Trong chiến dịch này, toàn tỉnh đã huy động 662.047 ngày công, sản xuất được 121.421 thanh tà vẹt, công trường Phục Hòa được Bác Hồ tặng cờ thi đua.

Để cứu vãn tình thế thất bại trên chiến trường, thực dân Pháp ngày càng điên cuồng đánh phá hậu phương kháng chiến của ta. Ở Cao Bằng,

năm 1951, địch đã huy động 591 chiếc máy bay ném bom và bắn phá, làm chết 427 người, 237 người bị thương, đánh sập 3 cầu, cháy 112 ngôi nhà. Trong cuộc đổ sức quyết liệt này, nam nữ thanh niên trong lực lượng dân công, thanh niên xung phong, bộ đội đã không ngại vượt khó khăn, gian khổ, dũng cảm quên mình cứu hàng, cứu đồng đội, vượt qua bom đạn, để hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao, đảm bảo cho giao thông thông suốt, góp phần vào thắng lợi của cuộc kháng chiến.

Để bảo vệ hậu phương và đáp ứng yêu cầu của chiến trường, tỉnh đã tăng cường lực lượng bộ đội địa phương và lực lượng dân quân du kích. Năm 1952, đã có 575 thanh niên gia nhập bộ đội và 5.688 dân quân du kích, trong đó có 451 đảng viên, đó là những người đã được rèn luyện, thử thách trong chiến đấu, trong lao động. Cao Bằng còn bổ sung cho bộ đội chủ lực 844 cán bộ, chiến sĩ tham gia chiến dịch Đông - Xuân 1953 - 1954.

Sau khi bị thất bại nặng nề ở các mặt trận trong cả nước, trong 7 năm tiến hành chiến tranh xâm lược, bị tổn thất hơn 30 vạn binh sĩ, thực dân Pháp đã vạch ra kế hoạch Na-va¹ mà điểm nút là xây dựng tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ thành “pháo đài bất khả xâm phạm”, sẵn sàng “nghiên nát” bộ đội chủ lực của ta.

Trong tình hình đó, ngày 06/12/1953, Bộ Chính trị thông qua kế hoạch tác chiến của Tổng Quân uỷ và quyết định mở chiến dịch Điện Biên Phủ. Thực hiện quyết tâm của Trung ương Đảng và Hồ Chủ tịch là tiêu diệt toàn bộ quân địch ở Điện Biên Phủ, Nhân dân và tuổi trẻ nước ta ở vùng tự do, ở Việt Bắc, Tây Bắc, vùng mới giải phóng, ở vùng sau lưng địch, đồng bằng Bắc Bộ đã dồn hết sức người, sức của cho chiến dịch.

Quyết phấn đấu hoàn thành các nhiệm vụ công tác của Trung ương và Tỉnh uỷ giao, mọi hoạt động của đoàn viên, thanh niên trong tỉnh đều hướng ra tiền tuyến, với tinh thần không tiếc sức mình vì thắng lợi chung của dân tộc. Thực hiện chỉ thị của Liên khu uỷ và Hội đồng cung cấp mặt trận của liên khu, trong đợt huy động đầu tiên, Cao Bằng đã có 1.034 thanh niên nam nữ các dân tộc hăng hái xung phong lên đường phục vụ cho chiến dịch dài ngày. Gần 2.000 tấn thóc đã lần lượt chuyển ra mặt trận bằng các phương tiện thô sơ, góp phần cho bộ đội ăn no đánh thắng.

1. Kế hoạch Nava hay Kế hoạch 09 là một tài liệu hoạch định chiến lược quân sự do Tổng Chỉ huy Quân đội viễn chinh Pháp ở Đông Dương Henri Navarre (1898 - 1983) vạch ra năm 1953, nhằm xoay chuyển cục diện chiến tranh Đông Dương.

Hàng chục vạn ngày công trên các công trường khai thác gỗ, làm đường, bảo vệ kho tàng, bảo đảm cho mạch máu giao thông thông suốt từ Thủy Khẩu (biên giới Việt - Trung) về xuôi và các vùng trong tỉnh, nối liền hậu phương với mặt trận trung du, Tây Bắc và các mặt trận khác trong cả nước.

Ngày 13/3/1954, chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ bắt đầu. Trong suốt 56 ngày đêm chiến đấu, chúng ta đã tiêu diệt hoàn toàn cứ điểm Điện Biên Phủ. Vào 17 giờ 30 phút ngày 07/5/1954, Tướng Đờ Catxtơri (De Castries) và toàn bộ Bộ Tổng tham mưu của cứ điểm Điện Biên Phủ bị bắt sống, 1 vạn quân địch ở phân khu trung tâm ra khỏi hầm, hào xin hàng, 2.000 tên địch ở phân khu Nam cũng bị bắt.

Cuộc tiến công chiến lược Đông - Xuân 1953 - 1954 mà đỉnh cao là chiến dịch Điện Biên Phủ đã kết thúc thắng lợi. Chiến dịch Điện Biên Phủ là niềm tự hào của cả dân tộc và tuổi trẻ Việt Nam anh hùng, “được ghi vào lịch sử dân tộc ta như một Bạch Đằng, một Chi Lăng, một Đống Đa trong thế kỷ XX và đi vào lịch sử thế giới như một chiến công chói lọi đột phá thành trì của hệ thống nô dịch thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc”¹. Chiến thắng Điện Biên Phủ “lùng lẫy năm châu, chấn động địa cầu” đã buộc thực dân Pháp phải ký kết Hiệp định Giơ-ne-vơ (21/7/1954), cam kết công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Nhân dân ba nước Đông Dương.

Đại bộ phận những tấm gương tiêu biểu trong chiến dịch Điện Biên Phủ và các chiến dịch khác trong chiến dịch Đông - Xuân 1953 - 1954 đều là những đoàn viên, thanh niên. Tuổi trẻ và Nhân dân Cao Bằng tự hào có Bé Văn Đàn, người dân tộc Tày, quê ở xã Quang Vinh (sau đổi tên là xã Triệu Ấu rồi đổi thành xã Bé Văn Đàn, huyện Phục Hòa, tỉnh Cao Bằng, hiện nay là xã Bé Văn Đàn, tỉnh Cao Bằng), là chiến sĩ của Đại đoàn 316. Đồng chí đã tham gia nhiều chiến dịch, luôn nêu cao tinh thần dũng cảm, tích cực vượt qua mọi khó khăn, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Đông - Xuân năm 1953 - 1954, Bé Văn Đàn làm nhiệm vụ liên lạc cho tiểu đoàn. Một đại đội được giao nhiệm vụ giữ chân địch ở Mường Pồn. Địch tập trung pháo phản kích rất ác liệt, chúng cho quân xông lên, nhưng đều bị đánh bật. Bé Văn Đàn vừa đi công tác về đã xung phong làm nhiệm vụ.

1. Lê Duẩn: *Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng, vì độc lập tự do và chủ nghĩa xã hội tiến lên giành những thắng lợi mới*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1970, tr.50.

Vượt qua lưới đạn dày đặc của địch, không quản hy sinh, đồng chí đã truyền đạt mệnh lệnh kịp thời, chính xác. Đơn vị bị thương vong nhiều, bản thân Bế Văn Đàn cũng bị thương nhưng đồng chí vẫn tiếp tục chiến đấu. Khẩu trung liên của Chu Văn Pù không bắn được vì không có chỗ đặt súng. Tình thế hết sức khẩn trương, không ngần ngại, Bế Văn Đàn chạy lại cầm hai chân của khẩu trung liên đặt lên vai mình làm giá súng và hô bắn. Chu Văn Pù còn ngần ngại thì Bế Văn Đàn đã nói: “Kẻ thù trước mắt, đồng chí có thương tôi thì bắn cho hết nó đi”. Đồng chí Pù nghiêng nòng súng vào đội hình quân địch, quật ngã hàng chục tên. Địch hốt hoảng bỏ chạy, đợt phản kích của chúng bị bẻ gãy, Bế Văn Đàn đã hy sinh anh dũng, hai tay vẫn ghì chặt chân súng trên vai mình. Tấm gương hy sinh anh dũng của Bế Văn Đàn đã cổ vũ cán bộ, chiến sĩ trên toàn mặt trận tiến lên lập công, làm nên chiến thắng vang dội. Đồng chí được truy tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân lúc mới 24 tuổi.

Anh hùng trẻ tuổi Bế Văn Đàn - Người lấy thân mình làm giá súng để đồng đội tiêu diệt địch trong chiến dịch Điện Biên Phủ (năm 1954)

Ngoài Bế Văn Đàn, còn có Phùng Văn Khầu, người dân tộc Tày, quê ở xã Đức Hồng (nay là xã Trùng Khánh). Vốn sinh ra trong một gia đình nghèo, cha mẹ mất sớm, đồng chí sớm tham gia hoạt động cách mạng. Vào bộ đội năm 1949, trong chiến dịch Điện Biên Phủ, đồng chí phụ trách khẩu

đội sơn pháo 75 ly, làm nhiệm vụ bắn phá, khống chế đồi A1. Đồng chí đã chỉ huy bắn 22 phát đều trúng đích, góp phần tiêu diệt sinh lực địch. Khi nhận nhiệm vụ chuyển sang phòng ngự, mặc dù đại pháo địch đánh phá ác liệt, có lúc khẩu đội chỉ còn hai người, nhiều lúc đồng chí bị sức ép ngất đi, khi tỉnh dậy, lại ngoan cường tiến công địch, chỉ viện đặc lực cho bộ binh chiến đấu ở các điểm cao 203, 207, 507 và đồi E. Có lúc một mình, đồng chí vừa làm nhiệm vụ pháo thủ ngắm bắn, vừa quan sát mục tiêu và điểm nổ để điều chỉnh, liên tiếp bắn trúng 2 khẩu pháo 105 ly và một khẩu đại liên của địch. Có lần bị sức ép ngất đi, vừa tỉnh dậy, bộ binh yêu cầu chi viện, chỉ một phát đạn, đồng chí đã tiêu diệt mục tiêu, dập tắt hỏa lực địch, tạo cơ hội cho đơn vị bạn tiến công tiêu diệt địch. Trong thời gian phòng ngự ở đồi E1, với khẩu sơn pháo 75 ly, đồng chí đã phá huỷ 6 khẩu pháo 105 ly, 26 đại liên, 4 lô cốt, 1 kho đạn, diệt hàng trăm tên địch, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chi viện cho bộ binh chiến đấu thắng lợi. Năm 1955, đồng chí vinh dự được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Quân công hạng Ba và phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân

Thanh niên Cao Bằng đã có mặt ở tất cả các chiến trường và trên nhiều lĩnh vực hoạt động khác nhau. Từ những ngày đầu kháng chiến, Cao Bằng đã có hàng nghìn thanh niên tình nguyện “Nam tiến”, sát cánh chiến đấu với đồng bào các tỉnh Nam Bộ và miền Nam Trung Bộ, trong đó có đồng chí Đàm Minh Viễn - Bí thư Đoàn Thanh niên Cứu quốc tỉnh Cao Bằng. Trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, Cao Bằng có 9 người được Nhà nước tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang, đó là các anh La Văn Cầu, Lý Văn Mưu, Bé Văn Đàn, Phùng Văn Khầu, Đàm Văn Ngụ, Triệu Văn Báo, Lộc Văn Trọng, Nông Văn Dền và Hoàng Văn Nô.

Trong suốt những năm kháng chiến đầy gian khổ, hy sinh, tuổi trẻ Cao Bằng luôn xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc trong tỉnh. Dưới ngọn cờ của Đảng và Bác Hồ vĩ đại, tuổi trẻ Cao Bằng do Đoàn Thanh niên Cứu quốc làm nòng cốt; luôn luôn phát huy tinh thần tự lực, tự cường, khắc phục khó khăn hăng say học tập, rèn luyện, đi đầu và hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Trong 9 năm (1946 - 1954), tổ chức Đoàn Thanh niên Cứu quốc tỉnh Cao Bằng đã thực sự phát huy vai trò là hạt nhân nòng cốt, vận động thanh niên Cao Bằng hăng hái bảo vệ chính quyền cách mạng non trẻ, đóng góp tích cực trong cuộc kháng chiến

chống thực dân Pháp, tiêu biểu là chiến dịch Biên giới năm 1950 và thực hiện Nam tiến, Tây tiến. Trong giai đoạn này, nhiều cán bộ đoàn, thanh niên ưu tú đã có đóng góp, hy sinh to lớn cho cuộc kháng chiến của dân tộc... tất cả những kết quả đạt được đã cổ vũ mạnh mẽ cho phong trào của Đoàn Thanh niên.

Dưới sự quan tâm, lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh, các cấp chính quyền, đoàn viên, thanh niên tỉnh Cao Bằng luôn xung kích, đi đầu, vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, anh dũng chiến đấu, cùng Nhân dân trong tỉnh và cả nước làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Đặc biệt, đoàn viên, thanh niên trong tỉnh luôn sẵn sàng đảm nhận những nhiệm vụ mới và khó khăn với tinh thần tìm tòi, sáng tạo, quyết tâm hoàn thành vượt mức cả về thời gian, khối lượng và chất lượng công việc. Những hoạt động của Đoàn đã góp phần xứng đáng cùng Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc trong tỉnh hoàn thành nhiệm vụ “Kháng chiến, kiến quốc”.

Chương III

TUỔI TRẺ CAO BẰNG TRONG XÂY DỰNG CHỦ NGHĨA XÃ HỘI Ở MIỀN BẮC VÀ ĐẤU TRANH THỐNG NHẤT NƯỚC NHÀ (1955 - 1975)

I. NHỮNG CÔNG HIẾN TO LỚN CỦA TỔ CHỨC ĐOÀN VÀ TUỔI TRẺ CAO BẰNG TRONG SỰ NGHIỆP KHÔI PHỤC KINH TẾ - PHÁT TRIỂN VĂN HÓA (1955 - 1960)

Sau thắng lợi của chiến dịch Điện Biên Phủ, miền Bắc được hoàn toàn giải phóng, bước vào thời kỳ quá độ đi lên chủ nghĩa xã hội; miền Nam tạm thời là vùng tập kết của các lực lượng liên hiệp Pháp. Theo quy định của Hiệp định Giơ-ne-vơ, sau hai năm sẽ tổ chức tổng tuyển cử tự do trong cả nước, tiến tới hòa bình thống nhất nước nhà. Nhưng do dã tâm xâm lược của đế quốc Mỹ và sự phản bội của bè lũ tay sai, Hiệp định Giơ-ne-vơ bị phá hoại. Tình hình đó đã đặt ra cho cách mạng 2 miền những nhiệm vụ chiến lược khác nhau.

Cũng như các địa phương khác trên miền Bắc, bước vào thời kỳ mới, tỉnh Cao Bằng có nhiều thuận lợi cơ bản, nhưng cũng gặp nhiều khó khăn về các mặt.

Cao Bằng là tỉnh được giải phóng sớm nhất trong các tỉnh bị thực dân Pháp chiếm đóng. Tuy nhiên, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp đã để lại cho tỉnh nhiều hậu quả nặng nề. Các cơ sở kinh tế nông nghiệp, công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp đều bị tàn phá. Sức người, sức của bị hút vào cuộc kháng chiến nên đời sống của Nhân dân gặp rất nhiều khó khăn. Vì thế, khi đi vào khôi phục kinh tế, Cao Bằng gặp nhiều trở ngại, nhất là ở vùng cao biên giới, nơi mà trước đây bọn thổ phỉ hoạt động rất mạnh, nay tuy đã bị tiêu diệt, nhưng vẫn còn một số lén lút tìm cách phá hoại. Trong khi đó, bọn đặc vụ Quốc dân Đảng và bọn cường hào có tội ác với Nhân dân Trung Quốc chạy trốn, sống lén lút tại vùng biên giới, đang câu kết với bọn thổ phỉ và bọn phản động địa phương âm mưu nhen nhóm để chống phá cách mạng. Thêm vào đó, lại xảy ra các vụ lấn chiếm đất đai, xê dịch các cột mốc biên giới sang đất Việt Nam, làm cho tình hình an ninh biên giới ngày càng trở nên phức tạp.

Sau ngày hòa bình lập lại ở miền Bắc, yêu cầu người cày có ruộng trở nên cấp bách. Vì vậy, Đảng và Chính phủ chủ trương tiếp tục hoàn thành cải cách ruộng đất, giải phóng lực lượng sản xuất ở nông thôn.

Thực hiện chính sách của Chính phủ, cuối năm 1953, dưới sự lãnh đạo của các đoàn Cải cách ruộng đất do Trung ương và Liên khu Việt Bắc cử xuống, Nhân dân ở 30 xã thuộc các huyện Hòa An, Nguyên Bình, Hà Quảng bước vào đợt 4 và đợt 5 cải cách ruộng đất¹. Cùng với các đoàn thể Nông hội, Hội Phụ nữ, các cấp bộ đoàn Thanh niên Cứu quốc² trong tỉnh tích cực tham gia đẩy mạnh công tác tuyên truyền, góp phần hoàn thành thắng lợi cải cách ruộng đất.

Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện, do phương pháp tư tưởng chủ quan, giáo điều, không nắm chắc quy định thành phần giai cấp... nên các đoàn, đội cải cách ruộng đất đã phạm phải một số sai lầm nghiêm trọng (đả kích tràn lan, quy sai thành phần địa chủ...). Mặc dù vậy, việc tiến hành cải cách ruộng đất ở Cao Bằng được diễn ra thận trọng và nghiêm túc, kịp thời sửa sai đối với các xã được chọn làm điểm để rút kinh nghiệm.

Trong khi đang tiến hành thí điểm giảm tô, đầu tháng 8/1954, Trung ương có lệnh hoãn giảm tô ở Cao Bằng, các cán bộ làm công tác này chuyển về tăng cường cho các tỉnh trung du, đồng bằng Bắc Bộ. Được sự chỉ đạo sâu sát của cấp uỷ cấp trên, nhận thức được hoàn cảnh, điều kiện thực tế của Cao Bằng, toàn tỉnh kịp thời dừng lại ở bước 1, chưa tiến hành sang bước 2 của cuộc cải cách. Đây là nhiệm vụ mới đặt ra, chưa có trong tiền lệ thực hiện, một số sai sót đã được Đảng bộ tỉnh kịp thời xem xét, uốn nắn. Nhờ đó, tỉnh Cao Bằng tránh được những sai lầm trầm trọng như một số địa phương khác; tình hình chính trị ổn định, niềm tin của Nhân dân với Đảng tiếp tục được củng cố, giữ vững.

Cùng với việc hoàn thành cải cách ruộng đất, từ những tháng cuối năm 1954, Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc trong tỉnh bắt tay vào nhiệm vụ khôi phục kinh tế, khắc phục hậu quả chiến tranh; trước mắt và chủ yếu là giải quyết khó khăn về lương thực, chống đói. Các cấp bộ đảng, chính quyền tập trung lãnh đạo, chỉ đạo các đoàn thể tăng cường tuyên truyền,

1. Những nơi không thực hiện cải cách ruộng đất đều thực hiện cải cách dân chủ.

2. Từ năm 1956, Đoàn Thanh niên Cứu quốc đổi tên thành Đoàn Thanh niên Lao động.

vận động, tổ chức cán bộ, đoàn viên và các tầng lớp Nhân dân trong tỉnh đẩy mạnh phong trào thi đua sản xuất và tiết kiệm, cứu đói.

Phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ, Tỉnh Đoàn chỉ đạo tổ chức đoàn cơ sở thành lập các đội Thanh niên xung kích vận động đoàn viên, thanh niên xung phong đi đầu khắc phục khó khăn, đảm bảo cấy hết diện tích và trồng nhiều loại hoa màu; đồng thời giúp đỡ Nhân dân sửa sang nhà cửa, đường sá, dọn vệ sinh đường làng ngõ xóm, ổn định nơi ăn chốn ở, đưa cuộc sống trở lại bình thường.

Năm 1955, hạn hán kéo dài khiến cho việc cày cấy gặp nhiều khó khăn. Trước tình hình đó, Tỉnh Đoàn tổ chức, động viên thanh niên tham gia chống hạn, phát động phong trào khai hoang, phục hóa, khai phá ruộng vườn đã bị bỏ hoang trong những năm chiến tranh để trồng cây ngắn ngày và rau màu, giải quyết nạn đói. Đây là những phong trào đầu tiên sau ngày hòa bình lập lại, thu hút hàng vạn thanh niên tham gia. Để rút kinh nghiệm chỉ đạo thanh niên toàn tỉnh, Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã cử cán bộ về các xã Hồng Đại, Mỹ Hưng, Đại Tiến,... tổ chức các đội thanh niên chống hạn. Đoàn viên, thanh niên đã vận động giúp dân đào mương, đào giếng, đặc biệt giúp đỡ các gia đình thương binh, liệt sĩ, cán bộ thoát ly, gánh nước, dẫn nước tưới ruộng. Từ kinh nghiệm thành lập đội thanh niên chống hạn của Tỉnh Đoàn, đội thanh niên chống hạn của các huyện Quảng Hòa, Hòa An, Hà Quảng và nhiều huyện đoàn khác đã vận dụng có kết quả. Với khẩu hiệu “Vắt đất ra nước, thay trời làm mưa”, “Tìm nước mà tát”, tuổi trẻ toàn tỉnh rầm rộ ra quân chống hạn khắp nơi bằng mọi hình thức và mọi biện pháp thích hợp nhất. Dưới sự lãnh đạo của các cấp ủy đảng, các cấp bộ đoàn ở cơ sở đã tổ chức, động viên đoàn viên, thanh niên sửa chữa mương phai cũ, đào đắp mương phai mới dẫn nước vào đồng ruộng, đào giếng hoặc vào trong các khe suối gánh nước; có nơi phải tát nước tới 3, 4 bậc... nhưng thanh niên vẫn quyết tâm, bất kể đêm ngày, lặn lội trên đồng để có nước tưới cho lúa và hoa màu. Chi đoàn xã Thụy Hùng (nay là xã Đức Long) đã tổ chức cho thanh niên và vận động cả Nhân dân gánh nước tưới cho lúa, lúc đầu làm ở một xóm, sau đã tổ chức ra toàn xã. Ngoài ra, thanh niên còn làm thêm hai con mương dài 4km cung cấp nước tưới cho trên 20ha đồng ruộng. Thanh niên xã Lê Lợi (nay là xã Đức Long) phải tát nước tới 3 bậc, vận động thanh niên làm suốt cả ngày đêm và lòi cuốn được 135 người khác cùng tham gia gánh nước và tát nước. Đặc biệt có 8

nữ thanh niên ở xã Canh Tân (nay là xã Canh Tân), đã xung phong đảm nhận bắc một chiếc máng qua sông dài 300m để dẫn nước về đồng. Có nước, lúa lại xanh tươi, Nhân dân tiếp tục bón phân, làm cỏ, hứa hẹn một vụ lúa bội thu, các chị em được bà con khen ngợi. Nếu vụ mùa năm 1954 chỉ mới có 3 huyện cấy lúa Nam Ninh thì đến vụ xuân năm 1955 đã có 9 trong số 10 huyện và thị xã cấy lúa Nam Ninh. Diện tích cấy lúa Nam Ninh vụ xuân năm 1955 tăng gấp 10 lần năm 1954. Diện tích lúa mùa năm 1955 toàn tỉnh đạt 25.299ha, sản lượng thóc vụ mùa đạt 8.800 tấn, ngô mùa gieo trồng được 2.288ha, sản lượng đạt 2.314,5 tấn.

Thành tích của 8 nữ thanh niên ở Canh Tân đã được Tỉnh Đoàn nêu gương và phát động thanh niên toàn tỉnh học tập, động viên thanh niên thi đua vươn lên khắc phục khó khăn, chống hạn thắng lợi. Sự tham gia tích cực của các cấp bộ đoàn và đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh đã góp phần khắc phục nạn đói, đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp. Kết quả vụ mùa năm 1956 giành thắng lợi lớn, cả về năng suất và sản lượng. Tính chung theo số liệu báo cáo chưa đầy đủ, trong chiến dịch chống hạn này, tuổi trẻ toàn tỉnh đã đào và sửa chữa được 1.263 mương, phai dài trên 75km, đóng góp 8.119 ngày công chống hạn, 321.389 gánh lá cây để phủ cho cây trồng, cung cấp nước cho 1.331,47ha diện tích trồng trọt.

Bước sang năm 1958, hạn hán lại tiếp tục hoành hành. Rút kinh nghiệm từ những năm trước, khi Tỉnh Đoàn và các cấp bộ đoàn phát động phong trào chống hạn thì các cơ sở đoàn đã tiến hành ngay. Do đó, nạn hạn hán gay gắt tuy kéo dài nhưng thanh niên đã góp phần hạn chế được sự ảnh hưởng đến mùa màng, bảo đảm nước tưới gần hết diện tích. Năm 1958, thanh niên toàn tỉnh đã làm được 1.013 phai dài 155.648m với 15.350 ngày công, tưới cho 284.930 bó mạ, sửa và làm mới 184 guồng nước, bắc 53 máng dài 1,5km...

Xác định chống hạn là nhiệm vụ cấp bách trước mắt, tổ chức đoàn và đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh đã tập trung lực lượng làm tốt công tác đảm bảo nước tưới cho đồng ruộng. Các cấp bộ đoàn phải tổ chức đoàn viên, thanh niên xung kích trong nhiệm vụ thường xuyên, đảm bảo cho sản xuất nông nghiệp phát triển, nhất là lương thực, thực phẩm một cách vững chắc; Tỉnh Đoàn và các cấp bộ đoàn tổ chức động viên đoàn viên, thanh niên tham gia áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật vào trồng trọt. Đây là một việc làm hết sức mới mẻ, trước đây đồng bào chưa từng làm. Trước hết, là chống

cây chay, bón phân lót trước khi cấy, vận động Nhân dân hồ phân rế mạ, giúp cho mạ đủ chất, nhanh chóng hồi phục và phát triển nhanh. Đây là công việc đơn giản, nhưng không phải ai cũng tiếp thu dễ dàng. Các cơ sở đoàn đã tổ chức, vận động cho thanh niên làm trước, chỉ sau một vài ngày lúa đã xanh tươi trở lại, Nhân dân mới tin và làm theo. Thanh niên các huyện Bảo Lạc, Hòa An, Thạch An đã có 85.560 bó mạ lúa Nam Ninh cấy với diện tích 1.283,340ha, các huyện khác cũng có cách làm tương tự.

Ngoài kỹ thuật hồ phân rế mạ, thanh niên còn vận động Nhân dân ngâm ủ lúa giống theo phương pháp “ba sôi, hai lạnh”, sau đó là gieo mạ thưa. Phương pháp này đã được áp dụng từ năm 1956, nhưng chưa đạt kết quả cao, Nhân dân chưa thật sự tin tưởng, do đó các chi đoàn phải tiếp tục làm thử và vận động Nhân dân cùng làm. Kết quả vụ chiêm năm 1957 toàn tỉnh đã gieo được 1.701ha với 153.100kg thóc giống, trong đó thanh niên đã gieo 56.125kg và vận động Nhân dân gieo 68.417kg thóc giống.

Sau khi giải quyết được khâu làm mạ, Đoàn lại tiếp tục thực hiện và vận động Nhân dân cấy đúng kỹ thuật: cấy dày, nhỏ đánh, Tinh Đoàn và các huyện đoàn đã phối hợp với ngành nông nghiệp tổ chức tập huấn về phương pháp cấy theo lối mới cho các kỹ thuật viên ở các chi đoàn, giúp họ nắm được thao tác và phương pháp cấy cùng với các biện pháp thâm canh khác như làm cỏ, bón phân, tưới tiêu nước, phòng trừ sâu bệnh, không chỉ cho lúa mà cả cho ngô và các loại hoa màu khác. Các chi đoàn đã phối hợp với Hội Phụ nữ tổ chức Hội nghị phổ biến, hướng dẫn chị em nắm vững và cùng làm tốt, nhất là giống lúa mới Nam Ninh rất thích hợp với đất đai và khí hậu của Cao Bằng. Nhờ vậy, tuổi trẻ địa phương đã góp phần tích cực vào việc đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp. Đến năm 1957, sản lượng lương thực toàn tỉnh đạt 71.351 tấn. Kết quả này đã ngăn chặn và đẩy lùi nạn đói, bước đầu đáp ứng được nhu cầu lương thực, thực phẩm cho cán bộ, Nhân dân trong tỉnh. Để tăng năng suất cây trồng, thanh niên Cao Bằng còn có một số hoạt động khá nổi bật như làm phân bón, bắt sâu cứu lúa, săn bắn thú dữ phá hoại lúa màu...

Cùng với sản xuất lương thực, các tổ chức đoàn và đoàn viên, thanh niên trong tỉnh đã phát huy vai trò của mình trong công tác chăn nuôi. Là một tỉnh miền núi, Cao Bằng có điều kiện thuận lợi để phát triển chăn nuôi. Nhân dân Cao Bằng cũng có nhiều kinh nghiệm chăn nuôi trâu, bò, ngựa, gà. Năm 1956, 1957 lại được mùa nên chăn nuôi lợn, gà có điều kiện phát

triển hơn trước. Tuy nhiên, năng suất và trọng lượng vẫn còn thấp, chưa tương xứng với tiềm năng vốn có của tỉnh. Trước tình hình đó, tổ chức Đoàn đã hướng dẫn đoàn viên, thanh niên đi đầu áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật về chăn nuôi gia súc, gia cầm. Tỉnh Đoàn và các huyện đoàn đã phối hợp với ngành nông nghiệp, tổ chức huấn luyện cho 6.932 người, trong đó tuyệt đại bộ phận là thanh niên về kỹ thuật chăn nuôi. Sau khi hoàn thành khóa học, đoàn viên, thanh niên đã vận động được 28.725 hộ, trong đó phần lớn là gia đình đoàn viên, thanh niên tiến hành che chắn, vệ sinh chuồng, trại để bảo vệ gia súc, cho trâu, bò uống nước ấm có pha muối, cho ăn cỏ tươi trong mùa đông giá rét. Nhờ có sự đóng góp tích cực đó của tuổi trẻ mà ngành chăn nuôi Cao Bằng đã phát triển tốt. Năm 1957, toàn tỉnh có 55.070 con trâu, 59.562 con bò, 1.642 con ngựa, 78.924 con lợn... tăng trên 10.000 con so với năm 1955.

Bước sang năm 1958, năm đầu của kế hoạch 3 năm cải tạo xã hội chủ nghĩa, phát triển kinh tế, văn hóa theo con đường xã hội chủ nghĩa, Cao Bằng tiếp tục thu được những thành tựu mới.

Những năm 1958 - 1960, thực hiện chính sách ruộng đất của Đảng, Tỉnh ủy Cao Bằng đã tiến hành vận động điều chỉnh ruộng đất, đảm bảo người cày có ruộng, đưa nông dân đi vào con đường làm ăn tập thể. Thực hiện chủ trương đó của Đảng, Tỉnh Đoàn đã mở đợt vận động đoàn viên, thanh niên tự nguyện, tự giác đi đầu trong việc xây dựng tổ đổi công và hợp tác xã nông nghiệp, các cơ sở đoàn đã tổ chức xây dựng tổ đổi công và hợp tác xã nông nghiệp, các cơ sở đoàn đã tổ chức cho đoàn viên, thanh niên học tập chủ trương hợp tác hóa nông nghiệp của Đảng và Nhà nước. Bắt đầu là tổ vắn công, rồi đổi công theo thời vụ, tiến lên đổi công thường xuyên và đổi công có bình công chấm điểm. Thông qua phong trào tổ đổi công đã giúp cho đoàn viên, thanh niên hiểu được cách tổ chức làm ăn tập thể và lợi ích của chủ trương này. Tính đến hết năm 1958 đã có 85% gia đình đoàn viên và 60% gia đình thanh niên tham gia tổ đổi công; 50% số tổ trưởng, tổ phó tổ đổi công là đoàn viên, thanh niên, toàn tỉnh đã có 3.198 tổ đổi công với 23.370 hộ, chiếm 50% số hộ nông dân. Năm 1959, do đáp ứng được yêu cầu và nguyện vọng của bà con nông dân các dân tộc, phong trào đổi công đã có bước phát triển mới.

Cùng với xây dựng tổ đổi công, tỉnh Cao Bằng đã tiến hành thí điểm xây dựng hợp tác xã nông nghiệp với quy mô thôn, bản hoặc xóm. Cuộc

vận động hợp tác hóa nông nghiệp là cuộc cách mạng, bởi vì nó không chỉ nhằm xóa bỏ quan hệ sản xuất tư hữu, xác lập quan hệ sản xuất mới xã hội chủ nghĩa ở nông thôn, mà còn làm thay đổi thói quen canh tác từ bao đời của hàng triệu nông dân. Bởi vậy, việc tuyên truyền, vận động nông dân các dân tộc trong tỉnh từ bỏ lối làm ăn riêng lẻ, cá thể để đi vào con đường làm ăn tập thể xã hội chủ nghĩa là việc làm hết sức quan trọng. Các cấp bộ đoàn tập trung động viên đoàn viên, thanh niên, phát huy vai trò và tác dụng của mình, bảo đảm cho tổ đổi công và hợp tác xã đi vào hoạt động có hiệu quả để thu hút bà con nông dân vào làm ăn tập thể. Cùng với việc tiếp tục mở rộng tổ đổi công, Tỉnh uỷ cho xây dựng thí điểm hợp tác xã ở xóm Pác Nà, xã Đức Long (nay là xã Nam Tuấn). Tuy mới ở phạm vi thí điểm, nhưng ở những nơi này đoàn viên, thanh niên hưởng ứng rất nhiệt tình và động viên gia đình tự nguyện gia nhập hợp tác xã. Sau khi tổ chức thành công hợp tác xã Pác Nà, phong trào xây dựng hợp tác xã đã được mở rộng. Cuối năm 1959, cả tỉnh đã có 832 hợp tác xã với 27.887 hộ, trong đó có 9 hợp tác xã ở vùng cao với 285 hộ, chiếm 57,9% tổng số hộ nông dân trong tỉnh. Đến hết năm 1960, toàn tỉnh có 1.219 hợp tác xã nông nghiệp với tổng số 42.248 hộ, trong đó có 100 hợp tác xã ở vùng cao gồm 3.065 hộ, đạt tỷ lệ 87,6% số hộ, 86 hợp tác xã bậc cao với 5.150 hộ. Như vậy, năm 1960 căn bản hoàn thành cuộc vận động hợp tác hóa nông nghiệp ở Cao Bằng.

Từ đây, hoạt động của tổ chức đoàn trong nông nghiệp tập trung chủ yếu trong các hợp tác xã sản xuất, một lĩnh vực hết sức mới mẻ. Đoàn viên, thanh niên hăng hái lao động sản xuất, luôn đi đầu thực hiện mọi công việc khó khăn, bảo đảm ngày công và năng suất. Ngoài ra, Đoàn còn hướng dẫn đoàn viên, thanh niên đi đầu trong quản lý hợp tác xã và áp dụng các biện pháp kỹ thuật trong sản xuất, góp phần đưa hợp tác xã đi vào làm ăn có hiệu quả kinh tế cao. Học tập và thi đua với thanh niên tỉnh Hải Dương, đoàn viên và thanh niên Cao Bằng tổ chức làm “Ruộng thí điểm năng suất cao”. Các chi đoàn thanh niên đứng ra đảm nhận trước ban quản trị hợp tác xã một số thửa ruộng thuộc loại trung bình để cấy, cấy, chăm sóc theo đúng tiêu chuẩn kỹ thuật và quy trình thâm canh. Khi thu hoạch, chi đoàn phải tính toán cụ thể về mọi chi phí phục vụ sản xuất, làm sao cho năng suất tăng so với năm trước. Tiếp đó là thực hiện thí nghiệm “Nuơng ngô tăng sản” cũng với phương thức tương tự như “Ruộng thí điểm năng suất cao”. Kết quả so với ruộng lúa và nuơng ngô đại trà, năng suất có cao hơn và giá thành hạ hơn.

Nhằm góp phần nâng cao năng suất lao động, các cơ sở đoàn trong toàn tỉnh đã hưởng ứng phong trào cải tiến công cụ do Trung ương Đoàn phát động. Các chi đoàn trong các hợp tác xã sản xuất nông nghiệp đã vận động đoàn viên, thanh niên sử dụng “cày 51” thay cho “cày chia vôi”, bừa sắt thay cho bừa tre, cào cỏ Nghệ An thay cho làm cỏ bằng tay, xe cải tiến, xe trâu bò, xe ngựa kéo thay cho quang gánh... vừa đỡ sức người, vừa đạt năng suất cao. Tiêu biểu cho phong trào cải tiến công cụ là anh Phạm Trung Pồn, người thanh niên dân tộc Tày ở xã Bế Triều, huyện Hòa An (nay là xã Hòa An) bị mù cả hai mắt từ nhỏ, nhưng dám nghĩ, dám làm, kiên trì phấn đấu, sáng tạo. Trong 6 năm, anh đã cải tiến được 11 công cụ như máy thái sắn, thái khoai, máy thái thức ăn gia súc... Với nghị lực phi thường, với tinh thần quyết tâm và kiên trì phấn đấu, tấm gương Phạm Trung Pồn đã gây xúc động mạnh mẽ, thu hút hàng vạn thanh niên Cao Bằng và thanh niên miền Bắc học tập và noi theo. Phạm Trung Pồn đã được Trung ương Đoàn tặng Bằng khen và được Nhà nước tặng Huân chương Lao động hạng Ba. Đây cũng là niềm tự hào của tuổi trẻ Cao Bằng trong thời kỳ khôi phục và phát triển kinh tế.

Bác Hồ nói chuyện với anh Phạm Trung Pồn, Chiến sĩ thi đua toàn quốc về cải tiến công cụ, ngày 23/3/1960

Trong bài huấn thị tại Đại hội sơ kết công tác bình dân học vụ 6 tháng đầu năm 1956, sau khi nêu ra những kinh nghiệm ở Cao Bằng trước Cách mạng Tháng Tám năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kết luận: “Học cũng thế, dạy cũng thế, thanh niên là chủ lực quân cho phong trào bình dân học vụ. Bất kỳ ở đâu cũng phải làm cho thanh niên hiểu rõ nhiệm vụ đó. Học thanh niên cũng phải đầu tàu”¹.

Thực hiện lời dạy của Bác, đoàn viên, thanh niên Cao Bằng đã thành lập “Đội thanh niên diệt dốt”, mở các “Trại hè diệt dốt”, cử hàng nghìn cán bộ, đoàn viên, thanh niên xuống tận các làng bản xa xôi hẻo lánh, các khu lao động và đến từng gia đình vận động Nhân dân đi học bình dân học vụ. Cảm kích trước những việc làm của tuổi trẻ, nhiều cụ ông, cụ bà đã 60, 70 tuổi cũng chống gậy đến lớp, nhiều chị em có con nhỏ cũng bế con đi học bình dân học vụ. Trong dịp hè năm 1959, thực hiện chủ trương của Trung ương Đoàn, Đoàn Thanh niên Cao Bằng đã tổ chức cho thanh niên học sinh về nông thôn tham gia lao động sản xuất, với hàng nghìn giáo viên trẻ, học sinh cấp II, cấp III tự nguyện về nông thôn cùng nông dân cày, cấy, bắt sâu, làm cỏ, bón phân và dạy bình dân học vụ. Thông qua các hoạt động của Đoàn đã góp phần đưa phong trào bình dân học vụ của tỉnh phát triển rộng khắp, từng bước đi vào nền nếp và đạt kết quả ngày càng cao. Tính đến năm 1960, toàn tỉnh đã có 35.275 người dân thoát nạn mù chữ, tuyệt đại bộ phận đoàn viên, thanh niên đã biết đọc, biết viết và làm được các phép tính đơn giản, biết ghi chép kết quả hoạt động của mình, mở mang tầm nhìn và từng bước đi vào hoạt động khoa học kỹ thuật. Kết quả đó thúc đẩy phong trào của Đoàn phát triển ngày càng cao.

Miền Bắc hoàn toàn giải phóng, một nửa đất nước được độc lập, tự do. Điều mà tuổi trẻ cảm nhận sâu sắc nhất là cuộc sống tinh thần đã có sự thay đổi, thể hiện bản chất tốt đẹp của chế độ mới. Hơn ai hết, tuổi trẻ là lớp người được thừa hưởng những thành quả của cách mạng. Vì thế, ngay sau ngày hòa bình lập lại, tuổi trẻ Cao Bằng từ vùng xa xôi hẻo lánh đến vùng đồng bằng, khu phố, từ các huyện miền Đông, đến huyện miền Tây đã nô nức tham gia hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao và các

1. Trích theo “Bác Hồ với Cao Bằng”, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng tỉnh Cao Bằng xuất bản năm 1985.

hoạt động tinh thần như: mít tinh, diễu hành, hô khẩu hiệu cùng với những bài hát cách mạng và kháng chiến, ca ngợi Đảng, ca ngợi Bác Hồ, ca ngợi truyền thống và những chiến công hiển hách của dân tộc. Trong các đội văn nghệ xã và các hoạt động văn nghệ của địa phương, thanh niên là lực lượng chủ yếu. Nếu như năm 1957, toàn tỉnh có 7 đội văn nghệ nghiệp dư và đoàn văn công của tỉnh, đại bộ phận là đoàn viên, thanh niên, thì đến năm 1960, toàn bộ các hoạt động văn hóa đều do thanh niên đảm nhiệm. Ngoài các buổi sinh hoạt Đoàn, sinh hoạt thanh niên cùng với các nội dung cần phổ biến, cần bàn bạc còn có các hoạt động văn nghệ như đọc thơ, hát đơn ca, tập thể và còn tập các bài hát được thanh niên ưa thích, các bài hát tập thể do Trung ương Đoàn quy định... làm cho các buổi sinh hoạt trở nên hấp dẫn, thu hút được đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Đoàn Thanh niên còn tổ chức các buổi liên hoan văn nghệ nhân các ngày kỷ niệm, các ngày lễ lớn, các đợt tổng kết thi đua... Đó là những hoạt động văn hóa tinh thần lành mạnh, góp phần làm cho cuộc sống vui tươi, phấn khởi.

Ở Cao Bằng, ngành công nghiệp, dịch vụ và các ngành khác thuộc Nhà nước quản lý chưa thật phát triển nên lực lượng đoàn viên, thanh niên là cán bộ, công nhân, viên chức của Nhà nước còn rất mỏng, chỉ có khoảng 600 người, trong đó riêng mỏ thiếc Tĩnh Túc đã chiếm 50%. Về công nghiệp địa phương cho đến năm 1957, Cao Bằng chỉ có nhà máy điện đi-ê-zen và xưởng in Việt Lập. Về thương nghiệp quốc doanh cũng chỉ mới có ở thị xã, thị trấn, với một lượng hàng hóa ít, bán theo kiểu cung cấp. Giao thông vận tải chưa phát triển nên việc đi lại từ tỉnh về các huyện còn rất khó khăn. Cao Bằng liên hệ với các tỉnh chỉ qua quốc lộ số 3, đến năm 1957 quốc lộ số 4 mới được khai thông, nối liền Cao Bằng với Lạng Sơn và các tỉnh miền Đông Bắc. Nhờ vậy, từ năm 1957, các ngành công nghiệp, dịch vụ đã bước đầu có sự chuyển biến. Các sản phẩm hàng hóa do Nhân dân các dân tộc Cao Bằng sản xuất được chuyển về miền xuôi và các tỉnh lân cận tiêu thụ, ngược lại đưa hàng hóa từ các nơi về phục vụ yêu cầu của Nhân dân trong tỉnh, góp phần thúc đẩy sản xuất và cải thiện đời sống Nhân dân. Kết quả đó có phần đóng góp rất tích cực của các tổ chức đoàn và đoàn viên, thanh niên trong các ngành công nghiệp, dịch vụ, giao thông vận tải. Đây là lực lượng mới được tuyển lựa vào các ngành thành

lập sau ngày giải phóng. Với hàng nghìn đoàn viên, thanh niên được bổ sung vào đội ngũ giai cấp công nhân, đã góp phần xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam ở Cao Bằng ngày càng đông đảo, lớn mạnh. Chính vì thế, Đoàn Thanh niên trong các cơ quan, xí nghiệp, công trường, nông trường, lâm trường đã có vị trí xứng đáng, đóng vai trò tích cực trong phát triển sản xuất, công tác.

Tổ chức Đoàn không những có tiếng nói trong nhiều vấn đề khó khăn, cấp bách của cơ quan, xí nghiệp mà còn tổ chức động viên đoàn viên, thanh niên xung kích giải quyết những vấn đề thiết yếu, lâu dài của đơn vị. Từ năm 1956, Tỉnh Đoàn đã phát động phong trào “Phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, tiết kiệm nguyên vật liệu, hạ giá thành sản phẩm” và phong trào “Thi đua hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước” đối với đoàn viên, thanh niên công nhân và phong trào “Lao động kiến thiết Tổ quốc” (sau đổi là “Lao động cộng sản”) trong đoàn viên, thanh niên viên chức. Hưởng ứng những phong trào này, Đoàn Thanh niên mở thiếp Tỉnh Túc đã tổ chức, động viên đoàn viên, thanh niên đăng ký chỉ tiêu “Vượt kế hoạch”, vừa đảm bảo ngày công, giờ công, vừa tăng năng suất lao động và đã góp phần với đơn vị vượt mức kế hoạch năm 1957 là 34 ngày, đảm bảo chất lượng và chỉ tiêu định mức. Ngoài ra, Đoàn còn vận động đoàn viên đứng thêm máy, làm thêm ca, ngoài giờ, đảm nhận những công việc đột xuất, mới mẻ, khó khăn và hoàn thành nhiệm vụ trong bất kể tình huống nào. Tổ chức Đoàn công trường giao thông có phong trào làm thêm giờ, tiết kiệm nguyên vật liệu và hoàn thành vượt mức kế hoạch của đơn vị. Đoàn còn vận động đoàn viên, thanh niên không nghỉ phép vào dịp Tết để đảm bảo công việc trên công trường, hoàn thành đúng tiến độ. Trong ngành chăn nuôi có khẩu hiệu “Sạch chuồng, thơm trại”, trong ngành giao thông vận tải có khẩu hiệu “Yêu xe như con, quý xăng như máu”, “Sạch máy như sạch mặt mình”, trong ngành thương nghiệp, thanh niên có phương thức “Quầy hàng lưu động”, đưa hàng đến tận tay người tiêu dùng ở cơ quan, xí nghiệp, công trường, lâm trường và một số vùng nông thôn... Phong trào phát triển tuy chưa thật mạnh mẽ nhưng cũng góp phần đáng kể vào việc phục vụ yêu cầu của Nhân dân. Là lực lượng nòng cốt trong lao động sản xuất, luôn đi đầu trong các phong trào thi đua phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, nâng cao năng suất lao động, đoàn viên,

thanh niên công nhân tỉnh Cao Bằng đã góp phần hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước năm 1958.

Là tỉnh ở địa đầu của Tổ quốc, Cao Bằng luôn phải đương đầu với sự xâm lấn của mọi kẻ thù. Điều đó đặt ra cho tuổi trẻ và Nhân dân các dân tộc Cao Bằng phải nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, sẵn sàng chiến đấu, đập tan mọi âm mưu phá hoại của địch, bảo vệ biên cương và lãnh thổ của Tổ quốc.

Sau ngày hòa bình lập lại, nhiều toán phi tụy đã bị lực lượng cách mạng tiêu diệt, song một số tên còn sống sót đã dựa vào rừng núi, câu kết với các phần tử phản động và bọn đặc vụ Tưởng Giới Thạch chạy trốn sang đất nước ta ẩn náu, chống phá cách mạng và Nhân dân ta, gây mất ổn định tình hình ở biên giới. Để đối phó với những âm mưu đó của địch, nhằm giữ gìn trật tự, an ninh chính trị của địa phương, tỉnh đã đưa lực lượng vũ trang đi tuần tiễu, truy quét và tiêu diệt chúng. Tuổi trẻ trong lực lượng du kích ở các huyện Hà Quảng, Bảo Lạc, Nguyên Bình, Hòa An phối hợp với 3 đại đội bộ đội địa phương đã hành quân vũ trang, truy quét, trấn áp thổ phi và các phần tử phản động, hỗ trợ chính quyền cơ sở, củng cố lực lượng dân quân du kích, làm chỗ dựa vững chắc cho Nhân dân yên ổn làm ăn, sinh sống.

Thông qua học tập “Luật Nghĩa vụ quân sự”, các cấp bộ đoàn đã bồi dưỡng, nâng cao tinh thần yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, phát huy truyền thống đấu tranh anh dũng của dân tộc đối với đoàn viên, thanh niên. Trên cơ sở đó, các cơ sở đoàn đã động viên đoàn viên, thanh niên tự nguyện đăng ký khám tuyển nghĩa vụ quân sự và sẵn sàng lên đường nhập ngũ. Trong đợt tuyển quân thực hiện nghĩa vụ quân sự, lần đầu tiên hầu hết các dân tộc trong tỉnh đều có người tham gia quân thường trực, đạt chỉ tiêu trên giao. Sau khi hoàn thành nghĩa vụ quân sự, hằng năm đoàn viên, thanh niên từ quân đội đã được thử thách và rèn luyện trở về bổ sung cho các ngành, các cấp, các địa phương, tăng cường sức trẻ, sức chiến đấu cho bộ máy chính quyền, cho cấp uỷ đảng và nhất là cho Đoàn Thanh niên.

Nhằm khẳng định vai trò, vị trí của Đoàn trong giai đoạn cách mạng mới, ngày 25/10/1956, Ban Bí thư Trung ương Đảng đã ra Nghị quyết đổi tên Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam thành Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam.

Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã tổ chức, giáo dục, bồi dưỡng và nâng cao chất lượng đoàn viên, củng cố tổ chức đoàn, nhất là tổ chức đoàn ở cơ sở. Đầu năm 1957, Hội nghị đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ II được tổ chức. 120 đại biểu đoàn các cấp, thay mặt cho trên 2.000 đoàn viên và trên 4 vạn thanh niên toàn tỉnh tới dự. Hội nghị đại biểu đã đánh giá những cống hiến xuất sắc của tuổi trẻ tỉnh nhà trong hơn 10 năm qua, nêu cao quyết tâm khắc phục khó khăn, hoàn thành mọi nhiệm vụ để xứng đáng với vinh dự và trách nhiệm được Đảng trao cho. Tại Hội nghị, các đại biểu đã thông qua phương hướng, nhiệm vụ của Đoàn trong thời gian tới và bầu Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn. Trong phiên họp đầu tiên, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn với 8 đồng chí. Đồng chí Nông Phi Phong được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Nguyễn Nhật Chiêu và đồng chí Hoàng Tỷ được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư.

Thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 14 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (tháng 11/1958): “Trọng tâm trước mắt là đẩy mạnh cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với thành phần kinh tế tư bản tư doanh, đồng thời phải ra sức phát triển thành phần kinh tế quốc doanh bởi vì đây là lực lượng quan trọng trong toàn bộ nền kinh tế quốc dân” và Nghị quyết Hội nghị toàn Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (tháng 02/1959)¹ là: “Trên cơ sở làm tốt nhiệm vụ cải tạo và động viên toàn Đảng, toàn dân ra sức phát triển nông nghiệp, đặc biệt chú trọng lương thực đảm bảo thu hoạch bình quân nhân khẩu 450kg một năm... Lấy phát triển sản xuất nông nghiệp, nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của Nhân dân các dân tộc lên một bước...”². Dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy và tiếp tục thực hiện lời dạy của Bác Hồ kính yêu: “Muốn Đoàn củng cố và phát triển thì tất cả đoàn viên phải gương mẫu”, Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã chỉ đạo các cơ sở đoàn học tập, thảo luận và liên hệ với tình hình thực tế của đơn vị và của mỗi đoàn viên. Sau khi Đoàn được đổi tên, cho đến cuối năm 1957 tất cả các cơ sở đoàn trong toàn tỉnh đều mang tên là Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam. Đầu năm 1958, riêng tổ chức đoàn ở nông thôn chỉ có 34 chi đoàn với 760 đoàn viên thì

1. Hội nghị toàn Đảng bộ tỉnh có ý nghĩa là một Đại hội của Đảng bộ tỉnh (tức Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ IV).

2. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.292.

đến 3 tháng đầu năm 1959 đã có 45 chi đoàn với 1.059 đoàn viên. Nếu tính cả tổ chức Đoàn trong các cơ quan nhà nước, trong các xí nghiệp quốc doanh, trường học, công trường, lâm trường... thì tổ chức Đoàn toàn tỉnh có 111 chi đoàn với 2.027 đoàn viên, chiếm 5,7% tổng số thanh niên. Như vậy, tổ chức Đoàn ở Cao Bằng đã có bước phát triển đáng kể cả số lượng và chất lượng, cả chiều rộng và chiều sâu. Ở vùng cao và vùng sâu tuy số lượng đoàn viên còn ít, tổ chức Đoàn chưa có ở khắp nơi nhưng nhiều nơi đã có đoàn viên hoặc thanh niên tiên tiến.

Để xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh, gắn với việc nâng cao chất lượng đoàn viên phải ra sức phát triển đoàn viên. Vì thế, Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã chỉ đạo các huyện đoàn hướng dẫn đoàn cơ sở làm tốt công tác phát triển đoàn viên, nhất là ở vùng cao, vùng xa, chú trọng ở những nơi chưa có đoàn viên, chưa có tổ chức đoàn. Đến đầu năm 1959, toàn tỉnh mới có 45 xã trong tổng số 188 xã có tổ chức đoàn, chiếm 24% số xã. Đặc biệt có huyện như Bảo Lạc chưa có một cơ sở đoàn nào ở nông thôn. Vì thế, Hội nghị đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ III họp từ ngày 23 - 25/5/1960 đã quyết định mở đợt tuyên truyền, giáo dục chính trị tư tưởng trong đoàn viên, thanh niên làm cho đoàn viên, thanh niên các dân tộc nhận thức rõ mục đích, lý tưởng phấn đấu của bản thân và của dân tộc là xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, làm hậu thuẫn cho công cuộc đấu tranh giải phóng miền Nam thống nhất nước nhà. Hội nghị bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Lao động tỉnh tiếp tục do đồng chí Nông Phi Phong giữ chức vụ Bí thư, các đồng chí Hứa Vĩnh Lập, Nguyễn Thị Tuất và Chu Điền - Phó Bí thư.

Để giáo dục, nâng cao nhận thức về tư tưởng, đạo đức của Bác Hồ, về Đảng và những phẩm chất cao đẹp của người cộng sản cho đoàn viên, nhân kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đảng (1930 - 1960) và chào mừng Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ III, đầu năm 1960, Trung ương Đoàn phát động thực hiện cuộc vận động "Sống, làm việc, học tập theo gương những người cộng sản", tổ chức cuộc thi tìm hiểu về Đảng và Bác Hồ trên quy mô lớn. Để giúp cho đoàn viên, thanh niên có tư liệu tham gia cuộc thi, Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã phối hợp với Công ty phát hành sách, cung cấp các cuốn sách về Bác Hồ, về Đảng và các chiến sĩ cách mạng của Cao Bằng và của cả nước, đến với đông đảo những người tham gia có điều kiện tìm

đọc, góp phần giúp cho cuộc thi đạt kết quả cao. Đã có nhiều đoàn viên, thanh niên đến các thư viện, gặp gỡ các đảng viên lâu năm, các thầy giáo, cô giáo... tìm hiểu, sưu tầm tư liệu để làm bài dự thi. Tuy là một hình thức mới nhưng toàn tỉnh đã có hơn 2.000 bài dự thi. Cuộc thi tìm hiểu về Bác Hồ, về Đảng dành cho đoàn viên, thanh niên và việc tổ chức học tập trong hệ thống tổ chức Đoàn đã giúp cho đoàn viên, thanh niên có nhận thức sâu sắc hơn về Đảng, Bác Hồ, về truyền thống đấu tranh anh dũng của các thế hệ cha anh, nhất là các chiến sĩ cách mạng Cao Bằng.

Tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên Cao Bằng từ năm 1954 đến năm 1960 đã có sự phát triển đáng kể, cả chiều rộng và chiều sâu, cả số lượng và chất lượng. Nếu trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, nhiệm vụ của Đoàn là động viên tinh thần yêu nước và lòng hăng hái, nhiệt tình của tuổi trẻ tòng quân giết giặc và phục vụ tiền tuyến; thì bước vào giai đoạn cách mạng mới, nhiệm vụ của Đoàn lại là: Khôi phục kinh tế, hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng chủ nghĩa xã hội. Ngoài những yếu tố trên, tổ chức Đoàn phải có nhiều hình thức, phương pháp thích hợp với từng đối tượng thanh niên; trên từng lĩnh vực hoạt động, tổ chức và động viên đoàn viên, thanh niên đem hết nhiệt tình, sức lực và trí tuệ, lập công ngay trên cương vị công tác của mình. Các cơ sở đoàn phải chuẩn bị mọi mặt trước khi tổ chức cho đoàn viên, thanh niên hành động, để đạt năng suất, chất lượng và hiệu quả kinh tế cao. Và cuối cùng là phải đào tạo, bồi dưỡng thanh niên về trình độ nhận thức, về nghề nghiệp và về khoa học kỹ thuật...

Có thể thấy rằng, hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên Cao Bằng đã bám sát nhiệm vụ chính trị của Đảng, phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ trong sản xuất, công tác của địa phương và đơn vị như khai hoang, phục hóa, chống hạn, làm phân bón, áp dụng khoa học kỹ thuật, cải tiến công cụ, xây dựng tổ đội công và hợp tác xã... trong nông nghiệp; phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, phấn đấu đạt năng suất lao động và kế hoạch Nhà nước... trong công nghiệp; làm việc đúng giờ, bảo đảm ngày công, tổ chức các hoạt động lao động cộng sản trong các đơn vị hành chính. Tuy đó mới chỉ là những kết quả bước đầu nhưng tổ chức Đoàn đã tạo ra được một số phương thức tổ chức hoạt động để thu hút đông đảo thanh niên tham gia phong trào; thông qua đó giáo dục thanh niên, đưa

những thanh niên tiên tiến vào Đoàn, xây dựng tổ chức Đoàn ngày càng vững mạnh, đáp ứng được yêu cầu của Đảng và của đông đảo thanh niên các dân tộc trong tỉnh.

II. PHONG TRÀO THANH NIÊN XUNG PHONG TÌNH NGUYỆN VƯỢT MỨC KẾ HOẠCH 5 NĂM LẦN THỨ NHẤT (1961 - 1965)

Bước vào thập kỷ 60 của thế kỷ XX, tình hình thế giới và trong nước có nhiều chuyển biến quan trọng. Trên thế giới, hệ thống xã hội chủ nghĩa do Liên Xô đứng đầu ngày càng vững mạnh, trở thành nhân tố quyết định đến sự phát triển xã hội loài người. Phong trào giải phóng dân tộc phát triển mạnh mẽ ở nhiều nước châu Á, châu Phi và Mỹ La tinh, dẫn đến sự ra đời nhiều quốc gia độc lập. Phong trào đấu tranh vì hòa bình và dân chủ cũng ngày càng lan rộng trong các nước tư bản. Ở trong nước, sự nghiệp cách mạng trên cả hai miền Nam, Bắc đều có những bước tiến quan trọng. Ở miền Bắc, công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với các thành phần kinh tế nông nghiệp, thủ công nghiệp, thương nghiệp nhỏ và công thương nghiệp tư bản tư doanh đã đạt được những thành tựu to lớn, làm thay đổi bộ mặt xã hội. Ở miền Nam, Nhân dân ta giành nhiều thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống Mỹ - Diệm, đặc biệt là phong trào đồng khởi 1959 - 1960, đưa phong trào cách mạng sang thế chiến lược tiến công.

Trên cơ sở những thành tựu đã đạt được trong những năm khôi phục, cải tạo và phát triển kinh tế - xã hội ở miền Bắc và phong trào yêu nước ở miền Nam, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ III họp tháng 9/1960 đã quyết định đường lối chung của Đảng trong thời kỳ quá độ là đưa miền Bắc đi lên chủ nghĩa xã hội, quyết định phương hướng và nhiệm vụ của kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965), nhằm phần đầu bước đầu xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân trong cả nước, thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà. Đại hội Đảng còn chỉ rõ: “Thanh niên ta đã nêu cao tinh thần hy sinh anh dũng trong kháng chiến và trong lao động hòa bình. Thanh niên lại là lớp người đang xây dựng chủ nghĩa xã hội và sẽ xây dựng chủ nghĩa cộng sản ở nước ta. Đảng ta phải hết sức chú trọng giáo dục và rèn luyện thế hệ trẻ thành những chiến sĩ trung thành với Tổ quốc,

với chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản, sẵn sàng mang hết nhiệt tình của tuổi trẻ tham gia xây dựng xã hội mới”¹.

Để thực hiện sứ mệnh lịch sử của Đoàn và tuổi trẻ trong giai đoạn cách mạng mới, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam lần thứ III được triệu tập từ ngày 23 - 25/3/1961 đã vạch rõ: “Tất cả mọi hoạt động của Đoàn và thanh niên nước ta đều cần hướng vào việc thực hiện những nhiệm vụ cách mạng của Đảng là xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, giải phóng miền Nam, thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà”². Đại hội đã nêu ra nhiệm vụ trước mắt của Đoàn là: Hướng toàn thể nam nữ đoàn viên, thanh niên suy nghĩ và hành động với tư cách là người lính xung kích, cống hiến sức mình cho sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh thống nhất nước nhà, thể hiện trên các mặt sản xuất, công tác, học tập, bảo vệ Tổ quốc, xây dựng cuộc sống văn minh.

Đại hội vinh dự được Bác Hồ kính yêu, đồng chí Lê Duẩn, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng đến dự. Nói chuyện tại Đại hội, Bác Hồ chỉ rõ: “Đoàn Thanh niên cần phải làm đầu tàu, làm gương mẫu trong phong trào thi đua yêu nước. Phải thực hiện khẩu hiệu “Đâu Đảng cần, thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm”³. Đại hội cũng quyết định lấy ngày 26/3/1931 là ngày thành lập Đoàn.

Đại hội đã phát động phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất” nhằm tổ chức, giáo dục, động viên tuổi trẻ miền Bắc, phát huy vai trò của mình, đi đầu thực hiện thắng lợi kế hoạch Nhà nước, qua đó “Nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa, giáo dục thanh niên ý thức đối với kế hoạch Nhà nước, giáo dục tinh thần xung phong, tự nguyện, tự giác trong bất kỳ công việc gì mà mình đang làm, nâng cao tinh thần trách nhiệm của thanh niên đối với việc thực hiện kế hoạch năm năm”⁴.

Từ ngày 20 - 28/3/1961, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ V được tổ chức. Căn cứ vào điều kiện hoàn cảnh của địa phương, Đại

1. Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ III, tr.123.

2. Văn kiện Đại hội Đoàn lần thứ III, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 1961, tr.22.

3. Trích bài nói của Bác Hồ tại Đại hội III của Đoàn, Nxb. Thanh niên, 1980, tr.283.

4. Vũ Quang, Phong trào những người xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất, Nxb. Thanh niên, Hà Nội 1961, tr.6-7.

hội đã quán triệt sâu sắc hai nhiệm vụ chiến lược trọng tâm của đất nước và vạch ra phương hướng, nhiệm vụ cho kế hoạch 5 năm lần thứ nhất của tỉnh là: “Thấu suốt đường lối, phương châm công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa của Đảng, phát huy truyền thống vẻ vang của một trong những tỉnh đi đầu trong công cuộc cách mạng giải phóng dân tộc, tăng cường đoàn kết nhất trí, nắm vững đặc điểm, khắc phục khó khăn, tận dụng ưu thế của từng vùng xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật cho chủ nghĩa xã hội, trước hết là cho nông nghiệp, tiếp tục hoàn thành cải tạo xã hội chủ nghĩa, củng cố phát triển hợp tác xã nông nghiệp đào tạo cán bộ dân tộc, nâng cao trình độ quản lý kinh tế, xúc tiến cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật và cách mạng tư tưởng văn hóa. Kết hợp chặt chẽ giữa công nghiệp, thủ công nghiệp và nông nghiệp, giữa sản xuất, chế biến và lưu thông. Thực hiện phân phối tiêu dùng và cải thiện đời sống một cách hợp lý, tiến tới một nền kinh tế nông nghiệp có nhiều sản phẩm hàng hóa nhất là sản phẩm chăn nuôi, cây công nghiệp, lâm sản, góp phần phục vụ đắc lực sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh thống nhất nước nhà”¹.

Kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất mở đầu cho một thời kỳ cách mạng mới, xây dựng cơ sở vật chất cho xã hội chủ nghĩa. Vì thế, sau Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ III, Nhân dân và tuổi trẻ các dân tộc Cao Bằng phấn khởi đón nhận và thực hiện các phong trào thi đua với hợp tác xã Đại Phong (Quảng Bình), nhà máy cơ khí Duyên Hải (Hải Phòng), hợp tác xã thủ công nghiệp Thành Công (Thanh Hóa), bệnh viện Vân Đình (Hà Đông, nay là Hà Nội), phong trào thi đua “Ba nhất” của quân đội và trường cấp II Bắc Lý (Hà Nam). Sau khi Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ III phát động phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất”, tùy theo đối tượng cụ thể, các cơ sở đoàn trong nông nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, công nghiệp, trường học, bệnh viện đã tổ chức học tập Nghị quyết Đại hội Đoàn, thảo luận và vạch kế hoạch kết hợp thực hiện phong trào “Xung phong tình nguyện” với phong trào thi đua chung, thi đua với các tổ chức đoàn ở những điển hình tiên tiến.

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.52, 53.

Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã họp, thống nhất với các huyện đoàn và làm thí điểm để rút kinh nghiệm ở các cơ sở như Chi đoàn Khai thác 3 (mỏ thiếc Tĩnh Túc), xã Lê Lai (nay là xã Thạch An), xã Hồng Định (nay là xã Hạnh Phúc), xã Hưng Đạo (nay là phường Thục Phán), xã Đình Minh (nay là xã Trùng Khánh), B15 (giao thông vận tải)... Qua học tập, thảo luận đã có 385 đoàn viên, thanh niên đăng ký thi đua trở thành chiến sĩ tình nguyện vượt mức kế hoạch, chiếm từ 81 - 100% số đoàn viên, thanh niên trong các đơn vị thí điểm. Kết thúc đợt thí điểm cho thấy phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất” đã đem lại kết quả rất tốt, được đoàn viên, thanh niên hưởng ứng nhiệt tình, được cấp uỷ đảng và cơ quan chuyên môn, hợp tác xã hoan nghênh và ủng hộ.

Khi Tỉnh Đoàn đang triển khai mở rộng phong trào “Xung phong tình nguyện” và phát động phong trào “Phấn đấu trở thành trai gái Đại Phong” đối với thanh niên nông thôn, thì Trung ương Đoàn nêu điển hình về 10 cô gái, chàng trai Tòng Bạt (Sơn Tây). Đó là những nam nữ thanh niên nhiệt tình sôi nổi, có tinh thần phấn đấu khắc phục khó khăn, say mê sáng tạo và đã hoàn thành vượt mức chỉ tiêu kế hoạch hợp tác xã giao cho từ 60% trở lên. Thi đua với “10 cô gái và chàng trai Tòng Bạt”, phấn đấu trở thành “Chiến sĩ tình nguyện”, trở thành “Trai gái Đại Phong”, chỉ sau một thời gian, trong 8 huyện của tỉnh đã có 54 chi đoàn và 2.475 đoàn viên, thanh niên tình nguyện đăng ký đạt các danh hiệu trên.

Mặc dù đạt được nhiều thành tựu to lớn trong những năm khôi phục kinh tế (1954 - 1957) và những năm xây dựng, phát triển kinh tế - xã hội, cải tạo xã hội chủ nghĩa (1958 - 1960), nhưng nhìn chung xuất phát điểm đi lên xã hội chủ nghĩa của tỉnh Cao Bằng và của miền Bắc còn thấp, gặp rất nhiều khó khăn, đòi hỏi thanh niên và Nhân dân Cao Bằng phải vượt qua. Đó là nền nông nghiệp độc canh, phương thức sản xuất lạc hậu, bình quân diện tích đất canh tác thấp, do đó sản lượng lương thực hằng năm chưa đạt mức tối thiểu, một bộ phận Nhân dân còn thiếu ăn, chưa có tích lũy ban đầu. Công nghiệp của Cao Bằng mới ở giai đoạn phôi thai, ngoài mỏ thiếc Tĩnh Túc chủ yếu khai thác thủ công, sản lượng không lớn, thì công nghiệp ở các huyện, xã chưa có gì, tỷ trọng công nghiệp trong nền kinh tế quốc dân không đáng kể. Trình độ dân trí của Nhân dân và thanh niên Cao Bằng còn thấp, lực lượng lao động và dân cư lại phân bố chưa

hợp lý, lao động kỹ thuật và công nhân lành nghề còn ít. Đó là chưa kể phong tục tập quán lạc hậu, tệ nạn xã hội còn rất phổ biến trong đồng bào các dân tộc, ảnh hưởng lớn đến việc tiếp thu cái mới, tiếp thu khoa học kỹ thuật. Để vượt qua những khó khăn đó, đòi hỏi sự nỗ lực rất lớn của tuổi trẻ và Nhân dân toàn tỉnh.

Trên lĩnh vực sản xuất nông nghiệp, ở Cao Bằng vẫn áp dụng các biện pháp truyền thống là nước, phân, cần, giống, vẫn làm những công việc chống úng, chống hạn, làm thủy lợi, phân bón, phòng trừ sâu bệnh... Cái mới trong phong trào xung phong tình nguyện là phải có chương trình, kế hoạch, tiêu chuẩn, quy trình kỹ thuật, có mục tiêu phấn đấu rõ ràng. Vì thế, đoàn viên, thanh niên phải được trang bị kiến thức cơ bản về cây trồng, vật nuôi, về đặc điểm sinh trưởng của từng loại cây trồng, từng loại vật nuôi. Tỉnh Đoàn đã phối hợp với ngành nông nghiệp mở các lớp tập huấn chuyên đề về từng loại cây, loại con, tùy theo tập quán sản xuất, chăn nuôi ở từng vùng khác nhau.

Thủy lợi là một trong những biện pháp quan trọng để tăng năng suất lúa. Nhận thức rõ điều này, cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong tỉnh phát huy vai trò xung kích, đi đầu xây dựng các công trình thủy lợi. Để tạo ra nguồn nước dự trữ, phục vụ cho sản xuất, tùy theo điều kiện cụ thể, các cơ sở đoàn đảm nhận các công trình tiểu thủy nông, chủ yếu là ngăn suối, đắp đập, dẫn nước vào đồng. Không quản ngại khó khăn, gian khổ, đoàn viên, thanh niên Khưa Lay (nay thuộc xã Quảng Uyên) đã tranh thủ làm cả ngày, cả đêm để kịp đưa nước vào đồng; đoàn viên, thanh niên xã Mỹ Hưng (thuộc xã Phục Hòa) tranh thủ làm thủy lợi suốt ba ngày Tết; đoàn viên, thanh niên Nà Rài (nay thuộc xã Trà Lĩnh) tích cực làm việc trong 2 tháng để hoàn thành công việc một cách xuất sắc; hằng năm đoàn viên, thanh niên Sam Luồng (nay thuộc xã Minh Tâm) thay nhau làm thủy lợi hàng tháng rông... Huyện Đoàn Trà Lĩnh đã huy động thanh niên 3 xã cùng với lực lượng thanh niên cơ quan, học sinh gồm 1.800 người làm mương dài 3km dẫn nước từ con suối chảy từ bên kia biên giới về cho cánh đồng xã Hùng Quốc.

Cao Bằng là tỉnh miền núi, đồng ruộng không bằng phẳng, có độ dốc lớn, ruộng bậc thang nhiều, nguồn nước dự trữ lại không lớn nên hạn hán xảy ra thường xuyên. Hằng năm, thanh niên toàn tỉnh phải đóng góp hàng

chục nghìn ngày công chống hạn. Chỉ 5 tháng đầu năm 1961, thanh niên toàn tỉnh đã đóng góp 29.992 ngày công để đào đắp 175 nương, 52 phai và đào 12 giếng nước. Năm 1962, thanh niên đóng góp 64.778 ngày công. Có nhiều chi đoàn, phân đoàn có ngày công làm thủy lợi bình quân rất cao như Chi đoàn xã Minh Long (nay thuộc xã Lý Quốc) đạt 75 công/người; Chi đoàn Khura Lay (nay thuộc xã Quảng Uyên) đạt 58 công/người; Chi đoàn Khâm Thành (nay thuộc xã Trùng Khánh) đạt 76 công/người... Do đó, đã góp phần nâng cao diện tích trồng trọt được tưới đủ nước. Nếu năm 1960 số diện tích được tưới nước là 16.000ha thì đến năm 1962 đã tăng lên 20.000ha. Trong 2 năm (1961 - 1962), đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh đã góp phần tích cực xây dựng được 472 công trình thủy lợi lớn, nhỏ trên địa bàn tỉnh.

Cùng với việc ngăn suối, đắp đập, tạo ra nguồn nước dự trữ, chống hạn, chống úng, tuổi trẻ Cao Bằng đã tiên phong trong việc áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật trong việc sử dụng nước hợp lý, tưới tiêu nước theo yêu cầu sinh trưởng của cây trồng. Để đạt được yêu cầu đó, các cơ sở đoàn đã đi đầu trong việc cải tạo đồng ruộng, xây dựng kênh mương, đưa nước vào tận từng thửa ruộng. Với đặc điểm đồng ruộng ở Cao Bằng thường là những cánh đồng nhỏ hẹp, có độ dốc lớn, chủ yếu dựa vào đồi núi tạo thành những thửa ruộng bậc thang, nên việc cải tạo đồng ruộng không đơn giản. Tuy vậy, việc đảm bảo đủ nước cho đồng ruộng là một yêu cầu không thể thiếu. Đi đôi với việc thành lập các đội thủy lợi chuyên trách (gọi tắt là đội thủy lợi 202), các cơ sở đoàn còn huy động đoàn viên, thanh niên tham gia chống hạn, chống úng, cùng với đội thủy lợi 202 làm mương máng, cải tạo đồng ruộng, góp phần thực hiện chủ trương thủy lợi hóa của Đảng và Nhà nước. Ngoài ra, các cơ sở đoàn còn cử những đoàn viên, thanh niên có năng lực vào các đội thủy nông, lo việc tưới tiêu nước cho đồng ruộng, thực hiện tưới tiêu nước theo phương pháp khoa học kỹ thuật, phục vụ cho yêu cầu sinh trưởng của cây trồng. Tuy nhiên, do có những đặc thù riêng về yếu tố địa lý, nên việc thực hiện thủy lợi hóa ở Cao Bằng gặp rất nhiều khó khăn, vì vậy hoạt động của Đoàn trên lĩnh vực này cũng còn nhiều hạn chế.

Với quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ đẩy mạnh sản xuất lương thực, thực phẩm do Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ IV đề ra, Tỉnh

Đoàn và các cấp bộ đoàn đã chỉ đạo, hướng dẫn đoàn viên, thanh niên tích cực làm phân bón ruộng đạt kết quả tốt. Chỉ 5 tháng đầu năm 1961, năm đầu thực hiện phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất”, thanh niên 5 huyện đã làm được hơn 110.000 tấn phân bón các loại, nhiều hơn số phân bón của thanh niên toàn tỉnh trước đây. Năm 1962, 3 huyện vùng cao Bảo Lạc, Hà Quảng, Nguyên Bình cũng đã làm được 732,485 tấn. Năm 1963, 3 huyện Hà Quảng, Trùng Khánh, Hòa An làm được hơn 1.800 tấn.

Nhiều chi đoàn, đoàn xã và cá nhân tiêu biểu cho phong trào làm phân bón xuất hiện hằng năm, điều đó đã thể hiện tinh thần xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch của đoàn viên, thanh niên. Điển hình như năm 1962, riêng huyện Trùng Khánh đã có 295 kiện tướng làm phân bón, mỗi người làm được từ 7 - 7,2 tấn phân; Phân đoàn Bản Dăm (nay thuộc xã Thạch An), Chi đoàn Bản Giảo (nay thuộc xã Trùng Khánh) làm được 26 tấn phân/người trong năm 1963; năm 1964, có các chi đoàn Khưa Lay, Pác Buối, Pác Soa, Bản Biên, Nguyễn Huệ, Hồng Nam, Lãng Hiếu, Bản Dăm mỗi đoàn viên làm được 7 - 41 tấn phân. Tính chung trong toàn tỉnh có 105 xã có phong trào làm phân bón. Ở xã Cao Chương (nay là xã Trà Lĩnh), mỗi đoàn viên, thanh niên đã làm được gần 2,2 tấn phân trong 1 tháng, vượt chỉ tiêu huyện giao hơn 1 tấn. Đặc biệt, đồng chí Lý Văn Rám tình nguyện nêu chỉ tiêu làm 10 tấn phân trong 3 tháng 1,2,3/1961 và giao ước thi đua với thanh niên toàn tỉnh. Kết quả, đồng chí đã phấn đấu đạt 10,4 tấn. Sang quý II năm 1961, đồng chí nêu chỉ tiêu làm 17 tấn thì riêng tháng 4/1961 đồng chí đã làm được 6,5 tấn. Riêng Chi đoàn xã Hồng Đại thành lập 15 tổ làm phân, gồm 131 đoàn viên, thanh niên đạt bình quân 4 tấn/người. Chị Lô Thị Nặng, ở xã Quy Thuận, chỉ trong 5 ngày đã làm được hơn 2,5 tấn phân các loại... Để có nhiều phân, ngoài phân chuồng, thanh niên còn đi thu nhặt phân rơi vãi, phân rác, phân núi. Ngoài thanh niên nông thôn, các huyện đoàn và đoàn cơ sở còn tổ chức cho đoàn viên, thanh niên trong các cơ quan, xí nghiệp, công trường, trường học và các em thiếu niên cùng tham gia làm phân, góp phần vào sản xuất nông nghiệp. Tuy số này không lớn nhưng đây là nguồn khích lệ, cổ vũ thanh niên nông thôn phấn đấu vì những mùa vụ bội thu, tạo ra mối quan hệ giữa thanh niên công nhân, viên chức với thanh niên nông dân tập thể. Để nâng cao chất

lượng phân, tăng thêm hiệu quả của phân bón đối với cây trồng, các cơ sở đoàn đã đảm nhận trước hợp tác xã tiến hành chế biến phân. Các chi đoàn đã phân công những đoàn viên, thanh niên có khả năng, đã được tập huấn, đứng ra thành lập tổ chế biến phân, chuyên lo việc chế biến phân bón cho hợp tác xã.

Sự đóng góp tích cực của đoàn viên, thanh niên trên mặt trận sản xuất nông nghiệp đã mang lại kết quả rõ rệt. Năm 1962, sản lượng quy thóc tăng 10.783 tấn so với năm 1961. Năm 1963, diện tích gieo trồng tăng 614ha, sản lượng vụ ngô thu tăng gấp 3 lần so với năm 1962. Tổng sản lượng quy thóc cả năm 1963 đạt 93.203 tấn. Tỉnh đã căn bản tự túc được lương thực và có một phần đóng góp cho các cơ sở kinh tế của Trung ương đóng tại địa phương.

Mục tiêu của Đảng và Nhà nước ta trong sản xuất nông nghiệp không những đạt năng suất và sản lượng lương thực, thực phẩm cao... đem lại ấm no cho nông dân mà còn xây dựng nông thôn mới xã hội chủ nghĩa; không chỉ phát triển lực lượng sản xuất mà còn xây dựng và hoàn thiện quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa, phù hợp với tình hình kinh tế - xã hội, đáp ứng yêu cầu xây dựng xã hội chủ nghĩa ở nông thôn. Trên tinh thần đó, các tổ chức đoàn, nhất là tổ chức Đoàn ở các hợp tác xã nông nghiệp phải phát huy vai trò và tác dụng của mình trong việc tham gia xây dựng hợp tác xã vững mạnh. Đó vừa là trách nhiệm và cũng là lợi ích của thanh niên và phong trào thanh niên. Trong kế hoạch hoạt động của mình, các cấp bộ đoàn đã đề ra biện pháp tổ chức và động viên cơ sở cùng với đoàn viên, thanh niên tham gia xây dựng hợp tác xã nông nghiệp. Trong những năm 1961 - 1962, tình hình hợp tác xã gặp nhiều khó khăn. Số hộ nông dân vào hợp tác xã trong 2 năm (1959 - 1960) chỉ chiếm 63,7% (vùng thấp 80%, vùng cao 16,09%). Bước sang năm 1962, số hộ nông dân xin ra khỏi hợp tác xã tiếp tục tăng, số hộ còn lại trong hợp tác xã chỉ còn 53,6% (vùng thấp 70%, vùng cao 8%). Để khắc phục tình trạng đó, dưới sự lãnh đạo của cấp uỷ đảng, các cơ sở đoàn và đoàn viên, thanh niên đã nêu cao vai trò và phát huy tác dụng của mình trên các mặt hoạt động.

Cùng với việc tích cực thực hiện phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất” và gương mẫu vận động gia

đình tham gia hợp tác xã, vận động anh em bà con đi vào làm ăn tập thể, đoàn viên, thanh niên còn tích cực lao động sản xuất, xung phong đảm nhận những công việc khó khăn, vất vả nhằm góp phần giải quyết những khâu yếu nhất của hợp tác xã để thúc đẩy sản xuất phát triển và nâng cao đời sống cho xã viên. Trường hợp hợp tác xã Pác Liêng (nay thuộc xã Phục Hòa) bị tan rã, Ban quản trị không làm việc, 100% xã viên xin ra khỏi hợp tác xã. Sau khi xin ý kiến chỉ đạo của tổ đảng, phân đoàn thanh niên đã đứng ra vận động, thuyết phục thành công xã viên trở lại làm ăn tập thể, hợp tác xã tiếp tục hoạt động. Trường hợp hợp tác xã Pác Cuối (nay thuộc xã Trùng Khánh), Ban quản trị đem sổ sách lên trả Phòng Nông thôn huyện, Chi đoàn Thanh niên đã đàm nhận trước Chi bộ, vận động xã viên tiếp tục ở lại hợp tác xã. Chi đoàn còn tổ chức cho đoàn viên, thanh niên làm máy bơm, bừa cò cải tiến Nông Đại Hủy, giải quyết nhiều khó khăn trong sản xuất, làm lợi cho hợp tác xã trên 600 ngày công, làm cho xã viên tin tưởng, phấn khởi trở lại làm ăn tập thể. Nhiều nơi, tổ chức đoàn đã góp phần rất đặc lực vào việc xây dựng, củng cố hợp tác xã, đưa hợp tác xã đi vào làm ăn đạt kết quả như thành lập các tổ xung kích, giúp đỡ những tổ, đội sản xuất thiếu nhân lực, sản xuất không kịp thời vụ, giải quyết tư tưởng so bì, tỵ nạnh cho các xã viên (xã Phong Nặm, nay là xã Đình Phong); thành lập đội thanh niên xung kích xung phong đảm nhiệm những công việc khó khăn, phức tạp, giải quyết những vấn đề bức xúc cho hợp tác xã (xã Dân Chủ, nay là xã Nam Tuấn); thành lập tổ thanh niên cò đở, giúp hợp tác xã khắc phục những vấn đề bất hợp lý do thực tế đặt ra cho sản xuất (Nà Bốc); tổ thanh niên xung kích cùng với đoàn viên, thanh niên tổ chức làm bù số diện tích bị hụt, để tăng thu nhập cho xã viên, góp phần củng cố hợp tác xã vùng cao Yên Lũng; tổ chức đoàn còn giúp hợp tác xã lên kế hoạch, thực hiện chế độ “ba quản, ba khoán” (Khura Lay)... Qua đợt ba cải cách dân chủ ở vùng cao, đã có 264 thanh niên ưu tú là người dân tộc thiểu số được kết nạp vào Đoàn, góp phần xóa dần các bản “trắng” về Đoàn ở vùng cao. Ở những hợp tác xã yếu kém, tổ chức đoàn đã đề cử những đoàn viên, thanh niên có năng lực làm đội trưởng, đội phó vào ban kiểm soát, ban quản trị hợp tác xã... Chỉ tính trong 4 hợp tác xã Phi Hải (nay thuộc xã Quảng Uyên), Yên Lũng (nay thuộc xã Lũng Nặm), Lãng Hiếu (nay thuộc xã Trùng Khánh), Tam Kim (nay thuộc xã Tam Kim) đã có 5 đoàn viên

được bầu làm chủ nhiệm và phó chủ nhiệm hợp tác xã. Ở huyện Hạ Lang có 203 đoàn viên, thanh niên giữ các chức vụ từ đội phó đội sản xuất đến chủ nhiệm hợp tác xã.

Sự tích cực hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên toàn tỉnh đã góp phần thúc đẩy phong trào hợp tác hóa nông nghiệp, xây dựng quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa, xây dựng và phát triển hợp tác xã sản xuất nông nghiệp. Năm 1962, toàn tỉnh chỉ có 996 hợp tác xã chiếm 53,6% số hộ thì năm 1963 đã lên tới 1.118 hợp tác xã, chiếm 68% số hộ nông dân, trong đó có 68% thuộc loại khá và trung bình. Tuy nhiên, số hợp tác xã ở vùng cao chỉ chiếm tỷ lệ nhỏ. Để tiếp tục đẩy mạnh và phát triển hợp tác xã vùng cao, tháng 8/1964, Tỉnh uỷ chủ trương mở đại hội hợp tác xã vùng cao nhằm phổ biến kinh nghiệm đã rút ra từ phong trào hợp tác hóa toàn tỉnh trong thời gian qua và bàn biện pháp thúc đẩy phong trào xây dựng hợp tác xã trong đồng bào các dân tộc thiểu số. Đồng thời, thực hiện cuộc vận động cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật trong các hợp tác xã nông nghiệp, tỉnh đã tổ chức làm thí điểm hai hợp tác xã Vò Đạo, Bế Triều ở Hòa An và sau đó nhân rộng ra toàn tỉnh. Từ đó, phong trào xây dựng hợp tác xã ở Cao Bằng đã có sự chuyển biến tích cực và đạt kết quả tốt. Đến hết năm 1964, toàn tỉnh đã có 1.428 hợp tác xã với 40.861 hộ, chiếm 70% số hộ nông dân. Có nhiều hợp tác xã đạt năng suất lúa khá cao như hợp tác xã Nà Kéo, Quang Long (huyện Hạ Lang) đạt 2,875 tấn/ha; hợp tác xã Nà Ёn, xã Thanh Nhật (Hạ Lang) đạt 3,78 tấn/ha; hợp tác xã Nà Rằng, xã Đức Long (Hòa An) đạt 3,03 tấn/ha. Huyện Hà Quảng có 25 xã thì 17 xã đạt từ 2,4 tấn/ha trở lên... Đây là một kết quả hết sức to lớn, là kỷ lục về năng suất lúa của tỉnh trong lịch sử sản xuất nông nghiệp, mở ra triển vọng lớn để tiếp tục đưa năng suất lúa ngày càng cao.

Xác định đẩy mạnh chăn nuôi, phát triển đàn gia súc, gia cầm để vừa có thực phẩm cải thiện đời sống, vừa giải quyết sức kéo, Đoàn đã có phong trào “Mỗi đoàn viên, thanh niên làm nhiều thức ăn gia súc”. Từ năm 1962, đã có nhiều đơn vị làm tốt như Chi đoàn xã Lăng Yên (nay là xã Trùng Khánh), đạt bình quân mỗi đoàn viên, thanh niên 1,5 tấn thức ăn gia súc; Chi đoàn xã Cảnh Tiên (nay là xã Trùng Khánh) đạt 1 tấn/người; Chi đoàn xã Lăng Hiếu (nay là xã Trùng Khánh) đạt trên 800 kg/người... Thanh niên vùng cao xã Thái Học (nay là xã Yên Thổ) đã vận động gia đình phát triển

chăn nuôi lợn. Chỉ tính riêng một số gia đình có “Trai, gái Đại Phong”, thì nhà ít nhất cũng nuôi được 10 con lợn, nhà nhiều nhất là 36 con như gia đình đồng chí Bàn Thị Nhím. Đồng chí đoàn viên Đinh Thị Út ở trại chăn nuôi Pò Tấu (nay thuộc xã Đàm Thủy) đã đi đầu trong chăn nuôi lợn của gia đình, lại lo việc chăn nuôi thỏ Ăng-gô-la cho trại. Khi thỏ bị bệnh ghê, đồng chí đã tìm cách chạy chữa và đã cứu sống được 80 con thỏ thuộc loại quý hiếm này, làm lợi cho trại 800 đồng, được Bác Hồ tặng huy hiệu mang tên Người.

Sự đóng góp tích cực của đoàn viên, thanh niên đã góp phần đưa đàn gia súc, gia cầm ngày càng tăng. Năm 1962, đàn lợn có 114.883 con; đàn trâu đạt 62.983 con, tăng 2,1%; đàn bò có 59.976 con, tăng 2,4%; đàn ngựa tăng 13% so với năm 1961.

Xác định ngoài thủy lợi và phân bón là hai biện pháp hàng đầu để thâm canh tăng năng suất cây trồng, còn phải có nhiều biện pháp liên hoàn, đảm bảo đúng yêu cầu phát triển như cày sâu, bừa kỹ, gieo cấy đúng thời vụ, làm cỏ, bón phân... Tỉnh Đoàn đã phối hợp với ngành nông nghiệp và Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh tổ chức hội thi cấy toàn tỉnh, có 9 huyện và 175 người tham gia và đã có 32 người đạt tiêu chuẩn kiện tướng.

Nhằm tăng năng suất lao động, đồng thời giảm bớt sự nặng nhọc, vất vả của nông dân trong các khâu làm đất, vận chuyển... tuổi trẻ Cao Bằng đã đi đầu trong phong trào cải tiến công cụ và sử dụng công cụ cải tiến. Học tập gương sáng của Phạm Trung Pồn về cải tiến công cụ, Nông Đại Húy, một học sinh trở về sản xuất nông nghiệp đã tìm tòi, suy nghĩ cải tiến chiếc bừa cỏ Nghệ An giúp cho việc bừa cỏ đạt năng suất cao hơn, nhẹ nhàng hơn. Cải tiến này đã được đoàn viên, thanh niên trong tỉnh áp dụng có kết quả. Nông Đại Húy còn sáng chế ra chiếc bơm nước, phục vụ cho khâu tưới tiêu nước rất đơn giản, dễ sử dụng, năng suất bằng 60 người gánh. Ở xã Đoài Khôn (nay là xã Hạnh Phúc) Phúc Sen và Quốc Dân (nay là xã Quảng Uyên), do có đường giao thông thủy bộ, thanh niên đã sử dụng các phương tiện như xe trâu, xe ngựa, xe cút kít cùng các phương tiện đường thủy như bè mảng, thuyền nan để vận chuyển trên sông; đồng thời đã sử dụng bừa đôi, bừa cỏ Nông Đại Húy vào sản xuất rất tốt. Nhiều cơ sở Đoàn ở Thạch An, Trùng Khánh, Phục Hòa đã thành lập được tổ cải

tiến công cụ, vừa lo sản xuất các loại công cụ cải tiến, vừa sản xuất các loại công cụ thông thường, đồng thời sửa chữa các loại công cụ của xã viên và của hợp tác xã bị hỏng...

Thực hiện lời kêu gọi của Bác Hồ về “Tết trồng cây”, hằng năm tuổi trẻ Cao Bằng đều ra quân trồng cây, gây rừng. Ngay từ năm 1961, các cơ sở đoàn đã xây dựng “đội cây thanh niên”. Tùy theo đặc điểm và yêu cầu từng cơ sở mà trồng cây ăn quả, cây lấy gỗ, lấy dầu... như Chi đoàn Nà Bặc có 3 đội cây, trồng 10kg hạt thầu dầu và 120 cây trầu; Chi đoàn Hạ Thôn trồng 192 khóm trúc trên đội cây của mình; Chi đoàn Kéo Yên trồng 2.672 cây các loại, Chi đoàn Ngoại Trung trồng 1.227 cây lấy gỗ và 257 cây ăn quả. Ở huyện Hòa An, các xã chủ yếu trồng cây lấy gỗ và cây ăn quả. Ở huyện Trùng Khánh trồng đội cây và rừng cây thanh niên. Ngoài ra, còn trồng hàng vạn cây dẻ rải rác ở các xã. Thanh niên và thiếu nhi các trường học, thanh niên các cơ quan, xí nghiệp, công trường, quân đội, thị xã... đều tham gia trồng cây chung với thanh niên và Nhân dân địa phương hoặc trồng các “đội cây thanh niên” của từng cơ sở đoàn, đội. Hằng năm, Tỉnh Đoàn, các huyện đoàn và cơ sở đoàn đều có chỉ tiêu trồng cây cho mỗi đoàn viên, thanh niên. Năm 1962, Tỉnh Đoàn giao chỉ tiêu cho mỗi đoàn viên, thanh niên trồng 10 cây. Tùy theo yêu cầu cụ thể, các huyện và cơ sở vận dụng vào địa phương, đơn vị và vận động đoàn viên cùng tham gia. Năm 1962, thanh niên toàn tỉnh đã trồng được 192.109 cây các loại, bình quân mỗi người trồng hơn 3 cây. Nhiều cơ sở như Quý Quân (nay là xã Trường Hà), Canh Biện và Nguyễn Huệ (nay là xã Nguyễn Huệ), Vĩnh Quang (nay là phường Thục Phán), Khưa Lây và Quốc Phong (nay là xã Quảng Uyên), Hồng Đại (nay là xã Bế Văn Đàn), Tri Phương (nay là xã Quang Trung)... đều trồng được trên 30 cây mỗi người. Riêng Chi đoàn trường cấp II Nước Hai (Hòa An), mỗi người trồng từ 137 đến 195 cây. Năm 1964, Tỉnh Đoàn nêu chỉ tiêu mỗi đoàn viên, thanh niên trồng 30 cây trầu và 10 cây ăn quả. Theo báo cáo chưa đầy đủ ở các huyện đoàn Trùng Khánh, Nguyên Bình, Hòa An, Thạch An, Đoàn giao thông, Đoàn Cơ quan dân chính Đảng tỉnh, đến tháng 10/1964 đã trồng được 73.318 cây và 265kg hạt trầu, 7.503 cây bóng mát, 5.369 cây ăn quả. Thanh niên các xã Đức Xuân (nay là xã Đông Khê), Danh Sỹ (nay là xã Đức Long), Thụy Hùng (nay là xã Đức Long) bình quân trồng được 80 đến 110 cây mỗi người.

Là một tỉnh miền núi, đất rừng chiếm tới 61,6% và đất đồi 30%, số lượng cây trồng hằng năm vẫn còn ít, chưa đủ bù đắp để tái tạo rừng đã bị phá. Điều đó đặt ra cho tuổi trẻ và Nhân dân Cao Bằng phải có sự nỗ lực vượt bậc trong công tác trồng cây gây rừng, khôi phục lại vốn rừng, tăng độ che phủ rừng trong toàn tỉnh.

Trong các ngành công nghiệp, dịch vụ, các cơ quan hành chính sự nghiệp, bệnh viện, trường học..., phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất” phát triển nhanh hơn, rộng hơn. Từ chỗ thí điểm ở 2 Chi đoàn Khai thác 3 (mỏ thiếc) và Chi đoàn B15 (giao thông) với 144 đoàn viên, thanh niên tham gia, chỉ sau một tháng đã có 27 chi đoàn với 1.692 đoàn viên, thanh niên tham gia và đến hết năm 1961, tất cả các cơ sở đoàn trong các cơ quan, xí nghiệp, công trường, trường học, bệnh viện đều đã triển khai thực hiện phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất”. Một số kinh nghiệm hay đã trở nên phổ biến ở tất cả các cơ sở đoàn ngành công nghiệp. Riêng ở mỏ thiếc Tĩnh Túc đã có 1.383 đoàn viên, thanh niên đăng ký vượt mức kế hoạch, 100% số này đăng ký tham gia thao diễn kỹ thuật. Kết quả trong 3 tháng sau khi phát động phong trào như sau: tháng 7/1961, đã góp phần cho toàn mỏ vượt kế hoạch 27,5%; tháng 8 vượt 2 tấn thiếc và tháng 9 vượt 15%. Đến hết năm 1961, toàn mỏ đã có 525 “chiến sĩ tình nguyện” được công nhận danh hiệu “Hoa hồng” và 23 người đạt danh hiệu “Kiến tướng”; 20 đoàn viên được kết nạp vào Đảng và 36 thanh niên được kết nạp vào Đoàn. Với kết quả bước đầu đó, đã khích lệ đoàn viên, thanh niên công nhân phấn đấu vượt mức kế hoạch. Đoàn Thanh niên mỏ đã phát động phong trào: “Học tập Nguyễn Thế Hùng, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật”, 4 tháng đầu năm 1962 đã có 405 sáng kiến lớn, nhỏ, có tác dụng tăng năng suất lao động, góp phần cùng với công nhân toàn mỏ hoàn thành vượt mức kế hoạch 6 tháng đầu năm 1962 trước thời hạn 38 ngày. Liên chi đoàn kiến thiết cơ bản đã phát huy 29 sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, tăng năng suất từ 100 - 200%, hoàn thành kế hoạch cả năm trước thời hạn 48 ngày, hạ giá thành sản phẩm 6,36%, làm lợi cho đơn vị hơn 35 nghìn đồng. Với phong trào thao diễn kỹ thuật, đã có 100% đoàn viên, thanh niên tham gia, vượt 100% chỉ tiêu định mức, trong đó 70% người đạt danh hiệu “Hoa hồng” hoặc “Kiến tướng”, góp phần đưa phong trào “Xung phong tình nguyện

vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất” của mô thiếc Tĩnh Túc dẫn đầu phong trào thanh niên công nhân toàn tỉnh.

Với tinh thần xung phong tình nguyện, đoàn viên, thanh niên công nhân ngành giao thông không quản khó khăn, gian khổ, dầm mưa dãi nắng trên các tuyến đường đắp tu bổ, bảo dưỡng và mở các tuyến đường mới, nối liền mạch máu giao thông trong toàn tỉnh và với các tỉnh xung quanh. Đặc biệt, ngành giao thông đã hoàn thành con đường từ thị xã Cao Bằng đi Bảo Lạc một cách xuất sắc, góp phần vào việc hoàn thành 115% kế hoạch 6 tháng đầu năm 1963. Nổi bật là Chi đoàn Hạt bảo dưỡng đường bộ số 6 được Bộ Giao thông tặng cờ thi đua khá nhất và được Bác Hồ cấp Bằng khen đơn vị dẫn đầu miền Bắc của ngành giao thông. Đây là một vinh dự và tự hào cho tuổi trẻ ngành giao thông Cao Bằng.

Trong những năm 1959 - 1965, những “chiến sĩ tình nguyện” Cao Bằng đã xung phong lên đường cùng các tỉnh xây dựng đường Hà Giang - Đồng Văn, còn gọi là “đường Hạnh phúc”. Những năm 1959 - 1960, vùng cao nguyên đá Đồng Văn, Mèo Vạc gần như tách biệt với thế giới bên ngoài, giao thông vô cùng khó khăn, con người chỉ có thể đi bằng ngựa qua những mỏm nhấp nhô của đá tai mèo và rừng núi âm u hoang vắng. Cuộc sống người dân đã bao đời “sống trong đá, chết vùi trong đá”. Do vậy, cuộc họp ngày 29/3/1959 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Hà Giang được tổ chức và ra nghị quyết đề nghị Trung ương Đảng Lao động Việt Nam, Khu uỷ Việt Bắc mở đường kết nối Hà Giang - Đồng Văn - Mèo Vạc. Ngày 10/9/1959, tại thị xã Hà Giang, Bộ Giao thông - Vận tải, Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam và tỉnh Hà Giang đã tổ chức Lễ khởi công mở đường Hạnh phúc với tổng chiều dài khoảng 200km chạy từ thành phố Hà Giang đến Quản Bạ - Yên Minh - Đồng Văn - Mèo Vạc. Để mở đường lúc bấy giờ, gần 1.000 đồng bào thuộc 16 dân tộc Mèo, Tày, Dao, Pu Páo, Lô Lô... và gần 1.300 thanh niên xung phong từ 6 tỉnh Việt Bắc (Cao Bằng, Bắc Kạn, Lạng Sơn, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Hà Giang) và 2 tỉnh đồng bằng (Nam Định, Hải Dương) sát cánh cùng nhau đem bàn tay, khối óc của mình làm nên một huyền thoại, một dấu mốc lịch sử của một thời phá núi mở đường.

Cao Bằng có hơn 200 thanh niên xung phong tham gia xây dựng con đường Hạnh phúc. Trong thời gian thi công con đường Hạnh phúc, thanh

niên xung phong Cao Bằng tham gia xây dựng hàng chục cung đường như: dốc Pác Sum, đường Đại Tiến, đường bờ sông cầu Tráng Kim, từ Tráng Kim - Phú Tỷ, đường Thèn Phùng, đường từ Huyện đội đến Làng Vàng 7 (đoạn dốc Làng Vàng xây kè khan), đoạn ngã 3 Phó Bảng xuống Lũng Cầm, từ Lũng Cầm đến Xà Phìn, đoạn gần thị trấn Đồng Văn. Lực lượng thanh niên xung phong Cao Bằng tham gia xây dựng con đường Hạnh phúc luôn nêu cao tinh thần đoàn kết với thanh niên các tỉnh bạn, phát huy vai trò xung kích tình nguyện, vượt qua mọi khó khăn, gương mẫu sáng tạo trong lao động sản xuất, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao. Trong 14 thanh niên xung phong hy sinh khi tham gia mở con đường Hạnh phúc có 1 liệt sĩ là người Cao Bằng, đó là đồng chí Triệu Văn Thoòng (dân tộc Nùng ở xã Đức Xuân, huyện Hòa An, nay là xã Hòa An).

Nhắc đến con đường Hạnh phúc cũng không thể không nhắc đến đồng chí Dương Mạc Thạch (bí danh Xích Thắng), người con của quê hương Cao Bằng. Là Chính trị viên của Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân, năm 1950, đồng chí Dương Mạc Thạch được cử đi học tại Trường Chính trị Hà Nam (Trung Quốc). Cuối năm 1951 về nước, đồng chí được bổ sung vào Tỉnh ủy Yên Bái. Tiếp đó được Trung ương điều lên công tác ở Hà Giang. Trong thời gian làm việc ở Hà Giang, đồng chí đã cho xây dựng con đường này.

Qua 4 năm chiến đấu trên tuyến đường Hà Giang - Đồng Văn, tuổi trẻ “xung phong tình nguyện” đơn vị Cao Bằng đã trở thành đơn vị dẫn đầu công trường và được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì. Học tập và phát huy tinh thần thanh niên tình nguyện của tuổi trẻ ngành giao thông trên tuyến đường Hà Giang - Đồng Văn, tuổi trẻ Đội công trình II Đôn Chương - Pác Bó đã phát động phong trào “Tiến nhanh về quê Bác đúng thời hạn”. Đội đã tìm ra khâu yếu nhất của đơn vị là thiếu đá rải đường, người và xe không đủ việc làm nên thanh niên toàn đội đã đảm nhận trước cơ quan chuyên môn khâu sản xuất đá ngoài giờ, vừa giải quyết việc làm cho công nhân, vừa đảm bảo hoàn thành kế hoạch và cũng để gây quỹ cho Đoàn hoạt động. Chỉ riêng tháng 10/1962, đoàn viên, thanh niên Đội công trình II đã sản xuất được 800m³ đá dăm. Kết quả đó đã góp phần cho đơn vị hoàn thành vượt mức kế hoạch cả năm trước thời hạn 1 tháng 20 ngày.

Bước sang năm 1963, kết hợp với phong trào “Thi đua xây dựng tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa”, bằng nhiều hình thức hoạt động phong phú, đa dạng, tùy theo điều kiện và đặc điểm cụ thể ở từng cơ quan, đơn vị, phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất” của Đoàn đã có bước chuyển biến tốt. Trong ngành giao thông, Đoàn có phong trào “Tìm sáng kiến, giảm cường độ, tăng năng suất và đạt chất lượng cao”. Chỉ sau một tháng phát động, đoàn viên, thanh niên trong ngành đã có trên 100 sáng kiến cải tiến kỹ thuật, hợp lý hóa sản xuất. Đoàn viên, thanh niên hạt giao thông 6 có sáng kiến làm phanh xe bò để khi xe chở đá xuống dốc, không cần người kéo giữ cho xe khỏi tuột dốc. Sáng kiến này đã giảm từ 4 người xuống 2 người đi một xe. Đoàn viên, thanh niên đội công trình 3 có sáng kiến làm cần trục, làm tời kéo để chuyển đất, đá tăng năng suất 250%... Ở mỏ thiếc Tĩnh Túc có phong trào “Ngày thứ 7 cao điểm”, tổ chức cho đoàn viên, thanh niên hoạt động xung kích vào những nơi khó khăn, gian khổ, giải quyết những công việc đột xuất. Chi đoàn cơ khí của mỏ có 32 đoàn viên, thanh niên đã thu nhặt sắt thép vụn, phụ tùng, khôi phục một máy tiện và một chiếc ô tô bị hỏng, phục vụ cho sản xuất, bảo đảm hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước.

Từ một tỉnh nông nghiệp lạc hậu với một số cơ sở công nghiệp nhỏ bé tiến lên chủ nghĩa xã hội, lực lượng công nhân chủ yếu được bổ sung từ thời kỳ khôi phục và phát triển kinh tế - xã hội đến nay, do đó đại bộ phận còn rất trẻ, trong đó thanh niên chiếm từ 70 - 80% lực lượng, có đơn vị 100%. Vì thế, Đoàn Thanh niên có vai trò rất lớn đối với việc đào tạo, bồi dưỡng lực lượng công nhân trẻ và xây dựng giai cấp công nhân, nhất là đào tạo đội ngũ công nhân trẻ cả về phẩm chất đạo đức và chuyên môn nghiệp vụ. Do đại bộ phận công nhân trẻ đều xuất thân từ nông dân và dân nghèo thành thị, chưa được rèn luyện trong môi trường sản xuất công nghiệp, còn mang nặng tác phong tùy tiện, chưa có ý thức tổ chức, kỷ luật, tay nghề còn non kém; vì vậy, thông qua phong trào “Xung phong tình nguyện” và các hoạt động của Đoàn, các cơ sở đoàn trong các cơ sở công nghiệp đã có nhiều hình thức, phương thức hoạt động phong phú, hấp dẫn để giáo dục, bồi dưỡng, nâng cao nhận thức về vai trò và vị trí của giai cấp công nhân trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc; về lập trường, tư tưởng, đạo đức, tác phong công nghiệp, trình độ văn hóa, khoa học kỹ thuật và kỹ năng lao

động... Chính vì thế mà phong trào tiến quân vào khoa học kỹ thuật được triển khai rộng khắp và nhanh chóng được thanh niên công nhân hưởng ứng. Những tổ hỗ trợ sáng kiến, tổ khoa học kỹ thuật trẻ, câu lạc bộ khoa học trẻ, tổ kiểm tra chất lượng sản phẩm, thao diễn kỹ thuật... được đoàn viên, thanh niên công nhân tham gia rất đông đảo.

Ngay từ những ngày đầu phát động phong trào “Xung phong tình nguyện”, các tổ chức đoàn trong các xí nghiệp công nghiệp, giao thông vận tải, xây dựng cơ bản... ở Cao Bằng đã làm khá tốt việc giáo dục, bồi dưỡng thanh niên công nhân về quy trình sản xuất và tiêu chuẩn kỹ thuật cùng với những thao tác tiên tiến và những kinh nghiệm thực tiễn đã được đúc kết của các thế hệ công nhân đi trước. Đây đã trở thành việc làm thường xuyên và dần dần đi vào nề nếp. Qua thao diễn, thanh niên đã đề xuất nhiều chỉ tiêu, định mức tiên tiến, góp phần hoàn thành vượt mức kế hoạch của đơn vị như: ở mỏ thiếc Tĩnh Túc, Chi đoàn Nhà sàng đã xây dựng định mức từ 900 xe/ca lên 950 xe/ca và 1030 xe/ca; Chi đoàn Khai thác đã xây dựng định mức từ 600 - 700 xe/ca lên 1027 xe/ca; ở Chi đoàn Xây dựng, đã có sáng kiến xây dựng nung vôi bằng cách cho miệng bẻ lại để hạn chế lượng nhiệt thoát ra ngoài, giảm được 1 thợ kỹ thuật và làm lợi cho xí nghiệp một tháng 400 tấn than... Ở công trường giao thông có phong trào giải phóng đôi vai đưa năng suất từ 100% lên 135%, Chi đoàn B15 và B8, sau khi tổ chức thao diễn, đã bàn bạc, thảo luận, xây dựng kế hoạch, hợp lý hóa sản xuất, đưa năng suất đập đá dăm từ $0,6\text{m}^3/\text{ca}$ lên $1,4\text{m}^3/\text{ca}$ (B8) hoặc từ $1\text{m}^3/\text{ca}$ lên $2,1\text{m}^3/\text{ca}$, sản xuất đá hộc từ $2,3\text{m}^3$ lên $3,6\text{m}^3/\text{ca}$, trong đó tuyệt đại bộ phận đạt từ 110% lên 370%... Do hợp lý hóa sản xuất và công tác, mà chi đoàn các Ty Bưu điện, Kiến trúc, Công nghiệp... đều tăng năng suất từ 20% đến 150%. Đoàn còn phối hợp và đề xuất với các cơ quan chuyên môn mở các lớp học nghề tại cơ sở cho công nhân mới, mở các lớp học bổ túc tay nghề, bổ túc nghiệp vụ, nâng bậc và bổ túc văn hóa, kỹ thuật cho công nhân trẻ. Các tổ chức đoàn trong các cơ sở công nghiệp, cơ quan hành chính, sự nghiệp, coi nhiệm vụ học tập là một tiêu chuẩn thi đua của chi đoàn, phân đoàn và đoàn viên, thanh niên. Đó cũng là tiêu chuẩn để phân loại đoàn viên và phân loại tổ chức đoàn ở cơ sở. Chính vì thế mà đoàn viên, thanh niên tham gia học tập rất đông và chăm chỉ.

Trong thư gửi Đại hội tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa toàn miền Bắc ngày 21/3/1963, Bác Hồ đã đánh giá cao vai trò của Đoàn và thanh niên. Bác viết: “Cho đến nay, đã có 6.000 tổ và đội ghi tên thi đua để giành danh hiệu vẻ vang là tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa, 389 tổ và đội đã được công nhận, trong đó có 1.400 chị em, 1.400 công nhân nam và 3.800 là thanh niên. Thế là thanh niên đã chiếm số đông hơn. Bác có lời khen ngợi thanh niên và khuyên các cháu cố gắng hơn nữa”¹. Đối với tuổi trẻ Cao Bằng, trong dịp về thăm tỉnh nhà ngày 21/02/1961, Bác dạy: “Đoàn Thanh niên Lao động phải xung phong trong mọi công việc để xứng đáng là cánh tay đắc lực của Đảng”, “Cán bộ, đảng viên và đoàn viên phải luôn nâng cao tinh thần trách nhiệm, tích cực vươn lên hàng đầu, gương mẫu về đạo đức cách mạng cũng như trong công tác và học tập”².

Với nhiệm vụ vẻ vang nhưng rất đổi nặng nề phải bảo vệ công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc, làm hậu thuẫn cho công cuộc đấu tranh giành thống nhất nước nhà, phát huy truyền thống anh dũng, kiên cường trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, trong những năm khôi phục kinh tế, thanh niên lực lượng vũ trang Cao Bằng đã ra sức rèn luyện kỹ thuật, chiến thuật, luôn luôn nắm chắc tay súng, sẵn sàng chiến đấu và hăng hái tham gia kiến thiết Tổ quốc. Với hơn 80% trong lực lượng dân quân tự vệ, làm nhiệm vụ giữ vững trật tự, an ninh ở các bản làng, thôn xóm, cùng với bộ đội và công an nhân dân tiêu diệt bọn thổ phỉ, bọn phản động đang tìm cách phá hoại cuộc sống của Nhân dân, tuổi trẻ Cao Bằng còn ra sức luyện tập quân sự, sẵn sàng chiến đấu, đập tan mọi âm mưu của kẻ thù. Với phong trào thi đua “Ba nhất”, hướng vào các mục tiêu: phấn đấu xây dựng tư tưởng tốt, huấn luyện và sẵn sàng chiến đấu tốt, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, chỉ sau một thời gian ngắn, 100% chi đoàn và đoàn viên, thanh niên trong lực lượng vũ trang địa phương, các đơn vị bộ đội chủ lực đóng trên địa bàn tỉnh sôi nổi đăng ký phấn đấu đạt danh hiệu “Chiến sĩ ba nhất”, vươn lên lập thành tích trong huấn luyện, trong lao động sản xuất và trong cuộc sống hằng ngày. Trên địa bàn Cao Bằng

1. Hồ Chí Minh, *Về giáo dục thanh niên*, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 1980, tr.347-348.

2. Trích bài nói chuyện của Hồ Chủ tịch với đồng bào và cán bộ Cao Bằng ngày 21/02/1963. Trong cuốn “Bác Hồ với Cao Bằng, Từ Pắc Bó - Cao Bằng” do Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Cao Bằng xuất bản năm 1985, tr.166-167.

có cả ba lực lượng vũ trang tập trung là: bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương và công an vũ trang (nay là Bộ đội Biên phòng) cùng với dân quân tự vệ đã phối hợp, tổ chức các phương án chiến đấu, tổ chức diễn tập, tác chiến... nhằm bảo vệ trật tự, an ninh, quốc phòng. Với nhiệm vụ chiến đấu tại chỗ, dân quân tự vệ ở các địa phương trong tỉnh do đoàn viên, thanh niên làm nòng cốt đã tích cực luyện tập kỹ thuật, chiến thuật, hằng năm đều hoàn thành chương trình huấn luyện quân sự. Tiêu biểu cho vai trò Đoàn trong lực lượng dân quân tự vệ là trung đội dân quân Bảo Lạc, Ngọc Khê (nay là xã Đình Phong), trung đội dân quân Mã Ba (nay là xã Hà Quảng), Tri Phương (nay là xã Quang Trung), xí nghiệp cơ khí (Ty Công nghiệp)... Với tinh thần cảnh giác cách mạng, tuổi trẻ trong lực lượng dân quân tự vệ Cao Bằng đã tích cực tham gia tuần tra, canh gác, ngăn chặn và phát hiện nhiều vụ đột nhập của thổ phi, bọn phản động và kẻ gian. Do đặc điểm của một vùng giáp biên giới, địa hình phức tạp, bọn thổ phi và bọn phản động thường xuyên lén lút hoạt động, bí mật tuyên truyền, xuyên tạc đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước ta nhằm gây rối, làm mất ổn định xã hội. Nhưng với lòng yêu nước, sự cảnh giác cao độ, tuổi trẻ và Nhân dân Cao Bằng đã góp phần đập tan tất cả những âm mưu đó.

Bảo vệ Tổ quốc là nghĩa vụ thiêng liêng nhất của tuổi trẻ. Vì thế, ngoài nhiệm vụ chiến đấu và phục vụ chiến đấu ngay tại địa phương, tuổi trẻ còn hăng hái tòng quân, tham gia bộ đội thường trực. Với khẩu hiệu “Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người”, phát huy truyền thống của quê hương cách mạng, tuổi trẻ Cao Bằng đã hăng hái đăng ký khám tuyển nghĩa vụ quân sự, tự nguyện lên đường gia nhập Quân đội nhân dân Việt Nam. Trong suốt nhiều năm, Cao Bằng luôn hoàn thành và hoàn thành vượt mức chỉ tiêu, kế hoạch tuyển quân cả về số lượng, chất lượng và thời gian giao quân. Năm 1964, quân Mỹ ồ ạt vào miền Nam và mở rộng chiến tranh ra miền Bắc. Trước tình hình đó, Đảng ta quyết tâm bảo vệ miền Bắc, xây dựng chủ nghĩa xã hội và chi viện cho miền Nam đánh bại âm mưu của đế quốc Mỹ và bẻ gãy tay sai, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc. Vì thế, chỉ tiêu tuyển quân năm 1964 tăng nhiều hơn so với các năm trước. Được tổ chức đoàn các cấp giáo dục, tổ chức và động viên, tuổi trẻ Cao Bằng đã hăng hái xung phong tình nguyện lên đường đi chiến đấu, đảm bảo chỉ tiêu, đạt 100% kế hoạch được giao. Để động viên tinh

thần hăng hái của tuổi trẻ lên đường làm nhiệm vụ, các cơ sở đoàn đã tổ chức lễ giao quân cho cơ quan quân sự một cách trang trọng, trao quà lưu niệm và tiễn đưa đoàn viên, thanh niên lên đường làm nghĩa vụ quân sự. Cuối năm 1964, tỉnh Cao Bằng thành lập hai tiểu đoàn Phai Khắt và Đông Khê, được huấn luyện thành thạo về kỹ thuật, được bồi dưỡng về chính trị và tư tưởng để bổ sung cho bộ đội chủ lực, sẵn sàng chi viện cho miền Nam chiến đấu. Mặc dù còn nhiều khó khăn, nhưng tuổi trẻ và Nhân dân Cao Bằng vẫn luôn luôn hướng về miền Nam ruột thịt, sát cánh cùng đồng bào và tuổi trẻ miền Nam chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai, giành thống nhất đất nước.

Tháng 3/1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh triệu tập Hội nghị chính trị đặc biệt. Người kêu gọi: “Mỗi người hãy làm việc bằng hai để đền đáp đồng bào miền Nam ruột thịt”. Thấm nhuần lời dạy đó của Bác, Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã mở nhiều cuộc vận động, tổ chức nhiều đợt sinh hoạt chính trị với nhiều hình thức giáo dục phong phú như tổ chức cho đoàn viên, thanh niên đọc tập sách “Những bức thư từ tuyến đầu Tổ quốc”, tổ chức nhiều cuộc mít tinh, xuống đường phản đối Mỹ - Ngụy đàn áp và khủng bố thanh niên, sinh viên, học sinh; phong trào đòi trả tự do cho anh Lê Quang Vịnh và những thanh niên, sinh viên yêu nước là đồng đội của anh; tổ chức các đợt hành động “Vì miền Nam ruột thịt”, “Vì thống nhất Tổ quốc” và sau này là tổ chức đợt đọc sách “Sống như anh” nói về tấm gương chiến đấu hy sinh của anh hùng liệt sĩ Nguyễn Văn Trỗi. Nhiều chi đoàn, phân đoàn thanh niên còn tổ chức kết nạp anh Nguyễn Văn Trỗi làm “Đoàn viên danh dự”, vừa noi gương anh vừa làm thêm phần việc của anh, đồng viên thanh niên nhận làm thêm phần việc của những người đi chiến đấu... Đó là những việc làm thiết thực, vừa giáo dục đoàn viên, thanh niên về ý thức trách nhiệm đối với miền Nam, vừa góp phần hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước.

Phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất” là một phong trào rộng lớn, với sự tham gia của tất cả các đối tượng thanh niên, thuộc các lĩnh vực khác nhau như thanh niên công nhân, nông dân, thanh niên trong các cơ quan, các đơn vị dịch vụ, trường học, lực lượng vũ trang... Đây là một quá trình phát triển của phong trào thanh niên gắn liền với sự trưởng thành và phát triển của Đoàn Thanh niên.

Thực tế tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên Cao Bằng đã cho thấy điều đó. Nếu năm 1959 tổ chức Đoàn mới có 26,7% số xã trong tỉnh với 5,8% số đoàn viên trong tổng số thanh niên, thì chỉ sau 3 năm, tháng 8/1962, tổ chức Đoàn đã có ở hầu hết các xã với tổng số 10.694 đoàn viên, chiếm 23% tổng số thanh niên. Đồng thời đã sắp xếp tổ chức đoàn cho phù hợp với cơ cấu kinh tế - xã hội, tổ chức hành chính. Xóa bỏ được tình trạng các chi đoàn phải sinh hoạt “ghép”. Trong 4 năm (1961 - 1964), các cơ sở đoàn toàn tỉnh đã kết nạp được 15.161 đoàn viên mới. Do Đoàn được xây dựng vững mạnh, làm tốt công tác giáo dục, bồi dưỡng đoàn viên, đã giới thiệu cho Đảng hàng nghìn đoàn viên ưu tú. Riêng năm 1964, có 384 đoàn viên ưu tú được vinh dự đứng trong hàng ngũ của Đảng trong tổng số 642 đảng viên mới được kết nạp trong năm, chiếm 59,65%.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ VI (họp từ ngày 16 - 25/9/1963) và tiếp tục đẩy mạnh phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất”, Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ IV đã được tổ chức vào tháng 10/1963. Đại hội đã đánh giá các hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên toàn tỉnh từ Hội nghị đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ III, nhất là trong 2 năm thực hiện kế hoạch năm năm lần thứ nhất. Đây là Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh đầu tiên được tổ chức (ba lần tổ chức trước (năm 1948, 1957 và 1960) đều là Hội nghị đại biểu Đoàn). Đại hội đã được đón các đồng chí lãnh đạo chủ chốt của Tỉnh uỷ, Ủy ban hành chính tỉnh và các ngành của tỉnh tới dự. Đại hội đã thông qua Nghị quyết về phương hướng và nhiệm vụ của tuổi trẻ, tiếp tục đẩy mạnh phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất”. Đại hội đã bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên, tại kỳ họp đầu tiên, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 4 đồng chí, đồng chí Nông Phi Phong được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn, các đồng chí Hứa Vĩnh Lập, Nguyễn Thị Tuất và Chu Điện được bầu giữ chức Phó Bí thư.

Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ IV là một sự kiện quan trọng, không chỉ đề ra phương hướng, nhiệm vụ của Đoàn và phong trào thanh niên, mà còn động viên, cổ vũ cán bộ, đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh thi đua phấn đấu hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất trong tình hình mới.

Bên cạnh phong trào vượt mức kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất. Thanh niên Cao Bằng sẵn sàng nhập ngũ, lên đường tiến thẳng vào miền Nam, đánh Mỹ cứu nước. Ngày 09/8/1964, 26 vạn thanh niên Thủ đô Hà Nội đã xuống đường biểu tình, lên án hành động xâm lược của đế quốc Mỹ, nêu cao quyết tâm thực hiện phong trào “Ba sẵn sàng”: sẵn sàng chiến đấu, sẵn sàng nhập ngũ và sẵn sàng đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần đến. Do đáp ứng được yêu cầu và nguyện vọng của tuổi trẻ, ngay lập tức phong trào “Ba sẵn sàng” đã lan nhanh ra toàn miền Bắc. Từ đây, cùng với tuổi trẻ cả nước, cùng với phong trào “Năm xung phong” của tuổi trẻ miền Nam thành đồng, phong trào “Ba sẵn sàng” đã được tuổi trẻ Cao Bằng thổi bùng thành ngọn lửa cách mạng, đốt cháy mọi khó khăn trở ngại, mọi tiêu cực và mọi âm mưu hành động của kẻ thù. Chỉ sau một thời gian ngắn đã có trên 3 triệu nam nữ thanh niên đăng ký tham gia phong trào “Ba sẵn sàng”, trong đó có 26.793 đoàn viên, thanh niên Cao Bằng, chiếm 49% tổng số thanh niên toàn tỉnh. Một số đơn vị đạt tỷ lệ rất cao như: Đoàn Cơ quan dân chính Đảng của tỉnh, Đoàn Ty Thương nghiệp, giao thông đạt 90%; Đoàn huyện Thạch An đạt 85%, Đoàn thị trấn Tĩnh Túc đạt 84%; Đoàn Công trường Cao Bằng, trường cấp III thị xã Cao Bằng có 100% đoàn viên, thanh niên đăng ký. Ngoài ra, còn có 7.248 nữ đoàn viên, thanh niên tình nguyện đăng ký “Ba đảm nhiệm” (sau này đổi tên là “Ba đảm đang”) của Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam. Hàng vạn lá đơn của nam, nữ thanh niên trong tỉnh đã được gửi đến các cấp ủy đảng, cấp bộ đoàn và cơ quan quân sự xin được đi chiến đấu. Trong đó có hàng trăm lá đơn được viết bằng máu, tình nguyện gia nhập lực lượng vũ trang, thanh niên xung phong hay bất cứ nhiệm vụ nào mà Đảng và Tổ quốc cần đến để góp phần chống Mỹ, cứu nước. Biết bao thanh niên có giấy báo trúng tuyển vào các trường đại học, giấy gọi đi học ở nước ngoài, nhưng đã tạm gác lại ước mơ, tình nguyện lên đường ra tiền tuyến.

III. TUỔI TRẺ CAO BẰNG NÊU CAO KHÍ THỂ “BA SẴN SÀNG” QUYẾT TÂM CHỐNG MỸ, CỨU NƯỚC VÀ XÂY DỰNG CHỦ NGHĨA XÃ HỘI THẮNG LỢI (1965 - 1975)

Bị thất bại nặng nề trong cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam, nhất là sự phá sản của chiến lược “Chiến tranh đặc biệt”, đế quốc Mỹ đã điên cuồng, ồ ạt đưa quân viễn chinh vào miền Nam, tiến hành cuộc “Chiến

tranh cục bộ” nhằm tiêu diệt cách mạng miền Nam. Mặt khác, chúng leo thang, mở rộng chiến tranh ra miền Bắc với mục tiêu phá hoại các cơ sở kinh tế, ngăn chặn sự chi viện của hậu phương lớn đối với tiền tuyến lớn, làm lung lay ý chí chiến đấu của quân và dân ta để chúng dễ bề thôn tính. Ngày 05/8/1964, sau khi gây ra sự kiện “Vịnh Bắc Bộ”, đế quốc Mỹ cho không quân và hải quân đánh phá miền Bắc, mở đầu cho cuộc leo thang chiến tranh phá hoại chống nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Trong giai đoạn này, máy bay định thường xuyên bay trinh thám, thăm dò lực lượng phòng không và các mục tiêu quan trọng để bắn phá. Năm 1965, đế quốc Mỹ đã 28 lần dùng các loại máy bay từ 1 đến 3 tốp xâm phạm vùng trời trong tỉnh Cao Bằng ở độ cao khác nhau.

Cách mạng Việt Nam lúc này chuyển sang giai đoạn mới: cả nước có chiến tranh, cả nước trực tiếp chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược. Trong tình hình đó, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa III triệu tập Hội nghị lần thứ 11 (ngày 25 - 27/3/1965) và lần thứ 12 (ngày 27/12/1965) thể theo ý chí và nguyện vọng của toàn dân, đề ra nghị quyết về chuyển hướng công tác mọi mặt ở miền Bắc, nhằm đẩy mạnh sản xuất, chiến đấu, tăng cường chi viện cho cách mạng miền Nam; nêu cao quyết tâm đánh bại cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ trong bất kỳ tình huống nào, nhằm hoàn thành cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân trong cả nước, tiến tới thống nhất nước nhà. Chủ tịch Hồ Chí Minh kêu gọi: “Lúc này chống Mỹ, cứu nước là nghĩa vụ thiêng liêng nhất của mọi người dân Việt Nam yêu nước”¹. Người chỉ rõ: “Dù Mỹ đưa thêm mấy chục vạn binh sĩ Mỹ và có lôi kéo thêm quân đội các nước chư hầu vào cuộc chiến tranh tội ác này thì quân và dân ta cũng quyết đánh thắng”² và “Cuộc chiến tranh có thể kéo dài 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa. Hà Nội, Hải Phòng và một số thành phố, xí nghiệp có thể bị tàn phá song Nhân dân Việt Nam quyết không sợ! Không có gì quý hơn độc lập tự do”³.

Người dạy “Hễ còn một tấc đất xâm lược trên đất nước ta, thì ta còn phải tiếp tục chiến đấu quét sạch nó đi”⁴.

1. Trích lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh nhân ngày 20/7/1965.

2. Trích lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh nhân ngày 20/7/1965.

3. Phát biểu của Hồ Chủ tịch tại kỳ họp Quốc hội thứ II, khóa III tháng 4/1965.

4. Lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch ngày 03/11/1968.

Thực hiện Nghị quyết Hội nghị 11 và 12, Nhân dân các dân tộc Cao Bằng đã chuyển hướng nhiệm vụ chiến lược, đặt mọi hoạt động của tỉnh vào hoàn cảnh có chiến tranh, lấy sản xuất và chiến đấu là nhiệm vụ trung tâm. Nhiệm vụ của tỉnh lúc này là: khắc phục mọi khó khăn, xây dựng Cao Bằng thành một tỉnh hậu phương vững về kinh tế, mạnh về quốc phòng, sẵn sàng chi viện sức người, sức của cho tiền tuyến¹.

Để phát huy khí thế hào hùng và cổ vũ lòng hăng hái của tuổi trẻ, đầu năm 1965, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn đã quyết định đẩy mạnh phong trào “Ba sẵn sàng” lên một bước mới, với những nội dung đã được bổ sung, thể hiện đầy đủ nhiệm vụ của Đoàn và phong trào thanh niên trong giai đoạn chống Mỹ, cứu nước, bao gồm: Sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm và sẵn sàng gia nhập các lực lượng vũ trang; sẵn sàng khắc phục mọi khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, công tác và học tập trong bất cứ tình huống nào; sẵn sàng đi bất cứ nơi nào, làm bất cứ việc gì mà Tổ quốc cần đến.

Ban Chấp hành Trung ương Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn quan tâm lãnh đạo phong trào có tính cách mạng này của Đoàn và tuổi trẻ. Tại Hội nghị lần thứ 11 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa III), trong khi nêu lên hai nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam đã vạch ra nhiệm vụ của Đoàn là: “Đối với Đoàn cần phải đẩy mạnh phong trào “Ba sẵn sàng” với nội dung hình thức mới”. Tháng 7/1965, Ban Bí thư Trung ương Đảng ra Chỉ thị số 105-CT/CW về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng về công tác thanh niên trong tình hình mới” đã nêu rõ, phải: “Tổ chức, động viên 4 triệu thanh niên miền Bắc tiến lên hàng đầu trên mặt trận sản xuất, chiến đấu và học tập, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược” và tin tưởng trao cho thế hệ trẻ lá cờ mang dòng chữ: “Vì chủ nghĩa xã hội, vì lý tưởng cộng sản, thanh niên anh dũng tiến lên!”. Bác Hồ cũng luôn luôn theo dõi sự phát triển của phong trào “Ba sẵn sàng”. Người kêu gọi thanh niên: “Các cháu thanh niên gái cũng như trai hãy thực hiện tốt “Ba sẵn sàng”, xung phong dâng tất cả tinh thần và lực lượng của tuổi trẻ cho sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước, cho Tổ quốc và chủ nghĩa xã hội”².

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.336.

2. Trích lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh nhân ngày 20/7/1965.

“Ba sẵn sàng” thực sự trở thành phong trào cách mạng sâu rộng trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước, là chiến trường lập công của tuổi trẻ, là trường học cách mạng để đào tạo, rèn luyện một thế hệ thanh niên mới. Thực hiện “Ba sẵn sàng” là yêu cầu, là nguyện vọng thiết tha, là tình cảm thiêng liêng của tuổi trẻ miền Bắc nước ta, của tuổi trẻ các dân tộc tỉnh Cao Bằng.

Thực hiện theo lời dạy của Bác Hồ kính yêu, các cấp bộ đoàn trên địa bàn tỉnh động viên cán bộ, đoàn viên, thanh niên đẩy mạnh phong trào thi đua Ba sẵn sàng do Trung ương Đoàn phát động. Chỉ trong thời gian ngắn, đã có hơn 4 vạn đoàn viên, thanh niên Cao Bằng tình nguyện đăng ký tham gia “Ba sẵn sàng”, hăng hái tiến lên hàng đầu, không quản ngại hy sinh, gian khổ, khắc phục mọi khó khăn, sẵn sàng đáp ứng mọi yêu cầu của Đảng và Nhân dân giao phó.

Sứ mệnh lịch sử của tuổi trẻ Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước là cầm súng chiến đấu tiêu diệt kẻ thù xâm lược và bọn tay sai bán nước hại dân. Gia nhập lực lượng vũ trang trở thành nguyện vọng tha thiết của tuổi trẻ Cao Bằng. Học tập và thi đua với thanh niên Hòa Xá (Hà Tây) do Trung ương Đoàn phát động, tuổi trẻ Cao Bằng đã nô nức tham gia phong trào tòng quân giết giặc. Hầu hết các cơ sở đoàn trong toàn tỉnh đều đăng ký phấn đấu thi đua với Hòa Xá, thực hiện khẩu hiệu “Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người”. Hàng trăm thanh niên thuộc tất cả các dân tộc trong tỉnh đã chích máu viết đơn tình nguyện để được lên đường tham gia chiến đấu chống Mỹ, cứu nước. Có thanh niên đã viết đơn tới 8 lần mới được chấp thuận, có người nằm trong diện được miễn hoãn cũng làm đơn tình nguyện, xung phong nhập ngũ; thậm chí có bạn trẻ chưa được gọi cũng đến đơn vị giao quân xin đi cho kỳ được, đơn vị không nhận quyết không về, buộc đơn vị nhận quân phải chấp thuận... Nhiều tấm gương tiêu biểu cho tinh thần hăng hái, quyết tâm lên đường chiến đấu bảo vệ Tổ quốc. Ở Thái Học, trong một đợt đã có 5 thanh niên Dao đỏ, ở Bắc Hạc có 4 thanh niên người Mông xung phong nhập ngũ. Anh Hoàng Văn Xiên, có anh ruột đang chiến đấu ở chiến trường miền Nam, đã bàn bạc, sắp xếp công việc gia đình và xung phong nhập ngũ. Một số dân tộc thiểu số như Mông, Dao đỏ, Sán Chỉ và nhất là Nùng An cũng xung phong lên đường đi chiến đấu. Phong trào “Ba sẵn sàng” như một

luồng gió mới, thôi thúc tuổi trẻ các dân tộc toàn tỉnh, trong đó có tuổi trẻ các dân tộc thiểu số ở vùng cao, vùng sâu, vùng xa hăng hái tình nguyện lên đường chống Mỹ, cứu nước. Hưởng ứng lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh “Tất cả cho tiền tuyến, tất cả để chiến thắng giặc Mỹ xâm lược”, phát huy truyền thống của quê hương cách mạng, nhằm đáp ứng yêu cầu chi viện cho chiến trường miền Nam ngày càng khẩn trương, cấp bách, hàng nghìn thanh niên các dân tộc Cao Bằng đã hăng hái đăng ký khám tuyển nghĩa vụ quân sự, nô nức lên đường làm nhiệm vụ chống Mỹ, cứu nước. Trong 2 năm (1965 - 1966), Cao Bằng hoàn thành và hoàn thành vượt mức chỉ tiêu, kế hoạch tuyển quân cả về số lượng, chất lượng và thời gian giao quân. Riêng ở huyện Nguyên Bình huy động được 560 người xung phong đi khám tuyển, vượt chỉ tiêu 12%. Có gia đình cả 3 anh em cùng đi khám tuyển; có người bị đau chân cũng cười ngửa để đi. Vũ Nông là xã vùng cao thuộc huyện Nguyên Bình toàn người dân tộc Dao đỏ, mức giao đi khám tuyển là 70 người, đã có 120 người đi khám tuyển. Huyện Hà Quảng mức giao là 1.000 người đã có 1.280 người đi khám tuyển. Dân tộc Nùng An ở Quảng Uyên chưa bao giờ có người tham gia nghĩa vụ quân sự, nhưng trong giai đoạn này đã có 90% số thanh niên trong độ tuổi xung phong đi khám tuyển. Cũng trong đợt tuyển quân này, toàn tỉnh có 1.211 thanh niên nhập ngũ, trong đó có 394 đoàn viên, chiếm 32,5%, bảo đảm chỉ tiêu về số lượng, chất lượng và thời gian giao quân. Tính từ năm 1965 - 1968, bình quân mỗi năm Cao Bằng đã có hơn 6.000 thanh niên nhập ngũ, phục vụ cho cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của dân tộc. Cuối năm 1965, tỉnh đã tổ chức 2 tiểu đoàn Phai Khắt, Nà Ngần bổ sung cho bộ đội chủ lực vào miền Nam chiến đấu. Các phong trào “Ba sẵn sàng”, “Ba đảm đang”, “Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người”..., được phát động sâu rộng trong Nhân dân. Năm 1967, tỉnh tiếp tục động viên, thành lập 6 tiểu đoàn bộ binh, được phiên chế đội ngũ chính tề, được huấn luyện thành thạo về kỹ thuật, chiến thuật tác chiến để khi có lệnh lên đường, đến nơi có thể chiến đấu được ngay.

Mặc dù trong điều kiện còn nhiều khó khăn và thử thách ác liệt, song với tình cảm ruột thịt Bắc - Nam một nhà, Nhân dân các dân tộc Cao Bằng vẫn một lòng, một dạ hướng về miền Nam thành đồng Tổ quốc. Đảng bộ và Nhân dân Cao Bằng đã làm hết sức mình, đẩy mạnh phong trào “Mỗi

người làm việc bằng hai”, ra sức cải tiến kỹ thuật, tăng năng suất lao động, làm ra nhiều của cải để góp phần vào sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Trong những năm chiến đấu chống chiến tranh phá hoại bằng không quân lần thứ nhất của đế quốc Mỹ, cán bộ, đoàn viên, thanh niên Cao Bằng đã nêu cao chủ nghĩa anh hùng cách mạng, chiến đấu và phục vụ chiến đấu rất kiên cường, dũng cảm.

Nhìn chung, những năm 1966 - 1968, phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” phát triển mạnh, rầm rộ chưa từng có, có nhiều hình thức sáng tạo, phong phú hơn, thể hiện rõ nhất là trong sản xuất và sẵn sàng chiến đấu. Thanh niên Cao Bằng luôn đi đầu trong các phong trào làm phân bón, làm thủy lợi, phong trào 3 sào, 5 việc... Qua các phong trào đã có 5.489 thanh niên tiêu biểu được kết nạp vào Đoàn Thanh niên, nâng tổng số đoàn viên lên 14.753 người, chiếm 37% tổng số thanh niên toàn tỉnh. Lực lượng thanh niên đã đứng ra đảm nhiệm việc trông coi, sửa chữa, bảo quản nhiều công trình thủy lợi, thủy điện quan trọng. Tiêu biểu như thanh niên huyện Hòa An (công trình thủy điện Na Lữ), thanh niên huyện Thạch An (công trình thủy điện Thâm Lặc), thanh niên huyện Nguyên Bình (công trình thủy điện Tam Kim)... Phong trào nhận làm việc khó của thanh niên xóm Nà Đuốc (xã Đức Long, huyện Hòa An, nay là xã Nam Tuấn) nhận với hợp tác xã 1.900 bó mạ ruộng xấu mới cấy để chăm sóc và đã đạt kết quả tốt. Lực lượng đoàn viên, thanh niên không chỉ tích cực trong lao động sản xuất mà còn hăng hái trong học tập và chiến đấu. Đặc biệt, đã xây dựng được 258 đội thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước với 17.000 đoàn viên, thanh niên tham gia.

Năm 1972, một số lượng lớn thanh niên của tỉnh tiếp tục nhập ngũ. 4 đợt tuyển quân thường xuyên và một lần đợt xuất, đều hoàn thành xuất sắc, 3 đợt tuyển quân đi B đạt 104% kế hoạch, 1 đợt tuyển vào Công an nhân dân vũ trang đạt 100% kế hoạch. Việc tuyển quân nữ của các huyện cũng đạt 100% chỉ tiêu. Phong trào tòng quân đã trở thành ngày hội của Nhân dân, được toàn dân hăng hái ủng hộ, thanh niên được nhập ngũ là vinh dự của bản thân và gia đình. Toàn tỉnh đã có hơn 500 gia đình có từ 3 - 6 con đi bộ đội.

Trong năm 1973, cả 2 đợt tuyển quân đều đạt kết quả cao, đợt 1 được 511 tân binh, đạt 105% kế hoạch; đợt 2 đạt 100,7% kế hoạch. Năm 1974, Cao Bằng tuyển quân 2 đợt với tổng số 1.295 người, trong đó có 50 nữ. Đến năm 1975, để kịp thời bổ sung lực lượng cho chiến trường, chỉ tính riêng đợt 1, tỉnh đã tuyển được 2.658 quân, đạt 100% chỉ tiêu và giao quân đúng thời gian quy định, tăng hơn 2 lần so với toàn bộ số quân tuyển năm 1974. Đây là đợt có số lượng thanh niên nhập ngũ lớn nhất trong những năm chống Mỹ, cứu nước.

Chỉ trong thời gian rất ngắn, tỉnh vừa hoàn thành việc tuyển quân đạt chỉ tiêu cấp trên giao, vừa khẩn trương tổ chức biên chế đơn vị, vừa tổ chức huấn luyện, kịp thời bổ sung cho các đơn vị bộ đội chủ lực góp phần tạo thế và lực giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Để động viên tinh thần hăng hái của tuổi trẻ lên đường làm nhiệm vụ, các cơ sở đoàn đã tổ chức lễ giao quân trang trọng, trao quà lưu niệm và tiễn đưa đoàn viên, thanh niên lên đường làm nghĩa vụ. Lời thề quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc của người ra đi và lời hứa hẹn làm tốt công việc gia đình ở hậu phương của người ở lại được ghi nhận như những lời giao ước thi đua giữa hậu phương và tiền tuyến.

Hòa chung với khí thế sôi cách mạng của cả nước, hơn 3 vạn nam nữ thanh niên Cao Bằng đã có mặt ở tất cả các chiến trường miền Nam thuộc tất cả mọi lĩnh vực theo yêu cầu của Đảng, sát cánh cùng tuổi trẻ và Nhân dân các tỉnh miền Nam chiến đấu kiên cường, tiêu diệt bọn xâm lược Mỹ và bè lũ tay sai bán nước, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc, đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội. Tiêu biểu cho tuổi trẻ Cao Bằng trên chiến trường miền Nam là 9 anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân và hàng trăm dũng sĩ diệt Mỹ, diệt ngụy, tất cả đều còn rất trẻ, họ ra đi theo tiếng gọi “Ba sẵn sàng” của Đoàn. Đồng chí Phan Thanh Quyết, người dân tộc Tày, quê ở xã Hồng Định, huyện Quảng Hòa, nhập ngũ lúc 20 tuổi, được bổ sung vào bộ đội đặc công, làm nhiệm vụ trinh sát cùng đơn vị chiến đấu trên chiến trường Trị - Thiên ác liệt. Là một trung đội trưởng gan dạ và sáng tạo, đồng chí đã chỉ huy đơn vị vào tận sào huyệt của địch, trinh sát tỉ mỉ, chính xác lực lượng và bố phòng của địch ở căn cứ Đồng Tâm, ở điểm cao 28 (Bắc Mỹ Khánh), ở khu kho Tân Điền và nhiều căn cứ khác

của địch, tạo điều kiện cho đơn vị hoàn thành nhiệm vụ một cách xuất sắc. Trong trận đánh căn cứ Đồng Tâm, trong 6 đêm, đồng chí đã vào đồn địch 7 lần, có lần bị thương, đồng chí vẫn tiếp tục làm nhiệm vụ. Khi ra trận, đồng chí đã dẫn đơn vị vượt qua 6 lớp hàng rào dây kẽm gai và nhiều vọng gác của địch, phá huỷ 11 kho xăng, kho đạn, riêng đồng chí đã phá được 6 kho. Trong trận đánh khu kho Tân Điền, ngoài việc trinh sát, hướng dẫn đơn vị đánh vào căn cứ địch, riêng đồng chí đã phá huỷ 3 kho đạn, chứa gần một vạn quả đạn pháo... Đồng chí được tuyên dương Anh hùng Lực lượng vũ trang lúc mới 23 tuổi.

Đồng chí Bé Văn Cẩm (dân tộc Nùng, ở Pác Bó, xã Trường Hà), nhập ngũ lúc 19 tuổi. Đồng chí đã tích cực tập luyện và trở thành chiến sĩ bắn súng trung liên giỏi của trung đoàn. Khi hành quân đến vị trí tập kết thì bị ốm nặng, liệt cả hai chân. Nhưng với quyết tâm và ý chí cách mạng tiến công, đồng chí Bé Văn Cẩm đã kiên trì tập luyện, chống gậy tập đi và đã chiến thắng bệnh tật, trở lại đơn vị tiếp tục chiến đấu. Từ tháng 7/1967 đến ngày 07/01/1968, đồng chí tham gia 6 trận đánh, trận nào cũng lập công xuất sắc. Trong trận đêm 10/7/1967, sau khi hoàn thành nhiệm vụ diệt lô cốt số 6, đồng chí tiếp tục diệt các hỏa điểm khác của địch, tạo thời cơ cho đơn vị xung phong. Sau đó bắn sập ổ đề kháng của địch, rồi dùng quả lựu đạn cuối cùng diệt lô cốt số 5 để đơn vị diệt gọn căn cứ địch và hoàn thành nhiệm vụ. Sau trận đánh, đồng chí công một thương binh, tham gia cáng hai thương binh và mang 3 súng cá nhân ra tuyến sau. Ngày 06/8/1967, trong trận cầu Lê, đồng chí chỉ huy một tổ hỏa lực, phối hợp chiến đấu cùng trung đoàn bạn đánh căn cứ địch, diệt 400 tên. Thấy địch chống trả quyết liệt làm cho tổ bộc phá chưa phá được hàng rào, đồng chí đã dũng cảm bò lên hàng rào, bất ngờ nổ súng chính xác, diệt hỏa điểm đầu cầu, tạo khí thế cổ vũ đồng đội tiến lên phá rào để bộ đội đánh sâu vào giữa căn cứ. Khi đơn vị đang tiến qua bãi đất trống thì một đại liên địch bắn sát mặt đất, gây thương vong cho đồng đội, không sợ nguy hiểm, không quản ngại hy sinh, lợi dụng địa hình, đồng chí áp sát mục tiêu, chỉ với một quả lựu đạn đồng chí đã tiêu diệt hỏa điểm địch. Không những thế, Bé Văn Cẩm còn là lá cờ đầu của sư đoàn trong phong trào diệt xe tăng địch. Tháng 11/1967, trong trận Lộc Ninh, lần đầu tiên gặp xe tăng địch, đồng chí đã diệt một xe M41, tiếp đó trong trận phục kích, đồng chí diệt một xe tăng

nửa trên đường Bà Tum - Bồ Túc. Tháng 12/1967, đồng chí luôn sâu vào trong sân bay Bà Tum, sát bãi đỗ xe, diệt một lúc 5 xe tăng địch. Tháng 01/1968, trong trận đánh quân đổ bộ đường không của Mỹ tại Trảng Rôm (Tây Ninh), đồng chí đã nêu cao tinh thần dũng cảm, ngoan cường, xuất kích đánh gần, diệt nhiều sinh lực địch và hy sinh anh dũng lúc mới 23 tuổi. Đồng chí Bế Văn Cẩm được Chính phủ cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam tuyên dương Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân giải phóng vào ngày 20/12/1969.

Được tuyên dương Anh hùng Lực lượng vũ trang trong thời kỳ chống Mỹ, cứu nước còn có các đồng chí Hoàng Văn Nghiên, dân tộc Nùng, quê ở xã Ngũ Lão (nay là xã Nguyễn Huệ) là Trung đội trưởng bộ đội công binh thuộc đoàn 559, được tuyên dương anh hùng lúc 28 tuổi; đồng chí Nông Văn Việt, dân tộc Tày quê ở xã Phong Châu (nay là xã Đàm Thủy), là Trung đội trưởng làm nhiệm vụ phá bom nổ chậm, trên chiến trường nước bạn Lào, được tuyên dương anh hùng lực lượng vũ trang lúc 29 tuổi; đồng chí Hoàng Văn Cón, dân tộc Nùng, quê ở xã Thượng Thôn (nay là xã Lũng Nặm), là Tiểu đội trưởng bộ đội thông tin, được tuyên dương anh hùng lực lượng vũ trang lúc 26 tuổi; đồng chí Trịnh Trọng Thập, dân tộc Nùng, quê ở xã Cai Bộ (nay là xã Độc Lập), là Trung đội trưởng ô tô vận tải được tuyên dương anh hùng lực lượng vũ trang lúc 27 tuổi; đồng chí Triệu Xuân Tàng, dân tộc Nùng, quê xã Quốc Dân (nay là xã Quảng Uyên), là Tiểu đội trưởng giúp nước bạn Lào làm nhiệm vụ ở vùng địch hậu. Khi địch cho một lực lượng lớn, có máy bay, pháo binh yểm trợ từ nhiều phía nổ súng vây ép; đồng chí đã bình tĩnh chỉ huy tiểu đội diệt 60 tên, riêng đồng chí diệt 20 tên, đồng chí được tuyên dương anh hùng lúc 20 tuổi; đồng chí Bế Văn Thành, dân tộc Tày, quê xã Hồng Quang (nay là xã Bế Văn Đàn) và đồng chí Hoàng Văn Thượng, dân tộc Tày, quê xã Lãng Hiếu (nay là xã Trùng Khánh) cả hai đều lập công xuất sắc trong thời kỳ chống Mỹ, cứu nước và được tuyên dương anh hùng cuối năm 1978.

Sát cánh với tiền tuyến lớn miền Nam, ở hậu phương lớn miền Bắc, đoàn viên, thanh niên các dân tộc Cao Bằng đã không quản ngại khó khăn, gian khổ, vươn lên phấn đấu hoàn thành mọi nhiệm vụ, vừa đẩy mạnh sản xuất, công tác và học tập để đảm bảo đời sống Nhân dân và cung cấp mọi

nhu cầu cho công cuộc chống Mỹ, cứu nước, vừa sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu tốt để bảo vệ quê hương xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Với gần 80% trong lực lượng dân quân tự vệ, đoàn viên và thanh niên Cao Bằng trong khí thế “Ba sẵn sàng” đã hăng hái rèn luyện thân thể theo tiêu chuẩn 5 môn: chạy, bơi, bắn, võ dân tộc cùng với hành quân đường dài, mang vác nặng để có đủ sức khỏe tham gia sản xuất, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu tốt, khi cần thiết thì tổng quân giết giặc và gia nhập lực lượng thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước (tập trung). Học tập và làm theo thanh niên Hòa Xá (Hà Tây), các tổ chức đoàn ở cơ sở đã thành lập đội dự nhiệm, thường gọi là “Bộ đội làng”, bao gồm những đoàn viên, thanh niên có đủ sức khỏe, bảo đảm tiêu chuẩn gia nhập Quân đội nhân dân Việt Nam, được phiên chế đội ngũ thành những đơn vị chiến đấu, được huấn luyện đầy đủ các khoa mục cơ bản, luyện tập, sử dụng thành thạo các loại vũ khí, khí tài và các phương tiện chiến đấu khác, tổ chức rèn luyện sức khỏe, nâng cao trình độ kỹ thuật, chiến thuật... để khi có đợt tuyển quân, những người trúng tuyển đã được chuẩn bị sẵn sàng về mọi mặt và có thể lên đường chiến đấu được ngay, giảm được một thời gian đáng kể việc tập luyện trước khi bước vào cuộc chiến đấu. Các đội viên trong đội dự nhiệm được chi đoàn tặng một “Chiếc gậy Trường Sơn”, một dụng cụ mà các chiến sĩ của ta thường dùng để trèo đèo, lội suối, vượt Trường Sơn vào Nam chiến đấu. Với khẩu hiệu “Vai trăm cân, chân vạn dặm”, khi còn ở hậu phương trong đội dự nhiệm, “Chiếc gậy Trường Sơn” là phương tiện để các đội viên rèn luyện đôi chân, chuẩn bị cho hành quân đường dài. “Chiếc gậy Trường Sơn” là một biểu tượng đẹp mang ý nghĩa sâu sắc về ý chí và quyết tâm của tuổi trẻ miền Bắc đối với sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc, là tình cảm của những người ở lại sản xuất và chiến đấu ở miền Bắc và những người chiến đấu ở miền Nam.

Năm 1967, đế quốc Mỹ tăng cường bắn phá miền Bắc với mưu đồ ngăn chặn miền Bắc vận chuyển tiếp tế cho miền Nam. Quán triệt tinh thần Nghị quyết số 163-NQ/CB của Tỉnh ủy, Tỉnh đội Cao Bằng đã lập kế hoạch rà soát, bố trí lại lực lượng đội hình trong phạm vi toàn tỉnh cho phù hợp với tình hình thời chiến. Trong khí thế sục sôi của cuộc kháng chiến, năm 1968, cả tỉnh có 42.780 người tham gia dân quân tự vệ, bảo vệ những nơi trọng yếu. Với tinh thần “Ba sẵn sàng”, tuổi trẻ các dân tộc Cao Bằng

đã hăng hái tham gia luyện tập quân sự với những bộ môn thiết yếu phục vụ cho cuộc chiến đấu tại địa phương như: bắn máy bay tầm thấp bằng súng bộ binh, bắt biệt kích và phi công nhảy dù, cứu thương, cứu sập, rà phá bom nổ chậm, khắc phục hậu quả sau các trận đánh phá của địch...

Chị em các dân tộc trên khắp mọi vùng của tỉnh, kể cả chị em các dân tộc thiểu số ít người như: Mông, Dao, Lô Lô..., tích cực động viên chồng, con đi bộ đội. Bên cạnh đó, lực lượng vũ trang địa phương, nhất là lực lượng dân quân tự vệ được củng cố và phát triển mạnh. Năm 1973 đã củng cố được 156/178 cơ sở dân quân xã, 110/125 cơ sở tự vệ các cơ quan, xí nghiệp với tổng số 26.428 dân quân tự vệ, bằng 10,7% dân số toàn tỉnh. Năm 1974, huấn luyện dân quân tự vệ đạt 95%, đến năm 1975, tổng số dân quân tự vệ toàn tỉnh lên tới 30.011 người và thường xuyên được huấn luyện. Tháng 12/1974, khẩu cối 82 ly dân quân xã Nà Sác (Hà Quảng) gồm 5 nữ pháo thủ dân tộc Nùng, đại diện cho tỉnh tham dự Hội thao pháo binh khối tự vệ Quân khu, kết quả Đội đã được xếp loại giỏi.

Cao Bằng là tỉnh bị máy bay địch thường xuyên bay trinh sát, thăm dò lực lượng phòng không và các mục tiêu quan trọng của ta như mỏ thiếc Tĩnh Túc, Hòa An, Thạch An, Nguyên Bình, thị xã Cao Bằng và nhiều nơi khác. Thời kỳ này, mỏ thiếc Tĩnh Túc, Hòa An, Nguyên Bình, Thạch An là trọng điểm bắn phá của địch. Tại các địa bàn sơ tán của các cơ quan, đơn vị và Nhân dân, các khu vực tập trung dân cư... đoàn viên, thanh niên đã đi đầu trong việc đào hầm trú ẩn, xây dựng trận địa bắn máy bay địch. Tính chung toàn tỉnh đã đào được 159.000m hào giao thông, 47.700 đài quan sát, hầm trú ẩn và trận địa bắn máy bay địch. Năm 1966, để rút kinh nghiệm đánh trả máy bay Mỹ, tỉnh Cao Bằng đã điều một phân đội dân quân gồm 59 đoàn viên, thanh niên sang tỉnh Lạng Sơn để phối hợp với tỉnh bạn bắn máy bay tầm thấp. Mang theo truyền thống cách mạng của quê hương, với quyết tâm và khí thế “Ba sẵn sàng”, 59 người con quê hương Cao Bằng trên đất Lạng đã hiệp đồng chiến đấu và lập được chiến công xuất sắc, bắn cháy một máy bay Mỹ bằng súng bộ binh K54 và Brunô.

Năm 1967, đế quốc Mỹ vẫn cho máy bay trinh sát các vị trí quan trọng ở Cao Bằng như mỏ thiếc Tĩnh Túc, thị xã Cao Bằng, nhà máy điện Tà Sa và các cầu cống trên các quốc lộ. Ngày 03/10/1967, máy bay Mỹ đánh phá

cầu Sông Hiến. Ngày 08/10/1967, chúng đánh cầu Sông Bằng. Đại đội 106 phòng không 37 ly, bảo vệ cầu đã kịp thời nổ súng, đánh trả quyết liệt. Tuy không bắn rơi máy bay Mỹ, nhưng đây là một đòn cảnh cáo đối với quân xâm lược và cũng từ đây đã rút ra được bài học quý báu, nêu cao tinh thần cảnh giác, phát hiện sớm kẻ địch để chiến đấu đạt hiệu quả cao hơn nếu chúng trở lại đánh phá Cao Bằng.

Để đảm bảo giao thông thông suốt trong mọi tình huống, tỉnh đã tổ chức 45 đội công binh dân quân với 376 người, bao gồm những đoàn viên, thanh niên đã được huấn luyện, có tinh thần dũng cảm và quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ. Cùng với công nhân cầu đường, Cao Bằng đã thành lập Đội Thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước (tập trung) gồm 446 đội viên, trong đó có 206 nữ do Trung ương quản lý, nhưng công tác trên địa bàn Cao Bằng.

Ngoài số hầm hào giao thông đã làm từ trước, lực lượng dân quân đã sửa chữa lại và làm thêm 2.000 hầm hố, hơn 5.000m hào giao thông. Tại các huyện, thành lập tiểu đội, trung đội cơ động chiến đấu, được huấn luyện chiến thuật bắn máy bay tầm thấp và chống biệt kích, thám báo... Lực lượng hậu bị cũng được tăng cường, đặc biệt chú trọng xây dựng đội ngũ cơ sở cả về số lượng và chất lượng, thay thế cán bộ yếu kém, nên 100% cán bộ chủ chốt là đảng viên. Tỷ lệ đảng viên trong lực lượng dân quân tự vệ ngày càng tăng, lực lượng tự vệ ở các xí nghiệp được huấn luyện kịp thời, sẵn sàng đối phó với mọi tình huống xảy ra. Góp phần vào những kết quả xuất sắc đó, phải kể đến lực lượng nòng cốt là tuổi trẻ trong các lực lượng vũ trang.

Ngoài ra, do yêu cầu giao thông vận tải thời chiến, tỉnh còn tổ chức một lực lượng thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước của địa phương gồm trên 500 đội viên. Đó là lực lượng chủ yếu đảm bảo giao thông thông suốt. Do được chuẩn bị đầy đủ và sẵn sàng về mọi mặt, nên ngay sau khi Mỹ ném bom hai cầu Sông Bằng và Sông Hiến, các lực lượng ứng cứu đã có mặt để khắc phục hậu quả nhanh chóng. Chỉ trong một thời gian ngắn, lực lượng đảm bảo giao thông gồm công nhân ngành giao thông vận tải, thanh niên xung phong công binh của Tỉnh đội và công binh dân quân đã hoàn thành nhiều công trình quan trọng: Làm 4km đường ô tô, hoàn chỉnh

toàn bộ hệ thống đường ngầm cho các cầu lớn như Sông Bằng, Sông Hiến, Tài Hồ Sìn, hoàn thành bến phà dự phòng Phục Hòa dài 15m, rộng 6m, phục hồi đoạn đường Phục Hòa - Cách Linh cho xe tải qua lại, mở rộng đường Phục Hòa - Đông Khê dài 24km, tu sửa các trục đường từ cửa khẩu về thị xã Cao Bằng, Nguyên Bình đi Nà Phặc... Lực lượng công binh còn đóng thêm 3 phà mới có trọng tải 12 tấn. Ngoài ra, chuẩn bị vật tư dự phòng như đá, sỏi, cát, sắt, xi măng... khi cần có thể sử dụng được ngay. Cao Bằng còn có nhiệm vụ bảo đảm giao thông trên các tuyến đường từ cửa khẩu về xuôi để tiếp nhận hàng viện trợ, phục vụ cho các chiến trường. Vì thế, lực lượng đảm bảo giao thông luôn luôn có mặt trên đường để làm nhiệm vụ tu sửa, giải quyết các công việc đột xuất và bảo vệ cho các đoàn xe qua lại an toàn. Đây cũng là tinh nghĩa và trách nhiệm của hậu phương đối với tiền tuyến.

Với khí thế “Ba sẵn sàng”, đoàn viên và thanh niên ngành giao thông vận tải đã quyết tâm đảm bảo giao thông thông suốt trong mọi tình huống để phục vụ chiến đấu, sản xuất và đời sống Nhân dân. Từ những đoàn viên, thanh niên lái xe đến các đồng chí làm nhiệm vụ tu sửa và bảo dưỡng đường bộ, công nhân cầu phà, vật tư... đều quyết tâm vượt mọi khó khăn, gian khổ để hoàn thành và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao. Với khẩu hiệu “Sống bám cầu bám đường, chết kiên cường dũng cảm”, đoàn viên, thanh niên làm nhiệm vụ bảo đảm giao thông đã không quản ngại ngày đêm, mưa nắng, không sợ gian khổ, hy sinh, luôn có mặt trên các tuyến đường, sẵn sàng đáp ứng mọi yêu cầu của Đảng. Phong trào “Quý xe như con, quý xăng như máu”, giữ gìn xe sạch, xe tốt, chạy tăng chuyến, làm thêm giờ... được đoàn viên, thanh niên lái xe và sửa chữa xe hưởng ứng nhiệt liệt. Vì thế, ngoài việc vận chuyển hàng hóa, nguyên vật liệu phục vụ cho các yêu cầu của tỉnh, đoàn viên, thanh niên công nhân lái xe còn góp phần vận chuyển hàng hóa viện trợ từ cửa khẩu về xuôi cho Trung ương. Đường sá ở Cao Bằng tuy không bị máy bay Mỹ đánh phá nhiều, nhưng lại nhiều đèo dốc rất hiểm trở, bị xuống cấp nghiêm trọng. Do đó, việc duy trì, bảo dưỡng gặp nhiều khó khăn, vất vả, đoàn viên, thanh niên phải làm việc liên tục mới đảm bảo cho xe đi lại an toàn, không hề xảy ra ách tắc. Trong thành tích đó có sự đóng góp của lực lượng thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước (tập trung) và các đội thanh niên

xung phong chống Mỹ, cứu nước cơ sở ở các đơn vị của ngành giao thông vận tải và một số đơn vị ở cơ quan, xí nghiệp và cả nông thôn.

Việc tổ chức đội thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước cơ sở bao gồm những nam nữ đoàn viên, thanh niên đang làm nhiệm vụ ở các đơn vị sản xuất, công tác nhằm đáp ứng yêu cầu và nguyện vọng của tuổi trẻ được cống hiến sức lực và trí tuệ của mình cho công cuộc chống Mỹ, cứu nước của toàn dân. Vì thế, chỉ trong thời gian ngắn đã có hơn 4 vạn đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh tham gia với trên 1.000 đội. Tất cả các chi đoàn trong tỉnh từ cơ quan, xí nghiệp, trường học và nông thôn đều tổ chức được đội thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước cơ sở. Do phương thức hoạt động linh hoạt, sát với yêu cầu và nguyện vọng của tuổi trẻ, nên đã thu hút được hầu hết đoàn viên, thanh niên tham gia, bao gồm hầu hết các đối tượng thanh niên, bất kể là thanh niên dân tộc thiểu số ở vùng cao, vùng xa, nữ thanh niên có con nhỏ, thanh niên yếu sức khỏe không có điều kiện đi bộ đội hay thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước tập trung, thanh niên công nhân, học sinh... Hoạt động của thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước ở cơ sở cũng rất đa dạng, phong phú, tùy theo nhiệm vụ cụ thể, tùy theo điều kiện ở từng cơ sở mà có phương thức, phương pháp hoạt động thích hợp. Đội thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước cơ sở là một tổ chức hành động, hoàn toàn dựa trên tinh thần tự nguyện, tự giác của mỗi đoàn viên, thanh niên, không có một điều kiện, tiêu chuẩn nào ràng buộc, miễn là có tinh thần yêu nước, muốn cống hiến sức lực và trí tuệ cho sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của toàn dân. Đội được tổ chức dựa trên cơ sở lấy chi đoàn thanh niên làm nòng cốt. Đội vạch ra chương trình, kế hoạch, ngoài việc phát huy vai trò xung kích của mình làm tốt nhiệm vụ thường xuyên, đội tự nguyện đảm nhận một nhiệm vụ, một công việc nào đó có tính chất đột xuất hoặc khó khăn, mới mẻ, giúp cơ quan, đơn vị hoặc các hoạt động xã hội ở địa phương... Tùy theo điều kiện cụ thể, mỗi đội viên tự giác đảm nhận một nhiệm vụ, một công việc cụ thể, ở đơn vị hay ở địa bàn đang sinh sống. Đây là một phương thức tập hợp, đoàn kết thanh niên, thu hút đông đảo các tầng lớp, các đối tượng thanh niên tham gia hoạt động, thông qua đó giúp cho tuổi trẻ phấn đấu, rèn luyện và trưởng thành nhanh chóng. Trong những năm chống Mỹ, cứu nước, tác dụng và vai trò của thanh niên xung phong cơ sở rất rõ rệt.

Họ tham gia vào tất cả mọi lĩnh vực hoạt động ở hậu phương với tinh thần xung phong. Mỗi đội có thể đảm nhận xây dựng một đoạn đường giao thông nông thôn, một hàng cây, một đôi cây, một con mương, cái cầu, một cánh đồng tăng sản, một cánh đồng 5 tấn thặng Mỹ, đảm nhận xây dựng chuồng trại chăn nuôi tập thể, công trình thanh niên, xe máy, sản phẩm thanh niên... Công việc của mỗi đội viên cũng rất đa dạng như chăm sóc một hàng cây, bảo dưỡng một đoạn đường trước nhà mình, chăm sóc một gia đình thương binh, liệt sĩ, gia đình bộ đội, thanh niên xung phong neo đơn, nhận chăm sóc ruộng xa, ruộng xấu, đảm nhận “Ba sào 5 việc” do Đoàn phát động, xung phong vào tổ chức cứu thương, cứu sập, cứu hỏa, tổ công binh dân quân, tổ trực chiến...

Dựa vào lực lượng thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước cơ sở, Tỉnh Đoàn Cao Bằng và các cấp bộ đoàn đã huy động trên 1 vạn đội viên, đóng vai trò là lực lượng xung kích xây dựng đường giao thông nông thôn. Các huyện đoàn Hòa An, Hà Quảng và Quảng Hòa đã tập trung huy động thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước cơ sở tham gia tích cực làm đường giao thông nông thôn, chủ yếu là đường liên xã, liên thôn. Năm 1968, Huyện Đoàn Hà Quảng đã huy động 4.000 đội viên, với hơn 8.000 ngày công cùng với Nhân dân làm được 164km đường liên xã. Hầu hết các xã trong huyện, ô tô có thể đến tận trung tâm xã. Thanh niên còn đóng được 846 xe cải tiến và hàng nghìn xe thô sơ, vận chuyển phân bón, thóc gạo nông sản, hàng hóa... nhằm giải phóng đôi vai. Thanh niên huyện Quảng Hòa đã đảm nhận nhiều đoạn đường, cầu cống, góp phần cùng với Nhân dân hoàn chỉnh hệ thống giao thông nông thôn. Đường đi được mở rộng, đẹp đẽ, khang trang, Nhân dân đi lại thuận tiện, vừa tiết kiệm thời gian, tiết kiệm công sức và đảm bảo an toàn, đã được Đảng và Chính phủ tặng thưởng 1 Huân chương Lao động hạng Nhì và 1 Huân chương Lao động hạng Ba.

Từ ngày 31/01 - 09/02/1969, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ VII được tổ chức. Đại hội đặc biệt biểu dương tinh thần quyết tâm vượt mọi khó khăn để sản xuất, chiến đấu, phục vụ chiến đấu của cán bộ, đảng viên và đồng bào các dân tộc Cao Bằng. Đại hội đã thảo luận và đề ra phương hướng, nhiệm vụ 2 năm (1969 - 1970) là: “Quán triệt sâu sắc đường lối chính trị và quyết tâm chiến lược của Đảng, nắm vững đặc điểm vị trí tình hình tăng cường mạnh mẽ tính chiến đấu cách mạng, ra

sức phát huy cao độ mọi khả năng tiềm tàng của mình để xây dựng kinh tế địa phương, nâng cao đời sống Nhân dân các dân tộc, làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng đối với đồng bào miền Nam, đồng bào Gia Lai ruột thịt và chuẩn bị điều kiện xây dựng với quy mô lớn khi chiến tranh kết thúc”¹.

Trong khí thế tung bừng, phấn khởi trước thắng lợi của cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ nhất của đế quốc Mỹ, thành công của Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ VII như tiếp thêm sức mạnh cho Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc Cao Bằng ra sức thi đua hoàn thành nhiệm vụ khôi phục kinh tế, phát triển văn hóa - xã hội.

Thực hiện chủ trương của Trung ương, các ban, ngành của tỉnh đã điều động một số cán bộ tham gia xây dựng vùng giải phóng miền Nam (bao gồm cán bộ, công nhân viên có kinh nghiệm chuyên môn và cán bộ chủ chốt). Năm 1973, Cao Bằng đã thành lập được đoàn cán bộ, công nhân lái xe gồm có 445 người để chi viện cho chiến trường miền Nam. Ngày 27/4/1973, đoàn lên đường nhận xe ở Lục Nam - Hà Bắc, sau đó tập kết ở Trường B - Ngọc Hồi (Hà Nội) nhận hàng vận chuyển vào chiến trường B1 (từ Quân khu V trở ra). Từ hàng trăm lá đơn của cán bộ, chiến sĩ tình nguyện bổ sung vào lực lượng an ninh miền Nam, Ty Công an tỉnh đã điều động trên 200 cán bộ, chiến sĩ gồm cả lực lượng Công an nhân dân và Công an nhân dân vũ trang (nay là Bộ đội Biên phòng) vào Nam chiến đấu, công tác. Trong quá trình chiến đấu và công tác, cán bộ, chiến sĩ Công an Cao Bằng đã vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, ghi thêm những trang sử vẻ vang của lực lượng Công an nhân dân nói chung và Công an Cao Bằng nói riêng.

Ngày 30/4/1975, cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân năm 1975 của quân và dân ta mà đỉnh cao là chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử toàn thắng. Tiểu đoàn 18 với thành phần gồm cán bộ, chiến sĩ nhiều đơn vị Công an nhân dân vũ trang, trong đó có một bộ phận Công an nhân dân vũ trang Cao Bằng được giao nhiệm vụ bảo vệ Dinh Độc Lập, Ủy ban Quân quản thành phố Sài Gòn và Chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam.

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.370.

Trong những năm chống Mỹ, cứu nước, phong trào “Ba sẵn sàng” không những thúc đẩy phong trào tòng quân chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ Tổ quốc của tuổi trẻ mà còn góp phần to lớn vào việc đẩy mạnh sản xuất, công tác, học tập và xây dựng cuộc sống mới. Phong trào “Ba sẵn sàng” tuy ra đời trong những năm có chiến tranh, gặp rất nhiều khó khăn, thiếu thốn, các cơ quan xí nghiệp, trường học, bệnh viện, khu dân cư tập trung... phải sơ tán về nông thôn, vùng sâu, vùng xa... nhưng phong trào phát triển rất mạnh mẽ, sôi nổi trên tất cả các lĩnh vực, chiến đấu, sản xuất, công tác, học tập... và thu hút hầu hết các tầng lớp, các đối tượng thanh niên tham gia.

Thi đua cùng với quân và dân miền Nam, quân và dân Cao Bằng hăng hái trong lao động sản xuất và sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ vững chắc biên cương Tổ quốc và làm tròn nghĩa vụ của hậu phương đối với tiền tuyến lớn miền Nam. Các phong trào: “Ba sẵn sàng”, “Ba đảm đang”, “Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người”..., tiếp tục được phát động sâu rộng và duy trì trong Nhân dân. Mặc dù trong điều kiện còn nhiều khó khăn và thử thách ác liệt, song với tình cảm ruột thịt Bắc - Nam một nhà, Nhân dân các dân tộc Cao Bằng vẫn một lòng, một dạ hướng về miền Nam thành đồng Tổ quốc. Đảng bộ và Nhân dân Cao Bằng đã làm hết sức mình, đẩy mạnh phong trào “Mỗi người làm việc bằng hai”, ra sức cải tiến kỹ thuật, tăng năng suất lao động, làm ra nhiều của cải góp phần vào sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Trong khói lửa của cuộc chiến tranh ác liệt, tuổi trẻ Cao Bằng không chỉ đi đầu trong chiến đấu mà còn là lực lượng xung kích trong kinh tế - xã hội.

Với hơn 80% đoàn viên, thanh niên sống ở nông thôn và làm nông nghiệp, đây là lĩnh vực hoạt động chủ yếu của Đoàn. Trong sản xuất nông nghiệp, mỗi xã viên thực sự là một chiến sĩ tay cày, tay súng. Lao động đồng ruộng thường phải làm ban đêm, những hạt lúa vàng giành được bằng mồ hôi xương máu trên những cánh đồng “Năm tấn thắng Mỹ”, ngoài việc để nuôi quân dân trong tỉnh, còn dành hàng nghìn tấn gửi tới miền Nam ruột thịt.

Để phát huy mạnh mẽ khả năng của lực lượng to lớn đó, ngoài việc thu hút đông đảo nam nữ thanh niên tham gia hoạt động với Đoàn, Đoàn

còn phải có nhiều hình thức, phương thức phong phú, thích hợp, hấp dẫn. Từ phong trào “Cắm thẻ nhận ruộng”, nhận ruộng xa, ruộng xấu và nhân kỷ niệm 35 năm Ngày thành lập Đảng (03/02/1965) và 35 năm Ngày thành lập Đoàn (26/3/1966), Tỉnh Đoàn Cao Bằng phát động phong trào “Ba sào 5 việc”. Cả hai phong trào này có điểm chung là đoàn viên, thanh niên nhận lấy những thửa ruộng xa, ruộng xấu chăm sóc từ cánh đồng và cả toàn bộ diện tích ruộng của hợp tác xã. Tiến lên một bước mới là phong trào làm ruộng thí nghiệm, rồi ruộng tăng sản, cùng với phong trào tiến quân vào khoa học kỹ thuật. Khi phong trào “Ba sẵn sàng” được phát động thì phong trào xây dựng “Cánh đồng 5 tấn thắng Mỹ” đã được phát động rộng rãi. Đây là một bước phát triển mới của phong trào thanh niên trên mặt trận nông nghiệp về cả tính chất và quy mô. Nếu trước đây Đoàn chỉ mới đảm nhận làm một công việc hoặc một số công việc, một khâu, một thửa ruộng thì đến “Cánh đồng 5 tấn thắng Mỹ”, Đoàn đã đảm nhận một quá trình sản xuất, áp dụng tất cả những biện pháp kỹ thuật liên hoàn, thâm canh trên cả một cánh đồng, từ khâu cải tạo ruộng đất (san lấp gò, hồ, xây dựng mương máng tưới tiêu nước...) làm đất, sử dụng giống lúa mới và cấy theo lối mới, bón phân, tưới tiêu nước theo phương pháp khoa học, phòng trừ sâu bệnh, chăm sóc và thu hoạch. Tất cả phải làm theo tiêu chuẩn và quy trình kỹ thuật, cuối cùng là phải tính toán và hạch toán hiệu quả kinh tế, rút ra được bài học kinh nghiệm, kiến nghị biện pháp, giúp hợp tác xã đưa vào sản xuất trên ruộng đại trà. Sau một số vụ sản xuất, cánh đồng đã được cải tạo, ổn định, thanh niên lại tiếp tục xây dựng những cánh đồng khác thành “Cánh đồng 5 tấn thắng Mỹ”. Nếu những phong trào trước chỉ nhằm vào các hoạt động kinh tế thì phong trào xây dựng “Cánh đồng 5 tấn thắng Mỹ” đã gắn với nhiệm vụ chính trị của thanh niên “Chắc tay cày, hay tay súng”, đánh Mỹ và thắng Mỹ, tạo thành một động lực mạnh mẽ, cổ vũ thắng Mỹ ngay trên đồng ruộng của mình. Mỗi chi đoàn đảm nhận xây dựng một cánh đồng, mỗi đoàn viên và đội viên thanh niên xung phong cơ sở đảm nhận một hoặc hai thửa, tùy theo điều kiện và khả năng của từng người. Ai đảm bảo được chỉ tiêu thì được chi đoàn bình chọn là “Dũng sĩ 5 tấn thắng Mỹ”. Nếu vượt chỉ tiêu kế hoạch thì thanh niên được hợp tác xã thưởng hoặc được hưởng một phần sản lượng dư ra. Riêng ở vùng cao, các chi đoàn xây dựng “Nương ngô thắng Mỹ” cũng được đông đảo nam

nữ thanh niên các dân tộc hưởng ứng sôi nổi và đạt kết quả rất tốt, đại bộ phận đạt năng suất từ 20 đến 30 tạ/ha.

Trên mặt trận thủy lợi, Đoàn Thanh niên luôn là lực lượng xung kích. Đây là phong trào đã có từ những năm khôi phục và phát triển kinh tế, nhưng bước vào thời kỳ chống Mỹ, cứu nước phong trào này mới có sự phát triển đáng kể. Đi đôi với việc huy động thanh niên chống hạn, chống úng cho lúa và cây trồng theo từng thời vụ, các cơ sở đoàn nông thôn tập trung lực lượng vào việc xây dựng, cải tạo đồng ruộng như san lấp mặt bằng, xây dựng mương máng để có thể dẫn nước đến từng thửa ruộng, nhưng cái quan trọng là phải có nguồn nước. Một mặt ở những nơi có điều kiện, chi đoàn hoặc xã đoàn huy động thanh niên ngăn suối, đắp đập dẫn nước vào đồng. Các công trình lớn hơn, do tỉnh và huyện đầu tư. Ngoài các đội thủy lợi chuyên trách, các cơ sở đoàn huy động lực lượng thanh niên cùng tham gia, các huyện đoàn, xã đoàn phối hợp với cơ quan quân sự tổ chức cho thanh niên và dân quân hành quân lên các công trường, vừa lao động, vừa học tập chính trị, vừa huấn luyện quân sự. Năm 1967, thanh niên 7 huyện đã đóng góp 209.272 ngày công, cùng với Nhân dân xây dựng được 34 công trình thủy lợi vừa và nhỏ. Năm 1968, hạn hán kéo dài và gay gắt, Tỉnh Đoàn, các huyện đoàn và các tổ chức đoàn cơ sở đã huy động một lực lượng đông đảo đoàn viên, đội viên thanh niên xung phong cơ sở ở nông thôn, cơ quan, trường học, xí nghiệp, tập trung cho chống hạn cứu lúa, cứu màu và giải quyết nước sinh hoạt cho Nhân dân; góp phần sửa chữa và làm mới được 3.163 mương phai, 8 hồ chứa nước, xây dựng công trình thủy điện Pác Bó, hồ Bản Nưa, vừa đảm bảo tưới nước cho lúa, vừa cung cấp nước sạch cho Nhân dân, xây dựng được 10 trạm bơm và hệ thống mương máng dẫn nước vào ruộng. Các cơ sở đoàn còn cử hơn 8.000 đoàn viên, thanh niên tham gia trong 144 tổ thủy nông, trong đó có 574 cán bộ, đoàn viên, thanh niên đã được bồi dưỡng về tưới tiêu nước theo phương pháp khoa học, phục vụ cho thâm canh lúa và 48 đội thủy lợi chuyên trách của hợp tác xã.

Để thâm canh cây trồng, cùng với nước phải có phân bón, đó là hai biện pháp hàng đầu. Thực hiện khẩu hiệu “không cấy chay, không trồng chay”, Đoàn Thanh niên Cao Bằng đã phát động phong trào thi đua nhặt, làm phân xanh, phân chuồng, thu nhặt phân vãi, làm hố xí hai ngăn, chuồng

lợn hai bậc...; đồng thời vừa kết hợp bón vôi để khử chua ở những ruộng có độ chua lớn. Phong trào làm phân bón của Đoàn phát triển liên tục trong nhiều năm qua. Đoàn Thanh niên Cao Bằng đã có phong trào “Sạch làng tốt ruộng”, phong trào làm phân xanh, làm bèo hoa dâu... Năm 1965, thanh niên toàn tỉnh đã làm được hơn 6.732 tấn phân các loại, 435 hồ xí 2 ngăn, sản xuất được 730 tấn vôi, 8 tháng đầu năm 1967 làm được 6.166 chuồng lợn hai bậc, 5.836 hồ xí hai ngăn, 1.995 nhà chế biến phân... Trong 10 năm (1965 - 1975), toàn tỉnh Cao Bằng đã xây dựng được hơn 6.000 nhà xí, hơn 200 hồ ủ phân và 15.000 chuồng lợn cải tiến được xây dựng. Các lò vôi lần lượt ra đời, chỉ tính hai huyện Quảng Hòa và Hòa An đã có 223 lò vôi, hằng năm sản xuất được 186 tấn vôi bột bón ruộng. Nhà máy phân lân Lam Sơn đi vào sản xuất, hằng năm cung cấp gần 300 tấn cho cả tỉnh. Số phân bình quân đủ bón 7,2 tấn cho 1ha, nạn cây chay giảm bớt. Nổi bật là các huyện Trùng Khánh, Quảng Hòa, Hạ Lang. Thanh niên 8 huyện (trừ Trà Lĩnh và Thông Nông) đã làm, chế biến và chuyển ra đồng bón cho lúa và ngô được hơn 6.537 tấn phân các loại. Riêng thanh niên Quảng Hòa đã làm được hơn 3.776 tấn bón bình quân cho 1ha lúa chiêm từ 8 - 9 tấn, lúa xuân từ 7 - 8 tấn, cho ngô từ 6 - 7 tấn. Chi đoàn hợp tác xã Nam Phong (xã Hưng Đạo, Hòa An, nay là phường Thục Phán) là chi đoàn dẫn đầu về làm bèo hoa dâu. Chi đoàn đã giữ được giống bèo, nhân ra toàn bộ diện tích của hợp tác xã và cung cấp giống cho toàn huyện.

Cùng với trồng trọt, ngành chăn nuôi cũng được chú ý phát triển để tập trung sức kéo, nguồn phân bón phục vụ trồng trọt và tăng nguồn thực phẩm cho Nhân dân. Trong chăn nuôi tập thể, Đoàn đã cử những đoàn viên, thanh niên có khả năng và nhiệt tình vào các trại chăn nuôi tập thể. Tuy vậy, chăn nuôi tập thể ở Cao Bằng vẫn chưa mấy phát triển. Đến hết năm 1968, toàn tỉnh có 79 cơ sở chăn nuôi bò, tăng 39 cơ sở so với hai năm 1966 - 1967; 21 cơ sở chăn nuôi dê, tăng 7 cơ sở so với hai năm 1966 - 1967; 114 cơ sở chăn nuôi lợn, tăng 89 cơ sở so với 2 năm (1966 - 1967); cùng với đó là một số trại thả các giống và trại nuôi ong. Giá trị tổng sản lượng chăn nuôi có khá hơn, đảm bảo nhu cầu cải thiện đời sống Nhân dân và phục vụ chiến đấu. Đi đôi với việc tổ chức đoàn viên, thanh niên phát huy vai trò xung kích trong chăn nuôi tập thể, các cấp bộ đoàn một mặt động viên đoàn viên, thanh niên tích cực chăn nuôi trong gia đình; mặt khác

tổ chức cuộc vận động các gia đình đoàn viên, thanh niên thực hiện tốt 3 chuồng (chuồng lợn, chuồng trâu bò, chuồng xí). Do đó, chăn nuôi ở gia đình chiếm vị trí rất quan trọng. Các cơ sở đoàn đã tổ chức và phát động đoàn viên, thanh niên tích cực tham gia xây dựng chuồng trại chăn nuôi của cả tập thể và gia đình, trồng các loại cây làm thức ăn cho gia súc như chuối, đu đủ, dong riềng, khoai lang, ngô, sắn... Tuy nhiên, vai trò của tổ chức Đoàn và đoàn viên, thanh niên trong chăn nuôi vẫn chưa thật sự phát huy mạnh mẽ.

Được sự hướng dẫn của cấp trên, học tập kinh nghiệm của các đơn vị bạn, Tỉnh Đoàn đã phối hợp với ngành nông nghiệp tổ chức tập huấn, hướng dẫn cho thanh niên đưa các giống mới có năng suất cao vào sản xuất như giống lúa Nông nghiệp 8, giống lúa mì Ấn Độ, giống ngô Hungary... Đưa được giống mới vào đồng ruộng, năng suất cây trồng của Cao Bằng đã có sự tăng trưởng đáng kể. Trong tình hình có chiến tranh phá hoại, Cao Bằng còn gặp rất nhiều khó khăn, nhưng nhiều “Cánh đồng 5 tấn thắng Mỹ” và một số hợp tác xã đã đạt năng suất 5 tấn/ha, mở ra một triển vọng tốt đẹp cho năng suất lúa của tỉnh, trong đó 5 huyện vượt năng suất lúa và 5 huyện vượt năng suất ngô. Nếu năm 1966, tổng sản lượng lương thực toàn tỉnh là 80.618 tấn thì năm 1967 là 90.110 tấn, năm 1968 do hạn hán gay gắt cũng được 76.408 tấn, năm 1972 đạt 92.220 tấn, năm 1973 đạt 130.000 tấn và năm 1975 là 135.350 tấn. Như vậy, tuy trong hoàn cảnh chiến tranh, lực lượng thanh niên huy động phục vụ chiến đấu, nhiều năm hạn hán kéo dài, khó khăn về mọi mặt, nhưng dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự nỗ lực vượt bậc của giai cấp nông dân tập thể và vai trò xung kích cách mạng với khí thế “Ba sẵn sàng” của tuổi trẻ các dân tộc, sản lượng lương thực từ năm 1966 đến năm 1975 đã tăng gần 70%. Năng suất và sản lượng các loại cây trồng và vật nuôi cũng đều tăng. Do đó, trong suốt những năm chống Mỹ, cứu nước, đời sống của Nhân dân các dân tộc Cao Bằng vẫn từng bước được cải thiện.

Điều đó thể hiện tính ưu việt của phương thức làm ăn tập thể trong những năm chống Mỹ, cứu nước. Do hoàn cảnh chiến tranh, lực lượng lao động ưu tú nhất ở nông thôn được huy động cho chiến đấu và phục vụ chiến đấu, số lao động còn lại để sản xuất nông nghiệp đại bộ phận là nữ và những người già yếu. Trong tình hình đó, hợp tác xã vừa phải làm nhiệm

vụ tổ chức và đẩy mạnh sản xuất, vừa phải chăm lo đời sống cho xã viên và Nhân dân. Vì vậy, các cấp uỷ đảng và cơ quan nhà nước rất quan tâm đến việc xây dựng và củng cố hợp tác xã vững mạnh. Năm 1966, toàn tỉnh đã xây dựng được 1.391 hợp tác xã với 43.796 hộ chiếm 94,3% số hộ, năm 1967 toàn tỉnh có 1.147 hợp tác xã (trong đó có 206 hợp tác xã bậc thấp và 941 hợp tác xã bậc cao); năm 1968 có 1.073 hợp tác xã (trong đó có 871 hợp tác xã bậc cao) với 46.575 hộ chiếm 93,4%, trong đó có 8 hợp tác xã toàn xã. Có nhiều hợp tác xã sản xuất và quản lý giỏi như hợp tác xã Bằng Hà (xã Đức Long), hợp tác xã Phượng Tiên (xã Dân Chủ, huyện Hòa An, nay là xã Nam Tuấn)...

Năm 1972, cả tỉnh có 953 hợp tác xã với 46.140 hộ, chiếm 80% toàn tỉnh. Tuy nhiên, do nảy sinh một số khó khăn trong công tác quản lý hợp tác xã, nhiều nơi có xu hướng muốn tách nhỏ các hợp tác xã, số hộ xin ra hợp tác xã lên tới 17%.

Là tổ chức chính trị - xã hội, là lực lượng xung kích cách mạng, ngoài việc tổ chức, động viên tuổi trẻ đi đầu thực hiện các chính sách của Đảng và Nhà nước, Đoàn Thanh niên còn có nhiệm vụ góp phần tích cực xây dựng hợp tác xã vững mạnh, không chỉ trong sản xuất mà cả trong quản lý. Là những người có trình độ văn hóa, tuy còn thiếu nhiều kinh nghiệm, nhưng không bảo thủ, dễ tiếp thu cái mới, tiếp thu khoa học kỹ thuật; đồng thời được các cấp uỷ đảng khuyến khích, các cơ sở đoàn đã đảm nhận một số khâu, một số công việc mới mẻ và cử những đoàn viên, thanh niên có nhiệt tình và năng lực thực hiện có kết quả và lôi cuốn xã viên cùng làm.

Cán bộ, đoàn viên và thanh niên đã có sự trưởng thành nhanh chóng, nhiều người đã được bổ sung vào các bộ máy quản lý của hợp tác xã từ tổ phó, đội phó các đội chuyên đến phó chủ nhiệm, chủ nhiệm hợp tác xã. Năm 1965 và 3 tháng đầu năm 1966, toàn tỉnh đã có 3.024 cán bộ, đoàn viên, thanh niên tham gia quản lý hợp tác xã, bình quân mỗi hợp tác xã có từ 40 đến 60% cán bộ quản lý là đoàn viên, thanh niên, hầu hết các chức danh như: kế toán, thư ký, các đội chuyên... đều do thanh niên đảm nhận, trong đó nhiều đồng chí được tin nhiệm bầu làm chủ nhiệm, phó chủ nhiệm. Nhiều chủ nhiệm hợp tác xã trẻ tuổi đã phát huy được khả năng của mình, được đoàn viên, thanh niên hỗ trợ, đã từng bước đưa hợp tác xã đi

vào làm ăn có hiệu quả. Đồng chí Hoàng Thị Ninh, 18 tuổi, là Phó Bí thư Chi đoàn được xã viên tín nhiệm cử làm Chủ nhiệm hợp tác xã Đổng Bó, xã Cần Yên, là một hợp tác xã vùng cao, trình độ của xã viên rất thấp, sản xuất và đời sống gặp rất nhiều khó khăn. Với nhiệt tình của tuổi trẻ, với những kiến thức học được ở nhà trường, được phong trào “Ba sẵn sàng” cổ vũ, được cấp uỷ Đảng và đoàn cấp trên quan tâm, đồng chí Hoàng Thị Ninh đã tổ chức và động viên đoàn viên, thanh niên đi đầu trong mọi hoạt động của hợp tác xã, đưa hợp tác xã đi vào ổn định, sản xuất đạt kết quả tốt và làm tốt mọi nghĩa vụ đối với Nhà nước, đời sống của Nhân dân khá lên. Đồng chí Hoàng Thị Ninh đã được Trung ương Đoàn tặng Bằng khen và được bầu là Chiến sĩ thi đua toàn tỉnh.

Nhìn chung phong trào thanh niên trên mặt trận sản xuất nông nghiệp tương đối đồng đều, rộng khắp; có nội dung toàn diện cả về trồng trọt, chăn nuôi, cả về năng suất cây trồng và vật nuôi, cả về năng suất lao động... bám sát được chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, kế hoạch, chỉ tiêu của hợp tác xã, xây dựng hợp tác xã ngày càng vững mạnh với rất nhiều hình thức, phương thức phong phú, hấp dẫn, thích hợp với từng đối tượng thanh niên...

Trên mặt trận sản xuất công nghiệp, dịch vụ, hành chính sự nghiệp, phong trào thanh niên công nhân trong những năm chống Mỹ, cứu nước đã có bước phát triển đáng kể, đã thu hút hầu như toàn bộ thanh niên công nhân, viên chức ở các xí nghiệp, cơ quan... tham gia hoạt động với Đoàn. Tuy nhiên, là một tỉnh miền núi, biên giới, xa các trung tâm chính trị, kinh tế, do đó kinh tế chưa phát triển, công nghiệp và tiểu thủ công nghiệp cũng như các ngành dịch vụ còn nhỏ. Năm 1962, ngoài mỏ thiếc Tĩnh Túc do Trung ương quản lý, mới có 3 cơ sở quốc doanh và đến năm 1963 tỉnh đã lắp đặt một máy phát điện có công suất 100KW phục vụ nhu cầu thiết yếu của thị xã Cao Bằng, xây dựng một xí nghiệp ép dầu thảo mộc công suất 500 tấn/năm, xây dựng các cơ sở chế biến gỗ, hai lò ngói máy công suất 25.000 viên/năm phục vụ nhu cầu xây dựng của địa phương. Đến năm 1968, toàn tỉnh đã có 13 xí nghiệp công nghiệp địa phương và 10 xưởng cơ khí nông cụ của hai huyện Quảng Hòa và Hà Quảng. Đến năm 1972, tỉnh có tất cả 15 xí nghiệp quốc doanh, các năm sau cũng chưa có gì thay đổi đáng kể. Các ngành thương nghiệp, giao thông vận tải, giáo dục, y tế,

văn hóa, xã hội... cũng có tình hình tương tự. Trong bối cảnh đó, lực lượng thanh niên ở các lĩnh vực này không đông nên nhiều đơn vị, cơ quan hoạt động rời rạc, chưa kích thích được nhiệt tình hăng hái của tuổi trẻ. Khi phong trào “Ba sẵn sàng” được phát động với nhiều hình thức, phương thức hoạt động phong phú đã thu hút được mọi tầng lớp thanh niên tham gia, đã mở ra một bước phát triển mới không chỉ cho các hoạt động Đoàn mà đã có sự đóng góp tích cực vào phong trào thi đua chung của xí nghiệp, cơ quan. Từ các phong trào “Mỗi người làm việc bằng hai, vì đồng bào miền Nam ruột thịt”, cuộc vận động “Ba xây, ba chống”... khi Đoàn phát động phong trào “Ba sẵn sàng”, thanh niên công nhân, viên chức đã có sự hòa nhập nhanh chóng. Trong hoàn cảnh cả nước có chiến tranh, lực lượng thanh niên được huy động cho chiến đấu và phục vụ chiến đấu, giai cấp công nhân cũng phải vừa sản xuất, vừa chiến đấu, các cơ quan xí nghiệp, công, nông, lâm trường gặp rất nhiều khó khăn. Để khắc phục tình trạng thiếu nhân lực, ngoài việc phải đảm bảo hoàn thành chỉ tiêu được giao, đoàn viên, thanh niên đã xung phong đứng thêm máy, làm thêm ca, thêm giờ, thêm việc, đảm nhận phần việc của những người đi chiến đấu và phục vụ chiến đấu trong đơn vị. Ngoài ra, Đoàn Thanh niên mỏ thiếc Cao Bằng đã thành lập 31 tổ, đội xung kích để nhằm ứng phó với các nhiệm vụ đột xuất của từng đơn vị và của mỏ. Khi tầng bị mưa ngập, đội xung kích của Liên chi đoàn Khai thác đã huy động hơn 50 đội viên ra ứng cứu, anh em phải ngâm mình dưới nước lạnh hơn 8 giờ liền, chuyển goòng dưới nước lên tầng cao để tiếp tục hoạt động, phục vụ sản xuất. Cũng ở đây do bị mưa nhiều, kế hoạch của đơn vị có nguy cơ bị tụt, đội xung kích đã tổ chức cho anh chị em đi vét quặng, có 773 lượt người tham gia, thu được 2,997 tấn quặng, đóng góp cho đơn vị. Trong điều kiện mưa nhiều, đường sá lầy lội, đội thanh niên xung kích Liên chi đoàn Khai thác đảm nhận mở thêm đường mới, làm thêm một đường goòng, lấy tên là đường goòng Nguyễn Văn Trỗi đã khắc phục được khó khăn, đưa năng suất vận chuyển từ 500 xe/ca lên 1.120 xe/ca, góp phần cho đơn vị hoàn thành kế hoạch.

Cũng với tinh thần đó, các tổ chức đoàn và đoàn viên, thanh niên trong các ngành xây dựng, giao thông vận tải, thương nghiệp, y tế, giáo dục cũng có các hoạt động tương tự. Ngay giữa đêm mưa to khiến cột điện cao thế bị đổ, đội xung kích của công ty xây dựng đã có mặt, cố gắng làm

việc hết mình để khắc phục sự cố. Lần khác, anh chị em còn lặn xuống đập nước, làm việc suốt 8 giờ để vét bùn, đưa nhà máy thủy điện trở lại hoạt động bình thường. Thanh niên ngành giao thông có phong trào “Giờ công chống Mỹ”, “Ngày thứ 7 đẩy mạnh sản xuất”, đoàn viên, thanh niên làm nhiệm vụ bảo dưỡng đường bộ đã không quản ngại ngày đêm, mưa rét, với quyết tâm chưa xong việc chưa về, đã hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ, bảo đảm giao thông thông suốt. Đoàn viên, thanh niên ở đội công trình, 6 tháng đầu năm 1966, đã phát huy trên 50 sáng kiến có giá trị, làm thêm 4.000 giờ công, đóng thêm được 50 xe cải tiến để phục vụ sản xuất; đoàn viên, thanh niên hạt 3, hạt 4, hạt 6 đã đăng ký làm thêm 3.118 giờ, 1.200 ngày công và 118 ngày công không nghỉ phép để đảm bảo hoàn thành kế hoạch. Năm 1966, đã có 27 đoàn viên, thanh niên đạt danh hiệu chiến sĩ thi đua (trong tổng số 30 chiến sĩ thi đua của toàn ngành xây dựng của tỉnh).

Để đưa phong trào “Ba sẵn sàng” tiến lên một bước mới, không chỉ phát triển về bề rộng mà còn phải phát triển về chiều sâu. Nhiều phương thức hoạt động mới của Đoàn đã đáp ứng yêu cầu đó như: xe, máy, sản phẩm thanh niên, công trình thanh niên, phân xưởng thanh niên quản lý, cửa hàng và quầy hàng thanh niên, ngày, tuần thanh niên làm chủ... Tất cả các phương thức này đều được thực hiện theo nguyên tắc Đoàn đứng ra đảm nhận và chịu trách nhiệm toàn bộ hoặc một phần công việc, dưới sự hướng dẫn và đầu tư của cơ quan chuyên môn. Để làm tốt, cán bộ, đoàn viên và thanh niên phải được bồi dưỡng và nắm vững về quy trình sản xuất, tiêu chuẩn kỹ thuật, các chỉ tiêu định mức... để có sự phân công trách nhiệm cho từng người và sự liên kết trách nhiệm trong cả dây chuyền và cuối cùng phải tính toán được hiệu quả kinh tế. Đây là phương thức hoạt động rất phổ biến ở các xí nghiệp, cơ quan, công, nông, lâm trường... ở Cao Bằng. Đoàn Thanh niên mỏ thiếc Tĩnh Túc, xí nghiệp cơ khí Lam Sơn, mỏ măng gan, đội công trình, xưởng công trình, ngành giao thông vận tải... đều đảm nhận Công trình thanh niên; xe, máy thanh niên và sản phẩm thanh niên. Các hạt bảo dưỡng duy tu đường bộ có công trình “Đoạn đường thanh niên làm chủ”, công trường thanh niên, trong ngành thương nghiệp đảm nhận xây dựng “Quầy hàng thanh niên”, “Cửa hàng thanh niên”. Chi đoàn Công ty ăn uống đã đề xuất mở cửa hàng ăn uống ở cây số 5 (thuộc địa phận phường Đề Thám, nay là phường Thục Phán) và được

lãnh đạo chấp thuận giao cho chi đoàn đảm nhận là “Cửa hàng thanh niên”, công trình “Mỏ muối thanh niên” do Đoàn Ty thương nghiệp đảm nhận đã vượt 40% so với trước. Trong ngành lâm nghiệp có “Đồi cây thanh niên”, “Vườn ươm thanh niên”. Do tác động to lớn của “Công trình thanh niên”, phương thức này không chỉ áp dụng trong thanh niên công nhân và các đơn vị của Nhà nước trong phạm vi một xí nghiệp, cơ quan mà đã được áp dụng trong những công trình lớn của tỉnh, huyện, một số đoàn xã và chi đoàn hợp tác xã sản xuất nông nghiệp cũng đảm nhận các “công trình thanh niên” như công trình nhà máy thủy điện Suối Cùn, nhà máy thủy điện Bản Hoàng, hồ bản Nưa, hồ Nà Bura, hồ Nà Tấu, công trình cầu treo 181 qua sông Máng, công trình cầu máy Vô Mây (Bản Ngần), công trình cầu sông Hiến, nhà máy nước 8/2... Tất cả các “công trình thanh niên” loại này đều do Nhà nước đầu tư, cơ quan chuyên môn thiết kế và hướng dẫn kỹ thuật, Đoàn đảm nhận tổ chức lực lượng thi công theo hợp đồng trách nhiệm giữa Đoàn và cơ quan nhà nước, trừ công trình loại nhỏ ở xã, hợp tác xã, do Đoàn huy động theo tinh thần lao động xã hội chủ nghĩa.

Từ năm 1967, trong phong trào thanh niên công nhân xuất hiện phương thức “Ôn lý thuyết, luyện tay nghề, thi thợ giỏi”, gọi tắt là “Luyện tay nghề thi thợ giỏi”. Xuất phát từ một nền công nghiệp mới được hình thành, đại bộ phận là công nhân trẻ, mới từ nông thôn đi vào các cơ quan, xí nghiệp, chưa được đào tạo cơ bản, tuyệt đại bộ phận chỉ có tay nghề bậc thấp, phần đông là bậc I, bậc II và tập sự. Trong khi đó, yêu cầu của sản xuất công nghiệp lại rất lớn, vừa phải phục vụ nông nghiệp, vừa phải đáp ứng đời sống Nhân dân và một phần phục vụ cho nhiệm vụ chiến đấu. Đoàn đã phân công những người có tay nghề khá, kèm cặp những người có tay nghề yếu kém hơn, nhờ các bác công nhân bậc cao giúp đỡ đoàn viên, thanh niên nâng cao trình độ nghề nghiệp, hướng dẫn, uốn nắn thao tác vận hành để đạt được tiêu chuẩn kỹ thuật, đảm bảo chất lượng sản phẩm và cuối cùng là thi chọn thợ giỏi, lựa chọn những người đạt được kết quả tốt nhất và phong danh hiệu “Thợ giỏi”. Ngoài phần thưởng và giấy chứng nhận, những người “thợ giỏi” còn được Đoàn đề nghị cơ quan chuyên môn xem xét nâng bậc thợ cho những người đạt “thợ giỏi” xuất sắc. Đoàn Thanh niên mỏ thiếc, Đoàn ngành xây dựng, nhà máy cơ khí Lam Sơn, Đoàn ngành giao thông vận tải, mỏ Măng gan... là những nơi đã có phong

trào “Luyện tay nghề thi thợ giỏi”. Do tính chất và tác dụng của nó, phong trào đã duy trì và phát triển trong nhiều năm.

Trên mặt trận văn hóa, giáo dục, y tế, phong trào thanh niên trong các ngành giáo dục, y tế, lưu thông phân phối, hành chính sự nghiệp cũng có bước phát triển. Đội thanh niên xung kích sẵn sàng phục vụ người bệnh, sẵn sàng phục vụ chiến đấu ở bệnh viện tỉnh, các bệnh viện huyện và các cơ quan y tế, xung phong xuống các hợp tác xã nông nghiệp, đến với đồng bào vùng cao, vùng sâu, vùng xa cùng với Đoàn Thanh niên vận động bà con thực hiện phong trào “sạch làng tốt ruộng”, vận động Nhân dân ăn chín uống sôi, xây dựng nhà vệ sinh hai ngăn, phòng chống bệnh sốt rét. Đội thanh niên tuyên truyền xung kích của Ty Văn hóa đã đi về nông thôn vận động quần chúng xây dựng nếp sống văn minh. Đoàn văn công trẻ gồm trên 20 đoàn viên, thanh niên đã đi vào chiến trường phục vụ bộ đội và Nhân dân miền Nam suốt một năm trời và hoàn thành nhiệm vụ một cách xuất sắc, được Trung ương Đoàn tặng cờ Nguyễn Văn Trỗi. Đoàn còn tổ chức phong trào “Tiếng hát át tiếng bom”, vận động thanh niên tham gia phong trào văn hóa quần chúng và đã đẩy lên trong tuổi trẻ các dân tộc một phong trào ca hát tập thể trên quy mô toàn tỉnh. Hầu như xã nào, cơ quan, xí nghiệp nào cũng có đội văn nghệ, tổ văn nghệ xung kích... Chính những hoạt động này đã tạo ra trong thanh niên một không khí vui tươi, lành mạnh, đầy tinh thần lạc quan cách mạng, đoàn viên, thanh niên trong các trường học có phong trào dạy tốt, học tốt, với những tiết học chống Mỹ, tiết giảng chống Mỹ, học đi đôi với hành, học tập phải liên hệ với lao động sản xuất... Vì thế, ngoài nhiệm vụ giảng dạy và học tập ở trường, mỗi đoàn viên, thanh niên giáo viên và học sinh phải tham gia lao động sản xuất, nhất là dịp nghỉ hè. Tỉnh Đoàn đã phối hợp với Ty Giáo dục phát động học tập gương sáng Hoàng Thị Ninh. Ninh là học sinh lớp 5 trường cấp II xã Cần Yên, đồng thời là Phó Bí thư Chi đoàn, Chủ nhiệm hợp tác xã, Trung đội trưởng dân quân, việc nào đồng chí cũng hoàn thành xuất sắc, được bầu làm Chiến sĩ thi đua của tỉnh.

Cùng với các hoạt động nói trên, Đoàn còn có nhiệm vụ là giáo dục thiếu niên nhi đồng và xây dựng Đội Thiếu niên Tiền phong và Đội Nhi đồng. Thực hiện cuộc vận động “Toàn Đoàn làm công tác thiếu nhi”, “Toàn Đoàn tham gia xây dựng Đội”, Đoàn đã cử những cán bộ, đoàn viên có

nhiệt tình và năng lực làm công tác phụ trách Đội. Đến năm 1966, tổ chức Đội đã có ở khắp nơi và đã hoàn thành việc đưa Đội vào hoạt động trong trường học. Được sự quan tâm của các cấp uỷ đảng và các cơ quan nhà nước, Ủy ban Thiếu niên nhi đồng được thành lập ở các cấp từ cơ sở đến tỉnh. Ở tỉnh, Ủy ban Thiếu niên nhi đồng do đồng chí Thường vụ Tỉnh uỷ làm Chủ tịch, đồng chí Thường vụ Tỉnh Đoàn làm Phó Chủ tịch Thường trực, vừa giải quyết công việc hằng ngày, vừa làm công tác thiếu niên, học sinh của Tỉnh Đoàn. Là một cơ quan của Nhà nước, Ủy ban Thiếu niên nhi đồng có trách nhiệm quy tụ các cơ quan của Đảng và Nhà nước có liên quan để xây dựng cơ sở vật chất, kinh phí và các chủ trương, chính sách nhằm huy động sức mạnh của toàn Đảng và toàn dân làm công tác giáo dục thiếu niên, nhi đồng. Từ đó, công tác giáo dục thiếu niên, nhi đồng nói chung, công tác xây dựng Đội nói riêng có rất nhiều thuận lợi.

Thực hiện lời dạy của Bác Hồ “Tuổi nhỏ làm việc nhỏ, tùy theo sức của mình”, bước vào thời kỳ chống Mỹ, cứu nước, Đội Thiếu niên Tiền phong đã có nhiều phong trào, nhiều phương thức, nhiều hình thức thích hợp với lứa tuổi của mình. Từ phong trào “Học tập và làm theo 5 điều Bác Hồ dạy” và sau đó là “Phong trào học tập và làm theo 5 điều Bác Hồ dạy làm nghìn việc tốt”, rồi phong trào “Làm kế hoạch nhỏ”, “Hai cây một con”, “Đổi cây đời đời nhớ ơn Bác Hồ”, “Hàng cây nhớ ơn Bác Hồ”, “Chăm sóc trâu bò béo khỏe”, phong trào “2 giỏi” (lao động giỏi, học tập giỏi)... đến các chủ đề sinh hoạt “Em yêu anh bộ đội”, “Em đi thăm miền Nam”, “Em đi thăm quê Bác”, “Đến với quê hương Kim Đồng”... Từ các hoạt động nói trên đã thu hút đông đảo các em tham gia hoạt động với Đội, góp phần phát triển đội viên, xây dựng Đội ngày càng vững mạnh. Hằng năm, toàn tỉnh có trên 15.000 đội viên đạt danh hiệu “Cháu ngoan Bác Hồ” và trên 1.500 đội viên thiếu niên lớn được kết nạp vào Đoàn.

Hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội là một môi trường rất thuận lợi để tuổi trẻ toàn tỉnh cống hiến sức lực và trí tuệ, phấn đấu, rèn luyện và trưởng thành. Trên cơ sở đó, tiếp tục củng cố và xây dựng tổ chức Đoàn ngày càng vững mạnh. Năm 1966, thông qua phấn đấu và rèn luyện trong phong trào “Ba sẵn sàng” đã có 2.761 thanh niên ưu tú được đứng trong hàng ngũ của Đoàn, đưa tổng số đoàn viên của tỉnh lên 14.753 người.

Trong số 173 xã đã có 120 xã có Ban Chấp hành Đoàn với 795 chi đoàn, số còn lại mỗi xã chỉ có một chi đoàn.

Tháng 10/1967, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Cao Bằng triệu tập Hội nghị đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ V. Hội nghị đã đóng góp nhiều ý kiến về công tác lãnh đạo Đoàn và phong trào thanh niên, kiến nghị nhiều vấn đề về chính sách đối với thanh niên và tổ chức Đoàn, nhất là vấn đề đào tạo và bồi dưỡng cán bộ đoàn, cán bộ phụ trách thiếu nhi, về tăng cường cơ sở vật chất cho Đoàn hoạt động. Hội nghị đề ra nhiều biện pháp cụ thể để tiếp tục đẩy mạnh phong trào “Ba sẵn sàng” trong tình hình mới, về công tác xây dựng Đoàn, nhất là việc xây dựng chi đoàn, phân đoàn và đoàn viên đạt yêu cầu “4 tốt”. Hội nghị đại biểu đã bầu bổ sung Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn, qua đó bổ sung Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, đồng chí Nguyễn Thị Tuất được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, các đồng chí Triệu Thúy Lạc, Nông Mã Mão - Phó Bí thư. Sau Hội nghị, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn đã tập trung chỉ đạo củng cố bộ máy các huyện đoàn và các tổ chức đoàn trực thuộc, củng cố tổ chức đoàn cơ sở, từ đó các tổ chức và bộ máy hoạt động của Đoàn đã được kiện toàn một bước. Trong năm 1968, toàn tỉnh đã phát triển được 2.987 đoàn viên mới, đưa tổng số đoàn viên toàn tỉnh lên 18.938 đồng chí, chiếm 28,1% trong tổng số thanh niên (trong đó ở nông thôn là 19%, công nhân trực tiếp sản xuất 74,6%, hành chính sự nghiệp 76%, trường học 62%). Số đoàn viên ưu tú được kết nạp vào Đảng là 753 đồng chí. Toàn tỉnh cũng đã có 125 xã có Ban Chấp hành Đoàn, số xã khác có Ban Chấp hành chi đoàn. Cũng trong năm 1968, có 148 chi đoàn được công nhận đạt yêu cầu là chi đoàn “4 tốt”, trong đó có 95 chi đoàn ở nông thôn, 37 chi đoàn trong các xí nghiệp, cơ quan và 16 chi đoàn trường học. Với kết quả đó, tổ chức và bộ máy của Đoàn đã được kiện toàn và củng cố một bước quan trọng, tạo đà phát triển cho những năm sau.

Giữa lúc tuổi trẻ cùng Nhân dân các dân tộc trong tỉnh đang hăng hái thi đua lao động sản xuất, chiến đấu và phục vụ chiến đấu thì được tin Bác Hồ vô vàn kính yêu từ trần vào lúc 9 giờ 47 phút ngày 02/9/1969. Đây là nỗi đau thương mất mát không thể nào bù đắp đối với toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta. Trước khi đi xa, Bác đã để lại cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng Việt Nam “muôn vàn tình thương yêu”. Người đánh giá “Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong,

không ngại khó khăn, có chí tiến thủ”. Người căn dặn trong Bản Di chúc: “Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”.

Thế theo nguyện vọng thiết tha của thế hệ trẻ và đề nghị của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ra Nghị quyết cho Đoàn Thanh niên, Đội Thiếu niên và Đội Nhi đồng được mang tên Bác.

- Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam được đổi tên là Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh.

- Đội Thiếu niên Tiền phong Việt Nam được đổi tên là Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh.

- Đội Nhi đồng Việt Nam được đổi tên là Đội Nhi đồng Hồ Chí Minh.

Đoàn Thanh niên Nhân dân cách mạng Việt Nam, tổ chức thiếu niên và nhi đồng miền Nam cũng được mang tên Bác. Đây là một vinh dự hết sức to lớn, đồng thời cũng là trách nhiệm vô cùng nặng nề trước Đảng, trước vận mệnh của đất nước.

Đề xứng đáng với vinh dự và trách nhiệm đó, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn đã nêu khẩu hiệu: Thế hệ trẻ Việt Nam nguyện sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương Bác Hồ vĩ đại. Đó là sự biểu hiện cụ thể lòng biết ơn của tuổi trẻ đối với Bác Hồ, quyết mãi mãi làm theo lời dạy của Người và đi theo con đường mà Người đã lựa chọn.

Đoàn đã mở đợt sinh hoạt chính trị rộng lớn về Bác Hồ trong đoàn viên, thanh niên, học tập và làm theo Di chúc thiêng liêng của Bác, học tập 5 điều Bác Hồ dạy thanh niên, thiếu niên và nhi đồng nhằm làm cho đoàn viên, thanh niên, thiếu niên và nhi đồng thấm nhuần công lao, sự nghiệp, đạo đức cách mạng của Bác.

Hơn 7 vạn đoàn viên, thanh niên và thiếu niên Cao Bằng đã tham gia đợt sinh hoạt chính trị này. Hơn 2 vạn bản đăng ký chương trình hành động cách mạng và kế hoạch tu dưỡng, rèn luyện của cán bộ, đoàn viên, thanh niên đã được gửi đến các cấp bộ đoàn, nguyện phấn đấu theo gương Bác Hồ vĩ đại.

Năm 1970, Tỉnh Đoàn Cao Bằng tổ chức kiện toàn Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn, đồng chí Nông Phi Phong được chỉ định giữ chức Bí thư kiêm chức, đồng chí Lục Kim Tương và Lê Bá Lôi giữ chức Phó Bí thư. Đến năm 1972, đồng chí Nông Phi Phong thôi giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Lê Bá Lôi được Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng bổ nhiệm chức vụ Quyền Bí thư Tỉnh Đoàn.

Sau đợt sinh hoạt chính trị, Tỉnh Đoàn tiếp tục chỉ đạo các cấp mở các đợt hành động cách mạng, tạo mọi điều kiện cần thiết cho đoàn viên, thanh niên phấn đấu thực hiện các chương trình đã đăng ký, tiếp tục củng cố và xây dựng Đoàn vững mạnh. Qua đó, tổ chức Đoàn đã có sự phát triển đáng kể. Chỉ trong 8 tháng đầu năm 1971, toàn tỉnh đã kết nạp được 2.551 đoàn viên, đưa tổng số đoàn viên lên 27.528 đồng chí, sinh hoạt trong 1.161 chi đoàn chiếm 32,7% tổng số thanh niên. Toàn tỉnh đã có 139 xã có Ban Chấp hành Đoàn, 34 xã khác đã có chi đoàn. Tổng số chi đoàn trong hợp tác xã là 923, còn 82 hợp tác xã chưa thành lập được chi đoàn, phần lớn chỉ có đoàn viên, bởi lẽ những hợp tác xã này quá nhỏ, có nơi chỉ có 7 đến 13 hộ, chủ yếu nằm ở vùng cao, vùng xa. Ngoài ra, còn có 56 bản nhỏ ở vùng cao 3 huyện Nguyên Bình, Thông Nông, Bảo Lạc chưa có đoàn viên. Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã tập trung lực lượng kiện toàn bộ máy các cấp, chăm lo đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ đoàn. Riêng cán bộ đoàn chuyên trách Tỉnh Đoàn đã đề xuất với cấp uỷ đảng bố trí đầy đủ theo đúng quy định, trong đó cán bộ chuyên trách ở huyện đoàn và đoàn trực thuộc có 66 người, Tỉnh Đoàn có 30 người. Đồng thời, quan tâm đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ đoàn cơ sở. Tỉnh đã cử 38 lượt cán bộ Tỉnh Đoàn, huyện đoàn và cơ sở đi đào tạo 3 năm ở Khu đoàn, Trung ương Đoàn và cử hàng chục cán bộ đi bồi dưỡng văn hóa, nghiệp vụ ngắn hạn 3 tháng hoặc 6 tháng. Tỉnh Đoàn thường xuyên mở các lớp huấn luyện ngắn ngày cho cán bộ đoàn cơ sở ở các huyện, nhưng do tình hình thời chiến, đội ngũ cán bộ đoàn thường xuyên có sự biến đổi lớn, nên việc bố trí cán bộ, nhất là ở cơ sở có nơi, có lúc rất khó khăn. Tuy vậy, hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên vẫn giữ vững, có nơi còn phát triển hơn trước. Qua kiểm tra cho thấy số đoàn viên đạt yêu cầu “4 tốt” ở cơ quan, xí nghiệp, thị xã là 60%, ở nông thôn là 55%. Số chi đoàn đạt yêu cầu “4 tốt” ở nông thôn có 52%, thị trấn, thị xã có 60%,

cơ quan xí nghiệp có 80%. Cả ba khu vực có khoảng 10% tổ chức cơ sở yếu kém, nhất là ở vùng sâu, vùng xa.

Do làm tốt công tác đào tạo và bồi dưỡng cán bộ, lại được thử thách trong phong trào thanh niên, Đoàn đã cung cấp cho Đảng và các ngành từ chi bộ, hợp tác xã đến huyện và tỉnh rất nhiều cán bộ, trong đó có nhiều đồng chí là cán bộ chủ chốt. Chỉ tính trong nhiệm kỳ từ năm 1969 đã có hai đồng chí là Phó Ty, 5 đồng chí là Phó Chủ tịch, Ủy viên thư ký và Chánh án Tòa án nhân dân huyện... đều trưởng thành từ Đoàn Thanh niên.

Được Đảng quang vinh và Bác Hồ vĩ đại dày công giáo dục và rèn luyện, được các cấp ủy đảng và các ngành tạo điều kiện, tuổi trẻ Cao Bằng đã không ngừng rèn luyện, phấn đấu để đáp ứng mọi yêu cầu và nhiệm vụ của cách mạng. Phong trào “Ba sẵn sàng” là một biểu tượng rực rỡ của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, là chiến trường lập công và là một trường học rộng lớn của tuổi trẻ Cao Bằng.

Từ sau Hiệp định Pa-ri năm 1973, cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của Nhân dân ta bước vào giai đoạn cuối. Quán triệt đường lối, chủ trương cách mạng của Đảng, Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh tháng 4/1973 nêu rõ nhiệm vụ phải “Đảm bảo đầy đủ mọi yêu cầu chi viện cho miền Nam ruột thịt và nghĩa vụ đối với công cuộc hòa bình xây dựng đất nước”. Chủ trương này tiếp tục được khẳng định tại Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ VIII (tháng 12/1974): “Bảo đảm đầy đủ yêu cầu chi viện cho cuộc đấu tranh cách mạng và xây dựng vùng giải phóng miền Nam, bảo đảm đạt và vượt nghĩa vụ đóng góp với Nhà nước. Nhiệm vụ nặng nề và to lớn hơn trước, nhưng dù bất cứ tình hình nào cũng phải phấn đấu để làm tốt các nhiệm vụ đó”.

Với tinh thần “tất cả cho tiền tuyến”, “tất cả để đánh thắng giặc Mỹ xâm lược”, Nhân dân các dân tộc Cao Bằng đã đóng góp xứng đáng sức người, sức của, góp công dốc sức chi viện cho chiến trường miền Nam ruột thịt. Với những đóng góp trên, lực lượng vũ trang Cao Bằng vinh dự được tặng thưởng 1 Huân chương Quân công hạng nhất, 1 Huân chương Hồ Chí Minh; chỉ tính riêng 10 năm (1965 - 1975) đã có 26.862 người con của Cao Bằng nhập ngũ, có 1.494 thương binh và 5.548 liệt sĩ; có 9 đồng chí đã chiến đấu dũng cảm, sáng tạo và vinh dự được Nhà nước phong tặng, truy

tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân. Tiêu biểu cho tinh thần, trí tuệ và khí phách của quân dân Cao Bằng có các anh hùng: Phan Thanh Quyết, Bế Văn Cầm, Hoàng Văn Nghiên, Nông Văn Việt, Hoàng Văn Cón, Trịnh Trọng Thập, Triệu Xuân Tân, Bế Văn Thành, Hoàng Văn Thượng và hàng trăm dũng sĩ diệt Mỹ, diệt ngụy - những người đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, góp phần tích cực vào sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc.

Trong hơn 20 năm kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975), dưới sự lãnh đạo của các cấp bộ đảng, sự quan tâm của chính quyền và của các ban, ngành, đoàn thể, Đoàn Thanh niên tỉnh Cao Bằng luôn phát huy vai trò xung kích trên mọi mặt công tác. Phong trào thanh niên ngày càng có nhiều nội dung phong phú, có sức tập hợp đông đảo mọi cán bộ, đoàn viên và thanh niên tham gia, góp phần quan trọng vào thắng lợi của sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Cũng thông qua đó, Đoàn Thanh niên tỉnh từng bước trưởng thành cả về số lượng và chất lượng, tiếp tục phát huy vai trò xung kích trong thời kỳ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Chương IV

TUỔI TRẺ CAO BẰNG VỚI SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA (1975 - 1987)

I. HOẠT ĐỘNG CÔNG TÁC ĐOÀN VÀ PHONG TRÀO THANH THIỆU NHI GIAI ĐOẠN 1975 - 1980

Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân năm 1975 mà đỉnh cao là chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử đã giải phóng hoàn toàn miền Nam, kết thúc 21 năm kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của dân tộc ta. Thắng lợi vĩ đại đó mở ra một giai đoạn mới của cách mạng Việt Nam - giai đoạn cả nước thống nhất cùng đi lên chủ nghĩa xã hội. Cán bộ, đoàn viên, thanh niên tỉnh Cao Bằng tự hào vì đã góp phần xứng đáng vào thắng lợi vĩ đại của dân tộc.

Những vấn đề cấp bách của đất nước đặt ra sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng được Nghị quyết Hội nghị lần thứ 24 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa III (8/1975) về nhiệm vụ của cách mạng Việt Nam trong giai đoạn mới¹ chỉ rõ: Hoàn thành thống nhất nước nhà, đưa cả nước tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc lên chủ nghĩa xã hội. Miền Bắc phải tiếp tục đẩy mạnh sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và hoàn thiện quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa, miền Nam phải đồng thời tiến hành cải tạo xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội².

Trước yêu cầu và nhiệm vụ mới của cách mạng, ngày 27/12/1975, kỳ họp thứ 2 Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa khóa V ra Nghị quyết hợp nhất một số tỉnh. Theo đó, tỉnh Cao Bằng và tỉnh Lạng Sơn được sáp nhập thành tỉnh Cao Lạng. Đây là sự kiện chính trị lớn động viên các tầng lớp Nhân dân trong tỉnh thi đua lao động sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội; tỉnh hợp nhất Cao Lạng sẽ kết hợp và phát huy được nhiều ưu thế, tạo nên thế mạnh mới to lớn và phong phú hơn trên bước đường đi lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa. Cùng với việc củng cố, kiện toàn của hệ thống

1. Ngày 29/9/1975, đồng chí Lê Duẩn, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ký văn bản Nghị quyết Hội nghị lần thứ 24, số 247-NQ/TW.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 36 (1975), Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2004, tr.397.

chính trị phù hợp với đơn vị hành chính tỉnh mới, Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh tỉnh Lạng Sơn và Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng được hợp nhất thành Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh tỉnh Cao Lạng, đồng chí Bế Cự giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn.

Đánh giá phong trào thanh, thiếu niên và công tác Đoàn trong cả nước, Hội nghị lần thứ 21 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh (khóa III) tháng 12/1975 nêu rõ: Các mặt công tác của Đoàn đã có nhiều chuyển biến tốt, góp phần tích cực vào việc thực hiện thắng lợi nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước. Hội nghị phát động cuộc vận động thi đua thực hiện 4 phong trào lớn: Phong trào lao động tình nguyện xây dựng Tổ quốc và lao động tình nguyện vượt mức kế hoạch trong khu vực sản xuất; Phong trào Quyết thắng trong các lực lượng vũ trang; Phong trào học tập trong các tầng lớp thanh niên, riêng trong các trường học là phong trào thi đua xây dựng tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa; Phong trào rèn luyện thân thể và thực hiện nếp sống mới.

Ngày 26/3/1976, Lễ kỷ niệm lần thứ 45 Ngày thành lập Đoàn được tổ chức trọng thể tại Hà Nội. Ban Chấp hành Trung ương Đảng gửi thư cho cán bộ, đoàn viên và thanh niên trong cả nước và kêu gọi: “Toàn thể cán bộ, đoàn viên và thanh niên trong cả nước hãy biến chủ nghĩa anh hùng cách mạng trong kháng chiến thành chủ nghĩa anh hùng cách mạng trong xây dựng và bảo vệ đất nước. Tổ quốc ta, Nhân dân ta và Đảng ta rất tin tưởng ở thanh niên, theo dõi từng bước tiến của thanh niên và chờ đón những thành tích mới của các đồng chí. Tiếp tục nêu cao truyền thống cách mạng vẻ vang của Đoàn, thế hệ thanh niên Hồ Chí Minh hãy hăng hái tiến lên hàng đầu, ra sức cống hiến nhiều nhất, học tập và rèn luyện tốt nhất để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa giàu mạnh, viết tiếp những trang sử mới huy hoàng của dân tộc ta”¹. Tại Lễ kỷ niệm này, tổ chức Đoàn trong cả nước thống nhất mang tên chung là Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh.

Tháng 6/1976, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa III) quyết định thống nhất chỉ đạo của Đoàn trong cả nước. Tháng 9/1976, Đoàn đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam và Đoàn đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên giải phóng miền Nam Việt Nam tổ chức Hội nghị

1. *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 37, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2004, tr.86, 87.

thống nhất mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên trong cả nước, lấy tên là Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam và thông qua Điều lệ mới của Hội. Việc thống nhất tổ chức Đoàn, Hội và phong trào thanh niên trong cả nước có ý nghĩa rất lớn đối với sự nghiệp phát triển phong trào thanh niên và tổ chức thanh niên của cả nước nói chung, tỉnh Cao Lạng nói riêng, có tác động to lớn trong việc tổ chức, động viên thế hệ trẻ rèn luyện, phấn đấu, phát huy vai trò xung kích và sáng tạo của tuổi trẻ, ra sức cống hiến sức lực, trí tuệ và tài năng để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Thể theo nguyện vọng của cán bộ, đoàn viên và thanh niên cả nước, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng quyết định đổi tên Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh thành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Đại hội Đảng đánh giá cao chủ nghĩa anh hùng cách mạng của thế hệ trẻ và những cống hiến xuất sắc của Đoàn và phong trào thanh niên cả nước trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Việc tổ chức Đoàn được vinh dự mang tên Bác Hồ kính yêu là sự kiện có ý nghĩa chính trị to lớn đối với tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên cả nước nói chung, tỉnh Cao Lạng nói riêng; thể hiện sự tin tưởng sâu sắc và quyết tâm của thế hệ trẻ Việt Nam đi theo con đường cách mạng của Đảng, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Từ ngày 31/3 - 08/4/1977, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Lạng lần thứ nhất được tiến hành tại thị xã Cao Bằng. Đại hội quán triệt quan điểm: Năm vững chuyên chính vô sản, phát huy quyền làm chủ của Nhân dân lao động, tiến hành đồng thời 3 cuộc cách mạng: cách mạng quan hệ sản xuất, cách mạng khoa học kỹ thuật, cách mạng tư tưởng văn hóa, trong đó cách mạng khoa học kỹ thuật là then chốt.

Trong bối cảnh hoạt động của tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên có những chuyển biến theo tình hình mới, thực hiện sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh ủy, trong 2 ngày 28 - 29/6/1977, Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh Cao Lạng lần thứ nhất được tổ chức. Đại hội đánh giá cao vai trò của tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên toàn tỉnh trong 10 năm chống Mỹ, cứu nước và nhấn mạnh: Được các cấp ủy đảng quan tâm lãnh đạo, được các ngành, các đoàn thể phối hợp và giúp đỡ, phát huy truyền thống hào hùng của Pác Bó, Bắc Sơn, tiếp bước các thế hệ cha anh như Hoàng Văn Thụ, Hoàng Đình Gióng, tuổi trẻ Cao Lạng nêu cao

chủ nghĩa anh hùng cách mạng, chiến đấu kiên cường, bất khuất, không quản ngại gian khổ, hy sinh trên mọi mặt trận, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước giao phó, góp phần đẩy mạnh sản xuất và công tác, đảm bảo đời sống của Nhân dân và yêu cầu của tiền tuyến, góp phần đánh bại cuộc chiến tranh phá hoại miền Bắc, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc, đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội. Thông qua đó, tuổi trẻ Cao Lạng đã cống hiến sức lực và trí tuệ của mình cho đất nước, phấn đấu, rèn luyện và trưởng thành nhanh chóng. Đây là thời kỳ vẻ vang nhất, rực rỡ nhất của dân tộc ta, Nhân dân ta và tuổi trẻ nước ta, cũng là của tuổi trẻ Cao Lạng.

Để phát huy vai trò của tổ chức Đoàn, tính chủ động, sáng tạo của người đoàn viên, thanh niên cộng sản, hòa chung với khí thế của phong trào thanh niên cả nước, quán triệt tinh thần Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Lạng lần thứ nhất, Đại hội tiếp tục phát động phong trào “Lao động tình nguyện xây dựng Tổ quốc xã hội chủ nghĩa giàu mạnh” với khẩu hiệu hành động cách mạng “Thanh niên hăng hái tiến lên hàng đầu, cống hiến nhiều nhất, học tập và rèn luyện tốt nhất để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa”.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Lạng. Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 11 đồng chí, trong đó đồng chí Vi Hồng Nhân được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Đinh Thị Tiên, đồng chí Hoàng Truyền được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Ngay sau Đại hội, bám sát sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tập trung triển khai thực hiện phong trào “Lao động tình nguyện xây dựng Tổ quốc xã hội chủ nghĩa giàu mạnh”. Với khí thế sôi nổi và tinh thần quyết tâm cao, sau một thời gian ngắn, có gần 1.000 chi đoàn với gần 16.000 đoàn viên, thanh niên tình nguyện đăng ký tham gia. Các tổ chức đoàn trong nông nghiệp vận dụng nhiều hình thức, phương thức hoạt động có hiệu quả, thu hút thanh niên tham gia như: “Cánh đồng tăng sản”, “Cánh đồng 5 - 7 tấn”, “Nương ngô 3 - 4 tấn”; tổ chức cho thanh niên đi đầu trong các chiến dịch khai hoang, phục hóa, làm thủy lợi, phân bón. Trong các xí nghiệp, công trường, lâm trường, trong ngành giao thông vận tải... có trên 85% số chi đoàn và 70% đoàn viên, thanh niên công nhân

đăng ký phong trào “Lao động tình nguyện vượt mức kế hoạch”. Để giúp cho đoàn viên, thanh niên phấn đấu đạt chỉ tiêu đăng ký, các cơ sở đoàn vận dụng nhiều hình thức, phương thức: “Ca, máy, đầu xe thanh niên”, “Công trình thanh niên”, “Phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật”, “Luyện tay nghề, thi thợ giỏi”. Trong ngành lâm nghiệp, ngoài nhiệm vụ thường xuyên trồng rừng, bảo vệ rừng, khai thác lâm thổ sản, đoàn viên, thanh niên tham gia nhận trồng và chăm sóc “Đôi cây thanh niên”. Trong ngành thương nghiệp, Đoàn Thanh niên chủ động xây dựng những “Quầy hàng thanh niên làm theo lời Bác”, tích cực đấu tranh chống các hiện tượng tiêu cực trong lưu thông phân phối. Trong công nhân, viên chức có phong trào “Lao động cộng sản”. Trong học sinh, sinh viên có phong trào xây dựng “Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa”. Năm 1977, toàn tỉnh có hàng trăm học sinh, sinh viên cùng với các học sinh, sinh viên các trường Trung học phổ thông, đại học, cao đẳng ở các tỉnh, thành phố miền xuôi tham gia “Chiến dịch ánh sáng văn hóa” bằng các “Đội tình nguyện ánh sáng văn hóa”. Trong suốt 3 tháng hè của năm 1977, các đội viên “Đội tình nguyện ánh sáng văn hóa” không quản ngại khó khăn đến với thanh niên, thiếu niên và Nhân dân các dân tộc vùng sâu, vùng xa, góp phần xóa nạn mù chữ cho trên 1 vạn người.

Trước yêu cầu cấp bách của tình hình mới, Hội nghị lần thứ 25 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa III - mở rộng) diễn ra từ ngày 23 - 25/01/1978 quyết định phát động phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” trong thanh niên cả nước nhằm động viên và tổ chức thanh niên phát huy tinh thần làm chủ, xung kích thực hiện 3 nhiệm vụ chính trị của tuổi trẻ là: Lao động sản xuất; sẵn sàng bảo vệ Tổ quốc; học tập, rèn luyện và xây dựng cuộc sống mới.

Nhằm nâng cao hiệu quả của phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể”, tháng 9/1978, Hội nghị lần thứ 26 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn quyết định tổ chức “Lực lượng thanh niên xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa” với mục đích động viên mọi tầng lớp thanh niên, tổ chức thành đội ngũ phục vụ cho những yêu cầu cấp bách của đất nước. Phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” được các cơ sở đoàn trong toàn tỉnh nhanh chóng triển khai thực hiện. Hầu hết các cơ sở đoàn tổ chức học tập, thảo luận nội dung phong trào và thu hút trên 3 vạn đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh tham gia. Trên cơ sở bám sát các nhiệm vụ chính

trị của Đảng bộ tỉnh, thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 26 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, Tỉnh Đoàn chủ động, sáng tạo bổ sung nội dung phong trào, phấn đấu thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ của tỉnh, góp phần đẩy mạnh phong trào “Đồng khởi thi đua xây dựng xã hội chủ nghĩa”. Với tinh thần đó, đoàn viên, thanh niên trong toàn tỉnh tích cực thi đua sản xuất, học tập, tham gia luyện tập quân sự, sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.

Công tác xây dựng và củng cố Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh được các cấp bộ đoàn quan tâm chỉ đạo, hướng dẫn để đưa hoạt động của Đội vào nền nếp. Hoạt động của các cấp bộ đoàn, hoạt động của Đội thường xuyên được duy trì với nhiều nội dung và hình thức phong phú như: mở các đợt sinh hoạt chính trị học tập gương bác Tôn, Điều lệ Đội; giới thiệu Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV, học tập theo 5 điều Bác Hồ dạy, học tập các gương người tốt, việc tốt... Hầu hết các cơ sở đã tổ chức đại hội chi đội, đại hội Châu ngoan Bác Hồ. Thực hiện chủ trương do Trung ương Đoàn phát động, phong trào “Kế hoạch nhỏ” được đông đảo thiếu niên và nhi đồng trong toàn tỉnh tích cực tham gia. Thông qua phong trào, toàn tỉnh quyên góp được hàng chục tấn giấy các loại, góp một phần kinh phí đóng đoàn tàu mang tên “Đoàn xe lửa Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh”.

Giữa lúc Đảng bộ và Nhân dân tỉnh Cao Lạng cùng cả nước ra sức hàn gắn vết thương chiến tranh, phát triển sản xuất, ổn định đời sống, từ cuối năm 1978, đầu năm 1979, Trung Quốc thường xuyên gây căng thẳng, liên tục tung thám báo, biệt kích, gián điệp vào địa bàn tỉnh điều tra nắm tình hình, tăng quân và vũ khí áp sát biên giới, lấn chiếm đất đai, xâm canh, xâm cư, gây ra các vụ khiêu khích vũ trang.

Để đáp ứng yêu cầu mới của cách mạng, ngày 29/12/1978, kỳ họp thứ 4 Quốc hội khóa VI ban hành nghị quyết chia tỉnh Cao Lạng để tái lập tỉnh Cao Bằng và tỉnh Lạng Sơn. Cùng năm này, chuyển 2 huyện Ngân Sơn, Chợ Rã của tỉnh Bắc Thái về tỉnh Cao Bằng quản lý. Tỉnh Cao Bằng gồm thị xã Cao Bằng, thị trấn Tĩnh Túc, các huyện: Trùng Khánh, Quảng Hòa, Trà Lĩnh, Hà Quảng, Thông Nông, Bảo Lạc, Nguyên Bình, Hòa An, Thạch An, Ngân Sơn và Chợ Rã. Căn cứ đề nghị của Ban Tổ chức Tỉnh ủy, ngày 20/6/1979, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 17/TWĐTN về việc “Thành lập Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng và chỉ định Ủy viên Ban Chấp hành và

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn”. Theo Nghị quyết, giải thể Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Lạng, thành lập Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng và Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Lạng Sơn; chỉ định đồng chí Hoàng Truyền giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Đào Trọng Dén giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng.

Vừa tái lập tỉnh, bộ máy từ tỉnh đến huyện, các cơ quan, các ngành đang đi vào ổn định thì ngày 17/02/1979, Trung Quốc huy động 60 vạn quân cùng hàng nghìn xe tăng, xe bọc thép ồ ạt tấn công vào biên giới phía Bắc nước ta. Tại Cao Bằng, chúng huy động 3 quân đoàn chủ lực, 2 sư đoàn địa phương tỉnh Quảng Tây, 4 trung đoàn độc lập, với 200 xe tăng, 500 khẩu pháo và nhiều đơn vị sơn cước cùng hàng vạn dân binh kéo sang đánh chiếm theo các hướng Thông Nông, Trà Lĩnh, Quảng Hòa, Thạch An, sau đó đánh chiếm Nguyên Bình, Hà Quảng rồi kéo về thị xã Cao Bằng. Mặt khác, đối phương dùng quân địa phương đánh nghi binh một số huyện biên giới như Bảo Lạc, Trùng Khánh, Hạ Lang hòng thu hút, kiểm chế lực lượng của ta, để cánh quân chiếm xong thị xã Cao Bằng nhanh chóng đánh tập hậu vào thị trấn Quảng Uyên (nay là xã Quảng Uyên) và các huyện Trùng Khánh, Trà Lĩnh.

Trước tình hình đó, ngày 17/02/1979, Ban Thường vụ Tỉnh ủy họp phiên bất thường quyết định những vấn đề cấp bách, chỉ thị cho tất cả địa phương tổ chức chiến đấu, tăng cường lực lượng trên các tuyến phòng thủ chủ yếu, tổ chức sơ tán Nhân dân và các cơ quan hành chính vào nơi an toàn; kiên quyết đẩy lùi các mũi tiến đánh của địch, giữ vững địa bàn khu vực.

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, tuổi trẻ Cao Bằng sát cánh cùng với tuổi trẻ, quân và dân 5 tỉnh biên giới phía Bắc chống kẻ thù chung. Hướng về biên cương phía Bắc của Tổ quốc, đáp lời kêu gọi của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, gánh vác vận mệnh Tổ quốc, tuổi trẻ Cao Bằng và tuổi trẻ cả nước nêu cao 5 lời thề chiến đấu: (1) Siết chặt đội ngũ xung quanh Đảng quang vinh, hiến dâng toàn bộ tuổi thanh xuân cho sự nghiệp bảo vệ độc lập, tự do của Tổ quốc, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ hòa bình các dân tộc. (2) Kiên quyết chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu, sẵn sàng gia nhập các lực lượng vũ trang, hăng hái luyện tập quân sự, biến mỗi bản làng, mỗi đường phố, mỗi xí nghiệp, mỗi hợp tác

xã, mỗi cơ quan, mỗi trường học thành một pháo đài chiến đấu kiên cường. (3) Xung kích trong lao động sản xuất và công tác, lao động dũng cảm và sáng tạo, hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước trong bất cứ tình huống nào. (4) Ra sức học tập, rèn luyện để trở thành những chiến sĩ cách mạng kiên cường, thông minh, có cuộc sống giản dị và lành mạnh. (5) Nhanh chóng phát triển lực lượng, tạo nên sức mạnh vô địch của tuổi trẻ, kiên quyết mang lá cờ trăm trận trăm thắng của Đảng và Bác Hồ kính yêu vĩ đại đến đích cuối cùng.

Ngay từ giờ phút đầu tiên của cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Bắc, tuổi trẻ các xã Đa Thông, Sóc Hà, Khau Chia, Phục Hòa... và đoàn viên, thanh niên Công an nhân dân vũ trang (nay là Bộ đội Biên phòng) đánh trả quyết liệt, tiêu diệt nhiều sinh lực địch. Tiêu biểu là đoàn viên, thanh niên Đồn Biên phòng 179 Tà Lùng (nay thuộc xã Phục Hòa), Đồn Biên phòng 167 Sóc Giang (nay thuộc xã Trường Hà), Trạm kiểm soát 171 Hùng Quốc (nay thuộc xã Trà Lĩnh); Đại đội 1, Tiểu đoàn 1 (sau đổi là Đại đội 1, Tiểu đoàn 4), Trung đoàn 567; Đại đội 10, Tiểu đoàn 9, Trung đoàn 851; Đại đội 2, bộ đội địa phương và lực lượng vũ trang huyện Trùng Khánh, trung đội dân quân xã Cách Linh (nay là xã Bế Văn Đàn); Tiểu đoàn 45 đặc công, dân quân xã Hoàng Tung (nay là phường Thục Phán), tự vệ mỏ thiếc Tĩnh Túc... Trong cuộc chiến đấu hết sức quyết liệt đó, xuất hiện nhiều tấm gương tiêu biểu về tinh thần quyết chiến, quyết thắng, chiến đấu ngoan cường, dũng cảm, mưu trí, cùng đồng đội tiêu diệt nhiều sinh lực địch như: Trương Hữu Dem (dân quân xã Minh Tâm), Lý Kiều Kinh (dân quân xã Lưu Ngọc, nay là xã Quang Hán), Trần Thị Hoa (tự vệ phổ Thanh Sơn, nay thuộc phường Thục Phán), Nguyễn Chí Cương (Trung đoàn 567), Hoàng Văn Khoáy (chiến sĩ Công an nhân dân vũ trang)...

Trước sự chiến đấu ngoan cường, kiên quyết bảo vệ toàn vẹn chủ quyền biên giới quốc gia của quân và dân ta, cùng với sự phản đối, lên án mạnh mẽ của dư luận quốc tế, ngày 05/3/1979, Trung Quốc buộc phải tuyên bố rút quân khỏi toàn tuyến biên giới phía Bắc nước ta¹. Trong suốt 35 ngày đêm chiến đấu ngoan cường, anh dũng, tuổi trẻ Cao Bằng cùng quân và dân toàn tỉnh đánh thiệt hại nặng 7 tiểu đoàn địch, bắn cháy và phá hủy 134 xe tăng, xe bọc thép và 23 xe quân sự, thu nhiều vũ khí, quân

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.447.

trang, quân dụng, bắt sống nhiều tù binh¹). Với những thành tích đó, tuổi trẻ, quân và dân Cao Bằng được Đảng và Nhà nước tặng thưởng 2 Huân chương Độc lập, 10 Huân chương Quân công, 174 Huân chương Chiến công, 1.487 Bằng khen, 13 tập thể và 3 cá nhân được phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân.

Sau hơn một tháng chiến tranh biên giới, tỉnh Cao Bằng bị tàn phá nghiêm trọng: Hầu hết cơ sở hạ tầng như trường học, bệnh viện, đường giao thông, cơ quan, xí nghiệp, cầu cống, khu dân cư... đều bị tàn phá nặng nề, thiệt hại 15 tấn lương thực, 12.000 trâu bò, 30.000 con lợn bị giết, 300.000m² nhà cửa bị phá hoại... Đây là một thiệt hại hết sức nặng nề đối với tỉnh miền núi và còn nghèo khó như Cao Bằng. Thêm vào đó, năm 1978, thiên tai dồn dập, gây thiệt hại lớn cho Nhân dân Cao Bằng.

Ngay sau khi quân xâm lược rút khỏi nước ta, thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh uỷ, Tỉnh Đoàn tập trung chỉ đạo các huyện, thị đoàn và các cơ sở đoàn động viên thanh niên đoàn kết, chung lòng khắc phục hậu quả chiến tranh, lũ lụt gây ra. Các đội thanh niên xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa ở cơ sở đồng loạt ra quân. Tùy theo tình hình cụ thể, các nơi thành lập các tổ chuyên khâu như: Tổ phá gỡ bom mìn, tổ khai hoang, phục hóa, sửa chữa đường sá, nhà cửa, các công trình thủy lợi... Chỉ sau một thời gian ngắn, Nhân dân trở về nhà tiếp tục ổn định cuộc sống, bắt tay vào sản xuất.

Đề đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp, thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh uỷ, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phát động phong trào “Năm vạn tấn phân hữu cơ”; từ tháng 7/1979 - 9/1980, thanh niên toàn tỉnh làm được 40.986 tấn phân các loại phục vụ sản xuất nông, lâm nghiệp, đạt 82% kế hoạch, phong trào “Trồng 15.000ha cây phân xanh”, phong trào “Thừa ruộng tăng sản”, “Nương ngô tăng sản”, “Đổi cây thanh niên”... được thanh niên các hợp tác xã hưởng ứng tích cực.

Trong thanh niên công nhân có phong trào “Đăng ký vượt mức kế hoạch Nhà nước năm 1980”, thu hút 93% đoàn viên, thanh niên công nhân tham gia. Chiến dịch “Thu hồi hai vạn vỏ bao xi măng” từ tháng 01 - 9/1980 thu được 9.000 vỏ bao. Các cơ sở đoàn trong công nghiệp còn

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.449.

có các hoạt động “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Phát huy sáng kiến”, “Luyện tay nghề thi nâng bậc” và “Công trình thanh niên”...

Trên mặt trận chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, tuy kẻ thù đã bị đánh bại nhưng chúng vẫn tìm mọi cách phá hoại ta về mọi mặt. Chúng dùng chiến tranh tâm lý, xuyên tạc chủ trương, đường lối, chính sách của ta, gây hoang mang trong Nhân dân, khiêu khích vũ trang, phá hoại sản xuất, gây mất ổn định về đời sống cho đồng bào các dân tộc ở biên giới. Trước tình hình đó, đi đôi với công tác tuyên truyền, giáo dục, vạch rõ mọi âm mưu của địch, giúp thanh niên nâng cao cảnh giác, các cơ sở đoàn còn làm tốt công tác tuyển quân. Tất cả các huyện, thị đều đạt và vượt chỉ tiêu. Tổ chức kết nghĩa giữa các cơ sở đoàn địa phương và các đơn vị vũ trang đóng trên địa bàn, tổ chức động viên thanh niên tham gia xây dựng phòng tuyến bảo vệ biên giới, đóng góp 21.729 ngày công, 2.824 cây tre xây dựng doanh trại bộ đội; tham gia 19.902 ngày công rào biên giới, 2.488 ngày công đào công sự, xây dựng trận địa.

Trong thanh niên trường học, có phong trào “Xây dựng tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa” và “Xây dựng tập thể giáo viên xã hội chủ nghĩa” nhằm góp phần với nhà trường đẩy mạnh phong trào thi đua “Hai tốt”. Toàn tỉnh có 192 chỉ đoàn lớp đăng ký phấn đấu đạt “Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa”, bằng 86% số lớp. Năm 1980, Đoàn trường cấp III Cao Bình được Trung ương Đoàn tặng cờ “Đơn vị khá nhất trong phong trào thanh niên trường học năm học 1979 - 1980” và 3 lớp của trường được công nhận là “Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa”.

Để giúp các tổ chức cơ sở đoàn thực hiện tốt chức năng là đội dự bị tin cậy của Đảng, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa III mở rộng) lần thứ 27 đã quyết định mở cuộc vận động “Toàn Đoàn tham gia xây dựng Đảng” nhằm cung cấp cho Đảng một đội ngũ đảng viên mới, trẻ, hăng hái đầy sức chiến đấu, tạo điều kiện giúp Đảng hoàn thành những trọng trách của lịch sử. Đáp ứng được yêu cầu và nguyện vọng tha thiết, chính đáng của đoàn viên cũng như yêu cầu của Đảng, cuộc vận động được cán bộ, đoàn viên nhiệt tình hưởng ứng tích cực, được các cấp ủy đảng cùng đông đảo đảng viên ủng hộ và tạo điều kiện thuận lợi cho đoàn viên phấn đấu đạt được kết quả mong muốn. Phong trào rèn luyện, phấn đấu trở thành người đảng viên cộng sản trẻ tuổi trở thành mục tiêu cao đẹp, thường xuyên của đông đảo đoàn viên, thanh niên các dân tộc Cao Bằng.

Nhân dịp tiến tới kỷ niệm lần thứ 50 Ngày thành lập Đảng, Đoàn giới thiệu với Đảng 50 vạn đoàn viên ưu tú để Đảng xem xét, bồi dưỡng và kết nạp.

Cuộc vận động “Toàn Đoàn tham gia xây dựng Đảng” thực sự tạo ra chuyển biến trong nhận thức và đời sống chính trị của tuổi trẻ toàn tỉnh. Ý thức tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu vào Đảng của đoàn viên, thanh niên các dân tộc được nâng cao một bước, hình thành một lực lượng đông đảo quần chúng có đủ điều kiện để tổ chức Đoàn giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng. Năm 1980, các cơ sở đoàn toàn tỉnh giới thiệu cho Đảng 4.168 đoàn viên ưu tú, so với năm 1979 tăng 36,3%, trong đó có 511 đồng chí được đứng trong hàng ngũ của Đảng, tăng 47% so với năm 1979. Đây là năm có số lượng phát triển đảng viên cao nhất và cũng là năm có số đoàn viên ưu tú được vào Đảng nhiều nhất của Đảng bộ tỉnh Cao Bằng.

Công tác xây dựng tổ chức đoàn cơ sở được coi trọng và có chuyển biến tích cực, 100% số xã có tổ chức đoàn ổn định và đi vào hoạt động; 97 đoàn cơ sở và chi đoàn các cơ quan, xí nghiệp được củng cố và kiện toàn phù hợp với tổ chức sản xuất, với cơ cấu của đơn vị, cơ quan; 42 tổ chức đoàn cơ sở và chi đoàn ở trường học được kiện toàn ngay từ đầu năm học 1979 - 1980. Một số tổ chức đoàn cơ sở và huyện đoàn chủ động đề xuất với Tỉnh Đoàn, cấp uỷ đảng mở lớp bồi dưỡng cho cán bộ chi đoàn và đoàn cơ sở về công tác xây dựng Đoàn và công tác Đoàn tham gia xây dựng Đảng. Trong năm 1980, có 180 đồng chí tham gia các lớp bồi dưỡng cơ bản và 13 đồng chí được Tỉnh Đoàn cử đi học trường Đoàn Trung ương. Đội ngũ cán bộ đoàn là nguồn cán bộ trẻ, chất lượng của Đảng, chính quyền và đoàn thể các cấp. Nhiều tấm gương đoàn viên, thanh niên được các cấp, các ngành tuyên dương, khen thưởng trên nhiều lĩnh vực: học tập, công tác, lao động sản xuất, chiến đấu.

Công tác giáo dục chính trị tư tưởng của Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung vào chủ đề “Tuổi trẻ với Tổ quốc xã hội chủ nghĩa”, “Tuổi trẻ và đất nước”. Ở tất cả cơ sở đoàn trong toàn tỉnh, phong trào học tập gương chiến đấu hy sinh anh dũng của Lê Đình Trinh, Nguyễn Bá Lại, Hoàng Thị Hồng Chiêm rất sôi nổi. Việc tổ chức các hình thức câu lạc bộ, tham quan, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia.

Trong 5 năm (1976 - 1980), giai đoạn có nhiều thay đổi, biến động do việc tách, sáp nhập giữa tỉnh Cao Bằng và tỉnh Lạng Sơn; chiến tranh biên

giới nở ra, tình hình chiến sự căng thẳng; được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của cấp uỷ đảng, chính quyền địa phương, đoàn viên, thanh niên vượt qua mọi khó khăn, hy sinh, gian khổ, sát cánh cùng quân và dân trong tình hoàn thành tốt các nhiệm vụ chính trị đề ra. Phong trào “Lao động tình nguyện xây dựng Tổ quốc xã hội chủ nghĩa giàu mạnh” và phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” được triển khai có hiệu quả, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia, phát huy được tinh thần làm chủ, xung kích trên tất cả các lĩnh vực, tham gia chiến đấu và phục vụ chiến đấu bảo vệ vững chắc chủ quyền biên giới thiêng liêng của Tổ quốc.

II. ĐOÀN VIÊN, THANH NIÊN TỈNH CAO BẰNG THI ĐUA TÌNH NGUYỆN, XUNG KÍCH XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC (1980 - 1987)

Đề đưa phong trào thanh niên toàn tỉnh tiến lên một bước, đáp ứng yêu cầu của cách mạng trong giai đoạn mới, được sự nhất trí của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, tháng 01/1980, Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh Cao Bằng lần thứ VI¹, nhiệm kỳ 1980 - 1983 được tổ chức. Đại hội đánh giá hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng từ Hội nghị đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ V (năm 1969) và Đại hội Đoàn toàn tỉnh Cao Lạng lần thứ nhất (tháng 6/1977) đến nay. Đại hội khẳng định: Được sự lãnh đạo sát sao của cấp uỷ đảng, sự phối hợp với chính quyền và giúp đỡ của các ngành, tuổi trẻ tỉnh Cao Bằng phát huy được vai trò xung kích, đi đầu trong lao động sản xuất, chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu, học tập và xây dựng cuộc sống mới. Đại hội tiếp tục động viên các cấp bộ đoàn và đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh ra sức phấn đấu thực hiện phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” và cuộc vận động “Toàn Đoàn tham gia xây dựng Đảng”.

Là một tỉnh nằm ở tuyến đầu Tổ quốc, tình hình ở biên giới diễn biến rất phức tạp, kẻ thù vẫn tiếp tục quấy phá, gây rối và có nhiều hành vi phá hoại khác. Trước tình hình đó, Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ VI kêu gọi tuổi trẻ Cao Bằng hãy nêu cao tinh thần cảnh giác cách mạng, siết chặt đội ngũ “Thanh niên xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa”,

1. Số lần Đại hội năm 1980 được tính trên cơ sở kế thừa 5 kỳ hội nghị đại biểu của Đoàn Thanh niên tỉnh Cao Bằng trước khi tỉnh Cao Bằng sáp nhập với tỉnh Lạng Sơn thành tỉnh Cao Lạng.

đập tan mọi âm mưu của kẻ thù, bảo vệ vững chắc biên cương thiêng liêng của Tổ quốc.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa VI. Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 10 đồng chí; đồng chí Hoàng Truyền được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Đào Trọng Dén được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Trong nhiệm kỳ, Ban Chấp hành có sự thay đổi nhân sự: Ngày 23/10/1980, Tỉnh uỷ Cao Bằng ban hành Nghị quyết số 111/NQ về việc “Điều động và phân công cấp uỷ”, điều động và phân công đồng chí Đào Trọng Dén - Tỉnh uỷ viên, Phó Bí thư Tỉnh Đoàn sang nhận công tác và giữ chức vụ Phó Trưởng Ban Dân tộc Tỉnh uỷ; ngày 15/6/1981, Tỉnh uỷ ban hành Nghị quyết số 39/NQ.TC.CB về việc “Đề bạt cán bộ”, đề bạt đồng chí Đặng Hồng Tư - Uỷ viên Thường vụ Tỉnh Đoàn, Bí thư Thị Đoàn Cao Bằng giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn¹.

Từ ngày 28 - 30/8/1980, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ X được tiến hành tại thị xã Cao Bằng. Về xác định phương hướng, nhiệm vụ cho nhiệm kỳ mới, Đại hội nhấn mạnh đến việc cần phát huy hiệu quả vai trò, vị trí, chức năng, nhiệm vụ của các tổ chức đoàn thể: Mỗi đoàn thể quần chúng phải làm tròn trách nhiệm của mình trong việc tổ chức giáo dục, động viên quần chúng phát huy quyền làm chủ tập thể, thực hiện đầy đủ mọi chủ trương, chính sách, tham gia xây dựng Đảng và củng cố chính quyền. Các đoàn thể quần chúng phải thực sự cải tiến phương thức hoạt động của mình, nhanh nhạy nắm bắt các yêu cầu, nhiệm vụ trọng tâm của cấp uỷ, chính quyền. Hoạt động bám sát cơ sở, tích cực xây dựng và bồi dưỡng các nhân tố mới; lựa chọn đơn vị điển hình để chỉ đạo rút kinh nghiệm.

Từ ngày 20 - 22/11/1980 diễn ra Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ IV. Đại hội rút ra 5 bài học kinh nghiệm và đề ra mục tiêu phấn đấu của Đoàn và của thế hệ trẻ Việt Nam trong thời kỳ mới là: Phát huy mạnh mẽ vai trò chính trị của Đoàn, quyền làm chủ tập thể, vai trò xung kích và sáng tạo của tuổi trẻ, thực hiện thắng lợi ba cuộc cách mạng, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, quyết

1. Ngày 24/11/1981, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 52-NQ/TWĐTN về việc “Bổ sung Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng”, chỉ định đồng chí Đặng Hồng Tư giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng.

tâm học tập và rèn luyện để trưởng thành mau chóng, trở thành lớp người mới, kế tục trung thành và xuất sắc sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và của dân tộc. Đại hội quyết định đẩy mạnh hơn nữa phong trào “Ba xung kích” thành cao trào thi đua hành động cách mạng của tuổi trẻ thực hiện thắng lợi sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Để đưa Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IV đi vào cuộc sống, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn lần thứ IV (tháng 5/1982) đề ra 3 chương trình hành động cách mạng: Chương trình hành động cách mạng của tuổi trẻ đẩy mạnh sản xuất lương thực; Chương trình hành động cách mạng của tuổi trẻ thực hành tiết kiệm; Chương trình tham gia giải quyết việc làm cho thanh niên.

Từ ngày 25 - 29/01/1983, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XI được tiến hành tại thị xã Cao Bằng. Đại hội tổng kết, đánh giá những kết quả đạt được, chưa đạt được trong nhiệm kỳ trước; đề ra phương hướng, nhiệm vụ cho nhiệm kỳ mới. Đối với công tác vận động quần chúng, Đại hội chỉ rõ: Các tổ chức quần chúng cấp tỉnh và cấp huyện phải nắm được chủ trương của cấp uỷ và nội dung yêu cầu chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước, chuyển mạnh hoạt động về cơ sở. Các tổ chức Công đoàn, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Phụ nữ, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên khác trong Mặt trận, phải thường xuyên chăm lo đổi mới phương thức vận động quần chúng. Trong từng thời gian, biết lựa chọn những nhiệm vụ trọng tâm để phát động quần chúng sao cho phù hợp với hoàn cảnh của một tỉnh tuyến đầu bảo vệ Tổ quốc.

Thực hiện sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, tháng 10/1983, Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh Cao Bằng lần thứ VII, nhiệm kỳ 1983 - 1987 được tổ chức. Đại hội tổng kết, đánh giá những kết quả đạt được trong nhiệm kỳ 1980 - 1983, trong đó nhấn mạnh việc triển khai thực hiện phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể”; đồng thời cũng thẳng thắn chỉ ra những hạn chế, khuyết điểm cần khắc phục. Trên cơ sở quán triệt chủ trương của Trung ương Đoàn, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XI, để phù hợp với tình hình cụ thể ở Cao Bằng, Đại hội vận dụng và xây dựng thành 4 chương trình bao gồm: Chương trình xung kích trên mặt trận sản xuất lương thực, thực phẩm; Chương trình sáng tạo, tiết kiệm; Chương trình hướng nghiệp và công tác đời sống của thanh niên;

Chương trình tuổi trẻ học tập, rèn luyện và xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa VII. Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 11 đồng chí; đồng chí Đặng Hồng Tư được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Dương Văn Sông, đồng chí Nguyễn Việt Phát và đồng chí Nguyễn Thị An được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn¹. Năm 1984, đồng chí Đặng Hồng Tư được cử đi học, đồng chí Nguyễn Thị An được phân công giữ chức Quyền Bí thư Tỉnh Đoàn đến năm 1986.

Bám sát phương hướng, nhiệm vụ được đề ra tại Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ VI và lần thứ VII, căn cứ các Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ VIII, IX, thông qua việc thực hiện chương trình hành động cách mạng của tuổi trẻ, các cấp bộ đoàn và phong trào thanh niên Cao Bằng có sự đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh của tỉnh.

Trên mặt trận sản xuất nông nghiệp, Tỉnh Đoàn tập trung chỉ đạo cơ sở và đoàn viên, thanh niên đi vào thâm canh tăng năng suất cây trồng, bằng các biện pháp khoa học kỹ thuật như làm phân bón, thủy lợi, bảo vệ thực vật... Tỉnh Đoàn và các huyện đoàn phối hợp với cơ quan nông nghiệp mở các lớp tập huấn về kỹ thuật liên hoàn, giúp cho đoàn viên, thanh niên nắm vững kiến thức để áp dụng rộng rãi trong sản xuất đại trà, cũng như áp dụng trên ruộng khoán của gia đình. Tỉnh Đoàn tiếp tục chỉ đạo cơ sở đoàn làm ruộng lúa, nương ngô tăng sản, giúp đoàn viên, thanh niên nâng cao trình độ, tăng thêm sản phẩm cho xã hội. Các năm 1982 - 1983, đoàn viên, thanh niên tham gia khai hoang, phục hóa, tham gia xây dựng công trình thủy lợi hồ Phia Gào, xã Đức Long, huyện Hòa An. Phong trào làm phân bón phát triển trong thanh niên, Huyện Đoàn Quảng Hòa đứng đầu toàn tỉnh về sản xuất phân bón đạt trên 20.000 tấn với số lượng 16.000 thanh niên tham gia. Những điển hình phối hợp chỉ đạo làm tăng sản lượng, áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào cây ngô như Đoàn xã Hoàng Tung, năng suất đạt 31 tạ/ha². Trong trồng trọt, năm 1982, tuổi trẻ Cao Bằng góp

1. Ngày 12/11/1983, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 176-NQ/TWĐTN công nhận Ban Chấp hành, Ban Thường vụ, Bí thư, Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa VII.

2. Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành tại Đại hội Đoàn lần thứ VII.

cho xã hội hơn 1.000 tấn thóc, 33,9 tấn ngô, hơn 1 tấn sắn; hơn 23 tấn đậu tương... Ngoài ra, trong lĩnh vực chăn nuôi, trong lâm nghiệp, cây công nghiệp và thực phẩm... các cơ sở đoàn cũng có những hình thức hoạt động tích cực. Ngoài ra, Đoàn Thanh niên tham gia trồng trầu xuất khẩu được trên 500ha, hầu hết các huyện đều có đồi trầu thanh niên.

Trong thanh niên công nhân, viên chức có các phương thức: xe, máy, sản phẩm mang tên thanh niên, có công trình thanh niên, ngày lao động cộng sản, có phong trào “Rèn luyện tay nghề, thi nâng bậc”, phong trào lao động sáng tạo, tiết kiệm, đảm bảo giờ công, ngày công lao động... Điển hình có Đoàn Thanh niên mỏ thiếc nhận cả nhà máy tuyển khoáng làm công trình thanh niên, hằng tháng đã vượt từ 15 - 36% so với kế hoạch. Các hoạt động tiết kiệm nguyên, vật liệu, phế liệu và gửi tiền tiết kiệm bằng nhiều hình thức, nhất là hình thức lao động cộng sản. Phong trào xây dựng “Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa”... tiếp tục được đẩy mạnh trong các trường học. Đặc biệt sau khi có Nghị quyết cải cách giáo dục của Bộ Chính trị và cuộc vận động “Tăng cường giáo dục đạo đức cách mạng trong trường học”, các cơ sở đoàn trong các trường học có nhiều hình thức và biện pháp giáo dục đoàn viên, thanh niên theo 5 điều Bác Hồ dạy. Năm 1984, toàn tỉnh có 120 tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa; đến năm 1986 có 180 tập thể giáo viên và học sinh lao động xã hội chủ nghĩa, điển hình là trường Phổ thông trung học thị xã Cao Bằng, trường Phổ thông cơ sở Hòa Chung, trường Phổ thông cơ sở Hoàng Tung (nay thuộc phường Thục Phán), trường Phổ thông trung học Quảng Hòa (nay thuộc xã Quảng Uyên)¹...

Trên mặt trận quốc phòng, an ninh, ngoài việc cổ vũ, động viên thanh niên tình nguyện đi khám tuyển và lên đường làm nghĩa vụ quân sự, tuổi trẻ và cấp bộ đoàn có nhiều hoạt động phục vụ nhiệm vụ quốc phòng, an ninh ở các địa phương; 80 - 90% đoàn viên, thanh niên trong dân quân, tự vệ. Ở 42 xã biên giới có lực lượng dân quân tập trung, làm nhiệm vụ tuần tra, canh gác, bảo vệ biên giới cùng với bộ đội và công an vũ trang, trong đó tuyệt đại bộ phận là thanh niên. Tỉnh Đoàn cùng với Ty Công an và Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh xây dựng kế hoạch liên tịch số 04, phối hợp 3 lực lượng, thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, an ninh và phối hợp tổ chức ngày hội “Tuổi trẻ anh hùng bảo vệ Tổ quốc” lần thứ nhất. Đây là một mốc quan

1. Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành tại Đại hội Đoàn lần thứ VIII.

trọng trong việc phối hợp 3 lực lượng thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong toàn tỉnh. Toàn tỉnh có trên 100 tổ chức đoàn cơ sở kết nghĩa với các đơn vị bộ đội và công an nhân dân vũ trang; xây dựng được 656 tổ thanh niên xung kích an ninh. Thực hiện công trình xây dựng “Đường biên thanh niên làm chủ”, đoàn viên, thanh niên các huyện, xã biên giới cùng các đơn vị bộ đội và công an nhân dân vũ trang xây dựng phòng tuyến chiến đấu vững chắc. Tỉnh Đoàn và các huyện đoàn động viên thanh niên đóng góp công sức vào việc xây dựng đường biên vững chắc, an toàn. Riêng năm 1982, thanh niên toàn tỉnh góp 22.962 ngày công giúp bộ đội và công an vũ trang đào hầm hào, vận chuyển đạn dược, bê tông lên chốt và các vị trí chiến đấu cần thiết, làm 41km đường giao thông quân sự với 10.293 ngày công... Với những hoạt động tích cực của lực lượng đoàn viên, thanh niên trong công tác đảm bảo quốc phòng, an ninh góp phần đảm bảo tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh. Công tác tuyên truyền được đảm bảo 100% chỉ tiêu giao, nhiều thanh niên dân tộc Mông, Dao viết đơn tình nguyện đi bộ đội¹.

Nhằm đưa phong trào thanh niên phát triển, đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ của tình hình mới, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa IV) tổ chức vào tháng 01/1984, điều chỉnh và bổ sung các chương trình hành động cách mạng của tuổi trẻ thành 5 chương trình hành động cách mạng sau đây: (1) Chương trình học tập - rèn luyện, xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa. (2) Chương trình tuổi trẻ xung kích đẩy mạnh sản xuất lương thực và phát triển nông nghiệp toàn diện. (3) Chương trình tuổi trẻ lao động sáng tạo, tiết kiệm và giải quyết việc làm cho thanh niên. (4) Chương trình tuổi trẻ xung kích trên mặt trận an ninh, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc. (5) Chương trình tuổi trẻ xung kích trên mặt trận cải tạo xã hội chủ nghĩa, phân phối lưu thông. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng chỉ đạo các tổ chức đoàn trong toàn tỉnh vận dụng thực hiện 5 chương trình hành động cách mạng do Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa IV) đề ra.

Trong các tháng 4, 5, 6/1984, chiến sự xảy ra ở biên giới. Tuổi trẻ Cao Bằng tiếp tục sát cánh cùng với quân và dân toàn tỉnh quyết tâm bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Cán bộ chủ chốt của Tỉnh Đoàn có mặt tại

1. Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn tại Đại hội VIII.

các điểm nóng để tổ chức, động viên đoàn viên, thanh niên đang làm nhiệm vụ, đồng thời nắm tình hình cụ thể để tổ chức và chỉ đạo các huyện đoàn và tổ chức đoàn tuyến sau chuẩn bị sẵn sàng chiến đấu và phục vụ chiến đấu. Chỉ trong một thời gian ngắn, Tỉnh Đoàn huy động được 9.000 ngày công lên biên giới giúp bộ đội, công an vũ trang xây dựng hầm hào, phòng tuyến chiến đấu, vận chuyển đạn dược, mở đường chuyển pháo, tổ chức quyên góp được 55.000 đồng, 4 tấn đồ tương, 4,5 tấn rau xanh, 1.520 quả trứng, 500kg đường, 3.000 bó thuốc lá cuộn, 3.200 cây tre để làm hầm, 2.000 gánh củi, chuyển 8,5 tấn gạo lên chốt, gánh hàng nghìn gánh nước... Lực lượng dân quân tập trung ở các huyện biên giới, đại bộ phận là thanh niên có mặt ở các chốt, sát cánh cùng bộ đội và công an vũ trang chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu đánh trả quân xâm lược. Huyện đoàn Hòa An phối hợp với Ban Chỉ huy quân sự huyện, tổ chức đưa 93 đoàn viên, thanh niên tham gia giữ chốt, xây dựng phòng tuyến chiến đấu ở những nơi xung yếu trên biên giới.

Hưởng ứng phong trào “Vì điểm tựa tiền tiêu của Tổ quốc” do Trung ương Đoàn phát động, từ ngày 26/3/1983, tuổi trẻ cả nước hướng về các tỉnh biên giới, sát cánh cùng đồng bào và tuổi trẻ trong vùng, quyết tâm bảo vệ biên cương của Tổ quốc. Thành Đoàn Hà Nội và Tỉnh Đoàn Bắc Thái kết nghĩa với Tỉnh Đoàn Cao Bằng, nhằm siết chặt đội ngũ lực lượng thanh niên xung kích, bảo vệ vững chắc biên giới thiêng liêng của Tổ quốc. Tỉnh Đoàn Bắc Thái và Thành Đoàn Hà Nội cử các đoàn đại biểu mang theo thuốc men, quà, dụng cụ thể dục thể thao, sách báo, tem thư... cùng với đội văn nghệ lên thăm và động viên các chiến sĩ đang làm nhiệm vụ trên các chốt tiền tiêu. Năm 1985, Tỉnh Đoàn Cao Bằng kết hợp với Tỉnh Đoàn Bắc Thái và Thành Đoàn Hà Nội tổ chức Đại hội Festival lần thứ XII và phát động cuộc “Hành quân theo chân Bác Hồ”¹.

Thực hiện Chỉ thị số 14-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng về việc “Tăng cường giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ” và Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa IV) ngày 15/4/1983, Ban Bí thư Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh ra Nghị quyết về việc tổ chức “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng”. Đây là một phương thức giáo dục truyền thống cách mạng thông qua các hoạt động cụ thể, phong phú và sinh động nhằm

1. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng: *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Sdd, tr.493.

làm cho các tầng lớp thanh niên, thiếu niên nhận thức sâu sắc về lịch sử chiến đấu, cách mạng quang vinh của Đảng và của Nhân dân anh hùng. Trên cơ sở đó, bồi dưỡng niềm tự hào, lòng biết ơn của tuổi trẻ đối với các thế hệ cha anh đã chiến đấu, hy sinh vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; bồi dưỡng tinh thần yêu nước và chủ nghĩa anh hùng cách mạng, chủ nghĩa quốc tế cao cả, làm cho tuổi trẻ nhận rõ sứ mệnh lịch sử thiêng liêng của mình trong giai đoạn cách mạng mới. “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng” được tiến hành từ năm 1983 - 1985 nhằm hưởng ứng cuộc thi quốc tế của Đoàn Thanh niên các nước xã hội chủ nghĩa về cuộc vận động giáo dục truyền thống mang tên “Tưởng nhớ” do Đoàn Thanh niên Cộng sản Lenin Liên Xô đề xướng nhân dịp Kỷ niệm 40 năm chiến thắng chủ nghĩa phát xít (09/5/1945 - 09/5/1985).

Hưởng ứng “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng”, Tỉnh Đoàn đề xuất Ban Thường vụ Tỉnh uỷ ban hành Chỉ thị số 09-CT/TU về việc lãnh đạo Đoàn Thanh niên tổ chức “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng” và thành lập Ban Chỉ huy cuộc hành quân do đồng chí Nguyễn Khánh Trục - Uỷ viên Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, Trưởng Ban Dân vận làm Tổng Chỉ huy, đồng chí Đặng Hồng Tư - Bí thư Tỉnh Đoàn làm Phó Tổng chỉ huy cùng với đại diện lãnh đạo Ban Tuyên huấn Tỉnh uỷ, Sở Giáo dục, Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh, Sở Văn hóa, Công an tỉnh, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh và Ban Tuyên huấn Tỉnh Đoàn làm Uỷ viên. Ở huyện và cơ sở thành lập Ban chỉ huy cuộc hành quân tương tự.

“Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng” được thực hiện bằng 2 chiến dịch, tượng trưng cho hai đỉnh cao chiến thắng vang dội của Nhân dân ta: Chiến dịch Điện Biên Phủ và Chiến dịch Hồ Chí Minh.

Chiến dịch Điện Biên Phủ xuất phát từ giữa năm 1983 đến ngày 07/5/1984, vào dịp kỷ niệm 30 năm chiến thắng Điện Biên Phủ. Sau một thời gian chuẩn bị về tinh thần, vật chất, quán triệt yêu cầu nhiệm vụ cho các huyện và cơ sở, nhân ngày thương binh, liệt sĩ (27/7), ngày 25/7/1983, Huyện Đoàn Hòa An tổ chức cho đoàn viên, thanh niên xã Đức Long và xã Nam Tuấn ra quân quy tập mộ liệt sĩ, vệ sinh, sửa sang 17 vị trí bị hỏng trong nghĩa trang liệt sĩ, tổ chức thăm hỏi gia đình thương binh, liệt sĩ, bộ đội và gia đình có công với cách mạng. Tiếp đó, các huyện Hà Quảng, Nguyên Bình, mỏ thiếc Tĩnh Túc làm lễ ra quân. Các huyện và cơ sở khác tiến hành thành lập Ban chỉ huy để đi vào hoạt động.

Để tạo điều kiện cho các cấp bộ đoàn và tuổi trẻ có môi trường hoạt động, rèn luyện, theo đề nghị của Tỉnh Đoàn, Ủy ban nhân dân tỉnh ra quyết định đặt tên công trường xây dựng hồ Khuổi Lái là “Công trình thanh niên cộng sản” và giao cho tổ chức đoàn là lực lượng xung kích, đảm bảo tiến độ thi công, đạt hiệu quả cao. Sau khi kết thúc Đại hội Quyết thắng toàn tỉnh, ngày 12/12/1983, 2.000 cán bộ, đoàn viên, thanh niên cùng với thanh niên trên công trường, thanh niên trường cấp III Cao Bình, trường cấp III thị xã Cao Bằng tổ chức đón nhận danh hiệu “Công trình thanh niên cộng sản” và tham gia lao động, đào đắp con mương mang tên “Điện Biên Phủ” là 1 trong 10 hạng mục của công trình. Ngay ngày lao động đầu tiên, tất cả các đơn vị đều đạt và vượt chỉ tiêu, định mức như huyện Nguyên Bình đạt 200%, huyện Hà Quảng, Hạ Lang đạt 160%... và đều đảm bảo chất lượng công trình.

Nhiều hình thức và phương thức giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ được triển khai rộng khắp. Nhân dịp kỷ niệm 53 năm ngày thành lập Đoàn (26/3/1984), nhiều đoàn cơ sở tổ chức mít tinh, liên hoan văn nghệ, trao tặng huy chương “Vì thế hệ trẻ” cho cán bộ đoàn lâu năm, tổ chức nói chuyện về truyền thống đấu tranh anh dũng của Đoàn, của Đảng, thu hút 32.000 đoàn viên, thanh niên tham gia hưởng ứng. Thị Đoàn Cao Bằng tổ chức hội trại 26/3 cho 2.500 đoàn viên, thanh niên và thiếu nhi các trường phổ thông, mời các anh hùng và cán bộ lão thành cách mạng đến nói chuyện về gương chiến đấu hy sinh anh dũng của các bậc cha anh và của chính bản thân các đồng chí. Đoàn mô thiếc Cao Bằng nhân dịp này mời các đồng chí đảng uỷ và công nhân lâu năm kể chuyện truyền thống đấu tranh của công nhân mỏ và phát động phong trào đăng ký vượt mức kế hoạch, sản xuất nhiều thiếc, làm giàu cho Tổ quốc. Huyện Đoàn Hòa An tổ chức cho 1.000 đoàn viên, thanh niên hành quân về Nậm Lìn, Lam Sơn, nơi thành lập chi bộ đầu tiên của tỉnh, ôn lại lịch sử ra đời của Đảng bộ, sau đó hành quân lên “Công trình thanh niên cộng sản” Khuổi Lái tham gia và tổ chức kết nạp đoàn viên mới. Riêng trong dịp kỷ niệm 53 năm Ngày thành lập Đoàn, hầu hết các huyện đoàn, thị đoàn, các đoàn trực thuộc đều tổ chức hành quân đến lao động trên “Công trình thanh niên cộng sản” với trên 15.000 đoàn viên, thanh niên. Trong dịp này, Tỉnh Đoàn phối hợp với công ty phát hành phim và chiếu bóng của tỉnh mở đợt chiếu phim với chủ đề “Điện Biên Phủ anh hùng”, đã phục vụ

cho 117.239 lượt thanh, thiếu niên toàn tỉnh. Trước mỗi buổi chiếu phim đều có 30 phút tuyên truyền giới thiệu gương chiến đấu hy sinh của các anh hùng, liệt sĩ trong chiến dịch Điện Biên Phủ và trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược.

Sau khi sơ kết đợt I “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng”, tháng 5/1984, Tỉnh Đoàn Cao Bằng mở đợt II, lấy tên là “Chiến dịch Hồ Chí Minh” nhằm phát huy những kết quả đã thu được trong “Chiến dịch Điện Biên Phủ” để đưa cuộc hành quân đạt hiệu quả cao hơn. Các cấp bộ đoàn tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục thông qua mít tinh, văn nghệ, thể dục thể thao, tổ chức hành quân lên lao động trên công trường hồ Khuổi Lái và kết nạp đoàn viên tại hiện trường, nghe kể chuyện truyền thống, tổ chức hội trại, chiếu phim, tu bổ nghĩa trang liệt sĩ... Đoàn mỏ thiếc Cao Bằng đảm nhận “Công trình thanh niên” xây dựng hang Búa, nơi thành lập chi bộ đầu tiên của mỏ (tháng 10/1930) làm nơi sinh hoạt truyền thống cho đoàn viên, thanh niên. Tuổi trẻ toàn tỉnh có cuộc vận động quyên góp tiền xây dựng mộ Kim Đồng và Nhà văn hóa Kim Đồng. Huyện Đoàn Hòa An đảm nhận việc tu tạo, chăm sóc nhà lưu niệm đồng chí Hoàng Đình Giọng làm nơi tổ chức các lễ hội truyền thống và nơi kết nạp đoàn viên. Huyện Đoàn Chợ Rã ra quân mở đường giao thông lên vùng cao. Đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh tu bổ, quy tụ được hàng nghìn mộ liệt sĩ trong “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng”.

Nhân dịp kỷ niệm 95 năm Ngày sinh Bác Hồ, đầu năm 1985, bám sát sự chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn thực hiện “Cuộc hành quân theo chân Bác” nhằm giáo dục lý tưởng của Bác, của Đảng cho thanh niên và giúp cho thanh niên hiểu được một cách sâu sắc công lao, sự nghiệp của Bác đối với dân tộc và tuổi trẻ. Tỉnh Đoàn chỉ đạo các huyện đoàn và cơ sở tổ chức cho đoàn viên, thanh thiếu niên hành quân về Pác Bó, thăm nơi ở và làm việc của Bác Hồ trong những ngày đầu Bác trở về nước chỉ đạo cách mạng Việt Nam. Đoàn Thanh niên Công an tỉnh có cuộc hành quân “Tượng trưng” về Pác Bó thực hiện “6 điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân”. Đường hành quân được chia làm nhiều chặng, mỗi chặng có một số nội dung công việc cụ thể và có tính điểm riêng cho từng chặng. Nhiều huyện, thị đoàn và đoàn trực thuộc tổ chức cho đoàn viên, thanh niên hành quân đến công trình thanh niên do mình đảm nhiệm để lao động, xây dựng công trình như đồi trầu thanh

niên. Tỉnh có 535 đôi trâu, riêng đôi trâu của Tỉnh Đoàn là 12ha. Đoàn mở thiếp Tỉnh Túc đăng ký hoàn thành vượt mức kế hoạch năm 1986 và đảm nhận 26 công trình thanh niên; ở các huyện đoàn, xã đoàn đều đảm nhận công trình thanh niên, chủ yếu là làm công trình thủy lợi, như công trình Phia Gào (Hòa An), hồ Cốc Chủ, Minh Tâm (Nguyên Bình)... Năm 1985, toàn tỉnh có thêm 15 công trình lớn nhỏ, đào đắp trên 2.500m³ đất đá, tuổi trẻ đóng góp trên 4.520 ngày công. Công trình thanh niên hồ Khuổi Lái, thanh niên đóng góp 5.300 ngày công trong năm 1985. Một trong những hoạt động có ý nghĩa và nổi bật là “Cuộc hành quân theo chân Bác” và Pác Bó của tuổi trẻ 3 tỉnh, thành phố: Hà Nội, Bắc Thái và Cao Bằng nhằm tổng kết phong trào “Vì điểm tựa tiền tiêu của Tổ quốc” và “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng”, vừa biểu dương thành tích hoạt động và thắt chặt mối quan hệ của tuổi trẻ 3 tỉnh, thành phố trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Năm 1985, phong trào thanh niên Cao Bằng được Trung ương Đoàn tặng cờ thi đua luân lưu dẫn đầu toàn quốc. Với hơn 10.000 đoàn viên, thanh niên và thiếu niên cùng với 3 đội văn nghệ của 3 tỉnh và nhiều hoạt động sôi nổi, phong phú đem lại cho tuổi trẻ Cao Bằng sự cổ vũ lớn lao để vào thời kỳ cách mạng mới.

Cùng với việc tổ chức tốt các phong trào, Tỉnh Đoàn quan tâm xây dựng, củng cố tổ chức Đoàn vững mạnh từ tỉnh đến cơ sở. Căn cứ vào mục tiêu đào tạo và số lượng của Trung ương Đoàn phân công cho Tỉnh Đoàn Cao Bằng, có 9 đồng chí được cử đi đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đoàn, đội ở nước ngoài (Đức, Trung Quốc, Liên Xô). Công tác phát triển đoàn viên được coi trọng. Trong năm 1981, kết nạp được 6.173 đoàn viên mới, trong đó có 1.421 đồng chí được giới thiệu từ đội viên thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh, nâng tổng số đoàn viên toàn tỉnh lên 38.200 đồng chí; có 425 đoàn viên ưu tú được kết nạp vào Đảng. Trong 3 năm (1983 - 1986) có 18.292 đoàn viên mới được kết nạp; 6.191 đoàn viên được giới thiệu với Đảng và kết nạp được 851 đồng chí. Năm 1984, Tỉnh Đoàn nghiên cứu tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy ra Nghị quyết về công tác thanh niên và xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện Nghị quyết số 26-NQ/TW của Bộ Chính trị về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên”. Qua thực hiện Nghị quyết của Trung ương và của Tỉnh ủy, các cấp ủy đảng cử những cấp ủy viên có năng lực làm công tác Đoàn hoặc đưa

những cán bộ đoàn có năng lực vào cấp uỷ đảng. Hầu hết Bí thư Huyện Đoàn và đại bộ phận Bí thư Đoàn các cấp là cấp uỷ viên. Tình trạng đoàn viên bỏ sinh hoạt, công tác; chi đoàn không hoạt động từng bước được khắc phục; số chi đoàn và đoàn cơ sở yếu kém tuy vẫn còn nhưng đang được cấp uỷ đảng và Tỉnh Đoàn, huyện đoàn tập trung chỉ đạo giải quyết. Đến năm 1986, có trên 70% cơ sở và chi đoàn vững mạnh.

Sau 10 năm kể từ ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, đến đầu năm 1986, đất nước ta lâm vào tình trạng khủng hoảng kinh tế - xã hội. Tình hình quốc tế có những diễn biến phức tạp, sự trợ giúp của các nước xã hội chủ nghĩa giảm dần, Mỹ siết chặt bao vây, cấm vận kinh tế nước ta. Trong nước lâm vào tình trạng khủng hoảng trầm trọng, hàng hóa khan hiếm, lạm phát “phi mã”; đời sống Nhân dân khó khăn, thiếu thốn. Tình hình đó tác động sâu sắc đến tỉnh Cao Bằng, trong lúc tỉnh đang gặp nhiều trở ngại, thiên tai, lũ lụt, hạn hán xảy ra thường xuyên, kinh tế còn yếu kém, dân trí thấp. Tổ chức Đoàn và đoàn viên, thanh niên trong tỉnh không quản ngại gian khó, quyết vượt qua mọi khó khăn, hoàn thành những mục tiêu đề ra. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo tăng cường công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên. Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 55 Ngày thành lập Đoàn (26/3/1931 - 23/6/1986), các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tổ chức tốt đợt sinh hoạt chính trị giáo dục truyền thống cho đoàn viên, thanh niên với chủ đề “Hành quân theo chân Bác”.

Để tưởng nhớ công lao của người anh hùng nhỏ tuổi Kim Đồng, năm 1985, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn được giao thực hiện công trình Khu Di tích lịch sử Kim Đồng. Khu di tích được xây dựng dưới chân núi Tèo Lài, xã Trường Hà, huyện Hà Quảng. Năm 1986, công trình được hoàn thiện và khánh thành vào ngày 15/5/1986 nhân dịp kỷ niệm 45 năm Ngày thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh (15/5/1941 - 15/5/1986). Lễ khánh thành được tổ chức trong 3 ngày 09 - 11/5/1986, hơn 10.000 lượt đại biểu, đại diện cho thiếu nhi trong cả nước, đại diện cho thiếu nhi Cao Bằng cùng với đại diện các cấp bộ đoàn, các cơ quan, các ngành của tỉnh về dự. Cùng với đó, Tỉnh Đoàn phát hành 3.000 cuốn “Bình minh Nà Mạ” nói về cuộc đời hoạt động của đội viên Kim Đồng cùng hàng nghìn phù hiệu, panô, khẩu hiệu tuyên truyền. Khu di tích lịch sử Kim Đồng trở thành địa chỉ đỏ, nơi giáo dục truyền thống, báo công của đoàn viên, thanh thiếu niên cả nước.

Lễ đón tượng đài Kim Đồng kỷ niệm 45 năm Ngày thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh được tổ chức vào năm 1986 (Trong ảnh: Đồng chí Nguyễn Thế Trương - Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy Cao Bằng chủ trì lễ đón)

Một số đồng chí lãnh đạo Trung ương và lãnh đạo tỉnh Cao Bằng duyệt Tượng đài Hoàng Đình Giông tại trụ sở Tỉnh Đoàn (khoảng năm 1986, 1987)

Sau khi công trình Khu di tích lịch sử Kim Đồng do Tỉnh Đoàn làm chủ đầu tư được triển khai hiệu quả, đảm bảo đúng tiến độ, thời gian, Ban Thường vụ Tỉnh uỷ tiếp tục giao cho Tỉnh Đoàn thực hiện công trình Khu di tích Hoàng Đình Giông (nay là Khu lưu niệm đồng chí Hoàng Đình Giông, phường Thục Phán).

Từ ngày 22 - 26/10/1986, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XII, nhiệm kỳ 1986 - 1990 được tiến hành trọng thể tại thị xã Cao Bằng. Sau khi tổng kết, đánh giá những kết quả đạt được, chưa đạt được trong nhiệm kỳ trước, Đại hội xác định phương hướng, nhiệm vụ cho nhiệm kỳ mới. Đối với công tác đoàn thể, Đại hội nêu rõ: Các tổ chức đoàn thể quần chúng và Mặt trận Tổ quốc cần bám sát nhiệm vụ sản xuất và chiến đấu của địa phương, năng động đề ra chương trình công tác và tổ chức phát động phong trào cách mạng của quần chúng; tập trung hướng về cơ sở, chú ý vùng biên giới, vùng cao, vùng dân tộc ít người, vùng xa xôi hẻo lánh để tổ chức giáo dục quần chúng, nắm chắc tâm tư nguyện vọng của quần chúng để phản ánh cho Đảng và Nhà nước.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI của Đảng diễn ra từ ngày 15 - 18/12/1986, với tinh thần nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, đề ra đường lối đổi mới toàn diện, đồng bộ, từ kinh tế, chính trị đến tư tưởng, văn hóa, xã hội, trong đó đổi mới kinh tế là trung tâm. Đồng thời phát huy những thuận lợi, khắc phục khó khăn, sửa chữa khuyết điểm, tạo ra bước chuyển biến quan trọng, đổi mới tình hình mọi mặt của đất nước, Đại hội đề ra quyết sách kinh tế quan trọng nhằm thực hiện mục tiêu tổng quát của những năm còn lại của chặng đường đầu tiên là: “Ổn định tình hình kinh tế - xã hội, tiếp tục xây dựng những tiền đề cần thiết cho việc đẩy mạnh công nghiệp hóa trong chặng đường tiếp theo”. Đại hội chủ trương bố trí lại cơ cấu kinh tế, xây dựng cơ chế mới, coi nông nghiệp là mặt trận hàng đầu, đề ra ba chương trình kinh tế lớn là: lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng và xuất khẩu; củng cố hoàn thiện quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa phù hợp với trình độ của sức sản xuất; xây dựng cơ chế kế hoạch hóa theo phương thức hạch toán kinh doanh, xóa bỏ cơ chế quản lý tập trung, quan liêu, bao cấp, hình thành cơ chế thị trường, sử dụng tốt nhất các đòn bẩy kinh tế, phát huy mạnh mẽ động

lực khoa học kỹ thuật, nhằm thực hiện thắng lợi đường lối cách mạng xã hội chủ nghĩa của Đảng.

Thành công của đại hội đảng các cấp năm 1986, đặc biệt là Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI với đường lối đổi mới đất nước được đề ra tạo luồng sinh khí mới đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc nói chung, hoạt động của tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên của cả nước, trong đó có tỉnh Cao Bằng nói riêng.

Hơn mười năm (1975 - 1987), trong điều kiện vô cùng khó khăn của đất nước, vừa phải đối phó với thiên tai, chiến tranh, chế độ tập trung bao cấp, kinh tế chậm phát triển... nên công tác Đoàn và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng không tránh khỏi những hạn chế, khuyết điểm. Các cấp bộ đoàn có xu hướng thực hiện theo các chỉ thị, mệnh lệnh từ cấp trên mà thiếu sự chủ động, linh hoạt, sáng tạo trong việc tổ chức các hoạt động phù hợp với tâm lý, nhu cầu của đoàn viên, thanh niên. Nhiều hoạt động của Đoàn chưa thực sự thu hút được sự quan tâm, tham gia của đông đảo thanh niên, đặc biệt là thanh niên ở các khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa. Đội ngũ cán bộ đoàn còn thiếu về số lượng, yếu về chất lượng, chưa đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới. Tình trạng đoàn viên bỏ sinh hoạt, công tác, chỉ đoàn không hoạt động diễn ra. Song được sự quan tâm lãnh đạo của cấp uỷ đảng, chính quyền, các cấp bộ đoàn trong tỉnh đoàn kết, tích cực, thể hiện tinh thần yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội luôn phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao phó. Tuổi trẻ Cao Bằng đã hăng hái gia nhập các lực lượng vũ trang, luyện tập quân sự, sẵn sàng chiến đấu bảo vệ biên giới thiêng liêng của Tổ quốc; đi đầu trong các hoạt động lao động, sản xuất, công tác với các phong trào thiết thực, hiệu quả như: “Cánh đồng tăng sản”, “Cánh đồng 5 - 7 tấn”, “Nương ngô 3 - 4 tấn”, “Đội cây thanh niên”, “Lao động tình nguyện vượt mức kế hoạch”, “Quầy hàng thanh niên làm theo lời Bác”, “Lao động cộng sản”, “Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa”... Trong đó hoạt động nổi bật là tổ chức “Cuộc hành quân theo bước chân những người anh hùng” được thực hiện bằng 2 chiến dịch: Chiến dịch Điện Biên Phủ và Chiến dịch Hồ Chí Minh; Tỉnh Đoàn vinh dự được Tỉnh uỷ, Uỷ ban nhân dân tỉnh tin tưởng giao thực hiện công trình

Khu Di tích lịch sử Kim Đồng, Khu di tích Hoàng Đình Giọng. Việc xây dựng tổ chức Đoàn, Đội thường xuyên được quan tâm; đến năm 1986, có trên 70% cơ sở và chi đoàn vững mạnh. Phong trào thanh niên Cao Bằng được Trung ương Đoàn tặng cờ thi đua luân lưu dẫn đầu toàn quốc (năm 1985). Từ trong thực tiễn hoạt động thi đua học tập, lao động sản xuất, chiến đấu và phục vụ chiến đấu, cán bộ, đoàn viên, thanh niên tỉnh Cao Bằng từng bước trưởng thành, xứng đáng là lực lượng xung kích, hăng hái tiến quân vào sự nghiệp đổi mới.

Chương V

TUỔI TRẺ CAO BẰNG TRONG NHỮNG NĂM ĐẦU THỰC HIỆN ĐƯỜNG LỐI ĐỔI MỚI, CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA (1987 - 2007)

I. TỔ CHỨC ĐOÀN VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN CAO BẰNG TRONG NHỮNG NĂM ĐẦU THỰC HIỆN ĐƯỜNG LỐI ĐỔI MỚI CỦA ĐẢNG (1987 - 1992)

Bước sang năm 1987, trong không khí cả nước phấn khởi thực hiện đường lối đổi mới của Đảng, thực hiện sự chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về tiến hành đại hội đoàn các cấp tiến tới Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ V, được sự đồng ý của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, từ ngày 26 - 28/3/1987, Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh Cao Bằng lần thứ VIII, nhiệm kỳ 1987 - 1992 được tổ chức. Với tinh thần nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, Đại hội đánh giá cao những cống hiến xuất sắc của tuổi trẻ và của các cấp bộ đoàn trong việc bảo vệ biên giới của Tổ quốc, đập tan mọi âm mưu phá hoại của bọn phản động, bọn thổ phỉ và các phần tử xấu gây rối trật tự xã hội, đi đầu trong cuộc vận động chống tiêu cực...; đồng thời cũng vạch ra những khuyết điểm, nhược điểm của tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên trong thời gian qua. Đại hội khẳng định: “Thực tiễn cách mạng trong những năm qua đã bồi dưỡng và rèn luyện phẩm chất tốt đẹp của thanh niên các dân tộc tỉnh ta. Đại đa số đoàn viên, thanh niên có tinh thần vững vàng trước mọi khó khăn, thử thách, phát huy tính năng động, sáng tạo trong lao động và công tác, không ngừng học tập để nâng cao trình độ văn hóa, khoa học, nghiệp vụ, tay nghề để hoàn thành nhiệm vụ được giao. Thông qua phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ, nhiều đoàn viên, thanh niên đã có những cống hiến xuất sắc và trưởng thành về mọi mặt”.

Đại hội nhiệt liệt biểu dương những cố gắng và thành tích của thanh niên công nhân, nông dân tập thể, thanh niên lực lượng vũ trang, thanh niên lao động trong các ngành tiểu thủ công nghiệp, dịch vụ, giáo viên, học sinh, cán bộ khoa học kỹ thuật trẻ... trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Đại hội biểu dương những cố gắng vươn lên của đội ngũ cán bộ đoàn từ tỉnh đến cơ sở trong công tác, học tập và xây

dựng cuộc sống, hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Đại hội còn chỉ rõ: Công tác Đoàn và phong trào thanh niên trong hơn ba năm qua chưa đáp ứng được những yêu cầu của nhiệm vụ cách mạng, còn nhiều yếu kém và khuyết điểm. Hoạt động của các cấp bộ đoàn từ tỉnh đến cơ sở còn mang nặng tính chất hành chính, quan liêu, xa rời cơ sở, xa rời đoàn viên, thanh niên, do đó chưa phản ánh được tâm tư, nguyện vọng, chưa đáp ứng được những yêu cầu chính đáng của tuổi trẻ toàn tỉnh; công tác tổ chức chưa theo kịp sự phát triển của phong trào thanh niên; sinh hoạt Đoàn ở cơ sở bị xem nhẹ, nội dung nghèo nàn, hình thức đơn điệu, khô cứng, do đó làm giảm tính giáo dục, làm cho đoàn viên ít gắn bó với Đoàn, thanh niên không thiết tha phấn đấu vào Đoàn...

Căn cứ phương hướng, nhiệm vụ của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI, Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XII đề ra, Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ VIII xác định phương hướng công tác Đoàn và phong trào thanh niên toàn tỉnh trong những năm 1987 - 1990 là: Tập trung sức cùng cố và xây dựng Đoàn vững mạnh, nhanh chóng đổi mới phương thức đoàn kết, tập hợp, vận động thanh niên, đưa đại bộ phận thanh niên tham gia hoạt động với Đoàn và các phong trào thanh niên. Thông qua hành động cách mạng, đặc biệt là các đội hình lao động trẻ, kết hợp với việc chăm lo lợi ích chính đáng của thanh niên để tăng cường giáo dục lý tưởng, giáo dục truyền thống cách mạng và lối sống xã hội chủ nghĩa cho đoàn viên, thanh niên, chăm lo giáo dục thiếu niên, nhi đồng, xây dựng Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh vững mạnh, tạo ra phong trào thi đua sôi nổi của tuổi trẻ toàn tỉnh, tích cực phấn đấu thực hiện thắng lợi những nhiệm vụ kinh tế - xã hội do Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XII đề ra.

Đại hội cũng đã đề ra mục tiêu phấn đấu của Đoàn và phong trào thanh niên toàn tỉnh trong nhiệm kỳ tới là:

Động viên tuổi trẻ toàn tỉnh tạo ra phong trào hành động cách mạng sôi nổi, rộng khắp nhằm thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược, ba chương trình kinh tế lớn và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ của Đảng và Nhà nước giao phó.

Thông qua lao động, chiến đấu và học tập, xây dựng cuộc sống mới mà đào tạo, bồi dưỡng cho thanh niên những phẩm chất của con người mới xã hội chủ nghĩa, sống có lý tưởng hoài bão, kế tục trung thành và xuất sắc sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và của dân tộc.

Nâng cao sức chiến đấu của tổ chức Đoàn; đổi mới nhận thức, nội dung và phương thức công tác Đoàn; đổi mới tổ chức và phong trào công tác của đội ngũ cán bộ đoàn; hướng mọi hoạt động về cơ sở, nhằm tập hợp, đoàn kết đông đảo thanh niên, làm tốt công tác chăm sóc giáo dục, thiếu niên nhi đồng. Xây dựng Đoàn vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức xứng đáng là đội quân xung kích cách mạng và đội dự bị tin cậy của Đảng.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa XII. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 11 đồng chí, trong đó đồng chí Đặng Hồng Tư được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Dương Văn Sông và đồng chí Nông Ngọc Tập giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn¹. Trong nhiệm kỳ, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn có sự thay đổi về nhân sự. Ngày 17/8/1988, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 113/NQ-TWĐTN về việc “Kiện toàn Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Cao Bằng”, công nhận đồng chí Lê Hạnh Duyên là Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng. Tháng 10/1988, đồng chí Đặng Hồng Tư chuyển công tác, thôi giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn², đầu năm 1989, đồng chí Nông Ngọc Tập được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn; cuối năm 1988, đồng chí Dương Văn Sông và đồng chí Lê Hạnh Duyên³ thôi giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí La Chí Hoàn và đồng chí Nông Quốc Tế giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn⁴. Năm 1990, đồng chí

1. Ngày 09/4/1987, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 306/NQ/TWĐTN về việc “Công nhận Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa VIII”.

2. Đến ngày 11/01/1989, Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 01/NQ-TWĐ về việc cho rút tên trong danh sách Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Cao Bằng”, đồng ý để đồng chí Đặng Hồng Tư rút tên trong danh sách Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa VIII vì đã chuyển công tác.

3. Ngày 15/11/1988, Tỉnh ủy Cao Bằng ban hành Nghị quyết số 53-NQ/TU điều động đồng chí Lê Hạnh Duyên - Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng đến nhận công tác và giữ chức vụ Phó Chủ tịch Liên đoàn Lao động tỉnh Cao Bằng kể từ ngày 01/12/1988.

4. Ngày 26/01/1989, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 14/NQ/TWĐTN về việc “Công nhận Bí thư, Phó Bí thư và Ủy viên Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa IV: đồng chí Nông Ngọc Tập giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí La Chí Hoàn - Phó Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Nông Quốc Tế - Phó Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Bế Ngọc Xuân - Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, đồng chí Đỗ Quang Sơn - Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn.

- Ngày 27/8/1990, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Nghị quyết số 280/NQ/TWĐTN về việc “Bổ sung Ủy viên Ban Chấp hành và Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng”: công nhận đồng chí Hoàng Văn Vàng, Nguyễn Quốc Tuyển, Phùng Thanh Hiền là Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn.

Nông Ngọc Tập thôi giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn. Ngày 22/10/1990, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Quyết định số 294/QĐ.TWĐTN về việc “Công nhận Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng”: bổ sung đồng chí Hà Minh Trần, đồng chí Đỗ Quang Sơn giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng; đồng thời ban hành Công văn số 667/CV.TWĐTN phân công đồng chí Hà Minh Trần là Quyền Bí thư Tỉnh Đoàn. Ngày 01/11/1990, Tỉnh uỷ Cao Bằng ban hành Nghị quyết số 214/NQ-NS-TU về việc “Điều động cán bộ”: điều động đồng chí Đỗ Quang Sơn - Huyện uỷ viên, Bí thư Huyện Đoàn Hòa An đến nhận công tác và giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng. Ngày 12/3/1991, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Quyết định số 554/QĐ/TWĐTN về việc “Công nhận Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa VIII”: công nhận đồng chí Hà Minh Trần - Quyền Bí thư Tỉnh Đoàn giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng.

Từ ngày 27 - 30/11/1987, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ V khẳng định: Với truyền thống “Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”, “Sẵn sàng đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì vì sự giàu mạnh của Tổ quốc xã hội chủ nghĩa và hạnh phúc của Nhân dân”, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và tuổi trẻ nước ta quyết tâm đi đầu trong công cuộc đổi mới, xung kích, sáng tạo xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đại hội đúc kết bốn bài học kinh nghiệm về công tác Đoàn và phong trào thanh niên, đồng thời đề ra phương hướng hoạt động của Đoàn trong thời kỳ tới.

Về phong trào hành động cách mạng của thanh niên, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ V quyết định: Tiếp tục phát triển phong trào “Tuổi trẻ xung kích và sáng tạo xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” và tập trung chỉ đạo thực hiện 4 chương trình sau đây: Tuổi trẻ xung kích và sáng tạo trên mặt trận kinh tế, thực hiện thắng lợi 3 chương trình mục tiêu về lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng và hàng xuất khẩu; Tuổi trẻ đi đầu thực hiện các chính sách xã hội và đấu tranh cho công bằng xã hội; Tuổi trẻ xung kích

- Ngày 12/3/1991, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Quyết định số 552/QĐ/TWĐTN về việc “Kiện toàn Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa VIII: đồng chí Nông Quốc Tế được rút tên trong danh sách Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, bổ sung các đồng chí Phạm Ngọc Cương, Nông Thanh Tạng, Triệu Đức Tôn, Nguyễn Tô Phúc, Nông Minh Thuận, Nguyễn Thị Oanh vào Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn.

trên mặt trận quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc; Tuổi trẻ học tập và tiên quân vào khoa học kỹ thuật.

Cụ thể hóa Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ VIII, Tỉnh Đoàn xây dựng kế hoạch và tập trung chỉ đạo các cấp bộ đoàn thực hiện tốt các chương trình, chỉ tiêu và nhiệm vụ Đại hội đã nêu ra¹.

Trong triển khai thực hiện kế hoạch 5 năm (1986 - 1990), Tỉnh uỷ xác định trọng tâm chỉ đạo là lấy phát triển nông nghiệp làm nhiệm vụ hàng đầu, trong đó coi thâm canh tăng năng suất là khâu chủ yếu. Để đạt yêu cầu đó phải coi trọng việc đưa giống mới bao gồm lúa, ngô, đỗ tương, lạc... vào sản xuất. Các cơ sở đoàn đi đầu trong khâu đưa giống mới vào đồng ruộng. Các tổ, đội khoa học kỹ thuật làm thí nghiệm áp dụng giống mới vào các ruộng, nương cao sản, trong đó có 60 tấn giống lúa CR203 vào vùng chuyên canh lúa của các huyện Hòa An, Hà Quảng, Nguyên Bình; 22 tấn ngô, 10 tấn đỗ tương, 30 tấn lạc giống cho các vùng chuyên canh Quảng Hòa và vùng Lục Khu (huyện Hà Quảng cũ). Từ sau năm 1987, tuổi trẻ toàn tỉnh mạnh dạn đưa tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp với diện tích là 14.80ha, bằng 45% diện tích cấy lúa của tỉnh gồm các giống mới CR203, NN8, CN2. Tại huyện Hòa An, các xã Bế Triều, Hưng Đạo, Vĩnh Quang đạt năng suất từ 50 - 60 tạ/ha/vụ. Các giống ngô mới (TSB1, TSB2, VM1), giống đỗ tương mới (ĐT80) được gieo trồng ở các xã Tổng Cột (nay là xã Tổng Cột), Hạ Thôn (nay là xã Hà Quảng); Tà Lùng, Đại Sơn (nay là xã Phục Hòa), Hồng Quang (nay là xã Bế Văn Đàn) với năng suất đỗ tương 20 tạ/ha, ngô 18 tạ/ha, gấp 3 lần giống địa phương.

Là một lực lượng đông đảo, có trình độ nhận thức, năng động và dễ thích nghi với cái mới, thanh niên các dân tộc đi đầu trong việc áp dụng các biện pháp khoa học kỹ thuật vào sản xuất. Bằng các hình thức tập huấn kỹ thuật chuyên đề, học tập quy trình, tiêu chuẩn kỹ thuật, thông qua các tổ, đội khoa học, kỹ thuật, tổ, đội chuyên trong các hợp tác xã nông nghiệp. Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn xây dựng Nghị quyết liên tịch với Ban Giám đốc Sở Nông nghiệp. Trên cơ sở đó các tổ chức đoàn phối hợp với ngành nông nghiệp nâng cao trình độ cho đoàn viên, thanh niên; áp dụng các biện pháp thâm canh tăng năng suất cây trồng, vật nuôi đạt

1. Ngày 27/4/1987, Tỉnh Đoàn ban hành Chương trình hành động số 56/CT-TĐTN về "Thực hiện 3 chương trình lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng và hàng xuất khẩu".

hiệu quả cao. Đây là Nghị quyết có giá trị thực tiễn sâu sắc đối với thanh niên trong toàn tỉnh.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XII, nhất là từ khi triển khai cơ chế đổi mới, hoạt động khoa học kỹ thuật của Đoàn có bước chuyển biến. Bước vào thời kỳ đổi mới, hộ gia đình được xác định là đơn vị kinh tế tự chủ, độc lập, do đó, hoạt động của Đoàn có sự chuyển biến phù hợp với tình hình mới. Khác với những năm trước, hoạt động của tổ chức Đoàn mang tính tập thể, tập trung trong phạm vi hợp tác xã thì nay mọi công việc phải sâu sát đến từng đoàn viên, thanh niên. Thực hiện 3 chương trình kinh tế lớn của Đảng: lương thực - thực phẩm - hàng tiêu dùng và xuất khẩu, thanh niên có phong trào “Thanh niên nông thôn sản xuất, kinh doanh giỏi”, phong trào “Tiến quân vào khoa học kỹ thuật”. Tỉnh Đoàn phối hợp với Trung tâm khoa học sản xuất nông dược (Viện hóa học công nghiệp) và Ban khoa học kỹ thuật của tỉnh, tổ chức triển khai chương trình nghiên cứu và ứng dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp tại một số cơ sở. Thông qua xây dựng các mô hình cụ thể tổ chức cho cán bộ, đoàn viên các nơi đến tập huấn tại chỗ và tham gia hoạt động với chi đoàn sở tại, giúp cho các kỹ thuật viên nắm được đặc tính của từng giống cây, giống con, đặc tính của các loại thuốc kích thích sinh trưởng, từng loại phân bón và các điều kiện, quy trình, tiêu chuẩn kỹ thuật phục vụ thâm canh.

Sau khi đi đầu đưa giống mới vào đồng ruộng thành công, bước vào năm 1989, thanh niên Cao Bằng đi vào ứng dụng thuốc kích thích sinh trưởng VHA-79 đối với cây trồng. Thuốc kích thích sinh trưởng VHA-79 do Viện Hóa học công nghiệp sản xuất, vừa đạt Huy chương Vàng năm 1988 thì vụ mùa năm 1989 được sự hướng dẫn của Trung tâm khoa học nông dược, Tỉnh Đoàn mạnh dạn làm thí điểm ở một số hộ gia đình đoàn viên ở các xã Bế Triều (nay là xã Hòa An), Hưng Đạo (nay là phường Thục Phán) trên diện tích 1.000m². Do đạt được kết quả tốt, nên nhiều hộ đoàn viên đăng ký ứng dụng thuốc, với diện tích lên tới 60.000m². Bước sang vụ đông xuân năm 1990 - 1991 có 11/13 huyện, thị đưa VHA-79 vào sử dụng trên diện tích 66ha đối với lúa và 58ha đối với ngô. Qua diện tích đã ứng dụng VHA-79 cho thấy năng suất lúa tăng 21,3%, năng suất ngô tăng từ 12 - 20%. Tiêu biểu là các xã, phường: Hòa Chung xã Hưng Đạo, Hoàng Tung, Vĩnh Quang (nay là phường Thục Phán), Bế Triều (nay là xã Hòa An), Xuân Hòa (nay là xã Trường Hà), Tam Kim (nay là xã Tam

Kim), Đức Xuân (nay là xã Đông Khê); Tự Do (nay là xã Hạnh Phúc), Chí Thảo, Quốc Phong (nay là xã Quảng Uyên)... Từ năm 1992, thuốc kích thích sinh trưởng VHA-79 được ứng dụng trên diện rộng và trở nên phổ biến trong sản xuất nông nghiệp.

Để đưa thanh niên nông thôn đi vào hoạt động trong cơ chế mới, Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn áp dụng các phương thức hoạt động như: Tổ chức các đội hình lao động trẻ, mở rộng hình thức đảm nhận công trình thanh niên, ký kết hợp đồng kinh tế, nhận khoán những việc khó, việc mới trong sản xuất và dịch vụ, làm thủy lợi, giao thông nông thôn, khai hoang, phục hóa, cải tạo đồng ruộng, các công trình công cộng, áp dụng giống mới... từ cơ sở đến huyện với 5 yêu cầu là được việc, được người, được tổ chức, có kinh phí hoạt động và thanh niên được quyền làm chủ. Các cấp bộ đoàn từ tỉnh đến huyện và chi đoàn đều thành lập “Dịch vụ thanh niên”. Tỉnh Đoàn phối hợp với Công ty vật tư nông nghiệp, Công ty giống cây trồng của tỉnh, Chi cục Bảo vệ thực vật, Trung tâm khảo nghiệm Vô Đạo, các cơ quan của tỉnh và một số cơ quan nghiên cứu, một số cục, vụ, viện ở Trung ương lo việc cung cấp phân bón, thuốc trừ sâu, thuốc kích thích sinh trưởng cây trồng và vật nuôi, thức ăn gia súc, gia cầm, giống mới cho hợp tác xã và gia đình xã viên, thông qua các tổ chức học kỹ thuật hoặc trực tiếp hướng dẫn người tiêu dùng đạt hiệu quả cao nhất. Chỉ riêng 4 tháng đầu năm 1991, bộ phận “Dịch vụ thanh niên” của Tỉnh Đoàn cung cấp cho các điểm chỉ đạo ở các huyện và cơ sở 100 tấn đạm Urê, 7.478 gói thuốc kích thích sinh trưởng VHA-79 thu về cho Tỉnh Đoàn trên 5 triệu đồng, góp phần làm tăng kinh phí cho các hoạt động của Đoàn. Các tổ “Dịch vụ thanh niên” ở các huyện và chi đoàn cũng có những hoạt động tương tự, góp phần vào thâm canh tăng năng suất cây trồng, vật nuôi và xây dựng quỹ Đoàn, tạo sự ổn định và cải thiện đời sống thanh niên nông thôn.

Do được chăm sóc chu đáo, nên ruộng khoán của các gia đình đoàn viên, thanh niên có sự vượt trội hơn hẳn ruộng của hợp tác xã trước đây, nhất là từ khi Đoàn có phong trào “Thanh niên nông thôn sản xuất, kinh doanh giỏi”. Đoàn viên, thanh niên là người đi đầu áp dụng thuốc kích thích sinh trưởng cây trồng VHA-79, áp dụng giống mới, chuyển dịch cơ cấu cây trồng... góp phần đưa tổng sản lượng lương thực (quy thóc) từ 139.716 tấn năm 1987 lên 171.000 tấn năm 1993, tăng 22,4%.

Cùng với sản xuất lương thực, chăn nuôi có sự phát triển đáng kể. Năm 1987, đàn trâu có 114.000 con, đàn bò có 78.000 con, đàn lợn có 237.000 con thì đến năm 1992, sau khi chuyển đổi cơ chế quản lý hợp tác xã từ kinh tế tập thể sang kinh tế hộ gia đình, chăn nuôi cũng có sự tăng trưởng rõ rệt: đàn trâu là 136 nghìn con, đàn bò 100 nghìn con và đàn lợn là 270 nghìn con.

Hưởng ứng phong trào “Thanh niên nông thôn sản xuất, kinh doanh giỏi”, nhiều tập thể, cá nhân đoàn viên, thanh niên trong tỉnh có sự vận dụng sáng tạo, biết khai thác thế mạnh của đất đai, tập quán của địa phương để làm giàu cho bản thân, xóa đói giảm nghèo cho thôn bản, nâng cao đời sống cho Nhân dân.

Để rút kinh nghiệm chỉ đạo phong trào “Thanh niên nông thôn sản xuất, kinh doanh giỏi” trong toàn tỉnh, Tỉnh Đoàn triển khai dự án chăn nuôi lợn và thâm canh lúa ở huyện Hòa An và thị xã Cao Bằng. Dự án có số vốn là 84 triệu đồng, hỗ trợ cho 63 hộ gia đình trẻ. Được sự hướng dẫn của cán bộ khoa học kỹ thuật trẻ, của cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên biết sử dụng vốn đúng mục đích, biết áp dụng các biện pháp kỹ thuật vào sản xuất và chăn nuôi có hiệu quả.

Ở thị xã Cao Bằng, do được dự án hỗ trợ vốn, đồng chí Nguyễn Văn Công - Bí thư Đoàn xã Hòa Chung nuôi 13 con lợn thịt và một con lợn nái, thu nhập một năm từ 8 - 10 triệu đồng; đồng chí Nguyễn Thị Sơn, đoàn viên Chi đoàn phường Hợp Giang nuôi 7 con lợn nái có thu nhập hơn 10 triệu đồng; đồng chí Phan Văn Trường, đoàn viên Đoàn xã Hòa Chung nuôi 7 con trâu, 30 con gà mái đẻ... Ở huyện Hòa An có đồng chí Nguyễn Trọng Truyền, đoàn viên Chi đoàn An Phú, xã Bế Triều nuôi 150 con vịt, chỉ trong 3 tháng, mỗi con có trọng lượng từ 1,7 - 2 kg/con; đồng chí Đàm Văn Chinh cũng là đoàn viên Chi đoàn An Phú thâm canh lúa, giống Q99 đạt năng suất 10 tấn/ha/vụ.

Để giúp xóa đói giảm nghèo, cùng nhau làm ăn có hiệu quả, Tỉnh Đoàn hướng dẫn cho các chi đoàn xây dựng mô hình “Chi đoàn sản xuất, kinh doanh giỏi”. Thông qua chi đoàn, các đoàn viên, thanh niên học hỏi nhau, giúp đỡ tương trợ nhau vốn, kinh nghiệm, áp dụng tiến bộ kỹ thuật, xây dựng cơ cấu cây trồng và vật nuôi thích hợp với điều kiện cụ thể của mỗi người, thích hợp với yêu cầu của cơ chế mới. Bước đầu ở các điểm chỉ đạo xuất hiện nhiều “Chi đoàn sản xuất, kinh doanh giỏi” như: Chi đoàn

Nà Vài (xã Bế Triều, huyện Hòa An, nay là xã Hòa An) có 100% hộ gia đình trẻ áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất, chăn nuôi, mạnh dạn sử dụng các loại giống mới như Q99, chiêm đen... vào đồng ruộng, nên toàn bộ ruộng khoán của các gia đình đoàn viên, thanh niên đều đạt năng suất từ 7 - 10 tấn/ha/vụ. Chi đoàn Phiắc Cát (xã Dân Chủ, huyện Hòa An, nay là xã Nam Tuấn) là vùng có điều kiện chăn nuôi đại gia súc, bình quân mỗi hộ gia đình đoàn viên, thanh niên nuôi từ 6 - 10 con trâu, bò. Riêng chi đoàn nuôi được 6 con bò để gây quỹ làm kinh phí hoạt động, hỗ trợ cho những đoàn viên, thanh niên có yêu cầu. Chi đoàn tương trợ nhau làm nhà cửa và các công trình phụ, ngôi hóa toàn bộ bản làng, các hộ gia đình đoàn viên, thanh niên đều có nhà cửa khang trang, sạch đẹp. Chi đoàn khai phá được hơn 2ha ruộng bậc thang để giúp đồng bào Mông định canh, định cư, ổn định cuộc sống. Chi đoàn An Phú (Bế Triều, huyện Hòa An, nay thuộc xã Hòa An) đảm nhận trồng thí nghiệm giống khoai tây cao sản của Pháp trên diện tích 1.000m² để rút kinh nghiệm đưa vào sản xuất, thay đổi cơ cấu cây trồng ở địa phương. Mỗi gia đình đoàn viên, thanh niên thực hiện ủ một hố phân lân vi sinh bằng phương pháp khoa học, thực hiện phong trào “sạch làng, tốt ruộng”. Chi đoàn 2,3 Lam Sơn (Hồng Việt, huyện Hòa An, nay thuộc xã Hòa An) có 8 hộ gia đình trẻ, xây dựng vườn ươm sa mộc, mỗi hộ 2ha để cung cấp giống sa mộc cho Nhân dân trong xã. Đoàn xã Bảo Toàn (nay thuộc xã Bảo Lạc), xã Tân Việt (nay thuộc xã Nam Quang), phát động đoàn viên, thanh niên, có sự hỗ trợ vốn và giống cây trồng được 44.000 cây quế và cây ăn quả các loại...

Hưởng ứng phong trào xây dựng “Làng thanh niên” do Trung ương Đoàn phát động, rút kinh nghiệm từ Làng thanh niên Phiắc Cát, Tỉnh Đoàn chỉ đạo mở rộng ra 13 chi đoàn ở các huyện, thị đoàn, trong đó có một số “Làng thanh niên” hoạt động tốt như: Làng thanh niên Phiắc Cát; Làng thanh niên Nà Vài; Làng thanh niên An Phú thuộc huyện Hòa An; Làng thanh niên Lũng Cùm thuộc xã Sóc Hà, huyện Hà Quảng (nay là xã Trường Hà).

Để đưa tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp, lâm nghiệp, chăn nuôi, thanh niên nông thôn Cao Bằng có phong trào “khuyến nông, khuyến lâm”. Bằng các hình thức, mọi phương tiện, bằng các tài liệu tuyên truyền, nghiệp vụ, khoa học kỹ thuật, bằng việc mời các chuyên gia, các lão nông có kinh nghiệm đến hướng dẫn, tập huấn kỹ thuật, kỹ năng

canh tác, phổ biến quy trình, tiêu chuẩn, công nghệ sản xuất, bằng cách mở hội nghị, hội thảo, tập huấn về trồng trọt và chăn nuôi cho lao động trẻ trong nông nghiệp. Đến hết năm 1992, có 5/13 huyện và thị xã triển khai tốt khuyến nông, khuyến lâm cho thanh niên. Huyện Đoàn Hà Quảng phối hợp với Phòng Nông lâm tập huấn cho 34 cán bộ đoàn chủ chốt các xã và tổ chức tập huấn đầu bờ cho 3 tổ thanh niên về tiêm phòng dịch bệnh cho gia súc ở 3 khu vực Đôn Chương - Hòa Mục - Trường Hà. Huyện đoàn Bảo Lạc kết hợp với Phòng Nông lâm phổ biến quy trình trồng quế đến các cơ sở đoàn trong huyện. Các chi đoàn An Phú, Nà Vài (xã Bế Triều, huyện Hòa An, nay là xã Hòa An) mời cán bộ kỹ thuật đến phổ biến kinh nghiệm ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất và chăn nuôi cho đoàn viên, thanh niên. Thị đoàn Cao Bằng tổ chức tập huấn khoa học kỹ thuật theo cụm xã về chăn nuôi kết hợp với kinh tế vườn...

Các phong trào làm phân bón, thủy lợi, phòng trừ sâu bệnh, phòng và chống dịch bệnh cho gia súc, gia cầm, chăm sóc đồng ruộng, trâu, bò, lợn... phát triển tốt, có nơi đạt kết quả cao hơn trước. Tuy nhiên, so với trước có sự khác biệt về phương thức hoạt động. Nếu trước đây, mọi hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên chủ yếu là dựa vào tập thể thì nay mọi đoàn viên, thanh niên làm việc là để phục vụ cho ruộng khoán của hộ gia đình, trừ khâu thủy lợi, thủy điện và các hoạt động xã hội. Bước đầu hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên thích ứng với cơ chế mới, mở ra triển vọng cho những năm tiếp theo.

Trên mặt trận sản xuất công nghiệp, các cơ sở đoàn trong các nhà máy, xí nghiệp, công trường tiếp tục đẩy mạnh phong trào thi đua vượt mức kế hoạch Nhà nước, các hình thức hoạt động như “Ôn lý thuyết, luyện tay nghề, thi thợ giỏi”, “Công trình thanh niên”, “Xe, máy thanh niên”, “Tổ, đội sản xuất thanh niên”... được duy trì và phát huy tác dụng. Tuy nhiên, do tình hình kinh tế - xã hội có nhiều khó khăn, phức tạp, sự chuyển đổi cơ chế quản lý chưa kịp với yêu cầu đổi mới của Đảng, nhất là chưa thích ứng với cơ chế thị trường, nhiều đơn vị sản xuất không ổn định, thu nhập của công nhân rất thấp, không bảo đảm đời sống, có nơi công nhân không có việc làm. Vì vậy, hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên gặp rất nhiều khó khăn, có nơi không hoạt động và không sinh hoạt Đoàn...

Trước tình hình đó, Tỉnh Đoàn cử cán bộ xuống tận nơi, trao đổi, bàn bạc với lãnh đạo chuyên môn, đảng uỷ, công đoàn tìm cách tháo gỡ; mặt khác cùng với cơ sở đoàn phát động quần chúng thanh niên phát huy sáng kiến, khắc phục khó khăn, cùng với lãnh đạo tìm ra lối thoát, chuyển đổi cơ cấu sản xuất phù hợp với tình hình mới, khai thác năng lực sản xuất, giải quyết việc làm; từng bước ổn định đời sống công nhân, viên chức, đưa đoàn viên, thanh niên đi vào hoạt động.

Đoàn Thanh niên mô thiếc Tĩnh Túc đi vào giải quyết tình hình nói trên bằng khâu tập trung củng cố chi đoàn, liên chi đoàn phù hợp với tổ chức sản xuất của xí nghiệp, xóa bỏ khâu trung gian, giải thể 3 liên chi đoàn và thành lập 8 chi đoàn trực thuộc Đoàn mô. Củng cố lại đội ngũ cán bộ, nhất là bí thư và phó bí thư chi đoàn, mở rộng dân chủ trong sinh hoạt Đoàn, mọi hoạt động của Đoàn đều được các chi đoàn bàn bạc kỹ lưỡng. Hằng tháng hoặc sau một đợt công tác đều tổ chức giao ban giữa các bí thư chi đoàn, phân loại đoàn viên, phân loại chi đoàn.

Các phong trào “Đăng ký tình nguyện vượt mức kế hoạch Nhà nước”, đảm nhận “Công trình thanh niên”, sản phẩm, công việc mang tên thanh niên được các cơ sở đoàn ở mô thiếc Tĩnh Túc vận dụng có hiệu quả. Năm 1990, toàn mô có 58 công trình và việc làm mang tên thanh niên, trong đó có 26 công trình cấp mô và 32 công trình cấp liên chi đoàn và chi đoàn, đem lại giá trị hàng trăm triệu đồng, vừa làm lợi cho xí nghiệp, giải quyết việc làm cho đoàn viên, thanh niên, vừa gây quỹ để tạo điều kiện cho Đoàn hoạt động. Trong 3 năm (1988 - 1990), Đoàn mô thiếc Tĩnh Túc có 30 sáng kiến, cải tiến kỹ thuật làm lợi cho đơn vị trên 500 triệu đồng, trong đó có 2 đoàn viên được Trung ương Đoàn trao tặng huy chương “Tuổi trẻ sáng tạo”, một đồng chí được Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam cấp bằng “Lao động sáng tạo”; hàng nghìn lượt đoàn viên, thanh niên đạt danh hiệu lao động tiên tiến, chiến sĩ thi đua. Liên chi đoàn tuyển khoáng, Chi đoàn cơ khí, nhà máy thủy điện Na Han, Chi đoàn KCS... tích cực cùng với đơn vị tháo gỡ khó khăn, ổn định sản xuất và đưa sản xuất từng bước đi vào cơ chế mới. Đoàn Thanh niên mô có công trình thu gom quặng, sửa chữa bệnh viện, sửa chữa ga-ra ô tô... trị giá trên 12 triệu đồng. Đặc biệt là công trình kết nghĩa giữa Đoàn mô với bộ đội ra đă làm đường dây cao thế, trạm vô tuyến với 1.000 công, bảo đảm hoàn thành vượt tiến độ thi công 120%, tổng giá trị là 20 triệu đồng, Đoàn thu được 600 nghìn đồng làm kinh phí hoạt động.

Ngoài tổ chức Đoàn mỏ thiếc Tĩnh Túc, Đoàn Thanh niên và tuổi trẻ xí nghiệp ép dầu, nhà máy cơ khí tinh, Chi đoàn Sở Bưu điện, Chi đoàn Hải quan, Chi đoàn Cầu đường II... đã phát huy được vai trò và tác dụng, góp phần với đơn vị từng bước ổn định và đẩy mạnh sản xuất, ổn định đời sống công nhân, hoàn thành và hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước của đơn vị.

Nhìn chung, sản xuất công nghiệp những năm đầu đổi mới có rất nhiều lúng túng, nhưng về sau đã thích ứng dần và đi vào ổn định. Từ cơ chế bao cấp chuyển sang hạch toán kinh doanh, các xí nghiệp quốc doanh, hợp tác xã tiểu thủ công nghiệp hướng vào phục vụ 3 chương trình kinh tế lớn: sản xuất lương thực - thực phẩm - hàng tiêu dùng và xuất khẩu. Sản phẩm sản xuất tại địa phương đáp ứng được nhu cầu phát triển nông nghiệp và hàng tiêu dùng của Nhân dân như: lưỡi cày, máy xay xát, máy bơm nước, máy tuốt lúa, các đồ dùng sành sứ, đồ dùng gia đình...

Tuy nhiên, từ năm 1988 - 1990, một số xí nghiệp, hợp tác xã tiểu thủ công nghiệp do thiết bị lạc hậu chưa được thay thế, ảnh hưởng đến chất lượng sản phẩm, hàng hóa sản xuất không tiêu thụ được, thu nhập của công nhân bị giảm sút. Trước tình hình đó, Tỉnh uỷ chủ trương sắp xếp lại các xí nghiệp, hợp tác xã làm ăn thua lỗ, đầu tư không có hiệu quả thì giải thể. Từ năm 1988 - 1990 giải thể 5 xí nghiệp (Giấy Kim Đồng, may mặc Đồi Mát, gốm Nước Hai, 212-01, gỗ, đá mỹ nghệ) và 5 hợp tác xã (Bằng Giang, Công Nông, vôi Côn Minh, gốm Quảng Hòa, sứ Cầu Khánh).

Do có sự sắp xếp lại sản xuất, chấn chỉnh lại bộ máy, có sự chuyển đổi cơ cấu và nâng cao chất lượng sản phẩm cho phù hợp yêu cầu của cơ chế thị trường, nên các xí nghiệp, hợp tác xã từng bước khắc phục được những mặt yếu kém, ổn định sản xuất và đưa đơn vị tiến lên. Chính từ các hoạt động của Đoàn góp phần đặc lực vào đổi mới xí nghiệp, hợp tác xã và ngược lại sự phát triển đi lên của xí nghiệp, hợp tác xã là nhân tố rất cơ bản để xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh, thúc đẩy phong trào thanh niên phát triển.

Đoàn viên, thanh niên trong các trường học có phong trào “Xây dựng tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa” và phong trào “Xây dựng tập thể giáo viên xã hội chủ nghĩa” cùng với phong trào thi đua “Hai tốt” (Dạy tốt, học tốt). Các phong trào này đã có từ rất lâu và trong nhiều năm qua đã có sự phát triển rất tốt, góp phần cùng với nhà trường đào tạo, bồi dưỡng một

đội ngũ trí thức trẻ phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, trong quá trình chuyển đổi cơ chế, tình hình kinh tế - xã hội diễn biến phức tạp, đời sống gặp nhiều khó khăn, có tác động mạnh mẽ đến giáo viên, học sinh và có ảnh hưởng rất lớn đến tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên trong trường học. Hoạt động của Đoàn bị lắng xuống ở hầu hết các trường, nhất là trong những năm 1987 - 1991... Trong năm học 1985 - 1986, trong số 35 đoàn trường có 177 tập thể đăng ký phấn đấu trở thành “Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa” thì năm học 1987 - 1988 chỉ còn lại 70 tập thể, các năm sau còn ít hơn nữa. Số lượng học sinh các trường cũng giảm đi đáng kể. Năm học 1987 - 1988 có 118.350 học sinh thì năm học 1988 - 1989 là 101.378 học sinh và năm học 1990 - 1991 chỉ còn 83.822 học sinh. Cho đến năm 1991, toàn tỉnh chỉ còn một số trường tổ chức đoàn vẫn tiếp tục hoạt động, tuy không được như trước, nhưng vẫn bảo đảm thực hiện được những chủ trương và nhiệm vụ của nhà trường và của đoàn cấp trên như Đoàn trường Phổ thông trung học thị xã Cao Bằng, Hòa An, Cao Bình, Thạch An, trường Trung học Sư phạm tỉnh. Ở những đơn vị này vẫn duy trì được các phong trào thi đua “Hai tốt”, phong trào xây dựng “Tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa”, cuộc vận động “Xây dựng chi đoàn mạnh” và các hoạt động về câu lạc bộ, về văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao; các hoạt động về lao động công ích, để xây dựng trường lớp, vệ sinh công cộng, xây dựng quỹ Đoàn; các hoạt động xã hội, hoạt động từ thiện... nhằm thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên trong các trường học tham gia sinh hoạt với đoàn thể phấn đấu, rèn luyện và trưởng thành. Thực tế cho thấy rằng kết quả học tập và rèn luyện ở những đơn vị này đều hơn hẳn các trường khác.

Để nâng cao dân trí và hưởng ứng “Năm quốc tế xóa mù chữ”, ngày 02/01/1990, Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ) ban hành Chỉ thị số 01/CT-HĐBT, Tinh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh chỉ đạo triển khai thực hiện công tác xóa mù chữ đối với đồng bào các dân tộc ở 9/13 huyện, thị xã. Là một tỉnh miền núi, phần lớn là đồng bào dân tộc thiểu số, sống rải rác nên số người mù chữ ở Cao Bằng còn khá lớn. Tháng 12/1989, toàn tỉnh còn 88.692 người mù chữ trong độ tuổi từ 6 - 35, trong đó số cần phải phổ cập cấp I (từ 6 - 14 tuổi) còn mù chữ là 47.986 người; số người cần xóa mù chữ (từ 15 - 35 tuổi) là 40.706 người, chủ yếu tập trung ở các huyện, các

xã vùng cao, vùng xa, hầu hết là đồng bào các dân tộc thiểu số. Trong khi đó, số học sinh cấp I bỏ học vẫn tiếp tục tăng. Năm học 1989 - 1990 số lớp cấp I toàn tỉnh là 2.629 lớp thì đến năm học 1990 - 1991 chỉ còn 2.426 lớp giảm 203 lớp và 5.262 học sinh.

Tình hình trên đây đặt ra cho nhiệm vụ xóa mù chữ và phổ cập cấp I ở tỉnh Cao Bằng hết sức khó khăn. Nhiệm vụ phổ cập cấp I và xóa mù chữ chủ yếu là của ngành giáo dục. Nhưng cả hai đối tượng này đều là đối tượng vận động của tổ chức Đoàn. Hơn nữa, xóa mù chữ và phổ cập cấp I là quyền lợi rất thiết thực và chính đáng của tuổi trẻ. Vì thế, Đoàn phải góp phần tích cực thực hiện chủ trương trên đây của Đảng và Nhà nước. Rút kinh nghiệm về các chiến dịch “Ánh sáng văn hóa” từ những ngày sau Đại thắng mùa Xuân năm 1975, Tỉnh Đoàn phối hợp với ngành giáo dục, bàn kế hoạch triển khai trong hệ thống tổ chức Đoàn. Các cơ sở đoàn tổ chức, vận động đoàn viên, thanh niên và những người trong diện đối tượng xóa mù chữ đến lớp học tập. Cùng với việc vận động đoàn viên, thanh niên và các em thiếu niên trong diện phải xóa mù chữ và phổ cập cấp I, các cơ sở đoàn vận động và giao trách nhiệm cho đoàn viên, thanh niên là giáo viên, là những người có trình độ văn hóa đến lớp giảng dạy hoặc kèm cặp, hướng dẫn cho những người trong diện phải xóa mù chữ và phổ cập cấp I. Trong các dịp nghỉ hè, Tỉnh Đoàn và các huyện đoàn thành lập các “Đội xung kích diệt dốt”, “Đội xung kích xóa mù chữ” đến các xã vùng cao, vùng xa giúp đỡ Nhân dân các dân tộc xóa mù chữ, giúp các em phổ cập cấp I. Với những biện pháp nói trên, Đoàn đóng góp một phần vào việc xóa mù chữ và phổ cập cấp I cho trên 2.000 đối tượng.

Thực hiện Nghị quyết liên tịch 3 ngành (Công an - Quân đội và Thanh niên) của tỉnh, Nghị quyết số 03-NQ/TW của Bộ Chính trị về chống chiến tranh phá hoại nhiều mặt của địch và Nghị quyết 04 của Tỉnh Đoàn Cao Bằng cam kết: không móc nối, không tiếp tay, không buôn bán, không sử dụng hàng hóa tâm lý chiến của địch, tuổi trẻ Cao Bằng vừa được học tập, nắm vững những chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về an ninh, quốc phòng, vừa cam kết thực hiện đúng những quy định chung thu hút trên 30 vạn lượt đoàn viên, thanh niên và các em thiếu niên tham gia.

Đi đôi với việc nâng cao nhận thức tư tưởng, Đoàn còn giáo dục đoàn viên, thanh niên nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, góp phần đập tan âm mưu phá hoại nhiều mặt của kẻ thù. Phong trào “Quần chúng bảo

vệ an ninh Tổ quốc” là biện pháp quan trọng và hiệu nghiệm nhất để ngăn chặn mọi âm mưu của kẻ thù. Được sự phối hợp của lực lượng Quân đội và Công an, các cấp bộ đoàn tổ chức, động viên đoàn viên, thanh niên xây dựng được một mạng lưới an ninh dày đặc trong toàn tỉnh với 4.012 tổ an ninh nhân dân, 422 tổ an ninh công nhân, 712 tổ thanh niên xung kích an ninh, 172 tổ thiếu niên sao đỏ. Tiêu biểu là tổ thanh niên xung kích an ninh xã Đức Long; Đại Sơn, Tà Lùng (nay là xã Phục Hòa); Thái Đức (nay là xã Hạ Lang); Cần Yên; Cốc Pàng; Ngọc Khê (nay là xã Đình Phong); phường Sông Bằng (nay là phường Nùng Trí Cao); Chi đoàn Nhà máy tuyển khoáng thanh niên (mỏ thiếc Cao Bằng).

Với trách nhiệm của tuổi trẻ, các tổ đội thanh niên xung kích an ninh phát huy vai trò, tác dụng và đạt được kết quả khả quan. Từ năm 1984 - 1988, các tổ thanh niên xung kích an ninh, tổ thanh niên kiểm tra, đội thiếu niên sao đỏ phát hiện và cung cấp trên 1.000 nguồn tin, trong đó có 320 nguồn tin về an ninh chính trị, 630 nguồn tin về trật tự an toàn xã hội, hơn 300 nguồn tin có giá trị, cùng với cơ quan chức năng bắt giữ 83 tên thám báo, 1.066 người nước ngoài sang cư trú trái phép, 375 người trốn nghĩa vụ quân sự vượt biên trái phép, 574 người trốn qua biên giới, 70 tên vượt biên buôn lậu, 32 vụ đánh bạc, 220 vụ tham ô, thu 1.676 khẩu súng các loại, 35.386 viên đạn, 606 lựu đạn, 700 kíp mìn, 2.238m dây tải điện... xây dựng hàng nghìn làng, bản, khu phố an toàn.

Phong trào “Đoàn kết ba lực lượng” (Công an - Quân đội và Thanh niên) đã phát triển rộng khắp trong toàn tỉnh, đã có 150 đơn vị Công an và Quân đội kết nghĩa với các cơ sở đoàn của các địa phương. Chính điều đó đã động viên, cổ vũ tuổi trẻ lực lượng vũ trang cũng như tuổi trẻ địa phương hoàn thành mọi nhiệm vụ.

Ngoài việc tổ chức giao lưu, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao trong những ngày lễ, ngày Tết, các nơi còn xây dựng những “Công trình kết nghĩa” đã đem lại hiệu quả thiết thực cho cả hai bên, như: Công trình “Mở đường lên chốt” của Chi đoàn Nậm Nhũng với Đoàn D106 (huyện Hà Quảng cũ); Công trình “Đổi cây thanh niên” của Đoàn trường vừa học vừa làm và C16 - Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh hay “Đổi trâu thanh niên ba lực lượng” của tuổi trẻ Bảo Lạc, Thông Nông, Nguyên Bình; Công trình “Ngôi trường tình nghĩa” của Đoàn xã Thượng Hà (huyện Bảo Lạc cũ) với E750; Đoàn xã Cách Linh (Quảng Hòa) với D1 Quảng Hòa; trường

Phổ thông cơ sở Hòa An với E534; Công trình “Đội kiểm soát liên hợp” giữa trạm Mã Phục, trạm Nà Phạc, trạm Km8, Chi đoàn PC17 với trạm 86 Khau Liêu (huyện Trùng Khánh cũ), Đông Khê... nêu cao tinh thần trách nhiệm, đấu tranh kiên quyết, phát hiện những biểu hiện tiêu cực, phá hoại của các phần tử phản động, thoái hóa biến chất... phát hiện và phá trên 2.000 vụ; Công trình “Cảm hóa, giáo dục thiếu niên cá biệt” giữa Chi đoàn PC14 với Đoàn trường Phổ thông cơ sở Hợp Giang (nay thuộc phường Thục Phán); Chi đoàn phường Tân Giang với Chi đoàn trường Tân Giang đạt kết quả rất tốt; Công trình “Xây dựng phòng tuyến chiến đấu” giữa các cơ sở đoàn địa phương giúp các đơn vị bộ đội đào hầm, hào, vận chuyển xi măng, sắt, thép, vũ khí, lương thực, thực phẩm... lên chốt trên 15.000 ngày công, có lúc huy động hàng nghìn đoàn viên, thanh niên tham gia phục vụ bộ đội, quyên góp ủng hộ bộ đội trên 10.000 cây tre, 5 tấn đồ tương, 40.000 quả trứng, 10 tấn rau xanh, hàng nghìn kg thực phẩm... Phong trào “Đoàn kết ba lực lượng” đã thể hiện tinh thần quân và dân một ý chí, tạo nên một sức mạnh hùng hậu, ngăn chặn mọi âm mưu của kẻ thù.

Nhận thức rõ bảo vệ Tổ quốc là nghĩa vụ thiêng liêng của tuổi trẻ, đoàn viên và thanh niên Cao Bằng hăng hái đi khám tuyển nghĩa vụ quân sự và đăng ký đi học các trường sĩ quan. Mặc dù là một tỉnh có nhiều đồng bào dân tộc thiểu số nhưng hằng năm, tỉnh Cao Bằng luôn đạt hoặc vượt chỉ tiêu cả về số lượng, chất lượng và thời gian. Đoàn viên và thanh niên Cao Bằng đi đầu trong lực lượng dân quân, tự vệ, tham gia canh gác, bảo vệ thôn xóm, khu phố bình yên. Để bảo vệ an ninh chính trị, bảo vệ đường biên vững chắc, hằng năm đoàn viên, thanh niên tham gia tích cực các đợt huấn luyện quân sự, nắm vững chiến thuật, kỹ thuật quân sự, các phương án tác chiến, thực tập chiến đấu trên từng địa bàn cụ thể để kịp thời đối phó với mọi tình huống xảy ra trong thời bình cũng như trong thời chiến, ở vùng cao cũng như vùng thấp, ban ngày hay ban đêm... Chính với tinh thần cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu cao độ phá tan được mọi âm mưu phá hoại thâm độc của mọi kẻ thù, mọi phần tử thoái hóa biến chất và các đối tượng xấu.

Năm 1989 là “Năm trẻ em Việt Nam”, các cơ quan Đảng và Nhà nước quan tâm, tập trung chỉ đạo công tác giáo dục thiếu niên nhi đồng. Với trọng trách được Đảng trao cho, các cấp bộ đoàn cử ra hàng nghìn cán bộ, đoàn viên có năng lực và nhiệt tình làm nhiệm vụ phụ trách Đội, trong đó

có trên 500 tổng phụ trách để giúp đỡ, hướng dẫn các em tổ chức các hoạt động của mình. Hằng năm, Tỉnh Đoàn và các huyện đoàn mở hàng chục lớp huấn luyện, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ phụ trách Đội. Do làm tốt công tác phụ trách Đội nên hoạt động Đội trong toàn tỉnh đi vào nền nếp.

Đặc biệt, vào năm 1990, Tỉnh Đoàn được Ban Thường vụ Tỉnh uỷ giao thực hiện Công trình Nhà trưng bày “Bác Hồ với Cao Bằng” tại thị xã Cao Bằng (nay là phường Thục Phán). Thông qua các hiện vật, hình ảnh, tư liệu trưng bày ghi lại thời gian Bác Hồ hoạt động, gắn bó với Nhân dân các dân tộc tỉnh Cao Bằng để thế hệ trẻ có thể hiểu sâu hơn về tư tưởng, đạo đức phong cách Hồ Chí Minh và truyền thống cách mạng vẻ vang của quê hương Cao Bằng.

*Công nhân viên thi công công trình Nhà trưng bày “Bác Hồ với Cao Bằng”
chụp ảnh lưu niệm (năm 1990)*

Cùng với công tác phụ trách Đội, Tỉnh Đoàn Cao Bằng coi trọng công tác xây dựng Đội. Cuộc vận động “Xây dựng chi đội mạnh” được Tỉnh Đoàn và các huyện đoàn tập trung chỉ đạo. Năm 1989, chỉ tính trong 9 huyện, thị có 184 liên đội, 931 chi đội với 17.992 đội viên cùng với 21.741 đội viên nhi đồng sinh hoạt tại 4.348 sao, có 13 liên đội và 130 chi đội được công nhận là liên đội mạnh và chi đội mạnh. Có 1.230 đội viên lớn được kết nạp vào Đoàn; 17.873 đội viên đạt danh hiệu “Cháu ngoan Bác

Hồ”. Phong trào thiếu nhi tuy có bị yếu đi do tình hình diễn biến của đời sống xã hội, nhưng vẫn tiếp tục được duy trì ở một mức độ nhất định.

Để nâng cao chất lượng học tập có các phương thức hoạt động như: “Giờ học tốt”, “Tuần học tốt”, “Đôi bạn điểm 10”, “Ngày tự quản của Đội”... cùng với các phương thức khác như: diễn đàn, dạ hội, giữ gìn vở sạch, chữ đẹp... Nổi bật là các huyện Quảng Hòa, Trùng Khánh, Hòa An, thị xã Cao Bằng, trong đó có các Liên đội trường Phổ thông cơ sở Hợp Giang, Liên đội trường Phổ thông cơ sở Hưng Đạo, Đề Thám (nay thuộc phường Thục Phán), Liên đội trường Phổ thông cơ sở Nước Hai (nay thuộc xã Hòa An)... Đặc biệt là các trường ở vùng biên giới, các em đã khắc phục mọi khó khăn, vươn lên học tốt như Liên đội trường Phổ thông cơ sở Bể Triều (nay thuộc xã Hòa An) là liên đội dẫn đầu toàn tỉnh.

Thực hiện việc “Học đi đôi với hành”, “Học tập gắn liền với thực tế”, nhiều liên đội đảm nhận tu sửa trường lớp, có nơi dựng thêm lớp học mới khắc phục tình trạng phải học ba ca/ngày. Ngoài ra, các em còn tổ chức lao động sản xuất để gây quỹ Đội, phục vụ cho hoạt động và phong trào thiếu nhi.

Với đạo lý “Uống nước nhớ nguồn”, “Ăn quả nhớ kẻ trồng cây”, thiếu nhi toàn tỉnh đẩy mạnh phong trào “Trần Quốc Toàn ra quân” bằng các hoạt động giúp đỡ các gia đình thương binh, liệt sĩ, gia đình bộ đội, gia đình những người có công với cách mạng. Các em thường xuyên tham gia thăm viếng, tu sửa, dọn vệ sinh, trồng hoa, cây cảnh ở các đài tưởng niệm, nghĩa trang liệt sĩ, các di tích cách mạng. Các em ở Hà Quảng, thị xã Cao Bằng còn có đội danh dự túc trực trang nghiêm tại đài tưởng niệm liệt sĩ, tại khu di tích Kim Đồng trong những dịp kỷ niệm 27/7, 22/12, khi có các đoàn khách tham quan...

Ngoài những hoạt động nói trên các em còn duy trì thường xuyên luyện tập nghi thức Đội, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, sinh hoạt câu lạc bộ... đặc biệt là nhân các ngày kỷ niệm, các ngày lễ lớn. Thiếu nhi huyện Ba Bể có cuộc thi “Tiếng hát thiếu nhi”, tổ chức từ liên đội lên đến huyện. Thiếu nhi thị xã Cao Bằng duy trì thường xuyên 15 phút sinh hoạt văn nghệ đầu giờ học. Các đội văn nghệ của các em ở các trường, các huyện lên biểu diễn phục vụ bộ đội ở biên giới hoặc ở các doanh trại.

Hoạt động Đội và phong trào thiếu nhi từ Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ toàn tỉnh lần thứ III (1987) và suốt cả thời kỳ chuyển đổi cơ chế, vẫn được

giữ vững, kế thừa và phát huy được kết quả của những năm trước để tiếp tục đi lên trong thời kỳ mới.

Cuộc vận động “Xây dựng chi đoàn mạnh” được các cấp bộ đoàn tập trung chỉ đạo và đạt được một số kết quả nhất định. Tuy nhiên, do tình hình kinh tế - xã hội gặp nhiều khó khăn, nên cuộc vận động còn rất nhiều hạn chế, nhất là những năm 1988 - 1992. Nhiều cơ sở đoàn hoạt động sa sút, nhất là ở vùng cao, vùng xa, thậm chí có cơ sở nhiều năm không hoạt động. Công tác phát triển đoàn viên không đạt yêu cầu trong khi đó số đoàn viên bỏ sinh hoạt ngày một nhiều, do đó số lượng đoàn viên bị giảm sút. Tổng số đoàn viên năm 1988 có 45.357 thì đến năm 1989 còn 41.857, năm 1991 còn 16.402 và năm 1992 chỉ còn 10.668 đoàn viên; năm 1987 có 67% cơ sở vững mạnh, 25% trung bình và 8% yếu kém thì đến năm 1992 chỉ còn 25% thuộc loại khá, 45% loại trung bình và 30% yếu kém. Số đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng năm 1986 là 1.153 người, trong đó có 164 người được kết nạp vào Đảng thì năm 1987 số đoàn viên ưu tú là 670 người và có 127 người được Đảng xét kết nạp, đến năm 1988 số đảng viên mới là đoàn viên ưu tú chỉ còn 96 người và đến năm 1990 là 112 người.

Những năm 1987 - 1992, trong bối cảnh tỉnh Cao Bằng cùng với cả nước đang trong giai đoạn đầu thời kỳ đổi mới, chuyển dần từ cơ chế quản lý quan liêu, bao cấp sang kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, hoạt động Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi gặp những khó khăn nhất định do chưa thích ứng kịp với tình hình mới. Trong tình hình khó khăn chung, nhiều chi đoàn và đoàn cơ sở vượt lên khắc phục khó khăn, tìm tòi nhiều hình thức, phương thức hoạt động để đẩy mạnh công tác Đoàn và phong trào thanh niên đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ mới của Đảng, có sự đổi mới về công tác xây dựng Đoàn, về cách đánh giá đoàn viên, thanh niên, cải tiến sinh hoạt và hoạt động của Đoàn. Phong trào “Tuổi trẻ xung kích và sáng tạo xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”, “Tiến quân vào khoa học kỹ thuật”, “Thanh niên nông thôn sản xuất, kinh doanh giỏi”, xây dựng “Làng thanh niên”, “Đăng ký tình nguyện vượt mức kế hoạch Nhà nước”... thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia, góp phần cùng cán bộ, đảng viên và Nhân dân tỉnh Cao Bằng hoàn thành các nhiệm vụ chính trị của địa phương.

II. ĐOÀN VIÊN, THANH NIÊN CAO BẰNG HẰNG HẢI THAM GIA PHONG TRÀO “THANH NIÊN LẬP NGHIỆP” VÀ “TUỔI TRẺ GIỮ NƯỚC” (1992 - 2002)

Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ VII (tháng 6/1991) vạch ra cương lĩnh và nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, định ra phương hướng tiếp tục đẩy mạnh công cuộc đổi mới sâu rộng, đồng bộ trong cả nước. Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII được tổ chức từ ngày 22 - 25/11/1991 định ra mục tiêu kinh tế - xã hội từ năm 1991 - 1995 là: “Tích cực, chủ động vượt qua khó khăn, thử thách, ổn định và phát triển có trọng tâm về kinh tế - xã hội, giữ gìn trật tự an toàn xã hội, đẩy lùi tiêu cực và bất công xã hội”. Đối với các đoàn thể, Đại hội xác định: Các đoàn thể Nhân dân cần được đổi mới về tổ chức và phương thức hoạt động; sắp xếp bộ máy, biên chế gọn nhẹ; hướng chỉ đạo tập trung xuống cơ sở, sát đoàn viên, hội viên và gắn bó với phong trào. Tăng cường khả năng linh hoạt đoàn kết, tập hợp quần chúng. Chủ động đề xuất, kiến nghị những vấn đề cần thiết liên quan đến công tác quần chúng. Chủ trương của Đảng là cơ sở để Tỉnh Đoàn xây dựng phương hướng, nhiệm vụ đối với công tác Đoàn và phong trào thanh niên phù hợp với tình hình và điều kiện thực tế của địa phương trong giai đoạn mới.

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh ủy, từ ngày 19 - 22/4/1992, Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh Cao Bằng lần thứ IX, nhiệm kỳ 1992 - 1997 được tổ chức. Đại hội đánh giá sâu sắc những ưu điểm và khuyết điểm về công tác của Đoàn. Đại hội đưa ra nhận xét: “Tổ chức Đoàn từ tỉnh đến cơ sở chưa thật sự vững mạnh, cơ sở vật chất quá thiếu thốn, trình độ đội ngũ cán bộ đoàn chưa đáp ứng được nhu cầu đổi mới...”, đồng thời khẳng định: “Trong tình hình kinh tế - xã hội có nhiều diễn biến phức tạp, nhưng tổ chức Đoàn và đoàn viên, thanh niên vẫn phát huy được vai trò và tác dụng của mình trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, đoàn viên, thanh niên vẫn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, vào đường lối đổi mới mà Đảng ta đã đề xướng”. Đại hội đã chỉ rõ: “Là lực lượng xung kích cách mạng, là cánh tay đắc lực và đội hậu bị tin cậy của Đảng, các cấp bộ đoàn và đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh phải nêu cao tinh thần cách mạng, phát huy tính chủ động, sáng tạo, tiếp tục đổi mới tổ chức, đổi mới hoạt động Đoàn, công tác Đoàn và phong trào thanh niên, đưa

phong trào thanh niên tình nhà đáp ứng mọi yêu cầu mà Đảng và Nhân dân tin cậy giao phó”.

Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ IX đề ra 5 chương trình hành động cách mạng: Tham gia phát triển kinh tế - xã hội, giải quyết việc làm cho thanh niên; Đẩy mạnh phong trào thanh niên sản xuất, kinh doanh giỏi; Đẩy mạnh phong trào bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; Xây dựng đời sống văn hóa, tinh thần trong thanh niên; Thực hiện vai trò nòng cốt trong phong trào bảo vệ chăm sóc, giáo dục trẻ em, nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh.

Trên cơ sở định hướng đúng đắn quá trình đổi mới tổ chức và hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên, làm cho hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên thực sự đã có những chuyển biến tích cực trên nhiều lĩnh vực, góp phần quan trọng trong quá trình giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa IX. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 13 đồng chí, đồng chí Hà Minh Trần được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Đỗ Quang Sơn được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Trong nhiệm kỳ, Ban Chấp hành có sự thay đổi về nhân sự: Năm 1993, đồng chí Đỗ Quang Sơn thôi giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn; năm 1994, đồng chí Nông Đức Ngọc và đồng chí Nguyễn Tô Phúc giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn; năm 1995, đồng chí Hà Ngọc Giáp và đồng chí Nguyễn Thị Oanh giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Nguyễn Tô Phúc giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn.

Từ ngày 15 - 18/10/1992 diễn ra Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ VI. Đại hội thông qua báo cáo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa V và nhất trí về phương hướng, nhiệm vụ của Đoàn và phong trào thanh niên nhiệm kỳ 1992 - 1997. Đại hội quyết định phát động trong thanh niên phong trào phấn đấu thực hiện các chương trình hành động cách mạng: Chương trình thanh niên làm kinh tế, tham gia giải quyết việc làm; Chương trình thanh niên tham gia bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; Chương trình học tập, sáng tạo, tích cực tham gia phát triển văn hóa - xã hội; Chương trình xây dựng Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh và chăm sóc, giáo dục thiếu nhi. Đại hội

quyết định chọn bài ca “Thanh niên làm theo lời Bác”, nhạc và lời của Hoàng Hòa làm bài ca chính thức của Đoàn; thông qua nhiệm kỳ Đại hội Đoàn toàn quốc là 5 năm, giữa nhiệm kỳ có thể tổ chức hội nghị đại biểu.

Nhằm triển khai các chương trình hành động cách mạng do Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VI đề ra, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa VI) lần thứ 2 được tổ chức từ ngày 23 - 27/02/1993 phát động thanh niên thực hiện hai phong trào: “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”. Đây là hai phong trào lớn nhằm tổ chức, động viên các tổ chức đoàn và đoàn viên, thanh niên phát huy vai trò và tác dụng của mình trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Mỗi phong trào thể hiện một nhiệm vụ chiến lược cách mạng của Đảng.

Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XIV, nhiệm kỳ 1996 - 2000 diễn ra từ ngày 24 - 27/4/1996 xác định nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 1996 - 2000 là: “Chủ động, tích cực khai thác các điều kiện thuận lợi, nỗ lực vượt qua những khó khăn, thử thách, đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đảm bảo tăng trưởng kinh tế nhanh, bền vững; cải thiện đời sống Nhân dân, hạ thấp tỷ lệ nghèo, nâng cao một bước trình độ dân trí, chăm sóc sức khỏe của Nhân dân, làm lành mạnh đời sống xã hội”. Đối với các đoàn thể, Đại hội xác định: Phát huy vai trò tích cực của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể Nhân dân và hội quần chúng trong hệ thống chính trị. Tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 8B và các chỉ thị, nghị quyết khác trong lĩnh vực đời sống xã hội. Coi trọng mối quan hệ chặt chẽ giữa Đảng và Nhân dân thành một khối thống nhất để bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa và nền độc lập quốc gia. Đổi mới nội dung phương thức hoạt động của đoàn thể Nhân dân. Hướng dẫn Nhân dân sản xuất, thực hành tiết kiệm, từng bước cải thiện đời sống, xóa đói giảm nghèo. Từ ngày 28/6 - 01/7/1996, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VII được tổ chức. Đại hội đề ra chủ trương: Đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh. Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XIV và Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VIII đánh dấu một thời kỳ phát triển mới của đất nước và của tỉnh Cao Bằng: Thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Năm 1997, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung kiện toàn bộ máy các huyện, thị đoàn và đoàn trực thuộc, chỉ đạo tiến hành Đại hội Đoàn từ cơ

sở đến tỉnh, đến tháng 3/1997, 100% các đơn vị trực thuộc đại hội xong. Để thể hiện các đường lối và quan điểm của Đảng vào trong công tác Đoàn và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng, thực hiện sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, Đại hội đại biểu Đoàn toàn tỉnh lần thứ X, nhiệm kỳ 1997 - 2002 được tổ chức từ ngày 27 - 29/4/1997. Đại hội tổng kết những kết quả đạt được trong nhiệm kỳ 1992 - 1997, trong đó đánh giá cao kết quả bước đầu trong triển khai thực hiện 2 phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”; đồng thời chỉ ra những hạn chế, khuyết điểm cần khắc phục. Trên cơ sở đó, Đại hội quyết định tiếp tục đẩy mạnh hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”. Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa X gồm 33 đồng chí và bầu 10 đại biểu chính thức, 2 đại biểu dự khuyết đi dự Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VII. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 11 đồng chí; bầu Ủy ban Kiểm tra gồm 5 đồng chí; đồng chí Hà Ngọc Giáp được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Đặng Văn Hiện và đồng chí Nguyễn Thị Oanh được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Trong nhiệm kỳ, Ban Chấp hành có sự thay đổi về nhân sự: Năm 2000, đồng chí Nguyễn Thị Oanh thôi giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn; tháng 7/2002, đồng chí Hà Ngọc Giáp chuyển công tác giữ chức Bí thư Huyện uỷ Bảo Lạc, đồng chí Đặng Văn Hiện chuyển công tác giữ chức Phó Trưởng ban Dân vận Tỉnh uỷ; đồng chí Bùi Thị Hồng Thi giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Vi Xuân Thử và đồng chí Lãnh Đức Dũng giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Từ ngày 26 - 29/11/1997, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VII, nhiệm kỳ 1997 - 2002 được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội. Đại hội quyết định tiếp tục phát triển hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” lên một tầm cao mới. Đồng chí Hà Ngọc Giáp - Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng vinh dự được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa VII và sau đó được bầu vào Ban Thường vụ Trung ương Đoàn.

Từ ngày 25 - 28/12/2000, Đảng bộ tỉnh Cao Bằng tổ chức Đại hội đại biểu lần thứ XV, nhiệm kỳ 2001 - 2005. Đại hội xác định trong nhiệm kỳ mới phải tập trung mọi nguồn lực đầu tư cho phát triển, thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn.

Bám sát Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII, XIV, XV, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VI, VII, Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn

tỉnh Cao Bằng lần thứ IX, X; căn cứ Chương trình hành động số 14-CT/TU, ngày 26/4/1993 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ Cao Bằng về thực hiện Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VII về “Công tác thanh niên trong tình hình mới”, Tỉnh Đoàn Cao Bằng tập trung chỉ đạo các cấp bộ đoàn tập trung đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng, chăm lo xây dựng, phát triển tổ chức Đoàn, Hội, Đội, tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, đặc biệt là triển khai thực hiện 2 phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”.

Phong trào “Thanh niên lập nghiệp” với mục tiêu tổ chức, động viên, khuyến khích thanh niên học tập, rèn luyện, tích cực tham gia phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, phấn đấu lập thân, lập nghiệp để làm giàu cho bản thân, cho gia đình và đất nước. Các cấp bộ đoàn nêu cao trách nhiệm, tạo điều kiện và cơ hội cho thanh niên học tập văn hóa, nghề nghiệp, khoa học kỹ thuật, kiến thức quản lý kinh tế... để có điều kiện lập thân, lập nghiệp trong nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Để tạo điều kiện cần thiết thúc đẩy phong trào “Thanh niên lập nghiệp” phát triển, ngày 06/4/1993, Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 145-TTg về việc “Thanh niên tham gia thực hiện chương trình kinh tế - xã hội”. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng tổ chức nhiều cuộc họp và ký kết văn bản liên tịch với Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, Sở Thể dục thể thao, Hội Cựu chiến binh tỉnh, Sở Kế hoạch - Đầu tư, Sở Khoa học Công nghệ và Môi trường, Ngân hàng Nhà nước, Liên hiệp Công đoàn tỉnh... bước đầu tạo ra được cơ chế phối hợp và giải quyết một số mặt về chính sách, giúp các cấp bộ đoàn và đoàn viên, thanh niên có điều kiện tham gia thực hiện tốt chương trình kinh tế - xã hội của tỉnh.

Tỉnh Đoàn thành lập được các quỹ: “Quỹ hỗ trợ tài năng trẻ”, “Quỹ hỗ trợ sáng tạo khoa học kỹ thuật”, “Quỹ khuyến học, khuyến tài”... góp phần động viên, khuyến khích đoàn viên, thanh niên vươn lên học tập, trau dồi kiến thức, rèn luyện tay nghề, nâng cao nghiệp vụ... Quỹ hỗ trợ giải quyết việc làm, giúp thanh niên phát triển sản xuất của Hội Liên hiệp Thanh niên tạo điều kiện thuận lợi cho hàng trăm thanh niên có công ăn việc làm ổn định, góp phần xóa đói giảm nghèo có kết quả.

Từ năm 1993, Tỉnh Đoàn chỉ đạo các huyện đoàn và các tổ chức đoàn cơ sở xây dựng “Làng thanh niên”. Đây là một mô hình thích hợp với tình

Cao Bằng, nhất là ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Mở đầu là “Làng thanh niên Phiếu Cát” (xã Dân Chủ, huyện Hòa An). Làng thanh niên Phiếu Cát đã được xây dựng từ năm 1980, lúc đó chỉ có 3 đoàn viên, với 35 hộ gia đình thuộc đồng bào Mông.

Từ năm 1993, theo kinh nghiệm xây dựng “Làng thanh niên” của các tỉnh Tây Nguyên, Tỉnh Đoàn có sự tập trung chỉ đạo, “Làng thanh niên Phiếu Cát” thành mô hình chỉ đạo chung. “Làng thanh niên Phiếu Cát” có 12 đoàn viên, thanh niên, cả làng được ngói hóa. Từ chỗ sống du canh du cư, sống bằng nghề làm nương rẫy, nay khai phá được 6ha ruộng bậc thang trồng lúa nước, 8ha rẫy trồng ngô, nuôi được 128 con bò, 9 con trâu và hàng trăm con lợn, hàng nghìn gia cầm. Trước đây, mỗi năm, các hộ dân thiếu ăn 5 - 6 tháng, từ năm 1993 đã no đủ, thu nhập từ 10 - 12 triệu đồng/hộ/năm. Riêng quỹ của chi đoàn có 8 con bò, 2 cụm máy xát, 5 phát điện nhỏ phục vụ cho sinh hoạt của Nhân dân và tuổi trẻ trong làng... Từ kết quả và tác dụng của quá trình xây dựng “Làng thanh niên”, cấp ủy Đảng quyết định thành lập hợp tác xã sản xuất nông nghiệp kiểu mới Phiếu Cát. Quá trình xây dựng “Làng thanh niên” là một quá trình tập dượt, chuẩn bị điều kiện cần thiết về cơ sở vật chất, về quản lý và cách làm ăn có hiệu quả... cho sự ra đời của hợp tác xã, nhất là vùng sâu, vùng xa, vùng có nhiều đồng bào dân tộc thiểu số, vùng có trình độ dân trí thấp. Đó là một hướng đi đúng, phù hợp với tình hình thực tế ở Cao Bằng.

Từ mô hình “Làng thanh niên Phiếu Cát” đến năm 1996, toàn tỉnh có 18 “Làng thanh niên” như: Khởi Bốc, Kéo Thín (xã Dân Chủ - huyện Hòa An), Lũng Cùm (Sóc Hà - Hà Quảng), Khởi Qua (Tân Việt - Bảo Lạc)... Các huyện, xã đang từng bước mở rộng mô hình “Làng thanh niên”. Đến năm 1999, toàn tỉnh có 31 làng thanh niên, năm 2000 có 50 “Làng thanh niên”.

Câu lạc bộ “Khuyến nông, khuyến lâm” là một hoạt động nhằm giúp cho đoàn viên, thanh niên nắm vững yêu cầu của sản xuất, chăn nuôi từ việc phân vùng sản xuất, khí hậu, chất đất, tiêu chuẩn, quy trình kỹ thuật đến cơ chế thị trường đối với từng loại cây, loại con, tư vấn cho các gia đình trẻ nên nuôi con gì, trồng cây gì cho thích hợp với đời sống của xã hội, của thị trường để sản xuất, kinh doanh đạt hiệu quả cao nhất. Cuối năm 1993, tiếp tục triển khai dự án 39 triệu đồng về chăn nuôi bò và trồng cây ăn quả ở các huyện Quảng Hòa, Hòa An và thị xã Cao Bằng cho 50 hộ

gia đình trẻ đạt kết quả khả quan. Năm 1999, toàn tỉnh có 31 câu lạc bộ, năm 2000 tăng lên 44 câu lạc bộ. Thông qua các câu lạc bộ khuyến nông, khuyến lâm của Đoàn, sự hướng dẫn của các cán bộ khoa học kỹ thuật trẻ trong các tổ khoa học kỹ thuật của các chi đoàn, đoàn viên, thanh niên đi đầu trong việc áp dụng giống mới, chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi phù hợp với cơ cấu mới, làm giàu một cách chính đáng.

Tỉnh Đoàn Cao Bằng và Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn xây dựng chương trình phối hợp chỉ đạo các hoạt động chuyển giao khoa học kỹ thuật trong lĩnh vực khuyến nông, khuyến lâm. Trong 5 năm (1995 - 1999), tổ chức được 97 lớp với hơn 4.145 đoàn viên, thanh niên tham gia, thực hiện trên 118 điểm mô hình trình diễn khoa học kỹ thuật. Phối hợp với Chi cục Bảo vệ thực vật triển khai hơn 120 lớp tập huấn chương trình phòng trừ sâu bệnh hại tổng hợp trên cây lúa (IPM). Riêng năm 1998, phối hợp tổ chức hội thi thanh niên nông thôn với chương trình IPM toàn tỉnh, thu hút nhiều đơn vị, cơ sở và đông đảo lực lượng đoàn viên, thanh niên tham gia. Các tổ chức đoàn đảm nhận xây dựng nhiều công trình phục vụ nông nghiệp và nông thôn với giá trị hàng tỷ đồng như xây dựng đường liên xã, liên thôn, nạo vét mương máng dẫn nước vào đồng ruộng, làm cầu dân sinh; xây dựng khu rừng thanh niên, đào kênh mương thủy lợi.

Thực hiện chương trình giúp nhau làm kinh tế, vay vốn giải quyết việc làm, tuổi trẻ Cao Bằng có nhiều hình thức phong phú như thành lập các chi hội thanh niên làm vườn rừng, chi hội khai thác vật liệu xây dựng, chi hội trồng cây ăn quả... Từ năm 1993 - 2000, các cấp bộ đoàn thực hiện 28 dự án nhỏ với tổng số vốn 5,782 tỷ đồng về phát triển kinh tế gia đình với 2.395 gia đình được hỗ trợ vốn phát triển sản xuất. Từ hoạt động này, các hội viên giúp nhau làm tốt mọi công việc cần thiết để đạt hiệu quả kinh tế, có thu nhập ngày càng cao, góp phần xóa đói giảm nghèo, nâng cao mức sống. Ngay từ những năm 1994 - 1995 có nhiều hội viên thu nhập từ 20 - 30 triệu đồng/năm. Đoàn xã Xuân Hòa (Hà Quảng), Đoàn phường Tân Giang (thị xã Cao Bằng), Đoàn xã Dân Chủ (Hòa An)... là những nơi có nhiều hình thức hoạt động phong phú, giúp thanh niên phát triển kinh tế hộ gia đình.

Để giúp đoàn viên, thanh niên nắm vững các biện pháp thâm canh, tăng năng suất cây trồng, Tỉnh Đoàn ký hợp đồng với Trung tâm khuyến nông, khuyến lâm tỉnh phối hợp chỉ đạo các cơ sở đoàn triển khai thực hiện 18 mô hình trình diễn về thâm canh lúa, ngô, đậu tương, thuốc lá nâu theo

đúng quy trình kỹ thuật để rút kinh nghiệm chỉ đạo chung. Đoàn Thanh niên xung kích đưa tiến bộ khoa học kỹ thuật và giống mới vào sản xuất, lúa cao sản Q99, chiêm đen, CR203 nguyên chủng, giống vịt siêu trứng KaKi CaPen, thuốc kích thích lúa sinh trưởng VHA-79... mang lại kết quả tốt. Điển hình như: Đoàn Thanh niên xã Bế Triều (Hòa An) thâm canh lúa cao sản Q99 đạt năng suất 10 tấn/ha/vụ, Chi đoàn An Phú, xã Bế Triều trồng thí điểm khoai tây giống Hà Lan đạt năng suất 50 tấn/ha/vụ.

Tỉnh Đoàn trực tiếp lập dự án và chỉ đạo các huyện đoàn và đoàn cơ sở lập dự án vay vốn giải quyết việc làm cho thanh niên. Năm 1996, Tỉnh Đoàn lập được 3 dự án với số vốn vay là 304 triệu đồng và có 8 dự án được lập từ những năm trước có số tiền 1,031 tỷ đồng. Các huyện đoàn Hòa An, Quảng Hòa, Ba Bể, Bảo Lạc, Thông Nông, lập được 5 dự án tổng cộng 400 triệu đồng, tạo việc làm cho trên 1.500 hộ gia đình trẻ. Năm 1999, Tỉnh Đoàn lập 10 dự án có giá trị 579 triệu đồng, hỗ trợ 269 hộ gia đình trẻ ở các huyện Hòa An, Nguyên Bình, Thông Nông, Hà Quảng, Trùng Khánh, Bảo Lạc và thị xã Cao Bằng.

Đề thu hút, tập hợp thanh niên tham gia giải quyết tệ nạn xã hội, tạo điều kiện để tham gia phát triển kinh tế - xã hội, Tỉnh Đoàn tham mưu với Ủy ban nhân dân tỉnh thành lập Tổng đội Thanh niên xung phong - Xây dựng kinh tế tỉnh Cao Bằng từ ngày 27/3/1992. Tổng đội Thanh niên xung phong - Xây dựng kinh tế tỉnh có nhiệm vụ xây dựng đường giao thông, xây dựng các công trình thủy lợi, nhà cửa, trồng rừng và sản xuất vật liệu xây dựng với tinh thần phát huy vai trò của tuổi trẻ trên mặt trận kinh tế - xã hội theo chế độ hạch toán kinh doanh xã hội chủ nghĩa.

Lúc đầu, biên chế của Tổng đội chỉ có 70 đội viên, sau đó lực lượng được bổ sung và đến năm 1999 tăng lên 150 người. Tùy theo yêu cầu của công việc, Tổng đội có thể huy động thêm nhân lực theo thời vụ, có lúc lên tới 220 người. Qua 3 năm hoạt động, đến hết năm 1995, Tổng đội Thanh niên xung phong - Xây dựng kinh tế Cao Bằng đã đạt được tổng khối lượng có giá trị 4,33 tỷ đồng, tạo việc làm thường xuyên cho 180 lao động trẻ với mức thu nhập bình quân 400 nghìn đồng/tháng. Hoạt động của Tổng đội đã giải quyết được việc làm cho thanh niên, góp phần kinh phí cho hoạt động của Đoàn và bước đầu tạo cơ sở vật chất để Tổng đội phát triển. Ngày 15/3/1996, Ủy ban nhân dân tỉnh ra Quyết định chuyển đổi thành doanh nghiệp. Từ năm 1996, Tổng đội Thanh niên xung phong - Xây dựng kinh

tế tỉnh Cao Bằng xây dựng được 8 công trình y tế, trường học ở vùng sâu, vùng xa, tham gia thi công được 15km quốc lộ và đường giao thông nông thôn, 5km kênh mương thủy lợi và một số công tác khác có giá trị hơn 10 tỷ đồng, bảo đảm tiến độ và chất lượng, được các chủ công trình đánh giá cao. Thông qua hoạt động của Tổng đội, mỗi năm giải quyết việc làm thường xuyên cho 70 thanh niên và giải quyết việc làm theo thời vụ mỗi năm trên 500 lượt thanh niên để giải quyết những công việc thi công đơn giản, góp phần xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, giúp cho các đội viên học hỏi thêm nghề nghiệp, mở rộng kiến thức, mở rộng tầm nhìn để khi trở về nông thôn có thể phát triển ngành nghề. Ngoài ra, Tổng đội làm tốt công tác an sinh xã hội như: Phụng dưỡng suốt đời một Bà mẹ Việt Nam anh hùng, ủng hộ các quỹ bảo lụt, ủng hộ bàn ghế cho các trường học ở vùng sâu, vùng xa, ủng hộ quỹ năm xã hội tình nguyện vì trẻ em đặc biệt khó khăn được 113 triệu đồng, thăm hỏi, tặng quà cựu thanh niên xung phong qua các thời kỳ... Với nhiều thành tích nổi bật, Tổng đội Thanh niên xung phong - Xây dựng kinh tế tỉnh Cao Bằng được Trung ương Đoàn và Ủy ban nhân dân tỉnh tặng Bằng khen.

Phong trào “Học tập, rèn luyện vì ngày mai lập nghiệp” ngày càng phát triển, góp phần đẩy mạnh phong trào thi đua dạy tốt, học tốt và phong trào đổi mới công tác giảng dạy và học tập của các trường học. Nhiều trường, tỷ lệ thi tốt nghiệp đạt trên 90%, riêng trường Trung học phổ thông Dân tộc nội trú tỉnh đạt 100%. Các quỹ khuyến học, khuyến tài được các đoàn trường duy trì và phát huy có hiệu quả. Riêng năm học 1998 - 1999, Trung ương Đoàn trao giải thưởng Lý Tự Trọng cho 4 cán bộ đoàn có thành tích trong học tập và nghiên cứu khoa học. Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức Hội thi tin học trẻ không chuyên toàn tỉnh lần thứ nhất cho cả ba cấp học để lựa chọn thí sinh dự thi cấp Trung ương tại Thành phố Hồ Chí Minh. Em Hà Đức Cường - học sinh trường Tiểu học Nước Hai (Hòa An) đạt giải khuyến khích quốc gia.

Nhiều cơ sở đoàn biết gắn phong trào “Thanh niên lập nghiệp” với việc tổ chức hội thi nhằm nâng cao kiến thức, nghề nghiệp cho cán bộ, đoàn viên và thanh niên trong đơn vị như Chi đoàn Kho bạc Nhà nước tỉnh, Bưu điện tỉnh, trường Trung học Y tế, trường Sư phạm tỉnh... Đoàn Công ty Khoáng sản I có “Ca, máy thanh niên”, Đoàn mỏ thiếc Tĩnh Túc có “Công trình thanh niên” và “Xe, máy thanh niên”...

Hưởng ứng cuộc vận động “Chống mù chữ, chống thất học” do Trung ương Đoàn phát động, các cấp bộ đoàn, hội trong toàn tỉnh chủ động phối hợp với ngành giáo dục tổ chức chỉ đạo và triển khai thực hiện có hiệu quả; tổ chức các đội thanh niên tình nguyện chống mù chữ. Trong 5 năm (1995 - 1999) tham gia tổ chức được 439 lớp với 9.769 học viên. Đặc biệt với mô hình thanh niên xung kích xóa mù chữ tại Nguyên Bình, Bảo Lạc, Thông Nông từ năm 1997 - 1999 tổ chức mở được 240 lớp cho 3.854 học viên dân tộc ít người của các xã vùng sâu, vùng xa. Bên cạnh đó, tuổi trẻ Bộ đội Biên phòng tỉnh tổ chức được 37 lớp với 1.221 học viên tham gia. Từ sự góp sức của Đoàn Thanh niên trong phong trào này góp phần vào thành tích chung của tỉnh Cao Bằng được công nhận chuẩn quốc gia xóa mù chữ và phổ cập giáo dục tiểu học trong năm 1998, vượt kế hoạch 2 năm.

Trong công nghiệp, bên cạnh những hoạt động được duy trì thường xuyên như “Luyện tay nghề, thi thợ giỏi”, “Công trình thanh niên”... Tháng 01/1992, Ban Bí thư Trung ương Đoàn phối hợp với Bộ Công nghiệp nhẹ phát động phong trào thi đua sản xuất đạt “Chất lượng tốt, kiểu dáng đẹp, tiết kiệm và hạ giá thành” gọi tắt là phong trào C.K.T. Để triển khai phong trào, Tỉnh Đoàn phối hợp với các ngành công nghiệp, các doanh nghiệp, tiểu thủ công nghiệp lập quỹ khen thưởng “Đôi bàn tay vàng” để cổ vũ, động viên những thanh niên công nhân có thành tích xuất sắc, có nhiều sáng tạo trong phong trào C.K.T. Phong trào được các cơ sở đoàn trong khối công nghiệp và tiểu thủ công nghiệp triển khai nhanh chóng, chủ yếu là các xí nghiệp, phân xưởng cơ khí, dệt may, thủ công mỹ nghệ, bánh kẹo, gạch ngói, sành sứ... Phong trào C.K.T cổ vũ đoàn viên, thanh niên công nhân ra sức phấn đấu, nâng cao trình độ về mọi mặt để đáp ứng được yêu cầu sản xuất như học ngoại ngữ, tin học, khoa học kỹ thuật, tay nghề... phong trào phát triển mạnh nhất là từ năm 1993 - 1996. Riêng năm 1996, thanh niên trong 10 doanh nghiệp đảm nhận 17 công trình thanh niên và 5 đề tài phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, đem lại hiệu quả kinh tế trên 1,1 tỷ đồng.

Nhằm cụ thể hóa phong trào “Thanh niên lập nghiệp” ở Cao Bằng, ngày 29/5/1995, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn cụ thể hóa và phát động thành phong trào “Người tốt, việc tốt” trong đoàn viên, thanh niên khối cơ quan hành chính sự nghiệp và khối doanh nghiệp Nhà nước nhằm phát huy tinh thần sáng tạo, ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào lao động, sản xuất,

công tác. Để đánh giá kết quả đạt được, rút ra bài học kinh nghiệm trong công tác chỉ đạo và tổ chức thực hiện phong trào trong toàn tỉnh, nhân điển hình ra diện rộng, tạo ra phong trào rộng khắp và đưa phong trào lên một tầm cao mới, tháng 02/1998, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức hội nghị tổng kết, biểu dương khen thưởng. Tiếp tục phong trào, 100% đoàn viên, thanh niên bám sát nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị, phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ, đảm bảo kỷ luật lao động, đưa năng suất lao động đạt hiệu quả cao, phấn đấu hoàn thành vượt mức kế hoạch và nhiệm vụ được giao. Đoàn viên, thanh niên tích cực học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, trình độ quản lý nhà nước, ngoại ngữ, tin học... Để giúp cho đoàn viên, thanh niên nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, nhiều cơ sở đoàn duy trì tổ chức hội thi, hội diễn, thao diễn, tạo khí thế thi đua học tập, lao động sáng tạo để vươn lên đạt kết quả cao. Nhiều tập thể, cá nhân có sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, đảm nhận những việc mới, việc khó, đảm nhận phần việc, công trình thanh niên làm lợi cho cơ quan, đơn vị, Nhà nước hàng tỷ đồng. Tiêu biểu như Đoàn Công ty Khoáng sản I, Điện lực, Bru điện tỉnh, Chi đoàn Cục đầu tư và phát triển, Chi đoàn Bảo hiểm xã hội, Đoàn Cơ quan dân chính Đảng tỉnh, Chi đoàn Y tế huyện Hà Quảng, Chi đoàn Kinh tế - Tài chính huyện Bảo Lạc...

Ngoài ra, phong trào thanh niên tình nguyện trong khối này được triển khai rầm rộ trong các đợt ra quân của tỉnh, của huyện. Riêng năm 2000, ngoài việc hoàn thành các nhiệm vụ ở cơ quan, đơn vị, các phần việc, công trình thanh niên của mình, có 480 lượt đoàn viên, thanh niên đóng góp 2.320 ngày công, giúp Nhân dân các xã khó khăn, tu sửa đường liên thôn, liên xã được 12km; khám và phát thuốc miễn phí cho trên 1.500 lượt người, tặng quà cho các gia đình chính sách trên 50 suất trị giá 2,5 triệu đồng.

Đoàn viên, thanh niên hăng hái tham gia thực hiện các dự án trọng điểm quốc gia như chương trình 135, 133, 120, 186, 134, dự án 5 triệu ha rừng, các dự án hỗ trợ, phát triển kết cấu hạ tầng nông thôn, phát triển vùng nguyên liệu đặc thù, tích cực tham gia giúp đỡ hộ nghèo. Đoàn viên, thanh niên quyên góp được hàng trăm triệu đồng, cho mượn hơn 100 con trâu, bò; tham gia xây dựng hơn 100 ngôi nhà cho hộ nghèo, gia đình chính sách, đóng góp hàng nghìn ngày công lao động khắc phục hậu quả thiên tai, quét dọn vệ sinh môi trường nơi công cộng... Hằng năm tổ chức 2 - 3

đợt ra quân thanh niên tình nguyện làm đường liên thôn, liên xóm, giúp đỡ hộ nghèo với hàng trăm lượt đoàn viên, thanh niên tham gia. Đoàn viên, thanh niên xã Thề Dục (nay là xã Nguyên Bình) hăng hái tham gia dự án phát triển vùng nguyên liệu trúc với diện tích hơn 50ha. Đoàn viên, thanh niên huyện Thạch An tham gia dự án phát triển vùng nguyên liệu chè đắng. Trong công tác xóa đói giảm nghèo tiêu biểu có Chi đoàn Thị Xuân - Đa Thông - huyện Thông Nông, trong những năm 1999 - 2000 cả xóm có trên 70% nhà lợp tranh, tre lợp xúp, tỷ lệ hộ nghèo chiếm 80%, được sự quan tâm giúp đỡ của các ngành, các cấp cùng với sự nỗ lực của đoàn viên, thanh niên, nhà của các hộ nghèo được sửa sang, ngói hóa, 100% nữ thanh niên có gia đình đăng ký thực hiện kế hoạch hóa gia đình và thôn được công nhận Làng Thanh niên năm 2002.

Phong trào “Thanh niên lập nghiệp” là một phong trào lớn, được duy trì và phát triển, qua hai nhiệm kỳ Đại hội Đoàn toàn tỉnh, từ năm 1993 - 2002, các cấp bộ đoàn vận dụng sáng tạo đường lối xây dựng và phát triển kinh tế của Đảng, thích hợp với yêu cầu và nguyện vọng chính đáng của tuổi trẻ, phát huy được tính tích cực năng động, sáng tạo của các đối tượng thanh niên và phong trào thanh niên trong cơ chế mới, từng bước đi vào chiều sâu, đem lại hiệu quả thiết thực, thu hút đông đảo thanh niên đi vào làm kinh tế bằng nhiều hình thức. Được sự hỗ trợ của Đoàn, của Nhà nước và của bạn bè... phát huy tính năng động, sáng tạo, nhiều đoàn viên, thanh niên vươn lên làm giàu một cách chính đáng.

Đồng hành với phong trào “Thanh niên lập nghiệp”, từ năm 1993 - 2002, các cấp bộ đoàn trong tỉnh đẩy mạnh triển khai thực hiện phong trào “Tuổi trẻ giữ nước” và chương trình thanh niên xung kích thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, mục tiêu cần đạt được là giáo dục đoàn viên, thanh niên ý thức về nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc, nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, đấu tranh chống mọi âm mưu “diễn biến hòa bình” của địch, tích cực tham gia chống buôn lậu, chống các tệ nạn xã hội, góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đoàn phối hợp với ngành quân sự, công an, biên phòng, Hội Cựu chiến binh và các ngành, các cấp làm tốt công tác tổ chức, tuyên truyền, giáo dục thế hệ trẻ về truyền thống đấu tranh anh dũng của Đảng, của dân tộc và các thế hệ cha anh; về yêu cầu và nhiệm vụ trong tình hình mới, giúp cho tuổi trẻ nhận thức được vai trò và

nhiệm vụ của mình trước vận mệnh của đất nước, xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng và của Nhân dân. Các cấp bộ đoàn tập trung giáo dục cho đoàn viên, thanh niên về Luật Nghĩa vụ quân sự, ý thức và trách nhiệm đối với sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, đấu tranh chống mọi âm mưu phá hoại của kẻ thù, tham gia chống tiêu cực, các tệ nạn xã hội, động viên thanh niên khám tuyển và lên đường làm nghĩa vụ quân sự. Vì thế từ năm 1993 - 2002, chỉ tiêu tuyển quân của tỉnh đều đạt và vượt cả về số lượng, chất lượng và thời gian.

Đề cổ vũ và động viên, đoàn viên, thanh niên trong lực lượng vũ trang làm tròn nhiệm vụ, các cơ sở đoàn có các phong trào, các cuộc vận động như: “Vì các chiến sĩ nơi biên giới, hải đảo”, “Vì Trường Sa thân yêu”, “Vì người bạn từng quân”, “Đoàn kết ba lực lượng”, “Quân và dân một ý chí”... được phát triển rộng rãi ở hầu khắp các nơi trong toàn tỉnh. Trong thanh niên các lực lượng vũ trang có phong trào “Xứng danh bộ đội Cụ Hồ”, “Thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân”, từng bước đi vào chiều sâu bằng các cuộc vận động như: “Huấn luyện giỏi, kỷ luật nghiêm, sẵn sàng chiến đấu cao”, “Xây dựng chi đoàn mạnh”, “Đẹp người, đẹp doanh trại, đẹp tình quân dân”, “Thực hiện tốt điều lệnh Công an nhân dân”, “Vì an ninh nơi biên giới”... góp phần cổ vũ, động viên thanh niên lực lượng vũ trang vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, phấn đấu, rèn luyện hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao.

Năm 1992, từ định hướng của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chủ động xây dựng kế hoạch, chương trình phối hợp hoạt động giữa Đoàn Thanh niên địa phương với các đơn vị lực lượng vũ trang tỉnh về vấn đề Đoàn Thanh niên tham gia bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh, trật tự an toàn xã hội. Trên cơ sở thống nhất giữa lãnh đạo, chỉ huy các lực lượng vũ trang và Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, ngày 10/10/1992, Hội nghị liên tịch 4 ngành (Tỉnh Đoàn - Công an tỉnh - Quân sự tỉnh - Biên phòng tỉnh) được tổ chức. Hội nghị thông qua Nghị quyết liên tịch 4 ngành (số 01, giai đoạn 1992 - 1997) về việc phối kết hợp hoạt động giữ tuổi trẻ trong và ngoài lực lượng vũ trang, nhằm phát huy vai trò của thanh niên trong nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, tham gia giữ gìn an ninh biên giới, trật tự an toàn xã hội. Năm 1997, Nghị quyết liên tịch số 01 được tổng kết tại Trung tâm thị xã Cao Bằng. Trên cơ sở đánh giá kết quả, lãnh đạo 4 ngành tiếp tục thống nhất ký kết Nghị quyết liên tịch số 02, tiếp tục đẩy

mạnh phong trào Đoàn Thanh niên trong tham gia bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh biên giới, trật tự an toàn xã hội trong giai đoạn mới.

Tại Hội nghị giao ban định kỳ được tổ chức tại Đồn Biên phòng Tà Lùng giữa năm 1997, xuất phát từ yêu cầu nhiệm vụ của công tác Đoàn Thanh niên tham gia bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh biên giới và trật tự an toàn xã hội ở địa phương; nhằm tăng cường công tác phối hợp giữa các đơn vị lực lượng vũ trang với Đoàn Thanh niên tỉnh trong triển khai, thực hiện nhiệm vụ chung, các đại biểu đề xuất về thành lập một mô hình hoạt động phối hợp giữa các lực lượng và chủ trương về thành lập Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng. Sau hội nghị giao ban (tháng 7/1997), trên cơ sở ý tưởng về thành lập Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng, Ban Phong trào Tỉnh Đoàn tham mưu xây dựng Quy chế, vận động các đơn vị thành viên cử nhân sự tham gia ban lãnh đạo Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng.

Đến cuối năm 1997, Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng chính thức được thành lập theo Quyết định của Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn và được ra mắt vào dịp kỷ niệm Ngày thành lập lực lượng Bộ đội Biên phòng tại Đồn Biên phòng cửa khẩu quốc tế Tà Lùng (thị trấn Tà Lùng, huyện Phục Hòa).

Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng hoạt động với cơ chế định kỳ 6 tháng, 1 năm tiến hành sơ, tổng kết và đề ra chương trình hoạt động trong thời gian tiếp theo. Các hoạt động luôn gắn với nhiệm vụ công tác chuyên môn của từng đơn vị. Trước mỗi dịp kỷ niệm ngày truyền thống của lực lượng nào thì lực lượng đó tham mưu đề xuất với Ban Chủ nhiệm về hoạt động phù hợp ở địa phương, đơn vị. Ban Chủ nhiệm và các thành viên tiến hành họp bàn thống nhất ý định và các nội dung hoạt động. Mọi hoạt động đều được bàn bạc, hiệp đồng thống nhất trong tổ chức thực hiện, tạo được khí thế vui tươi, đoàn kết, phấn khởi của tuổi trẻ các lực lượng và đoàn viên, thanh niên, Nhân dân các địa phương.

Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng được duy trì thường xuyên, là mô hình phối hợp duy nhất trên toàn quốc giữa Đoàn Thanh niên và ba lực lượng vũ trang, thể hiện rõ nét tinh thần sáng tạo, đoàn kết, gắn bó, phát huy vai trò xung kích trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, chuyên môn của từng đơn vị, đồng thời góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội tại địa phương.

Thực hiện cuộc vận động “Nghĩa tình biên giới, hải đảo” do Trung ương Đoàn phát động, hầu hết các xã biên giới, các cơ sở đoàn, Đội đều

có phối hợp hoạt động và tổ chức kết nghĩa với các đồn biên phòng, các lực lượng vũ trang đóng tại địa phương như Đoàn Thanh niên thị xã Cao Bằng kết nghĩa với Đồn Biên phòng Đàm Thuỷ (Trùng Khánh), Huyện Đoàn Thông Nông kết nghĩa với Đồn Biên phòng Cần Yên (Thông Nông). Các huyện đoàn khác và các cơ sở đoàn đều tổ chức kết nghĩa với một đơn vị lực lượng vũ trang. Toàn tỉnh có 71 cơ sở đoàn địa phương (số liệu năm 2000) kết nghĩa với 65 cơ sở đoàn lực lượng vũ trang, góp phần tăng cường mối quan hệ truyền thống “Quân và dân một ý chí”, động viên và cổ vũ nhau hoàn thành nhiệm vụ; điển hình là Đoàn xã Nam Tuấn với Tiểu đoàn 2 Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, Đoàn xã Cần Yên với Đồn Biên phòng Cần Yên... Các hoạt động giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, sinh hoạt truyền thống, tổ chức hội trại, lao động công ích... làm cho các hoạt động của Đoàn thêm phong phú, hấp dẫn, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia.

Thực hiện Nghị quyết liên tịch giữa Bộ Công an với Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Tỉnh Đoàn phối hợp với Công an tỉnh tổ chức triển khai tới hầu khắp các cơ sở. Đến năm 2002, toàn tỉnh thành lập được 673 tổ, đội thanh niên xung kích an ninh, 289 đội thanh niên cờ đỏ trong trường học, đặc biệt là 100% thanh, thiếu niên, học sinh ký cam kết không vi phạm các tệ nạn xã hội, như: Ma túy, mại dâm, cờ bạc... Các hoạt động của tổ, đội thanh niên xung kích an ninh, đội thanh niên cờ đỏ cùng với thanh niên trong lực lượng dân quân, tự vệ tham gia tuần tra, canh gác, góp phần ngăn chặn các hành vi vi phạm pháp luật, trật tự an ninh, thường xuyên truy quét tội phạm, ngăn chặn hành vi lấn chiếm biên giới, phá hoại cuộc sống của Nhân dân; tuyên truyền, giáo dục những người lầm lỗi trở về cuộc sống đời thường.

Để triển khai phong trào thi đua “Học tập và thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân”, tuổi trẻ trong lực lượng Công an nhân dân toàn tỉnh có nhiều phong trào hành động cách mạng “Xung kích thực hiện nhiệm vụ chuyên môn”, xung phong đảm nhận những khâu trọng yếu, những công việc khó khăn, mới mẻ ở những nơi có tình hình phức tạp về an ninh chính trị, hình sự, ma túy, bảo đảm an ninh biên giới, an ninh nội địa, an ninh nông thôn và các chuyên đề về tôn giáo, dân tộc... góp phần tích cực với toàn lực lượng giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn toàn tỉnh. Tiêu biểu là các chi đoàn PC17, PA39, PC15,

PC14... Các cơ sở đoàn và đơn vị kết nghĩa thường xuyên tổ chức giao ban, rà soát lại việc thực hiện giao ước thi đua, bổ khuyết, rút kinh nghiệm, bàn biện pháp tiếp tục các đợt thi đua mới. Năm 2000, có thêm chi đoàn PC35 kết nghĩa với Chi đoàn Tòa án nhân dân tỉnh, đưa tổng số chi đoàn kết nghĩa giữa công an nhân dân và chi đoàn địa phương Cao Bằng lên tới 16 cặp chi đoàn kết nghĩa.

Phong trào “Giành 3 đỉnh cao quyết thắng” phấn đấu xứng danh bộ đội Cụ Hồ, Đoàn Thanh niên Bộ đội Biên phòng tổ chức, động viên đoàn viên, thanh niên thi đua hoàn thành mọi nhiệm vụ trên tuyến đầu Tổ quốc. Riêng năm 2000, phối hợp với dân quân địa phương tổ chức tuần tra đường biên, mốc giới được 797 lần với 5.579 lượt người tham gia; phát hiện, ngăn chặn hàng trăm vụ việc xảy ra tại biên giới, bắt một vụ vận chuyển ma túy thu giữ 4,4kg thuốc phiện; tổ chức phát quang 109km đường tuần tra, phát hiện 16 điểm xâm canh và 108 vụ do người Trung Quốc khai thác gỗ, lâm, thổ sản...

Các phong trào trên cũng được Đoàn Thanh niên Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh triển khai có kết quả. Thực hiện phong trào “Huấn luyện giỏi, kỷ luật nghiêm” hằng năm, trong đợt huấn luyện chiến sĩ mới đạt yêu cầu 100%, trong đó có trên 80% đạt khá và giỏi. Để thắt chặt tình quân dân, đơn vị còn tham gia tết trồng cây, nhận ươm trên 15 vạn cây giống các loại, bảo vệ 190ha rừng.

Phong trào “Khỏe để lập nghiệp và giữ nước” được đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh tham gia đông đảo. Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Thể dục - Thể thao chỉ đạo cấp bộ đoàn tổ chức Giải Việt dã Tiền Phong năm 2000 và tổ chức giải cấp tỉnh thành công gồm 19 đoàn vận động viên. Ban Tổ chức giải tặng cờ lưu niệm, bằng khen và tiền thưởng cho những đoàn và vận động viên xuất sắc, lựa chọn đoàn vận động viên của tỉnh tham gia Giải Việt dã Tiền Phong toàn quốc tại Đắk Lắk. Ngoài ra, hằng năm, nhân những ngày kỷ niệm, những ngày lễ lớn, những ngày hội của dân tộc, Tỉnh Đoàn, huyện đoàn và các đoàn cơ sở đều tổ chức thi đấu thể thao như cầu lông, bóng bàn, bóng chuyền.

Phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”, “Uống nước nhớ nguồn” đã đi vào hoạt động thường xuyên, liên tục, được duy trì từ hàng chục năm nay. Đặc biệt, năm 2000, các cơ sở đoàn quyên góp được 47,155 triệu đồng để thăm hỏi, giúp đỡ, tặng quà các gia đình thương binh, liệt sĩ, gia đình có công

với cách mạng. Ngoài ra, còn quyên góp được 140,214 triệu đồng làm công tác từ thiện.

Từ thực tiễn các hoạt động của Đoàn từ năm 1992 - 2002 cho thấy hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” được triển khai rộng rãi và đạt kết quả tốt, đánh dấu bước phát triển mới của phong trào thanh niên và công tác thanh niên tỉnh Cao Bằng, tạo nên nguồn lực tinh thần và vật chất, làm chuyển biến nhận thức, tư tưởng và hành động của cán bộ, đoàn viên, thanh niên được xã hội quan tâm, ủng hộ.

Trong quá trình tổ chức các hoạt động, công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên luôn được xác định là nhiệm vụ trọng tâm xuyên suốt, được các cấp bộ đoàn chi đạo tổ chức thực trên diện rộng, có chiều sâu và thu được nhiều kết quả. Nội dung tập trung vào việc giác ngộ nâng cao lý tưởng, đạo đức cách mạng, tính tiên phong gương mẫu của mỗi đoàn viên, thanh niên. Quán triệt Nghị quyết số 32/1998/NQ-BGD&ĐT-TUĐTN, ngày 29/5/1998 giữa Bộ Giáo dục và Đào tạo và Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh về “Tăng cường công tác giáo dục thanh thiếu nhi và xây dựng đoàn, hội, đội”, các cấp bộ đoàn rất coi trọng các hoạt động giáo dục đạo đức, lối sống; giáo dục ý thức chấp hành pháp luật cho học sinh, sinh viên.

Cùng với việc tổ chức học tập lý luận chính trị, các buổi tuyên truyền, chế độ sinh hoạt Đoàn được thực hiện nghiêm túc. Trong giai đoạn này, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đã có sáng kiến biên tập và xuất bản cuốn “Thông tin thanh niên” (nay là “Bản tin thanh niên”) làm tài liệu sinh hoạt chi đoàn, chi hội tại cơ sở. Theo đó, cuốn “Thông tin thanh niên” đã được biên soạn công phu, sinh động, bám sát với đặc điểm, nhu cầu và trình độ nhận thức của đoàn viên, thanh niên; các nội dung được truyền tải rõ ràng, nhằm tuyên truyền chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước, định hướng công tác đoàn, hội tại cơ sở; trở thành tài liệu thiết thực, góp phần nâng cao chất lượng sinh hoạt chi đoàn, chi hội và hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên.

Tuy nhiên, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn cũng xác định rằng, việc nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền không chỉ dừng lại ở hình thức tài liệu, mà cần đa dạng hóa phương thức, tăng cường tính trực quan và gắn với thực tiễn sinh động của phong trào thanh niên. Đặc biệt là với đặc thù của tỉnh Cao Bằng là tỉnh miền núi, có nhiều dân tộc thiểu số sinh sống,

điều kiện giao thông đi lại còn khó khăn, trình độ dân trí tại những nơi vùng sâu, vùng xa còn thấp, dẫn đến công tác tuyên truyền, tổ chức các phong trào chưa thực sự sâu rộng, cần phải có những mô hình thiết thực, đi đến tận nơi, đi sâu đi sát, tìm hiểu và lắng nghe những tâm tư, nguyện vọng của đoàn viên, thanh niên tại cơ sở. Trước thực trạng đó, Tỉnh Đoàn đã đưa ra nhiều giải pháp để nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, vận động đoàn kết tập hợp thanh niên tại địa bàn vùng sâu, vùng xa, nổi bật nhất là xây dựng mô hình “Đội Tuyên truyền xung kích Tỉnh Đoàn”. Mô hình được thành lập từ năm 1997 và tiếp tục được duy trì thường xuyên. Hằng năm, Đội xây dựng kế hoạch hoạt động và tổ chức đi tuyên truyền trung bình khoảng 4 - 5 xã/năm. Tại các chương trình, Đội thực hiện tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, những nội dung trọng tâm trong chính sách bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế phòng, chống tệ nạn xã hội thông qua các tiểu phẩm, thi tìm hiểu kiến thức, trò chơi trên sân khấu. Đồng thời, biểu diễn các ca khúc cách mạng ca ngợi Đảng, Bác Hồ, quê hương, đất nước, các phong trào, hoạt động Đoàn, Hội, Đội. Bên cạnh đó, tại các chương trình, Đội vận động các nguồn lực xã hội hóa để tặng quà cho học sinh và Nhân dân có hoàn cảnh khó khăn như chăn, quần áo ấm, sách vở, đồ dùng học tập... Thông qua hoạt động tuyên truyền xung kích đã góp phần nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, thúc đẩy phong trào văn hóa, văn nghệ, lan tỏa hoạt động của tổ chức Đoàn, Hội đến địa bàn vùng sâu, vùng xa, biên giới. Qua đó, tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước, ý thức pháp luật cho đoàn viên, thanh niên; tình trạng vi phạm pháp luật, tảo hôn, kết hôn cận huyết thống trong thanh niên có xu hướng giảm. Ngoài mục đích tuyên truyền cho Nhân dân, hoạt động của Đội còn là môi trường đào tạo, bồi dưỡng các thế hệ cán bộ Tỉnh Đoàn, đã có hàng trăm lượt cán bộ, công chức, đảng viên trẻ tham gia, nhiều đồng chí đã trưởng thành từ hoạt động của Đội Tuyên truyền xung kích nói riêng và công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi nói chung.

Bên cạnh đó, việc tổ chức phân loại đánh giá chất lượng đoàn viên và cơ sở đoàn đúng nguyên tắc, Điều lệ, tiêu chuẩn đề ra định kỳ theo 6 tháng và hằng năm. Năm 1994, có 12 cơ sở khá, 50% cơ sở trung bình, 38% cơ sở yếu. Để xóa được cơ sở trắng, các cấp bộ đoàn phát triển được 1.500 đoàn viên mới, giới thiệu 949 đoàn viên ưu tú cho Đảng và có 140

đoàn viên được kết nạp vào Đảng¹. Đến năm 1995 đã xóa xong cơ sở đoàn trắng, củng cố, xóa chi đoàn trắng ở thôn, bản. Năm 2002, có 1.214/2.401 chi đoàn, 196/312 đoàn cơ sở, 8/21 huyện, thị đoàn, đoàn trực thuộc, 11.509/22.634 đoàn viên đạt xuất sắc.

Một trong những yếu tố đảm bảo nâng cao chất lượng hoạt động của Đoàn Thanh niên là đội ngũ cán bộ đoàn. Năm 1997, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh có 16 đầu mối trực thuộc bao gồm 11 đơn vị huyện, thị đoàn và 5 đoàn trực thuộc khác; trong tổng số 80 cán bộ đoàn chuyên trách của tỉnh, số người có trình độ đại học và cao đẳng là 31 đồng chí, số người có trình độ trung cấp là 49 đồng chí, 95% số cán bộ chuyên trách có trình độ lý luận từ trung cấp trở lên; Ban Chấp hành có 21/32 đồng chí có trình độ đại học. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đặc biệt quan tâm chỉ đạo và từng bước kiện toàn, sắp xếp lại bộ máy tổ chức cán bộ đoàn các cấp nhằm xây dựng một đội ngũ cán bộ đoàn chuyên trách từ tỉnh đến cơ sở, đảm bảo trình độ, kỹ năng, nghiệp vụ, nhiệt tình, năng động, sáng tạo trong công tác, đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của phong trào. Do yêu cầu nhiệm vụ công tác theo ngành dọc Thường trực Tỉnh Đoàn và bộ phận làm công tác tổ chức cán bộ của tỉnh (Ban Tổ chức - Kiểm tra) thường xuyên cùng cấp uỷ sở tại kiểm tra, giám sát việc thực hiện nhiệm vụ của đội ngũ cán bộ huyện, thị đoàn, đoàn trực thuộc và thông qua đội ngũ này để nắm thêm cán bộ đoàn cơ sở. Cùng với việc phân công giao nhiệm vụ cho từng cán bộ, qua đó rèn luyện đội ngũ cán bộ trưởng thành. Cùng với việc kiện toàn đội ngũ cán bộ đoàn cơ sở, công tác tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ đoàn các cấp được tổ chức thường xuyên với nội dung phong phú, đa dạng, có sự phối hợp chặt chẽ với trường Chính trị tỉnh và các trung tâm bồi dưỡng chính trị cấp huyện. Ngoài bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ, tổ chức đoàn còn tập huấn theo chuyên đề, bồi dưỡng cho cán bộ đoàn cơ sở các kiến thức về chuyên giao khoa học kỹ thuật, phòng chống các tệ nạn xã hội, về dân số - kế hoạch hóa gia đình... Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các đơn vị tổ chức các cuộc thi cán bộ đoàn giỏi khối xã, phường vào năm 1999, tổ chức cuộc thi Bí thư chi đoàn giỏi cấp tỉnh có 48 đồng chí tham gia. Tuy nhiên, trong công tác cán bộ còn bị động, lúng túng, việc luân chuyển nhanh cán bộ đoàn tạo nên sự hụt hẫng

1. *Lịch sử Ban Dân vận Tỉnh uỷ Cao Bằng (1930 - 2020)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2020, tr.189.

trong công tác chỉ đạo liên tục. Một số cấp uỷ chưa thực sự coi trọng công tác quy hoạch, đào tạo đội ngũ cán bộ chưa tuân thủ quy trình công tác cán bộ ở địa phương. Công tác đào tạo cán bộ chưa gắn liền với chế độ đề bạt những cán bộ trẻ có trình độ năng lực để đảm đương nhiệm vụ cao hơn.

Quán triệt Nghị quyết số 07-NQ/TWĐTN của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa VII) với cuộc vận động “Xây dựng tổ chức cơ sở đoàn vững mạnh”, Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XV¹ và cuộc vận động đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam, các cấp bộ đoàn trong tỉnh luôn quan tâm đến công tác bồi dưỡng những đoàn viên ưu tú để giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp. Nhiều hình thức tuyên truyền, vận động nhằm nâng cao nhận thức, giác ngộ về Đảng cho đoàn viên được triển khai ở hầu khắp các cấp bộ đoàn. Các diễn đàn: Đảng với Thanh niên - Thanh niên với Đảng; Tôi - người đoàn viên, thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh... cùng với các hoạt động “Mừng Đảng, mừng Xuân” thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Cùng với việc học tập 5 bài lý luận chính trị, nhằm nâng cao nhận thức về Đảng, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức các cuộc thi: Đảng quang vinh, Bác Hồ vĩ đại, đất nước phồn vinh tiến vào thế kỷ XXI; các đêm liên hoan văn nghệ với chủ đề “Lời ca dâng Đảng”, thi tuyên truyền các nhóm ca khúc cách mạng... Riêng năm 2002 có 1.651 đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng kết nạp. Các cán bộ đoàn chủ động, tích cực tham mưu với cấp uỷ đảng cùng cấp trong việc giới thiệu bí thư đoàn tham gia cấp uỷ đảng cùng cấp; từ đó, góp phần bổ sung nguồn cán bộ trẻ cho Đảng.

Công tác mở rộng mặt trận tập hợp, đoàn kết thanh niên và xây dựng Hội Liên hiệp Thanh niên được quan tâm. Thực hiện chỉ đạo của Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam và Thường trực Tỉnh uỷ, Hội đồng nhân dân, Uỷ ban nhân dân tỉnh Cao Bằng, tháng 9/1996, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng đã thành lập Ban vận động xây dựng và thành lập tổ chức Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng tại

1. Đại hội xác định nhiệm vụ đối với Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội: “Liên đoàn Lao động, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Phụ nữ, Hội Nông dân, Hội Cựu chiến binh... bằng nhiều hình thức tập hợp rộng rãi đoàn viên, hội viên thực hiện tốt công tác giáo dục, vận động quần chúng thực hiện thắng lợi mục tiêu kinh tế - xã hội, nhất là tập trung chăm lo đời sống vật chất và tinh thần của Nhân dân, xây dựng cơ sở chính trị trong vùng đồng bào dân tộc và vùng có đạo ngày càng vững mạnh; củng cố, kiện toàn tổ chức cơ sở còn yếu kém”.

các huyện, thị trong tỉnh. Đến năm 1999 với sự chỉ đạo quyết tâm của cấp uỷ, chính quyền địa phương và Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, các huyện, thị đoàn đã xây dựng, thành lập được 413 chi hội thanh niên ở cơ sở, với hơn 5.800 hội viên tham gia sinh hoạt. Ngày 26/3/1999, theo Quyết định của Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng chính thức được thành lập. Thực hiện theo Điều lệ Hội, ngày 24 và 25/12/1999 tại thị xã Cao Bằng, Đại hội đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng lần thứ nhất được long trọng tổ chức. Dự Đại hội có 200 đại biểu là hội viên, thanh niên tiêu biểu đại diện cho 16 đơn vị trực thuộc trong toàn tỉnh. Tại Đại hội, các đại biểu đã nhất trí hiệp thương cử 35 anh, chị vào Ủy ban Hội khóa I, nhiệm kỳ 1999 - 2004. Tại Hội nghị thứ nhất, Ủy ban Hội khóa I hiệp thương chọn cử anh Hà Ngọc Giáp - Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Đoàn, Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng giữ chức Chủ tịch Hội Liên hiệp Thanh niên tỉnh khóa I, nhiệm kỳ 1999 - 2004.

Sau khi Ủy ban Hội Liên hiệp Thanh niên tỉnh khóa I được thành lập và đi vào hoạt động, cùng với Nghị quyết Đại hội được ban hành, công tác chỉ đạo việc thành lập Ủy ban Hội tại các huyện, thị đã được các cấp uỷ đảng, chính quyền các cấp quan tâm chỉ đạo. Tính đến năm 2001, có 11/11 huyện, thị đã tổ chức được Đại hội Hội Liên hiệp Thanh niên cấp huyện, thị; 137/189 xã thành lập được Ủy ban Hội; số hội viên tham gia sinh hoạt trong tổ chức Hội tăng lên 13.420 hội viên (tham gia sinh hoạt tại 837 chi hội).

Công tác Đội và phong trào thiếu nhi cũng có những chuyển biến tích cực. Các trường tiểu học và trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh đều tổ chức các diễn đàn, hội trại, các đợt thi đua hấp dẫn, thiết thực. Công tác đội và phong trào thiếu nhi trong toàn tỉnh triển khai thực hiện các chương trình “Nhi đồng chăm ngoan”, “Thiếu nhi sẵn sàng”, “Phụ trách sao tài năng”. Thực hiện Chương trình “Thiếu nhi sẵn sàng”, 100% liên Đội duy trì thường xuyên phong trào “Nói lời hay, làm việc tốt, phấn đấu trở thành con ngoan, trò giỏi, cháu ngoan Bác Hồ”. Các hoạt động hội trại, gặp mặt nhân chứng lịch sử, hành trình về nguồn... được tổ chức rộng rãi ở các liên Đội. Các phong trào “Chúng em đến với Đại hội Đoàn”, “Vượt khó và giúp bạn vượt khó” thu hút sự tham gia đông đảo các em thiếu nhi. Cuộc vận động “Vì đàn em thân yêu” được đẩy mạnh, góp phần phát huy vai trò

phụ trách đội của các cấp bộ đoàn. Chương trình hành động “Năm xã hội tình nguyện vì trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn” được cụ thể hóa thông qua “Quỹ khuyến học, khuyến tài”. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn đỡ đầu và giúp đỡ thiếu nhi các vùng khó khăn, trẻ em nghèo vượt khó học giỏi. Tiêu biểu là Đội Thiếu niên thị xã Cao Bằng góp được 3.540 bộ quần áo, hơn 7.000 quyển sách vở và cử đoàn đại biểu đến huyện Thông Nông, Nguyên Bình tặng cho các bạn ở các xã vùng sâu, vùng xa. Nhà thiếu nhi Kim Đồng đi vào hoạt động từ ngày 01/6/1998, tạo môi trường giáo dục toàn diện cho thiếu nhi qua các mô hình, các phương thức hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, khoa học kỹ thuật.

Giai đoạn 1992 - 2002, được sự quan tâm lãnh đạo của Đảng, sự phối hợp, giúp đỡ của chính quyền, các ngành, đoàn thể, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng tiếp tục phát triển, hoạt động có nhiều đổi mới cả nội dung và hình thức. Hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp”, “Tuổi trẻ giữ nước” thôi thúc và thu hút đông đảo thanh niên tham gia, khẳng định vai trò xung kích của thanh niên trong thời kỳ mới. Tổ chức đoàn các cấp được củng cố, kiện toàn, số lượng đoàn viên ngày một tăng. Mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên được mở rộng, số đoàn viên ưu tú được kết nạp vào Đảng Cộng sản Việt Nam năm sau cao hơn năm trước. Đội ngũ cán bộ đoàn ngày càng trưởng thành và là nguồn cán bộ quan trọng cung cấp cho tổ chức đảng và chính quyền các cấp. Nhiều tập thể, cá nhân được tặng cờ, bằng khen, huy chương của các cấp: năm 1998 có 20 cá nhân được tặng Huy chương danh dự Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh; 3 năm 1996, 1998, 1999 có 52 cá nhân được tặng Huy chương “Vì thế hệ trẻ” - Huy chương cao quý nhất của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh; từ năm 1996 - 1999 có 563 đồng chí thanh niên xung phong được tặng Kỷ niệm chương... Tập thể Tỉnh Đoàn nhiều năm liền được công nhận là tập thể lao động xuất sắc được Ủy ban nhân dân tỉnh, Trung ương Đoàn tặng cờ và bằng khen. Với những thành tích đạt được từ phong trào thi đua yêu nước và các hoạt động của Đoàn, Hội, năm 2011, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng vinh dự được Nhà nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Ba. Sự ghi nhận của Đảng, Nhà nước, Chính phủ, Trung ương Đoàn, của các bộ, ngành Trung ương và của Ủy ban nhân dân tỉnh tạo động lực thúc đẩy

phong trào thi đua yêu nước trong đoàn viên, thanh niên, là nguồn cổ vũ động viên cán bộ, đoàn viên, thanh niên và các cấp bộ đoàn, hội hăng hái tham gia hoạt động hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao.

III. TUỔI TRẺ CAO BẰNG VỚI PHONG TRÀO “THI ĐUA, TÌNH NGUYỆN XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC” (2002 - 2007)

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về tổ chức đại hội đoàn các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2002 - 2007, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng ban hành văn bản chỉ đạo tổ chức đại hội đoàn các cấp tiến tới Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2002 - 2007. Được sự nhất trí của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, tháng 9/2002, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XI, nhiệm kỳ 2002 - 2007 được tổ chức. Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XI diễn ra trong thời điểm có ý nghĩa lịch sử trọng đại: Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc trong tỉnh đang ra sức thi đua thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XV.

Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khóa X trong Đại hội khẳng định, biểu dương những thành tựu và trưởng thành của công tác Đoàn, của phong trào thanh thiếu nhi nhiệm kỳ trước, đồng thời cũng chỉ ra những hạn chế, nguyên nhân tồn tại và bài học kinh nghiệm. Đại hội khẳng định trong nhiệm kỳ 1997 - 2002, các cấp bộ đoàn có nhiều cố gắng trong triển khai thực hiện 2 phong trào “Thanh niên lập nghiệp”, “Tuổi trẻ giữ nước” và giành được những thành tích đáng khích lệ, tạo động lực để các thế hệ đoàn viên, thanh niên tiếp tục cống hiến, phát huy vai trò xung kích trong thực hiện các nhiệm vụ chính trị của tỉnh.

Đại hội xác định rõ mục tiêu, phương hướng của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng trong nhiệm kỳ 2002 - 2007 với 13 chỉ tiêu cơ bản là: 100% cán bộ đoàn và 80% đoàn viên, thanh niên được học tập các nghị quyết của Đảng, Đoàn, pháp luật của Nhà nước. Kết nạp trên 25.000 đoàn viên mới. 100% bí thư chi đoàn, đoàn cơ sở, cán bộ chuyên trách, cán bộ phụ trách Đội và Ban Chấp hành Đội được tập huấn nghiệp vụ. 40% cơ sở đoàn vững mạnh, không có cơ sở yếu kém. Trên 60% liên đội mạnh, trên 80% đội viên và nhi đồng đạt danh hiệu “Cháu ngoan Bác Hồ”. Giới thiệu từ 9.000 đoàn viên ưu tú cho Đảng trở lên.

Tập hợp được trên 60% thanh niên vào sinh hoạt, hoạt động trong tổ chức Đoàn, Hội và 90% số xã, phường có tổ chức hội. Mỗi năm toàn Đoàn mở được trên 70 lớp chuyển giao khoa học kỹ thuật cho đoàn viên, thanh niên nông thôn. Phần đầu 100% đoàn viên, hội viên, đội viên trong trường học không tham gia vào các tệ nạn xã hội và nghiện ma túy. 100% tổ, đội xung kích an ninh ở cơ sở hoạt động có chất lượng. 100% huyện, thị đoàn, đoàn trực thuộc, 50% đoàn cơ sở có tập ca khúc cách mạng hoạt động có hiệu quả. Trên 50% hộ gia đình đoàn viên, thanh niên đạt tiêu chuẩn “Gia đình văn hóa”. Phần đầu không có hộ gia đình đoàn viên nghèo.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa XI gồm 37 đồng chí; bầu đoàn đại biểu dự Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 10 đồng chí; đồng chí Bùi Thị Hồng Thi được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn; đồng chí Vi Xuân Thử và đồng chí Lãnh Đức Dũng được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Năm 2005, đồng chí Bé Thanh Tịnh được bầu giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Từ ngày 08 - 11/12/2002, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2002 - 2007 được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội. Đại hội đề ra mục tiêu của công tác Đoàn và phong trào thanh niên thời kỳ này là: Tích cực chăm lo bồi dưỡng thanh niên về lý tưởng, đạo đức cách mạng, về thể chất, bảo vệ quyền lợi hợp pháp của thanh niên; vận động và tổ chức thanh niên xung phong đi đầu tham gia phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ Tổ quốc; xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh vững mạnh, mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên, góp phần xây dựng Tổ quốc Việt Nam dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”. Đặc biệt, với tinh thần “Đoàn kết, sáng tạo, xung kích, tình nguyện”, Đại hội phát động phong trào “Thi đua, tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”, với những nội dung và giải pháp cơ bản là: Thi đua học tập, tiến công vào khoa học công nghệ; Thi đua lập nghiệp, lao động sáng tạo; Tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, đồng thời đẩy mạnh các mặt công tác của Đoàn.

Thực hiện Kế hoạch số 59-KH/TU, ngày 11/01/2005 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng, từ ngày 19 - 21/12/2005, Đảng bộ tỉnh Cao Bằng tiến

hành Đại hội đại biểu lần thứ XVI, nhiệm kỳ 2006 - 2010. Sau khi tổng kết, đánh giá những kết quả đạt được, chưa đạt được trong nhiệm kỳ trước, Đại hội quyết định phương hướng, nhiệm vụ cho nhiệm kỳ mới. Đối với công tác Mặt trận và các đoàn thể, Đại hội xác định: “Xây dựng Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể Nhân dân ngày càng vững mạnh theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 7 khóa IX. Phát huy tốt quyền làm chủ của Nhân dân; thực hiện tốt phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”; thực hiện nhất quán chính sách đại đoàn kết dân tộc. Thường xuyên đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể Nhân dân, hướng mạnh về hoạt động cơ sở”¹.

Bám sát các nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XV, nhiệm kỳ 2001 - 2005 và lần thứ VI, nhiệm kỳ 2006 - 2010, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII, Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XI, Tỉnh Đoàn kêu gọi toàn thể thanh thiếu nhi các dân tộc trong tỉnh phát huy truyền thống cách mạng vẻ vang của quê hương, đất nước, nguyện tiếp bước cha anh, nắm chắc thời cơ, vận hội, quyết tâm khắc phục khó khăn, thách thức, xung kích thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ của Đoàn, góp phần xây dựng quê hương Cao Bằng ngày càng giàu đẹp, văn minh.

Nhiệm kỳ 2002 - 2007 của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng được thực hiện trong những năm đầu thế kỷ XXI, thế kỷ của nền kinh tế tri thức giữ vai trò chủ đạo; khoa học công nghệ có bước tiến nhảy vọt, nhất là công nghệ thông tin, là những năm đầu Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc trong tỉnh thi đua thực hiện thắng lợi Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2000 - 2010, phấn đấu xây dựng thị xã Cao Bằng trở thành đô thị loại III vào năm 2010.

Trong suốt quá trình triển khai Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XI và Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII, tuổi trẻ Cao Bằng đã bước vào một hành trình mới - hành trình hun đúc lý tưởng, xây nền tảng tư tưởng và khơi dậy niềm tin vững chắc vào Đảng, vào con đường cách mạng mà Bác Hồ và các thế hệ đi trước đã lựa chọn. Dưới sự lãnh đạo kịp thời của cấp uỷ đảng, sự quan tâm sát sao của chính quyền các cấp, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung đổi mới công tác giáo dục chính trị tư tưởng, biến những chủ trương, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà

1. Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XVI, tr.68-69.

nước thành những chương trình hành động sinh động, gần gũi và giàu cảm hứng đối với thanh niên thông qua việc triển khai Chương trình triển khai thực hiện chiến lược phát triển thanh niên đến năm 2010 (năm 2005) của Ủy ban nhân dân tỉnh; Chỉ thị số 01-CT/TU, ngày 12/4/2006 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VIII) về “Công tác thanh niên trong tình hình mới”. Từ những hoạt động hấp dẫn như Hội thi “Tuyên truyền viên trẻ về tư tưởng Hồ Chí Minh”, chiếu phim “Hồ Chí Minh - Chân dung một con người” với hơn 24.000 lượt đoàn viên, thanh niên trên toàn tỉnh tham gia đến các hành trình ý nghĩa về địa chỉ đỏ, về nguồn, tham quan di tích lịch sử góp phần giáo dục đạo đức, lối sống, hun đúc tình yêu quê hương, tự hào về truyền thống cách mạng của dân tộc trong đoàn viên, thanh thiếu nhi.

Một điểm đặc biệt là công tác giáo dục truyền thống đã được gắn với lợi thế lịch sử của địa phương. Những cuộc thi tìm hiểu về thân thế, sự nghiệp của người chiến sĩ cách mạng Hoàng Đình Giông hay nghe kể chuyện về Bác Hồ trong thời gian Người hoạt động tại Pác Bó (xã Trường Hà), thi tìm hiểu về di tích lịch sử Khu rừng Trần Hưng Đạo (nay là Di tích Quốc gia đặc biệt Rừng Trần Hưng Đạo), tìm hiểu các gương anh hùng tiêu biểu như Bế Văn Đàn, Kim Đồng... thực sự trở thành những lớp học, hành trình trải nghiệm mang tính giáo dục và truyền cảm hứng.

Không dừng lại ở đó, hưởng ứng các đợt sinh hoạt chính trị lớn như “Tiếp lửa truyền thống - Mỗi mãi tuổi hai mươi”, diễn đàn “Tuổi trẻ sống đẹp, sống có ích”, cuộc vận động “Tuổi trẻ Việt Nam sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương Bác Hồ vĩ đại”, các cấp bộ đoàn trong tỉnh tổ chức các diễn đàn, trao đổi tìm hiểu thân thế, sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, về gương sáng liệt sĩ Nguyễn Văn Thạc, Đặng Thùy Trâm; thi viết cảm tưởng sau khi đọc 2 cuốn nhật ký của liệt sĩ Nguyễn Văn Thạc, Đặng Thùy Trâm. Từ đó không chỉ khơi dậy xúc cảm sâu sắc trong mỗi đoàn viên, thanh niên, mà còn trở thành chiếc cầu nối để soi lại bản thân mình, hiểu rõ trách nhiệm và lý tưởng của tuổi trẻ hôm nay.

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy và Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chủ động quán triệt, triển khai sâu rộng các hoạt động tuyên truyền về đại hội đảng các cấp trong toàn hệ thống tổ chức Đoàn. Các cuộc thi tìm hiểu về

lịch sử, truyền thống vẻ vang của Đảng Cộng sản Việt Nam được tổ chức đồng bộ, góp phần nâng cao nhận thức chính trị, củng cố niềm tin và lòng tự hào của tuổi trẻ đối với sự lãnh đạo của Đảng. Xác định việc trang bị kiến thức pháp luật cho đoàn viên, thanh niên là một nhiệm vụ trọng tâm, Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn tích cực phối hợp với các cơ quan chức năng để tổ chức tuyên truyền, phổ biến pháp luật một cách thiết thực, hiệu quả. Đặc biệt, chú trọng giới thiệu các văn bản pháp luật mới ban hành như Luật Thanh niên, Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, Luật Bảo hiểm... nhằm nâng cao ý thức pháp luật và trách nhiệm công dân trong thế hệ trẻ.

Bám sát sự chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung chỉ đạo đoàn thanh niên các cấp tổ chức triển khai phong trào “Thi đua, tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” góp phần định hướng và hỗ trợ thanh niên lập thân, lập nghiệp, tham gia phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ an ninh Tổ quốc.

Các hoạt động “Thanh niên thi đua học tập, đi đầu xây dựng xã hội học tập, tiến quân vào khoa học công nghệ” được triển khai sâu rộng và hiệu quả. Phong trào “Học tập, rèn luyện vì ngày mai lập nghiệp” trở thành mục tiêu, động lực của đoàn viên, thanh niên khối học sinh, sinh viên. Các cơ sở đoàn đẩy mạnh phong trào thi đua dạy tốt, học tốt trong đoàn viên, thanh niên, góp phần giáo dục thái độ, động cơ học tập đúng đắn, định hướng nghề nghiệp cho thanh niên, học sinh, sinh viên.

Đặc biệt từ năm học 2006 - 2007, đoàn các trường học phát động hưởng ứng thực hiện cuộc vận động “Nói không với tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục” góp phần giáo dục thái độ, động cơ học tập đúng đắn, định hướng nghề nghiệp cho thanh niên, học sinh, sinh viên. Các hoạt động hỗ trợ học tập như: Xây dựng các loại quỹ học bổng, giải thưởng, hội thi môn học... được các cấp bộ đoàn quan tâm tổ chức, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học trong nhà trường, cổ vũ tích cực cho các hoạt động sáng tạo, nghiên cứu khoa học, ứng dụng công nghệ vào cuộc sống trong thanh niên, học sinh, sinh viên. Tiêu biểu như các cuộc thi Olympic môn học của các trường Trung học phổ thông, Trung học chuyên nghiệp và trường Cao đẳng Sư phạm tỉnh tạo ra sân chơi lành mạnh, bổ ích cho thanh niên trường học. Trong nhiệm kỳ 2002 - 2007, có 1.759 học sinh giỏi cấp tỉnh; 73 học sinh giỏi cấp quốc gia, 400 đề tài nghiên cứu khoa

học của giáo viên tham gia nghiên cứu để phục vụ việc học tập và giảng dạy từ cấp trường trở lên.

Thanh niên công nhân, viên chức và lực lượng vũ trang tích cực học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, lý luận chính trị và trình độ tin học, ngoại ngữ, hoàn thiện cá nhân; tích cực và chủ động trong thực hiện cải cách hành chính, xây dựng lực lượng chính quy, ứng dụng tiến bộ khoa học công nghệ mới vào quản lý. Thanh niên nông thôn có bước chuyển biến lớn về ý thức học tập, nâng cao trình độ văn hóa, ứng dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp thông qua các lớp tập huấn chuyển giao khoa học kỹ thuật do Đoàn Thanh niên tổ chức. Trong nhiệm kỳ, toàn tỉnh có trên 800 cán bộ, đoàn viên, thanh niên theo học các lớp bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ, hoàn chỉnh đại học...

Phong trào “Thanh niên thi đua lập nghiệp, lao động sáng tạo, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu lao động và nâng cao sức cạnh tranh của nền kinh tế trong điều kiện mới” được các cấp bộ đoàn tập trung tổ chức các hoạt động hỗ trợ đoàn viên, thanh niên phát triển kinh tế, lập thân, lập nghiệp. Thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TU ngày 05/10/2001 của Tỉnh ủy về “Chương trình xóa đói giảm nghèo, giải quyết việc làm giai đoạn 2001 - 2010”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn triển khai thực hiện các giải pháp để đoàn viên, thanh niên tích cực tham gia vào công tác xóa đói giảm nghèo tại địa phương. Đoàn mở các lớp tập huấn chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, xây dựng, thực hiện các điểm trình diễn, phổ biến kỹ thuật, định hướng, tạo điều kiện cho thanh niên tham gia vào các dự án phát triển kinh tế tại địa phương như: Dự án phát triển vùng nguyên liệu trúc, chè đắng, cánh đồng 30 triệu/ha, dự án phát triển đàn bò, trồng cỏ voi... Toàn tỉnh tổ chức được 1.078 lớp tập huấn chuyển giao khoa học kỹ thuật cho hơn 12.152 đoàn viên, thanh niên, mở 6 lớp tập huấn nuôi trồng thủy sản cho 267 đoàn viên, thanh niên, phối hợp xây dựng 98 điểm trình diễn, phổ biến kỹ thuật khuyến nông có 3.110 đoàn viên, thanh niên tham gia. Đầu tư 35 lượt dự án 120 với số tiền 2,188 tỷ đồng. Vốn uỷ thác từ Ngân hàng Chính sách xã hội được 13,035 tỷ đồng cho 1.647 đoàn viên, thanh niên vay, giải quyết trên 5.000 lượt đoàn viên, thanh niên có việc làm tại địa phương; có 117 đoàn viên, thanh niên vay theo kênh hộ gia đình sản xuất, kinh doanh vùng khó khăn với số tiền

4,489 tỷ đồng; tổng dư nợ đoàn viên, thanh niên vay các nguồn đến năm 2007 là 19,612 tỷ đồng.

Phong trào “Sáng tạo trẻ”, “Bốn mới”¹ được các cấp bộ đoàn tổ chức triển khai thực hiện. Trong khối thanh niên công nhân, viên chức có nhiều phong trào thi đua sáng tạo trong lao động sản xuất, nghiên cứu và ứng dụng khoa học. Trong 5 năm có 23 đề tài, sáng kiến cải tiến kỹ thuật của đoàn viên, thanh niên, làm lợi gần 5 tỷ đồng. Điển hình có đoàn viên, thanh niên của trường Cao đẳng Sư phạm, Đoàn Thanh niên Công ty Khoáng sản và luyện kim, Đoàn Cơ quan dân chính Đảng cải tiến và sáng tạo các mô hình, học cụ phục vụ công tác giảng dạy và ứng dụng vào công tác quản lý, điều hành. Lực lượng doanh nhân trẻ của tỉnh có bước phát triển, khẳng định sự vươn lên của một lớp thanh niên biết làm giàu chính đáng, tham gia phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

Phong trào “Thanh niên tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng, xung kích thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội” được các cấp bộ đoàn thường xuyên chỉ đạo và tổ chức thực hiện phong trào đạt hiệu quả thiết thực, thu hút được sự quan tâm, hưởng ứng của đông đảo đoàn viên, thanh niên, được cấp ủy, chính quyền và Nhân dân địa phương đánh giá cao. Trong nhiệm kỳ, tổ chức được 3.862 đợt ra quân thanh niên tình nguyện thu hút 286.372 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia, đóng góp hơn 219.560 công lao động; tổ chức khám, chữa bệnh, cấp phát thuốc miễn phí cho hơn 30.360 lượt người, trị giá số thuốc trên 200 triệu đồng, vận động đoàn viên, thanh niên đăng ký tham gia hiến máu nhân đạo. Điểm mới và nổi bật trong phong trào này là Đoàn Thanh niên tỉnh Cao Bằng tiếp nhận và triển khai đạt hiệu quả 2 dự án thanh niên tình nguyện.

Thứ nhất là Dự án y, bác sĩ trẻ tình nguyện tham gia phát triển nông thôn, miền núi giai đoạn 2002 - 2004. Thực hiện Quyết định số 1169/QĐ-TTg, ngày 30/8/2001 của Thủ tướng Chính phủ “Về việc tổ chức các đội y, bác

1. Sáng 26/11/2005, tại trường Trung học phổ thông Kim Bảng B (Hà Nam), Trung ương Đoàn tổ chức Lễ phát động trong cả nước “Phong trào thanh niên nông thôn thi đua thực hiện 4 nội dung mới nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh” gồm: Đẩy mạnh ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, công nghệ mới vào sản xuất, kinh doanh; Phát triển ngành nghề mới, khôi phục và mở rộng nghề truyền thống tại địa phương; Tham gia xây dựng và phát triển thị trường mới, đẩy mạnh tiêu thụ sản phẩm hàng hóa; Xây dựng các mô hình mới nhằm tăng cường hoạt động liên kết trong sản xuất, kinh doanh, góp phần nâng cao hiệu quả kinh tế và thu nhập cho thanh niên nông thôn.

sĩ tình nguyện tham gia phát triển nông thôn, miền núi”, Tỉnh Đoàn tham mưu với cấp uỷ, chính quyền tỉnh thành lập Ban Quản lý điều hành dự án y, bác sĩ tình nguyện tham gia phát triển nông thôn, miền núi tỉnh Cao Bằng. Ban Quản lý điều hành dự án, tiếp nhận tuyển chọn 26 y, bác sĩ trẻ tình nguyện về công tác tại các trạm y tế thuộc các xã đặc biệt khó khăn trong tỉnh. Ngày 01/4/2002, tại thị xã Cao Bằng, Ban Quản lý điều hành dự án tổ chức ra quân tiễn đội ngũ y, bác sĩ trẻ tình nguyện về cơ sở. Phát huy tinh thần của tuổi trẻ, các y, bác sĩ tình nguyện khắc phục khó khăn, năng động, sáng tạo, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, góp phần quan trọng trong việc đẩy mạnh công tác chăm sóc sức khỏe Nhân dân, tạo sự chuyển biến về công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tại cơ sở. Sau hơn 2 năm thực hiện dự án, các y, bác sĩ trẻ tình nguyện được ngành y tế tuyển dụng.

Thứ hai là Dự án trí thức trẻ tình nguyện tham gia phát triển nông thôn miền núi. Thực hiện Quyết định số 277/QĐ-TTg, ngày 13/3/2003 của Thủ tướng Chính phủ về việc “Tổ chức các đội trí thức trẻ tình nguyện tham gia phát triển nông thôn miền núi”, sau khi nhận được văn bản của Trung ương Đoàn về chỉ đạo thực hiện dự án và phân cho Tỉnh Đoàn 36 chỉ tiêu đội viên trí thức trẻ tình nguyện, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phân công bộ phận tham mưu theo dõi dự án xây dựng quy chế và các nội dung khác để triển khai dự án. Xin chủ trương của Tỉnh uỷ và tham mưu cho Uỷ ban nhân dân tỉnh thành lập Ban Quản lý điều hành dự án với 9 đồng chí, do đồng chí Phó Chủ tịch Uỷ ban nhân dân tỉnh làm Trưởng ban, đồng chí Bí thư Tỉnh Đoàn làm Phó ban Thường trực, lãnh đạo Ban Tổ chức chính quyền làm Phó ban và một số ngành liên quan làm thành viên. Ban Quản lý điều hành dự án tuyển chọn 36 đội viên trẻ phân công đến 12 xã thuộc 3 huyện đặc biệt khó khăn (Nguyên Bình, Bảo Lạc, Bảo Lâm) và Đoàn Kinh tế Bộ Quốc phòng 799 để tham gia phát triển kinh tế, chuyển giao khoa học kỹ thuật, xây dựng tổ chức đoàn, hội ở các địa phương trong tỉnh. Ngày 30/8/2003, tại thị xã Cao Bằng, Ban Quản lý điều hành dự án tổ chức lễ ra quân tiễn các đội viên trí thức trẻ tình nguyện về cơ sở. Các trí thức trẻ tình nguyện đã phát huy được trí tuệ của tuổi trẻ, làm việc có trách nhiệm, kết thúc dự án các trí thức trẻ đều được đánh giá là hoàn thành tốt nhiệm vụ và được Trung ương Đoàn cấp giấy chứng nhận.

Với những kết quả đạt được, có thể khẳng định rằng, phong trào thanh niên tình nguyện góp phần tích cực trong phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững quốc phòng, an ninh, xây dựng và phát triển phong trào thanh niên, có ý nghĩa giáo dục thanh niên sâu sắc, là môi trường và cơ hội tốt để thanh niên rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo thực hiện phong trào “Thanh niên xung kích bảo vệ Tổ quốc, đấu tranh phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội” trên cơ sở bám sát Nghị quyết số 05-NQ/TU, ngày 19/11/2001 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về “Xây dựng nền quốc phòng toàn dân giai đoạn 2001 - 2005”. Các cấp bộ đoàn, đặc biệt là các cơ sở đoàn có đường biên giới giáp Trung Quốc phối hợp tốt với các đơn vị Bộ đội Biên phòng tổ chức tuần tra bảo vệ đường biên, phát hiện và ngăn chặn kịp thời các hiện tượng xâm canh, xâm cư, phá hoại hoa màu của phía bên kia biên giới. Trong nhiệm kỳ, phối hợp tổ chức hàng nghìn lượt tuần tra với sự tham gia thường xuyên của hơn 2.000 đoàn viên, thanh niên. Các cấp bộ đoàn triển khai thực hiện có hiệu quả cuộc vận động “Nghĩa tình biên giới, hải đảo”. Các hoạt động tập trung hướng về vùng biên giới, vùng sâu, vùng xa của tỉnh. Tuổi trẻ toàn tỉnh quyên góp trên 240 triệu đồng, hàng chục nghìn bộ quần áo, đồ dùng học tập tặng học sinh nghèo vùng sâu, vùng xa của tỉnh; thường xuyên tổ chức thăm hỏi, tặng quà, giao lưu với cán bộ, chiến sĩ các Đồn Biên phòng, các tổ công tác biên phòng đang thực hiện nhiệm vụ bảo vệ đường biên, mốc giới. Tổ chức thành công 2 Hội trại lớn cấp tỉnh; hội trại Đại Đoàn kết và Kỷ niệm 60 năm Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam, góp phần bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh. Thực hiện kế hoạch tuyển quân hằng năm, các đơn vị tham gia vận động thanh niên lên đường nhập ngũ đảm bảo 100% chỉ tiêu giao, quyên góp mua quà, tổ chức đưa tiễn thanh niên lên đường nhập ngũ tạo khí thế phấn khởi ngày tòng quân.

Năm 2003, hưởng ứng chương trình Tháng Thanh niên với tinh thần “Thanh niên hành động vì cộng đồng, xã hội chăm lo, bồi dưỡng thanh niên” do Trung ương Đoàn phát động, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng chỉ đạo các cấp Đoàn Thanh niên thực hiện, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia và sự hưởng ứng tích cực của các tầng lớp Nhân dân. Từ thực tiễn thành công của chương trình Tháng Thanh niên trên phạm vi cả nước, Trung ương Đoàn báo cáo, trình xin chủ trương và

ngày 16/10/2003, Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Thông báo số 122-TB/TW đồng ý lấy tháng 3 hằng năm là “Tháng thanh niên” từ năm 2004. Thực hiện chủ trương chung, các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tham mưu thành lập Ban Chỉ đạo Tháng Thanh niên từ cấp cơ sở đến cấp tỉnh và hằng năm đều tổ chức Lễ phát động “Tháng thanh niên” ở tất cả các cấp. Các hoạt động của “Tháng thanh niên” thu hút được đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia và trở thành cao trào hành động của tuổi trẻ hướng về cộng đồng, góp phần không nhỏ trong tham gia phát triển kinh tế - xã hội; tạo được sự quan tâm của các cấp, các ngành và toàn xã hội đối với công tác thanh niên. Việc triển khai thực hiện Tháng thanh niên tạo ra những bước đột phá trong công tác tham mưu, chỉ đạo công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi của các cấp bộ đoàn.

Trong công tác đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn, các cấp bộ đoàn thường xuyên phối hợp với các đơn vị lực lượng vũ trang tổ chức tốt phong trào “Toàn dân tham gia bảo vệ an ninh Tổ quốc”, tích cực tham gia phát hiện, tố giác, bắt giữ tội phạm, tham gia tuần tra, bảo vệ đường biên, mốc giới, chống xâm canh, buôn lậu, gian lận thương mại... Tỉnh Đoàn cụ thể hóa Nghị quyết liên tịch số 02 giữa Bộ Công an và Trung ương Đoàn về “Phòng ngừa, ngăn chặn tội phạm và tệ nạn xã hội trong thanh thiếu nhi” bằng những chương trình hành động thiết thực, phù hợp với tình hình thực tiễn tại địa phương. Cùng với đó, việc triển khai hiệu quả Nghị quyết liên tịch giữa 4 ngành cấp tỉnh: Công an tỉnh, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh và Đoàn Thanh niên tạo nên sự phối hợp đồng bộ, chặt chẽ giữa các lực lượng trong công tác tuyên truyền, giáo dục, phòng ngừa và đấu tranh với các loại tội phạm, tệ nạn xã hội trong thanh thiếu nhi.

Các cấp bộ đoàn tổ chức trên 800 đợt tuyên truyền về phòng, chống ma túy, HIV/AIDS. Hằng năm, duy trì nghiêm túc việc tổ chức cho đoàn viên, thanh niên trong khối trường học ký cam kết không vi phạm các tệ nạn xã hội; hoạt động của trên 600 tổ, đội xung kích an ninh, trên 700 tổ đội thanh niên sao đỏ được duy trì thường xuyên, hoạt động có hiệu quả. Đặc biệt, năm 2006, Đoàn Thanh niên Bộ đội Biên phòng phối hợp với các tổ, đội thanh niên xung kích an ninh các địa phương tuần tra bảo vệ biên giới được 508 lượt với 2.634 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia, tổ chức phát quang đường tuần tra biên giới được 18,4km có 377 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia; kịp thời phát hiện và tham gia đấu tranh ngăn chặn

có hiệu quả 14 vụ vi phạm chủ quyền lãnh thổ; tham mưu cho các cơ quan chức năng giải quyết nhiều vụ vi phạm pháp luật. Những kết quả đó đã thể hiện rõ vai trò nòng cốt, tinh thần trách nhiệm và lòng yêu nước của tuổi trẻ trong sự nghiệp bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự an toàn xã hội và bảo vệ toàn vẹn chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc.

Đồng chí Hà Ngọc Chiến - Phó Bí thư Thường trực Tỉnh uỷ, Chủ tịch Hội đồng nhân dân tỉnh tặng bức trướng cho Tỉnh Đoàn tại Lễ kỷ niệm 75 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2006)

Công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng được quan tâm toàn diện. Vai trò của tổ chức Đoàn phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, chăm lo xây dựng Đội và tổ chức phong trào thiếu nhi không ngừng được khẳng định thông qua việc tiếp tục triển khai đầy mạnh thực hiện Nghị quyết số 10 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa VIII về “Tăng cường công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng và xây dựng Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh ngày càng vững mạnh”. Các cấp bộ đoàn tập trung củng cố, kiện toàn hội đồng đội các cấp và chỉ đạo Hội đồng Đội làm tốt công tác tham mưu cho Ban Chấp hành trong việc tổ chức thực hiện các phong trào hoạt động của Đội. Nhờ đó, công tác xây dựng Đội, phong trào thiếu nhi của tỉnh không ngừng phát triển, chất lượng tổ chức Đội và chất lượng đội viên được nâng lên.

Là nơi cội nguồn của tổ chức Đội, các cấp bộ đội đẩy mạnh phát huy truyền thống lịch sử, noi gương anh Kim Đồng, triển khai, tổ chức có hiệu quả 3 chương trình hoạt động của Đội theo từng khối đối tượng: “Nhi đồng chăm ngoan”, “Thiếu niên sẵn sàng”, “Phụ trách tài năng” gắn với các phong trào “Nói lời hay, làm việc tốt, phấn đấu trở thành con ngoan, trò giỏi, đội viên tốt, cháu ngoan Bác Hồ”, “Kế hoạch nhỏ”, “Đền ơn đáp nghĩa - Uống nước nhớ nguồn”, “Vòng tay bè bạn”, “Tấm áo tặng bạn”; tổ chức thường niên các hoạt động hội trại, ngoại khóa tuyên truyền giáo dục, thi phụ trách giỏi,... Tỉnh Đoàn, Hội đồng Đội tỉnh đã tổ chức và phối hợp tổ chức thành công nhiều hoạt động lớn thu hút được đông đảo đội viên, thiếu niên nhi đồng tham gia như: Cuộc thi “Tiếng hát chim sơn ca và đội tuyên truyền măng non” năm 2004, cuộc thi “Tìm hiểu 65 mùa hoa Đội ta lớn lên cùng đất nước”, lễ kỷ niệm 65 năm Ngày thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, liên hoan “Thiếu nhi tuyên truyền giới thiệu sách toàn tỉnh lần thứ IV - 2005”... Hưởng ứng cuộc vận động xây dựng “Quỹ vì người nghèo” theo tinh thần Chỉ thị số 26-CT/TU ngày 09/5/2003 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, đội viên thiếu niên, nhi đồng toàn tỉnh đóng góp cho Quỹ “Vì bạn nghèo”, “Kế hoạch nhỏ”... được 786,7 triệu đồng, trao tặng 5.950 suất quà, học bổng cho các em thiếu niên có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn vượt khó học tốt.

Thông qua thực tiễn các phong trào, hoạt động Đội xuất hiện nhiều gương đội viên, thiếu nhi điển hình trong nhiều phong trào, lĩnh vực đúng với tinh thần “Tuổi nhỏ làm việc nhỏ”. Tiêu biểu: em Triệu Hải Long - Liên đội trưởng Trung học cơ sở Tân Giang (thị xã Cao Bằng, nay là phường Thục Phán) 2 năm liền tặng 10 bộ quần áo mới từ tiền tiết kiệm quà sáng cho các bạn có hoàn cảnh khó khăn cùng trường; em Lưu Huy Hoàng - Trường Trung học cơ sở Hòa Chung, em Sầm Lệ Băng và Lan Anh - Trường Tiểu học Hòa Chung (thị xã Cao Bằng, nay là phường Thục Phán) nhận được khuyên tai vàng trả lại người mất; em Nông Thị Lan, Hoàng Thị Ngọc Ánh, Mạc Ngọc Hoàng - Liên đội trưởng Tiểu học Cốc Ri (huyện Trùng Khánh, nay là xã Đàm Thủy) nhận chăm giúp trâu bò cho 2 gia đình liệt sĩ neo đơn trong xóm; em Bé Thu Trang - Trường Tiểu học Thị Xuân (thị xã Cao Bằng, nay là phường Thục Phán) đạt giải khuyến khích toàn quốc cuộc thi “Âm vang Điện Biên”.

Cùng với đó, công tác quốc tế thanh niên được đẩy mạnh, mở rộng các hoạt động giao lưu hữu nghị, góp phần tăng cường hiểu biết, thắt chặt

tình đoàn kết và hợp tác giữa thanh niên Cao Bằng với thanh niên, Nhân dân các nước, đặc biệt là tỉnh Quảng Tây (Trung Quốc). Các cấp bộ đoàn trong tỉnh tích cực tổ chức, tham gia các chương trình giao lưu quốc tế, tiếp đón trên 10 lượt đại biểu Trung Quốc sang thăm Cao Bằng, cử 262 lượt đại biểu tham dự các hoạt động giao lưu, học tập tại Trung Quốc, Hàn Quốc, Lào, Thái Lan, trong đó có chương trình tàu thanh niên Đông Nam Á và chương trình giao lưu thanh niên Việt - Trung.

Nổi bật là việc triển khai chương trình ký kết phối hợp hành động “Vì một biên giới không có ma túy” giai đoạn 2005 - 2006 giữa Tỉnh Đoàn Cao Bằng và Đoàn Thanh niên Quảng Tây. Trong 02 ngày 04 - 05/6/2006, Tỉnh Đoàn tổ chức đoàn công tác gồm 14 cán bộ chủ chốt đến thị xã Bằng Tường, Quảng Tây để hội thảo, đánh giá kết quả phối hợp và thống nhất nội dung ký kết cho giai đoạn tiếp theo (2006 - 2007). Đặc biệt, trước thềm Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XII, Tỉnh Đoàn Cao Bằng tổ chức thành công chương trình Gặp gỡ hữu nghị thanh niên biên giới Việt - Trung tại Cao Bằng, thu hút sự tham gia của hơn 40 đại biểu thanh niên Khu tự trị dân tộc Choang (Quảng Tây) và hàng trăm thanh niên Cao Bằng, góp phần tô đậm thêm tình cảm hữu nghị và sự gắn kết giữa thanh niên hai bên biên giới.

Hội đàm gặp gỡ hữu nghị thanh niên Cao Bằng (Việt Nam) - Quảng Tây (Trung Quốc) ngày 26/6/2007

Quán triệt Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII coi “Chất lượng cơ sở là trung tâm, cán bộ đoàn là then chốt, đoàn kết, tập hợp thanh niên là nhiệm vụ hàng đầu”, các cấp bộ đoàn toàn tỉnh tập trung chỉ đạo công tác củng cố, phát triển tổ chức Đoàn. Tỉnh Đoàn chủ động tham mưu đề xuất với Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh tăng cường chỉ đạo các cấp, các ngành quan tâm thực hiện tốt công tác thanh niên, tạo điều kiện để tổ chức Đoàn hoạt động tốt. Đồng thời, chỉ đạo, hướng dẫn các cấp bộ đoàn tập trung củng cố, kiện toàn cơ sở yếu kém, mở rộng tổ chức ở những nơi chưa có tổ chức đoàn, nhất là vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số, đẩy mạnh triển khai thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên, quan tâm bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ đoàn, kết nạp đoàn viên mới. Trong nhiệm kỳ 2002 - 2007, toàn tỉnh kết nạp được 31.515 đoàn viên mới; củng cố được 564 chi đoàn, 37 cơ sở đoàn yếu, kém, thành lập mới 452 chi đoàn, 14 đoàn cơ sở.

Nhận thức rõ công tác cán bộ có vị trí then chốt trong công tác Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn quan tâm đến việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đoàn các cấp thông qua các hình thức tập trung, tổ chức Hội thi cán bộ Đoàn giỏi - thanh lịch. Các đơn vị tích cực tham mưu cho cấp ủy ban hành nghị quyết chuyên đề về công tác cán bộ đoàn. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chủ động tham mưu, xây dựng quy hoạch cán bộ đoàn toàn tỉnh đến năm 2010; thường xuyên trao đổi, đề xuất với cấp ủy địa phương có kế hoạch luân chuyển cán bộ đoàn một cách hợp lý. Hằng năm, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn và Đoàn Thanh niên các đơn vị phối hợp với trường Chính trị tỉnh, trung tâm bồi dưỡng chính trị tại các địa phương tổ chức nhiều lớp huấn luyện, tập huấn cho cán bộ đoàn về kỹ năng, nghiệp vụ và phương pháp công tác.

Công tác mở rộng mặt trận tập hợp, đoàn kết thanh niên và xây dựng Hội Liên hiệp Thanh niên có bước chuyển biến quan trọng. Các cấp bộ đoàn kịp thời định hướng nội dung hoạt động cho Hội; cử cán bộ, đoàn viên tích cực tham gia bộ máy lãnh đạo Hội; tích cực vận động đoàn viên gia nhập tổ chức và tham gia các hoạt động của Hội. Toàn tỉnh có hơn 20.000 đoàn viên gia nhập tổ chức Hội. Công tác kiện toàn Ủy ban Hội các cấp được chú trọng. Trong 2 ngày 27 - 28/12/2004, Đại hội đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh lần thứ II, nhiệm kỳ 2004 - 2009 được tổ chức với sự tham gia của 175 đại biểu là cán bộ hội viên tiêu biểu

của 20 cơ sở trực thuộc. Đại hội hiệp thương cử được 41 anh, chị tham gia Ủy ban Hội khóa II. Chị Bùi Thị Hồng Thi - Bí thư Tỉnh Đoàn được hiệp thương giữ chức Chủ tịch Hội khóa II. Thành viên tập thể của Hội là Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Cao Bằng (tiền thân là Câu lạc bộ Doanh nhân trẻ Cao Bằng được thành lập từ năm 2001, với hơn 30 hội viên) là một tổ chức Hội còn non trẻ, mới được thành lập vào tháng 10/2005 (theo Quyết định số 1754/QĐ-UBND của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng). Đại hội lần thứ nhất, nhiệm kỳ 2005 - 2008 vào ngày 15 - 16/11/2005 và chính thức mang tên Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Cao Bằng. Đại hội hiệp thương chọn cử 11 anh, chị tham gia Ủy ban Hội, trong đó có 1 Chủ tịch (là anh Trần Hữu Sơn), 4 Phó Chủ tịch (trong đó có 1 Phó Chủ tịch Thường trực) và 6 Ủy viên Ủy ban Hội.

Đại hội Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Cao Bằng lần thứ nhất, nhiệm kỳ 2005 - 2008

Tỉnh Đoàn phối hợp với Ban Liên lạc Cựu thanh niên xung phong tỉnh tiến hành điều tra, khảo sát, thu thập tư liệu và tổ chức hội thảo xác định phiên hiệu các đơn vị thanh niên xung phong của tỉnh để đề nghị Trung ương Hội Cựu thanh niên xung phong công nhận làm cơ sở giải quyết chế độ cho thanh niên xung phong. Tổng đội Thanh niên xung phong tiếp tục đảm nhận những công trình trọng điểm của tỉnh và quốc gia, các công

trình xây dựng kết cấu hạ tầng cơ sở địa phương; riêng năm 2004, thi công và hoàn thành bàn giao đưa vào sử dụng 1 công trình trị giá gần 400 triệu đồng, triển khai thực hiện 4 công trình mới và 2 công trình chuyển tiếp với tổng trị giá gần 2 tỷ đồng, góp phần hỗ trợ giải quyết việc làm thường xuyên cho 80 lao động và tạo việc làm thời vụ cho 500 lượt thanh niên nông thôn.

Cùng với việc đẩy mạnh xây dựng tổ chức Đoàn, Hội, các cấp bộ đoàn tích cực tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền với những việc làm cụ thể như: Đẩy mạnh triển khai cuộc vận động “Đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”, vận động đoàn viên, thanh niên thực hiện tốt chủ trương, nghị quyết của Đảng, gương mẫu chấp hành pháp luật, các nội quy, quy chế, quy ước, hương ước của địa phương. Từ năm 2002 đến tháng 6/2007, Đoàn giới thiệu cho Đảng 7.884 đoàn viên ưu tú, trong đó có 2.793 đồng chí được kết nạp vào Đảng. Các cấp bộ đoàn giới thiệu hơn 400 cán bộ, đoàn viên tham gia ứng cử và có 246 cán bộ, đoàn viên ứng cử vào Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2004 - 2009. Hơn 60 đồng chí cán bộ đoàn trưởng thành giữ các chức vụ chủ chốt ở các ngành, các địa phương. Đồng chí Bùi Thị Hồng Thi - Bí thư Tỉnh Đoàn vinh dự trúng cử đại biểu Quốc hội khóa XI (nhiệm kỳ 2002 - 2007).

Nhằm nâng cao nguồn lực, nâng cao chất lượng tổ chức và các phong trào hoạt động của Đoàn, Hội, xây dựng chính quyền và các đoàn thể vững mạnh, năm 2006, Tỉnh Đoàn ký chương trình phối hợp hoạt động giai đoạn 2006 - 2010 với Sở Công nghiệp, Sở Lao động, Thương binh và Xã hội, Sở Thể dục thể thao, Sở Tài nguyên và Môi trường; đồng thời tiếp tục thực hiện các chương trình, nghị quyết liên tịch đã ký kết giữa Tỉnh Đoàn và các ngành trong tỉnh.

Các đại biểu chụp ảnh tại Lễ kỷ niệm 75 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2006)

Nhìn chung, trong 5 năm (2002 - 2007), bám sát sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn và Tỉnh uỷ, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn thực hiện tốt công tác giáo dục chính trị cho đoàn viên, thanh niên, triển khai có hiệu quả phong trào “Thi đua, tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. Toàn tỉnh tổ chức được 1.078 lớp tập huấn chuyển giao khoa học kỹ thuật cho hơn 12.152 đoàn viên, thanh niên, mở 6 lớp tập huấn nuôi trồng thủy sản cho 267 đoàn viên, thanh niên, phối hợp xây dựng 98 điểm trình diễn, phổ biến kỹ thuật khuyến nông có 3.110 đoàn viên, thanh niên tham gia. Có 23 đề tài, sáng kiến cải tiến kỹ thuật của đoàn viên, thanh niên, làm lợi gần 5 tỷ đồng. Tổ chức được 3.862 đợt ra quân thanh niên tình nguyện thu hút 286.372 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia, đóng góp hơn 219.560 công lao động; tổ chức khám, chữa bệnh, cấp phát thuốc miễn phí cho hơn 30.360 lượt người... Công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng được quan tâm toàn diện. Tổ chức đoàn từ cơ sở đến tỉnh được xây dựng vững mạnh. Với những kết quả đạt được, tổ chức đoàn từ tỉnh đến cơ sở được các cấp, các ngành tặng nhiều bằng khen, giấy khen, cờ thi đua.

Qua 20 năm thực hiện đường lối đổi mới của Đảng Cộng sản Việt Nam (1987 - 2007), nhất là thời kỳ đầu do sự chuyển đổi cơ chế quản lý chưa kịp với yêu cầu đổi mới của Đảng, chưa thích ứng với cơ chế thị trường, người lao động thiếu việc làm phổ biến, do đó công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng không tránh khỏi những thiếu sót, hạn chế. Công tác tuyên truyền, giáo dục của tổ chức đoàn ở nhiều nơi chưa kịp thời, chưa đi sâu nắm bắt tư tưởng của người trẻ, còn một bộ phận thanh niên thiếu tu dưỡng rèn luyện bản thân, mắc các tệ nạn xã hội. Chương trình rèn luyện đoàn viên thực hiện chưa hiệu quả; chất lượng đoàn viên chưa có sự chuyển biến đồng đều trên địa bàn tỉnh. Các phong trào hoạt động của Đoàn còn dàn trải, thiếu trọng điểm, quy mô chưa lớn, hiệu quả trong việc tham gia phát triển kinh tế - xã hội chưa cao, việc đầu tư, nhân rộng các điển hình, mô hình còn hạn chế. Song được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp uỷ, chính quyền địa phương, sự phối hợp, giúp đỡ của các ngành, đoàn thể và Nhân dân, các cấp bộ đoàn trong tỉnh vượt lên khó khăn, tìm tòi nhiều hình thức, phương thức hoạt động để đẩy mạnh công tác Đoàn và phong trào thanh niên đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ mới của Đảng. Các phong trào: “Phấn đấu xứng danh anh bộ đội Cụ Hồ”, “Thực hiện 5 điều Bác Hồ dạy”, “Sản xuất, kinh doanh giỏi”, “Thanh niên lập nghiệp”, “Tuổi trẻ giữ nước”, “Thi đua, tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia và lập được nhiều thành tích xuất sắc trong học tập, công tác và lao động sản xuất. Việc xây dựng mô hình “Làng Thanh niên” là một trong những điển hình chứng minh cho hướng đi đúng, phù hợp với tình hình thực tế ở Cao Bằng. Mặt trận tập hợp, đoàn kết và phát huy vai trò của thanh niên được mở rộng khi tổ chức Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam các cấp được thành lập từ năm 1999; Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh được thành lập năm 2005. Những kết quả đạt được của hoạt động Đoàn và phong trào thanh niên góp phần quan trọng cùng Đảng bộ và Nhân dân các dân tộc trong tỉnh thực hiện, hoàn thành nhiệm vụ chính trị của địa phương, cùng tuổi trẻ cả nước đưa sự nghiệp đổi mới của Đảng tới đích thắng lợi.

Chương VI

TUỔI TRẺ CAO BẰNG XUNG KÍCH, SÁNG TẠO, GÓP PHẦN XÂY DỰNG QUÊ HƯƠNG PHÁT TRIỂN NHANH VÀ BỀN VỮNG TRONG THỜI KỲ ĐẨY MẠNH CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ (2007 - 2025)

I. TUỔI TRẺ CAO BẰNG VỚI PHONG TRÀO “5 XUNG KÍCH PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC”, “4 ĐỒNG HÀNH VỚI THANH NIÊN LẬP THÂN, LẬP NGHIỆP” (2007 - 2012)

Trong bối cảnh công cuộc đổi mới tiếp tục thu được những thành tựu quan trọng, tiềm lực kinh tế được nâng cao, đất nước đã ra khỏi tình trạng nước nghèo, kém phát triển; kinh tế vĩ mô cơ bản ổn định, tốc độ tăng trưởng được duy trì, đời sống Nhân dân tiếp tục được cải thiện, chính trị - xã hội ổn định, quốc phòng, an ninh được tăng cường, thanh niên và công tác thanh niên tiếp tục nhận được sự quan tâm, chăm lo của Đảng, Nhà nước và toàn xã hội.

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về tổ chức đại hội đoàn các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ IX, nhiệm kỳ 2007 - 2012; Chỉ thị số 05-CT/TU, ngày 22/5/2006 của Tỉnh ủy Cao Bằng về việc “Lãnh đạo Đại hội Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh các cấp tiến tới Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XII”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng ban hành văn bản chỉ đạo tổ chức đại hội đoàn các cấp tiến tới Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh lần thứ XII, nhiệm kỳ 2007 - 2012”. Được sự nhất trí của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, trong 2 ngày 09 - 10/10/2007, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XII, nhiệm kỳ 2007 - 2012 được tổ chức. Tham dự Đại hội có 197 đại biểu cán bộ, đoàn viên ưu tú đại diện cho hơn 70 nghìn cán bộ, đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh.

Trên cơ sở tổng kết, đánh giá những kết quả đạt được cũng như chỉ ra những hạn chế, khuyết điểm và rút ra bài học kinh nghiệm trong nhiệm kỳ 2002 - 2007, Đại hội đề ra mục tiêu của công tác Đoàn và phong trào

thanh thiếu nhi nhiệm kỳ 2007 - 2012 là: Bồi dưỡng lý tưởng, đạo đức cách mạng, nâng cao bản lĩnh chính trị, ý thức tự cường, tự tôn dân tộc, nâng cao trình độ học vấn, nghề nghiệp, năng lực hội nhập, góp phần bồi dưỡng nguồn nhân lực trẻ có chất lượng, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa quê hương, đất nước; vận động thanh niên xung kích trong phát triển kinh tế - xã hội; xây dựng, củng cố tổ chức Đoàn, Hội, Đội vững mạnh, mở rộng mặt trận đoàn kết thanh niên; đóng góp tích cực trong xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và hệ thống chính trị. Đồng thời, đề ra khẩu hiệu hành động: “Tuổi trẻ Cao Bằng phát huy truyền thống cách mạng, đoàn kết, sáng tạo, xung kích, tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.

Phát triển nền tảng lý luận về phong trào hành động cách mạng trong những năm trước đây, để làm rõ nét hơn hai nhiệm vụ trọng tâm của tổ chức Đoàn, tổ chức thành phong trào rộng lớn để thu hút đoàn viên, thanh niên tham gia, Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XII phát động 2 phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”. Nội dung của phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” bao gồm: Xung kích lao động sáng tạo, phát triển kinh tế - xã hội; Xung kích tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; Xung kích thực hiện cải cách hành chính; Xung kích hội nhập kinh tế quốc tế. Nội dung của phong trào “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” bao gồm: Đồng hành với thanh niên trong học tập, nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ; Đồng hành với thanh niên trong nghề nghiệp và việc làm; Đồng hành với thanh niên trong nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống văn hóa tinh thần; Đồng hành với thanh niên trong phát triển kỹ năng xã hội.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa XII gồm 39 đồng chí; bầu đoàn đại biểu dự Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX gồm 11 đồng chí. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 11 đồng chí, đồng chí Bé Thanh Tịnh được bầu giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn khóa XII, đồng chí Nông Thị Hà và đồng chí Bé Minh Đức được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Năm 2010, đồng chí Bé Thanh Tịnh chuyển công tác; đồng chí Nông Thị Hà được giao phụ trách Tỉnh Đoàn trong 2 tháng, sau đó, đồng chí Nông Thị

Hà chuyển công tác, đồng chí Bế Minh Đức giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, các đồng chí Hà Nhật Lệ, Bế Đăng Khoa giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Từ ngày 17 - 21/12/2007 diễn ra Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX, nhiệm kỳ 2007 - 2012 tại Thủ đô Hà Nội. Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX diễn ra vào thời điểm có ý nghĩa quan trọng: toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đang ra sức thi đua thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, với mục tiêu sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển, phát triển bền vững trong xu thế hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng. Đại hội phát động 2 phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”.

Ngày 25/7/2008, Ban Chấp hành Trung ương Đảng ban hành Nghị quyết số 25-NQ/TW về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa”; đồng thời Đảng và Nhà nước quyết định lấy năm 2011 là “Năm thanh niên” và bổ sung những chính sách, cơ chế, giải pháp quan trọng đối với công tác thanh niên. Thực hiện sự chỉ đạo của Trung ương Đảng, ngày 14/10/2008, Ban Thường vụ Tỉnh uỷ ban hành Chương trình hành động số 42-CTr/TU về “Thực hiện Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ bảy (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa giai đoạn 2008 - 2010, tầm nhìn đến năm 2020”.

Từ ngày 20 - 22/10/2010, Đảng bộ tỉnh Cao Bằng tiến hành Đại hội đại biểu lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2010 - 2015. Đại hội đề ra mục tiêu tổng quát: Phát huy truyền thống cách mạng; đoàn kết, dân chủ, đổi mới; nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng bộ, hiệu lực quản lý và điều hành của chính quyền; huy động mọi nguồn lực sớm đưa Cao Bằng ra khỏi tình trạng kém phát triển.

Ngày 30/12/2011, Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020”¹ trở thành nguồn động viên và là thuận lợi lớn đối với công tác Đoàn, Hội và phong trào thanh thiếu nhi cả nước nói chung và tỉnh Cao Bằng nói riêng.

1. Ngày 27/9/2012, Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng ban hành Kế hoạch số 2586/KH-UBND về “Thực hiện chương trình phát triển thanh niên tỉnh Cao Bằng từ nay đến năm 2020”.

Cùng với những thành tựu to lớn trong sự nghiệp đổi mới đất nước, tình hình chính trị của tỉnh Cao Bằng ổn định, quốc phòng, an ninh và trật tự an toàn xã hội được giữ vững, kinh tế - xã hội có bước phát triển quan trọng, đời sống vật chất và tinh thần của Nhân dân được nâng cao. Bên cạnh đó, Chương trình hành động của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW, ngày 25/7/2008 về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa giai đoạn 2008 - 2010, tầm nhìn đến năm 2020” đã động viên, khích lệ đoàn viên, thanh niên trong tỉnh tiếp tục tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, cống hiến trí tuệ, tài năng, sức trẻ, góp phần xây dựng quê hương Cao Bằng văn minh, giàu đẹp.

Tuy nhiên, giai đoạn 2007 - 2012, tình hình kinh tế, xã hội trong nước và thế giới cũng đặt ra cho thanh niên những khó khăn, thử thách, như ảnh hưởng của suy thoái kinh tế, những hiện tượng xã hội tiêu cực, những trào lưu văn hóa độc hại... Trong bối cảnh đó, trên cơ sở tiếp tục quán triệt sâu sắc Chỉ thị số 01-CT/TU, ngày 12/4/2006 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VIII) về “Công tác thanh niên trong tình hình mới”, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XVII, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn xây dựng phương hướng mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp cụ thể về công tác thanh niên phấn đấu thực hiện thành công các nhiệm vụ chính trị của Đoàn, góp phần sớm đưa tỉnh Cao Bằng ra khỏi tình trạng kém phát triển.

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh triển khai toàn diện các nội dung giáo dục thanh, thiếu nhi về chính trị, tư tưởng, truyền thống, pháp luật, đạo đức và lối sống phù hợp với đặc điểm của từng đối tượng thanh niên, làm chuyển biến nhận thức, nâng cao giác ngộ chính trị, củng cố niềm tin vào mục tiêu lý tưởng chủ nghĩa xã hội, tăng cường ý thức trách nhiệm của thanh niên với quê hương, đất nước.

Điểm nhấn trong công tác giáo dục là triển khai thực hiện Cuộc vận động “Tuổi trẻ Cao Bằng học tập và làm theo lời Bác”. Được sự chỉ đạo của Ban Chỉ đạo tỉnh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Quyết định số 237-QĐ/TĐTN, ngày 24/6/2009 thành lập Ban Chỉ đạo cuộc vận động “Tuổi trẻ Cao Bằng học tập và làm theo lời Bác” gồm 11 đồng chí; phân

công và chỉ đạo điểm 3 đơn vị: Đoàn Thanh niên thị xã, Đoàn Thanh niên Công an tỉnh và Huyện Đoàn Hà Quảng. Cuộc vận động được thực hiện có hiệu quả, với nhiều hình thức triển khai, học tập sáng tạo, cụ thể hóa trong từng đối tượng, tạo ra phong trào thi đua sâu rộng trong thanh thiếu nhi tích cực học tập, rèn luyện, làm theo tấm gương, đạo đức Hồ Chí Minh, hướng đến những tiêu chí cụ thể để trở thành học sinh, sinh viên giỏi, nhà nông trẻ giỏi, công nhân trẻ giỏi, cán bộ, công chức trẻ giỏi, sĩ quan trẻ giỏi. Các mô hình sáng tạo trong quá trình triển khai cuộc vận động như: Nhật ký làm theo lời Bác, Hội thi kể chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, các buổi chiếu phim về cuộc đời, tư tưởng, thân thể và sự nghiệp của Bác, đảm nhận các công trình, phần việc thanh niên. Từ kết quả đó, các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tuyên dương khen thưởng 1.046 cá nhân, 282 tập thể danh hiệu “Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác”; 8 đoàn viên được khen thưởng tại Đại hội Thanh niên tiên tiến toàn quốc, 10 đoàn viên được khen thưởng của Ban Chỉ đạo cuộc vận động cấp tỉnh, 2 đồng chí được khen thưởng cấp Trung ương, trên 2.000 đoàn viên khối trường học được công nhận danh hiệu “Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác”.

Chương trình sinh hoạt Chủ điểm tháng 5/2008 của học sinh trường Trung học cơ sở Hợp Giang, thành phố Cao Bằng (nay là phường Thục Phán)

Thực hiện Kế hoạch số 34-KH/TWĐTN, ngày 30/6/2008 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về việc triển khai Chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn xây dựng kế hoạch triển khai Chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam giai đoạn 2008 - 2012”, phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo triển khai Kế hoạch liên ngành số 34-KH/LN để triển khai thực hiện; đồng thời chỉ đạo huyện, thị đoàn, hội đồng đội các huyện, thị xã và các đoàn trường thực hiện. Thành lập Ban Điều hành chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Cao Bằng”, Câu lạc bộ “Những người Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Cao Bằng” nhằm mục đích “Chắp cánh ước mơ xây hoài bão lớn”, giáo dục lý tưởng cuộc sống, xây dựng hoài bão, ước mơ sống đúng đắn cho thanh, thiếu niên thông qua các gương điển hình, khuyến khích tôn vinh những ước mơ đẹp, những tấm gương giàu ước mơ, biết vượt lên hoàn cảnh khó khăn vươn lên trong học tập, rèn luyện và lập thân, lập nghiệp. Đồng thời thể hiện sự quan tâm của các cấp, các ngành và toàn xã hội đối với thanh, thiếu nhi trên con đường biến ước mơ thành hiện thực.

Đặc biệt, trong bối cảnh đất nước đang đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào các lĩnh vực của đời sống xã hội, việc chuyển đổi các kênh truyền thông truyền thống sang môi trường mạng trở thành xu thế tất yếu. Đối với tổ chức Đoàn, đây là giai đoạn đặt ra yêu cầu cấp thiết phải đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, đặc biệt là trong công tác tuyên truyền, giáo dục thế hệ trẻ trước những ảnh hưởng mạnh mẽ của internet. Tại tỉnh Cao Bằng, điều kiện địa hình miền núi, giao thông còn nhiều cách trở, hạ tầng thông tin chưa đồng bộ đã phần nào gây khó khăn trong triển khai các hoạt động Đoàn đến tận cơ sở. Xuất phát từ thực tiễn đó, năm 2010, Tỉnh Đoàn Cao Bằng chủ động thiết lập 01 trang website riêng để phục vụ công tác tuyên truyền và điều hành hoạt động của đơn vị. Đây là một giải pháp thiết thực nhằm thích ứng với xu thế truyền thông hiện đại; việc xây dựng website giúp Tỉnh Đoàn nâng cao hiệu quả công tác chỉ đạo, điều hành; tạo ra một kênh thông tin chính thống, nhanh chóng và kịp thời để lan tỏa các hoạt động của tổ chức Đoàn đến đông đảo đoàn viên, thanh niên trong toàn tỉnh.

Bám sát Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX, ngay sau khi Trung ương Đoàn ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung chỉ đạo, đồng thời tích cực tham mưu cho Tỉnh ủy,

Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh thành lập các ban chỉ đạo, ban hành các văn bản chỉ đạo cấp ủy, chính quyền các cấp tạo điều kiện, phối hợp chỉ đạo 19/19 đơn vị huyện, thị đoàn, đoàn trực thuộc trong toàn tỉnh tổ chức triển khai, phát động phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” với những cách triển khai sáng tạo, thiết thực, tạo môi trường bồi dưỡng, phát huy vai trò thanh niên xung kích tham gia phát triển kinh tế - xã hội, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng, góp phần củng cố quốc phòng, an ninh.

Trong “Xung kích lao động sáng tạo, phát triển kinh tế - xã hội”, trên cơ sở các chương trình trọng tâm của Tỉnh ủy (Chương trình phát triển sản xuất hàng hóa nông, lâm nghiệp; Chương trình phát triển hạ tầng giao thông; Chương trình xây dựng, phát triển thị xã Cao Bằng; Chương trình phát triển kinh tế cửa khẩu; Chương trình phát triển du lịch), các cấp bộ đoàn trong tỉnh chủ động tham mưu, đề xuất với cấp ủy, chính quyền đảm nhận các công trình, phần việc cụ thể thông qua phong trào “Sáng tạo trẻ” và phong trào “Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”.

Phong trào “Sáng tạo trẻ” được tổ chức rộng rãi trong các đối tượng đoàn viên, thanh niên, khuyến khích, phát huy những sáng kiến, ý tưởng sáng tạo, góp phần tăng năng suất, chất lượng, hiệu quả trong lao động sản xuất, công tác. Toàn tỉnh có 245 ý tưởng, đề tài nguyên cứu trong các lĩnh vực, nhất là trong quản lý học sinh, sinh viên, trong cải tiến, nâng cao năng suất lao động, tiết kiệm nguyên, vật liệu, chi phí sản xuất ở các công ty, nhà máy... được đưa vào ứng dụng trong thực tiễn. Phong trào thi đua sản xuất, kinh doanh giỏi, xây dựng các mô hình phát triển kinh tế, tổ hợp tác, tham gia phát triển nông nghiệp... được phát huy và đạt hiệu quả thiết thực.

Thực hiện Nghị quyết số 11-NQ/TU, ngày 18/10/2011 của Tỉnh ủy về “Lãnh đạo thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2011 - 2015”, ngày 26/10/2011, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn ban hành Kế hoạch số 199-KH/TĐTN về việc thực hiện phong trào “Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới” và chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2011 - 2015. Cấp tỉnh thành lập Ban Tổ chức chỉ đạo triển khai phong trào và chọn 3 xã làm điểm của tỉnh (Nam Tuấn - Hòa An, Minh Tâm - Nguyên Bình và Phong Châu - Trùng Khánh) để đầu tư, hỗ trợ nguồn lực, bước đầu đạt kết quả. Tỉnh Đoàn phối hợp tổ chức tập huấn cho 230 cán bộ đoàn các cấp về tuyên

truyền, thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới. Tổng đội Thanh niên xung phong Cao Bằng tích cực tham gia xây dựng các công trình trên địa bàn tỉnh với tổng trị giá trên 10 tỷ đồng tại những địa bàn đặc biệt khó khăn, địa hình và giao thông phức tạp, như Làng Thanh niên lập nghiệp (nay thuộc xã Lý Quốc), Phòng học tại Trường Bó Thầu (nay thuộc xã Cần Yên), Nhà công vụ cho giáo viên tại phân trường Nậm Rạng (huyện Nguyên Bình cũ), công trình Trụ sở Ủy ban nhân dân xã Đức Xuân thuộc huyện Hòa An (nay thuộc xã Hòa An), công trình Nhà bán trú cho học sinh tại Trung tâm Giáo dục thường xuyên huyện Bảo Lạc... Quá trình xây dựng các công trình thu hút và tạo việc làm cho nhiều lao động trẻ ở các địa phương, góp phần thiết thực vào phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh. Toàn tỉnh triển khai được 228 công trình, phần việc thanh niên với tổng giá trị trên 10 tỷ đồng, trong đó cấp tỉnh có công trình xây nhà bán trú dân nuôi và công trình trồng 18.000 cây tại xã Cai Bộ (nay là xã Độc Lập); xây dựng được 11 làng, khu kinh tế thanh niên, 32 tổ hợp tác kinh tế, hợp tác xã thanh niên.

Thực hiện Quyết định số 170/QĐ-TTg, ngày 26/01/2011 của Thủ tướng Chính phủ “Phê duyệt dự án thí điểm tuyển chọn 600 tri thức trẻ ưu tú, có trình độ đại học tăng cường về làm Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã thuộc 62 huyện nghèo”, được sự chỉ đạo của Tỉnh ủy, Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Nội vụ tổ chức tuyên truyền, tuyển chọn 44 trí thức trẻ có tư tưởng chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, ý thức tổ chức kỷ luật cao, phân công nhận nhiệm vụ tại 44 xã thuộc 5 huyện nghèo. Trong đó, các huyện: Hạ Lang 6 đội viên, Thông Nông 8 đội viên, Hà Quảng 9 đội viên, Bảo Lâm 10 đội viên và Bảo Lạc 11 đội viên. Sau tuyển chọn, Ủy ban nhân dân tỉnh phối hợp với Ban Chỉ đạo Dự án, Bộ Nội vụ mở lớp bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng quản lý nhà nước, phương pháp điều hành của một Phó Chủ tịch xã). Các đội viên đã hoàn thành chương trình khóa đào tạo bồi dưỡng giữa lý thuyết và đi thực tế, được Ban Quản lý dự án ra Quyết định công nhận hoàn thành chương trình khóa đào tạo. Từ ngày 09 - 25/02/2011, Hội đồng nhân dân các xã của 5 huyện tiến hành bầu chức vụ cho 44 Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã với tỷ lệ số phiếu đạt cao. Sáng 28/02/2012, tại sân Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh, thị xã Cao Bằng, Trung ương Đoàn, Bộ Nội vụ phối hợp với Ban Chỉ đạo “Tháng Thanh niên” tỉnh Cao Bằng tổ chức Lễ ra quân Tháng Thanh niên 2012 và đưa tri

thức trẻ về làm Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã tại 5 huyện nghèo. Ngay khi được bố trí về xã công tác, các trí thức trẻ nhanh chóng làm quen với môi trường mới; tích cực khắc phục khó khăn, chủ động phối hợp với các tổ chức đoàn thể ở xã tổ chức triển khai thực hiện nhiệm vụ được giao.

Các hoạt động “Xung kích tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng” được đổi mới theo hướng thiết thực, góp phần xây dựng môi trường xã hội tốt hơn cho cộng đồng. Hoạt động tình nguyện không ngừng mở rộng về quy mô, nội dung, hình thức, với nhiều đội hình tình nguyện, thu hút nhiều đối tượng tham gia, hướng mạnh vào các nội dung an sinh xã hội, tập trung vào các đợt cao điểm như: Tháng Thanh niên, Chiến dịch Thanh niên tình nguyện hè, Tình nguyện mùa Đông...; các chương trình “Tiếp sức đến trường”, “Vì biên cương Tổ quốc”, “Bảo vệ môi trường, Bảo vệ dòng sông quê hương”, xây nhà bán trú cho học sinh, hiến máu tình nguyện, hỗ trợ trẻ em có hoàn cảnh khó khăn... được tuổi trẻ toàn tỉnh tích cực hưởng ứng, thực hiện, được dư luận xã hội đồng tình, cấp ủy đảng, chính quyền các cấp ghi nhận, đánh giá cao, đã và đang khắc họa nên hình ảnh thế hệ thanh niên thời kỳ mới, luôn trung thành tuyệt đối và tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, nêu cao lòng yêu nước và trách nhiệm công dân, tình nguyện vì cộng đồng, sẵn sàng đến những nơi gian khổ, đảm nhận những việc mới, việc khó với ý chí quyết tâm đưa quê hương, đất nước phát triển. Điển hình, cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi toàn tỉnh đã quyên góp xây dựng được 2 nhà bán trú cho học sinh tại trường Trung học cơ sở Nà Giàng (Hà Quảng) và Trung tâm Giáo dục thường xuyên huyện Bảo Lạc giá trị trên 1 tỷ đồng; vận động các nguồn tài trợ xây dựng được 50 “Nhà nhân ái” cho các gia đình chính sách, hộ nghèo trị giá 1 tỷ đồng.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo thực hiện phong trào “Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội” trên cơ sở bám sát Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 31/5/2007 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về “Lãnh đạo xây dựng nền quốc phòng toàn dân giai đoạn 2006 - 2010”, Chỉ thị số 35-CT/TW, ngày 14/02/2008 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh giai đoạn 2007 - 2012”. Các cấp bộ đoàn thường xuyên tuyên truyền, giáo dục, nâng cao ý thức quốc phòng, an ninh cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên; tuyên truyền, giáo dục các chủ trương của Đảng, Nhà nước về nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, nâng cao tinh thần

cảnh giác cách mạng, ý thức, nghĩa vụ, trách nhiệm của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Hoạt động Đoàn tham gia giữ gìn trật tự an toàn giao thông được triển khai gắn với phong trào “Tuổi trẻ xung kích tham gia đảm bảo trật tự giao thông” và Cuộc vận động “Thanh niên với văn hóa giao thông” thu hút đông đảo đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia, nhất là trong các hoạt động cao điểm trong Tháng thanh niên, Tháng cao điểm về An toàn giao thông, qua đó đã xây dựng được 13 đội thanh niên tình nguyện tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông tại các huyện, thị, xây dựng được 76 công trường an toàn giao thông.

Phong trào “Thanh niên Quân đội thi đua rèn đức, luyện tài, xung kích, sáng tạo, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” và “Tuổi trẻ Bộ đội Biên phòng tiếp bước cha anh, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” với nhiều hình thức, nội dung phong phú, có chiều sâu, phát huy được tinh thần xung kích vượt khó, đoàn kết, sáng tạo, tình nguyện của tuổi trẻ quân đội trong thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của đơn vị. Phong trào “Thanh niên Công an nhân dân học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy - Xung kích, sáng tạo, tình nguyện, lập công vì an ninh Tổ quốc” tiếp tục được phát triển với nhiều cách làm sáng tạo.

Hoạt động của Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng (Tinh Đoàn - Bộ Chỉ huy quân sự - Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh - Công an tỉnh) được duy trì hiệu quả, bám sát các chỉ thị, nghị quyết của cấp uỷ, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX và Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XII. Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ thực hiện nghiêm túc quy chế hoạt động, triển khai nhiều chương trình thiết thực, được cấp uỷ, chính quyền, các ban, ngành địa phương đánh giá cao. Các hoạt động thường niên gắn với ngày lễ lớn của các tổ chức thành viên: Ngày truyền thống Bộ đội Biên phòng và Ngày hội Quốc phòng toàn dân 3/3; Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Hồ Chí Minh 26/3, Ngày thành lập Công an nhân dân 19/8; Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam 22/12 với các hoạt động ý nghĩa. Tích cực tham gia khắc phục hậu quả thiên tai, bão lũ (con bão số 03), tháng 7/2009, Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ huy động 100 đoàn viên, thanh niên các lực lượng phối hợp với tuổi trẻ và Nhân dân xóm Cốc Phung, xã Đức Hạnh, huyện Bảo Lâm tổ chức di dời 6 ngôi nhà ở ra khỏi vùng có nguy cơ sạt lở cao. Các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao

thường xuyên được tổ chức nhằm tăng cường tinh thần đoàn kết, giao lưu giữa thanh niên các đơn vị. Các nội dung hoạt động của Câu lạc bộ luôn có sự thống nhất giữa các đơn vị thành viên, đảm bảo tính thiết thực, hiệu quả, góp phần đáng kể vào thành tích của công tác Đoàn, phong trào thanh thiếu nhi hằng năm và thành tích chung của cả tỉnh.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn xác định cuộc vận động “Nghĩa tình biên giới, hải đảo” là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh. Các cấp bộ đoàn tập trung tuyên truyền cho đoàn viên, thanh niên về chủ quyền biên giới quốc gia và biển đảo Tổ quốc, ủng hộ vật chất, tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ nơi biên giới, hải đảo, ủng hộ kinh phí, chăm lo đời sống, học tập cho con em chiến sĩ. Các hoạt động được tổ chức với nhiều nội dung thiết thực, hình thức đa dạng như: Hoạt động kết nghĩa giữa tổ chức Đoàn với các đồn biên phòng, hành quân về nguồn, tổ chức diễn đàn, giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao với các cán bộ, chiến sĩ biên phòng... Nổi bật là Chương trình nhấn tin “Góp đá xây Trường Sa” do Tỉnh Đoàn phối hợp với Viễn thông Cao Bằng tổ chức; đoàn thanh niên các cấp phối hợp với các đồn biên phòng tham gia tuần tra bảo vệ biên giới, tổ chức các đợt ra quân tình nguyện phát quang đường tuần tra biên giới.

Dự án Làng Thanh niên lập nghiệp biên giới Lý Quốc, Cao Bằng được khởi công cuối năm 2007, đến năm 2012 hoàn thành; tuyển được 45 thanh niên vào lập nghiệp tại Làng, từng bước ổn định cuộc sống. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo thành lập Chi đoàn, Đội Thanh niên xung kích an ninh tại Làng; tổ chức tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, định hướng, hỗ trợ thanh niên phát triển kinh tế; chỉ đạo, vận động thanh niên trồng rừng, trồng mía, tích cực chăn nuôi, trồng trọt... nhằm xây dựng Làng Thanh niên lập nghiệp thành điểm sáng về văn hóa, kinh tế, tham gia giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, bảo vệ an ninh biên giới, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc.

Trong “Xung kích thực hiện cải cách hành chính”, đoàn viên là cán bộ, công chức, viên chức trẻ tích cực đổi mới phương pháp công tác, nâng cao hiệu quả hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ, đảm nhận và thực hiện nhiều đề tài, sáng kiến, ý tưởng sáng tạo về cải cách hành chính. Phong trào “3 trách nhiệm” được triển khai rộng rãi, xuất hiện đội ngũ cán bộ, công chức trẻ năng động, sáng tạo, giỏi nghiệp vụ, tận tụy, cầu thị và trách

nhiệm với công việc; đồng thời, cổ vũ đoàn viên, thanh niên trong học tập, ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác chuyên môn, đề xuất các giải pháp cải cách hành chính; vận động công chức trẻ xung kích, sáng tạo trong xây dựng văn minh công sở, đề xuất sáng kiến cải tiến quy trình quản lý và xử lý công việc, tận tình tư vấn, hướng dẫn, giúp đỡ Nhân dân giải quyết các thủ tục hành chính. Trong nhiệm kỳ, có 204 đề tài, ý tưởng sáng tạo về cải cách hành chính với 58 mô hình “Công sở văn minh” và “Văn hóa doanh nghiệp”. Tiêu biểu là mô hình “Quản lý hành chính làm chứng minh nhân dân của Đoàn Thanh niên Công an tỉnh”.

Trong “Xung kích hội nhập kinh tế quốc tế”, các cấp bộ đoàn thường xuyên tuyên truyền, cung cấp thông tin cho thanh niên về cơ hội và thách thức, về hội nhập kinh tế quốc tế trên Thông tin thanh niên của Tỉnh Đoàn, trong nội dung sinh hoạt chi đoàn, động viên, thanh niên tích cực học tập ngoại ngữ, trang bị các kiến thức về luật pháp quốc tế. Hội Doanh nhân trẻ tỉnh bước đầu triển khai thực hiện hiệu quả chương trình doanh nhân trẻ đi đầu trong hội nhập kinh tế quốc tế, xây dựng và quảng bá thương hiệu, sản phẩm. Cùng với đó là các hoạt động liên kết, trao đổi kinh nghiệm giữa các Hội, Ủy ban Hội tổ chức, tham dự và giao lưu với các Hội Doanh nhân trẻ các tỉnh, thành và các doanh nhân trẻ ở Long Châu, tỉnh Quảng Châu, Trung Quốc.

Song song với phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn xây dựng kế hoạch hướng dẫn, chỉ đạo thực hiện phong trào “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” đạt hiệu quả thiết thực, góp phần giải quyết các nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của thanh thiếu nhi.

Triển khai “Đồng hành với thanh niên trong học tập, nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ”, các cấp bộ đoàn tổ chức các hoạt động hỗ trợ, tạo điều kiện để thanh thiếu nhi tiếp cận cơ hội học tập và phát triển tài năng; tham gia xây dựng môi trường học đường lành mạnh, vận động và tổ chức cho thanh niên tham gia phổ cập giáo dục, chống tái mù chữ, giúp đỡ học sinh có hoàn cảnh khó khăn đến trường; thường xuyên biểu dương, tôn vinh và khuyến khích phong trào học tập, nghiên cứu khoa học trong thanh thiếu niên; hướng dẫn, hỗ trợ thanh niên vay vốn học nghề, lập nghiệp. Tiêu biểu: Chương trình trao học bổng “Tiếp sức đến trường” cho tân sinh viên vượt khó thi đỗ đại học và cho học sinh các cấp vượt khó học

tốt hằng năm; Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Thông tin và Truyền thông tổ chức tập huấn kiến thức tin học cho cán bộ đoàn cơ sở; phối hợp với Viễn thông Cao Bằng thực hiện chương trình phổ cập tin học, nối mạng tri thức cho thanh thiếu niên; tổ chức triển khai chương trình “Một triệu giờ đồng hành” tại 13/13 huyện, thị trong tỉnh...

Trong “Đồng hành với thanh niên trong nghề nghiệp và việc làm”, các cấp bộ đoàn tích cực tổ chức các hoạt động truyền thông nâng cao nhận thức cho thanh niên về nghề nghiệp, việc làm. Triển khai thực hiện Đề án “Hỗ trợ thanh niên học nghề và tạo việc làm”; tăng cường dạy nghề, tạo việc làm cho thanh niên nông thôn; nhận uỷ thác hỗ trợ thanh niên vay vốn học nghề, giải quyết việc làm, phát triển sản xuất và tham gia xuất khẩu lao động, khuyến khích, vận động thanh niên chủ động tự tạo việc làm, tự giúp nhau lập nghiệp, góp vốn và liên kết trong sản xuất, kinh doanh. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, các ngành liên quan tổ chức các phiên chợ việc làm tại trung tâm các huyện, cụm xã; tổ chức tư vấn học nghề, giới thiệu việc làm, xuất khẩu lao động cho hàng chục lượt nghìn đoàn viên, thanh niên. 43/43 trường Trung học phổ thông, Trung tâm Giáo dục thường xuyên có hoạt động định hướng về nghề nghiệp, việc làm cho đoàn viên, thanh niên, học sinh. 212 cán bộ đoàn cơ sở được tập huấn về hướng nghiệp, dạy nghề và giải quyết việc làm.

Năm 2011, Trung tâm giới thiệu việc làm Thanh niên trực thuộc Tỉnh Đoàn được thành lập và đi vào hoạt động, với chức năng, nhiệm vụ tư vấn, hướng nghiệp, giới thiệu việc làm cho thanh niên và liên kết với các cơ sở đào tạo nghề cho Thanh niên nông thôn. Sau hơn một năm hoạt động, Trung tâm phối hợp dạy nghề trồng nấm cho 120 đoàn viên, thanh niên; giới thiệu việc làm, tư vấn nghề cho trên 600 đoàn viên, thanh niên; tập huấn nghiệp vụ tư vấn và giới thiệu việc làm cho 90 cán bộ đoàn cơ sở. Ngoài ra, Trung tâm mở được 8 khóa học tập Luật Giao thông đường bộ, tổ chức thi và cấp giấy phép lái xe mô tô hai bánh hạng A1 cho trên 700 đoàn viên, thanh niên.

Các loại hình kinh tế hợp tác phát triển sản xuất, trồng trọt, chăn nuôi trong thanh niên, chương trình hỗ trợ cho học sinh, sinh viên vay vốn Ngân hàng Chính sách xã hội ngày càng phát huy hiệu quả, góp phần hỗ trợ thanh niên trong phát triển kinh tế. Năm 2012, tổ chức Đoàn quản lý 14 dự án từ nguồn vốn vay Quỹ quốc gia giải quyết việc làm với tổng dư nợ

là 734 triệu đồng. Tổng dự nợ do Đoàn Thanh niên quản lý các nguồn vay từ Ngân hàng Chính sách xã hội tính đến tháng 8/2012 là trên 143 tỷ đồng, với 278 tổ tiết kiệm và vay vốn.

Các hoạt động “Đồng hành với thanh niên nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống văn hóa tinh thần” được các cấp bộ đoàn thường xuyên tổ chức trên cơ sở bám sát Nghị quyết số 46-CT/TU, ngày 07/11/2008 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về “Phát triển giáo dục thể dục, thể thao đến năm 2010”. Nhiều loại hình sinh hoạt văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao của Đoàn được phát triển, ngày càng đa dạng về nội dung và hình thức như: Thành lập và duy trì sinh hoạt các câu lạc bộ, đội, nhóm sở thích, khiêu vũ quốc tế, dân vũ... Các giải đấu, giao hữu thể thao (Giải Việt dã, Giải Bóng chuyền thanh niên toàn tỉnh, Giải Cầu lông cán bộ đoàn - hội...) được mở rộng, duy trì, tạo được không khí thi đua sôi nổi, phát triển rộng khắp ở các cơ sở đoàn. Qua đó góp phần cùng với các ngành, địa phương kịp thời phát hiện, bồi dưỡng, rèn luyện năng khiếu, tài năng trẻ về văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao.

Các hoạt động “Đồng hành với thanh niên trong phát triển kỹ năng xã hội” được cụ thể hóa và triển khai thực hiện với các nội dung giáo dục kiến thức, kỹ năng hoạt động xã hội cho đoàn viên, thanh niên thông qua các lớp tập huấn, các mô hình sinh hoạt, câu lạc bộ, đội, nhóm thanh niên theo nghề nghiệp, sở thích, lồng ghép các chuyên đề về kỹ năng xã hội trong các buổi sinh hoạt Đoàn, qua đó giúp cán bộ, đoàn viên, thanh niên rèn luyện kỹ năng viết, kỹ năng thuyết trình, phản biện... Các chương trình giáo dục sức khỏe, phòng chống ma túy, mại dâm và các bệnh xã hội, chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên và thanh niên được tổ chức đoàn các cấp phối hợp thực hiện. Đặc biệt, tổ chức Đoàn luôn chú trọng công tác phối hợp với lực lượng công an và các ngành chức năng trong việc quản lý, cảm hóa, giáo dục thanh thiếu niên chậm tiến; gần gũi, chia sẻ, động viên, từng bước giúp đỡ thanh niên lầm lỡ tái hòa nhập cộng đồng.

Bên cạnh triển khai 2 phong trào lớn và chủ đạo xuyên suốt, bám sát sự chỉ đạo của Tỉnh uỷ, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn chú trọng công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng và phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh; công tác quốc tế thanh niên; công tác xây dựng tổ chức Đoàn; mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên; tham gia xây dựng Đảng, chính quyền và các đoàn thể Nhân dân.

Khẳng định rõ vai trò nòng cốt trong vận động xã hội chăm sóc, giáo dục thiếu nhi, giúp đỡ trẻ em đặc biệt khó khăn và con em các gia đình chính sách, các cấp bộ đoàn triển khai tốt cuộc vận động “Vì đàn em thân yêu”, kết quả có 457 công trình “Vì đàn em thân yêu”. Cuộc vận động “Thiếu nhi Việt Nam thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy” được triển khai sâu rộng đến từng chi đội, từng đội viên với những nội dung cụ thể, đơn giản, gần gũi với hoạt động học tập và sinh hoạt của đội viên, thiếu niên, nhi đồng.

Hội đồng đội các cấp tập trung làm tốt công tác chăm lo xây dựng tổ chức Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh vững mạnh, trọng tâm là nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ Đội, phụ trách Sao nhi đồng, chất lượng đội viên, giới thiệu đội viên lớn cho Đoàn kết nạp. Năm 2012, toàn tỉnh có 410 liên đội với gần 60.550 đội viên, thiếu niên, nhi đồng. Hằng năm, có trên 40.000 đội viên, nhi đồng đạt danh hiệu “Cháu ngoan Bác Hồ”, trên 200 liên đội đạt danh hiệu “Liên đội mạnh”. Nhiều cuộc vận động, nhiều phong trào được duy trì, triển khai như “Tắm áo tặng bạn”, “Giúp bạn đến trường - Cùng hướng tới tương lai”, “Thi đua làm nghìn việc tốt”, “Vì bạn nghèo”, “Kế hoạch nhỏ”, “Vòng tay bè bạn”... vừa có ý nghĩa giáo dục sâu sắc, vừa giúp thiếu nhi tự tin, thể hiện lòng nhân ái, sự chia sẻ trong học tập, sinh hoạt, vừa góp phần hình thành nhân cách và nét đẹp của thiếu nhi.

Đặc biệt, thực hiện “Chương trình bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc giai đoạn 2006 - 2010” của Tỉnh ủy, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn và Hội đồng Đội tỉnh tích cực tham mưu cho Ban Bí thư Trung ương Đoàn và Hội đồng Đội Trung ương cho triển khai thực hiện Dự án xây dựng Trung tâm Hoạt động Thanh thiếu niên tỉnh với tổng số vốn đầu tư 50 tỷ đồng và triển khai tôn tạo, mở rộng Khu Di tích lịch sử Kim Đồng với số vốn gần 10 tỷ đồng. 02 dự án được triển khai thực hiện và Ủy ban nhân dân tỉnh ra quyết định giao Khu Di tích lịch sử Kim Đồng từ Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch cho Tỉnh Đoàn quản lý từ đầu năm 2012. Đây là một sự kiện lớn đối với tổ chức Đoàn nhằm phát huy mạnh mẽ vai trò xung kích, trách nhiệm trong triển khai công tác giáo dục truyền thống gắn với quản lý, xây dựng cảnh quan, tổ chức hành trình về với “địa chỉ đỏ” để khơi dậy lòng tự hào, ý thức tự tôn dân tộc, tôn trọng quá khứ hào hùng của các thế hệ cha anh đi trước trong thanh thiếu nhi.

Bám sát nhiệm vụ chính trị của tổ chức Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo tăng cường công tác quốc tế thanh niên. Các cấp bộ đoàn thường xuyên tuyên truyền về đường lối đối ngoại của Đảng và Nhà nước, các văn bản của Tỉnh uỷ, Ủy ban nhân dân tỉnh về hoạt động đối ngoại, trong đó có Chỉ thị số 57-CT/TU, ngày 20/8/2009 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về “Tăng cường sự lãnh đạo của cấp uỷ đảng đối với nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới trong tình hình mới” đến cán bộ, đoàn viên, thanh niên. Đồng thời, tổ chức các hoạt động gặp gỡ, giao lưu hữu nghị với thanh niên và nhân dân Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây, Trung Quốc, chọn cử cán bộ tham gia các chương trình giao lưu đối ngoại, học tập tại các nước Trung Quốc, Nhật Bản, Nam Phi, Singapore, Hàn Quốc... Tiêu biểu: Năm 2009, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức đoàn đại biểu tham gia Hội nghị trao đổi ý kiến, bàn bạc công tác Bí thư Tỉnh Đoàn Thanh niên 4 tỉnh: Cao Bằng, Lạng Sơn, Quảng Ninh (Việt Nam) và Quảng Tây (Trung Quốc) tại Quảng Tây (Trung Quốc); Tham mưu cho Ủy ban nhân dân tỉnh đón tiếp và tiễn 300 đại biểu tham dự Liên hoan Thanh niên Việt Nam - Trung Quốc năm 2010. Cấp huyện có hoạt động giao lưu hữu hảo “Cùng nhau phát triển, tình hữu nghị thân mật” tại huyện Đại Tân - Trung Quốc lần thứ nhất giữa thanh niên biên giới Việt - Trung của đơn vị Hạ Lang; hoạt động giao lưu tại Long Châu - Quảng Tây - Trung Quốc nhân dịp kỷ niệm 60 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Trung Quốc của đơn vị Phục Hòa... Các hoạt động giao lưu hữu nghị thanh niên được mở rộng, đã góp phần tăng cường hiểu biết, tình đoàn kết hữu nghị, hợp tác với thanh niên và nhân dân các nước, đặc biệt là với thanh niên và nhân dân Quảng Tây - Trung Quốc. Qua đó, nhận thức của thanh niên được nâng lên, tạo cơ hội cho thanh niên tiếp thu kiến thức mới, tạo động lực để thanh niên học tập, nâng cao trình độ ngoại ngữ và tinh thần hội nhập quốc tế.

Trên cơ sở Chương trình số 15-CTr/TU của Tỉnh uỷ về “Nâng cao chất lượng hệ thống chính trị cơ sở xã, phường, thị trấn giai đoạn 2006 - 2010”, Kế hoạch số 42-KH/TĐ về thực hiện Nghị quyết số 02-NQ/BCHTWĐ của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về “Nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn”, chủ đề công tác các năm, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn tập trung triển khai nhiều nội dung và giải pháp đối với việc củng cố, xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh, nhất là các giải pháp nâng cao chất lượng chi đoàn, đoàn

cơ sở, khảo sát thực trạng công tác tổ chức, triển khai cuộc vận động xây dựng “Chi đoàn 4 tốt” (Sinh hoạt chi đoàn tốt, Quản lý đoàn viên tốt, Tổ chức phong trào tốt, Phối hợp hoạt động tốt) đem lại hiệu quả thiết thực trong xây dựng tổ chức cơ sở đoàn. Công tác bồi dưỡng phát triển đoàn viên mới đảm bảo đúng quy trình, chương trình Rèn luyện đoàn viên được nhiều đơn vị thực hiện phù hợp với điều kiện thực tiễn; trong nhiệm kỳ có 27.962 đoàn viên mới được kết nạp; nâng tổng số đoàn viên trong toàn tỉnh lên 38.220 đoàn viên, chiếm 22,3% tổng số thanh niên trong toàn tỉnh.

Công tác kiểm tra, giám sát của Đoàn có bước chuyển biến mạnh mẽ, nhận thức của cán bộ, đoàn viên về vị trí, vai trò, ý nghĩa của công tác kiểm tra, giám sát được nâng lên. Trong giai đoạn 2007 - 2012, các cấp bộ đoàn thường xuyên tổ chức được 723 đoàn kiểm tra thực hiện nghị quyết, Điều lệ Đoàn tại 1.599 đơn vị, qua đó đánh giá được toàn diện tình hình công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi ở cơ sở, kịp thời phát hiện, đề xuất giải pháp khắc phục những mặt còn tồn tại, góp phần nâng cao chất lượng công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi.

Công tác đoàn kết, tập hợp thanh niên có nhiều đổi mới, hướng rộng rãi tới các thành phần, đối tượng thanh niên. Các chương trình hoạt động của Hội Liên hiệp Thanh niên được tổ chức thực hiện thông qua phong trào tình nguyện, hiến máu nhân đạo, hoạt động hỗ trợ thanh niên học tập nâng cao tay nghề, giới thiệu việc làm, tổ chức tập huấn kỹ năng và nghi thức Hội, Diễn đàn “Thanh niên sống đẹp”, chương trình “Khi Tổ quốc cần”... thu hút đông đảo hội viên, thanh niên tham gia. Các chi hội, đội, nhóm, Câu lạc bộ thanh niên trên địa bàn dân cư, thanh niên dân tộc thiểu số ít người, thanh niên tôn giáo, thanh niên trong các doanh nghiệp ngoài quốc doanh được tập trung phát triển góp phần mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên. Phát huy vai trò nòng cốt chính trị của tổ chức Đoàn, các cấp bộ hội được tập trung đẩy mạnh công tác củng cố, kiện toàn, xây dựng tổ chức Hội, coi đây là nhiệm vụ hàng đầu của mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên. Trong giai đoạn 2004 - 2009 chỉ đạo thành lập được Hội Sinh viên trường Cao đẳng Sư phạm Cao Bằng trực thuộc Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh. Trong 2 ngày 11 - 12/11/2009, Đại hội đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng lần thứ III, nhiệm kỳ 2009 - 2014 được tổ chức với sự tham dự của 135 đại biểu; hiệp thương chọn cử 39 anh, chị Ủy viên Ủy ban Hội, anh Bế Minh Đức - Phó Bí thư

Tỉnh Đoàn giữ chức Chủ tịch Hội. Đến năm 2012, toàn tỉnh có gần 30.000 hội viên sinh hoạt tại 1.957 chi hội, có 199/199 cơ sở hội.

Hoạt động của Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Cao Bằng ngày càng tích cực, thường xuyên củng cố, kiện toàn về tổ chức. Ngày 31/10 và 01/11/2008, Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Cao Bằng tổ chức thành công Đại hội lần thứ II, nhiệm kỳ 2008 - 2011, hiệp thương chọn cử 13 anh, chị tham gia Ủy ban Hội, anh Trần Hữu Sơn tiếp tục được tín nhiệm giữ chức Chủ tịch Hội, 5 Phó Chủ tịch và 7 Ủy viên Ủy ban Hội. Văn phòng Hội do Ban Mặt trận Tỉnh Đoàn kiêm nhiệm. Ngày 23/10/2011, Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Cao Bằng tổ chức Đại hội lần thứ III, nhiệm kỳ 2011 - 2014, hiệp thương cử Ủy ban Hội gồm 13 anh, chị; anh Linh Đức Hoàng - Giám đốc Chi nhánh Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Cao Bằng làm Chủ tịch. Đặc biệt, Đại hội quyết định đổi tên gọi Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Cao Bằng thành Hội Doanh nhân trẻ tỉnh Cao Bằng (để thống nhất với tên gọi Hội Doanh nhân trẻ Việt Nam theo Quyết định số 957/QĐ-BNV, ngày 22/6/2009 của Bộ Nội vụ cho phép đổi tên Hội các nhà doanh nghiệp trẻ Việt Nam thành Hội Doanh nhân trẻ Việt Nam); qua đó nhằm nhấn mạnh vai trò của từng cá nhân doanh nhân trong việc thúc đẩy đổi mới, sáng tạo, khởi nghiệp và đóng góp vào sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Công tác tham gia xây dựng Đảng, chính quyền và các đoàn thể Nhân dân được các cấp bộ đoàn phát huy. Thực hiện cuộc vận động “Đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”, đã tập trung triển khai các giải pháp hiệu quả trong bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp. Trong nhiệm kỳ, toàn tỉnh giới thiệu được 9.702 đoàn viên ưu tú cho Đảng, trong đó có 4.155 đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng; có 132 cán bộ đoàn trưởng thành được bầu vào cấp ủy đảng và tham gia bộ máy chính quyền các cấp, góp phần bổ sung nguồn cán bộ trẻ cho Đảng và đại diện cho tiếng nói của đoàn viên, thanh niên trong quá trình cấp ủy đảng đề ra vấn đề liên quan đến công tác thanh niên.

Nhìn chung trong những năm 2007 - 2012, được sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Cao Bằng, Ban Bí thư Trung ương Đoàn; sự tạo điều kiện của chính quyền các cấp, sự phối hợp của các ban, ngành, đoàn thể trong tỉnh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ

đoàn trong tinh tập trung triển khai thực hiện có hiệu quả cuộc vận động “Tuổi trẻ Việt Nam học tập và làm theo lời Bác”, phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”, cuộc vận động “Tuổi trẻ Cao Bằng học tập và làm theo lời Bác” góp phần nâng cao chất lượng giáo dục chính trị tư tưởng, bồi dưỡng đạo đức cách mạng cho đoàn viên, thanh thiếu nhi. Toàn tỉnh có trên 200 công trình, phần việc thanh niên được triển khai với trên 1.300 tập thể, cá nhân đạt danh hiệu “Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác” được tuyên dương. Cuộc vận động “Nghĩa tình biên giới, hải đảo”, “Góp đá xây Trường Sa” được đông đảo đoàn viên, thanh niên tích cực hưởng ứng. Phong trào “Sáng tạo trẻ” với 245 ý tưởng, đề tài nghiên cứu trong các lĩnh vực được đưa vào ứng dụng trong thực tiễn. Phong trào thi đua sản xuất, kinh doanh giỏi với 85 chương trình, mô hình phát triển kinh tế của thanh niên; 32 tổ hợp tác kinh tế, hợp tác xã, thu hút 1.080 đoàn viên, thanh niên tham gia. Tổ chức Đoàn ngày càng lớn mạnh với tổng số 38.220 đoàn viên, chiếm 22,3% tổng số thanh niên trong toàn tỉnh.

Bên cạnh những kết quả đạt được còn tồn tại một số hạn chế: Một số cấp bộ đoàn triển khai các phong trào còn chung chung, chưa có giải pháp cụ thể, chưa biết gắn với thế mạnh, đặc thù của từng khối; chất lượng sinh hoạt ở một số chi đoàn chưa đạt yêu cầu, nhất là vùng sâu, vùng xa; công tác tham mưu, chỉ đạo của Đoàn ở một số nơi chưa thực sự khoa học, chưa gắn kết chặt chẽ giữa quá trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và nhu cầu nguyện vọng của thanh niên...

Khắc phục những hạn chế, yếu kém, kế thừa và phát huy những kết quả đạt được, các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh quyết tâm thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị trong giai đoạn tiếp theo, góp phần xây dựng tỉnh Cao Bằng ngày càng phát triển và năng động.

II. ĐOÀN VIÊN, THANH NIÊN XUNG KÍCH, TÌNH NGUYỆN PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC, GÓP PHẦN XÂY DỰNG TỈNH CAO BẰNG NGÀY Càng PHÁT TRIỂN (2012 - 2017)

Thực hiện Kế hoạch số 298-KH/TWĐTN, ngày 14/7/2011 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về “Tổ chức đại hội đoàn các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ X, nhiệm kỳ 2012 - 2017”, ngày 29/7/2011, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn

ban hành Kế hoạch số 188- KH/TĐTN về việc “Tổ chức đại hội đoàn các cấp tiến tới Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2012 - 2017”; tham mưu cho Ban Thường vụ Tỉnh uỷ ra Chỉ thị số 26-CT/TU, ngày 23/12/2011 về việc “Lãnh đạo đại hội đoàn các cấp” và Công văn số 341-CV/TU chỉ đạo các huyện, thị, đảng uỷ trực thuộc quán triệt triển khai thực hiện Quy chế cán bộ Đoàn. Xây dựng công văn đề nghị Ban Thường vụ các huyện: Quảng Uyên, Nguyên Bình, Thông Nông, Đảng uỷ Khối các cơ quan tỉnh phối hợp tổ chức đại hội điểm tại 4 đơn vị. Chọn Đoàn xã Chu Trinh (thị xã Cao Bằng, nay là phường Tân Giang) và Đoàn khối các cơ quan tỉnh tổ chức đại hội điểm cấp cơ sở, bầu trực tiếp bí thư tại đại hội. Đến tháng 8/2012, 100% tổ chức Đoàn trong toàn tỉnh tổ chức xong đại hội.

Được sự nhất trí của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, trong 2 ngày 15 - 16/10/2012, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2012 - 2017 diễn ra tại Nhà văn hóa Trung tâm thành phố Cao Bằng, có 203 đại biểu đại diện cho hơn 38.000 đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh.

Trên cơ sở tổng kết, đánh giá những kết quả đạt được cũng như chỉ ra những hạn chế, khuyết điểm và rút ra bài học kinh nghiệm trong nhiệm kỳ 2007 - 2012, Đại hội đề ra mục tiêu tổng quát cho nhiệm kỳ 2012 - 2017: Xây dựng lớp thanh niên Cao Bằng giàu lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, có bản lĩnh chính trị, đạo đức cách mạng, lối sống đẹp, ý thức chấp hành pháp luật, có tri thức, sức khỏe, kỹ năng xã hội, năng lực chuyên môn, làm chủ khoa học công nghệ hiện đại; tiếp tục nâng cao chất lượng tổ chức Đoàn, mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên; phát huy truyền thống cách mạng, cổ vũ thanh niên học tập, lao động, sáng tạo, xung kích, tình nguyện góp phần xây dựng quê hương Cao Bằng ngày càng phát triển.

Đại hội đề ra một số chỉ tiêu cơ bản: 100% cán bộ, đoàn viên và 80% thanh niên được tuyên truyền, học tập quán triệt nghị quyết của Đảng, của đoàn các cấp. Xây dựng công trình thanh niên (Nhà nhân ái) 60 nhà trở lên. Hằng năm cấp huyện tổ chức ít nhất 3 hoạt động tình nguyện tham gia xây dựng nông thôn mới. Phần đầu 70% cơ sở đoàn đạt khá trở lên, không có cơ sở đoàn yếu.

Triển khai thực hiện các dự án, đề án: Dự án tôn tạo và mở rộng Khu di tích lịch sử Kim Đồng; Đẩy mạnh thực hiện và hoàn thành Dự án Trung

tâm hoạt động thanh thiếu niên của tỉnh do Trung ương Đoàn hỗ trợ; Tiếp tục thực hiện Đề án hỗ trợ thanh niên học nghề và tạo việc làm giai đoạn 2012 - 2015; Đề án Thanh niên tham gia xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2012 - 2017; Đề án tổ chức, cơ chế và chính sách thanh niên xung phong Cao Bằng; Đề án Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ Đoàn.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng khóa XIII gồm 39 đồng chí; bầu đoàn đại biểu dự Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ X gồm 10 đại biểu chính thức, 1 đại biểu dự khuyết. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ gồm 13 đồng chí; bầu Ủy ban Kiểm tra Tỉnh Đoàn gồm 7 đồng chí. Đồng chí Bế Minh Đức - Tỉnh ủy viên, Bí thư Tỉnh Đoàn khóa XII tái cử chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn khóa XIII, đồng chí Vũ Khắc Quang được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn, các đồng chí Hoàng Hồng Diệu, Bế Đăng Khoa được tái cử giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Trong nhiệm kỳ, có sự thay đổi nhân sự: Tháng 6/2013, đồng chí Bế Minh Đức thôi giữ chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn, tháng 9/2013, đồng chí Bế Đăng Khoa được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn; tháng 8/2013, đồng chí Triệu Văn Thực giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Ngày 22/4/2016, đồng chí Bế Đăng Khoa luân chuyển công tác giữ chức Bí thư Huyện ủy Hà Quảng. Tháng 8/2016, đồng chí Vũ Khắc Quang - Phó Bí thư Thường trực Tỉnh Đoàn giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn. Tháng 01/2017, đồng chí Tô Phương Chi được bầu giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Từ ngày 12 - 14/12/2012 diễn ra Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ X, nhiệm kỳ 2012 - 2017 tại Thủ đô Hà Nội. Đại hội quyết định tiếp tục triển khai 2 phong trào “Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” và “Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” nhằm tiếp tục phát huy mạnh mẽ vai trò xung kích, tinh thần tình nguyện, khơi dậy tiềm năng to lớn của thanh niên tham gia thực hiện thành công sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế.

Từ ngày 14 - 16/10/2015, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2015 - 2020 được tổ chức. Đại hội đề ra mục tiêu tổng quát: Phát huy tinh thần đoàn kết, dân chủ, sáng tạo; tiếp tục xây dựng Đảng, hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; huy động tối đa mọi nguồn lực cho đầu tư phát triển; không ngừng nâng cao đời sống vật chất,

tinh thần cho Nhân dân, quyết tâm đưa Cao Bằng trở thành tỉnh năng động, phát triển. Ngày 02/3/2016, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn ban hành Chương trình hành động số 15-CT/TĐTN-BTG thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII.

Triển khai các nhiệm vụ công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2012 - 2017 trong bối cảnh tình hình kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội trong nước và quốc tế có nhiều thuận lợi, công tác quốc phòng, an ninh tiếp tục được giữ vững. Đặc biệt, Đảng, Nhà nước ban hành nhiều chính sách quan trọng tạo điều kiện thuận lợi để đẩy mạnh chăm lo, bồi dưỡng và phát huy vai trò của thanh thiếu nhi trong công cuộc đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế. Từ đó, tình hình thanh niên Cao Bằng có nhiều biến đổi, tầm vóc và thể trạng được cải thiện, trình độ học vấn được nâng lên, tiếp cận nhanh với khoa học và công nghệ. Phần lớn thanh niên nhận thức rõ được vai trò, trách nhiệm của mình đối với quê hương, đất nước, luôn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, sẵn sàng xung kích tham gia phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Toàn Đoàn tích cực cụ thể hóa triển khai thực hiện các nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII, XVIII, Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XIII, Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ X, cùng với toàn tỉnh quyết tâm đưa Cao Bằng trở thành tỉnh năng động, phát triển.

Xác định giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ là nhiệm vụ chiến lược, lâu dài, quan trọng, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tăng cường công tác giáo dục chủ nghĩa Mác - Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, học tập các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, của Đoàn bằng những hình thức sáng tạo, phù hợp với từng đối tượng đoàn viên, thanh niên, như: Xây dựng phần mềm thi trắc nghiệm trực tuyến trên mạng internet; tổ chức thi viết, thi sân khấu hóa, sinh hoạt chính trị “Con đường cách mạng của thanh niên thời kỳ mới”, “Tự hào tiến bước dưới cờ Đảng”, Hội thi “Ánh sáng soi đường”... Trong đó, tập trung vào triển khai: Kế hoạch số 49-KH/TU, ngày 21/9/2011 của Tỉnh ủy về thực hiện Chỉ thị số 03-CT/TW, ngày 14/5/2011 của Bộ Chính trị về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”; Đề án “Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh, thiếu niên giai đoạn 2013 - 2020” của Ban Bí thư Trung ương Đoàn; Nghị quyết số 02-NQ/TWĐTN, ngày 22/8/2013

của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về “Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh, thiếu niên giai đoạn 2013 - 2017”; Chương trình hành động thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030”, Chương trình hành động thực hiện nghị quyết đại hội đảng các cấp nhiệm kỳ 2015 - 2020 và học tập 6 bài học lý luận chính trị cho đoàn viên, thanh niên.

Thực hiện Kế hoạch số 49-KH/TU, ngày 21/9/2011 của Tỉnh ủy về thực hiện Chỉ thị số 03-CT/TW, ngày 14/5/2011 của Bộ Chính trị về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”, Tỉnh Đoàn Thanh niên cụ thể hóa việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong đoàn viên, thanh niên đạt được những kết quả thiết thực. 100% cấp bộ đoàn thường xuyên treo băng rôn, khẩu hiệu tuyên truyền với nội dung “Tuổi trẻ Cao Bằng học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, “Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta”, “Sống và làm việc theo gương Bác Hồ vĩ đại”... Ban Thường vụ Tỉnh đoàn xây dựng bộ chuẩn mực đạo đức “Thanh niên học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” dựa trên cơ sở các nội dung “5 xây - 5 chống”, 5 tiêu chí rèn luyện và 10 tiêu chí hành động của chương trình “Rèn luyện đoàn viên trong thời kỳ mới”, như: Giàu lòng yêu nước, yêu chế độ xã hội chủ nghĩa; đoàn kết, thân ái vì cộng đồng; sống văn hóa, tuân thủ pháp luật; giàu tri thức, có sức khỏe, kỹ năng; tự tin, bản lĩnh trong hội nhập; sẵn sàng giới thiệu về lịch sử, truyền thống của quê hương, đất nước Việt Nam với bạn bè trong và ngoài nước. Hàng nghìn công trình, phần việc thanh niên làm theo lời Bác, như: Làm đường giao thông nông thôn, nhà bán trú dân nuôi, nhà nhân ái, trao học bổng cho học sinh nghèo vượt khó... được thực hiện. Nhằm kịp thời động viên, khen thưởng những mô hình, điển hình tiên tiến, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn thường xuyên tổ chức các hoạt động tuyên dương thanh niên tiêu biểu như: Tuyên dương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác, thanh niên làm kinh tế giỏi, tuyên dương sáng tạo trẻ, công nhân, viên chức giỏi.

1. Ngày 16/3/2016, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn ban hành Chương trình hành động số 17-CTr/TĐTN-BTG thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng.

Bên cạnh đó, công tác tuyên truyền, giáo dục trên không gian mạng được quan tâm. Năm 2010 đánh dấu một bước ngoặt trong công tác truyền thông của Tỉnh Đoàn Cao Bằng khi đơn vị chính thức thành lập và đưa vào hoạt động website riêng thì đến năm 2015, Tỉnh Đoàn tiếp tục mở rộng kênh truyền thông bằng việc thành lập fanpage “Tuổi trẻ Cao Bằng” trên nền tảng mạng xã hội Facebook - một phương thức tiếp cận mới, gần gũi và thân thiện hơn với thanh niên trong thời đại số. Các nội dung thông tin được đăng tải ngày càng sinh động, hấp dẫn, giúp công tác giáo dục chính trị, tư tưởng và định hướng dư luận xã hội trong thanh niên đạt hiệu quả cao hơn.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XIII, trên cơ sở 6 chương trình trọng tâm¹ của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo triển khai thực hiện phong trào “Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” và “Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” với tinh thần đổi mới và hiệu quả.

Phong trào “Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” gồm 5 nội dung chính: Xung kích phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế; Xung kích, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; Xung kích lao động sáng tạo, làm chủ khoa học công nghệ; Xung kích bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Triển khai nội dung “Xung kích phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế”: Các cấp bộ đoàn tập trung nghiên cứu, cụ thể hóa Nghị quyết Đại hội Đảng và các chương trình, chỉ tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội của địa phương thành Chương trình hành động của đoàn thanh niên các cấp. Trong đó tập trung vào triển khai chương trình mục tiêu quốc gia “Xây dựng nông thôn mới”, “Xây dựng văn minh đô thị” và xóa đói giảm nghèo thông qua thực hiện các công trình, phần việc thanh niên và triển khai các đề án, dự án phát triển mang lại hiệu quả kinh tế, xã hội.

Trong phong trào “Tuổi trẻ Cao Bằng tham gia xây dựng nông thôn mới”, các cấp bộ đoàn phối hợp tổ chức hàng nghìn hoạt động xung kích

1. Chương trình tái cơ cấu nông nghiệp gắn với xây dựng nông thôn mới; Chương trình định hướng và hỗ trợ doanh nghiệp và hợp tác xã; Chương trình phát triển hạ tầng giao thông; Chương trình phát triển du lịch; Chương trình phát triển kinh tế đối ngoại; Chương trình nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cán bộ lãnh đạo, quản lý trẻ.

tham gia xây dựng nông thôn mới. Kết quả: Làm mới và tu sửa được 385,9km đường giao thông nông thôn, hỗ trợ 1.563 hộ gia đình di dời gia súc, gia cầm ra khỏi gầm sàn nhà, làm mới trên 2.000 nhà vệ sinh, công trình nước sạch... Phối hợp triển khai xây dựng và cắm biển 215 tuyến đường, 58 tuyến nương tự quản do tổ chức Đoàn phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ và Hội Nông dân các cấp đảm nhận. Tỉnh Đoàn thường xuyên kết nối các nguồn lực hỗ trợ xã Huy Giáp và xã Thái Học (nay là xã Yên Thổ) xây dựng nông thôn mới. Tổng kết phong trào “Tuổi trẻ Cao Bằng chung tay xây dựng nông thôn mới” giai đoạn 2011 - 2015 có 7 tập thể và 3 cá nhân có thành tích xuất sắc được Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khen thưởng.

Phong trào “Tuổi trẻ tham gia xây dựng văn minh đô thị” được tập trung triển khai thực hiện đối với Thành Đoàn, khối đoàn trực thuộc và đoàn thanh niên khối thị trấn. Hình thức tổ chức được thực hiện theo đợt thi đua cao điểm, chiến dịch tình nguyện, gắn với yêu cầu nhiệm vụ của cấp uỷ, chính quyền địa phương như: ra quân tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông, vệ sinh môi trường, làm đẹp cảnh quan đô thị, bóc xóa quảng cáo, rao vặt, vận động các hộ không lấn chiếm lòng đường, vỉa hè, tổ chức gắn biển tuyến phố văn minh, trồng hoa, cây xanh; đăng ký với cấp uỷ, chính quyền triển khai các công trình, phần việc xây dựng cơ quan văn hóa.

Đặc biệt, Dự án 600 trí thức trẻ sau hơn 5 năm triển khai thực hiện đã đào tạo, bổ sung một đội ngũ cán bộ trẻ cho cơ sở và góp phần quan trọng trong việc thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của các xã nghèo. Nhiều mô hình, sáng kiến được các trí thức trẻ mạnh dạn tham mưu, đề xuất với cấp uỷ, chính quyền triển khai thực hiện và được đánh giá cao. Về bố trí, sử dụng, sau khi xem xét nội dung tham mưu, đề xuất của Sở Nội vụ về thực hiện quy trình xét tuyển đội viên Dự án, ngày 26/5/2017, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Công văn số 1571/UBND-NC về việc tiếp nhận đội viên Dự án 600 Phó Chủ tịch xã vào viên chức và công chức cấp xã không qua thi tuyển. Trước thời điểm Dự án kết thúc, tỉnh Cao Bằng hoàn thành việc bố trí công tác cho đội viên Dự án đảm bảo đúng quy định, phù hợp với khả năng thực tế của đội viên. Cụ thể, có 4/44 đội viên được bầu giữ chức vụ Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã; 3/44 đội viên được bầu giữ chức vụ Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã; 8 đội viên được bố trí làm công chức huyện; 7

đội viên được bổ trí làm viên chức huyện; 22 đội viên được bổ trí làm công chức xã, chỉ có 1 đội viên đã xin thôi việc vì lý do cá nhân. Cao Bằng là tỉnh có tỷ lệ cao nhất số đội viên dự án được quy hoạch, bổ trí, sử dụng với 100% đội viên có vị trí việc làm sau khi kết thúc dự án. Dự án góp phần tạo nguồn cán bộ trẻ, có trình độ, năng lực cho các địa phương.

Chất lượng triển khai phong trào xung kích phát triển kinh tế - xã hội được nâng lên và đổi mới theo hướng cụ thể hóa theo từng đối tượng đoàn viên, thanh niên. Trong đó, thanh niên khối trường học triển khai các phong trào thi đua “Học tập tốt, rèn luyện tốt”, góp phần xây dựng xã hội học tập, phát triển nguồn nhân lực trẻ của địa phương. Công chức, viên chức trẻ thi đua triển khai phong trào “3 trách nhiệm” tích cực tham gia cải cách hành chính, phục vụ người dân và doanh nghiệp. Thanh niên công nhân thi đua thực hiện phong trào “4 nhất”, tích cực lao động sản xuất, rèn luyện tay nghề, góp phần nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm, bảo đảm an toàn lao động. Thanh niên địa bàn dân cư thực hiện phong trào “Khởi nghiệp”, thi đua sản xuất, kinh doanh giỏi, phấn đấu vươn lên thoát nghèo và làm giàu chính đáng ở địa phương. Đội ngũ doanh nhân trẻ tiếp tục phát huy vai trò xung kích, nỗ lực vượt qua khó khăn, tiên phong đổi mới mô hình và áp dụng công nghệ vào sản xuất, kinh doanh hiệu quả. Từ năm 2012 đến năm 2017, Hội huy động các doanh nghiệp hội viên và phối hợp với Hội doanh nhân các tỉnh đóng góp, tài trợ trên 61 tỷ đồng tham gia các hoạt động an sinh xã hội của địa phương.

Các hoạt động hội nhập quốc tế thanh niên được tăng cường, nhất là trong đội ngũ doanh nhân, công nhân, viên chức trẻ, học sinh, sinh viên. Hình thức phổ biến là cung cấp thông tin, phối hợp tổ chức tập huấn nâng cao kiến thức, kỹ năng hội nhập và các hoạt động giao lưu thanh niên quốc tế nhằm tuyên truyền, quảng bá về đất nước, con người Việt Nam và quê hương Cao Bằng. Đồng thời, nâng cao nhận thức trong đoàn viên, thanh thiếu nhi ý nghĩa của việc học ngoại ngữ và tác động của toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế tới vấn đề phân bố lao động quốc tế và việc làm.

Các hoạt động “Xung kích, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng” tập trung cao điểm vào các hoạt động Tháng thanh niên, Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè, Chương trình Tình nguyện mùa Đông, Xuân tình nguyện. Đặc biệt, các hoạt động tình nguyện cụ thể tham gia phòng chống thiên tai, bão lũ, khắc phục sự cố môi trường, tiếp sức mùa thi, hiến máu nhân

đạo, chăm sóc sức khỏe cộng đồng, đền ơn đáp nghĩa, chung tay xây dựng nông thôn mới... có sức lan tỏa lớn trong đoàn viên, thanh niên và được xã hội biểu dương, ghi nhận. Trong 5 năm (2012 - 2017), thanh niên toàn tỉnh hiến được 6.354 đơn vị máu; tổ chức 85 hoạt động khám bệnh, tư vấn sức khỏe và phát thuốc miễn phí cho 21.015 người với tổng giá trị trên 1 tỷ đồng; tặng 20.136 suất quà, học bổng, hỗ trợ cho các gia đình chính sách, gia đình, học sinh có hoàn cảnh khó khăn, thanh niên yếu thế với tổng trị giá hơn 6 tỷ đồng...

Trong “Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội”, thực hiện Chỉ thị số 46-CT/TU, ngày 25/6/2013 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh giai đoạn 2013 - 2018”, Kế hoạch số 357-KH/TU, ngày 12/10/2015 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện Chỉ thị số 46-CT/TW của Bộ Chính trị về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác đảm bảo an ninh, trật tự trong tình hình mới”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn chủ động phối hợp với các ngành hữu quan đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục, nâng cao nhận thức về quốc phòng, an ninh, tinh thần cảnh giác cách mạng và ý nghĩa, vai trò, trách nhiệm, nghĩa vụ của thanh niên tham gia bảo vệ Tổ quốc. Phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” tiếp tục được triển khai hiệu quả. Đoàn viên, thanh niên tích cực tham gia đảm bảo an ninh trật tự ở địa phương, tham gia lực lượng dân quân, tự vệ, thành lập các đội hình thanh niên tự quản, tổ chức phối hợp các lực lượng tham gia tuần tra, bảo vệ đường biên, mốc giới, tham gia phối hợp tổ chức tốt Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân. Cán bộ, đoàn viên được cử tham gia các đoàn công tác đến các điểm nóng về an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, vùng có hoạt động truyền đạo trái pháp luật, hoạt động của tổ chức bất hợp pháp để tuyên truyền, vận động Nhân dân. Đến năm 2017, mô hình Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng tiếp tục được duy trì và phát huy hiệu quả. Các hoạt động thanh niên tham gia giữ gìn trật tự an toàn giao thông được triển khai thường xuyên, rộng khắp. Tiêu biểu có các đơn vị: Công an tỉnh, Bộ đội Biên phòng tỉnh, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, Bảo Lâm, Bảo Lạc, Phục Hòa, Hạ Lang.

Cuộc vận động “Nghĩa tình biên giới, hải đảo” được triển khai hiệu quả với nhiều giải pháp thiết thực đã góp phần nâng cao nhận thức của

đoàn viên, thanh niên về lãnh thổ và chủ quyền quốc gia, ý thức trách nhiệm và phát huy vai trò của tuổi trẻ tham gia bảo vệ Tổ quốc. 100% đoàn các huyện, xã biên giới và đồn biên phòng có hoạt động kết nghĩa với các đơn vị đoàn trong và ngoài tỉnh. Các hoạt động “Tình nguyện mùa Đông”, “Xuân tình nguyện”, chương trình “Tháng Ba biên giới” được tổ chức định kỳ hằng năm kịp thời hỗ trợ, động viên cán bộ, chiến sĩ, thanh thiếu nhi và Nhân dân vùng biên giới yên tâm công tác, ổn định cuộc sống. Các cấp bộ đoàn huy động, kết nối và phối hợp tổ chức trên 650 hoạt động giao lưu, kết nghĩa, thăm hỏi, tặng quà cán bộ, chiến sĩ và Nhân dân vùng biên giới với tổng giá trị trên 12 tỷ đồng. Phối hợp với Báo Thanh niên xây dựng, bàn giao Nghĩa trang liệt sĩ mô thiếc Tỉnh Túc trị giá trên 2,7 tỷ đồng.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo thực hiện phong trào “Xung kích lao động sáng tạo, làm chủ khoa học công nghệ” trên cơ sở bám sát Chương trình hành động số 34-CTr/TU, ngày 06/3/2013 của Tỉnh uỷ về thực hiện Nghị quyết số 20-NQ/TW, ngày 01/11/2012 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về “Phát triển khoa học và công nghệ phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”; Chỉ thị số 47-CT/TU, ngày 11/7/2013 của Tỉnh uỷ về “Tăng cường công tác ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào thực tiễn sản xuất và đời sống trên địa bàn tỉnh Cao Bằng”. Tổ chức Đoàn phát huy vai trò định hướng, cổ vũ, vận động đoàn viên, thanh niên đẩy mạnh lao động sáng tạo để nâng cao năng lực học tập, nghiên cứu, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, nâng cao tay nghề, chất lượng tham mưu, quản lý; xây dựng phong cách làm việc khoa học; tạo điều kiện cho thanh niên tiếp cận, từng bước làm chủ khoa học công nghệ hiện đại và ứng dụng các tiến bộ khoa học công nghệ vào sản xuất và đời sống; tiếp tục thực hiện tốt phong trào “Sáng tạo trẻ”. Nhiều đơn vị cơ sở triển khai tổ chức thu hút được đông đảo đoàn viên, thanh niên hưởng ứng tham gia, cổ vũ. Toàn Đoàn có 912 ý tưởng, đề tài nghiên cứu trong các lĩnh vực, nhất là trong quản lý học sinh, sinh viên, trong cải tiến, nâng cao năng suất lao động, tiết kiệm nguyên vật liệu, chi phí sản xuất ở các công ty, nhà máy... được đưa vào ứng dụng trong thực tiễn. Phong trào thi đua sản xuất, kinh doanh giỏi, xây dựng các mô hình phát triển kinh tế, tổ hợp tác, tham gia phát triển nông nghiệp... được phát huy và đạt hiệu quả thiết thực. Kết quả trong 5 năm (2012 - 2017), có 146 công trình, đề tài nghiên cứu khoa học,

sản phẩm sáng tạo được tuyên dương. Trong đó, có 3 cán bộ đoàn, đoàn viên vinh dự được tặng bằng khen của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn trong triển khai phong trào “Sáng tạo trẻ” và được vinh danh tại Festival “Sáng tạo trẻ” toàn quốc. Toàn tỉnh có trên 500 tập thể, cá nhân đoàn viên, thanh thiếu nhi được khen thưởng các cấp và 41 mô hình giải pháp, sáng kiến được chuyển giao ứng dụng vào thực tiễn.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo triển khai thực hiện phong trào “Xung kích bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu” trên cơ sở bám sát Chương trình hành động số 39-CTr/TU, ngày 26/8/2013 của Tỉnh uỷ về “Chủ động ứng phó với biến đổi khí hậu, tăng cường quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường”. Các hoạt động, mô hình ra quân bảo vệ môi trường, bảo vệ dòng sông quê hương, tổ chức “Tết trồng cây”, trồng rừng, hàng cây ven đường, làm vườn hoa thanh niên, đảm nhiệm tuyến đường, tuyến phố tự quản xanh - sạch - đẹp, ra quân khơi thông dòng chảy, bảo vệ nguồn nước, làm nhà vệ sinh, thu gom rác thải, bóc xóa quảng cáo, rao vặt... được tổ chức thường xuyên vào các “Ngày thứ Bảy tình nguyện” và “Ngày chủ Nhật xanh” thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Hằng năm, Tỉnh Đoàn duy trì phối hợp hiệu quả với Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Công Thương, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổ chức các hoạt động hưởng ứng Ngày Nước Thế giới, Ngày Khí tượng Thế giới và Giờ Trái đất đem lại hiệu quả tuyên truyền cao. Toàn tỉnh duy trì 492 tổ, đội, nhóm, câu lạc bộ bảo vệ môi trường.

Nhằm đáp ứng nhu cầu, lợi ích chính đáng của thanh niên, sát cánh với thanh niên trong các vấn đề thiết yếu như học tập, việc làm, vui chơi giải trí và phát triển các kỹ năng xã hội, song song với phong trào “Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung chỉ đạo các cấp bộ đoàn triển khai phong trào “Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”.

Về “Đồng hành với thanh niên trong học tập”, các cấp bộ đoàn tổ chức và duy trì các hoạt động hỗ trợ, khuyến khích, tạo môi trường thuận lợi cho thanh thiếu nhi thi đua học tập, lao động, sáng tạo. Thực hiện có hiệu quả cuộc vận động “Sinh viên 5 tốt” trong trường Cao đẳng Sư phạm, chương trình “Khi tôi 18” trong khối học sinh Trung học phổ thông, cuộc vận động “Học sinh 3 rèn luyện” trong khối học sinh trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề. Duy trì và tiếp tục triển khai hiệu quả các hình thức

khen thưởng nhằm kịp thời hỗ trợ, động viên và tôn vinh các gương điển hình thanh niên trong học tập, nghiên cứu khoa học. Chương trình “Tiếp sức đến trường” được các cấp bộ đoàn tích cực, chủ động triển khai thông qua các quỹ khuyến học, khuyến tài, huy động các nguồn lực hỗ trợ học bổng, đồ dùng học tập, nhu yếu phẩm cho trên 3.700 học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn với tổng kinh phí trên 2,3 tỷ đồng; hỗ trợ cho 273 học sinh, sinh viên được vay vốn tín dụng học tập với số tiền trên 5 tỷ đồng; vận động xây dựng được 3 nhà Khăn quàng đỏ, 3 nhà bán trú cho em, 2 điểm trường mầm non; tích cực tham gia vận động học sinh bỏ học và có nguy cơ bỏ học trở lại trường.

Nhằm đẩy mạnh, hỗ trợ, phát triển nguồn nhân lực trẻ, các cấp bộ đoàn tiếp tục tham mưu, phối hợp đề xuất cơ chế, chính sách đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực trẻ gắn với Chương trình “Phát triển thanh niên tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2011 - 2020” và Chương trình “Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cán bộ lãnh đạo quản lý trẻ, giai đoạn 2016 - 2020” của Tỉnh ủy. Từ đó, số lượng đội ngũ cán bộ trẻ được quy hoạch, nhất là số cán bộ lãnh đạo quản lý trẻ được tăng lên, có bản lĩnh chính trị, có năng lực, sức khỏe, nhiệt huyết với công việc, có tinh thần, thái độ làm việc nghiêm túc, cầu thị, có ý chí phấn đấu, tích cực nghiên cứu, rèn luyện nâng cao kiến thức, năng lực thực tiễn để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Xác định “Đồng hành với thanh niên trong nghề nghiệp, việc làm” là nội dung quan trọng, có ý nghĩa lớn đối với xã hội và ảnh hưởng trực tiếp đến thanh niên, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn đẩy mạnh công tác phối hợp với ngành Lao động, Thương binh và Xã hội, ngành Giáo dục và Đào tạo nhằm nâng cao nhận thức, tư vấn, hỗ trợ nghề nghiệp và việc làm cho thanh niên. Đồng thời tiếp tục triển khai hiệu quả Đề án hỗ trợ thanh niên học nghề và tạo việc làm giai đoạn 2012 - 2015 và chương trình hỗ trợ thanh niên học nghề và tạo việc làm hằng năm. Công tác tư vấn, hướng nghiệp cho thanh niên, nhất là học sinh phổ thông được triển khai thường xuyên, đảm bảo 100% học sinh được tư vấn, hướng nghiệp. Các hoạt động Hội thi “Tuổi 18 khởi nghiệp”, sinh hoạt ngoại khóa về nghề nghiệp, việc làm thu hút được sự quan tâm lớn của thanh niên, góp phần quan trọng vào quyết định lựa chọn ngành nghề đào tạo của thanh niên trong tương lai. Các hoạt động phối hợp hỗ trợ, đào tạo nghề, giới thiệu việc làm được đẩy mạnh, nhất là đối với học sinh, sinh viên

qua đào tạo, thanh niên hoàn thành nghĩa vụ quân sự trở về địa phương, thanh niên trên địa bàn dân cư. Số lượng đoàn viên, thanh niên tham gia lao động tại các công ty, doanh nghiệp ngoài tỉnh tăng mạnh. Năm 2017, có khoảng 15.000 đoàn viên, thanh niên tham gia lao động tại các khu công nghiệp Thái Nguyên, Bắc Ninh, Quảng Ninh, Bắc Giang, qua đó, tạo sự chuyển biến lớn trong nhận thức của thanh niên về việc làm. Đặc biệt, tháng 12/2015, Tỉnh Đoàn phối hợp với tổ chức Action Aid tổ chức thành công “Diễn đàn thanh niên với nghề nghiệp việc làm” và tập huấn cho hơn 250 cán bộ đoàn chủ chốt các cấp. Triển khai Chương trình phối hợp với Trường Cao đẳng nghề Than - Khoáng sản Việt Nam, đến năm 2017 có trên 200 thanh niên ký kết hợp đồng làm việc.

Công tác phối hợp chuyên giao khoa học kỹ thuật, triển khai vốn vay và hỗ trợ thanh niên xây dựng các mô hình kinh tế tại địa phương được đẩy mạnh. Tính đến cuối năm 2017, Đoàn Thanh niên toàn tỉnh duy trì và thành lập mới được 508 mô hình, câu lạc bộ, tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên phát triển kinh tế; tăng dư nợ vốn vay uỷ thác từ Ngân hàng Chính sách xã hội trên 366 tỷ đồng với 450 tổ tiết kiệm và 10.674 hộ vay vốn; thực hiện hỗ trợ thanh niên vay vốn phát triển sản xuất kinh doanh thông qua các nguồn vốn từ Quỹ quốc gia hỗ trợ việc làm 743 triệu đồng. Đặc biệt, từ đầu năm 2017, trước nhu cầu lớn của thanh niên, Tỉnh Đoàn xây dựng Chương trình phối hợp với Chi nhánh Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Cao Bằng triển khai tín dụng vốn vay cho thanh niên với số dư nợ 2 tỷ đồng.

Các hoạt động “Đồng hành với thanh niên nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống văn hóa tinh thần” được triển khai thường xuyên và rộng khắp. Phong trào văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao được tổ chức dưới nhiều hình thức phong phú, tập trung nhân dịp các sự kiện lớn của quê hương, đất nước, lễ kỷ niệm của ngành, của địa phương, đơn vị và các hoạt động giao lưu, kết nghĩa của đoàn thanh niên các cấp. Cấp tỉnh tiếp tục duy trì hiệu quả Liên hoan tuyên truyền ca khúc cách mạng, Giải Việt dã, Giải bóng chuyền thanh niên; cấp cơ sở tích cực tham gia phối hợp triển khai tổ chức các hoạt động: Đại hội thể dục - thể thao, Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc, các lễ hội, cuộc thi, hội diễn của địa phương, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Các thiết chế văn hóa của tỉnh tiếp tục được đầu tư xây dựng, nâng cấp. Nhiều dịch vụ, cơ sở vật chất phục vụ văn

hóa, văn nghệ, thể dục thể thao được xã hội hóa và tư nhân hóa, đầu tư mới hiện đại... góp phần đáp ứng nhu cầu nâng cao sức khỏe thể chất, đời sống văn hóa tinh thần cho thanh niên.

Xác định vai trò to lớn của việc phát triển kỹ năng xã hội đối với cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên trong bối cảnh hội nhập quốc tế, các cấp bộ đoàn đẩy mạnh “Đồng hành với thanh niên trong phát triển kỹ năng xã hội”, triển khai nhiều hoạt động hiệu quả như: Diễn đàn, tọa đàm, hội trại, hội thi, các hoạt động tập huấn, bồi dưỡng và trang bị kỹ năng xã hội cho đoàn viên, thanh thiếu nhi. Định kỳ hằng năm, cấp tỉnh mở lớp tập huấn cho đội ngũ cán bộ đoàn, hội, đội cấp cơ sở, phối hợp tổ chức 7 khóa huấn luyện “Học kỳ quân đội”, 3 lớp giáo dục kỹ năng sống cho đoàn viên, thanh thiếu niên. Hội đồng huấn luyện kỹ năng cấp tỉnh được thành lập đã góp phần nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục và phát triển kỹ năng xã hội cho đoàn viên, thanh niên.

Trong những năm 2012 - 2017, các cấp bộ đoàn toàn tỉnh hướng dẫn triển khai thành lập và hỗ trợ hoạt động phát triển kỹ năng xã hội của các câu lạc bộ của thanh niên hiệu quả như: Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng, Câu lạc bộ Thanh niên tình nguyện (Cao Bằng Discovery), Câu lạc bộ Khiêu vũ thể thao, Câu lạc bộ Tuổi trẻ Cao Bằng, Câu lạc bộ Exciter và hàng trăm câu lạc bộ, tổ đội, nhóm theo sở thích cho đoàn viên, thanh niên ở cơ sở. Qua đó, góp phần bồi dưỡng, tạo môi trường để thanh niên rèn luyện kỹ năng thông qua các phong trào, chương trình và hoạt động trải nghiệm thực tiễn.

Bên cạnh việc triển khai tích cực, hiệu quả các phong trào, tổ chức Đoàn tiếp tục phát huy vai trò nòng cốt chính trị đối với Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam và các tổ chức thành viên của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam các cấp. Nội dung, phương thức đoàn kết tập hợp thanh niên được đổi mới, hướng tới nhu cầu và nguyện vọng chính đáng của đoàn viên, thanh niên. Đến cuối năm 2017, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh có 37.174 hội viên, 13 Ủy ban Hội cấp huyện, thành phố, 199 Ủy ban Hội cấp xã, phường, thị trấn; 47 Ủy ban Hội trường học; 7 tổ chức thành viên tập thể của Hội: Hội Doanh nhân trẻ tỉnh, Hội Sinh viên trường Cao đẳng Sư phạm Cao Bằng, Câu lạc bộ Thầy thuốc trẻ, Câu lạc bộ Nghệ thuật trẻ, Câu lạc bộ Cao Bằng Discovery, Câu lạc bộ Sinh viên tình nguyện Cao Bằng, Câu lạc bộ Exciter.

Công tác củng cố, kiện toàn các tổ chức Hội được coi trọng. Ngày 17/7/2014, Hội Doanh nhân trẻ tỉnh Cao Bằng tổ chức Đại hội lần thứ IV, nhiệm kỳ 2014 - 2017, hiệp thương cử Ủy ban Hội gồm 20 anh, chị; anh Hoàng Mạnh Ngọc - Giám đốc Công ty Trách nhiệm hữu hạn Xây dựng Miền Tây được cử làm Chủ tịch. Trong 2 ngày 12 - 13/10/2014, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng tổ chức Đại hội lần thứ IV, nhiệm kỳ 2014 - 2019 với sự tham dự của 155 đại biểu; hiệp thương cử Ủy viên Ủy ban Hội gồm 39 anh, chị; anh Triệu Văn Thực - Phó Bí thư Tỉnh Đoàn giữ chức Chủ tịch. Đại hội thống nhất triển khai phong trào: “Tôi yêu Tổ quốc tôi” và chương trình “Phát triển tổ chức Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên”.

Công tác Đội và phong trào thiếu nhi trong nhiệm kỳ được triển khai với nhiều giải pháp sáng tạo. Tỉnh đoàn - Hội đồng Đội tỉnh chỉ đạo triển khai phong trào “Thiếu nhi Cao Bằng thi đua thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy” gắn với các hoạt động giáo dục thực tiễn, giáo dục kỹ năng, đổi mới nội dung, hình thức Chương trình Rèn luyện đội viên... giúp thiếu nhi phát triển toàn diện; thường xuyên rà soát, kiện toàn, phát huy hiệu quả Hội đồng đội các cấp trong tổ chức các hoạt động cho thiếu nhi trên địa bàn dân cư; định kỳ phối hợp tổ chức tập huấn cho giáo viên làm Tổng phụ trách Đội, tổ chức thi và công nhận giáo viên - Tổng phụ trách Đội giỏi cấp tỉnh; duy trì hoạt động “Câu lạc bộ phụ trách thiếu nhi” tạo cơ hội cho giáo viên làm Tổng phụ trách Đội được giao lưu, học hỏi các mô hình hay, cách làm sáng tạo; thường niên tổ chức Hội thi Nghi thức Đội, Chỉ huy Đội giỏi, Chỉ đội tài năng, Phụ trách sao giỏi, qua đó, phát hiện nhiều cán bộ Đội xuất sắc làm nguồn kế cận cho Đoàn. Năm 2017, từ những kinh nghiệm, kỹ năng được lĩnh hội từ Trại Huấn luyện Kim Đồng toàn quốc, Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức thành công Trại Huấn luyện kỹ năng cấp tỉnh lần thứ nhất cho 48 trại sinh; 100% trại sinh hoàn thành nội dung huấn luyện, có 15 trại sinh được công nhận đạt danh hiệu huấn luyện viên cấp tỉnh. Đây là tiền đề để chuẩn hóa, nâng cao chất lượng về kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ giáo viên làm Tổng phụ trách Đội trên địa bàn toàn tỉnh.

Công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng được tổ chức đoàn các cấp phối hợp triển khai hiệu quả, có sức lan tỏa, tạo được dư luận tốt trong xã hội. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Hướng dẫn số

39-HD/TĐTN-BTH thực hiện Chương trình hành động vì trẻ em tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2013 - 2020 theo Chương trình số 3997/CTr-UBND, ngày 30/12/2013 của Ủy ban nhân dân tỉnh. Các cấp bộ đoàn toàn tỉnh triển khai nhiều giải pháp sáng tạo, bám sát cuộc vận động “Vì đàn em thân yêu”, coi đây là nhiệm vụ công tác quan trọng, với nhiều nhiệm vụ và chỉ tiêu công tác cụ thể. Các phong trào “Kế hoạch nhỏ”, “Hè vui an toàn - học ngàn điều hay”, chương trình thả sáng ước mơ cho thiếu nhi vùng khó, “Nâng bước em đến trường” được triển khai thông qua đăng ký triển khai thực hiện công trình, phần việc vì đàn em, kêu gọi ủng hộ, quyên góp kinh phí... kịp thời chăm lo, giúp đỡ nhiều thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn, thiếu nhi khuyết tật, mắc bệnh hiểm nghèo của địa phương. Các cấp bộ đoàn, đội phối hợp huy động trên 24.000 phần quà, học bổng trao tặng cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn; huy động lực lượng và đóng góp kinh phí thực hiện 370 công trình, phần việc “Vì đàn em” tiêu biểu như: Nhà bán trú cho học sinh tại trường Tiểu học Quang Trọng (nay thuộc xã Minh Khai), trao tặng Ngôi nhà Khăn quàng đỏ cho em Trương Công Định - Liên đội trường Trung học cơ sở Thanh Long (nay thuộc xã Thanh Long), em Quách Văn Phú - Liên đội trường Phổ thông Dân tộc bán trú Trung học cơ sở Quý Quân (nay thuộc xã Trường Hà)...

Để triển khai Luật Trẻ em 2016, năm 2017, Hội đồng Đội tỉnh tổ chức cuộc thi viết “Tìm hiểu Luật Trẻ em”; phối hợp với Sở Lao động, Thương binh và Xã hội, Văn phòng phát triển vùng ChildFund tại Cao Bằng tổ chức Diễn đàn trẻ em cấp tỉnh năm 2017 với chủ đề “Trẻ em với vấn đề phòng, chống bạo lực, xâm hại trẻ em”. Tham dự Diễn đàn, 82 trẻ em đại diện cho trẻ em của 13 huyện, thành phố tham gia các hoạt động phát huy quyền tham gia, được bày tỏ ý kiến, nguyện vọng về những vấn đề trẻ em quan tâm với lãnh đạo tỉnh và được phản hồi những ý kiến, khuyến nghị của mình.

Nhằm tuyên dương, động viên những gương đội viên, thiếu nhi tiêu biểu trong thực hiện rèn luyện, học tập và có thành tích xuất sắc trong tham gia các phong trào, hoạt động Đội, Hội đồng Đội tỉnh tổ chức Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII, năm 2013 và lần thứ XIV, năm 2015. Tham dự Đại hội, các đại biểu thiếu nhi được tham gia nhiều hoạt động ý nghĩa: Hành trình về nguồn, trải nghiệm xem phim 6D, tặng quà, giao lưu với các bạn thiếu nhi tại Trung tâm Phục hồi chức năng và giáo dục hòa nhập trẻ khuyết tật tỉnh.

Sáng 15/5/2012, tại Khu di tích lịch sử Kim Đồng, xã Trường Hà, Tỉnh Đoàn - Hội đồng Đội tỉnh Cao Bằng long trọng tổ chức Lễ kỷ niệm 71 năm Ngày thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh (15/5/1941 - 15/5/2012) và đón nhận Bằng xếp hạng Di tích quốc gia Khu di tích lịch sử Kim Đồng, đồng thời tổ chức động thổ Dự án tôn tạo, mở rộng Khu di tích Kim Đồng. Giai đoạn I (2012 - 2013), Dự án tôn tạo, mở rộng Khu di tích lịch sử Kim Đồng thực hiện hoàn thành các hạng mục: Làm mới Tượng đài Kim Đồng, tu tạo mộ Kim Đồng, mộ bà Lân Thị Hò - mẹ Kim Đồng; kẻ sân, vườn, hàng rào quanh khu mộ... Khu di tích lịch sử Kim Đồng và Nhà bia tưởng niệm nơi thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh nằm trong quần thể Khu di tích Quốc gia đặc biệt Pác Bó là nơi lưu dấu hình ảnh và hành động hy sinh anh dũng của anh hùng liệt sĩ Kim Đồng, người đội trưởng đầu tiên của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh; ghi dấu địa danh nơi thành lập tổ chức Đội Nhi đồng Cứu quốc, tiền thân của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh ngày nay. Đây là một di tích lịch sử có giá trị giáo dục truyền thống đối với thanh thiếu nhi cả nước, góp phần hun đúc ý chí kiên cường, làm nên những kỳ tích vẻ vang của lớp lớp thiếu nhi Việt Nam trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Thực hiện chủ trương, đường lối đối ngoại của Đảng và Nhà nước ta, góp phần quảng bá giới thiệu những thành quả của tổ chức Đoàn và truyền thống văn hóa dân tộc đến bạn bè quốc tế, các cấp bộ đoàn đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại cho thanh niên gắn với đẩy mạnh việc thực hiện Chỉ thị số 04-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về “Tiếp tục đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại nhân dân trong tình hình mới giai đoạn 2012 - 2017”. Trong 5 năm (2012 - 2017), Tỉnh Đoàn chọn cử 35 lượt cán bộ đoàn các cấp tham gia các hoạt động giao lưu, gặp gỡ hữu nghị, học tập, bồi dưỡng, đào tạo ngắn hạn tại Nhật Bản, Singapore, Thái Lan, Trung Quốc. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn và Đoàn Thanh niên thành phố Sùng Tả (Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây, Trung Quốc) luân phiên từ năm 2014 - 2016 tổ chức thành công 3 hoạt động Giao lưu hữu nghị thanh niên biên giới Cao Bằng (Việt Nam) - Sùng Tả (Trung Quốc) với 130 đồng chí là cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi của tỉnh tham gia trực tiếp và trên 1.500 đoàn viên, thanh thiếu nhi hai nước hưởng ứng các hoạt động. Trong 2 ngày 17 - 18/10/2014, Đoàn đại biểu tỉnh Cao Bằng do đồng chí Bế Đăng Khoa - Bí thư Tỉnh Đoàn,

Trưởng đoàn và 19 đồng chí cán bộ, giáo viên tổng phụ trách, 50 em học sinh là thanh thiếu niên tham gia hoạt động giao lưu hữu nghị Thanh thiếu niên biên giới Việt - Trung với chủ đề “Khăn quàng đỏ” phòng chống ma túy năm 2014 tại thành phố Sùng Tả, Quảng Tây, Trung Quốc. Các huyện có đường biên giới tích cực, chủ động trong công tác phối hợp tổ chức các hoạt động giao lưu hữu nghị thanh niên. Tiêu biểu có: huyện Trùng Khánh với hoạt động giao lưu thanh niên biên giới Trùng Khánh (Cao Bằng, Việt Nam) - Đại Tân (Sùng Tả, Quảng Tây, Trung Quốc) với chủ đề “Hẹn ước tương lai, trợ lực phát triển du lịch”; huyện Trà Lĩnh tổ chức hoạt động giao lưu văn nghệ, thể thao giữa thanh niên thị trấn Hùng Quốc (Việt Nam) - thanh niên Trấn Long Bang (Quảng Tây, Trung Quốc).

Thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh uỷ, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn quan tâm thực hiện tốt các khâu đào tạo, bồi dưỡng, quy hoạch, bố trí, sử dụng và các chính sách đối với cán bộ, nhất là đối với cán bộ trẻ. Hằng năm, các cấp bộ đoàn đều xây dựng quy hoạch các chức danh chủ chốt của Đoàn, cử cán bộ đi học các lớp bồi dưỡng, nâng cao trình độ, chuyên môn nghiệp vụ. Đội ngũ cán bộ đoàn ngày càng được trẻ hóa, có năng lực, trình độ là nguồn cung cấp cán bộ trẻ cho Đảng.

Trước năm 2013, các tổ chức đoàn, hội trong doanh nghiệp ngoài nhà nước trên địa bàn tỉnh được quản lý bởi Đoàn Khối các cơ quan tỉnh, thành đoàn và một số huyện đoàn có doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn. Ngày 26/4/2013, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Quyết định số 92-QĐ/TĐTN về việc thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Khối Doanh nghiệp tỉnh Cao Bằng, đánh dấu một bước mới trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo đối với tổ chức đoàn, hội trong doanh nghiệp nói chung, doanh nghiệp ngoài nhà nước nói riêng. Thực hiện Kế hoạch số 197-KH/TWĐTN-BTC, ngày 30/5/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về “Củng cố và phát triển tổ chức đoàn, hội trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước”; Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo 11/11 huyện, thành đoàn và Đoàn Khối doanh nghiệp tỉnh tiến hành vận động thành lập tổ chức đoàn, hội trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước. Đến năm 2017, toàn tỉnh có 24 cơ sở đoàn trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước, 20 cơ sở đoàn trong các doanh nghiệp nhà nước.

Trong công tác tham gia xây dựng và bảo vệ Đảng, xây dựng chính quyền, đoàn thể Nhân dân; tham gia quản lý nhà nước về công tác thanh

niên, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chủ động phối hợp, giới thiệu đại biểu ưu tú của Đoàn tham gia ứng cử đại biểu Quốc hội khóa XIV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016 - 2021. Đồng chí Triệu Thanh Dung - Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh Đoàn vinh dự trúng cử đại biểu Quốc hội khóa XIV; đồng chí Vũ Khắc Quang - Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Vương Ánh Ngân - Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn và đồng chí Nông Xuân Kiên - Phó Bí thư Huyện Đoàn Trà Lĩnh trúng cử đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh nhiệm kỳ 2016 - 2021. Ngoài ra có 69 đại biểu trúng cử đại biểu Hội đồng nhân dân huyện, thành phố, 1.936 đại biểu trúng cử đại biểu Hội đồng nhân dân cấp xã. Bên cạnh đó, có 71 cán bộ đoàn được luân chuyển, bổ nhiệm tham gia cấp ủy đảng, giữ các chức vụ quan trọng trong bộ máy chính quyền các cấp. Toàn Đoàn giới thiệu được 8.678 đoàn viên ưu tú cho Đảng, trong đó có 4.949 đồng chí được kết nạp vào Đảng. Diễn đàn “Đảng với thanh niên - thanh niên với Đảng” được các cấp bộ đoàn từ tỉnh đến cơ sở đề xuất tổ chức, có tác động tích cực đến công tác tham mưu với cấp ủy, chính quyền địa phương, là dịp quan trọng để đoàn viên, thanh niên đối thoại, đề xuất trực tiếp với cấp ủy, chính quyền về nhiều vấn đề bức xúc tại địa phương và vấn đề thanh niên đang quan tâm.

Trong 5 năm (2012 - 2017) xuất hiện nhiều gương sáng cán bộ, đoàn viên, thanh niên tiêu biểu của các khối đối tượng trong từng phong trào cụ thể: Đồng chí Ngân Thị Hoàng Yến - Bí thư Huyện Đoàn Thông Nông đạt giải thưởng Lý Tự Trọng năm 2016, là gương Công dân trẻ tiêu biểu tỉnh Cao Bằng năm 2018, gương “Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác” toàn quốc năm 2018; đồng chí Hoàng Mai Trinh - Bí thư Đoàn trường Cao đẳng Sư phạm Cao Bằng là gương “Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác” toàn quốc năm 2016, đạt giải thưởng Lý Tự Trọng năm 2017; đồng chí Trần Văn Thành - Chủ tịch Hội Liên hiệp Thanh niên huyện Trùng Khánh đạt giải thưởng 15/10 năm 2017.

Thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị về “Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội”; Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị quy định về việc “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và Nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền”, các cấp bộ đoàn tổ chức giám sát các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước liên

quan đến thanh niên và công tác thanh niên, Quy chế cán bộ Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh; tích cực tham gia phản biện dự thảo các văn bản liên quan đến đoàn viên, thanh niên. Từ năm 2022 - 2027, các cấp bộ đoàn đã phối hợp kiểm tra, giám sát được 635 lượt cơ sở đoàn và 2.451 chi đoàn.

Trong 5 năm (2012 - 2017), được sự quan tâm lãnh đạo của Tỉnh uỷ, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi của tỉnh Cao Bằng đạt kết quả đáng khích lệ. Hệ thống tổ chức Đoàn từ tỉnh đến cơ sở tiếp tục được củng cố. Công tác giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức được tập trung chỉ đạo theo hướng đổi mới về nội dung, đa dạng về hình thức, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động, củng cố niềm tin, lý tưởng và tinh thần cách mạng của đoàn viên, thanh niên. Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được triển khai đồng bộ, thường xuyên, liên tục. Phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” được triển khai và phát triển rộng rãi với nhiều mô hình, phần việc phong phú, đa dạng, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia. Phong trào “Thiếu nhi Việt Nam thi đua thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy”, Chương trình “Thắp sáng ước mơ thiếu nhi Việt Nam” được cụ thể hóa và triển khai hiệu quả với nhiều cách làm sáng tạo, phù hợp với tình hình thực tế của địa phương. Với những thành tích đạt được, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng liên tục đạt danh hiệu Đơn vị xuất sắc, tiên tiến của Trung ương Đoàn, Bằng khen của Ủy ban nhân dân tỉnh. Năm 2014, Đoàn Thanh niên tỉnh là đơn vị đạt Cờ dẫn đầu khối thi đua Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội, được Ban Thi đua, khen thưởng tỉnh đề nghị Chính phủ tặng Cờ thi đua. Toàn tỉnh có 179 lượt tập thể, 78 cá nhân được Trung ương Đoàn, Trung ương Hội, Hội đồng Đội Trung ương khen thưởng; 80 tập thể, cá nhân được Ủy ban nhân dân tỉnh khen; 1.426 tập thể và 2.082 cá nhân được Tỉnh Đoàn khen thưởng. Đặc biệt, ngày 25/3/2014, Tỉnh Đoàn Cao Bằng tổ chức gặp mặt kỷ niệm 83 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhì. Thừa uỷ quyền của Chủ tịch nước, đồng chí Phó Bí thư Tỉnh uỷ Đinh Quế Hải trao Huân chương Lao động hạng Nhì tặng Tỉnh Đoàn Thanh niên, vì có thành tích xuất sắc trong công

tác xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Những kết quả đạt được tạo niềm tin, sự phấn khởi để đoàn viên, thanh niên trong toàn tỉnh phấn đấu hoàn thành tốt các nhiệm vụ trong giai đoạn tiếp theo.

III. TUỔI TRẺ CAO BẰNG ĐOÀN KẾT, SÁNG TẠO, XUNG KÍCH, TÌNH NGUYỆN XÂY DỰNG QUÊ HƯƠNG CAO BẰNG NGÀY Càng PHÁT TRIỂN (2017 - 2022)

Thực hiện Chỉ thị số 11-CT/TU, ngày 02/11/2016 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về việc “Lãnh đạo đại hội đoàn các cấp tiến tới Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIV”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng ban hành kế hoạch, hướng dẫn tổ chức đại hội đoàn các cấp; lựa chọn và chỉ đạo đại hội điểm cấp cơ sở, bầu trực tiếp Bí thư tại Đại hội.

Sau khi hoàn thành đại hội đoàn từ cấp cơ sở đến huyện, được sự nhất trí của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ, trong 2 ngày 19 - 20/9/2017, Đại hội Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2017 - 2022 được tổ chức tại Nhà văn hóa Trung tâm thành phố Cao Bằng, với sự tham dự của gần 200 đại biểu ưu tú, đại diện cho hơn 37.000 đoàn viên, thanh niên trong tỉnh.

Diễn ra với chủ đề “Vững vàng sức trẻ, xây dựng non sông”, Đại hội có nhiệm vụ tổng kết việc thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần XIII, đánh giá sâu sắc những kết quả đạt được, chỉ ra những hạn chế, nguyên nhân và bài học kinh nghiệm trong nhiệm kỳ 2012 - 2017; đề ra phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ nhiệm kỳ 2017 - 2022; bầu Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khóa XIV, nhiệm kỳ 2017 - 2022 và Đoàn đại biểu đi dự Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI.

Đại hội xác định mục tiêu tổng quát nhiệm kỳ 2017 - 2022: Xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng thực sự vững mạnh, không ngừng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, tập hợp đoàn kết đông đảo đoàn viên, thanh niên, xứng đáng là đội dự tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam. Nâng cao trách nhiệm phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh và tích cực tham gia bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng. Xây dựng lớp thanh niên Cao Bằng thời kỳ mới có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh chính trị vững vàng, giàu lòng yêu nước, có đạo đức, lối sống văn hóa, có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội, tuân thủ pháp luật, yêu chuộng hòa bình và công lý; có hoài bão, khát vọng

vươn lên; xung kích, tình nguyện, sáng tạo trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế” và khẩu hiệu hành động “Tuổi trẻ Cao Bằng đoàn kết, sáng tạo, xung kích, tình nguyện xây dựng quê hương Cao Bằng phát triển”.

Với tinh thần dân chủ, Đại hội bầu Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khóa XIV gồm 39 đồng chí. Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khóa XIV bầu Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn gồm 13 đồng chí. Đồng chí Vũ Khắc Quang - Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, Bí thư Tỉnh Đoàn khóa XIII tiếp tục được bầu, tái cử chức vụ Bí thư Tỉnh Đoàn khóa XIV. Các đồng chí Tô Phương Chi, Hoàng Hồng Diệu, Triệu Văn Thực tái đắc cử giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Từ ngày 10 - 13/12/2017, tại Hà Nội diễn ra Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 - 2022. Đại hội phát động 3 phong trào hành động cách mạng: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”.

Từ ngày 26 - 28/10/2020, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2020 - 2025 được tổ chức. Đại hội xác định mục tiêu tổng quát: Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; phát huy mạnh mẽ nội lực, đổi mới sáng tạo, quyết tâm, quyết liệt, tạo đột phá mới trên các lĩnh vực; từng bước xây dựng và phát triển kinh tế số; đẩy mạnh cải cách hành chính, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, thu hút mọi nguồn lực cho đầu tư phát triển, thúc đẩy năng lực cạnh tranh của nền kinh tế, bảo đảm an sinh xã hội, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của Nhân dân, mở rộng hợp tác đối ngoại, bảo vệ vững chắc chủ quyền biên giới quốc gia, xây dựng Cao Bằng năng động, phát triển nhanh và bền vững.

Triển khai nhiệm vụ của Đoàn trong nhiệm kỳ 2017 - 2022, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn bám sát Quy chế hoạt động, các nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII, XIX, Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XIV, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI và các chỉ thị, nghị quyết của cấp ủy đảng, chính quyền về phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ quốc phòng, an ninh ở địa phương để cụ thể hóa, xây dựng các chương trình, kế hoạch theo từng năm và triển khai, tổ chức thực hiện có hiệu quả, cùng toàn tỉnh phấn đấu xây dựng tỉnh Cao Bằng ngày càng phát triển.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn chú trọng đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục về cả nội dung và phương thức theo hướng chất lượng, hiệu quả, phù hợp với tình hình của tỉnh, trong đó thực hiện Kế hoạch số 82-KH/TU, ngày 17/10/2016 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” gắn với việc thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030” được xác định là nội dung xuyên suốt, nhiệm vụ căn bản, bao trùm. Theo đó, việc học tập chuyên đề toàn khóa và chuyên đề hằng năm về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được triển khai đồng bộ trong cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên. Tiêu biểu là Chương trình giao lưu Tiếp lửa truyền thống với chủ đề “Người về mang tới những mùa xuân” tại Khu di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Pác Bó do Tỉnh Đoàn phối hợp với Trung ương Đoàn tổ chức. Đây là hoạt động mang ý nghĩa chính trị, lịch sử và giáo dục sâu sắc, được tổ chức nhân kỷ niệm 80 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh về nước trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt Nam (28/01/1941 - 28/01/2021). Chương trình khơi dậy niềm tự hào dân tộc, hun đúc lý tưởng cách mạng, tinh thần yêu nước trong thế hệ trẻ, góp phần bồi dưỡng niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội.

Đặc biệt, để đoàn viên, thanh thiếu nhi hiểu rõ thêm về những nội dung cơ bản, giá trị to lớn của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức hội nghị trực tiếp kết hợp trực tuyến và mời Giáo sư, Tiến sĩ Hoàng Chí Bảo - Chuyên gia cao cấp, Ủy viên Hội đồng lý luận Trung ương trao đổi 2 chuyên đề về việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với việc phát huy dân chủ, chăm lo và bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng của thanh thiếu nhi; về trung thực, trách nhiệm, nói đi đôi với làm. Ngày 17/6/2021, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn tặng Bằng khen cho 13 tập thể và 18 cá nhân có thành tích xuất sắc trong triển khai thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2021”.

Các cấp bộ đoàn nghiêm túc triển khai học tập, quán triệt các chủ trương, chỉ thị, nghị quyết, kết luận của Đảng, của Đoàn; tích cực tham gia cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026 với phương châm đến tận nhà, xuống tận xóm để hướng dẫn, hỗ trợ cử tri tham gia bầu cử.

Thực hiện chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về việc triển khai mô hình Câu lạc bộ Lý luận trẻ, từ năm 2018 đến năm 2022, toàn tỉnh Cao Bằng thành lập và duy trì được 16 câu lạc bộ ở cấp tỉnh và cấp huyện. Đây là mô hình mang ý nghĩa thiết thực, góp phần tạo dựng không gian sinh hoạt lý luận lành mạnh, bổ ích cho đoàn viên, thanh niên. Thông qua các buổi tọa đàm, hội thảo, sinh hoạt chuyên đề, các câu lạc bộ trở thành diễn đàn quan trọng để đoàn viên, thanh niên được trao đổi, chia sẻ, làm rõ các vấn đề về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; các đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cũng như các vấn đề thời sự trong nước và quốc tế.

Trên cơ sở Đề án số 19-ĐA/TU, ngày 13/8/2019 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về “Đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục truyền thống trên quê hương cách mạng Cao Bằng, giai đoạn 2019 - 2025” được toàn Đoàn cụ thể hóa, đẩy mạnh triển khai với các hoạt động cụ thể. Năm 2019, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức cuộc thi thiết kế sản phẩm quảng bá du lịch Cao Bằng với 75 sản phẩm dự thi và trao 23 giải cho các tập thể, cá nhân xuất sắc. Năm 2020, tổ chức cuộc thi video clip quảng bá du lịch, nhận được 24 tác phẩm video clip tham gia, kết hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức cuộc thi Hướng dẫn viên du lịch giỏi lần thứ nhất với 25 thí sinh dự thi, qua đó nâng cao kỹ năng nghiệp vụ, góp phần chuyên nghiệp hóa đội ngũ hướng dẫn viên du lịch tại địa phương. Năm 2021, phát động cuộc thi sáng tác ca khúc về thanh niên Cao Bằng góp phần làm sâu sắc hơn truyền thống lịch sử, giá trị văn hóa của quê hương trong lòng thế hệ trẻ, thông qua việc lựa chọn và tôn vinh các tác phẩm có giá trị nghệ thuật và tư tưởng. Đồng thời, cuộc thi video clip “Miền cổ tích non nước Cao Bằng” trong khối đoàn trường học tạo sân chơi bổ ích, thiết thực trong bối cảnh dịch Covid-19, nâng cao nhận thức của đoàn viên, thanh niên về văn hóa, lịch sử và tiềm năng phát triển địa phương.

Toàn Đoàn tiếp tục đẩy mạnh triển khai Chương trình hành động thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 23/4/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng

về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, giai đoạn 2015 - 2030”. Cuộc vận động “Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới” giai đoạn 2018 - 2022 trên nền tảng các giá trị “Tâm trong - Trí sáng - Hoài bão lớn”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn định kỳ hằng năm lựa chọn tiêu chí giá trị hình mẫu thanh niên phù hợp với địa phương và được toàn Đoàn thực hiện tốt. Cuộc vận động “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp” trên mạng xã hội được cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu niên tích cực chia sẻ, lan tỏa, kịp thời phát hiện, nhân rộng những tấm gương điển hình tiên tiến trên các lĩnh vực.

Nhằm tôn vinh những gương mặt trẻ tiêu biểu có nhiều đóng góp thiết thực trên các lĩnh vực của đời sống xã hội, từ năm 2017, Tỉnh Đoàn Cao Bằng tham mưu Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh xét chọn và trao tặng Bằng khen cho 10 “Công dân trẻ tiêu biểu tỉnh Cao Bằng”. Đây là những tấm gương sáng về ý chí vươn lên, khát vọng cống hiến và tinh thần trách nhiệm, góp phần tích cực vào sự phát triển của địa phương, lan tỏa mạnh mẽ hình ảnh người trẻ Cao Bằng bản lĩnh, trí tuệ, sáng tạo và đầy nhiệt huyết trong thời kỳ đổi mới và hội nhập.

Phong trào “Thanh niên tình nguyện” là phong trào chủ lực của đoàn các cấp, được triển khai rộng khắp, toàn diện; có sự lan tỏa, thúc đẩy thanh niên tham gia hoạt động Đoàn.

Các cấp bộ đoàn tập trung, đẩy mạnh thực hiện Đề án “Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tham gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2018 - 2022”, triển khai cuộc vận động “Ngày công lao động xã hội chủ nghĩa tham gia xây dựng nông thôn mới”¹ gắn với nhiệm vụ chính trị của từng địa phương, đơn vị; tổ chức các đội hình tri thức trẻ tình nguyện, phối hợp với các ngành tập huấn, hỗ trợ chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật cho thanh niên. Đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh làm mới 222,2km đường bê tông; tu sửa 531km đường giao thông nông thôn; hỗ trợ 577 hộ di chuyển chuồng trại, gia súc, gia cầm ra khỏi gầm nhà sàn; làm 68km

1. Thực hiện Đề án huy động lực lượng thanh niên tình nguyện tham gia làm đường giao thông nông thôn, xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2017 - 2020, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Hướng dẫn số 05-HD/TĐTN-BPT ngày 01/11/2017 về triển khai Cuộc vận động Ngày công lao động xã hội chủ nghĩa trong đoàn viên, thanh niên giai đoạn 2017 - 2020.

đường điện thấp sáng làng quê; hỗ trợ xây dựng 143 nhà tiêu hợp vệ sinh cho các hộ gia đình có hoàn cảnh khó khăn; nạo vét 284km nương thủy lợi. Thực hiện Quyết định số 103/QĐ-UBND, ngày 16/01/2015 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng, Tỉnh Đoàn phụ trách giúp đỡ xã Trung Vương, huyện Hòa An: hỗ trợ 16 hộ nghèo, 7 hộ cận nghèo kinh phí xây dựng nhà vệ sinh với tổng giá trị 80 triệu đồng, xây dựng 4 bể nước 100 triệu đồng; hỗ trợ 2 hộ di dời chuồng gia súc; tổ chức các lớp tập huấn và cung cấp giống ngô lai...

Đoàn các cấp đăng ký đảm nhận và tổ chức thực hiện các mô hình hiệu quả trong xây dựng đô thị văn minh, tiêu biểu như mô hình “Cột điện nở hoa”. Tuyên truyền về nếp sống văn minh và mỹ quan đô thị, tham gia sửa sang, vệ sinh khu phố, bóc, xóa các quảng cáo, rao vặt trái phép... Toàn tỉnh thành lập và duy trì hoạt động của 50 đội hình với 500 đoàn viên, thanh niên tham gia bảo vệ môi trường và giữ gìn trật tự đô thị.

Phong trào “Tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu” được triển khai rộng khắp với nhiều nội dung mới, sáng tạo, hiệu quả, tạo thành trào lưu tốt trong thanh niên và xã hội như: Tết trồng cây, Ngày chủ nhật xanh, Chương trình “Vì một Việt Nam xanh”; phong trào “Chống rác thải nhựa”... tổ chức các hoạt động hưởng ứng “Giờ trái đất”, “Ngày môi trường thế giới”, “Chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn”... Toàn tỉnh duy trì hoạt động của 223 tuyến đường thanh niên - phụ nữ tự quản “Xanh - sạch - đẹp - an toàn”, 58 tuyến nương thanh niên - nông dân tự quản.

“Tình nguyện đảm bảo an sinh xã hội” được các cấp bộ đoàn thực hiện thường xuyên, tạo dấu ấn xã hội tốt đẹp, Các đợt tình nguyện cao điểm, đồng loạt, quy mô lớn được tổ chức tốt, tạo không khí sôi nổi trong tuổi trẻ, góp phần lan tỏa hình ảnh đẹp về tấm lòng nhân ái của đoàn viên, thanh niên trong toàn xã hội. Tổ chức đoàn các cấp phối hợp tổ chức tư vấn sức khỏe, khám bệnh, cấp phát thuốc miễn phí cho 10.471 người, hiến được 6.881 đơn vị máu. Các đợt tình nguyện cao điểm, đồng loạt, quy mô lớn như Chương trình “Tình nguyện mùa Đông, Xuân tình nguyện”, “Xuân biên giới”, “Nghĩa tình biên giới, hải đảo”, “Tháng Ba biên giới”, “Tháng Thanh niên”, “Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè”, “Hành trình Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng”, Chương trình “Ngày thứ Bảy tình nguyện hỗ trợ Nhân dân giải quyết thủ tục hành chính”... được tổ chức tốt, tạo không khí sôi nổi trong tuổi trẻ, góp phần

lan tỏa hình ảnh đẹp về tấm lòng nhân ái của đoàn viên, thanh niên trong toàn xã hội. Trong 5 năm (2017 - 2022), toàn tỉnh xây dựng được 15 công trình thanh niên cấp tỉnh, 122 công trình thanh niên cấp huyện, 2.240 công trình thanh niên cấp cơ sở với tổng trị giá các công trình trên 55 tỷ đồng.

Một trong những dấu ấn đậm nét trong hành trình tình nguyện đầy ý nghĩa của tuổi trẻ Cao Bằng là Chương trình “Chiếu trúc biên cương - Gửi yêu thương tới hải đảo”, được tổ chức vào ngày 10/7/2020 tại thành phố Hải Phòng, do Tỉnh Đoàn Cao Bằng phối hợp cùng Cục Chính trị Hải quân thực hiện. Từ miền biên cương phía Bắc của Tổ quốc, tuổi trẻ Cao Bằng mang theo 1.500 chiếc chiếu trúc, 1.500 bức thư tay và những bức tranh vẽ mộc mạc gửi đến những người lính nơi đầu sóng ngọn gió - những người ngày đêm canh giữ biển trời Tổ quốc. Khi tận tay nhận được những món quà đặc biệt đó, các chiến sĩ Hải quân xúc động chia sẻ: “Đúng là chiếu trúc mát lưng, ấm lòng”. Qua chương trình thể hiện tình cảm nồng ấm, lòng tri ân sâu sắc và trách nhiệm lớn lao của tuổi trẻ vùng biên gửi gắm đến các chiến sĩ Hải quân.

Tinh thần của lòng nhân ái, của sự sẻ chia không biên giới không dừng lại ở biển đảo xa xôi, mà tiếp tục lan tỏa mạnh mẽ trong những hành trình thiện nguyện đầy xúc động của tuổi trẻ Cao Bằng trên khắp mọi miền đất nước. Trước nỗi đau và mất mát của đồng bào miền Trung trong những ngày mưa lũ, ngày 09/11/2020, Tỉnh Đoàn Cao Bằng tổ chức hành trình “Tuổi trẻ Cao Bằng san sẻ yêu thương cùng miền Trung” trao tặng 500 suất quà cho 500 hộ dân với tổng trị giá trên 500 triệu đồng hỗ trợ Nhân dân bị thiệt hại nặng do ảnh hưởng của bão lũ trên địa bàn huyện Triệu Phong (tỉnh Hà Tĩnh). Hành trình “Tuổi trẻ Cao Bằng san sẻ yêu thương cùng miền Trung” có ý nghĩa nhân văn sâu sắc, góp phần phát huy vai trò tổ chức đoàn, hội, đội các cấp chung tay vì cuộc sống cộng đồng, vì an sinh xã hội, giúp Nhân dân khắc phục thiệt hại của bão lũ.

Khi đại dịch Covid-19 bùng phát, tuổi trẻ Cao Bằng tiếp tục dấn thân vào mặt trận mới. Hưởng ứng lời kêu gọi của Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Tỉnh ủy Cao Bằng “Toàn dân đoàn kết, ra sức phòng, chống dịch bệnh Covid-19”, chiều 07/6/2021, Tỉnh Đoàn tổ chức Lễ phát động đợt cao điểm quyên góp ủng hộ quỹ phòng, chống dịch Covid-19 với quyết tâm “chống dịch như chống giặc”. Các cấp

bộ đoàn có nhiều hoạt động thiết thực như: Chương trình “Kết nối nông sản - san sẻ yêu thương - chung tay vượt qua đại dịch”; thành lập các đội hình đo thân nhiệt, hướng dẫn người dân khai báo y tế, phát khẩu trang, nước rửa tay, thăm hỏi, động viên các khu vực cách ly, các chốt kiểm dịch, tổ chức Lễ phát động đợt cao điểm quyên góp ủng hộ quỹ phòng, chống dịch Covid-19. Tỉnh Đoàn phối hợp với Bưu điện tỉnh, Cục Quản lý thị trường tỉnh hỗ trợ tiêu thụ 33,6 tấn vải thiều trị giá gần 700 triệu đồng cho nông dân bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19 ở Bắc Giang (nay là Bắc Ninh); phối hợp với Hội Nông dân tỉnh hỗ trợ tiêu thụ 2,5 tấn sản phẩm nho hạ đen cho nông dân và doanh nghiệp bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19 tại xã Đức Hồng (nay là xã Trùng Khánh), trị giá gần 150 triệu đồng; phối hợp với Bưu điện tỉnh triển khai chương trình “San sẻ yêu thương - Chung tay vượt qua đại dịch”; vận động cán bộ đoàn, hội, Hội Doanh nhân trẻ tỉnh chung tay đóng góp hỗ trợ tiêu thụ 2 tấn bí xanh thơm huyện Thạch An và gửi tặng Thành Đoàn Hà Nội chuyển đến các địa điểm cách ly tập trung, những người dân hoàn cảnh khó khăn bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19.

Đặc biệt, nổi bật trong chuỗi hoạt động phòng, chống dịch Covid-19, Tỉnh Đoàn Thanh niên, Hội Liên hiệp Thanh niên tỉnh triển khai chương trình “Triệu túi an sinh - Sản vật biên cương - Gửi yêu thương tới miền Nam ruột thịt”, vận động đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh quyên góp trên 254 triệu đồng và trên 15 tấn nông sản, sản vật các loại cho Tỉnh Đoàn Tiền Giang phân phối đến người dân bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19. Chính những hoạt động thiết thực đó góp phần lan tỏa thông điệp “Không ai bị bỏ lại phía sau”, kêu gọi mọi người chung sức, đồng lòng vượt qua khó khăn, bảo vệ sức khỏe cộng đồng. Phát huy kết quả từ các hoạt động hỗ trợ, hai đơn vị đã nhận thấy sự gắn kết mạnh mẽ và cùng nhau quyết định duy trì mối liên hệ, phát triển thành một chương trình hợp tác, kết nối lâu dài để phát huy hiệu quả các hoạt động tình nguyện. Cuối năm 2022, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Cao Bằng và Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Tiền Giang chính thức ký kết Kế hoạch phối hợp giai đoạn 2022 - 2027 nhằm mục tiêu duy trì sự gắn kết và mở ra những cơ hội mới cho thanh niên hai tỉnh trong tổ chức các hoạt động ý nghĩa, thiết thực.

Tỉnh Đoàn tiếp nhận ủng hộ Chương trình triệu túi an sinh - Sản vật biên cương - Gửi yêu thương đến miền Nam ruột thịt tiếp sức cho các tỉnh miền Nam chống dịch Covid-19

Căn cứ các nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XVIII, XIX, Chương trình số 10-Ctr/TU, ngày 29/4/2016 của Tỉnh uỷ Cao Bằng về “Phát triển du lịch giai đoạn 2016 - 2020”, Nghị quyết Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIV, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Chương trình số 06-Ctr/TĐTN-BTG, ngày 15/11/2018 về “Đoàn Thanh niên tham gia phát triển du lịch tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2018 - 2022” triển khai đến 15/15 huyện, thành đoàn và đoàn trực thuộc; chỉ đạo ban thường vụ đoàn các cấp triển khai tới cơ sở, cán bộ, đoàn viên, thanh niên. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo tăng cường, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá du lịch nhằm nâng cao nhận thức trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên và Nhân dân về vị trí, vai trò của các ngành nghề du lịch. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành hướng dẫn thành lập và duy trì các mô hình: Câu lạc bộ hát then, đàn tính, hát dân ca, các tổ, đội, nhóm tuyên truyền ca khúc cách mạng... Đoàn viên, thanh niên chủ động hưởng ứng, tham gia phát triển các nghề truyền thống như: đan lát, rèn, dệt thổ cẩm, làm hương, giấy bản... Năm 2018, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng hoàn thành Dự án tôn tạo, mở rộng Khu di tích lịch sử Kim Đồng giai đoạn II. Năm 2020, khánh

thành công trình “Đường lên hang Nộc Ёn”; năm 2021 khánh thành công trình “Phục dựng nhà sàn anh Kim Đồng”. Với quy mô ngày càng được mở rộng và tôn lên những nét đẹp về văn hóa, ý nghĩa, giá trị lịch sử, Khu di tích lịch sử Kim Đồng là nơi được nhiều đơn vị tổ chức các hoạt động về nguồn, các buổi ngoại khóa, cắm trại, các buổi lễ kết nạp đội viên mới trước tượng đài anh hùng liệt sĩ Kim Đồng.

Căn cứ nội dung Đề án “Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông giai đoạn 2019 - 2022” của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh uỷ, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo triển khai thực hiện các hoạt động Đoàn Thanh niên tham gia giữ gìn trật tự an toàn giao thông. Hằng năm, Đoàn Thanh niên tỉnh, các huyện, thành đoàn chủ động phối hợp với Ban An toàn Giao thông các cấp tổ chức Lễ ra quân năm An toàn Giao thông theo chủ đề năm, các hoạt động hưởng ứng tháng cao điểm về an toàn giao thông, ngày Pháp luật Việt Nam. Toàn tỉnh xây dựng và duy trì hiệu quả 233 tuyến đường thanh niên tự quản, tuyến đường Đoàn Thanh niên phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ, Hội Nông dân tự quản; tuyến đường văn minh đô thị với các hoạt động tu sửa, tổng vệ sinh... góp phần đảm bảo giao thông thông suốt. Mô hình Câu lạc bộ Thanh niên tuyên truyền pháp luật tại 11/11 đơn vị được duy trì, thường xuyên tổ chức các hoạt động tuyên truyền về pháp luật, trong đó tuyên truyền các nội dung Luật An toàn giao thông.

Phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo” từng bước đi vào thực tiễn, đạt được kết quả nhất định, thúc đẩy tinh thần sáng tạo trong mỗi đoàn viên, thanh thiếu nhi. Hoạt động sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học được đẩy mạnh thông qua Cuộc thi sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng, Hội thi sáng tạo kỹ thuật tỉnh Cao Bằng. Trong 5 năm (2017 - 2022), có 1.051 sản phẩm tham gia Cuộc thi sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng cấp tỉnh, có 275 sản phẩm đạt giải cấp tỉnh, 9 sản phẩm đạt giải quốc gia.

Cán bộ, công chức, viên chức trẻ tích cực, sáng tạo trong công tác phục vụ Nhân dân, đẩy mạnh đề xuất và ứng dụng các giải pháp, sáng kiến trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn; tham gia các cuộc thi cải cách hành chính; đi đầu trong thực hiện dịch vụ công trực tuyến; hoạt động “Ngày thứ Bảy tình nguyện giải quyết thủ tục hành chính cho Nhân dân” được duy trì tổ chức. 3 đồng chí được trao giải thưởng “Cán bộ, công chức, viên

chức trẻ giỏi” toàn quốc, 1 đồng chí được tuyên dương “Gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu năm 2019”.

Hoạt động sáng tạo trong lao động sản xuất, trong đời sống sinh hoạt được thúc đẩy thông qua các hoạt động Liên hoan tuổi trẻ sáng tạo, Cuộc thi sáng tạo trẻ với chủ đề “Hành trình thứ hai của rác thải nhựa” năm 2021 và “Tái chế vì môi trường” năm 2022; vận động đoàn viên, thanh niên đăng tải ý tưởng sáng tạo lên Cổng thông tin Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam; phối hợp triển khai Đề án “Hệ tri thức Việt số hóa”, hoàn thành thu thập dữ liệu bản đồ số... Toàn tỉnh có 15.926 ý tưởng, sáng kiến, giải pháp sáng tạo được đăng ký, trong đó có 3.782 ý tưởng được đăng tải trên Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam; 3 thanh niên công nhân tiêu biểu được trao giải thưởng “Người thợ trẻ giỏi” toàn quốc.

Tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 - 2022, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh triển khai phong trào “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”. Trên cơ sở bám sát Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 09/5/2016 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về “Lãnh đạo xây dựng nền quốc phòng toàn dân giai đoạn 2016 - 2020”, Chỉ thị số 03-CT/TU, ngày 01/02/2016 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về lãnh đạo thực hiện Chỉ thị số 01/CT-TTg, ngày 09/01/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc “Tổ chức phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo tổ chức thường xuyên các hoạt động giáo dục ý thức quốc phòng, an ninh, ý thức bảo vệ chủ quyền biển đảo, biên giới đất nước với nội dung phong phú, giàu cảm xúc, khơi dậy được lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, quyết tâm bảo vệ chủ quyền Tổ quốc trong thế hệ trẻ. Các cấp bộ đoàn thường xuyên động viên đoàn viên, thanh niên trong độ tuổi tham gia khám tuyển nghĩa vụ quân sự bảo đảm đúng, đủ chỉ tiêu, tổ chức gặp mặt, tiễn tân binh lên đường nhập ngũ; toàn tỉnh có 3.615 đoàn viên, thanh niên đăng ký tham gia nghĩa vụ quân sự. Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng tiếp tục duy trì hoạt động ngày càng hiệu quả, thiết thực với nhiều chương trình, phần việc ý nghĩa.

Bám sát các nội dung của Quy chế công tác phối hợp, các cấp bộ đoàn tổ chức, triển khai 3 chương trình đồng hành với thanh niên với nhiều hoạt động thiết thực, chăm lo đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu, lợi ích chính đáng của thanh niên, góp phần tích cực vào sự phát triển toàn diện của thanh niên.

Một trong những chương trình được tổ chức khoa học, bài bản, thu hút sự quan tâm là Chương trình “Đồng hành với thanh niên trong học tập”. Các cấp bộ đoàn tích cực, chủ động phối hợp tham gia với ngành Giáo dục và Đào tạo tổ chức các hoạt động xây dựng môi trường học đường lành mạnh, trường học thân thiện - học sinh tích cực; hỗ trợ, khuyến khích học sinh, sinh viên thi đua học tập, nghiên cứu khoa học; phát triển các câu lạc bộ học thuật trong học sinh, sinh viên, thúc đẩy phong trào học tập, nâng cao trình độ ngoại ngữ; tổ chức các hoạt động tập hợp, kết nối, đồng hành và phát huy vai trò của đội ngũ giảng viên, giáo viên trẻ¹. Đẩy mạnh triển khai các phong trào “Sinh viên 5 tốt”, “Học sinh 3 rèn luyện”, “Học sinh 3 tốt”. Trong 5 năm (2017 - 2022), toàn tỉnh có 120 sinh viên được tuyên dương danh hiệu “Sinh viên 5 tốt”, 39 học sinh được tuyên dương danh hiệu “Học sinh 3 rèn luyện”, 1.247 học sinh được tuyên dương danh hiệu “Học sinh 3 tốt” các cấp; 40 giảng viên, giáo viên trẻ được tuyên dương danh hiệu “Nhà giáo trẻ tiêu biểu” cấp tỉnh.

Các hoạt động hỗ trợ học sinh có hoàn cảnh khó khăn được thực hiện thường xuyên thông qua Chương trình “Tiếp sức đến trường”, “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam”, “Thắp sáng ước mơ thiếu nhi nghèo vượt khó”; duy trì và phát huy hiệu quả các quỹ khuyến học, khuyến tài. Toàn tỉnh trao tặng 3.206 suất học bổng, 7.548 suất quà, 21.000 vở; xây dựng 11 nhà nhân ái, ngôi nhà Khăn quàng đỏ, 2 nhà bán trú, xây dựng lớp học tại 3 điểm trường² cho học sinh vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn; hỗ trợ 519 học sinh, sinh viên vay vốn tín dụng học tập với số dư nợ trên 2 tỷ đồng.

Bám sát Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XIV, Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn toàn tỉnh đẩy mạnh triển khai Chương trình “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp”, trọng tâm là hỗ trợ, tư vấn và

1. Ngày 06/01/2022, Tỉnh Đoàn - Hội đồng Đội tỉnh tổ chức Diễn đàn trực tuyến “Giảng viên, giáo viên trẻ với thông điệp 3T” trực tuyến với sự tham gia của 220 đại biểu là Bí thư, Phó Bí thư Đoàn trường Trung học phổ thông, giáo viên Tổng phụ trách Đội trên địa bàn toàn tỉnh.

2. Cấp tỉnh: xây lớp học tại điểm trường Lũng Gà (thuộc trường Tiểu học Ngũ Lão, huyện Hòa An, nay là xã Nguyễn Huệ) và Cốc Phát (thuộc trường Tiểu học Ngọc Động, xã Ngọc Động, huyện Hà Quảng, nay là xã Thanh Long), điểm trường Mầm non Cộp My (thuộc xã Quang Trung, huyện Hòa An, nay là xã Nguyễn Huệ) với kinh phí hơn 1 tỷ đồng. Trao tặng các trang thiết bị, đồ dùng học tập... với tổng trị giá gần 100 triệu đồng. Phối hợp xây 1 bếp ăn, nhà vệ sinh thuộc trường Mầm non Ngũ Lão 80 triệu đồng.

đồng hành cùng thanh niên trong lập thân, lập nghiệp, phát triển kinh tế. Tỉnh Đoàn tích cực phối hợp với các cấp, các ngành như: Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Khoa học và Công nghệ, Ngân hàng Chính sách xã hội, Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật để triển khai các hoạt động hỗ trợ thanh niên nông thôn khởi nghiệp, lập nghiệp; thường xuyên kết nối với Hội Doanh nhân trẻ, Câu lạc bộ Đầu tư khởi nghiệp, các doanh nhân, doanh nghiệp để triển khai, hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp tại địa phương. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, hướng dẫn triển khai thực hiện, trong đó ban hành Kế hoạch số 111-KH/TĐTN-BPT, ngày 27/5/2019 về triển khai “Đề án Thanh niên khởi nghiệp giai đoạn 2019 - 2022”. Trên địa bàn tỉnh có nhiều hoạt động trang bị kiến thức về khởi nghiệp và lập nghiệp cho thanh niên, với trên 161 mô hình phát triển kinh tế do thanh niên làm chủ trong lĩnh vực nông nghiệp hữu cơ, lâm nghiệp, trồng trọt, dịch vụ gắn với phát triển du lịch cộng đồng... Tiêu biểu: mô hình “Sản xuất dâu tây công nghệ cao và hoa hồng gắn liền với du lịch nông nghiệp” của đoàn viên Đoàn Thu Trà, Hợp tác xã Nông nghiệp Trường Anh, xã Hưng Đạo, nay là phường Thục Phán (cá nhân đạt giải thưởng Lương Định Của năm 2019); Mô hình “Trồng dưa lê trong nhà lưới” của nhóm thanh niên Hoàng Thu Huệ, Long Văn Tuấn, Ma Thị Thủy - Chi đoàn xóm Nà Chùa, nay là xã Bảo Lạc với Dự án đạt giải nhất Cuộc thi “Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn tỉnh Cao Bằng năm 2020; “Mô hình sản xuất nho thương phẩm có giá trị kinh tế cao kết hợp du lịch nông nghiệp” của đoàn viên Triệu Hoàng Thành (phường Đề Thám, nay là phường Thục Phán) đạt giải nhì Cuộc thi “Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn tỉnh Cao Bằng năm 2021; Mô hình “Nuôi ong mật tự nhiên” của đoàn viên Ma Thị Kim Oanh (xã Minh Tâm) đạt giải nhì Cuộc thi “Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn tỉnh Cao Bằng năm 2021”...

Các hoạt động nhằm thúc đẩy Chương trình “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp” phát triển được tổ chức có hiệu quả. Tỉnh Đoàn phối hợp tổ chức thành công 3 Diễn đàn thanh niên khởi nghiệp; tổ chức 1 hoạt động “Chuyến xe khởi nghiệp” tham quan học tập các mô hình thanh niên phát triển kinh tế tại các tỉnh Hà Nam, Bắc Giang, Bắc Kạn;

phối hợp tổ chức 3 cuộc thi Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn tỉnh Cao Bằng với trên 100 mô hình, dự án phát triển kinh tế tham gia. Câu lạc bộ Đầu tư và khởi nghiệp tỉnh Cao Bằng được thành lập và duy trì tổ chức hoạt động đạt hiệu quả.

Các cấp bộ đoàn tiếp tục hỗ trợ đoàn viên, thanh niên tiếp cận với các nguồn vốn có lãi suất thấp để phát triển sản xuất, kinh doanh thông qua kênh của Ngân hàng Chính sách xã hội, Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, các nguồn vốn hợp pháp khác. Tính đến ngày 30/6/2022, toàn tỉnh giải ngân được trên 642,860 tỷ đồng với 452 tổ tiết kiệm vốn vay và 11.310 hộ vay vốn; giải ngân và sử dụng có hiệu quả nguồn vốn giải quyết việc làm do Trung ương Đoàn giao.

Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Lao động, Thương binh và Xã hội tổ chức tư vấn hướng nghiệp cho thanh thiếu niên, tập trung vào đối tượng học sinh trung học phổ thông, học sinh lớp 9 thông qua các hình thức đa dạng như ngày hội tư vấn, sinh hoạt ngoại khóa; lồng ghép với các tiết chào cờ đầu tuần tại các trường học. Công tác kết nối triển khai hoạt động giới thiệu việc làm, cung ứng lao động từng bước được tăng cường.

Triển khai thực hiện Chương trình “Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần”, các cấp bộ đoàn đẩy mạnh truyền thông, tổ chức các hoạt động trang bị kỹ năng thực hành xã hội, giáo dục, chăm sóc sức khỏe vị thành niên, phòng chống tệ nạn xã hội cho đoàn viên, thanh niên. Tỉnh Đoàn tổ chức 4 giải Việt dã; các cơ sở đoàn tổ chức trên 30 giải bóng đá, 50 giải bóng chuyền thanh niên; tổ chức hưởng ứng chương trình “Những bước chân vì cộng đồng”; duy trì các câu lạc bộ hát dân ca và các làn điệu dân tộc... Cùng với việc tiếp tục duy trì hằng năm chương trình “Học kỳ quân đội”, từ năm 2018, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phối hợp với Công an tỉnh tổ chức chương trình “Học làm chiến sĩ công an”.

Với phương châm: “Đoàn phải mạnh, Hội phải rộng”, cán bộ đoàn các cấp phát huy tốt vai trò lãnh đạo, định hướng khi tham gia giữ các chức vụ chủ chốt của Ủy ban Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh. Nội dung và phương thức đoàn kết tập hợp thanh niên được đổi mới theo hướng đáp ứng với nhu cầu, sở thích của thanh niên; tích cực chuyển đổi sang các mô hình câu lạc bộ, tổ, đội nhóm theo sở thích.

Các tổ chức Hội hoạt động ngày càng hiệu quả, thường xuyên củng cố, kiện toàn về tổ chức. Ngày 28/9/2017, Hội Doanh nhân trẻ tỉnh Cao Bằng tổ chức Đại hội lần thứ V, nhiệm kỳ 2017 - 2022; hiệp thương cử Ban Chấp hành Hội gồm 23 anh, chị; anh Hoàng Mạnh Ngọc tiếp tục được tín nhiệm hiệp thương làm Chủ tịch Hội Doanh nhân trẻ tỉnh. Đặc biệt, Đại hội ra mắt Câu lạc bộ Đầu tư và khởi nghiệp Cao Bằng với 33 thành viên. Hội Doanh nhân trẻ tỉnh trao 65 triệu đồng cho Quỹ Hỗ trợ các mô hình thanh niên khởi nghiệp trên địa bàn tỉnh; trao 11 suất học bổng cho 11 tân sinh viên và hỗ trợ 1 căn nhà tình nghĩa, tổng trị giá 66 triệu đồng. Trong 2 ngày 13 - 14/10/2019, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh tổ chức Đại hội lần thứ V, nhiệm kỳ 2019 - 2024 với 203 đại biểu đại diện cho hơn 44.000 hội viên tham dự. Đại hội hiệp thương chọn cử 39 Ủy viên Ủy ban Hội; anh Vũ Khắc Quang - Bí thư Tỉnh Đoàn được cử giữ chức Chủ tịch Hội. Đại hội thống nhất triển khai phong trào: “Tôi yêu Tổ quốc tôi”; chương trình “Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” và Chương trình “Xây dựng Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam vững mạnh”. Đến năm 2022, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh có 49.975 hội viên, tỷ lệ đoàn kết tập hợp thanh niên đạt 64%; cấp tỉnh tiếp tục duy trì và củng cố hoạt động của 6 hội, câu lạc bộ thành viên của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh: Hội Doanh nhân trẻ, Câu lạc bộ Đầu tư và khởi nghiệp, Câu lạc bộ Thầy thuốc trẻ, Hội sinh viên trường Cao đẳng Sư phạm Cao Bằng; Câu lạc bộ Sinh viên tình nguyện Cao Bằng, Câu lạc bộ Thanh niên tình nguyện Cao Bằng.

Đoàn thanh niên các cấp thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh. Phong trào “Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy”, “Kế hoạch nhỏ”, công tác Trần Quốc Toàn... tác động sâu sắc đến từng đội viên, thiếu niên, nhi đồng, giáo dục các em hướng về cội nguồn, phát huy truyền thống tốt đẹp của Đảng và dân tộc, quê hương, đất nước. Các hoạt động giáo dục tinh thần đoàn kết, tương thân, tương ái giúp nhau trong hoạn nạn được thiếu nhi tích cực hưởng ứng như xây dựng quỹ “Vì bạn nghèo”, chương trình “Vòng tay bè bạn”, “Bạn giúp bạn”... giúp đỡ hàng trăm bạn nghèo tiếp tục được đến trường. Các liên đội trong nhà trường nâng cao chất lượng sinh hoạt liên đội dưới cờ hằng tuần gắn với thực hiện phong trào “Nói lời hay, làm việc tốt”, đẩy mạnh sinh hoạt theo chủ đề, chủ điểm “Mỗi tuần một câu chuyện đẹp, một cuốn

sách hay, một tấm gương sáng”... Năm 2021, Hội đồng Đội tỉnh triển khai đợt hoạt động chào mừng thành công Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh (15/5/1941 - 15/5/2021), chỉ đạo 100% các liên đội tổ chức sinh hoạt theo chủ đề, chủ điểm “Em là mầm non của Đảng”, “Tiến bước lên Đoàn”, “Tự hào truyền thống Đội ta”... Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, Hội đồng Đội tỉnh Cao Bằng tổ chức thành công Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ tỉnh Cao Bằng lần thứ XV, năm 2018¹ và lần thứ XVI, năm 2020².

Công tác bảo vệ, giáo dục, chăm sóc thiếu niên, nhi đồng được quan tâm thông qua triển khai đồng bộ cuộc vận động “Vì đàn em thân yêu” giai đoạn 2018 - 2022 với nhiều nội dung, hình thức đa dạng, hiệu quả, tập trung chăm lo, hỗ trợ thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn, vùng sâu, vùng xa, biên giới, vùng dân tộc thiểu số. Nổi bật là các cấp bộ đoàn tích cực vận động các nguồn lực để triển khai duy trì, xây dựng và sửa chữa các sân chơi thiếu nhi. Kết quả, 161/161 đoàn xã, phường, thị trấn duy trì và xây dựng được ít nhất một sân chơi thiếu nhi trên địa bàn. Bên cạnh đó, các cấp bộ đoàn, đội tích cực tuyên truyền và triển khai thực hiện Luật Trẻ em 2016. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn duy trì thường niên phối hợp với Sở Lao động, Thương binh và Xã hội, văn phòng phát triển vùng Childfund tại Cao Bằng tổ chức Diễn đàn trẻ em.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Đề án số 04-ĐA/TĐTN-BTH, ngày 27/12/2018 về “Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng tham gia phòng, chống đuối nước và tai nạn thương tích trẻ em giai đoạn 2018 - 2022”. Nhiều đơn vị linh hoạt, sáng tạo triển khai nhiều mô hình, hoạt động thiết thực có ý nghĩa. Tiêu biểu như Đoàn Thanh niên Công an tỉnh phối hợp với Huyện đoàn Hà Quảng cấm biển cảnh báo nguy hiểm tại các nơi xảy ra đuối nước, tai nạn giao thông.

1. Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ tỉnh Cao Bằng lần thứ XV được tổ chức vào ngày 14/5/2018 tại thành phố Cao Bằng (nay là phường Thục Phán). Đại hội tuyên dương 105 đội viên, thiếu nhi tiêu biểu.

2. Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ tỉnh Cao Bằng lần thứ XVI được tổ chức trong 02 ngày từ 27 - 28/6/2020. Trong khuôn khổ Đại hội, 130 đại biểu Cháu ngoan Bác Hồ cấp tỉnh được tham gia chương trình gặp mặt, đối thoại giữa lãnh đạo tỉnh với thiếu nhi về những vấn đề liên quan đến thiếu nhi như: Vấn đề an toàn giao thông, tình hình bạo lực học đường, phòng chống xâm hại trẻ em, về nhu cầu xây dựng sân chơi thiếu nhi, những chính sách hỗ trợ học sinh dân tộc thiểu số, về vệ sinh an toàn thực phẩm... Lễ tuyên dương Cháu ngoan Bác Hồ cấp tỉnh được tổ chức tại Khu di tích lịch sử Kim Đồng.

Thông qua các hoạt động, phong trào Đội, hoạt động tuyên dương, xuất hiện nhiều tấm gương thiếu nhi tiêu biểu xuất sắc như em Phùng Diệu Anh (phường Thục Phán), em Long Thiên Mỹ (xã Quảng Uyên). Là tấm gương tiêu biểu được nhận giải thưởng Kim Đồng, hai em là những Chỉ huy đội xuất sắc có nhiều thành tích trong học tập, rèn luyện, tích cực tham gia và đạt nhiều giải thưởng tại các cuộc thi, hội thi do các ngành, các cấp, tổ chức Đoàn, Đội phát động.

Công tác bồi dưỡng, đào tạo, huấn luyện đội ngũ cán bộ phụ trách và chỉ huy đội được chú trọng với nhiều hình thức. Các cấp bộ đoàn, đội duy trì và nhân rộng các hình thức tuyên dương, tôn vinh các tấm gương phụ trách thiếu nhi, thiếu nhi tiêu biểu có nhiều đóng góp đối với công tác Đội và phong trào thiếu nhi góp phần tạo động lực cho lực lượng Tổng phụ trách Đội, thiếu nhi cống hiến nhiều hơn cho công tác Đội và phong trào thiếu nhi¹. Đặc biệt, từ năm 2020, Hội đồng Đội tỉnh xem xét và thống nhất trao Giải thưởng “Đức Thanh” - phần thưởng cao quý của Hội đồng Đội tỉnh dành cho giáo viên làm Tổng phụ trách Đội giỏi trên địa bàn tỉnh và có 13 giáo viên làm Tổng phụ trách Đội vinh dự nhận giải thưởng cao quý này.

Công tác quốc tế thanh niên tiếp tục có những bước phát triển mới về chiều sâu, chất lượng được nâng lên, phương thức triển khai sáng tạo, linh hoạt, thích ứng, đóng góp tích cực vào thành công chung của công tác đối ngoại Nhân dân. Ngay sau khi Ban Thường vụ Trung ương Đoàn ban hành Đề án “Nâng cao năng lực tiếng Anh cho thanh thiếu niên Việt Nam giai đoạn 2018 - 2022”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn triển khai thực hiện nâng cao năng lực tiếng Anh cho thanh thiếu niên tỉnh Cao Bằng với các nhóm nhiệm vụ, giải pháp và xác lập các chỉ tiêu trọng tâm. 36/36 trường trung học phổ thông thành lập và duy trì câu lạc bộ tiếng Anh trong nhà trường, thường xuyên tổ chức các hoạt động chuyên đề dưới cờ hằng tuần như thuyết trình bằng tiếng Anh, giao lưu tiếng hát tiếng Anh...

Các hoạt động gặp gỡ hữu nghị thanh niên biên giới Việt - Trung, nhất là quan hệ hữu nghị, hợp tác thanh niên với thanh niên Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây (Trung Quốc) được tăng cường; tích cực tham gia

1. Đã có 3 giáo viên làm Tổng phụ trách Đội nhận giải thưởng “Cánh én hồng”, 7 giáo viên làm Tổng phụ trách Đội nhận huy hiệu “Phụ trách giỏi”, 6 giáo viên làm Tổng phụ trách Đội nhận kỷ niệm chương “Vì thế hệ trẻ”, 7 thiếu nhi nhận giải thưởng “Kim Đồng”.

các hoạt động giao lưu quốc tế do Trung ương, tỉnh tổ chức. Tỉnh Đoàn tổ chức chương trình Giao lưu hữu nghị thanh niên biên giới Cao Bằng (Việt Nam) - Quảng Tây (Trung Quốc) với 390 đoàn viên, thanh thiếu nhi hai tỉnh hưởng ứng các hoạt động. Năm 2022, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chủ trì, phối hợp tổ chức Diễn đàn trực tuyến Doanh nghiệp trẻ Cao Bằng (Việt Nam) - Quảng Tây (Trung Quốc) với chủ đề “Thắm tình hữu nghị - Chung tay phát triển”. Diễn đàn được tổ chức trên tinh thần của Biên bản hợp tác hữu nghị giữa Tỉnh uỷ các tỉnh Cao Bằng, Quảng Ninh, Lạng Sơn, Hà Giang - Đảng Cộng sản Việt Nam và Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây - Đảng Cộng sản Trung Quốc (giai đoạn 2022 - 2026), tạo cơ hội để thanh niên, doanh nhân hai bên tăng cường hiểu biết, chia sẻ thông tin, giao lưu hợp tác, chung tay vun đắp tình hữu nghị.

Thông qua các hoạt động giao lưu đối ngoại Nhân dân, các văn bản ký kết thỏa thuận hợp tác giữa lãnh đạo tỉnh Cao Bằng và Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây, quan hệ hữu nghị giữa hai bên ngày càng được củng cố. Cùng với sự phát triển tốt đẹp của quan hệ giữa cấp uỷ đảng, chính quyền hai bên, quan hệ giữa Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng và Đoàn Thanh niên Quảng Tây, quan hệ giữa các doanh nhân trẻ, doanh nghiệp có bước phát triển mới.

Thực hiện Kết luận số 07-KL/TWĐTN-BTC, ngày 14/02/2019 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về “Một số giải pháp nâng cao chất lượng công tác cán bộ Đoàn giai đoạn 2019 - 2022”, đội ngũ cán bộ đoàn từ tỉnh đến cơ sở thường xuyên được củng cố và kiện toàn, theo hướng trẻ hóa, chuẩn hóa về trình độ. Việc thực hiện chế độ đi cơ sở theo chủ trương “1+2” của cán bộ đoàn chuyên trách cấp tỉnh được thực hiện nghiêm túc.

Các cấp bộ đoàn chú trọng tạo nguồn kết nạp từ thanh niên tiên tiến, đội viên trưởng thành; kết nạp đoàn viên trong các khối trường học, địa bàn dân cư. Trong 5 năm (2017 - 2022), toàn tỉnh kết nạp được 21.113 đoàn viên mới, nâng tổng số lên 30.312 đoàn viên. Chương trình “Rèn luyện đoàn viên giai đoạn 2018 - 2022” gồm 5 tiêu chí rèn luyện với nội dung theo từng đối tượng cụ thể góp phần phát huy yếu tố tự rèn luyện của đoàn viên. Các cấp bộ đoàn tích cực tổ chức các hoạt động tạo môi trường để đoàn viên rèn luyện, phấn đấu và trưởng thành, trong đó “Ngày đoàn viên” được tổ chức sáng tạo, thu hút đông đảo đoàn viên tham gia. Công tác quản lý đoàn viên dần có sự đổi mới, các cấp bộ đoàn chủ động tăng

cường ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý đoàn viên; cập nhật phần mềm quản lý đoàn viên được triển khai nghiêm túc.

Thực hiện Kế hoạch số 195-KH/TU, ngày 26/01/2018 của Tỉnh uỷ về thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”, trên cơ sở Đề án được Ban Thường vụ Tỉnh uỷ phê duyệt, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn thực hiện sắp xếp từ 5 ban chuyên môn, 1 văn phòng xuống còn 4 ban chuyên môn, 1 văn phòng, sáp nhập 4 đơn vị trực thuộc thành 1 đơn vị sự nghiệp là Trung tâm hoạt động thanh thiếu nhi. Tổ chức đoàn các cấp trong tỉnh chủ động xây dựng, tham mưu với cấp uỷ phương án sắp xếp tổ chức bộ máy theo tinh thần Nghị quyết số 864/NQ-UBTVQH14, ngày 10/01/2020 của Uỷ ban Thường vụ Quốc hội về việc “Sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã” và Nghị quyết số 897/NQ-UBTVQH14, ngày 11/02/2020 của Uỷ ban Thường vụ Quốc hội về việc “Sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện và đổi tên đơn vị hành chính cấp xã thuộc tỉnh Cao Bằng”; Hướng dẫn số 18-HD/TU, ngày 18/9/2019 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ Cao Bằng về “Công tác tổ chức, bộ máy, cán bộ đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã thuộc diện sắp xếp”. Qua thực hiện, giảm 4 đoàn cấp huyện, giảm 38 đoàn cấp xã, giảm 89 chi đoàn. Đến năm 2022, toàn tỉnh có 15 huyện, thành đoàn, đoàn trực thuộc; 224 đoàn cơ sở; 121 chi đoàn cơ sở; 2.360 chi đoàn.

Thực hiện Nghị quyết số 05-NQ/TU, ngày 14/10/2016 của Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh khóa XVIII về “Tăng cường sự lãnh đạo của cấp uỷ các cấp đối với việc nâng cao chất lượng hệ thống chính trị cơ sở giai đoạn 2016 - 2020”; Kết luận số 08-KL/TWĐTN-BTC của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về các giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động tổ chức cơ sở đoàn trên địa bàn dân cư giai đoạn 2019 - 2022 và chủ trương “1+1”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn hướng dẫn triển khai thực hiện xây dựng “Đoàn cơ sở 3 chủ động”. Các huyện, thành đoàn, đoàn trực thuộc triển khai xây dựng kế hoạch, hướng dẫn phù hợp với địa phương, đơn vị mình; kết quả có 215/224 đoàn cơ sở được công nhận là “Đoàn cơ sở 3 chủ động”. Toàn Đoàn đẩy mạnh thực hiện cuộc vận động “Xây dựng chi đoàn mạnh”; kết quả có 1.743/2.127 chi đoàn được công nhận chi đoàn mạnh. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức sinh

hoạt điểm trên địa bàn dân cư tại 40 xã với nhiều nội dung mới được triển khai, bước đầu góp phần thay đổi nhận thức, cách thức tổ chức sinh hoạt chi đoàn trên địa bàn dân cư.

Tổ chức đoàn các cấp tích cực tham gia xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh; coi trọng công tác bồi dưỡng đoàn viên ưu tú cho Đảng kết nạp, đảm bảo liên thông, đồng bộ trong toàn bộ quy trình từ khâu phát hiện, đào tạo, rèn luyện, giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp và quan tâm, chăm lo sau khi kết nạp để tiếp tục bồi dưỡng cho các đồng chí trở thành đảng viên tốt. Cuộc vận động “Đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam” được triển khai rộng khắp. Đối tượng kết nạp Đảng đa dạng, từ vùng miền, giới tính, thành phần dân tộc, đảm bảo tính đại diện cho các tầng lớp Nhân dân lao động. Trong 5 năm (2017 - 2022), tổ chức đoàn các cấp giới thiệu 7.812 đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp, trong đó có 5.205 đoàn viên ưu tú được kết nạp vào Đảng.

Tuy còn một số hạn chế như: việc nắm bắt tình hình tư tưởng, tâm tư, nguyện vọng thanh thiếu nhi ở một số nơi, một số thời điểm chưa chủ động, chưa kịp thời; việc triển khai phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo” hiệu quả chưa cao; số lượng, chất lượng ý tưởng, sáng kiến còn hạn chế; việc luân chuyển, tuyển dụng cán bộ đoàn gặp nhiều khó khăn; chất lượng hoạt động Đoàn trên địa bàn dân cư chưa cao; tỷ lệ tập hợp thanh niên còn thấp, nhất là thanh niên tín đồ tôn giáo, thanh niên ở vùng sâu, vùng xa... Song trong nhiệm kỳ 2017 - 2022, được sự quan tâm lãnh đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn, Tỉnh ủy, sự phối hợp của các cấp chính quyền, đoàn thể, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng có sự phát triển mới, các chỉ tiêu đều đạt và vượt so với Nghị quyết Đại hội đề ra. Các cấp bộ đoàn tổ chức 7.981 hoạt động tình nguyện, thu hút trên 550.000 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia. Xây dựng 15 công trình thanh niên cấp tỉnh, 122 công trình thanh niên cấp huyện, 2.240 công trình thanh niên cấp cơ sở. Xây dựng 11 nhà nhân ái, nhà khăn quàng đỏ, 2 nhà bán trú cho học sinh vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn, tổng giá trị các công trình trên 55 tỷ đồng. Các phong trào cách mạng của tuổi trẻ có bước chuyển biến mạnh mẽ, phong phú về nội dung, đa dạng về hình thức, tạo sức lan tỏa mạnh mẽ, thu hút được đông đảo đoàn viên, thanh, thiếu nhi tham gia. Ghi

nhận những cố gắng, nỗ lực trong hoạt động, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tặng Kỷ niệm chương “Vì thế hệ trẻ” cho 15 đại biểu, lãnh đạo các sở, ban, ngành có những đóng góp to lớn cho công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng; Ủy ban nhân dân tỉnh tặng Bằng khen cho 10 tập thể và cá nhân; Tỉnh Đoàn tặng Bằng khen cho 22 tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong nhiệm kỳ 2017 - 2022. Đặc biệt, năm 2018, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng vinh dự được Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất. Những thành tích đạt được là nguồn động lực to lớn cổ vũ, động viên đoàn viên, thanh niên phát huy vai trò xung kích, sáng tạo trong các phong trào cách mạng của tỉnh.

IV. TUỔI TRẺ CAO BẰNG TIỀN PHONG, ĐOÀN KẾT, SÁNG TẠO THAM GIA XÂY DỰNG TỈNH CAO BẰNG PHÁT TRIỂN NHANH VÀ BỀN VỮNG (2022 - 2025)

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh ủy, từ ngày 19 - 20/9/2022, Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XV, nhiệm kỳ 2022 - 2027 được tổ chức tại Trung tâm Hội nghị của tỉnh. Tham dự có 205 đại biểu chính thức đại diện cho sức trẻ, trí tuệ và hoài bão của 31.593 đoàn viên trong toàn tỉnh.

Với khẩu hiệu hành động: “Tuổi trẻ Cao Bằng tiên phong, đoàn kết, sáng tạo và phát triển”, Đại hội xác định mục tiêu chung cho nhiệm kỳ 2022 - 2027 như sau: Xây dựng thế hệ trẻ Cao Bằng phát triển toàn diện, có lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, giàu lòng yêu nước, có hoài bão, khát vọng, ý chí tự lực, tự cường; phát huy mạnh mẽ tinh thần trách nhiệm, xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên tham gia xây dựng quê hương Cao Bằng phát triển nhanh, bền vững, đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh, thực sự là đội dự bị tin cậy của Đảng. Nâng cao trách nhiệm phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh và làm tốt công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khóa XV gồm 34 đồng chí; bầu 10 đại biểu chính thức, 3 đại biểu dự khuyết tham dự Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XII, nhiệm kỳ 2022 - 2027. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành bầu Ban Thường vụ 10 đồng chí. Đồng chí Hoàng Hồng

Diệu được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Tô Phương Chi và đồng chí Triệu Thanh Dung tái cử giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Tháng 11/2023, đồng chí Hà Ngọc Huy - Ủy viên Ban Thường vụ được bầu giữ chức vụ Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Tháng 5/2024, đồng chí Hoàng Hồng Diệu được Ban Thường vụ Tỉnh ủy điều động đến công tác tại Huyện ủy Thạch An; tháng 6/2024, đồng chí Triệu Thanh Dung được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh Đoàn; tháng 5/2024, đồng chí Nông Thị Nhung - Ủy viên Ban Thường vụ được bầu bổ sung giữ chức Phó Bí thư Tỉnh Đoàn. Đồng chí Tô Phương Chi - Phó Bí thư Thường trực Tỉnh Đoàn được luân chuyển đến công tác tại Văn phòng Đoàn đại biểu Quốc hội và Hội đồng nhân dân tỉnh.

Trên cơ sở bám sát phương hướng, nhiệm vụ được đề ra tại Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ XV, tiếp tục thực hiện Kế hoạch số 474-KH/TU, ngày 19/5/2020 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện Đề án “Đổi mới công tác tuyên truyền giáo dục truyền thống quê hương cách mạng Cao Bằng giai đoạn 2019 - 2025”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục với nhiều nội dung, cách thức phong phú. Thực hiện Kế hoạch số 91-KH/TU, ngày 04/11/2021 của Tỉnh ủy Cao Bằng về thực hiện Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, các cấp bộ đoàn toàn tỉnh tích cực triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với triển khai chương trình “Rèn luyện đội viên”, “Rèn luyện đoàn viên”, đưa nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành một tiêu chí phân tích, đánh giá, xếp loại chất lượng đội viên, đoàn viên hằng năm. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức các cuộc tuyên truyền trực tiếp tại các chi đoàn trên địa bàn dân cư, tổ chức hội nghị triển khai chuyên đề học tập và các hoạt động tuyên truyền, hành trình đến các “địa chỉ đỏ”...

Các cấp bộ đoàn toàn tỉnh Cao Bằng tiếp tục duy trì và phát huy truyền thống “Uống nước nhớ nguồn”, đồng loạt tổ chức Lễ thắp nến tri ân các anh hùng, liệt sĩ tại các nghĩa trang, nhà bia, đài tưởng niệm vào mỗi dịp tháng 7 hằng năm, để tưởng nhớ và tri ân những hy sinh cao cả của các anh hùng, liệt sĩ đã cống hiến tuổi trẻ, xương máu cho nền độc lập, tự do của Tổ quốc. Cùng với đó, tuổi trẻ toàn tỉnh đã thực hiện nhiều công trình, phần việc ý nghĩa như dọn dẹp vệ sinh, chỉnh trang nghĩa trang liệt

sĩ; thăm, tặng quà Bà mẹ Việt Nam anh hùng, anh hùng lực lượng vũ trang, thương bệnh binh, thân nhân liệt sĩ; tổ chức các “Bữa cơm sum vầy, ấm áp yêu thương” với Bà mẹ Việt Nam anh hùng...

Năm 2023, Trung ương Đoàn phát động sâu rộng trên toàn quốc cuộc vận động “Tự hào một dải non sông” - một hoạt động mang ý nghĩa chính trị, giáo dục sâu sắc, nhằm khơi dậy và bồi đắp lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc, đồng thời nâng cao ý thức, trách nhiệm của thế hệ trẻ trong công cuộc bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ thiêng liêng của Tổ quốc. Nhận thức rõ ý nghĩa và tầm quan trọng của cuộc vận động, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn triển khai thực hiện bằng nhiều hình thức cụ thể, thiết thực, như: Treo bản đồ Tổ quốc tại phòng làm việc, lớp học, phòng truyền thống, địa chỉ đỏ, khu di tích lịch sử..., nhằm trực quan hóa thông điệp về chủ quyền lãnh thổ và giáo dục nhận thức sâu sắc cho đoàn viên, thanh thiếu nhi. Hưởng ứng Lễ phát động, cấp tỉnh tổ chức trao tặng 30 bản đồ cho Đoàn Biên phòng Đàm Thủy (xã Đàm Thủy); trao tặng và treo 25 bản đồ tại Khu di tích lịch sử Kim Đồng (xã Trường Hà), các phòng làm việc thuộc ban chuyên môn Tỉnh Đoàn và Trung tâm hoạt động thanh thiếu nhi.

Các cấp bộ đoàn tiếp tục triển khai Chương trình hành động thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 23/4/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, giai đoạn 2015 - 2030”; Chỉ thị số 35-CT/TU, ngày 18/7/2024 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về “Tăng cường kỷ luật, kỷ cương hành chính, đạo đức công vụ và văn hóa công sở trên địa bàn tỉnh Cao Bằng”; đẩy mạnh cuộc vận động “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp” định hướng 4 tiêu chí xây dựng giá trị hình mẫu Thanh niên Việt Nam thời kỳ mới được cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu niên tích cực chia sẻ, lan tỏa, kịp thời phát hiện, nhân rộng những tấm gương điển hình tiên tiến trên các lĩnh vực. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn triển khai cuộc vận động “Ứng xử văn minh trên không gian mạng”; chương trình “Giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng trên không gian mạng giai đoạn 2023 - 2030”; tích cực tham gia đấu tranh phản bác thông tin sai sự thật, xấu độc, quan điểm sai trái, thù địch trên internet, mạng xã hội; đấu tranh ngăn chặn, xử lý, gỡ bỏ, triệt phá tin giả, thông tin sai sự thật, nhất là trước các vấn đề thời sự có tính “nóng”, “bức xúc”, “nhạy cảm”. Phát huy hiệu

qua từ các nền tảng truyền thông trước đó, tuổi trẻ Cao Bằng tiếp tục mở rộng không gian tuyên truyền trên mạng xã hội bằng việc thành lập thêm 01 fanpage chính thức “Tinh Đoàn Cao Bằng” và 1 kênh tiktok, nhằm đa dạng hóa phương thức tiếp cận, nâng cao hiệu quả truyền thông trong bối cảnh chuyển đổi số. Toàn tỉnh có 222 fanpage của các cấp bộ đoàn, hội, đội đang hoạt động hiệu quả, trở thành cầu nối quan trọng trong việc lan tỏa thông tin, cổ vũ tinh thần, định hướng dư luận xã hội trong đoàn viên, thanh thiếu nhi. Việc kết hợp giữa tuyên truyền truyền thống và hiện đại, giữa bản in và không gian số tạo nên hệ sinh thái truyền thông đa dạng, hiệu quả, góp phần củng cố niềm tin, hun đúc lý tưởng, cổ vũ hành động cách mạng trong thế hệ trẻ toàn tỉnh.

Nhằm thực hiện hiệu quả chức năng, nhiệm vụ và phát huy tối đa tiềm năng trong các lĩnh vực chiến lược, đặc biệt là công nghệ thông tin, truyền thông và công nghệ số, Tỉnh Đoàn Thanh niên và Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh tổ chức Lễ ký kết Chương trình phối hợp giai đoạn 2022 - 2026. Chương trình hợp tác này không chỉ nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên về sứ mệnh tiên phong trong chuyển đổi số, mà còn định hướng việc ứng dụng công nghệ thông tin, truyền thông vào mọi mặt của đời sống xã hội, giúp thanh niên làm chủ khoa học công nghệ và công nghệ số trong phát triển kinh tế - xã hội.

Đặc biệt, trong dòng chảy của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, khi chuyển đổi số trở thành xu thế tất yếu, tuổi trẻ Cao Bằng tiên phong đưa tinh thần đổi mới vào công tác giáo dục truyền thống cách mạng. Các cấp bộ đoàn tăng cường số hóa các địa chỉ đỏ, di tích lịch sử. Đây không chỉ là ứng dụng công nghệ, mà còn là nhịp cầu kết nối thế hệ trẻ hôm nay với mạch nguồn lịch sử dân tộc bằng hình thức hiện đại, gần gũi và bền vững. Toàn tỉnh triển khai nhiều công trình số hóa, gắn liền với những dấu ấn cách mạng, tinh thần yêu nước và truyền thống vẻ vang của quê hương cội nguồn cách mạng Việt Nam như: Công trình “Số hóa Khu di tích Quốc gia đặc biệt địa điểm Chiến thắng Biên giới năm 1950” (xã Đức Long); Công trình “Số hóa Khu di tích lịch sử Kim Đồng” (xã Trường Hà); “Số hóa di tích lịch sử Đồn Đồng Mu” (xã Xuân Trường); “Số hóa di tích lịch sử Đông Bó Linh (xã Quảng Uyên)... Các địa điểm này được tích hợp mã QR, thuyết minh điện tử, công nghệ thực tế ảo (AR/VR), giúp Nhân dân

và thanh thiếu nhi dễ dàng tiếp cận thông tin, hình ảnh, tư liệu lịch sử chỉ bằng một thiết bị thông minh.

Kết hợp chặt chẽ với công tác tuyên truyền, giáo dục, trên cơ sở 3 chương trình trọng tâm của Tỉnh uỷ¹, các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tích cực triển khai tổ chức các phong trào hành động cách mạng phát huy vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tổ chức các chương trình đồng hành với thanh niên góp phần phát triển thanh niên toàn diện, khẳng định vai trò của Đoàn trong bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thanh niên.

Phong trào “Thanh niên tình nguyện”, được các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh triển khai hiệu quả, thực hiện chủ trương “3 liên kết” (liên kết lực lượng, liên kết địa bàn, liên kết cộng đồng) trong triển khai các hoạt động tình nguyện; triển khai kịp thời, sáng tạo các đợt tình nguyện cao điểm, coi trọng tổ chức hoạt động tình nguyện thường xuyên, tại chỗ, tình nguyện theo khối đối tượng.

Xác định “Tình nguyện tham gia xây dựng nông thôn mới” là nội dung đột phá trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi của tỉnh giai đoạn 2022 - 2027, các cấp bộ đoàn toàn tỉnh đẩy mạnh triển khai các hoạt động phát huy vai trò xung kích, tiên phong tình nguyện tham gia vào các hoạt động chung tay xây dựng nông thôn mới. Từ năm 2022 đến năm 2025, toàn tỉnh ra quân làm mới 73,95km đường bê tông nông thôn, đường nội đồng; nạo vét 40,12km kênh mương; vệ sinh, phát quang và sửa chữa đường làng, ngõ xóm 283,4km; hỗ trợ xây dựng, di dời 500 chuồng trại gia súc ra khỏi gầm sàn nhà ở, khánh thành 56 công trình “Thắp sáng đường quê”, 7 công trình “Thắp sáng vùng biên”, 1 công trình “Bếp ăn cho em”; 2 công trình “Nhà vệ sinh cho em”; 5 công trình trường đẹp cho em, 3 công trình phòng tin học cho em; 2 cầu dân sinh...

Nổi bật trong phong trào “Tình nguyện tham gia xây dựng nông thôn mới” là các hoạt động tình nguyện của tuổi trẻ toàn tỉnh chung tay thực hiện chương trình “Hỗ trợ xóa nhà tạm, nhà dột nát”. Tỉnh Cao Bằng được Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính chọn là tỉnh thí điểm chỉ đạo thực hiện xóa nhà ở tạm, nhà dột nát cho các hộ gia đình chính sách và các

1. Chương trình phát triển kết cấu hạ tầng; Chương trình xây dựng đội ngũ cán bộ chủ chốt các cấp và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; Chương trình xây dựng và đổi mới cơ chế, chính sách, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, thu hút các nhà đầu tư chiến lược.

hộ nghèo. Thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh uỷ, phát huy vai trò xung kích trong các hoạt động, phong trào cách mạng của địa phương, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn đẩy mạnh công tác tuyên truyền về chương trình xóa nhà tạm, nhà dột nát; tích cực vận động các tổ chức, doanh nghiệp, nhà hảo tâm và đoàn viên, thanh niên trong việc ủng hộ, hỗ trợ các hộ nghèo có thêm nguồn lực để xóa nhà tạm, nhà dột nát. Kết quả, từ năm 2020 - 2025, các cấp bộ đoàn hỗ trợ 971 hộ gia đình xóa nhà tạm, nhà dột nát với tổng kinh phí 4,829 tỷ đồng; đoàn viên, thanh niên toàn tỉnh tham gia hỗ trợ 2.429 ngày công lao động cho 891 hộ gia đình xóa nhà tạm, nhà dột nát.

Đồng chí Triệu Thanh Dung - Bí thư Tỉnh Đoàn, Chủ tịch Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng trao tặng kinh phí hỗ trợ xóa nhà tạm, nhà dột nát tại huyện Hòa An (nay là xã Minh Tâm), tỉnh Cao Bằng

Thực hiện Quyết định số 1177/QĐ-UBND, ngày 12/9/2022 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng về việc phân công cơ quan, đơn vị phụ trách, giúp đỡ xã phấn đấu đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu giai đoạn 2021 - 2025, Tỉnh Đoàn Cao Bằng được phân công phụ trách, giúp đỡ xã Yên Thổ, phấn đấu đạt chuẩn nông thôn mới. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phối hợp với xã Yên Thổ tổ chức các hoạt động an sinh xã hội tại các xóm khó khăn trên địa bàn xã với các hoạt động nổi bật như: Hỗ trợ xây dựng 1 công trình “Trường đẹp cho em” tại điểm trường Lũng

Liềm, trường Mầm non Yên Thổ với tổng kinh phí 240 triệu đồng; phối hợp tổ chức “Ngày hội Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng” tại xóm Khuổi Chuông, tư vấn, khám bệnh và phát thuốc miễn phí cho 228 người dân, trao tặng các nhu yếu phẩm thiết yếu; tổ chức chương trình “Xuân đoàn kết - Tết yêu thương” năm 2024; hỗ trợ kinh phí xây dựng 1 nhà Nhân ái; thực hiện chương trình xóa nhà tạm, nhà dột nát trị giá 50 triệu đồng, triển khai mô hình chăn nuôi bò sinh sản quy mô 20 con bò giống (trị giá 420 triệu đồng); trao tặng mô hình “Đàn gà Khăn quàng đỏ” với quy mô 200 con gà giống... tổng trị giá các hoạt động gần 1 tỷ đồng.

Bên cạnh phong trào “Tình nguyện tham gia xây dựng nông thôn mới”, các cấp bộ đoàn triển khai các hoạt động “Tình nguyện tham gia xây dựng đô thị văn minh”: tiêu biểu là mô hình “Cột điện nở hoa” với trên 250 cột điện được trang trí trên địa bàn thành phố Cao Bằng và các thị trấn trên toàn tỉnh; Đoàn Thanh niên các phường, thị trấn đẩy mạnh tuyên truyền, vận động đoàn viên, thanh niên và người dân thực hiện nếp sống văn minh, ứng xử văn hóa; tổ chức trồng và chăm sóc cây xanh trên các tuyến đường phố, tạo cảnh quan đô thị...

Phong trào “Tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống dịch bệnh” được triển khai rộng khắp với nhiều hoạt động như: tiếp tục triển khai chương trình “Vì một Việt Nam xanh”, lan tỏa phong trào “Chống rác thải nhựa”. 100% cơ sở đoàn sôi nổi tổ chức các hoạt động ra quân Ngày Chủ nhật xanh với nhiều hoạt động: Ra quân dọn vệ sinh môi trường, đường làng, ngõ xóm, phát quang bụi rậm, thu gom rác thải đến bãi tập kết để xử lý, hỗ trợ gia đình chính sách di dời, xây mới chuồng trại, vệ sinh môi trường tại các khu dân cư, trường học, các khu di tích lịch sử, trồng và chăm sóc cây xanh. Toàn tỉnh thành lập 61 đội hình ứng phó khí hậu với 1.234 thành viên.

“Tình nguyện đảm bảo an sinh xã hội, vì cuộc sống cộng đồng” được các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tổ chức triển khai thực hiện hiệu quả gắn với các phong trào tình nguyện, an sinh xã hội với nhiều nội dung và hình thức phong phú, thiết thực phù hợp với từng địa phương, đơn vị. Kết quả: toàn tỉnh tổ chức cấp phát thuốc miễn phí cho 6.606 người, hiến được 5.228 đơn vị máu, tổ chức thăm hỏi, động viên và tặng quà cho các đối tượng chính sách, đoàn viên, thanh niên và các em học sinh có hoàn cảnh khó khăn với tổng giá trị 21,743 tỷ đồng.

Năm 2024, do ảnh hưởng của cơn bão số 3 (Yagi), nhiều khu vực trên địa bàn tỉnh Cao Bằng bị sạt lở đất nghiêm trọng, gây thiệt hại về người, nhà ở, các công trình, cơ sở hạ tầng. Nhằm kịp thời hỗ trợ người dân bị ảnh hưởng, thiệt hại bởi cơn bão số 3 nhanh chóng khôi phục ổn định đời sống, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung chỉ đạo toàn Đoàn đẩy mạnh tuyên truyền, vận động đoàn viên, thanh niên tham gia tình nguyện hỗ trợ, khắc phục thông qua các hoạt động lao động vệ sinh, tìm kiếm nạn nhân, vận chuyển nhu yếu phẩm; chủ động, kêu gọi, kết nối các nguồn lực trong và ngoài tỉnh để kịp thời hỗ trợ, giúp đỡ Nhân dân vượt qua khó khăn...

Đoàn công tác Tỉnh Đoàn Cao Bằng thăm và tặng nhu yếu phẩm cho bà con Nhân dân bị ảnh hưởng bởi cơn bão số 3 (Yagi)

Thực hiện Kế hoạch số 2891/KH-UBND, ngày 28/10/2024 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng về việc thực hiện phong trào thi đua đẩy nhanh khắc phục hậu quả bão số 3 (Yagi), nhanh chóng ổn định tình hình Nhân dân, khôi phục sản xuất kinh doanh, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế trên địa bàn tỉnh Cao Bằng, các cấp bộ đoàn phát huy vai trò xung kích, tình nguyện, thành lập trên 150 đội hình tình nguyện với 895 thành viên; tổ chức gần 3.000 hoạt động tình nguyện ứng phó tại chỗ, trực tiếp hỗ trợ người dân di chuyển đồ đạc, tìm kiếm thi thể nạn nhân, lao động vệ sinh, giúp đỡ ngày công dựng nhà, lán tại các đơn vị bị ảnh hưởng nặng như: Nguyên Bình, Bảo Lạc, Bảo Lâm, Hà Quảng, Hòa An, Trùng Khánh,

Thạch An và thành phố Cao Bằng... Song song với các hoạt động ứng cứu, Tỉnh Đoàn đóng vai trò trung tâm kết nối nguồn lực hỗ trợ từ các tổ chức, đơn vị, cá nhân trong và ngoài tỉnh. Tổ chức khởi công xây dựng phòng tin học và vệ sinh tại điểm trường Tiểu học Bản Ngà, huyện Bảo Lạc trị giá 400 triệu đồng từ nguồn kinh phí ủng hộ các đơn vị. Để đảm bảo phân phối nhanh và kịp thời, Tỉnh Đoàn huy động 14 chuyến xe 0 đồng vận chuyển hơn 80 tấn nhu yếu phẩm tới các địa phương chịu ảnh hưởng, thành lập 06 đoàn công tác do các đồng chí Thường trực Tỉnh Đoàn làm Trưởng đoàn, trực tiếp đến thăm hỏi các gia đình tại thành phố Cao Bằng, các huyện Hòa An, Nguyên Bình, Bảo Lạc, Bảo Lâm và trao kinh phí hỗ trợ các gia đình có người chết, các em học sinh có bố, mẹ chết trong các vụ sạt, lở đất, nước cuốn trôi... với tổng trị giá 1,4 tỷ đồng. Cùng với sự chung tay, góp sức của các đơn vị, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn trực tiếp kết nối và phối hợp tổ chức nhiều hoạt động tại các địa điểm bị ảnh hưởng bởi bão số 3 (Yagi).

“Tỉnh nguyện tham gia bảo đảm an ninh, trật tự an toàn giao thông” được Tỉnh Đoàn chỉ đạo triển khai với nhiều hoạt động thiết thực trên cơ sở bám sát Kế hoạch số 263-KH/TU, ngày 04/8/2023 của Tỉnh uỷ về thực hiện Chỉ thị số 23-CT/TW, ngày 25/5/2023 của Ban Bí thư về “Tăng cường công tác bảo đảm trật tự, an toàn giao thông trong tình hình mới”. Hướng ứng cuộc vận động “Thanh niên văn hóa giao thông”, các cơ sở đoàn, hội linh hoạt đưa nội dung phổ biến pháp luật về giao thông và xây dựng văn hóa giao thông vào các kỳ sinh hoạt định kỳ hằng tháng, quý, các buổi ngoại khóa, sinh hoạt dưới cờ, các hoạt động sân khấu hóa; đưa nội dung tham gia, chấp hành an toàn giao thông của đoàn viên là một trong những tiêu chí đánh giá phân loại đoàn viên cuối năm. Toàn tỉnh duy trì hiệu quả 149 mô hình “Cổng trường an toàn giao thông” tại các trường học gần đường giao thông với hoạt động của đội thanh niên tình nguyện, đội cờ đỏ tại các trường học trong việc tuyên truyền học sinh, phụ huynh chấp hành luật giao thông, góp phần giảm thiểu tình trạng ùn tắc giao thông cổng trường vào các giờ cao điểm và tình trạng vi phạm luật giao thông của học sinh. 10/10 huyện, thành đoàn duy trì hoạt động của Câu lạc bộ tuyên truyền giáo dục pháp luật, Đội Thanh niên tình nguyện sơ cấp cứu tai nạn giao thông.

Để kịp thời góp phần ngăn chặn các loại tội phạm trong thanh thiếu niên trước những biến động về an ninh trật tự, tình hình tội phạm, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đẩy mạnh công tác tham mưu, phối hợp triển khai thực hiện phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” gắn với việc triển khai thực hiện các văn bản chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, của tỉnh về công tác bảo đảm an ninh trật tự, phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội; thể hiện vai trò tích cực của tổ chức Đoàn, đoàn viên, thanh niên thông qua phong trào “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”, trọng tâm là “Chương trình hành động Thanh niên xung kích giữ gìn an ninh, trật tự; phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội”. Trên cơ sở định hướng, chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, các cơ sở đoàn thành lập và duy trì hoạt động của 45 đội thanh niên xung kích an ninh, thanh niên tự quản, tổ tuần tra thanh niên sẵn sàng phối hợp với các lực lượng chức năng tham gia truy quét tội phạm và phòng, chống các tệ nạn xã hội đảm bảo trật tự an toàn xã hội. Các cấp bộ đoàn chủ động phối hợp với công an các cấp và hệ thống chính trị triển khai thực hiện xây dựng xã, phường, thị trấn không có tệ nạn ma túy, trong đó đoàn viên, thanh niên đóng vai trò nòng cốt. Duy trì hoạt động của các đơn vị mô hình điểm về xã, phường, thị trấn không có tệ nạn ma túy (xã Lương Thông, huyện Hà Quảng, nay là xã Cần Yên và xóm Phia Chiếu, xã Bế Văn Đàn,...). Bằng những đóng góp tích cực, cụ thể thể hiện tinh thần đoàn kết, xung kích, bản lĩnh và sáng tạo của tổ chức Đoàn toàn tỉnh trong tổ chức, triển khai thực hiện “Chương trình hành động Thanh niên xung kích giữ gìn an ninh, trật tự; phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội”, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng vinh dự được Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh tặng Bằng khen có thành tích xuất sắc trong 10 năm thực hiện Chương trình phối hợp số 09/CTr-BCA-MTTW, ngày 01/8/2013 giữa Bộ Công an với Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên về “Đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới” (2013 - 2023).

Bên cạnh phong trào “Thanh niên tình nguyện”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo triển khai thực hiện phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo” với các nội dung như: Tổ chức duy trì, thành lập mới các câu lạc bộ nghiên cứu khoa học; tổ chức tập huấn chuyên giao khoa học kỹ thuật; phổ biến và trao đổi thông tin khoa học kỹ thuật cho đoàn viên, thanh niên.

Các hoạt động sáng tạo trong học tập, lao động sản xuất, phục vụ Nhân dân trong đời sống sinh hoạt được thúc đẩy thông qua diễn đàn, liên hoan, cuộc thi sáng tạo. Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Thông tin và Truyền thông, VNPT Cao Bằng, triển khai cuộc thi Ý tưởng sáng tạo ứng dụng chuyển đổi số trong học tập, lao động và công tác năm 2023, chọn và giới thiệu 2 dự án triển khai thành công tham gia vòng chung kết cuộc thi dự án khởi nghiệp thanh niên nông thôn toàn quốc năm 2023. Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo và các đơn vị liên quan phối hợp tổ chức Cuộc thi Khoa học kỹ thuật cấp tỉnh dành cho học sinh trung học năm học 2023 - 2024; phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ tổ chức Diễn đàn khoa học với chủ đề “Thanh niên Cao Bằng khởi nghiệp sáng tạo - Cơ hội và thách thức”; tuyên dương doanh nhân trẻ, thanh niên khởi nghiệp tiêu biểu năm 2024; phối hợp với Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật, Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng tỉnh Cao Bằng lần thứ 13 năm 2024 và phát động Cuộc thi lần thứ 14 năm 2025; chọn cử dự án khởi nghiệp của thanh niên Cao Bằng tham gia cuộc thi dự án khởi nghiệp thanh niên nông thôn cấp toàn quốc năm 2024¹.

Ngày 03/6/2020, Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 749/QĐ-TTg phê duyệt “Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”, với 3 trụ cột chính: Chính phủ số, kinh tế số và xã hội số. Nhận thức được tầm quan trọng của chuyển đổi số, các cấp bộ đoàn tích cực, chủ động, tiên phong tham gia vào quá trình xây dựng chính phủ số, xã hội số, phát triển kinh tế số; nâng cao năng lực số cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên. Các cấp bộ đoàn tích cực triển khai các hoạt động: Lễ ra quân Tháng Thanh niên với nội dung chủ đề “Tuổi trẻ Cao Bằng tiên phong chuyển đổi số” và ra mắt công trình thanh niên số hóa khu di tích lịch sử văn hóa chùa Sùng Phúc, xã Hạ Lang; tổ chức Lễ ký kết Thỏa thuận hợp tác giữa Tỉnh Đoàn và Bưu điện tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2023 - 2026. Các cấp bộ đoàn ứng dụng kịp thời các tính năng của công nghệ thông tin trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tại địa phương, đơn vị; tổ chức các cuộc họp, hội nghị “không

1. Kết quả: Dự án “Sản phẩm lưu niệm búp bê mặc trang phục các dân tộc (Sán Chi, Tày, Dao, Nùng, Lô Lô,...)” của thí sinh Lương Hà Phượng và Dự án “Ứng dụng vi sinh trong việc sử dụng phân bón cho cây trồng và thức ăn trong chăn nuôi” của thí sinh La Văn Dũng được vào Vòng Chung kết của Cuộc thi khởi nghiệp thanh niên nông thôn.

giấy”; thiết kế, xuất bản tài liệu sinh hoạt chi đoàn hằng tháng; tổng hợp các hình ảnh hoạt động, kỹ yếu điện tử tuyên truyền những tấm gương điển hình tiên tiến, những mô hình hay, cách làm hiệu quả trong nhiệm kỳ 2022 - 2027 tích hợp trong mã QR code...

Đặc biệt nhằm cụ thể hóa thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW, ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; hướng ứng và thực hiện chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm về học tập suốt đời và triển khai phong trào “Bình dân học vụ số”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Kế hoạch số 206-KH/TĐTN-BTH, ngày 14/3/2025 về triển khai phong trào “Bình dân học vụ số”. Chỉ đạo 100% các cấp bộ đoàn, hội trong toàn tỉnh tổ chức các hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho các tầng lớp Nhân dân, đoàn viên, hội viên, thanh niên về phong trào “Bình dân học vụ số”, thành lập các đội hình “Bình dân học vụ số” do thanh niên làm nòng cốt, tổ chức các lớp “Bình dân học vụ số” tuyên truyền, hướng dẫn, hỗ trợ người dân sử dụng công nghệ số.

Phong trào “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” được các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh triển khai thực hiện tốt. Trong “Xung kích thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, an ninh”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo 100% đoàn cấp huyện tổ chức các hoạt động tuyên truyền về chủ quyền biển đảo, biên giới, đặc biệt là nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới cho thanh thiếu nhi. Trong “Xung kích tham gia xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân cách mạng chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại”, thanh niên lực lượng vũ trang tiếp tục đẩy mạnh phong trào “Thanh niên quân đội thi đua rèn đức, luyện tài, xung kích, sáng tạo, xứng danh bộ đội cụ Hồ”, “Thanh niên Công an nhân dân học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy”. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tiếp tục phát huy vai trò của Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng trong xây dựng phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”; tổ chức Chương trình giao lưu kỷ niệm Ngày truyền thống Bộ đội Biên phòng, Ngày Biên phòng toàn dân, Ngày truyền thống lực lượng Công an nhân dân và Ngày hội toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Các hoạt động “Xung kích tham gia thực hiện các chương trình, dự án, cuộc vận động hướng về biên giới, biển đảo, bảo vệ chủ quyền, toàn

ven lãnh thổ” được quan tâm, gắn với hoạt động của chương trình “Tháng Ba biên giới” và các ngày kỷ niệm ngày truyền thống bộ đội biên phòng, ngày biên phòng toàn dân. Đặc biệt, năm 2023, Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng cùng Nhân dân xóm Nà Chấn, xã Hoa Thám (nay là xã Tam Kim) làm đường nông thôn; tổ chức thăm, tặng quà các gia đình chính sách, hộ nghèo và học sinh nghèo vượt khó trên địa bàn xã; tổ chức chương trình giao lưu văn nghệ với những ca khúc ca ngợi Đảng, Bác Hồ, niềm tự hào dân tộc, khát vọng cống hiến... đem lại những phút giây vui tươi, phấn khởi cho Nhân dân, bồi dưỡng thêm tình yêu quê hương, đất nước cho thế hệ trẻ. Các hoạt động “Xung kích tham gia bảo đảm an ninh trật tự trên địa bàn dân cư” được đẩy mạnh, tiếp tục nhân rộng các mô hình kết nghĩa, phối hợp đoàn trong lực lượng vũ trang với tổ chức đoàn trên địa bàn dân cư, trong trường học. Chất lượng hoạt động của đội thanh niên xung kích, đội thanh niên tự quản, tổ tuần tra thanh niên, vọng gác thanh niên... ở cơ sở được nâng cao. Công tác đấu tranh phòng, chống vi phạm pháp luật và tệ nạn xã hội được tăng cường, nhất là ma túy trong thanh niên, tập trung vào khu vực thành thị, biên giới và các cửa khẩu, lối mở; đấu tranh chống buôn bán người, vượt biên trái phép.

Song hành với các phong trào của tổ chức Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo triển khai thực hiện 3 chương trình đồng hành với thanh niên bằng những nội dung thiết thực, góp phần phát triển thanh niên, thể hiện vai trò của Đoàn trong chăm lo, hỗ trợ, bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của thanh niên.

Triển khai thực hiện “Chương trình đồng hành với thanh niên trong học tập”, toàn Đoàn tích cực tổ chức các hoạt động hỗ trợ, khuyến khích học sinh, sinh viên thi đua học tập, nghiên cứu khoa học; phát triển các câu lạc bộ học thuật trong học sinh, sinh viên, thúc đẩy phong trào học tập, nâng cao trình độ ngoại ngữ; thường xuyên tổ chức các buổi tọa đàm, diễn đàn, ngoại khóa về phương pháp học tập hiệu quả, bồi dưỡng học sinh yếu, kém,... tôn vinh các tấm gương học sinh, sinh viên tiêu biểu thông qua danh hiệu “Sinh viên 5 tốt”, “Học sinh 3 rèn luyện”, “Học sinh 3 tốt”¹. Ban

1. Có 1.244 học sinh đạt danh hiệu “Học sinh 3 tốt”, 152 sinh viên đạt danh hiệu “Sinh viên 5 tốt”, 21 học sinh đạt danh hiệu “Học sinh 3 rèn luyện” các cấp được tuyên dương.

Thường vụ Tỉnh Đoàn duy trì tuyên dương các gương Nhà giáo trẻ tiêu biểu tỉnh Cao Bằng theo năm học¹.

Toàn Đoàn tiếp tục đẩy mạnh triển khai cuộc vận động “Học tập suốt đời”, xây dựng “Xã hội học tập”; triển khai các hoạt động khuyến khích, cổ vũ đoàn viên, thanh niên tự học, nâng cao trình độ lý luận chính trị, trình độ chuyên môn, bổ sung tri thức mới thông qua việc thành lập và duy trì các câu lạc bộ, tổ chức các hoạt động hỗ trợ, khuyến khích học sinh, sinh viên thi đua học tập, nghiên cứu khoa học thông qua quỹ khuyến học, khuyến tài, học bổng, giải thưởng. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn cụ thể hóa xây dựng Kế hoạch triển khai phong trào “Tuổi trẻ Cao Bằng thi đua xây dựng xã hội học tập, đẩy mạnh học tập suốt đời giai đoạn 2024 - 2030”, phối hợp với Hội Khuyến học tỉnh ban hành Chương trình phối hợp về đẩy mạnh khuyến học, khuyến tài, xây dựng xã hội học tập giai đoạn 2024 - 2030. Đồng thời, đẩy mạnh chương trình “Tiếp sức đến trường” tập trung vào đối tượng các đoàn viên, thanh thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn thông qua vận động, xã hội hóa, quyên góp...

Các hoạt động của tổ chức đoàn các cấp trong hỗ trợ, đồng hành với thanh niên trong học tập góp phần tạo động lực, không khí thi đua học tập sôi nổi trong học sinh, sinh viên. Số lượng học sinh giỏi cấp quốc gia các môn văn hóa tăng theo các năm, nhiều học sinh đạt nhiều thành tích cao trong các cuộc thi về sáng tạo khoa học kỹ thuật các cấp. Tiêu biểu: Đội tuyển Robotic 11 của trường Trung học phổ thông Chuyên Cao Bằng 3 năm liên tiếp tham gia và thành tích xuất sắc tại Giải vô địch thế giới VEX Robotics World Championship²; em Nguyễn Quang Đạt - Học sinh trường Trung học cơ sở Hợp Giang (nay là phường Thục Phán) đạt giải

1. Có 15 nhà giáo trẻ được tuyên dương danh hiệu “Nhà giáo trẻ tiêu biểu” cấp tỉnh, 4 nhà giáo trẻ được nhận giải thưởng “Nhà giáo trẻ tiêu biểu” cấp Trung ương.

2. Năm 2023: Ở nội dung thi liên minh đội đạt 191,75 điểm, xếp hạng 30/77 tại vòng bảng; ở nội dung thi kỹ năng (gồm lập trình và điều khiển), đội vượt hơn 1.000 thứ hạng, bứt phá từ TOP 1.187 lên TOP 183 thế giới. Năm 2024: Đội vượt qua 6 lượt thử và 10 trận đấu trong hạng mục VEX V5 với thử thách Liên minh và thử thách kỹ năng robot, xuất sắc vượt qua nhiều đối thủ, xếp hạng 49 thế giới trên tổng số 820 đội tham gia. Năm 2025: Đội giành được giải thưởng Judges Award ở hạng mục robot VEX V5 - giải thưởng đặc biệt của Ban Giám khảo vinh danh những đội tuyển có những nỗ lực, phẩm chất và thành tích đặc biệt tại giải đấu; giải STEM Advocacy ở hạng mục Online Challenge.

nhất chung kết bảng đấu dành cho học sinh trung học cơ sở cuộc thi Lập trình Drone quốc tế - Chinh phục bầu trời 2023.

Chương trình “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp” tiếp tục được quan tâm triển khai: Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tập trung tuyên truyền, phổ biến các cơ chế, chính sách về phát triển kinh tế, khởi nghiệp, lập nghiệp, hướng dẫn quy trình xây dựng sản phẩm OCOP, quảng bá, giới thiệu sản phẩm thanh niên... trên địa bàn tỉnh duy trì 161 mô hình phát triển kinh tế của thanh niên¹; có 15 chủ thể OCOP là thanh niên với 22 sản phẩm đạt OCOP 3 sao. Cấp tỉnh phối hợp tổ chức thành công Diễn đàn khoa học về khởi nghiệp, tuyên dương doanh nhân trẻ và thanh niên khởi nghiệp tiêu biểu, cuộc thi Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn tỉnh Cao Bằng. Các cấp bộ đoàn hỗ trợ đoàn viên, thanh niên tiếp cận với các nguồn vốn có lãi suất thấp để phát triển sản xuất, kinh doanh thông qua kênh của Ngân hàng Chính sách xã hội, Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, các nguồn vốn hợp pháp khác. Tính đến ngày 30/4/2025, các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh duy trì hiệu quả 460 tổ tiết kiệm vốn vay, 12.810 hộ vay vốn với tổng dư nợ 995,394 tỷ đồng.

Nhằm giải quyết việc làm, nâng cao thu nhập cho thanh niên gắn với thực hiện Chương trình Mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2025, các đơn vị, địa phương phối hợp với các cấp bộ đoàn tổ chức 23 hội nghị tập huấn phát triển nguồn nhân lực thương mại, thúc đẩy khởi sự kinh doanh, khởi sự nghiệp cho đoàn viên, thanh niên dân tộc thiểu số tại 10/10 huyện, thành phố. Bên cạnh đó, chỉ đạo đội hình trí thức trẻ cấp tỉnh thường xuyên tổ chức tập huấn chuyển giao kỹ thuật trong sản xuất nông nghiệp, lâm nghiệp cho đoàn viên, thanh niên.

Chương trình “Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần”, các cấp bộ đoàn đẩy mạnh truyền thông, tổ chức các hoạt động trang bị kỹ năng thực hành xã hội, giáo dục, chăm sóc sức khỏe vị thành niên, phòng

1. Năm 2023, Tỉnh Đoàn phối hợp với Trung tâm hỗ trợ Thanh thiếu nhi Việt Nam hỗ trợ mô hình “Trồng cây thạch đen” tại xã Đức Thông, huyện Thạch An với diện tích 20ha; triển khai mô hình chăn nuôi gà và trồng cây lạc cho đoàn viên, thanh niên huyện Hà Quảng; triển khai mô hình chăn nuôi gà, nuôi bò sinh sản, trồng cây thạch đen, quế tại các xã Trọng Con, Canh Tân, huyện Thạch An.

chống tệ nạn xã hội cho đoàn viên, thanh niên. Phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức Giải Việt dã toàn tỉnh lần thứ 61, 62, 63 năm 2023, 2024, 2025 với sự tham gia của 565 vận động viên; tổ chức Liên hoan “Vũ điệu xanh”; ngày hội thể thao cán bộ đoàn - hội; chương trình nghệ thuật “Tôi yêu Tổ quốc tôi” chào mừng thành công Đại hội Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh lần thứ VI, nhiệm kỳ 2024 - 2029; ngày hội thể thao cán bộ đoàn - hội và Tuyên dương cán bộ đoàn - hội tiêu biểu và tập thể, cá nhân tiêu biểu trong công tác tình nguyện nhân Ngày truyền thống Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam.

Xác định rõ việc chăm lo công tác Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng là một trong những trọng tâm của tổ chức Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo triển khai hiệu quả chương trình công tác Đội và phong trào thiếu nhi mỗi năm học, các hoạt động tuyên truyền, phổ biến nghị quyết đại hội đoàn các cấp về công tác phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, bảo vệ và chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng. Hội đồng Đội tỉnh ban hành Kế hoạch số 39-KH/HĐĐ, ngày 24/11/2023 về triển khai phong trào “Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy trên địa bàn tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2023 - 2027”. Đồng thời hằng năm hướng dẫn các cơ sở Đội triển khai hiệu quả chương trình “Thiếu nhi Việt Nam - Học tập tốt, rèn luyện chăm” trong học sinh khối tiểu học và “Tuổi trẻ Việt Nam - Rèn đức luyện tài, dẫn dắt tương lai” trong học sinh khối trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh.

Công tác giáo dục thiếu nhi được chú trọng thông qua triển khai tổ chức hiệu quả hành trình đến với địa chỉ đỏ, sinh hoạt chủ điểm “Mỗi tuần một câu chuyện đẹp, một cuốn sách hay, một tấm gương sáng”, phong trào “Đền ơn đáp nghĩa - Uống nước nhớ nguồn”, “Nghìn việc tốt”, “Kế hoạch nhỏ”, ngày hội “Thiếu nhi vui khỏe - Tiến bước lên Đoàn”; phát động hưởng ứng 7 tuần thi đua cao điểm chào mừng 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, 5 tuần thi đua cao điểm chào mừng kỷ niệm 50 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước...

Với phương châm “Tất cả vì đàn em thân yêu”, các cấp bộ đoàn, đội trong toàn tỉnh tiếp tục duy trì hiệu quả các hoạt động tuyên truyền Luật Trẻ em; tuyên truyền phòng, chống tai nạn thương tích, đuối nước và xâm

hại trẻ em; tích cực vận động các nguồn lực xây dựng các công trình thiết yếu phục vụ nhu cầu sinh hoạt, học tập, vui chơi cho thiếu nhi; tổ chức nhiều hoạt động hỗ trợ, giúp đỡ cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn, đặc biệt là trẻ em bị ảnh hưởng do cơn bão số 3 như: Chương trình “Tết ấm cho em”, Trung thu cho em “Lồng đèn thắp sáng ước mơ”, “Xuân gắn kết, Tết yêu thương”, “Thắp sáng ước mơ thiếu nhi nghèo vượt khó”... Toàn tỉnh hỗ trợ được 46.205 phần quà, học bổng cho thanh thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn; xây dựng 4 công trình “Nhà Khăn quàng đỏ”, 2 công trình “Ngôi nhà hạnh phúc”, 3 công trình “Trường đẹp cho em”; 2 công trình “Bếp ăn cho em”; 1 công trình “Nhà vệ sinh cho em”, 4 công trình “Phòng máy tính cho em”, “Tủ sách ước mơ”, “Thư viện cho em”; 5 công trình “Sân chơi thiếu nhi” và “Thắp sáng mái trường”... với tổng trị giá các công trình, phần việc gần 16 tỷ đồng.

Một trong những điểm nhấn nổi bật của công tác Đội là việc đẩy mạnh thực hiện quyền tham gia của trẻ em vào các vấn đề liên quan đến trẻ em. Căn cứ đề án của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Kế hoạch số 93-KH/TĐTN-BTH, ngày 14/11/2023 về triển khai thực hiện Đề án “Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em vào các vấn đề về trẻ em giai đoạn 2023 - 2027” trên địa bàn tỉnh Cao Bằng. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, Hội đồng Đội tỉnh chỉ đạo hội đồng đội các cấp, các liên đội tổ chức tốt các hoạt động lấy ý kiến của trẻ em về những vấn đề trẻ em quan tâm, các chương trình, văn bản, chính sách liên quan đến trẻ em thông qua các buổi sinh hoạt đội, ngoại khóa; đại hội liên đội, chi đội; đại hội Châu ngoan Bác Hồ các cấp; đối thoại với ban giám hiệu nhà trường, lãnh đạo địa phương; các hoạt động chuẩn bị tham gia phiên họp “Quốc hội trẻ em”; triển khai mô hình hòm thư “Điều em muốn nói” tại 100% liên đội. Hội đồng Đội tỉnh tham mưu xây dựng đề án và ra quyết định thành lập Hội đồng trẻ em tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2025 - 2027.

Công tác rèn luyện đội viên, xây dựng chi đội, liên đội vững mạnh, công tác phát triển đội ngũ phụ trách đội cũng được chú trọng. Việc tổ chức các lớp tập huấn kỹ năng, nghiệp vụ, liên hoan chỉ huy đội giỏi, phụ trách sao giỏi các đội tuyên truyền măng non... giúp nâng cao chất lượng tổ chức đội, phát huy vai trò tự quản, năng động của đội viên. Từ

năm 2022 đến năm 2025, hơn 130.000 Cháu ngoan Bác Hồ cấp liên đội, 913 Cháu ngoan Bác Hồ cấp huyện, 150 Cháu ngoan bác Hồ cấp tỉnh được tuyên dương...¹.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành kế hoạch triển khai Chương trình “Hỗ trợ nâng cao năng lực ngoại ngữ và hội nhập quốc tế cho thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2023 - 2030”. Chỉ đạo các cơ sở đoàn thành lập, duy trì các câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm học tiếng Anh. Hằng năm, Tỉnh Đoàn triển khai Cuộc thi Olympic tiếng Anh dành cho các nhóm đối tượng cán bộ đoàn, học sinh, sinh viên toàn quốc thu hút đông đảo cán bộ, đoàn viên, thanh niên trên địa bàn toàn tỉnh tham gia. Đặc biệt, năm 2024, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phát động Cuộc thi video clip tiếng Anh dành cho học sinh, sinh viên trên địa bàn tỉnh với chủ đề “Cao Bằng tôi yêu” thu hút 124 tác phẩm video clip tham gia. Thông qua cuộc thi, học sinh, sinh viên có cơ hội giao lưu, học hỏi, phát triển năng lực thuyết trình, hùng biện và thể hiện ý tưởng bằng tiếng Anh với nhiều hình thức sáng tạo.

Các hoạt động gặp gỡ, giao lưu hữu nghị giữa thanh niên biên giới Việt - Trung, nhất là quan hệ hữu nghị, hợp tác thanh niên với thanh niên khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây (Trung Quốc) ngày càng đi vào thực chất, giúp tăng cường hữu nghị giữa hai Đảng, hai nhà nước và nhân dân hai nước. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn phối hợp với Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh các tỉnh Hà Giang, Lạng Sơn, Quảng Ninh tổ chức 2 hội nghị trực tuyến giữa Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh các tỉnh Cao Bằng, Hà Giang, Lạng Sơn, Quảng Ninh (Việt Nam) và Đoàn Thanh niên Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây (Trung Quốc). Thành lập 4 đoàn đại biểu thanh niên, thiếu niên, nhi đồng tham gia các hoạt động giao lưu hữu nghị do Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng, Đoàn Thanh niên Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây (Trung Quốc). Giới thiệu, cử 4 đồng chí tham gia Liên hoan Thanh niên Thế giới 2024 kết nối xây dựng tương lai tại thành phố Sochi (Liên bang Nga), chương trình Đồng sáng tạo tri thức dành cho lãnh đạo trẻ (KCCP)

1. Từ ngày 27 - 28/3/2025, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo Hội đồng Đội tỉnh tổ chức Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ tỉnh Cao Bằng lần thứ XVII. Tham dự Đại hội có 150 đội viên, thiếu nhi tiêu biểu, xuất sắc đại diện cho hơn 88.000 đội viên, thiếu nhi toàn tỉnh. Tại buổi Lễ tuyên dương, Ban Tổ chức tuyên dương, khen thưởng 150 thiếu nhi đạt danh hiệu Cháu ngoan Bác Hồ cấp tỉnh giai đoạn 2020 - 2025.

tại Nhật Bản, chương trình Gặp gỡ hữu nghị thanh niên Việt - Trung năm 2024 tại Trung Quốc.

Các cấp bộ đoàn phát huy tinh thần dân chủ, chủ động tham mưu, lựa chọn cán bộ đúng tiêu chuẩn, khách quan, chú trọng khâu quy hoạch, tạo nguồn cán bộ, tổ chức tập huấn, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ theo chức danh công tác. Kịp thời kiện toàn, bổ sung nhân sự các chức danh khuyết thiếu của Đoàn; cử cán bộ đi cơ sở theo “chủ trương 1+2”; kết quả 100% đồng chí cán bộ chuyên trách cơ quan Tỉnh Đoàn đăng ký và thực hiện đầy đủ các nội dung đăng ký tại cơ sở. Công tác luân chuyển, điều động, bổ nhiệm đối với đội ngũ cán bộ đoàn được chú trọng, đảm bảo theo quy định, đúng quy trình. Độ tuổi của đội ngũ cán bộ đoàn ngày càng được trẻ hóa, nhiều cán bộ trẻ, có năng lực, trình độ được phân công, bổ nhiệm ở những vị trí chủ chốt của Đoàn, là nguồn cung cấp cán bộ trẻ cho Đảng.

Tiếp tục đẩy mạnh công tác tham mưu, phối hợp với các cấp, các ngành, hằng năm, Tỉnh Đoàn phối hợp Sở Nội vụ tham mưu cho Ủy ban nhân dân tỉnh tổ chức Hội nghị gặp mặt đối thoại giữa Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh với thanh niên¹ lần lượt theo từng chủ đề; tổ chức ký kết chương trình phối hợp giữa Ủy ban nhân dân tỉnh với Tỉnh Đoàn Thanh niên Cao Bằng giai đoạn 2023 - 2027. Ngoài ra, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tham mưu cho Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Kế hoạch thực hiện các đề án của Thủ tướng Chính phủ² góp phần tạo nguồn nhân lực trẻ chất lượng đáp ứng yêu cầu thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, tạo nguồn cán bộ kế cận cho nhiệm kỳ đại hội đoàn các cấp 2027 - 2032 và nhiệm kỳ kế tiếp.

Thực hiện khâu đột phá của Đại hội, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn ban hành Đề án nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chức cơ sở đoàn trên địa

1. Năm 2022 về chủ đề “Thanh niên Cao Bằng với khởi nghiệp, lập nghiệp”.

Năm 2023 chủ đề “Thanh niên tỉnh Cao Bằng với chuyển đổi số, phát triển kinh tế số”.

Năm 2024 chủ đề “Phát huy vai trò của thanh niên trong bảo tồn giá trị văn hóa, phát triển du lịch gắn với chuyển đổi số trên địa bàn tỉnh Cao Bằng”.

2. Kế hoạch số 910/KH-UBND, ngày 31/3/2025 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng về thực hiện Đề án bồi dưỡng cán bộ Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đến năm 2027 trên địa bàn tỉnh Cao Bằng; Kế hoạch số 907/KH-UBND, ngày 31/3/2025 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng về việc thực hiện Đề án phát hiện, bồi dưỡng và phát huy tài năng trẻ đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh Cao Bằng.

bàn dân cư giai đoạn 2024 - 2027; chỉ đạo các cấp bộ đoàn củng cố việc thực hiện công tác tổ chức xây dựng Đoàn. Trong đó, tập trung chỉ đạo xây dựng, củng cố mô hình chi đoàn mạnh tại địa phương, đơn vị, tạo được bước chuyển biến mới về chất lượng tổ chức Đoàn, trọng tâm là cơ sở đoàn trên địa bàn dân cư.

Tỉnh Đoàn luôn thể hiện vai trò nòng cốt chính trị của Đoàn trong các hoạt động của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh với phương châm: “Đoàn phải mạnh, Hội phải rộng”. Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh và các tổ chức thành viên tập thể Hội (Hội Doanh nhân trẻ¹, Câu lạc bộ Đầu tư và khởi nghiệp, Câu lạc bộ Thầy thuốc trẻ, Hội Sinh viên trường Cao đẳng Sư phạm Cao Bằng, Câu lạc bộ Sinh viên tình nguyện Cao Bằng) tiếp tục có bước phát triển, tổ chức được nhiều chương trình, hoạt động có ý nghĩa thiết thực tham gia phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo, đồng hành với hội viên, thanh niên.

Ngày 05/10/2022, tại Trung tâm Hội nghị tỉnh Cao Bằng, Hội Doanh nhân trẻ tỉnh Cao Bằng tổ chức Đại hội lần thứ VI, nhiệm kỳ 2022 - 2027. Đại hội tiến hành hiệp thương 23 hội viên vào Ủy ban Hội; anh Hoàng Mạnh Ngọc - Giám đốc Công ty Trách nhiệm hữu hạn Xây dựng Miền Tây được tín nhiệm, hiệp thương làm Chủ tịch Hội Doanh nhân trẻ tỉnh.

Trong 2 ngày 19 - 20/9/2024, Đại hội đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng lần thứ VI, nhiệm kỳ 2024 - 2029 được tổ chức với 200 đại biểu tham dự. Đại hội hiệp thương chọn cử Ủy ban Hội gồm 37 ủy viên. Chị Triệu Thanh Dung - Bí thư Tỉnh đoàn, Chủ tịch Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh khóa V tái cử Chủ tịch Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng khóa VI, nhiệm kỳ 2024 - 2029. Đại hội thống nhất tiếp tục triển khai phong trào “Tôi yêu Tổ quốc tôi” và Chương trình “Xây dựng Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam vững mạnh”. Đến năm 2025, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng có trên 52.970 hội viên, 10 Ủy ban Hội cấp huyện, thành phố, 161 Ủy ban Hội cấp xã, phường, thị trấn; 40 Ủy ban Hội trường học, 5 câu lạc bộ, hội

1. Năm 2024, Hội Doanh nhân trẻ hưởng ứng và triển khai hiệu quả các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động; tích cực tham gia công tác an sinh xã hội, tổ chức các hoạt động vì người nghèo, chăm lo các đối tượng chính sách, người có công, hỗ trợ khắc phục hậu quả thiên tai, bão lũ trị giá gần 1 tỷ đồng...

thành viên tập thể của Hội (Hội Doanh nhân trẻ, Câu lạc bộ Đầu tư và khởi nghiệp, Câu lạc bộ Thầy thuốc trẻ, Hội Sinh viên trường Cao đẳng Sư phạm Cao Bằng, Câu lạc bộ Sinh viên tình nguyện Cao Bằng).

Thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tiến hành Kết thúc hoạt động đối với Đoàn Khối cơ quan và doanh nghiệp tỉnh; Đoàn trường Cao đẳng Sư phạm Cao Bằng; ban hành Quyết định thành lập Đoàn Khối Ủy ban nhân dân tỉnh và đoàn cơ sở các cơ quan Đảng tỉnh Cao Bằng, Đoàn trường Cao đẳng Cao Bằng. Tính đến ngày 15/5/2025, Tỉnh Đoàn Cao Bằng bao gồm 14 đơn vị huyện, thành phố, đoàn trực thuộc tương đương cấp huyện và 2 đơn vị đoàn cơ sở trực thuộc Tỉnh Đoàn.

Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tích cực chỉ đạo các cơ sở đoàn đẩy mạnh cuộc vận động đoàn viên, thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong đó tập trung các giải pháp như: tăng cường công tác giáo dục chính trị tư tưởng, rèn luyện đạo đức cách mạng, xây dựng lý tưởng phấn đấu vào Đảng đúng đắn cho đoàn viên; chú trọng công tác tạo nguồn, giới thiệu, bồi dưỡng đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét, kết nạp. Tổ chức diễn đàn thanh niên với Đảng, Đảng với thanh niên, đề đoàn viên, thanh niên có cơ hội bày tỏ quan điểm thể hiện vai trò, trách nhiệm của thế hệ trẻ tham gia xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Nội vụ tham mưu cho Ủy ban nhân dân tỉnh tổ chức Hội nghị gặp mặt đối thoại giữa Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh với thanh niên năm 2023 và ký kết chương trình phối hợp giữa Ủy ban nhân dân tỉnh với Tỉnh Đoàn Thanh niên Cao Bằng giai đoạn 2023 - 2027. Nhân kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam và 35 năm Ngày hội Quốc phòng toàn dân; chào mừng thành công Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam lần thứ IX, nhiệm kỳ 2024 - 2029, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn tổ chức thành công Chương trình “Hành quân về nguồn”, kết nạp đoàn viên mới tại địa chỉ đỏ Khu di tích Quốc gia đặc biệt Rừng Trần Hưng Đạo với 80 đoàn viên mới.

Nhìn chung, trong những năm 2022 - 2025, bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của Trung ương Đoàn và Tỉnh uỷ, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn chỉ đạo các tổ chức đoàn triển khai chương trình công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên, các nội dung triển khai đúng hướng, bám sát thực hiện chủ đề công tác từng năm. Các phong trào hành động cách mạng phát huy vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên được tổ chức hiệu quả thông qua các hoạt động tình nguyện, đồng hành trong các chiến dịch Xuân tình nguyện, Tháng Thanh niên, Thanh niên tình nguyện hè. Các chủ trương mới được triển khai nghiêm túc, thực hiện sáng tạo với nhiều mô hình, cách làm cụ thể. Các cơ sở đoàn chú trọng tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong các hoạt động của Đoàn, khẳng định vai trò xung kích của tuổi trẻ trong tham gia vào quá trình chuyển đổi số quốc gia. Công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng tiếp tục được đẩy mạnh triển khai gắn với giáo dục truyền thống nhân các ngày lễ, kỷ niệm lớn. Công tác xây dựng tổ chức Đoàn, Đoàn tham gia xây dựng Đảng, chính quyền và đoàn thể Nhân dân; công tác phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng đạt được nhiều kết quả. Các cấp bộ đoàn tiếp tục đăng ký, đảm nhận nhiều công trình, phần việc thanh niên phù hợp với điều kiện thực tiễn nhằm triển khai các phong trào, cuộc vận động phù hợp, hiệu quả. Công tác tham mưu, phối hợp, chỉ đạo của Đoàn có nhiều đổi mới, thể hiện rõ tính hành động, cụ thể, hướng về cơ sở.

Mười tám năm (2007 - 2025), trải qua 4 nhiệm kỳ đại hội Đoàn, bám sát nhiệm vụ chính trị của địa phương do Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII, XVIII, XIX, XX đề ra, tổ chức Đoàn triển khai có hiệu quả các phong trào do Trung ương Đoàn phát động như: “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”, “Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”, “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”. Thông qua hoạt động thực tiễn, tổ chức Đoàn ngày càng vững mạnh về tư tưởng, chính trị, tổ chức và hành động, xứng đáng là đội dự bị tin cậy của Đảng, là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên. Trong suốt 4 nhiệm

kỳ Đại hội Đảng bộ tỉnh liên tiếp (2010 - 2025), Tỉnh Đoàn vinh dự được Tỉnh uỷ tin tưởng giao trọng trách tổ chức chương trình văn nghệ chào mừng thành công Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng. Đây không chỉ là một hoạt động văn hóa mang tính nghệ thuật, mà còn là sự kiện chính trị có ý nghĩa sâu sắc, thể hiện tinh thần xung kích, sáng tạo và trách nhiệm của tuổi trẻ.

Tuy nhiên trong bối cảnh tình hình trong nước và thế giới có nhiều biến động, suy thoái kinh tế, những hiện tượng xã hội tiêu cực, trào lưu văn hóa độc hại... gây khó khăn không ít đến hoạt động Đoàn và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng. Công tác tuyên truyền, giáo dục của Đoàn tuy rộng nhưng chưa sâu, một số nội dung chưa thật sự hấp dẫn. Một số cấp bộ đoàn triển khai các phong trào còn chung chung, chưa có giải pháp cụ thể, chưa biết gắn với thế mạnh, đặc thù của từng khối. Chất lượng sinh hoạt ở một số chi đoàn chưa đạt yêu cầu, nhất là vùng sâu, vùng xa. Việc triển khai các nghiệp vụ trên phần mềm quản lý đoàn viên tại một số đơn vị chưa thường xuyên, chưa thực sự đi vào nền nếp...

Mặc dù còn một số hạn chế nhưng những kết quả và thành tích đạt được là tiền đề, là nguồn cổ vũ mạnh mẽ đoàn viên, thanh niên nỗ lực phấn đấu, vươn lên, vượt qua thách thức, hoàn thành thắng lợi trọng trách vẻ vang, góp phần tích cực xây dựng quê hương ngày càng phồn vinh, hạnh phúc.

KẾT LUẬN

Trải qua chặng đường hơn 90 năm hoạt động, cống hiến và trưởng thành, cùng với tuổi trẻ cả nước, dưới sự lãnh đạo, dìu dắt của Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân tỉnh Cao Bằng, Đoàn Thanh niên và tuổi trẻ Cao Bằng đã có nhiều cống hiến xuất sắc, góp phần làm rạng rỡ thêm trang sử vàng của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và tuổi trẻ Việt Nam. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng xây dựng và hun đúc nên truyền thống yêu nước nồng nàn, trung thành với sự nghiệp lãnh đạo của Đảng; xung kích, tình nguyện, đoàn kết, tinh thần tương thân tương ái; truyền thống hiếu học, có ý chí vượt khó, cần cù, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm.

Dưới sự thống trị của thực dân Pháp cùng với chế độ phong kiến tay sai, Nhân dân Cao Bằng tổ chức nhiều cuộc đấu tranh chống lại ách áp bức, đô hộ, trong đó có sự tham gia đông đảo của lực lượng thanh niên. Từ những năm 20 của thế kỷ XX, nhiều tổ chức yêu nước ra đời như: Hội đánh Tây, Hội thanh niên phản đế..., thu hút nhiều thanh niên yêu nước tiên bộ tham gia. Tiêu biểu cho lớp thanh niên yêu nước đầu tiên của tỉnh giác ngộ chủ nghĩa Mác - Lênin là đồng chí Hoàng Đình Giong. Ngày 19/6/1928, đồng chí Hoàng Đình Giong được kết nạp vào tổ chức Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên tại cơ sở Long Châu. Cuối năm 1931, xuất hiện những chi bộ thanh niên cộng sản đầu tiên ở hai châu Hòa An và Hà Quảng, là những chi bộ đầu tiên của Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương ở Cao Bằng. Năm 1935, hầu hết các châu trong tỉnh đều có cơ sở đảng, trong các tổ chức quần chúng, nhất là Đoàn Thanh niên đều có cán bộ của Đảng, Đoàn Thanh niên phái đến hoạt động, chủ yếu là tuyên truyền cách mạng, gây dựng tổ chức, phát động đấu tranh. Tháng 01/1936, Đoàn Thanh niên Dân chủ tỉnh Cao Bằng được thành lập; ngày 20/4/1941, Chi đoàn Thanh niên cứu quốc đầu tiên được thành lập ở vùng Nà Mạ - Pải Cốc; sau đó, cơ sở Đoàn phát triển hầu hết các châu trong tỉnh. Các cơ sở đoàn trong toàn tỉnh tích cực động viên nam, nữ thanh niên tập luyện quân sự, tham gia vào các đội tự vệ, chiến đấu dũng cảm chống địch đàn áp, khủng bố, càn quét, bảo vệ căn cứ địa và cơ sở cách mạng. Ngày 22/12/1944, Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân được thành lập, trong số 34 chiến sĩ

đầu tiên của Đội gồm phần lớn là đảng viên trẻ, đoàn viên, thanh niên, có 25 người là con em các dân tộc tỉnh Cao Bằng. Trong cao trào giải phóng dân tộc mà đỉnh cao nhất là cuộc Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945, Đoàn Thanh niên Cứu quốc Cao Bằng đóng vai trò tập hợp, đoàn kết lực lượng thanh niên, góp phần quan trọng tạo nên thắng lợi vĩ đại của Cách mạng Tháng Tám.

Phát huy truyền thống của quê hương cội nguồn cách mạng, trong 9 năm trường kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược (1945 - 1954), lực lượng, đoàn viên xung kích trên mọi mặt trận. Đoàn viên, thanh niên tích cực phối hợp với các lực lượng giúp người già, trẻ em tản cư, giúp các cơ quan, kho tàng di chuyển đến nơi an toàn, thực hiện “vườn không nhà trống”; tham gia lực lượng dân quân, du kích sẵn sàng đánh địch bằng mọi thứ vũ khí có sẵn, giúp đỡ và phối hợp với bộ đội chủ lực tiêu diệt địch. Trong chiến dịch Biên giới năm 1950, tỉnh Cao Bằng huy động được 78.824 người, trong đó đại bộ phận là đoàn viên, thanh niên với 1.340.748 ngày công, phục vụ chiến dịch; tuổi trẻ trong lực lượng vũ trang, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến Cao Bằng nêu cao tinh thần hy sinh anh dũng, chiến đấu ngoan cường, quyết tâm tiêu diệt địch để giành chiến thắng. Quyết phấn đấu hoàn thành các nhiệm vụ công tác của Trung ương và Tỉnh ủy giao, mọi hoạt động của đoàn viên, thanh niên trong tỉnh đều hướng ra tiền tuyến, với tinh thần không tiếc sức mình vì thắng lợi chung của dân tộc. Phục vụ chiến dịch Điện Biên Phủ, Cao Bằng có 1.034 thanh niên nam, nữ hăng hái xung phong lên đường, gần 2.000 tấn thóc lần lượt chuyển ra mặt trận bằng các phương tiện thô sơ, góp phần cho bộ đội ăn no đánh thắng; hàng chục vạn ngày công trên các công trường khai thác gỗ, làm đường, bảo vệ kho tàng, bảo đảm cho mạch máu giao thông thông suốt từ Thủy Khẩu (biên giới Việt - Trung) về xuôi và các vùng trong tỉnh, nối liền hậu phương với mặt trận trung du, Tây Bắc và các mặt trận khác trong cả nước. Những đóng góp của thanh niên Cao Bằng góp phần làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ “Lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, tỉnh Cao Bằng có 9 đồng chí được Nhà nước phong tặng danh hiệu “Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân”.

Hơn 20 năm xây dựng chủ nghĩa xã hội và kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975), tuổi trẻ tỉnh Cao Bằng xứng đáng là cánh tay đắc

lực của Đảng bộ tỉnh Cao Bằng thực hiện mọi chủ trương, đường lối của Đảng. Đoàn Thanh niên tỉnh phát động nhiều phong trào cách mạng cổ vũ đoàn viên, thanh niên đoàn kết, phấn đấu cho sự nghiệp chung của Tổ quốc, của dân tộc như: “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất”, “Phấn đấu trở thành trai, gái Đại Phong”, “Thi đua xây dựng tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa”... Hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên Cao Bằng bám sát nhiệm vụ chính trị của Đảng, phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ trong sản xuất, công tác của địa phương và đơn vị như: Làm thủy lợi, khai hoang, phục hóa, chống hạn, làm phân bón, áp dụng khoa học kỹ thuật, cải tiến công cụ, xây dựng tổ đổi công và hợp tác xã... trong nông nghiệp; phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, phấn đấu đạt năng suất lao động và kế hoạch Nhà nước... trong công nghiệp; làm việc đúng giờ, bảo đảm ngày công, tổ chức các hoạt động lao động cộng sản trong các đơn vị hành chính. Trong những năm đế quốc Mỹ mở rộng chiến tranh ra miền Bắc lần thứ nhất (1965 - 1968), lần thứ hai (năm 1972), đoàn viên, thanh niên là lực lượng nòng cốt trong dân quân, tự vệ, trực tiếp chiến đấu và phục vụ chiến đấu. Với khẩu hiệu “Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người”, hưởng ứng phong trào “Ba sẵn sàng” do Trung ương Đoàn phát động, hàng vạn lá đơn của nam, nữ thanh niên trong tỉnh được gửi đến các cấp ủy đảng, cấp bộ đoàn và cơ quan quân sự xin được đi chiến đấu, trong đó có hàng trăm lá đơn được viết bằng máu, tình nguyện gia nhập lực lượng vũ trang, thanh niên xung phong hay bất cứ nhiệm vụ nào mà Đảng và Tổ quốc cần đến để góp phần chống Mỹ, cứu nước. Từ các phong trào có nhiều đoàn viên, thanh niên đạt các danh hiệu như: “Dũng sĩ 5 tấn thắng Mỹ”, “Dũng sĩ bèo dâu”, “Kiện tướng trên các mặt”,... đặc biệt có nhiều đồng chí được phong tặng danh hiệu “Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân”.

Trong thời kỳ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, tuổi trẻ Cao Bằng hăng hái lên đường nhập ngũ, tham gia bảo vệ vững chắc chủ quyền biên giới thiêng liêng của Tổ quốc, trong đó có 3 cá nhân được phong tặng danh hiệu “Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân”. Các phong trào được đoàn thanh niên các cấp trong tỉnh tích cực triển khai thực hiện hiệu quả và rõ nét, như: “Ba xung kích làm chủ tập thể”, “Hành quân theo bước chân những người anh hùng”, “Thanh niên lập nghiệp”, “Tuổi trẻ giữ nước”, “4 đồng hành

với thanh niên lập thân, lập nghiệp”, “Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp”, “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”... Nét nổi bật trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh là phong trào thanh niên tình nguyện được khơi dậy và không ngừng phát triển. Các hoạt động tình nguyện được thực hiện có hiệu quả, đặc biệt là trong Tháng Thanh niên và chiến dịch Thanh niên tình nguyện hè thông qua các nội dung chăm sóc sức khỏe cộng đồng, khám bệnh, cấp phát thuốc miễn phí cho các đối tượng gia đình chính sách, gia đình neo đơn, thương binh, gia đình liệt sĩ, xây nhà tình nguyện. Những hành động ý nghĩa đó được nhân rộng và có sức lan tỏa trong toàn xã hội.

Thông qua các phong trào hành động cách mạng và đồng hành với thanh niên đã xuất hiện nhiều mô hình với cách làm hay, trong đó có mô hình làng thanh niên lập nghiệp và Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng. Từ mô hình “Làng thanh niên Phiếu Cát” được xây dựng năm 1980, đến năm 2025, toàn tỉnh xây dựng được trên 50 làng thanh niên lập nghiệp. Các dự án làng thanh niên lập nghiệp là một trong những giải pháp tích cực của thanh niên góp phần vào việc phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới ở những vùng miền núi, vùng biên giới đặc biệt khó khăn của tỉnh. Về mô hình Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng: Cuối năm 1997, xuất phát từ yêu cầu nhiệm vụ của công tác Đoàn Thanh niên tham gia bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh biên giới và trật tự an toàn xã hội ở địa phương; nhằm tăng cường công tác phối hợp giữa các đơn vị lực lượng vũ trang với Đoàn Thanh niên tỉnh trong triển khai, thực hiện nhiệm vụ chung, Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng chính thức được thành lập tại Đồn Biên phòng cửa khẩu quốc tế Tà Lùng (thị trấn Tà Lùng, nay là xã Phục Hòa). Mô hình hoạt động Câu lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng là mô hình riêng của tỉnh Cao Bằng. Hoạt động của Câu lạc bộ luôn nhận được sự quan tâm, ủng hộ nhiệt tình của các cấp lãnh đạo, chỉ huy đơn vị, các ngành chức năng và đoàn viên, thanh niên các lực lượng; luôn coi công tác tình nguyện là hoạt động thường niên với mục tiêu đem tri thức, đem ánh sáng, sức trẻ, lòng nhiệt huyết của tuổi trẻ đến vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn của tỉnh, tạo khí thế sôi nổi của tuổi trẻ các lực lượng, Nhân dân địa phương, tăng cường tinh thần đoàn kết quân dân trong triển khai thực hiện nhiệm vụ chung.

Trong suốt chiều dài lịch sử, tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng tiếp nối truyền thống của thế hệ cha anh đi trước, cống hiến, giữ gìn và phát huy những truyền thống cách mạng vẻ vang để xung kích, đón lấy những nhiệm vụ nặng nề, khó khăn, xứng đáng với lời dạy của Bác Hồ kính yêu: “Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”. Với những cố gắng nỗ lực và sự cống hiến cho sự nghiệp đấu tranh giành độc lập, tự do cho dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng vinh dự được Đảng, Nhà nước tặng nhiều phần thưởng cao quý: Huân chương Lao động hạng Ba (năm 2011), Huân chương Lao động hạng Nhì (năm 2013), Huân chương Lao động hạng Nhất (năm 2018), Cờ thi đua của Chính phủ (năm 2015, 2018) cùng nhiều bằng khen, giấy khen, cờ thi đua của các cấp, các ngành tặng tập thể và cá nhân. Từ thực tiễn hoạt động thông qua các phong trào cách mạng, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng đúc rút được nhiều bài học kinh nghiệm quý báu:

Một là: Mọi thắng lợi và kết quả công tác Đoàn và phong trào thanh niên từ trước đến nay đều bắt nguồn từ sự lãnh đạo trực tiếp và toàn diện của Đảng, sự quan tâm của chính quyền các cấp, sự phối hợp chặt chẽ giữa tổ chức Đoàn với các ngành, các đoàn thể, gia đình và xã hội. Vì vậy, trong bất cứ điều kiện, hoàn cảnh nào, tổ chức Đoàn phải nắm vững đường lối, quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước để vận dụng sáng tạo vào hoạt động của Đoàn và phong trào thanh niên.

Hai là: Xây dựng Đoàn vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và hành động, hướng mạnh hoạt động Đoàn về cơ sở, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi đoàn, thường xuyên đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng cán bộ Đoàn; xây dựng được đội ngũ cán bộ Đoàn tâm huyết, có trí tuệ, sáng tạo, gần gũi với phong trào, có khả năng tập hợp đoàn kết, giáo dục thanh thiếu nhi. Nâng cao trách nhiệm phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh; làm tốt công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng.

Ba là: Luôn đổi mới nội dung, hình thức và phương thức hoạt động để phù hợp với từng thời kỳ, đặc điểm của các đối tượng thanh niên, luôn luôn hướng về cơ sở, sát với cơ sở, sát với đoàn viên, thanh niên. Biết lựa chọn trọng tâm, trọng điểm, tạo sức lan tỏa trong tổ chức và triển khai các phong trào hành động cách mạng của Đoàn trên cơ sở khơi dậy, phát huy

sức sáng tạo của thanh niên, thu hút đông đảo lực lượng đoàn viên, thanh niên tham gia. Tăng cường công tác phối hợp với các ngành, các cấp và đẩy mạnh công tác xã hội hóa nhằm phát huy tối đa các nguồn lực vật chất, tinh thần cho công tác Đoàn và phong trào thanh niên.

Bốn là: Gắn các hoạt động của Đoàn, của Hội Liên hiệp Thanh niên, của Đội với các nhiệm vụ chung của tỉnh, nhất là tham gia lao động, xây dựng phát triển kinh tế, văn hóa, giữ vững ổn định chính trị - xã hội; củng cố quốc phòng, an ninh.

Năm là: Phải chú trọng tổng kết thực tiễn, nhân rộng các mô hình, cách làm hiệu quả; kịp thời sơ, tổng kết để tuyên dương, khen thưởng các tổ chức đoàn, những đoàn viên, thanh niên có thành tích cao trong hoạt động Đoàn.

Những kết quả đạt được và những bài học kinh nghiệm được đúc kết trong 90 năm qua là cơ sở, tiền đề vững chắc để Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng tiến bước trên chặng đường mới. Thực hiện chủ trương của Trung ương về xây dựng mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, ngày 06/6/2025, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Hướng dẫn số 65-HD/TWĐTN-TCKT về sắp xếp tổ chức, cán bộ và hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh cấp tỉnh, cấp xã. Theo đó, Ban Công tác Đoàn và Thanh thiếu nhi được thành lập, chính thức đi vào hoạt động từ ngày 01/7/2025; là đơn vị chuyên môn, nghiệp vụ thuộc cơ quan Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Cao Bằng; đồng thời là cơ quan tham mưu, giúp việc của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh và là cơ quan thường trực của Ủy ban Kiểm tra tỉnh, Tỉnh Đoàn, Hội Liên hiệp Thanh niên tỉnh, Hội đồng Đội tỉnh. Việc thành lập Ban Công tác Đoàn và Thanh thiếu nhi thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Đảng, Nhà nước và Mặt trận đối với lực lượng thanh niên - lực lượng kế cận, xung kích, sáng tạo, đi đầu trong công tác chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ thông tin và thúc đẩy các hoạt động đổi mới trong hệ thống chính trị. Ban Công tác Đoàn và Thanh thiếu nhi sẽ là cầu nối hiệu quả giữa tổ chức Đoàn và cơ quan Mặt trận, góp phần lan tỏa tinh thần đổi mới, khơi dậy khát vọng cống hiến trong đội ngũ cán bộ trẻ; phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của thanh niên trong công tác Mặt trận thời kỳ mới.

**MỘT SỐ HÌNH ẢNH LÃNH ĐẠO TRUNG ƯƠNG ĐOÀN, TỈNH THĂM
VÀ LÀM VIỆC VỚI ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
TỈNH CAO BẰNG**

Đồng chí Nguyễn Hoàng Anh - Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Cao Bằng tặng hoa chúc mừng Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIV (nhiệm kỳ 2017 - 2022)

Đồng chí Nguyễn Mạnh Dũng - Bí thư Trung ương Đoàn phát biểu chỉ đạo tại Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII (nhiệm kỳ 2012 - 2017)

Đồng chí Lê Quốc Phong - Bí thư Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trao tặng bức trướng cho Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cao Bằng tại Đại hội đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh lần thứ IV (nhiệm kỳ 2014 - 2019)

Đồng chí Nguyễn Ngọc Lương - Bí thư Trung ương Đoàn, Chủ tịch Hội đồng Đội Trung ương và đồng chí Đàm Văn Eng - Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh tặng Giấy khen cho các cá nhân đạt giải tại Lễ trao giải thưởng "Cánh én hồng" (năm 2019)

Đồng chí
Đình Quế Hải
- Phó Bí thư Tỉnh ủy
thừa ủy quyền của
Chủ tịch nước trao
Huân chương Lao
động hạng Nhì cho
Tỉnh Đoàn vì có thành
tích xuất sắc trong
công tác xây dựng chủ
nghĩa xã hội và bảo vệ
Tổ quốc (năm 2014)

Đồng chí
Triệu Đình Lê
- Phó Bí thư
Thường trực Tỉnh ủy
thừa ủy quyền của
Chủ tịch nước trao tặng
Huân chương Lao động
hạng Nhất cho Tỉnh
đoàn Cao Bằng nhân
Kỷ niệm 88 năm Ngày
thành lập Đoàn TNCS
Hồ Chí Minh và
đón nhận Huân chương
Lao động hạng Nhất
(năm 2019)

Đồng chí
Hoàng Xuân Ánh
- Phó Bí thư
Tỉnh ủy, Chủ tịch
UBND tỉnh tặng bằng
khen cho các tập thể,
cá nhân có thành tích
xuất sắc trong công
tác Hội và phong trào
thanh niên
nhiệm kỳ 2014 - 2019

MỘT SỐ HÌNH ẢNH HOẠT ĐỘNG CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TỈNH CAO BẰNG

Đoàn đại biểu thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng
vào Lăng viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh (năm 2001)

Đồng chí Hà Ngọc Giáp - Bí thư Tỉnh đoàn trao quà của quỹ
"Tấm chăn ấm lòng mẹ" cho mẹ liệt sỹ tại Đại hội Đoàn huyện Nguyễn Bình

Thanh niên vùng cao tỉnh Cao Bằng chăm sóc vườn trúc

Tuổi trẻ Cao Bằng trong Lễ ra quân phòng chống ma túy, tháng 12/2001

Tỉnh Đoàn - Hội đồng Đội tỉnh đón nhận Bằng xếp hạng Di tích quốc gia Khu Di tích lịch sử Kim Đồng tại xã Nà Mạ, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng (năm 2012)

Đoàn viên, thanh niên tỉnh Cao Bằng chung tay, góp sức xây dựng Nông thôn mới (năm 2012)

Đồng chí Bế Minh Đức - Bí thư Tỉnh Đoàn tặng cờ lưu niệm cho các đơn vị tham gia Liên hoan tuyên truyền ca khúc cách mạng tỉnh Cao Bằng (năm 2013)

Giao lưu hữu nghị giữa thanh thiếu niên biên giới hai nước Việt Nam - Trung Quốc (năm 2014)

Câu Lạc bộ Tuổi trẻ 4 lực lượng tỉnh Cao Bằng phối hợp cùng Bộ Chỉ huy bộ đội Biên phòng và Huyện đoàn Hòa An tổ chức Chương trình giao lưu văn nghệ kỷ niệm 57 năm Ngày truyền thống Bộ đội Biên phòng (năm 2016)

Đồng chí Vũ Khắc Quang - Bí thư Tỉnh Đoàn phát biểu tại Tọa đàm khoa học đồng chí Đàm Minh Viễn (bí danh Đức Thanh) - Người phụ trách Đội đầu tiên, tấm gương sáng của thế hệ trẻ Việt Nam (năm 2019)

Trung ương Đoàn và Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tổ chức Chương trình Tình nguyện mùa đông, Xuân tình nguyện và Lễ trao giải tình nguyện Quốc gia tại tỉnh Cao Bằng (năm 2019)

Tỉnh Đoàn Cao Bằng tổ chức Lễ phát động Tháng Thanh niên (năm 2019)

Tỉnh Đoàn - Hội LHTN Việt Nam tỉnh phối hợp với Huyện ủy - HĐND - UBND huyện Quảng Hòa tổ chức Lễ thắp nến tri ân các Anh hùng Liệt sĩ và Chương trình giao lưu “Bài ca hòa bình” kỷ niệm 75 năm Ngày Thương binh Liệt sĩ (27/7/1947 - 27/7/2022)

Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ tỉnh Cao Bằng lần thứ XVI (năm 2020)

Đồng chí Hoàng Hồng Diệu - Tỉnh ủy viên, Bí thư Tỉnh Đoàn và đồng chí Triệu Văn Thực - Phó Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy trao tặng Bằng khen cho các tập thể có thành tích xuất sắc trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh giai đoạn 2020 - 2023 (năm 2023)

Tỉnh Đoàn phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh tổ chức Giải Việt dã toàn tỉnh lần thứ 61, năm 2023 tại Quảng trường km5, phường Đề Thám, Thành phố Cao Bằng với sự tham gia của 266 vận động viên trên địa bàn tỉnh

Hội thảo cuốn sách *“Lịch sử Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng (1930 - 2000)”*

Hội thảo cuốn sách *“Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng (1930 - 2025)”*

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí

LÊ VĂN THÙ
(LÊ LAI, ĐẠI TIẾN)

Bí thư Đoàn thanh niên Dân chủ
tỉnh Cao Bằng

Giai đoạn 1936 - 1940

Đồng chí

ĐÀM MINH VIỄN

Bí thư Đoàn thanh niên
Cứu quốc tỉnh Cao Bằng

Giai đoạn 1942 - 1946

Đồng chí

HOÀNG MINH MỘT

Bí thư Tỉnh đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 1946 - 1948

Đồng chí

VŨ NGỌC BỘ

Bí thư Tỉnh đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 1948 - 1951

Đồng chí

TRƯƠNG CHÍ HỒNG

Bí thư Tỉnh đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 1951 - 1957

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
NÔNG PHI PHONG

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 1957 - 1966
Bí thư kiêm chức
Giai đoạn 1970 - 1972

Đồng chí
NGUYỄN THỊ TUẤT

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 1967 - 1969

Đồng chí
LÊ BÁ LÔI

Q. Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 1972 - 1975

Đồng chí
DẶNG HÙNG

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 1975 - 1976

Đồng chí
BẾ CỰ

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Lạng
Giai đoạn 1976 - 1977

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
VI HỒNG NHÂN

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
khóa V; Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Lạng khóa I
Giai đoạn 1977 - 1978

Đồng chí
HOÀNG TRUYỀN

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 1979 - 1983

Đồng chí
DẶNG HỒNG TƯ

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 10/1983 - 10/1988

Đồng chí
NGUYỄN THỊ AN

Q.Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 9/1984 - 6/1986

Đồng chí
NÔNG NGỌC TẬP

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 1989 - 1990

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí

HÀ MINH TRẦN

Q.Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng;

Giai đoạn 10/1990 - 1991

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 3/1991 - 1995

Đồng chí

NGUYỄN TÔ PHÚC

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 8/1995 - 4/1997

Đồng chí

HÀ NGỌC GIÁP

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 5/1997 - 7/2002

Đồng chí

BÙI THỊ HỒNG THI

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 9/2002 - 2007

Đồng chí

BẾ THANH TỊNH

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng

Giai đoạn 8/2007 - 4/2010

**CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN
QUA CÁC THỜI KỲ**

Đồng chí
BẾ MINH ĐỨC

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 8/2010 - 5/2013

Đồng chí
BẾ DẰNG KHOA

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 9/2013 - 4/2016

Đồng chí
VŨ KHẮC QUANG

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 8/2016 - 12/2020

Đồng chí
HOÀNG HỒNG DIỆU

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn 02/2021 - 5/2024

Đồng chí
TRIỆU THANH DUNG

Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
Giai đoạn từ 6/2024

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
NÔNG VĂN TRANG
(Tức ĐỆ)

Phó Bí thư Đoàn thanh niên
Dân chủ tỉnh Cao Bằng
Giai đoạn 1936 - 1939

Đồng chí
NGUYỄN NHẬT CHIÊU

Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1957 - 1960

Đồng chí
HOÀNG TỬ

Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1957 - 1960

Đồng chí
NGUYỄN THỊ TUẤT

Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1960 - 1966

Đồng chí
HỨA VĨNH LẬP

Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1960 - 1966

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
CHU ĐIỂN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1960 - 1966

Đồng chí
TRIỆU THÚY LẠC
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1967 - 1969

Đồng chí
NÔNG MÃ MÃO
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1967 - 1969

Đồng chí
LỤC KIM TƯỚNG
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1970 - 1972

Đồng chí
LÊ BÁ LÔI
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1970 - 1972

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
HOÀNG TRUYỀN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1977 - 1978

Đồng chí
ĐINH THỊ TIÊN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Lạng
Giai đoạn 1977 - 1978

Đồng chí
ĐÀO TRỌNG ĐÉN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1979 - 1980

Đồng chí
ĐẶNG HỒNG TƯ
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 11/1981 - 10/1983

Đồng chí
NGUYỄN VIỆT PHÁT
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1983 - 1987

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
NGUYỄN THỊ AN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 11/1983 - 8/1984

Đồng chí
DƯƠNG VĂN SÔNG
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1983 - 1988

Đồng chí
NÔNG NGỌC TẬP
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1987 - 1988

Đồng chí
LÊ HẠNH DUYÊN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn tháng 8 - 11/1988

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
LA CHÍ HOÀN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1989 - 1990

Đồng chí
NÔNG QUỐC TẾ
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1989 - 1990

Đồng chí
ĐỖ QUANG SƠN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 10/1990 - 10/1993

Đồng chí
HÀ MINH TRẦN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn tháng 10 - 11/1990

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
NGUYỄN TÔ PHÚC
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 01/1994 - 7/1995

Đồng chí
NÔNG ĐỨC NGỌC
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 01/1994 - 8/1995

Đồng chí
HÀ NGỌC GIÁP
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 8/1995 - 4/1997

Đồng chí
NGUYỄN THỊ OANH
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 1995 - 2000

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
DẶNG VĂN HIỆN
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 12/1995 - 8/2002

Đồng chí
BÙI THỊ HỒNG THỊ
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn tháng 02 - 9/2002

Đồng chí
VI XUÂN THỬ
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 9/2002 - 5/2007

Đồng chí
LÃNH ĐỨC DỪNG
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 02/2002 - 6/2004

**CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN
QUA CÁC THỜI KỲ**

Đồng chí
BẾ THANH TỊNH
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 7/2005 - 7/2007

Đồng chí
NÔNG THỊ HÀ
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 8/2007 - 7/2010

Đồng chí
BẾ MINH ĐỨC
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 7/2007 - 7/2010

Đồng chí
HÀ NHẬT LỆ
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 9/2010 - 6/2012

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
BẾ DĂNG KHOA
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 8/2010 - 8/2013

Đồng chí
VŨ KHẮC QUANG
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 8/2012 - 8/2016

Đồng chí
HOÀNG HỒNG DIỆU
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 10/2012 - 01/2021

Đồng chí
TRIỆU VĂN THỰC
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 8/2013 - 8/2021

CHÂN DUNG CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ

Đồng chí
TÔ PHƯƠNG CHI
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 01/2017 - 5/2024

Đồng chí
TRIỆU THANH DUNG
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn 6/2021 - 5/2024

Đồng chí
HÀ NGỌC HUY
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn từ 12/2023

Đồng chí
NÔNG THỊ NHUNG
Phó Bí thư Tỉnh Đoàn
Cao Bằng
Giai đoạn từ 5/2024

PHỤ LỤC

I. CÁC DANH HIỆU THI ĐUA, HÌNH THỨC KHEN THƯỞNG ĐÃ ĐƯỢC GHI NHẬN CỦA TỈNH ĐOÀN¹

1. Danh hiệu thi đua

<i>Năm</i>	<i>Danh hiệu thi đua</i>	<i>Số quyết định, ngày, tháng, năm</i>
2010	Cờ thi đua xuất sắc	Số 05/QĐ-HĐĐTW, ngày 24/01/2011
2011	Cờ của Ủy ban nhân dân tỉnh	Số 17/QĐ-UBND, ngày 09/01/2012
2014	Cờ của Ủy ban nhân dân tỉnh	Số 99/QĐ-UBND, ngày 16/01/2015
2015	Đơn vị xuất sắc	Số 21-QĐ/HĐĐTW, ngày 06/8/2015
	Cờ thi đua của Chính phủ	Số 1330/QĐ-TTg, ngày 12/8/2015
2017	Cờ thi đua của Ủy ban nhân dân	Số 106/QĐ-UBND, ngày 06/02/2018
	Đơn vị xuất sắc	Số 09-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 04/01/2018
2018	Cờ thi đua của Chính phủ	Số 608/QĐ-TTg, ngày 28/5/2018
	Đơn vị xuất sắc	Số 478-QĐ/TWĐTN, ngày 19/12/2018
	Đơn vị xuất sắc	Số 385-QĐ/TWĐTN-VP, ngày 20/12/2019
2019	Đơn vị xuất sắc	Số 949-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 06/01/2021
2020	Đơn vị xuất sắc	Số 148-QĐ/TWĐTN, ngày 16/3/2021
	Cờ thi đua xuất sắc	Số 1513-QĐ/TWĐTN-VP, ngày 07/01/2022
2021	Cờ thi đua xuất sắc	Số 43-QĐ/TWĐTN-VP, ngày 09/01/2023
2022	Đơn vị xuất sắc	Số 691-QĐ/TWĐTN- VP, ngày 04/01/2024
2023	Đơn vị tiên tiến	Số 1264-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 27/12/2024

1. Do tài liệu lưu trữ qua thời gian bị mai một nên Ban biên soạn chưa cập nhật được đầy đủ các danh hiệu thi đua và hình thức khen thưởng của Tỉnh Đoàn qua các thời kỳ.

2. Hình thức khen thưởng

Năm	Danh hiệu thi đua	Số quyết định, ngày, tháng, năm
2011	Huân chương Lao động hạng Ba của Chủ tịch nước	
2013	Huân chương Lao động hạng Nhì của Chủ tịch nước	Số 1809/QĐ-CTN, ngày 30/9/2013, đã có thành tích xuất sắc trong công tác từ năm 2008 đến năm 2012, góp phần vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc
2014	Bằng khen của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Cao Bằng	Số 66-QĐ/MTTQ, ngày 26/12/2014, đã có thành tích trong công tác Mặt trận năm 2014
2015	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 992/QĐ-UBND, ngày 14/7/2015, đã có thành tích xuất sắc trong công tác tuyên truyền, vận động hiến máu tình nguyện giai đoạn 2010 - 2015
	Bằng khen của Hội đồng Đội Trung ương	Số 21-QĐ/HĐĐTW, ngày 06/8/2015, đơn vị xuất sắc công tác Đội và phong trào thiếu nhi năm học 2014 - 2015
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1390/QĐ-UBND, ngày 24/8/2015, đã có thành tích trong triển khai thực hiện chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn I (2011 - 2015) trên địa bàn tỉnh Cao Bằng
2016	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 1395-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 27/12/2016, khen thưởng công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2016
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 156/QĐ-UBND, ngày 15/02/2017, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ công tác năm 2016
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 15/QĐ-UBND, ngày 16/02/2017, đã có thành tích xuất sắc trong công tác đảm bảo trật tự an toàn giao thông năm 2016
2017	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1507/QĐ-UBND, ngày 18/9/2017, đã có thành tích xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tỉnh Cao Bằng nhiệm kỳ 2012 - 2017
	Bằng khen của Hội Bảo trợ Người tàn tật và trẻ em mồ côi Việt Nam	Số 409/QĐ-HBT-KT, ngày 02/10/2017, đã có thành tích xuất sắc trong hoạt động bảo trợ người khuyết tật, trẻ mồ côi giai đoạn 2012 - 2017
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 09-QĐ/TWĐTN-VP, ngày 04/01/2018, đạt danh hiệu Đơn vị xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2017
2018	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 434-QĐ/TWĐTN, ngày 26/10/2018, Đơn vị có tỷ lệ thí sinh làm bài thi cao nhất Bảng Sinh viên Hội thi Olympic tiếng Anh học sinh, sinh viên toàn quốc lần thứ II năm 2018

<i>Năm</i>	<i>Danh hiệu thi đua</i>	<i>Số quyết định, ngày, tháng, năm</i>
	Huân chương Lao động hạng Nhất của Chủ tịch nước	Số 2471/QĐ-CTN, ngày 26/12/2018, đã có thành tích xuất sắc trong công tác từ năm 2013 đến năm 2017, góp phần vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 478-QĐ/TWĐTN, ngày 19/12/2018, đạt danh hiệu Đơn vị xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2018
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 181/QĐ-UBND, ngày 22/02/2019, đã có thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua “Toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới” trên địa bàn tỉnh Cao Bằng năm 2018
	Bằng khen của Ngân hàng Chính sách xã hội	Số 28/QĐ-HĐQT, ngày 16/5/2019, đã có thành tích đóng góp vào kết quả hoạt động của Ngân hàng Chính sách xã hội năm 2018
2019	Bằng khen của Bộ Quốc phòng	Số 146/QĐ-BQP, ngày 11/01/2019, đã có thành tích xuất sắc trong tham gia và thực hiện nhiệm vụ phục vụ tổ chức Giao lưu hữu nghị quốc phòng biên giới Việt Nam - Trung Quốc lần thứ 5
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 67-QĐ/TWĐTN, ngày 13/3/2019, đã hoàn thành việc thu nhập dữ liệu Dự án Nền tảng dữ liệu bản đồ số Việt Nam giai đoạn 2, năm 2019
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 381/QĐ-UBND, ngày 25/3/2020, có thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ công tác năm 2019
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 126/QĐ-TWĐTN, ngày 11/4/2019, đã có thành tích xuất sắc trong tổ chức các hoạt động Tháng Thanh niên năm 2019
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 927/QĐ-UBND, ngày 28/6/2019, đã có thành tích trong công tác Mật trận Tổ quốc nhiệm kỳ 2014 - 2019
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1605/QĐ-UBND, ngày 25/9/2019, có thành tích xuất sắc đợt thi đua đặc biệt lập thành tích chào mừng kỷ niệm 520 năm thành lập tỉnh Cao Bằng (1499 - 2019) và 69 năm Ngày giải phóng Cao Bằng (03/10/1950 - 03/10/2019)
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1655/QĐ-UBND, ngày 07/10/2019, có thành tích xuất sắc trong công tác Hội và phong trào thanh thiếu niên, nhiệm kỳ 2014 - 2019

Năm	Danh hiệu thi đua	Số quyết định, ngày, tháng, năm
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1738/QĐ-UBND, ngày 15/10/2019, có thành tích xuất sắc trong tổ chức các hoạt động kỷ niệm 520 năm thành lập tỉnh Cao Bằng và 50 năm thực hiện Di chúc Chủ tịch Hồ Chí Minh
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 385-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 20/12/2019, đơn vị xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2019
	Bằng khen của Bộ Tư lệnh Quân khu	Số 3112/QĐ-BTL, ngày 24/12/2019, đã có thành tích xuất sắc trong cuộc tìm hiểu: 30 năm ngày Hội Quốc phòng toàn dân (22/10/1989 - 22/12/2019), 75 năm thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (22/10/1944 - 22/12/2019)
2020	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 980/QĐ-UBND, ngày 10/6/2020, có thành tích xuất sắc trong công tác phòng, chống dịch Covid-19 trên địa bàn tỉnh Cao Bằng
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 2559/QĐ-UBND, ngày 16/12/2020, đã có thành tích trong triển khai thực hiện Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020, Chương trình phát triển thanh niên tỉnh Cao Bằng giai đoạn 2011 - 2020
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 2064/QĐ-UBND, ngày 26/10/2020, đã có thành tích xuất sắc trong đợt thi đua đặc biệt lập thành tích chào mừng Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2020 - 2025, tiến tới Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 224-QĐ/TWĐTN, ngày 15/9/2020 đã có thành tích xuất sắc trong triển khai Chiến dịch Thanh niên tình nguyện hè năm 2020
	Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch	Số 3902/QĐ-BVHTTDL, ngày 16/12/2020, đã có thành tích xuất sắc trong xây dựng và tổ chức hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch tại địa phương năm 2020
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 949-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 06/01/2021, đạt danh hiệu đơn vị xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2020
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 392/QĐ-UBND, ngày 16/3/2021, đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ công tác năm 2020

Năm	Danh hiệu thi đua	Số quyết định, ngày, tháng, năm
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1997/QĐ-UBND, ngày 15/10/2020, đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện phong trào thi đua “Cao Bằng chung sức xây dựng nông thôn mới” giai đoạn 2011 - 2020
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 980/QĐ-UBND, ngày 10/6/2020, đã có thành tích xuất sắc trong công tác phòng, chống dịch Covid-19 trên địa bàn tỉnh Cao Bằng
	Giấy khen của Chính ủy Quân khu I	Số 2689/QĐ-BTL, ngày 29/10/2020, đã có thành tích xuất sắc trong tham gia tìm hiểu 75 năm Ngày truyền thống lực lượng vũ trang Quân khu 1 (16/10/1945 - 16/10/2020)
2021	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 456/QĐ-UBND, ngày 24/3/2021, đã có thành tích xuất sắc trong triển khai thực hiện Đề án “Xây dựng xã hội học tập, giai đoạn 2013 - 2020” trên địa bàn tỉnh Cao Bằng
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1088/QĐ-UBND, ngày 28/6/2021, đã có thành tích xuất sắc trong công tác bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 148-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 16/3/2021, đạt danh hiệu đơn vị xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi giai đoạn 2016 - 2020
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 212-QĐ/TWĐTN, ngày 20/4/2021 đã có thành tích xuất sắc trong triển khai, tổ chức các hoạt động Tháng Thanh niên năm 2021
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 2281/QĐ-UBND, ngày 27/11/2021 đã có thành tích xuất sắc trong diễn tập khu vực phòng thủ tỉnh Cao Bằng năm 2021
	Cờ thi đua của Trung ương Đoàn	Số 1513-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 07/01/2022, cờ thi đua xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2021
	Giấy khen Chủ tịch Hội đồng Quản trị Ngân hàng Chính sách xã hội	Số 11/QĐ-HĐQT, ngày 14/4/2022, đã có thành tích đóng góp vào kết quả hoạt động của Ngân hàng Chính sách xã hội năm 2021
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 205-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 19/5/2022 có thành tích xuất sắc trong chương trình “Tri thức trẻ vì giáo dục” năm 2021

Năm	Danh hiệu thi đua	Số quyết định, ngày, tháng, năm
2022	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 276/QĐ-UBND, ngày 20/3/2023, có thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ công tác năm 2022
	Bằng khen Chính ủy Quân khu I	Số 1025/QĐ-QK, ngày 20/4/2022, có thành tích xuất sắc trong công tác phối hợp, chỉ đạo tổ chức hoạt động công tác thanh niên giữa Cục Chính trị và 6 Tỉnh Đoàn trên địa bàn Quân khu giai đoạn 2020 - 2022
	Giấy khen Ban chỉ đạo vận động hiến máu tình nguyện tỉnh Cao Bằng	Số 26/QĐ-BCĐ, ngày 21/6/2022, đã có thành tích xuất sắc trong công tác tuyên truyền, vận động hiến máu tình nguyện giai đoạn 2021 - 2022
	Bằng khen Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Cao Bằng	Số 527/QĐ-MTTQ-UB, ngày 29/11/2022, đã có thành tích xuất sắc trong công tác Mặt trận năm 2022
	Cờ thi đua Trung ương Đoàn	Số 43-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 09/01/2023, Cờ thi đua xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2022
	Giấy khen của Ban an toàn giao thông tỉnh Cao Bằng	Số 16/QĐ-BATGT, ngày 10/02/2023, Đã có thành tích xuất sắc trong công tác đảm bảo trật tự, an toàn giao thông năm 2022
2023	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 601/QĐ-UBND, ngày 26/5/2023 có thành tích xuất sắc trong thực hiện Chương trình phối hợp số 09/CTr-BCA-MTTW, ngày 01/8/2013 giữa Bộ Công an với Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên về “Đẩy mạnh phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới” (2013 - 2023)
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Quyết định số 709/QĐ-UBND, ngày 14/6/2023 có thành tích xuất sắc trong công tác tuyên truyền, vận động hiến máu tình nguyện giai đoạn 2022 - 2023
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1486/QĐ-UBND, ngày 07/11/2023 có thành tích xuất sắc trong thực hiện phong trào thi đua “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới” giai đoạn 2021 - 2025 trên địa bàn tỉnh Cao Bằng
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 691-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 04/1/2024, đạt danh hiệu đơn vị xuất sắc công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2023

<i>Năm</i>	<i>Danh hiệu thi đua</i>	<i>Số quyết định, ngày, tháng, năm</i>
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 119/QĐ-UBND, ngày 31/01/2024, đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện phong trào thi đua “Cán bộ, công chức, viên chức tỉnh Cao Bằng thi đua thực hiện văn hóa công sở” năm 2023
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 138/QĐ-UBND, ngày 02/02/2024, đã có thành tích xuất sắc trong công tác phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội năm 2023
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 274/QĐ-UBND, ngày 12/3/2024, đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ công tác năm 2023
2024	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 1264-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 27/12/2024, đạt danh hiệu đơn vị tiên tiến công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2024
	Bằng khen Trung ương Đoàn	Số 924-QĐKT/TWĐTN-VP, ngày 22/4/2024, đã có thành tích xuất sắc trong triển khai, tổ chức các hoạt động Tháng Thanh niên năm 2024
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 23/QĐ-UBND, ngày 11/01/2024, đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện “Ngày Biên phòng toàn dân” giai đoạn 2019-2024
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 47/QĐ-UBND, ngày 15/01/2024, đã có thành tích xuất sắc trong công tác tuyên truyền, đấu tranh, xóa bỏ tổ chức bất hợp pháp Dương Văn Minh trên địa bàn tỉnh Cao Bằng
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 924/QĐ-UBND, ngày 22/4/2024, đã có thành tích xuất sắc trong triển khai, tổ chức các hoạt động Tháng Thanh niên năm 2024
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 650/QĐ-UBND, ngày 24/5/2024, đã có thành tích xuất sắc trong các hoạt động kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (07/5/1954 - 07/5/2024)
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 765/QĐ-UBND, ngày 21/6/2024, đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện Chỉ thị số 40-CT/TW, ngày 22/11/2014 của Ban Bí thư về sự lãnh đạo của Đảng đối với tín dụng chính sách xã hội trên địa bàn tỉnh Cao Bằng

Năm	Danh hiệu thi đua	Số quyết định, ngày, tháng, năm
	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1282/QĐ-UBND, ngày 07/10/2024, đã có thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua lập thành tích chào mừng kỷ niệm 525 năm thành lập tỉnh Cao Bằng (1499 - 2024), gắn với các hoạt động chào mừng kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (22/12/1944 - 22/12/2024)
2025	Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng	Số 1158/QĐ-UBND, ngày 15/7/2025, đã có thành tích xuất sắc trong các hoạt động kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975 - 30/4/2025)

II. DANH SÁCH CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN CAO BẰNG QUA CÁC THỜI KỲ

Stt	Họ và tên	Thời gian giữ chức vụ	Ghi chú
1	Lê Văn Thùy (bí danh Lê Lai, Đại Tiến)	1936 - 1940	Bí thư Đoàn thanh niên Dân chủ tỉnh Cao Bằng
2	Đàm Minh Viễn	1942 - 1946	Bí thư Đoàn thanh niên Cứu quốc tỉnh Cao Bằng
3	Hoàng Minh Một	1946 - 1948	
4	Vũ Ngọc Bộ	1948 - 1951	
5	Trương Chí Hồng	1951 - 1957	
6	Nông Phi Phong	1957 - 1966; 1970 - 1972	Bí thư kiêm chức
7	Nguyễn Thị Tuất	1967 - 1969	
8	Lê Bá Lôi	1972 - 1975	Quyền Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
9	Đặng Hưng	1975 - 1976	
10	Bế Cự	1976 - 1977	Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Lạng
11	Vi Hồng Nhân	1977 - 1978	Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng khóa V; Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Lạng khóa I
12	Hoàng Truyền	1979 - 1983	
13	Đặng Hồng Tư	10/1983 - 10/1988	
14	Nguyễn Thị An	9/1984 - 6/1986	Quyền Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng trong thời gian đồng chí Đặng Hồng Tư đi học tại Học viện cao cấp Nguyễn Ái Quốc

15	Nông Ngọc Tập	1989 - 1990	
16	Hà Minh Trần	10/1990 - 1991	Quyền Bí thư Tỉnh Đoàn Cao Bằng
		3/1991 - 1995	
17	Nguyễn Tô Phúc	8/1995 - 4/1997	
18	Hà Ngọc Giáp	5/1997 - 7/2002	
19	Bùi Thị Hồng Thi	9/2002 - 2007	
20	Bế Thanh Tịnh	8/2007 - 4/2010	
21	Bế Minh Đức	8/2010 - 5/2013	
22	Bế Đăng Khoa	9/2013 - 4/2016	
23	Vũ Khắc Quang	8/2016 - 12/2020	
24	Hoàng Hồng Diệu	2/2021 - 5/2024	
25	Triệu Thanh Dung	Từ tháng 6/2024	

III. DANH SÁCH CÁC ĐỒNG CHÍ PHÓ BÍ THƯ TỈNH ĐOÀN CAO BẰNG QUA CÁC THỜI KỲ

<i>Stt</i>	<i>Họ và tên</i>	<i>Thời gian giữ chức vụ</i>	<i>Ghi chú</i>
1	Nông Văn Trang (tức Đệ)	1936 - 1939	
2	Nguyễn Nhật Chiêu	1957 - 1960	
3	Hoàng Ty	1957 - 1960	
4	Nguyễn Thị Tuất	1960 - 1966	
5	Hứa Vĩnh Lập	1960 - 1966	
6	Chu Diễm	1960 - 1966	
7	Triệu Thúy Lạc	1967 - 1969	
8	Nông Mã Mão	1967 - 1969	
9	Lục Kim Tương	1970 - 1972	
10	Lê Bá Lôi	1970 - 1972	
11	Hoàng Truyền	1977 - 1978	
12	Đinh Thị Tiên	1977 - 1978	
13	Đào Trọng Dén	1979 - 1980	
14	Đặng Hồng Tư	11/1981 - 10/1983	

15	Nguyễn Việt Phát	1983 - 1987	
16	Nguyễn Thị An	11/1983 - 8/1984	
17	Dương Văn Sông	1983 - 1988	
18	Nông Ngọc Tập	1987 - 1988	
19	Lê Hạnh Duyên	8/1988 - 11/1988	
20	La Chí Hoàn	1989 - 1990	
21	Nông Quốc Tế	1989 - 1990	
22	Đỗ Quang Sơn	10/1990 - 10/1993	
23	Hà Minh Trần	10 - 11/1990	
24	Nguyễn Tô Phúc	01/1994 - 7/1995	
25	Nông Đức Ngọc	01/1994 - 8/1995	
26	Hà Ngọc Giáp	8/1995 - 4/1997	
27	Nguyễn Thị Oanh	1995 - 2000	
28	Đặng Văn Hiện	12/1995 - 8/2002	
29	Bùi Thị Hồng Thi	02 - 9/2002	
30	Vi Xuân Thứ	9/2002 - 5/2007	
31	Lãnh Đức Dũng	02/2002 - 6/2004	
32	Bế Thanh Tịnh	7/2005 - 7/2007	
33	Nông Thị Hà	8/2007 - 7/2010	
34	Bế Minh Đức	7/2007 - 7/2010	
35	Hà Nhật Lệ	9/2010 - 6/2012	
36	Bế Đăng Khoa	8/2010 - 8/2013	
37	Vũ Khắc Quang	8/2012 - 8/2016	
38	Hoàng Hồng Diệu	10/2012 - 01/2021	
39	Triệu Văn Thực	8/2013 - 8/2021	
40	Tô Phương Chi	01/2017 - 5/2024	
41	Triệu Thanh Dung	6/2021 - 5/2024	
42	Hà Ngọc Huy	Từ tháng 12/2023	
43	Nông Thị Nhung	Từ tháng 5/2024	

III. DANH SÁCH BAN THƯỜNG VỤ TỈNH ĐOÀN CAO BẰNG QUA CÁC THỜI KỲ

<i>Stt</i>	<i>Họ và tên</i>	<i>Chức vụ</i>
Giai đoạn 1936 - 1940		
1	Lê Văn Thùy (Lê Lai, Đại Tiến)	Bí thư
2	Nông Văn Trang (tức Đệ)	Phó Bí thư
Giai đoạn 1942 - 1946		
1	Đàm Minh Viễn	Bí thư
Giai đoạn 1946 - 1948		
1	Hoàng Minh Một	Bí thư
Giai đoạn 1948 - 1951		
1	Vũ Ngọc Bộ	Bí thư
Giai đoạn 1951 - 1956		
1	Trương Chí Hồng	Bí thư
2	Nguyễn Nhật Chiêu	Ủy viên Ban Thường vụ
3	Phạm Thế Trần	Ủy viên Ban Thường vụ
4	Đàm Hương	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Đồng chí Thuận	Ủy viên Ban Thường vụ
Giai đoạn 1957 - 1960		
1	Nông Phi Phong	Bí thư
2	Nguyễn Nhật Chiêu	Phó Bí thư
3	Hoàng Tỷ	Phó Bí thư
4	Bế Cự	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Hoàng Bằng Sơn	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Lương Ích Lập	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Nguyễn Thị Tuất	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Đình Viết Lâm	Ủy viên Ban Thường vụ
Giai đoạn 1960 - 1966		
1	Nông Phi Phong	Bí thư
2	Hứa Vĩnh Lập	Phó Bí thư

3	Chu Điền	Phó Bí thư
4	Triệu Thúy Lạc	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Nguyễn Bá Anh	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Đinh Văn Kinh	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Lê Bình Thanh	Ủy viên Ban Thường vụ
Giai đoạn 1967 - 1969		
1	Nguyễn Thị Tuất	Bí thư
2	Triệu Thúy Lạc	Phó Bí thư
3	Nông Mã Mão	Phó Bí thư
4	Hoàng Thiểm	Ủy viên Ban Thường vụ
Giai đoạn 1970 - 1972		
1	Nông Phi Phong	Bí thư kiêm chức
2	Lục Kim Tương	Phó Bí thư
3	Lê Bá Lôi	Phó Bí thư
4	Trần Canh	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Hoàng Truyền	Ủy viên Ban Thường vụ
Giai đoạn 1972 - 1975		
1	Lê Bá Lôi	Quyền Bí thư
Nhiệm kỳ 1975 - 1976		
1	Đặng Hưng	Bí thư
Nhiệm kỳ 1976 - 1977		
1	Bế Cự	Bí thư
Nhiệm kỳ 1977 - 1978		
1	Vi Hồng Nhân	Bí thư
2	Đinh Thị Tiên	Phó Bí thư
3	Hoàng Truyền	Phó Bí thư
4	Hoàng Kham	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Phùng Lê Vinh	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Triệu Đình	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Lý Quang Hòa	Ủy viên Ban Thường vụ

8	Đinh Thị Ninh	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Hoàng Truyền	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Lý Văn Đoàn	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Triệu Quang Phùng	Ủy viên Ban Thường vụ
Giai đoạn 1979 - 1980		
1	Hoàng Truyền	Bí thư
2	Đào Trọng Dén	Phó Bí thư
3	Lý Quang Hòa	Ủy viên Ban Thường vụ
4	Lý Văn Đoàn	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Triệu Quang Phùng	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Đinh Thị Ninh	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Hoàng Truyền	Ủy viên Ban Thường vụ
Nhiệm kỳ 1980 - 1983		
1	Hoàng Truyền	Bí thư
2	Đào Trọng Dén	Phó Bí thư
3	Đặng Hồng Tư	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 1981); Phó Bí thư (từ năm 1981)
4	Đinh Thị Ninh	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Lý Văn Đoàn	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Vương Trần Hương	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Lô Hương Ninh	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Nguyễn Việt Phát	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Lý Kim Khiêm	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Hoàng Xa	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Triệu Quang Phùng	Ủy viên Ban Thường vụ
Nhiệm kỳ 1983 - 1987		
1	Đặng Hồng Tư	Bí thư
2	Nguyễn Thị An	Phó Bí thư; Quyền Bí thư (1984 - 1986)
3	Dương Văn Sông	Phó Bí thư
4	Nguyễn Việt Phát	Phó Bí thư

5	Lê Hạnh Duyên	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Đàm Thị Phần	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Nông Ngọc Tập	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Hoàng Văn Vàng	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Đoàn Minh	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Lý Thiếu Kiêm	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Hoàng Văn Thượng	Ủy viên Ban Thường vụ
Nhiệm kỳ 1987 - 1992		
1	Đặng Hồng Tư	Bí thư (đến tháng 10/1988)
2	Nông Ngọc Tập	Bí thư (1989 - 1990)
3	Hà Minh Trần	Quyền Bí thư (1990); Bí thư (1991 - 1995)
4	Dương Văn Sông	Phó Bí thư (đến cuối năm 1988)
5	Nông Ngọc Tập	Phó Bí thư (đến cuối năm 1988)
6	Lê Hạnh Duyên	Phó Bí thư (từ tháng 8 - 11/1988)
7	Đỗ Quang Sơn	Phó Bí thư (từ năm 1990)
8	La Chí Hoàn	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 1989); Phó Bí thư Tỉnh Đoàn (từ năm 1989)
9	Nông Quốc Tế	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 1989); Phó Bí thư Tỉnh Đoàn (từ năm 1989)
10	Đàm Thị Phần	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Nguyễn Thị Huyền	Ủy viên Ban Thường vụ
12	Hà Văn Hiến	Ủy viên Ban Thường vụ
13	Lâm Văn Hồng	Ủy viên Ban Thường vụ
14	Bế Ngọc Xuân	Ủy viên Ban Thường vụ
15	Nguyễn Thị Oanh	Ủy viên Ban Thường vụ
16	Phùng Thanh Hiến	Ủy viên Ban Thường vụ
17	Hoàng Vàng	Ủy viên Ban Thường vụ
18	Phạm Ngọc Cương	Ủy viên Ban Thường vụ
19	Nông Thanh Tặng	Ủy viên Ban Thường vụ
20	Triệu Đức Tôn	Ủy viên Ban Thường vụ
21	Nguyễn Tô Phúc	Ủy viên Ban Thường vụ

22	Nông Minh Thuận	Ủy viên Ban Thường vụ
23	Nguyễn Quốc Tuyển	Ủy viên Ban Thường vụ
Nhiệm kỳ 1992 - 1997		
1	Hà Minh Trần	Bí thư (đến năm 1995)
2	Nguyễn Tô Phúc	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 1994); Phó Bí thư (từ 01/1994 - 7/1995); Bí thư (từ 8/1995 - 4/1997)
3	Đỗ Quang Sơn	Phó Bí thư (đến năm 1993)
4	Nông Đức Ngọc	Phó Bí thư (từ năm 1994)
5	Hà Ngọc Giáp	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 1995); Phó Bí thư (từ năm 1995)
6	Nguyễn Thị Oanh	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 1995); Phó Bí thư (từ năm 1995)
7	Nông Minh Thuận	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Nông Thanh Tạng	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Phùng Thanh Hiến	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Hà Văn Kiên	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Hà Văn Hiến	Ủy viên Ban Thường vụ
12	Đào Trọng Mái	Ủy viên Ban Thường vụ
13	Đặng Văn Hiện	Ủy viên Ban Thường vụ
14	Đàm Văn Dũng	Ủy viên Ban Thường vụ
15	Đàm Thế Ân	Ủy viên Ban Thường vụ
16	Trương Văn Hợp	Ủy viên Ban Thường vụ
17	Hà Ngọc Linh	Ủy viên Ban Thường vụ
Nhiệm kỳ 1997 - 2002		
1	Hà Ngọc Giáp	Bí thư
2	Đặng Văn Hiện	Phó Bí thư
3	Nguyễn Thị Oanh	Phó Bí thư (đến năm 2000)
4	Vì Xuân Thứ	Ủy viên Ban Thường vụ
5	Lãnh Đức Dũng	Ủy viên Ban Thường vụ; Phó Bí thư (từ năm 2002)
6	Bùi Thị Hồng Thi	Ủy viên Ban Thường vụ; Phó Bí thư (từ năm 2002)
7	Phạm Ngọc Cương	Ủy viên Ban Thường vụ

8	Đàm Văn Dũng	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Đàm Thế Ân	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Bùi Anh Quang	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Nông Thị Tuyết	Ủy viên Ban Thường vụ
12	Đặng Thái Hạ	Ủy viên Ban Thường vụ
13	Nguyễn Thúy Anh	Ủy viên Ban Thường vụ
Nhiệm kỳ 2002 - 2007		
1	Bùi Thị Hồng Thi	Bí thư
2	Vì Xuân Thứ	Phó Bí thư
3	Lãnh Đức Dũng	Phó Bí thư
4	Bế Thanh Tịnh	Phó Bí thư (từ năm 2005)
5	Nông Thị Hà	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Bế Minh Đức	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Hà Nhật Lệ	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Nguyễn Thúy Anh	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Nguyễn Thị Nhung	Ủy viên Ban Thường vụ (bổ sung tháng 4/2007)
10	Nguyễn Thị Hường	Ủy viên Ban Thường vụ (bổ sung tháng 4/2007)
Nhiệm kỳ 2007 - 2012		
1	Bế Thanh Tịnh	Bí thư (đến năm 2010)
2	Bế Minh Đức	Phó Bí thư (đến năm 2010); Bí thư (từ năm 2010)
3	Nông Thị Hà	Phó Bí thư
4	Hà Nhật Lệ	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 2010); Phó Bí thư Thường trực (từ năm 2010)
5	Bế Đăng Khoa	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 2010); Phó Bí thư (từ năm 2010)
6	Nguyễn Thị Hường	Ủy viên Ban Thường vụ
7	Nguyễn Thị Nhung	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Nông Thành Thân	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Vũ Khắc Quang	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Đàm Bế Hiến	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Nguyễn Hùng Cường	Ủy viên Ban Thường vụ

12	Đoàn Thị Lê An	Ủy viên Ban Thường vụ (7/2010 - 6/2011)
Nhiệm kỳ 2012 - 2017		
1	Bế Minh Đức	Bí thư (đến năm 2013)
2	Bế Đăng Khoa	Phó Bí thư (đến năm 2013); Bí thư (2013 - 2016)
3	Vũ Khắc Quang	Phó Bí thư (đến tháng 8/2016); Bí thư (từ tháng 8/2016)
4	Hoàng Hồng Diệu	Phó Bí thư (từ tháng 10/2012)
5	Triệu Văn Thực	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 2013); Phó Bí thư (từ năm 2013)
6	Tô Phương Chi	Ủy viên Ban Thường vụ (bổ sung từ tháng 01/2015)
7	Trịnh Quý Nam	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Nguyễn Thị Vân Chi	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Vũ Văn Đệ	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Trịnh Minh Đức	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Nguyễn Trung Hòa	Ủy viên Ban Thường vụ
12	Vương Ánh Ngân	Ủy viên Ban Thường vụ
13	Nguyễn Thị Thúy	Ủy viên Ban Thường vụ
14	Nguyễn Văn Di	Ủy viên Ban Thường vụ
15	Phạm Văn Đồng	Ủy viên Ban Thường vụ
16	Triệu Thanh Dung	Ủy viên Ban Thường vụ
17	Mai Anh Duy	Ủy viên Ban Thường vụ (bổ sung tháng 7/2015)
18	Hoàng Mai Trinh	Ủy viên Ban Thường vụ (bổ sung tháng 7/2015)
Nhiệm kỳ 2017 - 2022		
1	Vũ Khắc Quang	Bí thư (đến năm 2020)
2	Hoàng Hồng Diệu	Phó Bí thư (đến năm 2021); Bí thư (từ năm 2021)
3	Triệu Văn Thực	Phó Bí thư (đến năm 2021)
4	Tô Phương Chi	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 2016); Phó Bí thư (từ năm 2017)
5	Nguyễn Văn Di	Ủy viên Ban Thường vụ
6	Triệu Thanh Dung	Ủy viên Ban Thường vụ; Phó Bí thư (từ năm 2021)
7	Ngô Thị Dương	Ủy viên Ban Thường vụ

8	Nguyễn Cảnh Giang	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Nông Thị Hồng Hà	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Nông Văn Khanh	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Lê Hoài Nam	Ủy viên Ban Thường vụ
12	Nguyễn Thị Thúy	Ủy viên Ban Thường vụ
13	Ngân Thị Hoàng Yến	Ủy viên Ban Thường vụ
14	Nông Thị Nhung	Ủy viên Ban Thường vụ
15	Nguyễn Hồng Linh	Ủy viên Ban Thường vụ
16	Hà Ngọc Huy	Ủy viên Ban Thường vụ
17	Đặng Thị Kim Thoa	Ủy viên Ban Thường vụ
18	Phạm Xuân Trường	Ủy viên Ban Thường vụ
19	Triệu Thị Lệ Khuyên	Ủy viên Ban Thường vụ
20	Nông Thị Hương Giang	Ủy viên Ban Thường vụ
Nhiệm kỳ 2022 - 2025		
1	Hoàng Hồng Diệu	Bí thư (đến tháng 5/2024)
2	Tô Phương Chi	Phó Bí thư (đến tháng 5/2024)
3	Triệu Thanh Dung	Phó Bí thư (đến tháng 5/2024); Bí thư (từ tháng 6/2024)
4	Hà Ngọc Huy	Phó Bí thư (từ năm 2023)
5	Nông Thị Nhung	Phó Bí thư (từ tháng 5/2024)
6	Nguyễn Hồng Linh	Ủy viên Ban Thường vụ (đến năm 2024)
7	Nông Thị Hương Giang	Ủy viên Ban Thường vụ
8	Triệu Thị Lệ Khuyên	Ủy viên Ban Thường vụ
9	Nông Thị Bích	Ủy viên Ban Thường vụ
10	Phạm Xuân Trường	Ủy viên Ban Thường vụ
11	Nông Thị Biếc	Ủy viên Ban Thường vụ (bổ sung năm 2024)

IV. DANH SÁCH CHỦ TỊCH HỘI LIÊN HIỆP THANH NIÊN VIỆT NAM TỈNH CAO BẰNG QUA CÁC THỜI KỲ

<i>Stt</i>	<i>Họ và tên</i>	<i>Thời gian giữ chức vụ</i>	<i>Chức vụ</i>
1	Hà Ngọc Giáp	1999 - 2002	Chủ tịch khóa I
2	Bùi Thị Hồng Thi	2003 - 2007	Chủ tịch khóa I, II
3	Bế Minh Đức	2007 - 2013	Chủ tịch khóa II, III
4	Triệu Văn Thực	2014 - 2019	Chủ tịch khóa III, IV
5	Vũ Khắc Quang	2019 - 2021	Chủ tịch khóa V
6	Hoàng Hồng Diệu	6/2021 - 5/2024	Chủ tịch khóa V
7	Triệu Thanh Dung	Từ tháng 6/2024	Chủ tịch khóa V, VI

V. DANH SÁCH CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG ĐỘI TỈNH CAO BẰNG QUA CÁC THỜI KỲ

<i>Stt</i>	<i>Họ và tên</i>	<i>Thời gian giữ chức vụ</i>	<i>Ghi chú</i>
1	Lê Hạnh Duyên	1983 - 1988	
2	Hà Minh Trần	1988 - 1990	
3	Bùi Thị Hồng Thi	1990 - 1994	
4	Nông Đức Ngọc	1994 - 1995	
5	Nguyễn Thị Oanh	1995 - 2000	
6	Lãnh Đức Dũng	2001 - 2004	
7	Bế Thanh Tịnh	2005 - 2007	
8	Nông Thị Hà	2007 - 2010	
9	Hà Nhật Lệ	2010 - 2014	
10	Vũ Khắc Quang	2014 - 2019	
11	Tô Phương Chi	2019 - 2024	
12	Nông Thị Nhung	2024 - nay	

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Văn kiện Đảng toàn tập, tập 8, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.
2. Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ III.
3. Văn kiện Đại hội Đoàn lần thứ III, Nxb. Thanh niên, Hà Nội 1961.
4. Văn kiện Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XII, nhiệm kỳ 2007 - 2012.
5. Văn kiện Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2012 - 2017.
6. Văn kiện Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2017 - 2022.
7. Văn kiện Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XV, nhiệm kỳ 2022 - 2027.
8. Hồ Chí Minh toàn tập, tập 4, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2009.
9. Bác Hồ và đội Du kích Pác Bó (Hồi ký), Nxb. Văn hóa dân tộc, Hà Nội, 1994.
10. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, Ban Dân vận, *Lịch sử Ban Dân vận Tỉnh uỷ Cao Bằng (1930 - 2020)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H.2020.
11. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Cao Bằng, Ban Tuyên giáo, *Lịch sử Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ Cao Bằng (1930 - 2018)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H.2018.
12. Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng tỉnh Cao Bằng, *Bác Hồ với Cao Bằng*, 1985.
13. Chủ tịch Hồ Chí Minh với Cao Bằng, Nxb. Chính trị quốc gia, H.2015.
14. Hồ Chí Minh, *Về công tác giáo dục thanh niên*, Nxb. Thanh niên, 1980.
15. Dương Đại Lâm, *Từ núi rừng Pác Bó*, Nxb. Văn hóa dân tộc, Hà Nội, 2013
16. Địa lí - Lịch sử tỉnh Cao Bằng, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, tháng 5/2023.
17. Kỷ yếu Hội thảo khoa học *Chiến thắng Biên giới Thu Đông 1950, tầm nhìn chiến lược của Đảng và bài học lịch sử*, Nxb. Quân đội nhân dân, năm 2020.

18. Lê Duẩn, *Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng, vì độc lập tự do và chủ nghĩa xã hội tiến lên giành những thắng lợi mới*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1970.
19. *Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng (1930 - 2000)*, Nxb. Thanh niên, 2002.
20. *Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên Việt Nam (1925 - 2012)*, Nxb. Thanh niên.
21. *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Cao Bằng (1930 - 2020)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, tháng 10/2020.
22. *Lịch sử Đảng bộ Quân sự tỉnh Cao Bằng (1947 - 2020)*, Nxb. Quân đội nhân dân, 2021.
23. *Liên đoàn Lao động Cao Bằng, Lịch sử phong trào công nhân và công đoàn tỉnh Cao Bằng, tập 1 (1896 - 1975)*, 1998.
24. Tỉnh uỷ - Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng, *Địa chí Cao Bằng*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000.
25. Tỉnh uỷ, Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng, *Địa chí các xã tỉnh Cao Bằng*; quyển I, thị xã Cao Bằng, huyện Hà Quảng, huyện Hòa An, huyện Thạch An, Nxb. Chính trị quốc gia.
26. Tỉnh uỷ - Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng, *Địa chí các xã tỉnh Cao Bằng*, quyển II, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2008.
27. Tỉnh uỷ Cao Bằng, *Hoàng Đình Giông - Cuộc đời và sự nghiệp hoạt động cách mạng (1904 - 1947)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2014.
28. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Cao Bằng, *Lịch sử Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Cao Bằng (1930 - 2024)*, Nxb. Lao động, Hà Nội, 2024
29. Vũ Quang, *Phong trào những người xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm năm lần thứ nhất*, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 1961.
30. *50 năm Quân đội nhân dân Việt Nam*, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1995.
31. Báo tỉnh Cao Bằng, Lưu trữ tại thư viện tỉnh Cao Bằng.
32. Báo cáo chính trị Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khóa XI tại Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Cao Bằng lần thứ XII, nhiệm kỳ 2007 - 2012.

MỤC LỤC

Lời giới thiệu.....	5
Mở đầu.....	9
Chương I: Quá trình thành lập Đoàn Thanh niên Cao Bằng qua các phong trào yêu nước đầu thế kỷ XX (1930 - 1945).....	21
I. Đoàn Thanh niên Dân chủ và phong trào thanh niên tỉnh Cao Bằng trong những năm đầu thế kỷ XX (1930 - 1939).....	21
II. Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc và phong trào cách mạng mạnh mẽ của thanh niên, thiếu nhi tỉnh Cao Bằng giai đoạn 1940 - 1945.....	35
Chương II: Tuổi trẻ Cao Bằng hăng hái đi đầu xây dựng và bảo vệ chính quyền cách mạng, anh dũng chiến đấu chống thực dân Pháp xâm lược (1945 - 1954).....	47
I. Tuổi trẻ Cao Bằng đi đầu xây dựng và bảo vệ chính quyền cách mạng non trẻ, góp phần thắng lợi chiến dịch Biên giới (1945 - 1950)....	47
II. Tuổi trẻ Cao Bằng góp phần đắc lực đánh thắng cuộc chiến tranh xâm lược của thực dân Pháp, tiến tới chiến thắng Điện Biên Phủ (1951 - 1954)...	67
Chương III: Tuổi trẻ Cao Bằng trong xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà (1955 - 1975).....	75
I. Những cống hiến to lớn của tổ chức đoàn và tuổi trẻ Cao Bằng trong sự nghiệp khôi phục kinh tế - phát triển văn hóa (1955 - 1960).....	75
II. Phong trào thanh niên xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965).....	90
III. Tuổi trẻ Cao Bằng nêu cao khí thế “Ba sẵn sàng” quyết tâm chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội thắng lợi (1965 - 1975).....	111
Chương IV: Tuổi trẻ Cao Bằng với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (1975 - 1987).....	145
I. Hoạt động công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi giai đoạn 1975 - 1980.....	145
II. Đoàn viên, thanh niên tỉnh Cao Bằng thi đua tình nguyện, xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (1980 - 1987).....	156
Chương V: Tuổi trẻ Cao Bằng trong những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa (1987 - 2007).....	173

I. Tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên Cao Bằng trong những năm đầu thực hiện đường lối đổi mới của Đảng (1987 - 1992).....	173
II. Đoàn viên, thanh niên Cao Bằng hăng hái tham gia phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” (1992 - 2002).....	192
III. Tuổi trẻ Cao Bằng với phong trào “Thi đua, tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” (2002 - 2007).....	214
Chương VI: Tuổi trẻ Cao Bằng xung kích, sáng tạo, góp phần xây dựng quê hương phát triển nhanh và bền vững trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế (2007 - 2025)	233
I. Tuổi trẻ Cao Bằng với phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc”, “4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” (2007 - 2012).....	233
II. Đoàn viên, thanh niên xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc, góp phần xây dựng tỉnh Cao Bằng ngày càng phát triển (2012 - 2017).....	251
III. Tuổi trẻ Cao Bằng đoàn kết, sáng tạo, xung kích, tình nguyện xây dựng quê hương Cao Bằng ngày càng phát triển (2017 - 2022).....	271
IV. Tuổi trẻ Cao Bằng tiên phong, đoàn kết, sáng tạo tham gia xây dựng tỉnh Cao Bằng phát triển nhanh và bền vững (2022 - 2025).....	291
Kết luận	315
Phụ lục	321
Tài liệu tham khảo	340

**LỊCH SỬ ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN TỈNH CAO BẰNG (1930 - 2025)**

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

Số 175 Giảng Võ, Hà Nội: ĐT 024.38515380;

Email: info@nxblaodong.com.vn; Website: www.nxblaodong.com.vn

Chi nhánh phía Nam: Số 85 Cách mạng Tháng Tám, Quận 1, Tp Hồ Chí Minh: ĐT 028.38390970

Chịu trách nhiệm xuất bản: Mai Thị Thanh Hằng

Biên tập: Tạ Thị Thu Hà

Trình bày, bìa: Nguyễn Kim Đông

Sửa bản in: Bùi Văn Đạt

Tổ chức thực hiện

	VIỆN NGHIÊN CỨU LỊCH SỬ VÀ VĂN HÓA VIỆT Trụ sở: 188E phố Yên Bình - phường Hà Đông - thành phố Hà Nội * Website: vihc.vn Văn phòng số 1: Tháp A, số 197, đường Trần Phú, P.Hà Đông, TP.Hà Nội Văn phòng số 2: Số 24, đường Phạm Tu, P.Bắc Nha Trang, T.Khánh Hòa Email: viennghiencuulsvh@gmail.com; ĐT: 0967.858366 - 024.62974455	
--	---	--

In 300 cuốn, khổ 16x24cm tại Công ty TNHH Phát triển Minh Đạt

Địa chỉ: Số 4, ngõ 41 Thái Hà, phường Đống Đa, thành phố Hà Nội

Số xác nhận ĐKXB: 3511-2025/CXBIPH/14-207/LĐ

Số Quyết định: 1618/QĐ-NXBLĐ ngày 26/9/2025. Mã ISBN: 978-632-620-929-7

In xong và nộp lưu chiểu năm 2025.